ΚΩΣΤΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

ΤΟ ΠΑΤ[illegible]ΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΗΣ

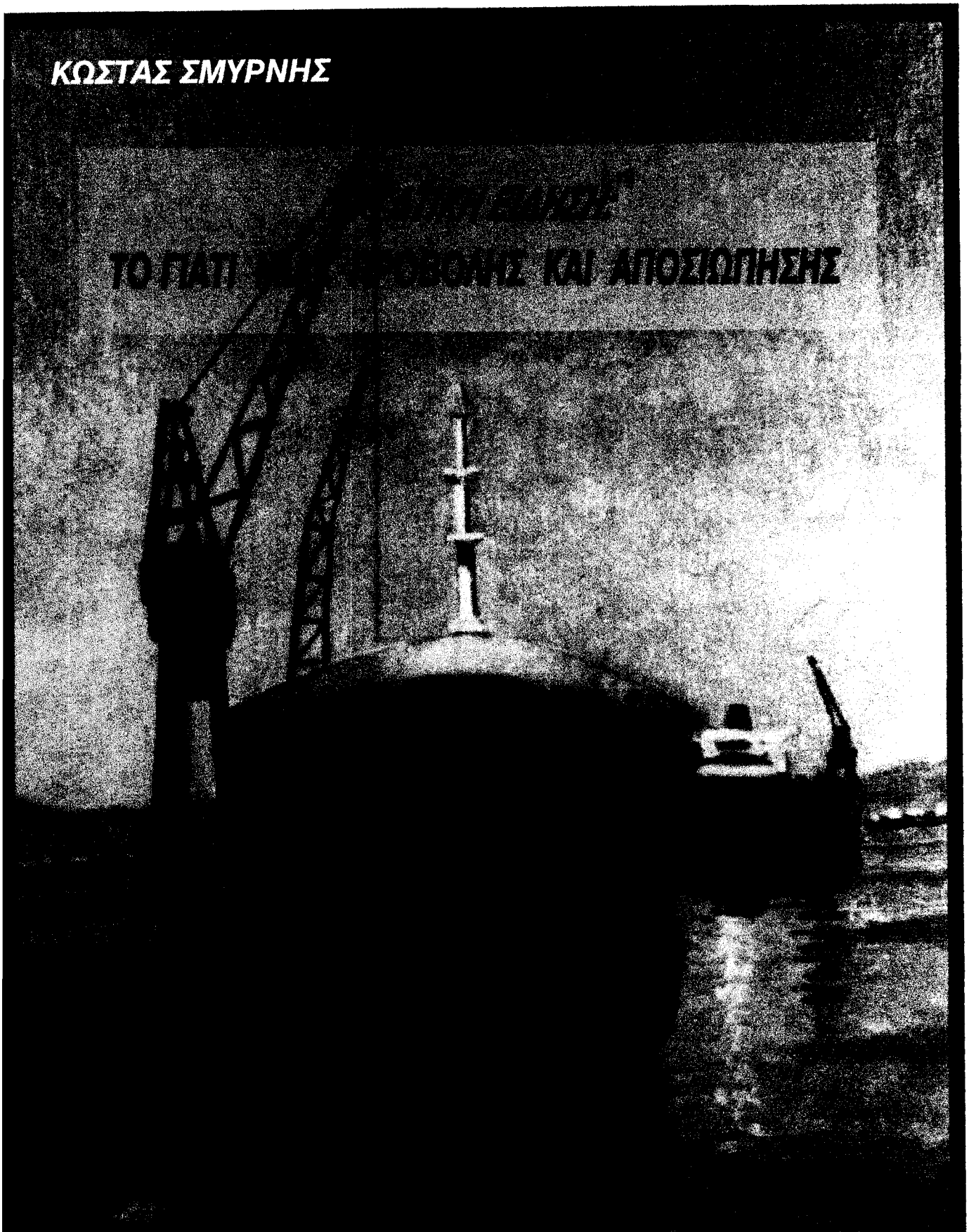

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ID: 11984
ΟΕ: 11855

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
29 ΝΟΕ. 2000

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ:
ΤΟ ΓΙΑΤΙ ΜΙΑΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΗΣ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΚΟΥΚΟΥΛΕΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

ΡΗΓΟΣ ΑΛΚΗΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2000

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Αυτή η εργασία δεν θα είχε εκπονηθεί αν θεσμοί και άτομα δεν είχαν με διάφορους τρόπους προσφέρει την βοήθειά τους. Για αυτή τη βοήθεια, ευχαριστήρια θα πρέπει να απευθυνθούν:

- Στους απλούς εργαζόμενους και τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Σωματείων που με την συμμετοχή τους και την άπλετη βοήθειά τους έκαναν δυνατή τη συλλογή των στοιχείων της έρευνας. Ιδιαιτέρως στους εργαζόμενους και τα μέλη των Δ.Σ. των σωματείων των Ναυπηγείων Σκαραμαγκά, Ελευσίνας, Νεωρίου, των Εργοστασίων ΕΑΒ, ΕΛΒΟ, ΚΙΟΥΛΕΡ, ΙΡΙΔΑ, ΤΕΟΚΑΡ, ΤΕΚΟΜ, ΓΚΟΥΝΤΓΙΑΡ, των αμαξοστασίων και μηχανοστασίων των ΗΛΠΑΠ, ΕΑΣ, ΟΑΣΘ, ΟΣΕ και ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ. Στις ερευνήτριες και τους ερευνητές Αναστασιάδου Καλλιόπη, Βεργίνη Ελένη, Δόκο Τάκη, Κοβάνη Χαράλαμπο, Παπανδρέου Πηνελόπη, Παυλοπούλου Κων/να, όπως επίσης και στο στατιστικό Μακρή Γιώργο και τον προγραμματιστή Παπαθεοδώρου Σπύρο που χωρίς την αφιλοκερδή συμμετοχή τους δεν θα μπορούσε να γίνει δυνατή ούτε η συγκρότηση του ερωτηματολογίου ούτε η συλλογή και ανάλυση των στοιχείων. Επίσης στους υπεύθυνους του ραδιοφωνικού σταθμού των εργαζομένων στην ΠΕΣΙΝΕ, «Ράδιο Ένωση». Όλη αυτή η προσπάθεια όμως δεν θα ήταν αποδοτική αν δεν υπήρχε το 'διαβατήριο εισόδου' στους εργασιακούς χώρους που παραχώρησε ο Ροβέρτος Σπυρόπουλος υπό την ιδιότητά του ως προέδρου του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ. Τέλος ένα ευχαριστώ γι' αυτό το τμήμα της εργασίας στον καθηγητή Κώστα Βεργόπουλο, η εποπτεία του οποίου στη σύνταξη του ερωτηματολογίου και στον

τρόπο ανάλυσης των στοιχείων που συνελέγησαν αποτέλεσαν πραγματικό «καθοδηγητικό μπούσουλα».

- Για τη βοήθειά τους στον τελικό προσανατολισμό με τον οποίο έγινε η άντληση των στοιχείων από τον Τύπο και τα αρχεία των συνδικαλιστικών οργανώσεων για τις ανάγκες αυτής της εργασίας ευχαριστήρια πρέπουν στους: Βασίλη Κωνσταντινίδη στέλεχος της «Αυγής», Θανάση Καρτερό Δ/ντη του «Ριζοσπάστη», Θάνο Παπαδόπουλο και Βασίλη Τζανετάκο συντάκτες των «Νέων», Παύλο Κλαυδιανό συντάκτη της «Εποχής», κ. Λαμπρόπουλο υπεύθυνο του Ιδρύματος Μπότση, Κώστα Ραουζαίου πρόεδρο του Δ.Σ. του Εργατικού Κέντρου Κυκλάδων, Σταύρο Μαρκάτο προέδρου του Δ.Σ. της «Τρίαινας», Γιώργη Κοντάκη πρόεδρο της ΠΟΕΜ και Γιάννη Μίχα πρόεδρο Ε.Κ. Πειραιά, στον τελευταίο και για την παραχώρηση πινάκων ζωγραφικής με τους οποίους φιλοτεχνήθηκε το εξώφυλλο και τμήματα αυτής της εργασίας.

- Για την έκφραση των προσωπικών τους απόψεων όλους τους συνδικαλιστές, τους εκπροσώπους θεσμικών οργάνων και τους ανθρώπους του Τύπου από τους οποίους ζητήθηκε η γνώμη τους για την εργατική είδηση. Ιδιαιτέρως όμως αυτούς που είχαν την ευαρέσκεια της γραπτής απάντησης και οι οποίοι είναι: Κουτσούκος Γιάννης πρόεδρος ΑΔΕΔΥ, Κοντάκης Γιώργης πρόεδρος ΠΟΕΜ, Μίχας Γιάννης Πρόεδρος Ε.Κ. Πειραιά, Σαραφόπουλος Νίκος Τεχνικός Επιθεωρητής Εργασίας, Πατρινός Νίκος νομικός σύμβουλος της ΕΣΗΕΑ, Ευαγγελοπούλου Μαίρη υπεύθυνη εργατικού ρεπορτάζ του «Ριζοσπάστη», Κλαυδιανός Παύλος Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής της «Εποχής», Παπαδόπουλος Θάνος συντάκτης των «Νέων», Πεπονής Γιώργος οικονομικός συντάκτης του «Κέρδους», Χιωτάκης Σωτήρης εργατικός συντάκτης της «Απογευματινής», Αβραμίδης Δημήτρης Δ/ντης σύνταξης της «Ημέ-

ρας» Πατρών, Πετρουλάκης Ανδρέας και Σταυρόπουλος Στάθης γελοιογράφοι. Εδώ πρέπει να σημειωθεί και η εκούσια προσφορά γελοιογραφιών από τους δύο παραπάνω γελοιογράφους, αλλά και η «άνευ αδείας» αναπαραγωγή γελοιογραφιών των Κυριακόπουλου Γιάννη, Καλαϊτζή Γιάννη, Καμένου Διογένη κ.ά.

- Τέλος θερμά ευχαριστήρια οφείλονται στους καθηγητές-μέλη της τριμελούς επιτροπής επίβλεψης για τη συνολική προσφορά τους στον προσανατολισμό και την καθοδήγηση αυτής της εργασίας. Ειδικότερα, στον Παντελή Μπασιάκο για την μετάγγιση αισιοδοξίας, στον Γιώργο Κουκουλέ για τη μύηση στην αξία της δομής και της λιτότητας του κειμένου και στον Άλκη Ρήγο για την επιμονή του στη λεπτομέρεια, την συνεχή παρότρυνση του και πάνω από όλα για την αντοχή και την ανοχή του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

		ΣΕΛ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ		11
1	ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	18
2	ΙΧΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	30
Α. ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ:		
Α1	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΕΥΣΗ	36
Α1α	Γέννηση του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος και Έντυπος Λόγος. Μια Αίσθηση Αναλογιών με την Μεταπολιτευτική Περίοδο	36
Α1β	Το Εργατικό Κίνημα μετά την Μεταπολίτευση	45
Α1γ	Τύπος και Εργαζόμενοι πριν και μετά την Δικτατορία	50
Α2	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΝΑΥΠΗΓΟΕΠΙΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	59
Α2α	Εργατική Είδηση: Μια Αυτεξούσια Είδηση με... τις Παραφυάδες της	59
Α2β	Ναυπηγεία: Μεταξύ Σκύλλας και Χάρυβδης	64
Α2γ	Τύπος και Ναυπηγεία	67
Α2δ	Οι Αναφορές και το Είδος τους	69
Α2ε	Οι Εφημερίδες και Είδος των Ειδήσεων τους	71
Α2στ	Σελίδες Εφημερίδων και Είδος Ειδήσεων	73
Α3	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ, ΟΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥΣ	77
Α3α	Νεώριο 1992. Ειδήσεις και Θέσεις των Εργαζομένων.	80
Α3β	Σκαραμαγκάς 1995. Ειδήσεις και Θέσεις των Εργαζομένων	85
Α4	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ	107

Α5 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: ΤΥΠΟΣ, ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ 112
Α5α Τα Άρθρα 117
Α5β Οι Τίτλοι 118
Α5γ Η Σημειολογία του Θανάτου 128

Β. ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ:

Β1 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ :ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ, ΕΡΓΑΤΙΚΑ "ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ", ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ. 132
Β1α Εργατική Είδηση και Εργατικά "Ατυχήματα". 132
Β1β Εργατική Είδηση και Επαγγελματικές Ασθένειες. 141

Β2 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ, ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΤΟΥΣ. 143
Β2α Απασχόληση 145
Β2β Συνθήκες Εργασίας 146
Β2γ Κύρια Ευρήματα της Έρευνας 147
$B2\gamma_1$ Θεσμικό 147
$B2\gamma_2$ Το Εργασιακό Περιβάλλον και η Γνώση του 152
Β2δ Κάποιες Προτάσεις των Εργαζομένων 155

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΗΣΗΣ 158

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Η ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΟΥ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΟΥΝ Ή ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ 171

Οι Εκπρόσωποι των Εργαζομένων και οι Απόψεις τους για την Εργατική Είδηση 171

Οι Άνθρωποι που Υπηρετούν την Εργατική Είδηση και οι Απόψεις τους 187

Η Λειτουργία της Γελοιογραφίας στην Εργατική Είδηση 215

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ 222

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ 231

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV 241

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V 253

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI 301

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII 306

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII 322

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX 352

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X 381

ΠΗΓΕΣ – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 391

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

'Πάντες άνθρωποι του ειδέναι ορέγονται φύσει', μας λέει ο Αριστοτέλης (*1) παραπέμποντάς μας στην καρδιά αυτού που, σήμερα αποκαλούμε είδηση. Και συγχρόνως εξηγώντας τη διαδρομή των μέσων μετάδοσής της. Από τις Πυρσωρίδες που ανήγγειλαν στις Μυκήνες την άλωση της Τροίας, τον αγγελιοφόρο των αρχαίων Ελλήνων και Περσών, τις στήλες του καπνού των Ινδιάνων της Αμερικής, το ταμ-ταμ της αφρικανικής ζούγκλας και το τυπογραφείο του Γουτεμβέργιου μέχρι τα σύγχρονα συγκροτήματα του Τύπου, το ραδιόφωνο, την τηλεόραση και τις 'λεωφόρους' των δικτύων του Internet.

Σήμερα που διανύουμε τον αιώνα της παγκοσμιοποίησης της είδησης αλλά και της εξειδίκευσής της στον τρόπο μετάδοσής της, η μετάδοση της εργατικής είδησης δίνει την εντύπωση ότι αυτή γίνεται μέσα από ένα διαρκές 'κρυφτούλι' προβολής και αποσιώπησης. Χωρίς καν τους κανόνες του παιδικού παιγνιδιού στο οποίο αυτή η προβολή και αποσιώπηση μας παραπέμπει.

Αφορμή για την δημιουργία αυτής της εντύπωσης ήταν δύο ερεθίσματα που αποτέλεσαν και την αρχική πηγή από την οποία εμπνεύστηκε η παρούσα εργασία.

Το **πρώτο** αφορά στον τρόπο κάλυψης από τον Τύπο των εργατικών 'ατυχημάτων' που είχαν συμβεί στην ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη την άνοιξη του 1990. Με αποκορύφωμα το 'ατύχημα' στο κρουαζιερόπλοιο <<Ορφέας>> στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά στις 12/3/1990.

Την επόμενη μέρα όλες οι εφημερίδες κάλυψαν το 'συμβάν' με τίτλους: <<Ένα λάθος <<έπνιξε>> 10 σε θάλαμο αερίων....>>, 'Έθνος'. <<Τραγωδία στον «Ορφέα».Θάλαμος αερίων από ανθρώπινο λάθος στο μηχανοστάσιο>>, 'Ελεύθερος Τύπος'.

---

* (1) ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ, βιβλίο Α 980α. Στην ίδια παράγραφο προφητικά, μπορούμε να πούμε, ο Αριστοτέλης δίνει και την εξήγηση της κυριαρχίας της τηλεόρασης στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, λέγοντας: 'Ου γαρ μόνον ίνα πράττωμεν, αλλά και μηδέν μέλλοντες πράττειν το οράν αιρούμεθα αντί πάντων ως ειπείν των άλλων (αισθήσεων)'.
για μια 'αρχέγονη σημειολογική προσέγγιση ενός εργατικού 'ατυχήματος'. Πραγμάτωσή τους αποτελεί το ακόλουθο προσωπικό δημοσίευμα στην εφημερίδα 'Η Εποχή' (18/3/1990), με τίτλο το <<Παρ' ολίγο πολύ λάθος>>.

<<Τραγωδία από ένα παραπάτημα>>, 'Νέα'. <<Ένας νεκρός – 9 δηλητηριάστηκαν. Θάλαμος αερίων για 10 εργάτες>>, 'Ελευθεροτυπία'. <<Θάλαμος αερίων.... ένας εργάτης έχασε τη ζωή του και 8 συνάδελφοί του αποσύρθηκαν λιπόθυμοι από το μηχανοστάσιο του <<Ορφέα>> που από ένα λάθος πλημμύρισε διοξείδιο του άνθρακα>>, 'Πρώτη'. <<Μια λάθος κίνηση έκανε <<θάλαμο αερίων>> το μηχανοστάσιο. Ο <<Ορφέας>> έπαιζε πένθιμα>>, 'Επικαιρότητα'. <<Ένας μοχλός ήταν η αιτία του θανάτου>>, 'Εξόρμηση'. <<Ένας νεκρός, 9 τραυματίες από... λάθος>>, 'Μεσημβρινή' (*2).

Τόσο το ίδιο το εργατικό 'ατύχημα' όσο και ο τρόπος κάλυψής του από τις εφημερίδες αποτέλεσαν το πρώτο ερέθισμα και συγχρόνως την αφορμή για μια «αρχέγονη, σημειολογική προσέγγιση ενός εργατικού ατυχήματος». Πραγμάτωση τους αποτελεί το ακόλουθο, προσωπικό δημοσίευμα στη εφημερίδα «Η Εποχή» (18/3/1990) με τίτλο «Παρ΄ ολίγον πολύ λάθος»:

<<.... Ως προς τα αίτια δεν αποκλείω τίποτα. Ούτε την αμέλεια, ούτε την έλλειψη μέτρων ασφαλείας>>, δήλωσε ένα παρ' ολίγο θύμα του παρ' ολίγο πολύνεκρου δυστυχήματος, που συνέβη την περασμένη Δευτέρα στα Ελληνικά Ναυπηγεία, με συνέπεια το θάνατο ενός εργάτη.

Και παρ' ολίγο θύμα ενός παρ' ολίγο πολύνεκρου δυστυχήματος γιατί, για πολύ λίγα λεπτά της ώρας, οι νεκροί θα μπορούσαν να είναι πάρα πολλοί.

Κάνοντας ακόμη πιο πολύ το φόρο του αίματος σ' έναν από τους πιο επιβαρημένους με ατυχήματα βιομηχανικούς κλάδους.

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης κάλυψαν το συμβάν. Και οι λέξεις που χρησιμοποιήθηκαν του παρείχαν και «κάλυψη». Μέχρι και η φωνή και ο χρόνος των ρημάτων. Και φυσικά ούτε οι εργάτες «δηλητηριάστηκαν» ούτε ο μοχλός «τραβήχτηκε» ούτε ο εργάτης «έχασε» τη ζωή του.

Εκτός και αν είναι «λάθος» μια σειρά άλλα πράγματα, όπως κάποιος που ασκεί εξουσία στα Ναυπηγεία, και ο οποίος, όχι από λάθος, δεν είπε τίποτα για το «λάθος», ή η ιατρική βεβαίωση εργασίας του νεκρού (άρθρο 2 παραγρ. 4 του Π.Δ. 190/1985).

Ή μήπως είναι «λάθος» η διοίκηση της ΠΟΕΜ, που φυσικά θα σπεύσει να μας ενημερώσει πόσες φορές επισκέφτηκε το συγκεκριμένο βαπόρι με 200 εργαζόμενους ή το διπλανό με 300 ή το παραδιπλανό με 50;

---

* (2) Παράρτημα ΙΙ , τεκμήρια 1-8

«Λάθος», τέλος, μπορεί να είναι και ο εργολάβος.

Ο μόνος που δεν είναι «λάθος» είναι ο πλοιοκτήτης, γιατί δεν είναι κατά λάθος πλοιοκτήτης.

Και ο νόμος; Ελλιπής μεν, αλλά όχι «λάθος». Για την εφαρμογή του η πολιτεία «επαφίεται στον πατριωτισμό των Ελλήνων». Δυστυχώς είναι τόσος λίγος σήμερα, τόσο στους ίδιους τους εργαζομένους όσο και στις ηγεσίες τους. Καθότι είναι μεν «πόλεμος πατήρ πάντων» αλλά και «η κοιλία πανδαμάτωρ».>>

Την 1η Σεπτεμβρίου 1992 «έγινε» το «ατύχημα» της PETROLA με τελικό «απολογισμό» 13 νεκρούς και 15 τραυματίες. Είχε προηγηθεί ένα «θερμό» καλοκαίρι εργατικών κινητοποιήσεων. Κυρίως σαν αντίθεση στις προσπάθειες της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας για αποκρατικοποίηση διαφόρων επιχειρήσεων (Ναυπηγεία, ΕΑΣ, Τράπεζες κλπ.).

Και για τις εργατικές κινητοποιήσεις του καλοκαιριού και το «ατύχημα» της PETROLA, ο Τύπος και τα άλλα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας τα είχαν καλύψει, και μάλιστα για αρκετό χρονικό διάστημα, ως πρώτες ειδήσεις. (*3)

Ενάμισι μήνα αργότερα (19/10/1992) «ένα εξάρτημα της πλατφόρμας του Ναυπηγείου του Νεωρίου σκότωσε έναν εργάτη» (Υπήρξε προσωπική εμπειρία λόγω δωδεκάμηνης παραμονής στο νησί της Σύρου).

Την επόμενη μέρα, η 'Απογευματινή', η Μεσημβρινή' και ο 'Ελεύθερος Τύπος' δεν είχαν καμία αναφορά στο 'συμβάν'. Η 'Ελευθεροτυπία' και η 'Αυριανή' είχαν μικρή αναφορά, γύρω στις δέκα σειρές (στην τελευταία σελίδα η πρώτη και στην τρίτη σελίδα η δεύτερη). Ενώ τα 'Νέα' αφιερώνουν 2/3 της σελίδας και ο 'Ριζοσπάστης' 1/3, κάνοντας και οι δύο, συνδυασμό της συγκεκριμένης είδησης με ανακοίνωση της ΓΣΕΕ που είχε θέμα τα εργατικά ατυχήματα στη χώρα μας. Ψάχνοντας δε, στις οικονομικές σελίδες θα βρεθεί στην 'Ελευθεροτυπία' (σε 40 σειρές) και στη 'Μεσημβρινή' (σε 60 σειρές) η είδηση για τη διαδικασία πώλησης των Ναυπηγείων του Νεωρίου. Ο δε τοπικός τύπος της Σύρου ('Κοινή Γνώμη', 21.10.1992, εβδομαδιαία και η 'Σύρα', μηνιαία), είχε πρωτοσέλιδη την είδηση, πλαισιωμένη με ανθρώπινες αναφορές στη ζωή του θανόντος. (*4)

---

* (3) Παράρτημα VIII , τεκμήρια 12-19

* (4) Παράρτημα II, τεκμήρια 8-17

Εντύπωση όμως προκαλούν και τα Δελτία Τύπου (19.10.1992) τόσο του Εργοστασιακού Σωματείου του Νεωρίου όσο και του Εργατικού Κέντρου Κυκλάδων που δεν κάνουν καμία αναφορά στις γενικότερες συνθήκες εργασίας που επικρατούν στο χώρο δουλειάς και φυσικά καμία σύνδεση με την αυξημένη ευαισθησία που θα έπρεπε να υπάρχει για αυτές έστω και επειδή η ΕΟΚ είχε ανακηρύξει το 1992 ως έτος για την Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας. (*5)

Τούτη η αντίθεση μεταξύ της «προβολής» με την οποία εμφανίστηκαν οι εργατικές κινητοποιήσεις του καλοκαιριού και το «ατύχημα» στην PETROLA και της 'αποσιώπησης' που έτυχε από τον Τύπο το «ατύχημα» στο Νεώριο της Σύρου αποτέλεσε το **δεύτερο** ερέθισμα.

Αρχίζει έτσι μια εκτενέστερη διερεύνηση του θέματος που πηγάζει αυθόρμητα από την ψυχή όποιου για αρκετά χρόνια ασχολείται με το εργατικό κίνημα της χώρας μας και που σαν βασικούς άξονες έχει αυτά τα δύο ερεθίσματα: Την 'προβολή' αλλά και την 'αποσιώπηση' της εργατικής είδησης αλλά και το νόημα που υπάρχει πίσω από τις λέξεις που συναπαρτίζουν το κείμενο μιας εργατικής είδησης.

Ήταν μια εποχή που είχαν κάνει την εμφάνισή τους οι πρώτες, λίγες, μεταφράσεις ξένων έργων για τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας καθώς και κάποια Ελλήνων συγγραφέων. Η προσφυγή σ' αυτά δεν ήταν περισσότερο κατατοπιστική. Υπήρχαν αμελητέες αναφορές στην σχέση των Μ.Μ.Ε. με την εργατική είδηση (σε αντίθεση π.χ. με το αθλητικό ή το αστυνομικό ρεπορτάζ). Στο τι, δηλαδή, αποτελεί εργατική είδηση; Στο γιατί μεταδίδεται έτσι και όχι αλλιώς; Πώς και από πού μπορεί να αλιευθεί; Ποια η ροή και ποίες οι όψεις της; Ποίες οι συνθήκες μέσα στις οποίες γεννήθηκε; Ποιοι παράγοντες καθορίζουν τις αποφάσεις που δημιουργούν μια εργατική είδηση κλπ. (*6)

Η αργόσυρτη διαδρομή του χρόνου στην Ερμούπολη έκανε δυνατή την ενασχόληση (μη συστηματική ομολογουμένως) με τα

---

* (5) Παράρτημα ΙΙ, τεκμήρια 18-19

* 6) Η ίδια εικόνα ανυπαρξίας προσέγγισης της εργατικής είδησης παρέμεινε και στη βιβλιογραφία που ακολούθησε. Εκτός κάποιων εξαιρέσεων που θα αναφερθούν στη συνέχεια.

αρχεία του Εργατικού Κέντρου Κυκλάδων καθώς και του Επιμορφωτικού και Μορφωτικού Ιδρύματος Κυκλάδων. Μερικά από τα ευρήματα του αρχείου του Εργατικού Κέντρου (παραθέτονται στο οικείο παράρτημα) έκαναν μεγαλύτερη την εσωτερική ανάγκη για παραπέρα διερεύνηση του θέματος. Πράγμα που έκανε επιτακτική η ανάγνωση του βιβλίου του Εμμ. Λυκούδη «Η εν Ελλάδι βιομηχανία και αι απεργίαι υπό την έποψην της Νομοθεσίας και της Πολιτικής Οικονομίας» (*7). Του πρώτου βιβλίου που γράφτηκε, στην Ελλάδα, με αφορμή τους πρώτους οργανωμένους διεκδικητικούς αγώνες των εργατών (Καραβομαραγκοί και Βυρσοδεψεργάτες της Σύρου, 1879). Και το οποίο είναι ενάντια σ' αυτές τις διεκδικήσεις.

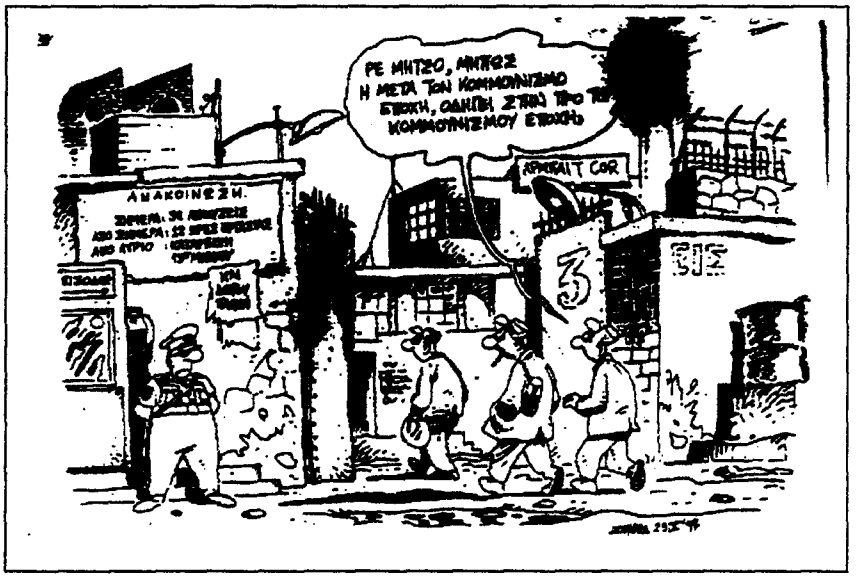

Αυτή όμως η μη συστηματική ενασχόληση με το αρχειακό υλικό της πόλης της Ερμούπολης καθώς και με τη μικρή, τότε, αλλά αρκετά κατατοπιστική βιβλιογραφία εκτός από την ενδυνάμωση της ανάγκης για παραπέρα διερεύνηση του θέματος συγχρόνως δημιούργησε και μια αίσθηση αναλογιών ανάμεσα στην περίοδο που προηγήθηκε του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου και την Μεταπολιτευτική Περίοδο.

Αναλογίες με τις οποίες θα ασχοληθεί εν εκτάσει σε άλλα μέρη της η παρούσα εργασία και οι οποίες αναφέρονται: α) στην άμεση ή έμμεση εξάρτηση του εργατικού κινήματος από το κράτος,

* (7) Το βιβλίο εκδόθηκε από το Τυπογραφείο της εφημερίδας 'Πατρίς' στην Ερμούπολη το 1883. Σήμερα όπως μας πληροφορεί το Επιμορφωτικό και Μορφωτικό Ίδρυμα Κυκλάδων υπάρχει με αύξοντα αριθμό 1286 στη βιβλιοθήκη του Α' Γυμνασίου Σύρου που ήδη μεταφέρθηκε στο ιστορικό αρχείο της πόλης.

β) στο πλουραλισμό στις απόψεις του και γ) στην 'έκρηξη' που και στις δύο περιόδους έγινε στα Μ.Μ. Ενημέρωσης.

Η ύπαρξη αυτής της αίσθησης ήταν αυτή που εδραίωσε την απόφαση για μια συστηματική, πλέον, διερεύνηση της εργατικής είδησης. **Με την ελπίδα ότι αυτή η συστηματική διερεύνηση θα δώσει τα πρώτα δείγματα για τον τρόπο παραγωγής, μετάδοσης και εμφάνισης της εργατικής είδησης. Και θα αποτελέσει ένα εφαλτήριο για παραπέρα διερεύνησή της**. Άσχετα από την επιμέρους ή και στο σύνολό τους αποδοχή ή απόρριψη των αποτελεσμάτων της παρούσας εργασίας.

Έστω και για το μόνο λόγο ότι θα προσπαθήσει να ανοίξει κάποια μονοπάτια στα ζητήματα που αφορούν στην Εργατική Είδηση. Πράγμα που μελλοντικά μπορεί να σηματοδοτήσει την αρχή μιας μελέτης για το εργατικό κίνημα της χώρας μας και για τη σχέση του με την εργατική είδηση που το ίδιο παράγει. Καθώς και μιας συζήτησης τόσο μέσα στους κόλπους του όσο και με τους άλλους 'φορείς' που εμπλέκονται στην εργατική είδηση. Με σκοπό τη βελτίωση και την καλύτερη αποτελεσματικότητα του μηνύματος που το εργατικό κίνημα στέλνει και στα ίδια τα μέλη του και στην κοινωνία γενικότερα.

Για την άντληση των στοιχείων, ώστε η παρούσα εργασία να αισιοδοξεί ότι θα κατορθώσει να επιτελέσει τους σκοπούς που παραπάνω αναφέρθηκαν, κρίθηκε αναγκαία η προσφυγή:

- Στις δημοσιεύσεις του τύπου για τα εργατικά ζητήματα.
- Στα αρχεία των συνδικαλιστικών οργανώσεων.
- Στις απόψεις των παραγωγών της εργατικής είδησης.
- Στις απόψεις των θεσμικών οργάνων των εργαζομένων και των δημοσιογράφων.
- Στις απόψεις των ίδιων των διαχειριστών της εργατικής είδησης.
- Τέλος επιχειρήθηκε μια διερεύνηση τους βαθμού ενασχόλησης με την εργατική είδηση, των δημοσίων και ιδιωτι-

κών 'οργανισμών' παραγωγής μελλοντικών διαχειριστών της είδησης.

Στη συνέχεια δίδεται μια πιο αναλυτική παρουσίαση αυτών των προσεγγίσεων μαζί με τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την ανάλυσή τους, καθώς και των δυσκολιών που εμφανίστηκαν σ' όλη τη διαδικασία της ερευνητικής προσπάθειας.

ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

'Scripta manent, verba volant'.

Α. Τύπος και Εργατική Είδηση

Μετά από προσωπικές συναντήσεις με δημοσιογράφους και διοικητικά στελέχη εφημερίδων έγινε φανερό ότι η αρχική υπόθεση που έθεσε αυτή η εργασία για τη διερεύνηση της εργατικής είδησης για την περίοδο 1974-1995 οδηγούσε σ' ένα όγκο δουλειάς που την καθιστούσε αδύνατη. 'Αν για την 'Αυγή' χρειάζεται να φυλλομετρηθούν πάνω από 50.000 φύλλα για την περίοδο 1974-1995 σκέψου τι γίνεται με τις άλλες εφημερίδες που έχουν διπλάσιο αριθμό σελίδων' είπε χαρακτηριστικά ο Β. Κωνσταντινίδης, στέλεχος της 'Αυγής'. Αυτή η κοινή διαπίστωση και από τους υπόλοιπους ανθρώπους του τύπου (π.χ. Τζανετάκος Β., Παπαδόπουλος Θ.) των οποίων ζητήθηκε η γνώμη έκανε αναγκαία την ανεύρεση άλλων τρόπων έρευνας.

Έτσι κρίθηκε επιβεβλημένη η προσφυγή στο Ίδρυμα Μπότση, το οποίο διατηρεί αρχείο τύπου από το 1985. Η καταχώρηση των 'αναφορών' γίνεται από τους υπεύθυνους του Ιδρύματος και περιλαμβάνει όλες τις εφημερίδες των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης και τα περιοδικά.

Κατ' αρχάς έγινε μια πρώτη διερεύνηση σε 5 ενότητες-κλάδους.

- Ναυπηγεία – Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη Περάματος
- Εργατικά Ατυχήματα – Επαγγελματικές Ασθένειες
- Καθηγητές Μέσης Εκπαίδευσης
- Τραπεζικοί
- Συγκοινωνίες.

Η επιλογή έγινε με βάση τη διαχρονική διάρκεια των προβλημάτων αυτών των κλάδων-ενοτήτων και την κάλυψη όλων των

τομέων της οικονομίας (ιδιωτικός, δημόσιος και κοινής ωφέλειας). Αυτούς τους κλάδους-ενότητες τους προσδιορίζει μονιμότητα αγωνιστικών κινητοποιήσεων ανεξάρτητα από την εναλλαγή κυβερνήσεων. Στις συγκοινωνίες, επιπλέον, ενώ υπερτερούν οι ειδήσεις για τις αστικές υπάρχει αναφορά και στον ΟΣΕ, την ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ, στα φορτηγά και τις θαλάσσιες συγκοινωνίες.

Αλλά και αυτή η διερεύνηση ανέδειξε τον υπερβολικά μεγάλο κόπο για πιθανή ενασχόληση μαζί της. Τόσο από άποψη πλήθους στοιχείων όσο και άποψη χρόνου για την απόκτηση και, φυσικά, για την επεξεργασία τους (*8). Πράγμα που έκανε αναγκαία την ανάγκη ενασχόλησης με λιγότερους κλάδους. Έτσι επιλέχτηκαν οι: 'Ναυπηγεία – Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη', 'Εργατικά <<Ατυχήματα>> - Επαγγελματικές Ασθένειες'. Επειδή τα προβλήματα αυτών των κλάδων-ενοτήτων και η χρονική διάρκεια εμφανίζουν αλλά και περιέχουν 'μικρές' και 'μεγάλες' ειδήσεις.

Αυτή η επιλογή συνοδευόμενη και από την επιλογή της χρησιμοποίησης του Ιδρύματος Μπότση παρουσιάζει τα εξής στοιχεία:

Θετικά:

α) Συνέχεια

β) Χωροταξική τοποθέτηση της είδησης.
(Φωτοαντίγραφο βγαίνει όλη η σελίδα)

γ) Συνδυασμός 'μικρής' και 'μεγάλης' είδησης (π.χ. Οι Ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες είναι δεύτερες σε αριθμό εργατικών ατυχημάτων).

Αρνητικά:

α) η επιλογή της εισόδου της είδησης στον Η/Υ γίνεται από τους υπεύθυνους του Ιδρύματος.

---

* (8) Από τις πρώτες εκτιμήσεις των στοιχείων του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή του αρχείου του Ιδρύματος προκύπτει ότι υπάρχουν γύρω στις 4.500 αναφορές σε αυτά τα εργασιακά ζητήματα (ειδήσεις, άρθρα, δηλώσεις κλπ.), πράγμα που όπως δήλωσε ο κ. Λαμπρόπουλος, υπεύθυνος του Ιδρύματος, σημαίνει γύρω στις 20.000 φωτοαντίγραφα. Κατόπιν αυτού αντικειμενικά έγινε αναγκαία η μείωση των κλάδων με τους οποίους θα έπρεπε να ασχοληθεί αυτή η εργασία. Πράγμα που έκανε σαφές και ο υπεύθυνος του Ιδρύματος, τονίζοντας τη δυσκολία του να εξυπηρετήσει τόσο μεγάλο όγκο δουλειάς. (Άλλωστε η πράξη έδειξε ότι είχε δίκιο. Χρειάστηκε ένας χρόνος, Οκτώβριος 1995 – Νοέμβριος 1996, για να παραδοθούν τα φωτοαντίγραφα που συναποφασίσαμε).

β) Η χρονική περίοδος 1985-1995, ενώ περιέχει εναλλαγή κυβερνήσεων, αφήνει απέξω την περίοδο 1980-1985 που έγιναν οι κύριες θεσμικές αλλαγές που αφορούν το εργατικό κίνημα της χώρας μας (π.χ. Νόμος 1264/82 και 1568/85). Και τούτο λόγω του ότι το Ίδρυμα Μπότση διατηρεί αρχείο από το 1985.

Ο δε όγκος των φωτοαντιγράφων φτάνει τις 3592 σελίδες εκ των οποίων τα Ναυπηγεία - Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη αποτελούν τις 2657 σελίδες και τα εργατικά 'ατυχήματα' τις 870 σελίδες. Οι δε επαγγελματικές ασθένειες καλύπτουν 65 σελίδες.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερή η ανάγκη που προκύπτει για τη ξεχωριστή διερεύνηση της εργατικής είδησης ανάλογα με το είδος της. Εργατική είδηση που πηγάζει από τις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες και εργατική είδηση που πηγάζει από τα εργατικά 'ατυχήματα'. Πράγμα που έγινε. Η μεθοδολογική προσέγγιση, όπως θα δούμε πιο κάτω αλλά και στα οικεία κεφάλαια, είναι η ίδια με αμελητέες διαφορές.

Τα φωτοαντίγραφα προέρχονται από Ημερήσιες Κυριακάτικες, Εβδομαδιαίες και Οικονομικές εφημερίδες καθώς και περιοδικά. (*9)

Μέθοδοι Προσέγγισης

Το Λατινικό ρητό ως υπότιτλος του κεφαλαίου και η παραπάνω παράθεση του τρόπου άντλησης των στοιχείων κάνουν φανερό ότι την παρούσα έρευνα θα την απασχολήσει μόνο η εργατική είδηση που εμφανίζεται ή θα έπρεπε να εμφανίζεται στον Τύπο χρησιμοποιώντας τις πιο κάτω μεθόδους. Άμεσα διακριτές μα και με φανερούς ή 'υπόγειους' τους ιστούς της διαπλοκής που μεταξύ τους υπάρχουν.

- Με πρώτη μέθοδο προσέγγισης την ποσοτική ανάλυση περιεχομένου.

---

* (9) Παράρτημα II, τεκμήριο 20

Γνωρίζοντας ότι: 'ακόμα και στο γραπτό λόγο, το γεγονός ότι αυτή η μέθοδος περιορίζεται στο έκδηλο περιεχόμενο της επικοινωνίας αποτελεί κατά τους κριτές της σοβαρή αδυναμία:
'Όμως η προσέγγιση αυτή δεν στερείται ενδιαφέροντος, κυρίως όταν έχουμε να κάνουμε με επικοινωνία που κινείται στο χώρο των γεγονότων και όχι του ονείρου. Αλλά είναι ακριβώς αυτού του είδους η επικοινωνία που εμφανίζεται σχετικά σπάνια στα μέσα επικοινωνίας. Όταν έχουμε να αναλύσουμε τραγούδια, νουβέλες, μυθιστορήματα, οτιδήποτε κινείται σε κάποιο βαθμό στο χώρο του ονείρου, είναι προφανές ότι αν αγνοήσουμε το λανθάνον περιεχόμενο θα μας ξεφύγουν τα πιο σημαντικά κομμάτια της επικοινωνίας'' (*10)

• Με την ελπίδα ότι δε θα θυσιαστεί 'η ουσιαστική κατανόηση της κοινωνικής πραγματικότητας στο βωμό της λεγόμενης επιστημονικής μεθόδου' (*11) θα διασταυρωθούν τα δημοσιεύματα των εφημερίδων με τις ανακοινώσεις που προέρχονται από αρχεία πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων.

• Για την ανακάλυψη του 'κρυμμένου μηνύματος' θα χρησιμοποιηθεί η σημειολογική προσέγγιση, πιστεύοντας ότι η σημειολογία: 'μπορεί να βοηθήσει ορισμένες επιστήμες, να συμπορευτεί μ' αυτές για ένα διάστημα, να τους προτείνει ένα πρωτόκολλο λογικής εργασίας, που με βάση αυτό η κάθε επιστήμη θα πρέπει να προσδιορίσει τη διαφορά του αντικειμένου της! Έτσι, το μέρος της σημειολογίας που έχει καλύτερα αναπτυχθεί, δηλαδή η ανάλυση των αφηγήσεων, μπορεί να προσφέρει υπηρεσίες στην Ιστορία, στην Εθνολογία, στην κριτική των κειμένων, στην ερμηνεία, στην

---

*(10) Σεραφετινίδου Μ., Κοινωνιολογία των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, 'GUTENBERG', Αθήνα 1991, σελ. 273, όπως και όλο το κεφάλαιο 'Ανάλυση Περιεχομένου' σελ. 267-292. Η συγγραφέας αναφέρει πέντε τύπους ποσοτικής ανάλυσης περιεχομένου που άνθησαν στην Αμερική μέχρι τη δεκαετία του 1960. Ο πρώτος που 'ονομάζεται' μέτρηση 'συμβόλων' μετράει πόσες φορές εμφανίζεται ένα σύμβολο - κλειδί (λέξη, φράση, εικόνα)... Ο δεύτερος η 'μονοδιάστατη ταξινόμηση συμβόλων' ταξινομεί σύμβολα... Ο τρίτος, η 'ανάλυση στοιχείων' ταξινομεί τα στοιχεία ενός μηνύματος... Ο τέταρτος, η 'θεματική ανάλυση' ομαδοποιεί στοιχεία σύμφωνα με τη σημασία τους, σε θέματα τα οποία στη συνέχεια ταξινομούνται, καταμετρούνται κλπ. Ο πέμπτος, η 'δομική ανάλυση' εξετάζει τις σχέσεις και συσχετίσεις μεταξύ θεμάτων. Επίσης Fiske J, Εισαγωγή και Επικοινωνία, <<Επικοινωνία-Κουλτούρα>>, Αθήνα 1992, σελ. 142-153. Μια απολαυστικά απομυθοποιητική χρήση αυτών των μεθόδων δίνει ο Ιτάλο Καλβίνο στο βιβλίο του (μυθιστόρημα;) 'Αν μια νύχτα του χειμώνα ένας ταξιδιώτης... '. Ιδιαιτέρως στις σελίδες 193-197, 'Αστάρτη', Αθήνα 1982. Στην παρούσα εργασία θα χρησιμοποιηθεί ο τέταρτος τύπος, η θεματική ανάλυση.

*(11) Σεραφετινίδου Μ., Ο.Π., σελ. 273

εικονολογία (η κάθε εικόνα είναι, κατά κάποιο τρόπο, μια αφήγηση)'. (*12)

- Ακόμα θα γίνει προσπάθεια μέσα από τη ροή της είδησης να εντοπιστούν κάποιοι 'πυλωροί' που μέσα από τις 'πύλες' που κατέχουν στην ιεραρχία των εφημερίδων επιτρέπουν το πέρασμα ή όχι του μηνύματος. Ελέγχοντάς το, διαγράφοντάς το ή ακόμη χειρότερα, αλλάζοντας την ουσία του. (*13)

- Τέλος θα ανιχνευθούν οι οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές διαπλοκές όπως αυτές εμφανίζονται ή υποκρύπτονται στα δημοσιεύματα του τύπου αυτής της Περιόδου (*14)

Β. Αρχεία Συνδικαλιστικών Οργανώσεων

Για την εντόπιση της εργατικής είδησης την ώρα που αυτή έχει παραχθεί καθώς και τη διασταύρωσή της με τα δημοσιεύματα των εφημερίδων όπως και το βαθμό κάλυψής της από τον Τύπο κρίθηκε αναγκαία η προσφυγή στα αρχεία των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Έτσι ζητήθηκαν από τα σωματεία των εργαζομένων στο ναυπηγείο του Νεωρίου της Σύρου και το εργατικό κέντρο Κυκλάδων καθώς και από το σωματείο των εργαζομένων στο ναυπηγείο του Σκαραμαγκά, 'Η ΤΡΙΑΙΝΑ', τα αρχεία τους για τα έτη 1986 μέχρι και 1995. Αίτηση που ικανοποιήθηκε όχι χωρίς δυσκολίες. Κυρίως χρόνου και συστηματικής υπόμνησης στους αρμόδιους για την ανάγκη διάθεσής τους. Μετά την ταξινόμηση όλου αυτού του αρχειακού υλικού ανέκυψε το πρόβλημα της χρησιμοποίησής του. Έγινε επιλογή, όπως διεξοδικά θα φανεί στο οικείο κεφάλαιο, να χρησιμοποιηθεί το αρχείο του Εργατικού Κέντρου Κυκλάδων του έτους 1992 σε ότι έχει σχέση με το Ναυπηγείο του Νεωρίου και του αρχείου της 'ΤΡΙΑΙΝΑΣ' του έτους 1995 για τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά.

---

* (12) Μπάρτ Ρ., Μυθολογίες - Μάθημα, 'Ράππα', Αθήνα 1979, σελ. 39
* (13) Σεραφετινίδου Μ., Ο.Π. σελ. 218-225 και Διαμαντής Μπασαντής -Κων/νος Στράτος, Ο κόσμος των ειδήσεων, 'Γνώση', Αθήνα 1991, σελ. 56-57
* (14) Βενιζέλος Ευαγγ., Μέσα Ενημέρωσης, 'Νέα Σύνορα', Αθήνα 1996, σελ. 17-41.
Chomsky N., Ο έλεγχος των Μ.Μ.Ε., 'Ελευθεριακή Κουλτούρα', Αθήνα 1994
Εντσενσμέργκερ Χ., Για μια θεωρία των μέσων επικοινωνίας, 'Επίκουρος', Αθήνα 1981.

Η χρησιμοποίηση αυτού του αρχειακού υλικού έγινε με τη γνώση ότι: Πρώτον, αυτές οι θέσεις μπορεί να μην είναι όλες 'αντικειμενικά σωστές' αλλά είναι οι μόνες που αντιπροσωπεύουν τους εργαζόμενους στην πλειοψηφία τους. Και γιατί αποτελούν το μοναδικό συστηματικό ερευνητικό εργαλείο μας. Παρ' όλα αυτά όπου ήταν δυνατό έγιναν αναφορές και σε μειοψηφικές απόψεις ανάμεσα στους εργαζόμενους. Δεύτερον, με βάση την απλή αλλά και την συνδικαλιστική λογική, έγινε δεκτό ότι κανένα συλλογικό όργανο δε βγάζει κάποια ανακοίνωση ή δελτίο Τύπου χωρίς να το γνωστοποιήσει στα μέλη του και χωρίς να το στείλει στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας.

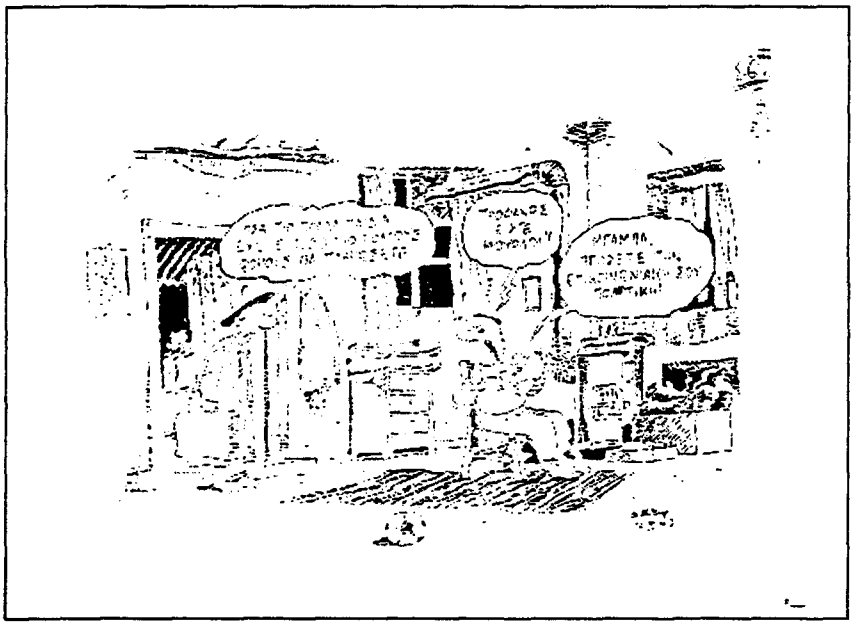

Όσον αφορά το βαθμό κάλυψης από τον Τύπο των θέσεων των εργαζομένων έγινε ένας διαχωρισμός σε πέντε κατηγορίες ανάλογα με το βαθμό αυτής της κάλυψης. Ξεκινώντας από την καθόλου κάλυψη μέχρι την πλήρη. Με αυτή την ταξινόμηση είναι σαφές ότι το υποκειμενικό στοιχείο μπορεί να εμφιλοχωρήσει μόνο στις τρεις ενδιάμεσες κατηγορίες. Η καθόλου κάλυψη παραμένει καθόλου σ' όλες τις περιστάσεις και η πλήρης συνίσταται στην ύπαρξη αυτούσιων των θέσεων των εργαζομένων.

Γ. Οι Απόψεις των Εκπροσώπων των Εργαζομένων και των Δημοσιογράφων.

Σε μια προσπάθεια κατανόησης του πως εισέπραξαν και εισπράττουν ή και πως προσδιορίζουν ή προσπαθούν να προσδιορίσουν τον τρόπο εμφάνισης της εργατικής είδησης, ζητήθηκαν οι απόψεις εκπροσώπων θεσμικών οργάνων τόσο των εργαζομένων όσο και των δημοσιογράφων.

Η ανάγκη επίσης διερεύνησης του πώς σκέφτονται, λειτουργούν και αισθάνονται οι διαχειριστές της εργατικής είδησης έκανε αναγκαία και την προσφυγή στις απόψεις ενός ικανού αριθμού, εργατικών συντακτών και άλλων δημοσιογράφων. Έχοντας ως κριτήριο τόσο την ανάγκη πλουραλιστικής κάλυψης (όσον αφορά στη γενική πολιτική της κάθε εφημερίδας), όσο και τη διαχρονικότητα της κάλυψης της εργατικής είδησης. (*15)

Γνωρίζοντας ότι η 'αντικειμενικότητα του κριτικού δεν θα εξαρτηθεί από την εκλογή του κώδικα αλλά από την αυστηρότητα με την οποία θα εφαρμόσει στο έργο του το πρότυπο που διάλεξε' (*16) απορρίφθηκαν πρότερες σκέψεις για διαμοιρασμό ερωτηματολογίων. Γι' αυτό, έγινε, προσωπική επίσκεψη σε έναν-έναν από αυτούς, τους δόθηκε ο τίτλος της εργασίας και τους αναλύθηκε ο σκοπός της. Σε αυτή την απόφαση συνέβαλλε και το ότι και οι δύο κατηγορίες στις οποίες απευθύνεται είναι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο καλοί χρήστες του λόγου. Αυτή η διαδικασία καθ' αυτή, αλλά και τα παρελκόμενά της, αποδείχτηκε χρονοβόρα και μερικώς αναποτελεσματική. Όμως παρόλα αυτά προκύπτει πιο 'αντικειμενική' και με μεγαλύτερο εύρος απόψεων.

Οι Εκπρόσωποι των Εργαζομένων και οι Απόψεις τους για την Εργατική Είδηση.

Τα παραπάνω σε συνδυασμό με την ύπαρξη του υλικού του Ιδρύματος Μπότση για τα ναυπηγεία έκαναν αναγκαία την αναζήτηση των απόψεων όλης της κλίμακας του συνδικαλιστικού κινήματος καθώς και κάποιων θεσμοθετημένα επιστημονικών του οργάνων. Έτσι ζητήθηκαν οι απόψεις για την εργατική είδηση από:

(*15) Λεμπέση Ε., Κοινωνιολογία του Τύπου, 'Αρσενίδη', Αθήνα 1992, σελ. 99-130.
Λίπμαν Γ,'Η φύση των ειδήσεων' στο συλ... Το μήνυμα του Μέσου, 'Αλεξάνδρεια', Αθήνα 1991

(*16) Μπάρτ Ρ., Κριτική και Αλήθεια, 'Καστανιώτη', Αθήνα 1972, σελ. 20.

το σωματείο εργαζομένων στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά, το Εργατικό Κέντρο Κυκλάδων, το Εργατικό Κέντρο Πειραιά, την Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργατών Μετάλλου, την ΓΣΕΕ και την ΑΔΕΔΥ. Από το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ ζητήθηκε η άποψη ενός επιστημονικού συνεργάτη και από το Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛΙΝΥΑΕ) η άποψη ενός Γιατρού Εργασίας. Επίσης ζητήθηκε και η άποψη ενός τεχνικού επιθεωρητή εργασίας από την επιθεώρηση εργασίας ως εμπλεκόμενη κάποιες φορές στην παραγωγή εργατικής είδησης αν και δεν αποτελεί τμήμα του εργατικού κινήματος.

Ανταποκρίθηκαν σ 'αυτή την προσπάθεια οι: Κουτσούκος Γιάννης - Πρόεδρος της ΑΔΕΔΥ, Κοντάκης Γιώργος - Πρόεδρος της ΠΟΕΜ, Μίχας Γιάννης - Πρόεδρος Εργατικού Κέντρου Πειραιά και Σαραφόπουλος Νίκος - Τεχνικός Επιθεωρητής Εργασίας.

Οι Δημοσιογράφοι και οι Απόψεις τους.

Σε μια προσπάθεια να συγκεντρωθεί ένας ικανός αριθμός απόψεων από ανθρώπους που υπηρετούν ή υπηρέτησαν την εργατική είδηση έγινε προσφυγή σε εργατικούς συντάκτες ή στελέχη εφημερίδων ή παλιούς χειριστές της εργατικής είδησης. Έτσι ζητήθηκαν οι απόψεις ανθρώπων των πιο κάτω εφημερίδων: 'Απογευματινή', 'Αυγή', 'Βήμα', 'Έθνος', 'Ελεύθερος Τύπος', 'Ελευθεροτυπία', 'Εξουσία', 'Καθημερινή', 'Κέρδος', 'Νέα', 'Ριζοσπάστη' και την εβδομαδιαία 'Εποχή'. Θέλοντας ακόμα να υπάρξει έστω και μια γνώμη για το πώς η εργατική είδηση εμφανίζεται στον τοπικό τύπο ζητήθηκε η γνώμη ενός ανθρώπου της 'Ημέρας' των Πατρών. Επίσης ζητήθηκε η γνώμη του θεσμικού οργάνου των δημοσιογράφων, της ΕΣΗΕΑ.

Απάντησαν οι: Πατρινός Ν. - Νομικός Σύμβουλος της ΕΣΗΕΑ, Ευαγγελοπούλου Μαίρη - Υπεύθυνος Εργατικού Ρεπορτάζ του 'Ριζοσπάστη', Κλαυδιανός Παύλος - Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής της 'Εποχής', Παπαδόπουλος Θάνος - Δημοσιογράφος στα 'Νέα', το διάστημα 1975-1986 ήταν υπεύθυνος της Εργατικής σελίδας της 'Αυγής', Πεπονής Γιώργης - Οικονομικός Συντάκτης του 'Κέρδους', Χιωτάκης Σωτήρης - Εργατικός Συντάκτης της 'Απογευματινής', Αβραμίδης Δημήτριος - Διευθυντής Σύνταξης της 'Ημέρας' Πατρών.

Η Λειτουργία της Γελοιογραφίας στην Εργατική Είδηση

'...Αν η είδηση είναι η περιγραφή ενός γεγονότος, τότε γελοιογραφία είναι η περιγραφή της εύθυμης πλευράς του. Το μοναδικό πράγμα που δικαιώνει την ύπαρξή της είναι ότι τη βλέπεις και γελάς. Αν δεν γελάς υπάρχει κάποιο πρόβλημα, ή με εσένα ως αναγνώστη ή με το γελοιογράφο. Με το γεγονός ποτέ! Αυτό σίγουρα διαθέτει εύθυμη πλευρά...', μας λέει ο Κώστας Μητρόπουλος (*17). Συμφωνώντας με την άποψή του ότι το κάθε γεγονός διαθέτει και την εύθυμη πλευρά του οι παρουσιαζόμενες γελοιογραφίες - χωρίς κατ' ανάγκην να είναι οι καλύτερες - επιλέχθηκαν και τοποθετήθηκαν μέσα στο κείμενο ύστερα από καθαρά υποκειμενική κρίση. Μάλιστα πολλές φορές παρεκκλίνοντας από την αλληλουχία των γεγονότων και του χρόνου. Ένα ευχαριστώ, εκ των προτέρων στους δημιουργούς τους και ένα συγνώμη αν για τις ανάγκες της εργασίας παραβιάστηκε η πνευματική τους αυθεντικότητα κατά τη δημιουργία.

Επίσης για τη λειτουργία της γελοιογραφίας στην εργατική είδηση, ζητήθηκε η γνώμη δύο γελοιογράφων της 'καινούργιας γενιάς' οι οποίες και παρατίθενται μαζί με τις απόψεις των εκπροσώπων των εργαζομένων και των δημοσιογράφων στο Παράρτημα Ι. (Για την απόκτηση όλων αυτών των απόψεων, οι οποίες δεν είναι

(*17) Μπασάντης Δ. - Στράτος Κ., Ο Κόσμος των Ειδήσεων, 'Γνώση', Αθήνα 1991, σελ. 308-309.

όλες όσες ζητήθηκαν, χρειάστηκε να περάσουν πάνω από δύο χρόνια Οκτώβριος 1995 - Φεβρουάριος 1998).

Δ. Παραγωγή Μελλοντικών Δημοσιογράφων

Τα τελευταία χρόνια έχουν κάνει την εμφάνισή τους μια σειρά από ιδιωτικές σχολές 'Δημοσιογραφίας'. Στη δε δημόσια εκπαίδευση εκτός από τα τμήματα δημοσιογραφίας των ΙΕΚ, έχουν δημιουργηθεί σε ισάριθμα πανεπιστήμια τρία τμήματα που έχουν ως αντικείμενο τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Έγινε προσπάθεια να ανιχνευθεί, μέσα από τα προγράμματα σπουδών και από συζητήσεις με τελειόφοιτους, ένας κάποιος βαθμός ενασχόλησής τους με την εργατική είδηση. Το αποτέλεσμα ήταν μηδαμινό. Τόσο για τα προγράμματα σπουδών, όσο και για όσους αποφοιτήσαντες ερωτήθηκαν.

Ε. Οι Απόψεις των Εργαζομένων

Για να γίνει κατορθωτή η έκφραση των απόψεων των εργαζομένων αλλά και η αποτελεσματικότητα ή μη του μηνύματος που οι εκπροσωπούντες το εργατικό κίνημα στέλνουν στα μέλη του, κρίθηκε αναγκαία η διεξαγωγή έρευνας που σα στόχο είχε τη διερεύνηση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων και τις γνώσεις που έχουν για αυτές τις συνθήκες. Καθώς επίσης και από ποιες πηγές (εργατικούς, κρατικούς, εργοδοτικούς φορείς κλπ.) και με ποιους τρόπους (σεμινάρια, εφημερίδες, τηλεόραση κλπ.) απέκτησαν αυτές τις γνώσεις. Και φυσικά από ποιες πηγές και με τι τρόπους οι ίδιοι οι εργαζόμενοι θα ήθελαν να έχουν αποκτήσει αλλά και να αποκτήσουν στο μέλλον αυτές τις γνώσεις.

Η έρευνα έγινε στη Βιομηχανία Παραγωγής Μεταφορικών Μέσων. Η συλλογή των στοιχείων ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 1993.

Η διερεύνηση έγινε με τη συγκέντρωση στοιχείων από τις Επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΥΑΕ), τα Δ.Σ. των Σωματείων, τους Γιατρούς Εργασίας και τους Τεχνικούς Ασφάλειας (όπου υπήρχαν), καθώς και με τη μέθοδο των συνεντεύξεων με τη χρήση ειδικού ερωτηματολογίου.

Το ερωτηματολόγιο κατασκευάστηκε από τους:
Κώστα Σμυρνή, Γιώργο Μακρή (Στατιστικό), τις ερευνήτριες: Αναστασιάδου Καλιόπη, Βεργίνη Ελένη, Παπανδρέου Πηνελόπη, Παυλοπούλου Κων/να και τους ερευνητές: Δόκο Τάκη, Κοβάνη Χαράλαμπο, υπό την επίβλεψη του καθηγητή Κώστα Βεργόπουλου. Τα στοιχεία αναλύθηκαν σε ηλεκτρονικό υπολογιστή από τον Παπαθεοδώρου Σπύρο, Μαθηματικό-Προγραμματιστή Η/Υ.

Οι δυσκολίες στην έρευνα εμφανίστηκαν σε δύο επίπεδα. Στη σύνταξη του ερωτηματολογίου και στη συλλογή των συνεντεύξεων.

Η τελική μορφή του ερωτηματολογίου είναι ένα επίπονο και επίμονο αποτέλεσμα τόσο της 'ενιαιοποίησης' των αντιλήψεων των συνεντευξιαστών/τριών για το τι επιζητάται με αυτό το ερωτηματολόγιο όσο και χωροταξικής τοποθέτησης της κάθε ερώτησης μέσα στο ερωτηματολόγιο. Ένα άλλο στοιχείο που επέδρασε στη σύνταξη του ερωτηματολογίου είναι η διαφορετικότητα του εργασιακού αντικειμένου. Πράγμα που οδήγησε στην δημιουργία τριών ερωτηματολογίων που το ένα αποτελούσε προέκταση του προηγουμένου. Με την πιο πλήρη μορφή αυτού που αναφέρεται στις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες.

Η ανάλυση των στοιχείων έγινε με βάση αυτή την διαφορετικότητα που ανταποκρίνεται και στην κατασκευή των ερωτηματολογίων. Έτσι υπάρχει τριπλή ταξινόμηση της ανάλυσης και αναφέρεται: α) **στις ναυπηγ/κές εργασίες** β) **στην αυτοκινητοβιομηχανία** και γ) **στις υπόλοιπες μονάδες**.

Όσον αφορά την συλλογή των συνεντεύξεων, εκτός από το κόστος οικονομικό και κυρίως σε χρόνο (1 1/2 χρόνο περίπου), η δυσκολία εντοπίστηκε στη στατιστική κατανομή των ερωτώμενων και στη φοβία των εργαζόμενων να απαντήσει, ο καθένας προσωπικά, σε θέματα που αφορούσαν το εργασιακό τους περιβάλλον. Η παραπάνω δυσκολία ξεπεράστηκε με το ότι η έρευνα έγινε υπό την αιγίδα του ΙΝ.Ε της ΓΣΕΕ και της ΠΟΕΜ. Με την συνεργασία των ΕΥΑΕ και των Δ.Σ. των σωματείων των εργαζομένων έγινε κατορθωτή η κατανομή των ερωτώμενων κατά ηλικία και κύρια απασχόληση. Τα ερωτηματολόγια που απαντήθηκαν ήταν 708. Οι συνεντεύξεις έγιναν, με επιβαλλόμενη την ανωνυμία του ερωτώμενου, σε ειδικούς χώρους που είχαν παραχωρήσει τα Δ.Σ. των σωματείων και φυσικά κατά μόνας. Τέλος από πλευρά διοικήσεων των μονάδων η συνεργασία ήταν καλή εκτός από μια βιομηχανία αμαξω-

μάτων στην Αττική και την μοναδική βιομηχανία ποδηλάτων με έδρα την Αχαΐα.

ΙΧΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Από την παραπάνω αναφορά προκύπτει αβίαστα η ανάγκη διαχωρισμού της εργασίας σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος ασχολείται κυρίως με τις εργατικές ειδήσεις που αναφέρονται στις ναυπηγοεπισκευαστικές επιχειρήσεις και το δεύτερο με τα εργατικά 'ατυχήματα' και τις απόψεις των εργαζομένων για τις συνθήκες εργασίας. Στη συνέχεια γίνεται μια περιληπτική αναγγελία του περιεχομένου αυτών των δύο μερών της εργασίας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η ανεύρεση του προαναφερθέντος βιβλίου του Εμμ. Λυκούδη, καθ' αυτή, αλλά και η ανάγνωση των απόψεών του έδωσαν το ερέθισμα για τη διερεύνηση της αρχέγονης ενασχόλησης του Τύπου με το εργατικό κίνημα της χώρας μας. Καθώς και των πρώτων αναφορών του Τύπου σ 'αυτό που σήμερα ονομάζουμε Εργατική Είδηση.

Η αναδίφηση στη βιβλιογραφία που αναφέρεται στο εργατικό κίνημα πριν από τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, εκτός από την ανακάλυψη συγκεκριμένων στοιχείων, έδωσε και μια αίσθηση αναλογιών με τη μεταπολιτευτική περίοδο. Πράγμα που οδήγησε στη διερεύνηση τόσο της πορείας του εργατικού κινήματος όσο και της Εργατικής Είδησης αυτής της Περιόδου.

Η πρόταξη αυτών των στοιχείων και αυτής της αίσθησης αναλογιών κρίθηκε αναγκαία και αποτελεί το περιεχόμενο του πρώτου κεφαλαίου του Πρώτου Μέρους.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αφού γίνεται μια σύντομη αναφορά στην εξέλιξη των ναυπηγοεπισκευαστικών επιχειρήσεων της χώρας μας για τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια, στη συνέχεια δίδεται η εικόνα ή μάλλον οι εικόνες που ανέδειξε ο Τύπος για αυτή την εξέλιξη.

Έτσι εξετάζεται πρώτα η ποσοτική συσσώρευση των αναφορών του Τύπου στις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες για τη χρονική περίοδο 1986-1995. Μετά γίνεται ένας διαχωρισμός αυτών

των αναφορών με βάση το είδος της είδησης που καλύπτουν. Το είδος της είδησης προκύπτει από μια ταξινόμηση που έχει προηγηθεί και η οποία διαχωρίζει αυτές τις εργατικές ειδήσεις σε Πρωτογενείς, σε Έμμεσες, σε οφειλόμενες σε Διεθνείς Επιδράσεις, σε Δηλώσεις Πολιτικών, σε <<Σκάνδαλα>> και τέλος υπό τον τίτλο <<Διάφορες>> σ' αυτές που για διάφορους λόγους δεν υπάγονται σε καμία από τις προηγούμενες κατηγορίες. Στη συνέχεια γίνεται ένας διαχωρισμός με βάση το πόσα φύλλα εφημερίδων και το πόσες σελίδες κάλυψαν κάθε είδος είδησης.

Στο τρίτο κεφάλαιο επιχειρείται να εντοπιστεί ο βαθμός κάλυψης των θέσεων των εργαζόμενων από τον Τύπο, με το να ερευνηθεί το πως κάθε εφημερίδα καλύπτει τα γεγονότα. Και αυτό πραγματώνεται με τη διασταύρωση των δημοσιευμάτων των εφημερίδων και των ανακοινώσεων ή των δελτίων Τύπου από τα αρχεία του Εργατικού Κέντρου Κυκλάδων (που αναφέρονται στο ναυπηγείο του Νεωρίου) και του Εργοστασιακού Σωματείου στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά, <<Η Τρίαινα>>.

Το τέταρτο κεφάλαιο προσπαθεί να ερμηνεύσει τον τρόπο που οι εφημερίδες χρησιμοποιούν τη φωτογραφία για να καλύψουν τις εργατικές ειδήσεις. << Με την τρελή ελπίδα ότι δεν μπορώ να ανακαλύψω την αλήθεια, παρά μόνο επειδή το νόημα της φωτογραφίας είναι ακριβώς ότι **αυτό υπήρξε**, και διότι ζω με την αυταπάτη ότι αρκεί να καθαρίσω την επιφάνεια της εικόνας για να φτάσω σ' **εκείνο** που υπάρχει πίσω: διερευνώ σημαίνει αναστρέφω τη φωτογραφία, μπαίνω στο βάθος του χαρτιού, φτάνω στην άλλη όψη του. Αυτό που κρύβεται είναι για μας, τους Δυτικούς, πιο αληθινό από εκείνο που είναι ορατό>>. (*18)

Τέλος στο πέμπτο κεφάλαιο εντοπίζονται (και στη εργατική είδηση), μέσω σημειολογικής προσέγγισης, φαινόμενα ποδηγετικής παρέμβασης του Τύπου στην Κοινή Γνώμη. Είτε αυτή η παρέμβαση οφείλεται στα κύρια άρθρα, είτε στους τίτλους, είτε στο περιεχόμενο του κειμένου. Με συνοδεία την μόνιμη υπόμνηση των λόγων του Ρολάν Μπάρτ: <<Κάποιος φανταζόταν τον κόσμο της γλώσσας σαν μια αέναη σύγκρουση παρανοιών... Έτσι γίνεται, με τη μαρξιστική γλώσσα, για την οποία κάθε αντίθεση είναι ταξική, με την ψυχαναλυτική, για την οποία κάθε απάρνηση είναι ομολογία,

(*18) Μπάρτ Ρ., Ο Φωτεινός Θάλαμος - Σημειώσεις για τη φωτογραφία, 'Ράππα', Αθήνα 1983, σελ. 139

με την Χριστιανική, για την οποία κάθε άρνηση είναι διακονία, κλπ. Παραξενευόταν που η γλώσσα της καπιταλιστικής εξουσίας δεν περιέχει, από πρώτη ματιά, μια τέτοια μορφή συστήματος (εκτός από εκείνη του κατωτάτου είδους, όπου οι αντίθετοι χαρακτηρίζονται απλώς <<δηλητηριασμένοι>>, <<τηλεκατευθυνόμενοι>> κλπ.) καταλάβαινε τότε πως η πίεση της καπιταλιστικής γλώσσας (ακόμα πιο ισχυρή) δεν είναι τύπου παρανοϊκού, συστηματική, επιχειρηματολογική, συναρθρωμένη : **είναι** μια αδυσώπητη ρετσινιά, **μια δόξα**, ένας τρόπος υποσυνείδητου: κοντολογίς, **η ιδεολογία στην ουσία της**>> (*19)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η πρώτη πηγή έμπνευσης αυτής της εργασίας δηλαδή το πως ο Τύπος καλύπτει τα εργατικά <<ατυχήματα>> και τις επαγγελματικές ασθένειες αποτελεί το θέμα με το οποίο ασχολείται το πρώτο κεφάλαιο αυτού του μέρους.

Η άντληση των στοιχείων αυτού του θέματος πηγάζει από τα δημοσιεύματα του Τύπου για το χρονικό διάστημα 1987-1995. Η ταξινόμηση γίνεται για κάθε εξεταζόμενο έτος με βάση τον αριθμό αναφορών, τον αριθμό των φύλλων των εφημερίδων, τον αριθμό των σελίδων που αφιερώνονται για την κάλυψη αυτών των αναφορών και με βάση τρεις κατηγορίες ειδήσεων: Πρωτογενείς, Έμμεσες και Διάφορες. Όσον αφορά την εργατική είδηση η οποία καλύπτει τις, λεγόμενες, επαγγελματικές ασθένειες παρά την φτωχή συγκομιδή σ' αριθμό αναφορών, φύλλων και σελίδων εφημερίδων δεν μπορεί να αποσιωπηθεί ο έντονα ενημερωτικός, ιδίως για τους εργαζόμενους, χαρακτήρας αυτής της εργατικής είδησης.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αυτού του μέρους δίδονται τα αποτελέσματα της έρευνας για τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων στη Βιομηχανία Παραγωγής Μεταφορικών Μέσων. Η μέθοδος της έρευνας και οι δυσκολίες που εμφανίστηκαν κατά τη διεξαγωγή της αναφέρθηκαν προηγουμένως. Εδώ δίδεται μια επεξήγηση που αφορά κυρίως τη λογική της.

Ο νόμος 1568/1985 που αναφέρεται στην Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας, διεξοδική αναφορά του οποίου γίνεται και στο

(*19) Μπάρτ Ρ., Η Απόλαυση του κειμένου, 'Ράππα', Αθήνα 1973, σελ. 49

πρώτο κεφάλαιο του Πρώτου Μέρους, είναι ένας νόμος που εν πολλοίς <<επιβλήθηκε απ' τα απάνω>> και όχι σαν αποτέλεσμα διεκδίκησης των εργαζομένων.

Επισκέψεις σε μεγάλες βιομηχανικές μονάδες της χώρας μας, κατά την τριετία 1989-1992, έδειξαν ότι αυτός ο νόμος δεν είχε τύχει της υποδοχής που θ' άρμοζε σ' ένα τέτοιο Νόμο - Πλαίσιο που προσδιορίζει τους κανόνες Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία. Και του οποίου την ψήφιση οι <<εργαζόμενοι>> περίμεναν 3/4 του αιώνα. Και αυτή η μη καλή υποδοχή είχε να κάνει τόσο με τη μη εφαρμογή άρθρων του (π.χ. άρθρο 16 που θεσπίζει τις Νομαρχιακές Επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας στη εργασία) όσο και με την καθολική μη εφαρμογή του (υπήρξαν εργοστάσια που όχι μόνο δεν κάλυπταν στοιχειώδη άρθρα του νόμου αλλά έξι (6) χρόνια μετά την ψήφισή του οι εργαζόμενοι σ' αυτά δεν είχαν εκλέξει επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας).

Ορισμένα από τα παραπάνω ευρήματα αυτών των επισκέψεων δημοσιοποιήθηκαν (*20). Χωρίς καμία αμφισβήτηση και φυσικά αντίρρηση από μεριάς των εκπροσώπων των εργαζομένων. Η δε παραδοχή του Προέδρου του ΣΕΒ, κου Αργυρού, ήταν απόλυτη: <<έχεις δίκιο. Δεν έχουμε κάνει τίποτα για τις Νομαρχιακές επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (σε εκδήλωση του Οικονομικού Πανεπιστημίου για τις Εργασιακές Σχέσεις, 31-10-1991). Και αν μέσα από την αντίθεση των ανταγωνιστικών συμφερόντων - με συζητήσιμο το βαθμό αυτής της αντίθεσης όταν πρόκειται για τις συνθήκες εργασίας - γίνεται κατανοητή η θέση του Προέδρου του ΣΕΒ, η αδυναμία εφαρμογής (ή η αναποτελεσματικότητα στην προσπάθεια εφαρμογής) βασικών άρθρων του νόμου από μεριάς των εργαζόμενων όχι μόνο δεν είναι κατανοητή αλλά δημιουργεί και απορίες. Απορίες οι οποίες διευρύνονται όταν μάλιστα δεν υπήρξε καμία αντίθεση στην ψήφιση του νόμου.

Κάποιες από αυτές τις απορίες στρέφονται αναγκαστικά προς τους εργαζόμενους και τους εκπροσώπους τους. Με δύο κυρίως αιχμές. Το βαθμό συνειδητοποίησής τους για την ανάγκη

(*20) Άρθρα μου στην εφημερίδα Θεσσαλονίκη 15/5/1989 με τίτλο <<Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζόμενων>> και στο ενημερωτικό Δελτίο του Ινστιτούτου εργασίας της ΓΣΕΕ (τεύχος 10, Δεκέμβριος 1991) με τίτλο <<Νομαρχιακές Επιτροπές υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας>>.

εφαρμογής του νόμου και την εξ αυτής προκύπτουσα αποτελεσματικότητα του μηνύματος που η ηγεσία του συνδικαλιστικού κινήματος (σ' όλους τους βαθμούς) στέλνει στα μέλη του.

Με αυτές τις τελευταίες απορίες ασχολήθηκε αυτή η έρευνα, ενδιαφερόμενη κυρίως για τις απόψεις των απλών ανθρώπων της εργασίας διερευνώντας, πρώτον: τις γνώσεις τους για τις συνθήκες εργασίας μέσα στις οποίες δουλεύουν όπως και τις γνώσεις τους για το θεσμικό πλαίσιο αυτών των συνθηκών και δεύτερον: το που οφείλουν τις γνώσεις αυτές αλλά και που θα ήθελαν να τις οφείλουν και με ποιο τρόπο και ποιο μέσο να τις αποκτήσουν στο μέλλον. Τα αποτελέσματα της έρευνας απαντούν σ' αυτά τα ερωτήματα μάλλον ικανοποιητικά.

Τα παραπάνω ακολουθεί ο επίλογος όπου γίνεται παράθεση κάποιων συμπερασμάτων που προέκυψαν από την παρούσα εργασία. Επίσης και όσων θεματικών πεδίων, που καίτοι αφορούν την εργατική είδηση, η παρούσα εργασία για διάφορους λόγους δεν ασχολήθηκε μαζί τους. Αυτά ίσως θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο άλλων εργασιών συμπληρωματικών ή ακόμη και ανατρεπτικών αυτής της εργασίας.

Τέλος κρίθηκε αναγκαία η παράθεση παραρτημάτων, τόσο για την καταχώρηση των τεκμηρίων πάνω στα οποία βασίστηκε αυτή η εργασία όσο και των απόψεων των ανθρώπων που συμμετέχουν, με τον ένα ή άλλο τρόπο, στην παραγωγή, εμφάνιση και μετάδοση της εργατικής είδησης.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Α1. ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΕΥΣΗ

Α1α. ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΤΥΠΟΣ ΛΟΓΟΣ. ΜΙΑ ΑΙΣΘΗΣΗ ΑΝΑΛΟΓΙΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ.

"Ούτω δέ και εν τοίς ιδίοις έργοις, άν τε επίτροπος ή ο εφεστηκώς αν τε και επιστάτης, ως αν δύνηται προθύμους και εντεταμένους παρέχεστε εις το έργον και συνεχείς, ούτοι δή οι ανύτοντες είσιν επί τ' αγαθά και πολύν την περιουσίαν ποιούντες".

ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ (*21)

Πέρασαν πάνω από είκοσι αιώνες. Οι θεωρητικοί επεξεργάστηκαν και γενίκευσαν την αναφορά του Ξενοφώντα στη δυνατότητα που έχει ο κάτοχος των μέσων παραγωγής να καρπούται το περίσσευμα που παράγει ο εργαζόμενος και με τη βοήθεια (αλλά και την αντίθεση) του τυπωμένου, πλέον, βιβλίου, της εφημερίδας και αργότερα των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας το έκαναν απελευθερωτικό όραμα.

Ένα όραμα που οδήγησε στη δημιουργία του εργατικού κινήματος. Μέσα από τις αντιφάσεις και τις αντιθέσεις που γέννησε η πρώτη βιομηχανική επανάσταση. Με τις πολυάριθμες απόψεις στους κόλπους του. Τις κατακτήσεις και τις αποτυχίες του. Τις επαναστάσεις του και τις εξελικτικές του αυταπάτες.

Στη χώρα μας, σχεδόν μαζί με την απελευθέρωσή της έχουμε και την πρώτη αυθόρμητη αντίδραση εργαζομένων για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους. Την "απεργία" των τυπογράφων στο Ναύπλιο (1826). (*22)

Ο χώρος του Ελλαδικού κράτους, ο κάτω από τα στενά της Μελούνας, διατηρούσε εκείνη την ενότητα βουνού -κάμπου και θάλασσας που χιλιάδες χρόνια προσδιόριζαν το είδος και τον τρόπο παραγωγής των ανθρώπων του. "Οι δυνατότητες που πρόσφερε το νέο κράτος, ως ιδιότυπη συμπύκνωση των ενδιαθέσεων του αστικού συστήματος πήραν νέες διαστάσεις από τη στιγμή που

*(21) ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ, ΧΧ19

*(22) Κορδάτου Γ.- Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος "Μπουκουμάνης", Αθήνα 1972,σελ.28.

πραγματοποιήθηκαν οι πρώτες παραγωγικές επενδύσεις κατά τα έτη 1850 και 1860" (*23).

Η Ελλάδα παρέμεινε μία χώρα γεωργική αλλά η λεκάνη της Μεσογείου συνέχισε να αποτελεί το ζωτικό χώρο μέσα στον οποίο και από τον οποίο έδρασαν και εξαπλώθηκαν οι Έλληνες. Η Ελλάδα του 19ου αιώνα συνέχισε να είναι μία ισχυρή ναυτική δύναμη. Καραβομαραγκοί, με τη συσσωρευμένη πείρα αιώνων, συνέρρεαν εκεί όπου έπρεπε να καλυφθούν οι ανάγκες αυτής της δύναμης. Η Ερμούπολη της Σύρου αποτέλεσε το κέντρο κάλυψης αυτών των αναγκών. Στο ναυπηγείο της ξέσπασε η πρώτη οργανωμένη απεργία (1879). Μια απεργία που συμπίπτει και συνδέεται με την ίδρυση του "Αδελφικού Συνδέσμου Ξυλουργών του Ναυπηγείου Σύρου". Όπου για πρώτη φορά στην Ελλάδα έχουμε απεργιακή κινητοποίηση και ταυτόχρονη δημιουργία συνδικαλιστικής οργάνωσης. Την απεργία των καραβομαραγκών ακολουθεί η απεργία των βυρσοδεψεργατών του νησιού. (*24)

Την πρώτη οργανωμένη απεργία ακολούθησαν και άλλες απεργίες και κινητοποιήσεις (π.χ. Λαύριο 1883, 1887, 1896, 1906, απεργίες στο Βόλο, Πάτρα, Αθήνα και αγροτικές κινητοποιήσεις στο Κιλελέρ 1911, και η Πρωτομαγιάτικη εκδήλωση της ίδιας χρονιάς στη Θεσσαλονίκη). Όπως και την πρώτη ίδρυση συνδικαλιστικού οργάνου των εργατών ακολούθησαν και άλλες προσπάθειες για την ίδρυση συνδικαλιστικών οργανώσεων. Την πρώτη δεκαετία του αιώνα δημιουργήθηκαν κλαδικές, επιχειρησιακές οργανώσεις (π.χ. Λαύριο) πανεργατικές τοπικές (π.χ. εργατική ένωση Πάτρας, εργατικό κέντρο Βόλου) και πανελλαδικές (π.χ. σύνδεσμος των σιδηροδρόμων). (*25)

Στην ποιοτική αναβάθμιση της οργάνωσης των εργαζομένων, με το πέρασμα από τις συντεχνίες στα συνδικάτα, βοήθησε και ο νόμος πλαίσιο 281/1914 του Βενιζέλου. Πρόκειται για την πρώτη κρατική παρέμβαση στο εργατικό κίνημα. Πιο κάτω αναφέρονται τα αίτια, η σημασία αλλά και οι επιπτώσεις αυτής της παρέμβασης.

Σοβαρό ρόλο στην οργάνωση του εργατικού κινήματος είχε η Σοσιαλιστική Ομοσπονδία Θεσσαλονίκης (Φεντερασιόν 1909) που ιδρύθηκε από Εβραίους της Θεσσαλονίκης. Η οποία εξέδωσε και

---

*(23) Βεργόπουλος Κ., -Το αγροτικό ζήτημα στην Ελλάδα, Πρόλογος Samir Α., "Εξάντας", Αθήνα 1975, σελ. 41

*(24) Κορδάτου Γ. - ο.π.σελ..31. Αλεξάτος Γ., Η Εργατική Τάξη στη Ελλάδα, "Ρωγμή", Αθήνα 1997, σελ. 69-70.

*(25) Αλεξάτος Γ., Ο.Π., σελ. 72-76. Μπεναρόγια Α., Η Πρώτη Σταδιοδρομία του Ελληνικού Προλεταριάτου, "Όλκος", Αθήνα 1975, σελ. 264-267.

εφημερίδα που "εβαπτίσθη" "Η εφημερίς των εργατών" και εξεδόθη κατ' αρχάς μεν εις 4 γλώσσας, Τουρκικήν, Ελληνικήν, Βουλγάρικην και Ισπανό-Εβραϊκήν, ακολούθως δε εις δύο μόνον, Βουλγάρικην και Ισπανό-Εβραϊκήν. Σημαντικό ρόλο επίσης έπαιξε και η σύνδεση της Φεντερασιόν με τη Σοσιαλιστική Διεθνή.(*26)

Το 1915 συνέρχεται "στην Αθήνα η "Α' Πανελλαδική Σοσιαλιστική συνδιάσκεψη" με σκοπό την ίδρυση Σοσιαλιστικού Κόμματος. Οι σοσιαλιστές συμπράττουν με τον Γούναρη εναντίον του Βενιζέλου επειδή οι μοναρχικοί εμφανίζονται με αντιπολεμικό πρόγραμμα. Εκλέγουν βουλευτές Θεσσαλονίκης τους σοσιαλιστές Α. Σιδέρη και Α. Κουριέλ" . (*27)

Αμέσως μετά τον πόλεμο η Φεντερασιόν επεδίωξε την ενοποίηση του σκόρπιου συνδικαλιστικού κινήματος, ίδρυσε το Εργατικό Κέντρο Θεσσαλονίκης και συνέβαλε στη σύγκλιση της Διάσκεψης των τριών Ε.Κ. (Αθήνας, Πειραιά, Θεσσαλονίκης) και του Α' Πανελλαδικού Εργατικού Συνεδρίου που ίδρυσε τη Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε. -Σεπτέμβριος 1918)". Παράλληλα "ήλθε σε επαφή με τα σοσιαλιστικά κέντρα Βόλου, Αθήνας, Πειραιά, Κέρκυρας. Οργάνωσε συνδιασκέψεις όπου εξ αιτίας του στρατιωτικού νόμου, είχαν στενό (ανεπίσημο) χαρακτήρα και τέλος, το 1918 πήρε την πρωτοβουλία της σύγκλισης του Α' Πανελλαδικού Σοσιαλιστικού Συνεδρίου στην Αθήνα που ίδρυσε το Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα (ΣΕΚΕ - Νοέμβριος 1918) (*28).

Το 1920 το ΣΕΚΕ αποφασίζει την προσχώρηση στη "Γ' Διεθνή" και στον τίτλο του προστίθεται η λέξη "Κομουνιστικό" (ΣΕΚΕ(Κ)). Το 1924 μετονομάζεται σε Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος (ΚΚΕ). (*29) Μέσα λοιπόν από τις επίμονες αναζητήσεις του (πολιτικές, ιδεολογικές και οργανωτικές) στα τέλη του περασμένου αιώνα και στις αρχές του εικοστού (*30) κατόρθωσε στα τέλη της δεύτερης δεκαετίας του αιώνα μας να αποκτήσει την ιδεολογική, πολιτική και οργανωτική του συγκρότηση.

---

*(26) Μπεναρόγια Α., Ο.Π., σελ. 53, Μοσκώφ Κ., Εισαγωγικά στην ιστορία του κινήματος της εργατικής τάξης, «Καστανιώτης», Αθήνα 1998 σελ. 365

*(27) Μπεναρόγια Α., Ο.Π., σελ. 268

*(28) Μπεναρόγια Α., Ελπίδες και πλάνες, "Στοχαστής" Αθήνα 1989, σελ. 56

*(29) Αλεξάτος Γ., Ο.Π., σελ. 72-76. Μπεναρόγια Α., Η Πρώτη Σταδιοδρομία του Ελληνικού Προλεταριάτου, "Όλκος", Αθήνα 1975, σελ. 272.

*(30) Για τις ιδεολογικοπολιτικές και οργανωτικές αναζητήσεις των εργαζομένων αλλά και των διανοουμένων αυτής της εποχής υπάρχει εκτενής αναφορά στα βιβλία των: Κορδάτου Γ.Ο.Π.,Μοσκώφ Κ., Ο.Π και Νούτσου Π. -Η σοσιαλιστική σκέψη στην Ελλάδα, από το 1875 ως το 1974,δύο τόμοι, Γνώση Αθήνα 1990 - 1991. Μπεναρόγια Α., Ο.Π., Αλεξάτος Γ., Ο.Π, Λεονταρίτης Γ., Το Ελληνικό Σοσιαλιστικό Κίνημα κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, "Εξάντας", Αθήνα 1978

Σ' αυτές τις αναζητήσεις καθοριστική ήταν η επίδραση από την επικράτηση της Οκτωβριανής Επανάστασης στη Ρωσία και την ίδρυση της Τρίτης Διεθνούς στο παγκόσμιο εργατικό κίνημα. Μια επικράτηση, όμως, που εκτός από τις θετικές επιπτώσεις της, οδήγησε το νεαρό Ελληνικό εργατικό κίνημα στην ιδεολογική και, πολλές φορές, οργανωτική του εξάρτηση. (*31)

Αυτή η εξάρτηση, από το ένα μέρος, και οι περιφερειακές και παγκόσμιες ανακατατάξεις μαζί με την αργόσυρτη βιομηχανική ανάπτυξη της χώρας (*32) και τις "αυταρχικές επιλογές του αστισμού και το ανώμαλο καθεστώς που τις ακολουθεί, με μικρότερες ή μεγαλύτερες εντάσεις και κρίσεις από τα μέσα της δεκαετίας του '30 μέχρι και τη μεταπολίτευση του '74" (*33) από το άλλο μέρος, σηματοδότησαν την αγωνιστική διαδρομή του εργατικού κινήματος της χώρας μας με κατακτήσεις, εξάρσεις αλλά και βαριές ήττες, των οποίων η διερεύνηση των αιτιών αλλά και των αποτελεσμάτων ξεφεύγει των συγκεκριμένων πλαισίων αυτής της εργασίας.

Σ' αυτό, όμως, που θα υπάρξει κάποια αναφορά, είναι μία αίσθηση αναλογιών, η ύπαρξη των οποίων γίνεται φανερή στα επόμενα κεφάλαια, που εντοπίζονται ανάμεσα στη σημερινή

---

*(31) Για αυτή την εξάρτηση μέχρι τον δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο βλέπε Μοσκώφ Κ., ο.π. και ειδικά τις σελίδες 440,442 και 448.

*(32) Για τα αίτια της αργόσυρτης βιομηχανικής ανάπτυξης της χώρας και το νεοελληνικό κοινωνικό (και κρατικό) σχηματισμό, βλέπε: Βεργόπουλος Κ., ο.π. και ιδιαίτερα στο κεφάλαιο Ζητήματα της ανάπτυξης του καπιταλισμού στην Ελλάδα, σελ. 351 έως 383. Όπως και Ρήγος Α., Η Β' Ελληνική Δημοκρατία 1924 - 1935, Κοινωνικές διαστάσεις της πολιτικής σκηνής, ιδιαίτερα το Κεφάλαιο Ταξικές Κατηγορίες σελ. 131 - 195.

*(33) Ρήγος Α., ο.π., σελ. 21.

περίοδο και αυτή που υπήρξε μέχρι το τέλος του πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου.

Η **πρώτη**, αφορά στις επιπτώσεις της λειτουργίας του κράτους πάνω στην ανάπτυξη του εργατικού κινήματος αλλά και της ταξικής συνείδησης των εργαζομένων. Και έχει να κάνει με την από τα πάνω επιβολή ή "παροχή" (κυρίως) μέτρων προς το εργατικό κίνημα. Και φυσικά την άμεση ή έμμεση εξάρτηση του από το κράτος.

Όπως τη μεταπολιτευτική περίοδο έτσι και τότε η πολιτική βούληση των κυβερνώντων σε σχέση με το εργατικό κίνημα εκφράστηκε με παρεμβάσεις δικαστικές και οργανωτικές αλλά και "παροχές" νόμων στους εργαζομένους.

"Μέσα στα χρόνια 1911 - 1914 η Κυβέρνηση Βενιζέλου υπέβαλε στη Βουλή μία σειρά νομοσχεδίων, που άμεσα και έμμεσα απέβλεπαν στην προστασία των εργαζομένων" (*34). Τα νομοσχέδια αυτά ψηφίστηκαν και αποτέλεσαν την εργατική νομοθεσία, που με συμπληρώσεις και τροποποιήσεις ισχύει ως και σήμερα. Πράγμα που έρχεται μετά από εβδομήντα χρόνια να τονίσει ο Γ.Γεννηματάς (Υπουργός Εργασίας του ΠΑ.ΣΟ.Κ.),στο Συνέδριο του Εργατικού Κέντρου της Αθήνας (1987) αναφερόμενος στο Νόμο 1568\ 85 για τις συνθήκες εργασίας (*35).

Άξιον σχολιασμού παραμένει το γεγονός ότι, ο Γιάννης Κορδάτος, ιστορικός και πρωταγωνιστής του εργατικού κινήματος, αισθάνεται υποχρεωμένος:

α) να καλύψει την ανυπαρξία συγκεκριμένης αγωνιστικής θέσης του κινήματος για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων με την παράθεση της αλληλογραφίας του νομικού συμβούλου του Εργατικού Συνδέσμου της Πάτρας, Γ. Μουρίκη, "με διάφορους βουλευτές και πολιτευόμενους" για να συγκεντρώσει "στοιχεία για τις συνθήκες στα διάφορα εργοστάσια" (*36) καθώς και με διάφορα υπομνήματα εργατικών οργανώσεων προς τη Βουλή" (*36).

---

*(34) Κορδάτος Γ., ο.π., σελ. 206

*(35) Εκτενή αναφορά για τις παρεμβάσεις στη δομή και τη λειτουργία του εργατικού κινήματος καθώς και τις αλλαγές από θεσμικό πλαίσιο που το αφορούν, τη μεταπολιτευτική περίοδο, γίνεται στο επόμενο κεφάλαιο. Όπως επίσης και για την υποδοχή αυτού του νέου θεσμικού πλαισίου από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις αλλά και από τους ίδιους τους εργαζομένους.

*(36) Γ. Κορδάτου, ο.π., σελ. 206 - 232. Για της συνθήκες εργασίας αυτής της περιόδου βλέπε και Μπεναρόγια Α., Ελπίδες και πλάνες, "Στοχαστής" Αθήνα 1989, σελ.78-84 Αναδημοσίευση άρθρου του από την "Κομμουνιστική επιθεώρηση", Ιανουάριος 1921, με τίτλο "Ο επαγγελματικός αγών του Ελληνικού Προλεταριάτου".

β) να αναφερθεί στις απόψεις σοσιαλιστών διανοουμένων που εκφράζουν μία άλλη άποψη για τον "φιλεργατισμό του Βενιζέλου" φοβούμενοι τις αρνητικές επιπτώσεις αυτής της "Κοινωνικής Νομοθεσίας" (*37) ή τις "λογιών πρόνοιες που παίρνει για τους εργάτες η κυριαρχούσα τάξη των εργοδοτών μέσω του οργάνου της, του κράτους" (*38) στην ταξική συνείδηση της εργατικής τάξης. Επίσης στο κεφάλαιο "Το εργατικό κέντρο της Θεσσαλονίκης και η σοσιαλιστική διάσκεψη του Λονδίνου" μας δίνει δείγματα των προσπαθειών του κράτους να παρέμβει πολιτικά και οργανωτικά στο εργατικό κίνημα (*39).

Αναζητώντας τα αίτια της ψήφισης του νόμου 281 του 1914 που καταργεί τα συντεχνιακά σωματεία και επιβάλει "από τα πάνω" τον εργατικό συνδικαλισμό, ο Ρήγος Α., αναφέρει ότι: "Πρόκειται για μια σαφή πρωτοβουλία των ανερχόμενων αστικών στρωμάτων, που εκείνη την εποχή είναι γεμάτα πίστη στην δυναμική των αστικοφιλελεύθερων ιδεών και ελπίδες για τις δυνατότητες ενός αστικού ορθολογισμού του κράτους. Αστικό ορθολογισμό που εκφράζεται και στην ανάγκη ύπαρξης ντόπιας βιομηχανικής ανάπτυξης. Χρειάζονται αυτά τα αστικά στρώματα, που πολιτική τους έκφραση είναι το κόμμα των φιλελευθέρων, βιομηχανία άρα εργατικό δυναμικό, "ελεύθερο" από συντεχνιακές δεσμεύσεις να διαπραγματεύεται ατομικά την αμοιβή τους στην αγορά εργασίας. Με αυτόν τον τρόπο, όμως, η νομοθεσία και σε αυτό τον τομέα δεν έρχεται ως αποτέλεσμα κάποιων κοινωνικών πιέσεων, ως αντικαθρέπτισμα μιας ιστορικής πορείας, αλλά ως εργαλείο στα χέρια των, μέσω του κράτους ανερχόμενων νέων αστικών στρωμάτων, προκαταλαμβάνοντας και προσπαθώντας να ελέγξει και να ποδηγετήσει τις κοινωνικές εξελίξεις". (*40)

Η **δεύτερη** αίσθηση αναλογίας αφορά το εργατικό κίνημα της χώρας μας καθεαυτό. Όπως και τότε έτσι και τώρα ο πλουραλισμός στις απόψεις του διευρύνεται. Οι αναζητήσεις του

---

*(37) Κορδάτου Γ.,ο.π.,σελ.233. Ο συγγραφέας στο κεφάλαιο για την εργατική νομοθεσία (σελ.206-235) εκτός των παραπάνω έχει αναφορές για τις αντιδράσεις των βιομηχάνων και των πολιτικών αντιπάλων του Βενιζέλου (σελ.232), αναφορές για την υποδοχή του νόμου για την Κυριακή αργία από τους εργαζόμενους (σελ..233) καθώς και την αδυναμία εφαρμογής της νομοθεσίας (σελ..234-235).

*(38) Πρόκειται για έκφραση του Ν. Γιαννιού που αναφέρει ο Νούτσος Π., ο.π., σελ. 95.

*(39) Κορδάτου Γ., ο.π., σελ. 282-287. Για την προσπάθεια του κράτους, και προσωπικά του Βενιζέλου, να παρέμβει πολιτικά και οργανωτικά στο εργατικό κίνημα βλέπε και Μπεναρόγια Α., Ελπίδες και πλάνες, "Στοχαστής" Αθήνα 1989, σελ.61-63 στο γράμμα προς τον Κόρακα Μ., με τίτλο "Αφηγήσεις για τον Βενιζέλο" καθώς και στο, Η πρώτη σταδιοδρομία του Ελληνικού Προλεταριάτου, σελ. 108-109. Επίσης Νούτσος Π., ο.π., σελ. 127-128 και Λεονταρίτης Γ., ο.π., σελ. 29.

*(40) Ρήγος Α., ο.π., σελ. 139.

αγγίζουν όλες τις πτυχές, χωρίς ιδεολογικές αγκυλώσεις, χωρίς σεβασμό σε αγίους και μάρτυρες. Και φυσικά χωρίς αποκλεισμούς απόψεων και ανθρώπων.

Η **τρίτη** αίσθηση αναλογίας αφορά την έκρηξη που, αυτές τις δύο περιόδους έγινε στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (*41). Ήδη από τις πρώτες απεργίες της Σύρας, ο έντυπος λόγος πήρε θέση. Τόσο με την εφημερίδα "Πατρίς" (*42) όσο και με το προαναφερθέν βιβλίο του Εμμ. Λυκούδη "Η εν Ελλάδι βιομηχανία και αι απεργίαι υπό την έποψιν της νομοθεσίας και της Πολιτικής Οικονομίας". Αυτή την περίοδο δημιουργήθηκαν και εφημερίδες που διατηρήθηκαν μέχρι τις μέρες μας. Ενδεικτικά αναφέρονται οι: "Ακρόπολις" (1881), "Εστία" (1894), "Μακεδονία" (1910), "Ριζοσπάστης" (1908).

Ο "Ριζοσπάστης" υπό την διεύθυνση του Γεωργίου Ν. Φιλάρετου έβγαλε 127 φύλλα και όπως μας πληροφορεί ο υπότιτλος του ήταν: "Εφημερίς εθνική, πολιτική και κοινωνική". Σταμάτησε την έκδοσή του το 1911. Με την άδεια του Φιλάρετου ο "Ριζοσπάστης" ξαναβγήκε στη Θεσσαλονίκη από τον Γ. Πετσόπουλο το 1916 και ήταν "Εφημερίς δημοκρατικών αρχών".

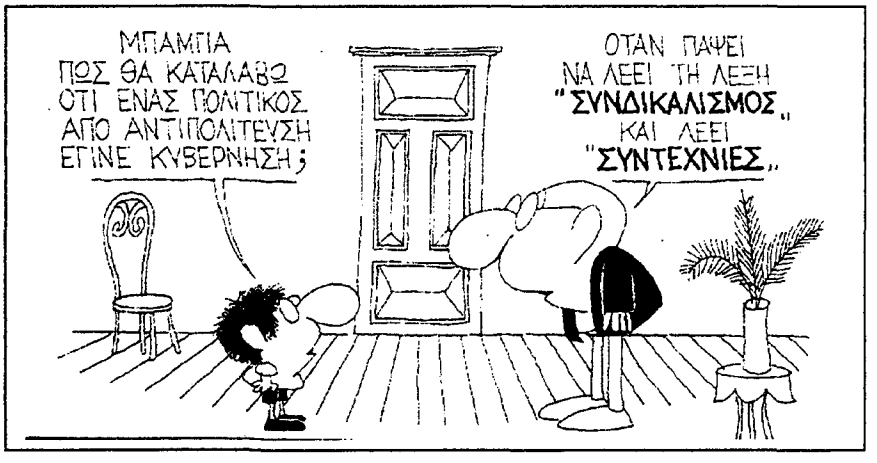

Με την επικράτηση του κινήματος της Θεσσαλονίκης και την κάθοδο του Βενιζέλου στην Αθήνα ο Πετσόπουλος,με την άδεια του Φιλάρετου, βγάζει καθημερινά το "Ριζοσπάστη" με αρχισυντάκτη τον Ν. Γιαννιό (1917).

---

*(41) Με την έκρηξη των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας τη μεταπολιτευτική περίοδο η εργασία ασχολείται σε ειδικό κεφάλαιο.

*(42) Κορδάτου Γ., ο.π., σελ.31.

Αυτός ο Ριζοσπάστης είναι η πρώτη εφημερίδα που καθιερώνει ειδικές στήλες για την παρακολούθηση της εργατικής κίνησης και δημοσιεύει καθημερινά εργατικές ειδήσεις. Στις 30/12/1918 ο Πετσόπουλος ξαναβγάζει τον "Ριζοσπάστη" ως "Εφημερίς Σοσιαλιστική" και στις 1/5/1919 ο "Ριζοσπάστης" γίνεται όργανο του Σοσιαλεργατικού Κόμματος. Ας σημειωθεί εδώ ότι ο Φιλάρετος αντέδρασε στην αλλαγή γραμμής του "Ριζοσπάστη" γιατί από την εποχή που έβγαζε την εφημερίδα "Εύβοια" (1876) ήταν πολέμιος των σοσιαλιστικών ιδεών.

Τον Αύγουστο του 1921 ο Πετσόπουλος εκχώρησε το "Ριζοσπάστη" στο ΚΚΕ, αλλά παρέμεινε διευθυντής του ως το Σεπτέμβρη του 1922 που διαφώνησε και αποχώρησε. Τη διεύθυνση της εφημερίδας ανέλαβε ο Γιάννης Κορδάτος. (*43)

Ακόμη αυτή την περίοδο φωτισμένοι εργάτες και διανοούμενοι προσφεύγουν στον έντυπο λόγο για τη διάδοση των απόψεών τους. Εκδίδοντας (ή γράφοντας σε)διάφορα φυλλάδια και εφημερίδες ή μεταφράζοντας έργα θεωρητικών του κινήματος.

"Η ανάγκη και οι όροι ενός ημερήσιου σοσιαλιστικού τύπου, βιώσιμου και με πανελλήνια κυκλοφορία, δεν υπήρξαν συμβατές ιστορικές διεργασίες που η μια να ωθεί στην εκδίπλωση της άλλης...Ασυνεχής, κυρίως στην Αθήνα ή σε ορισμένα επαρχιακά κέντρα, ή εβδομαδιαίος, ο σοσιαλιστικός τύπος ήταν συνάρτηση της δυναμικής των διανοούμενων που είχαν την πρωτοβουλία της έκδοσης (με αποτέλεσμα ο τίτλος του εντύπου συχνά να προσδίδει και την ονομασία της οργάνωσης) και συνάμα ισχυρής ή όχι παρουσίας ενός οργανωμένου πολιτικού σχήματος που εξέφραζε".(*44)

Ο Γιάννης Κορδάτος στο τέλος του προαναφερθέντος βιβλίου του, μας δίνει έναν κατάλογο από τριάντα εφημερίδες και είκοσι έξι φυλλάδια και βιβλία "σοσιαλιστικού και αναρχικού" περιεχομένου που εκδόθηκαν μέχρι το 1919, στον ευρύτερο ελλαδικό χώρο, ενώ ο Παναγιώτης Νούτσος στο τέλος του δεύτερου τόμου του βιβλίου του, κατονομάζει 143 εφημερίδες και περιοδικά.

---

*(43) Τα στοιχεία για το "Ριζοσπάστη", όπως και η σελίδα με τις φωτοτυπίες τίτλων του (Παράρτημα ΙΙΙ τεκμήρια 1-4), προέρχονται από το λεύκωμα για τα 60 χρόνια του "Ριζοσπάστη", Εκδ. "Ριζοσπάστη", Αθήνα 1978. Επίσης; από την εισαγωγή του Παπαδόπουλου Θ., στο βιβλίο του Γεωργίου Ν. Φιλάρετου, Ξενοκρατία και Βασιλεία εν Ελλάδι 1821-1897, "Επικαιρότητα", Αθήνα 1973. Μετά τη λήξη του εμφυλίου πολέμου η «Αυγή» διαδέχθηκε το «Ριζοσπάστη» και στην ύπαρξη εργατικής σελίδας (Παράρτημα ΙΙΙ, τεκμήριο 5)

*(44) Νούτσος Π., ο.π., σελ. 79-80

Από το πλήθος αυτών των εφημερίδων και περιοδικών ενδεικτικά αναφέρονται: "Αβάντι!" (1912) και "Εφημερίς του Εργάτου" (1909) που εξέδιδε η Φεντερασιόν. "Έρευνα" (Αθήνα 1901), "Εργάτης" (Βόλος 1907), "Εργάτης" (Κάιρο1907), "Εργάτης" (Κέρκυρα 1912), "Εργάτης" (Κων/πολις 1908), "Εργάτης" (Σμύρνη 1909), "Νέα" (Κάιρο 1908), "Μέλλον" (Αθήνα 1908), "Κοινωνισμός" (Αθήνα 1910), "Σοσιαλιστής" (Αθήνα 1892) (*45), "Σοσιαλισμός" (Αθήνα 1915), "Σοσιαλιστικά Φύλλα" (Αθήνα 1915), "Σοσιαλιστική Δημοκρατία" (Κέρκυρα 1912) κ.λ.π. (*46).

Πριν τελειώσει αυτή η αναφορά στο Τύπο αυτής της περιόδου θα πρέπει ν' αναφερθεί και το περιοδικό "Κομμουνιστική Επιθεώρηση" (ΚΟΜΕΠ) (*47) που, καίτοι εκδόθηκε αργότερα (1921),υπήρξε το πρώτο θεωρητικό όργανο του κινήματος. (*48)

*(45) Παράρτημα ΙΙΙ, τεκμήριο 6

*(46) Επίσης Κολιού Ν., Οι ρίζες του εργατικού κινήματος και ο "εργάτης" του Βόλου, "Οδυσσέας", Αθήνα 1988 σελ. 62-63.

*(47) Παράρτημα ΙΙΙ, τεκμήριο 7

*(48) Ιδιαίτερο ενδιαφέρον σαν μία μορφή αναλογιών παρουσιάζει η εμφάνιση και η λειτουργία του εργατικού τύπου στην Αγγλία στις αναφορές της Μελίνας Σεραφετινίδου στο βιβλίο της " Κοινωνιολογία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης", εκδ. GUTENBERG, Αθήνα 1991 σελ.134 - 140.

Α1β.ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ

Με την πτώση της δικτατορίας καινούργιοι ορίζοντες ανοίγονται μπροστά στο εργατικό κίνημα, σ' ένα γενικότερο κλίμα ευρύτερης ριζοσπαστικοποίησης.

Η νομιμοποίηση του κομμουνιστικού κινήματος, η κατάργηση της βασιλείας, η εμφάνιση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. με τον άμεσο σοσιαλιστικό του ευαγγελισμό, η προσπάθεια εκσυγχρονισμού της Δεξιάς, η ευρεία γνωστοποίηση της προηγηθείσας διάσπασης του Κ.Κ.Ε. (1968), η αίγλη του φοιτητικού κινήματος είναι οι κύριοι παράγοντες που συνθέτουν το πολιτικό και κοινωνικό πεδίο μέσα στο οποίο το εργατικό κίνημα θα δράσει και θα αναζητήσει νέες μορφές οργάνωσης και πάλης. Στις αναζητήσεις του, θα επηρεασθεί από τον απόηχο του Μάη του '68 και τις εμπειρίες του ευρωπαϊκού κινήματος.

Σ 'αυτή την κατεύθυνση το Α.Ε.Μ. (*49) βάζει το ζήτημα " της αποκατάστασης του ταξικού χαρακτήρα και της κατοχύρωσης της αυτονομίας και της οικονομικής αυτοτέλειας των συνδικάτων απέναντι στο κεφάλαιο, το κράτος και τα κόμματα". (*50)

Μα εκείνο που στην πράξη αποδείχθηκε αποτελεσματικό είναι η από την διάρκεια της δικτατορίας άποψή του για την οργάνωση των εργαζομένων κατά χώρο δουλειάς. Μια άποψη που πήγαζε από τη γκραμψιανή αντίληψη των εργοστασιακών συμβουλίων (*51).

---

*(49) Με την πτώση της δικτατορίας εμφανίστηκαν στον εργατικό χώρο οι συνδικαλιστικές παρατάξεις οι κυριότερες των οποίων είναι:
Α.Ε.Μ. (Αντιδικτατορικό Εργατικό Μέτωπο) που πρόσκειται στο Κ.Κ.Ε. Εσωτερικού
Δ.Α.Κ.Ε. (Δημοκρατική Αγωνιστική Κίνηση Εργαζομένων) που πρόσκειται στη ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Πριν από την Δ.Α.Κ.Ε. υπήρχε μέχρι το 1983 η Αγωνιστική Δημοκρατική Συνδικαλιστική Κίνηση (ΑΔΗΣΚ).
Ε.Σ.Α.Κ. (Ενιαία Συνδικαλιστική Αντιδικτατορική Κίνηση) που πρόσκειται στο Κ.Κ.Ε.
Π.Α.Σ.Κ.Ε. (Πανελλαδική Συνδικαλιστική Κίνηση Εργαζομένων) που πρόσκειται στο ΠΑ.ΣΟ.Κ.
Το Α.Ε.Μ. και η Ε.Σ.Α.Κ. είχαν την "εργατική ενότητα" το πρώτο και την "Φωνή των Εργαζομένων" η δεύτερη σαν δημοσιογραφικά όργανα. Η Π.Α.Σ.Κ.Ε. την "Πανεργατική" και την "Πανυπαλληλική".
*(50) "Το νέο θεσμικό πλαίσιο του συνδικαλισμού. Νόμος 1264/82 ή "Αντί-330". "ΑΕΜ", Αθήνα 1982, σελ. 4. Διεξοδικά για την "αυτονομία" των συνδικάτων βλέπε το βιβλίο του Κουκουλέ Γ., Ελληνικά Συνδικάτα: Οικονομική Αυτοδυναμία και Εξάρτηση 1938 - 1984, "Οδυσσέας", Αθήνα 1984. Επίσης Ρήγος Α., Προσεγγίσεις Νεοελληνικής Πολιτικής, "Παπαζήσης", Αθήνα 1990, Εισήγηση σε σεμινάριο της ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ (22-6-84) με τίτλο "Γένεση, διαμόρφωση και σημερινές μορφές της πάλης των τάξεων στην Ελλάδα" σελ. 109-123.
*(51) Α.Ε.Μ., ο.π., σελ. 16.

Το φθινόπωρο του '74 - άνοιξη του '75, με την ανοχή του Α.Ε.Μ. και την αντίθεση των άλλων παρατάξεων δημιουργούνται οι πρώτες άτυπες εργοστασιακές επιτροπές και πραγματοποιούνται οι πρώτες απεργίες σε εργοστάσια (Νάσιοναλ - Καν, Εσκιμό). (*52)

Σιγά - σιγά με την σύμφωνη γνώμη του Α.Ε.Μ. και αργότερα της ΠΑΣΚΕ, παρά τις αντιδράσεις της εργοδοσίας δημιουργούνται παντού εργασιακά σωματεία. (*53)

Σ 'αυτή την προσπάθεια η ΕΣΑΚ έχοντας τον έλεγχο των κλαδικών σωματείων και φοβούμενη το χάσιμο αυτού του ελέγχου υπήρξε αντίθετη (*54). Μία αντίθεση που στις αρχές του ' 80 υπερκεράστηκε. Σήμερα πολύ λίγες μεγάλες επιχειρήσεις δεν έχουν εργοστασιακά σωματεία.

Συνυφασμένη με τα παραπάνω ήταν και η άποψη για ένα σωματείο, μία ομοσπονδία, μία Γ.Σ.Ε.Ε.. Άποψη που μέσα, δυστυχώς, και από δικαστικές επεμβάσεις έγινε σχεδόν πραγματικότητα στο 22ο συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. (1983) (*55). Σήμερα στη διοίκηση της υπάρχουν όλες οι τάσεις του συνδικαλιστικού κινήματος. Οι απόψεις για τη δημιουργία της ΜΠΛΕ Γ.Σ.Ε.Ε. (από κάποιους συνδικαλιστές της ΔΑΚΕ) δεν ευδοκίμησαν. (*56).

Παρόμοια διαδικασία δικαστικών και κυβερνητικών παρεμβάσεων μετά την πτώση της δικτατορίας αντιμετώπισε και το συνδικαλιστικό κίνημα των Δημόσιων Υπαλλήλων. Τον Απρίλιο του 1983 "το δικαστήριο έκανε δεκτή την προσφυγή των αποκλεισμένων οργανώσεων και διόρισε από τα μέλη τους την

---

*(52) Το εργοστασιακό κίνημα, εκδ. Ομοσπονδίας Βιομηχανικών - Εργατοϋπαλληλικών Σωματείων,Αθήνα 1984 σελ..5.

*(53) "Ο.Β.Ε.Σ." ο.π., Άλλωστε η ίδια η Ο.Β.Ε.Σ. είναι αποτέλεσμα αυτού του κινήματος. Η συγκρότησή της είχε σκοπό την αντιπαράθεση και την δημιουργία αισθήματος ασφάλειας των εργαζομένων απέναντι στην εργοδοσία. Η διατήρησή της μετά την ψήφιση του Νόμου 1264/82 για τις "συνδικαλιστικές ελευθερίες" έχει σχέση με τους συσχετισμούς δύναμης μέσα στο συνδικαλιστικό κίνημα και φυσικά τη δομή του.

*(54) Είναι αλήθεια ότι πρέπει να αναγνωρισθεί υπέρ της επιχειρηματολογίας της ΕΣΑΚ η αδυναμία συνδικαλιστικής κάλυψης των μικρών επιχειρήσεων .

*(55) Για τις "δικαστικές παρεμβάσεις και το πλέγμα των νομικών κανόνων απόλυτα ελεγχόμενων από το κράτος" βλέπε Ρήγος Α., ο.π., σελ. 120. Επίσης Κούκουλες Γ. - Τσανετάκος Β., Συνδικαλιστικό Κίνημα 1981-1986, Η μεγάλη ευκαιρία που χάθηκε, "Οδυσσέας", Αθήνα 1986, σελ. 91, 193-202.

*(56) Για την άποψη της δημιουργίας ΜΠΛΕ Γ.Σ.Ε.Ε. βλέπε άρθρο μου με τίτλο : "Η Πολιτική συμμαχιών στο συνδικαλιστικό κίνημα και η παρέμβαση του ξένου παράγοντα", "Αυγή" 15.8.1984. Επίσης Κούκουλες Γ. - Τσανετάκος Β., ο.π. , σελ. 125-126.

προσωρινή διοίκηση της ΑΔΕΔΥ" (*57). Αυτή η διοίκηση που συνεδρίασε για πρώτη φορά στις 14-4-1983, είχε σαν σκοπό την δημοκρατική διεξαγωγή του συνεδρίου της ΑΔΕΔΥ. Το πρώτο μεταπολεμικά δημοκρατικό συνέδριο (25°) της ΑΔΕΔΥ διεξάγεται στις αρχές Δεκεμβρίου 1983.(*58)

Για το 1981, η απογραφή της Στατιστικής Υπηρεσίας, δίνει για πρώτη φορά μισθοσυντήρητους λίγο πιο πάνω από το 50% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Τον Οκτώβριο της ίδιας χρονιάς η "λαϊκή" Δεξιά χάνει την Κυβέρνηση. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. αναδεικνύεται Κυβέρνηση.

Την ήττα της δεξιάς ακολούθησαν νόμοι πρωτοφανέρωτοι για τα ελληνικά δεδομένα που ήρθαν σαν θεσμικό επιστέγασμα των συνολικών συνθηκών μα και των αγώνων του εργατικού κινήματος. Έτσι το 1982 ψηφίζεται ο Νόμος 1264 που αναφέρεται στον τρόπο λειτουργίας του συνδικαλιστικού κινήματος ένας νόμος που παρά τις ατέλειές του (π.χ. στην καθιέρωση της απλής αναλογικής ως εκλογικού συστήματος) "οδήγησε σε σχεδόν αναλογική εκπροσώπηση των εργαζομένων. Βοήθησε στο ξεκαθάρισμα των σωματείων σφραγίδων και έβαλε τις βάσεις για τον παραπέρα εκσυγχρονισμό του συνδικαλιστικού κινήματος" (*59).

Ενώ το 1985 ψηφίζεται ο Νόμος 1568 που αναφέρεται στις συνθήκες ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας, ο οποίος " μετά

---

*(57) Λιάσκος Γ., Η Ιστορία του Συνδικαλιστικού Κινήματος των Δημόσιων Υπαλλήλων, Αθήνα 1992, σελ. 138.

*(58) Λιάσκος Γ., ο.π., σελ. 140-141. Ο ίδιος, αναφερόμενος στην δεκαετία του 50, δίνει ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα παρέμβασης εξωσυνδικαλίστικών παραγόντων (στη σελίδα 99 του βιβλίου του Παράρτημα ΙΙΙ, τεκμήριο 8) με την διοργάνωση στους δημοσίους υπαλλήλους, από την CIA, μαθημάτων «Αγγλικής Γλώσσας»

από 73 χρόνια" (*60) έρχεται να καλύψει ανάγκες για τις οποίες το 1978 το Διεθνές Γραφείο Εργασίας στην έκθεσή του τις είχε χαρακτηρίσει κάκιστες. (*61)

Αυτό το χρονικό διάστημα παρά την " περίοδο χάριτος" προς τη νέα Κυβέρνηση και το "Μορατόριουμ" ΕΣΑΚ - ΠΑΣΚΕ το συνδικαλιστικό κίνημα αγωνιστικά διεκδίκησε τα αιτήματά του.
Με αρχή τις απεργίες των εργαζομένων στους τραπεζικούς (1982) στα τρόλεϊ, τους ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς και τους νοσοκομειακούς γιατρούς (1983), οι αγώνες των εργαζομένων κορυφώθηκαν ενάντια στο άρθρο 4 του νόμου για τις "κοινωνικοποιήσεις" (1983) και με αφορμή την εισοδηματική πολιτική του 1986, ενάντια στην προσπάθεια περιορισμού του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης (πράγμα που είχε σαν αποτέλεσμα και τη διάσπαση της ΠΑΣΚΕ). (*62) Μια προσπάθεια που εδράζεται σε μια "εφετειακή δικαστική απόφαση η οποία θεωρεί παράνομη την απεργία που έχει στόχο την ανατροπή της εισοδηματικής πολιτικής...πράγμα που σημαίνει ότι ουσιαστικά καταργείται το δικαίωμα της απεργίας". (*63)

Συγχρόνως όμως μία ιδιόρρυθμη αναποτελεσματικότητα το κατατρέχει. Συνεχίζει να ταλανίζεται από:
α) Άλυτα ζητήματα δομής όπως είναι η αδυναμία συνένωσης ομοσπονδιών και σωματείων. Στην Ελλάδα υπάρχουν 84 ομοσπονδίες ενώ στην πρώην Δυτική Γερμανία δεν ξεπερνούσαν τις 20. (*64) Χαρακτηριστικό επίσης παράδειγμα αποτελούν τα σωματεία της ΠΥΡΚΑΛ. Το σωματείο του εργοστασίου του Υμηττού είναι μέλος

---

*(59) "Το νέο θεσμικό πλαίσιο του συνδικαλισμού. Νόμος 1264 ή αντί-330". "ΑΕΜ"., Αθήνα 1982. Ο Νόμος 1264/82 ήρθε να αντικαταστήσει τον 330/76 "Περί επαγγελματικών σωματείων και διασφαλίσεως της συνδικαλιστικής ελευθερίας" ο οποίος είχε διασφαλίσει τα ασφυκτικά πλαίσια λειτουργίας του συνδικαλιστικού κινήματος υπέρ των παρατάξεων των ελεγχόμενων από την Ν.Δ.

*(60) Από την εισήγηση του Γ. Γεννηματά Υπουργού Εργασίας " Στο συμπόσιο για την υγιεινή και ασφαλείς στους τόπους δουλειάς"
Αθήνα, 12-13/12/1987, "Ε.Κ.Α.", Αθήνα 1988 σελ. 18.

*(61) Organisation internationale du travail Programme international pour l ' amelioration des conditions et du milieu de travail (PIACT) Rapport au Gouvernement de la Grece sur les travaux de la mission multidisciplinaire du PIACT (10 Avril - 13 Mai 1978).

*(62) Χατζηβασιλείου Ορέστη, Συνδικαλισμός και κοινωνική αντίδραση (1947 - 1987), "Οδυσσέας", Αθήνα, σελ. 277. Επίσης Κούκουλες Γ. - Τσανετάκος Β., ο.π. , σελ. 14, 66-73, 74-86, 100-103. Ο Νόμος 1365/83 ή γνωστότερος ως νόμος για τις "κοινωνικοποιημένες επιχειρήσεις" στο άρθρο 4 είχε διατάξεις που σαφώς απέβλεπε στην περιστολή του δικαιώματος της απεργίας. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την παραίτηση του Προέδρου της ΓΣΕΕ (Ορέστη Χατζηβασιλείου, Α.Ε.Μ.) καθώς και των μελών της διοίκησης που ήταν μέλη του Α.Ε.Μ. και της Ε.Σ.Α.Κ.

*(63) Κουκουλές Γ. - Τσανετάκος Β., ο.π. , σελ. 105.

*(64) Κουκουλές Γ. - Τσανετάκος Β., ο.π. , σελ. 27, 158-162. Επίσης άρθρο μου με τίτλο "Η δομή του συνδικαλιστικού κινήματος" "Αυγή" 19-4-1984.

της ΠΟΕΜ (Πανελ. Ομοσπ. Εργ. Μετάλλου) ενώ το σωματείο του εργοστασίου της Ελευσίνας της Ο.Β.Ε.Σ.

β) Αδυναμία εκμετάλλευσης του δημιουργηθέντος θεσμικού πλαισίου. Επτά χρόνια μετά τη δημοσίευση του Νόμου 1568 περί συνθηκών εργασίας δεν υπήρξε κανένας κεντρικός σχεδιασμός εκμετάλλευσής του από το ανώτερο συνδικαλιστικό όργανο. Σε αντίθεση με το Νόμο 1264 για το συνδικαλισμό. Ίσως γιατί ο πρώτος σε αντίθεση με τον δεύτερο ήρθε από τα πάνω χωρίς να είναι αποτέλεσμα διεκδικητικών αγώνων . Και φυσικά είχε την τύχη όλων των πραγμάτων που αποκτούνται χωρίς κόστος. Δεν εκτιμήθηκε η αξία του .

γ) Η αδυναμία του να αποκτήσει οικονομική και πολιτική αυτονομία. Οι παρατάξεις συνεχίζουν να λειτουργούν σαν ιμάντας μεταβίβασης της γραμμής των κομμάτων στα οποία πρόσκεινται.

Σήμερα η μεταπολιτευτική περίοδος έχει τελειώσει. Οι παγκόσμιες ανακατατάξεις και η διαχείριση της οικονομικής κρίσης από νεοσυντηρητικές πολιτικές βάζουν το εργατικό κίνημα μπροστά σε καινούργια φαινόμενα, καθήκοντα και διλήμματα.

Σε μία κοινωνία που η ανασφάλεια, η ξενοφοβία και ο ρατσισμός συνοδεύουν τη συντελούμενη αποβιομηχάνιση, τη ραγδαία αύξηση της ανεργίας, την εμφάνιση των ξένων εργατών και την αποδιοργάνωση του ασφαλιστικού συστήματος. Όπου τα συνδικάτα αποτελούν "συμπληρωματικά εξαρτήματα των κομμάτων και ανίσχυρους μηχανισμούς μικρομεσαίων ηγετών" (*65). Τα οποία όμως παρ' όλα αυτά ή και ένεκα όλων αυτών αποτελούν τη μοναδική αντιπολιτευτική δύναμη στις νεοσυντηρητικές πολιτικές των Κυβερνήσεων που τα τελευταία χρόνια διαχειρίζονται τις τύχες τούτου του τόπου. Με τα λάθη τους - μόνο όποιος δεν κάνει τίποτα δεν κάνει λάθη - τις αδυναμίες τους και τις υπερβολές τους.

---

*(65) Απαισιόδοξη ρήση του Ροβέρτου Σπυρόπουλου, Προέδρου του Ινστιτούτου Εργασίας της Γ.Σ.Ε.Ε. στην εκδήλωση του οικονομικού Πανεπιστημίου για τις Εργασιακές Σχέσεις 31-10-1991.

Α1γ. ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ

"... Αν οι μάζες, άδικα, λοιδορούνται από τα πάνω ως μάζες, η πολιτιστική βιομηχανία δεν είναι η τελευταία που τις κάνει μάζες, και που τότε τις περιφρονεί και τις εμποδίζει στη χειραφέτησή τους, για την οποία οι ίδιοι οι άνθρωποι θα ήσαν τόσο ώριμοι, όσο θα τους επέτρεπαν οι παραγωγικές δυνάμεις της εποχής".

Theodor W. Adorno (*66)

Η αλλαγή του πολιτικού πεδίου και η άνθηση του εργατικού κινήματος που επήλθε με την πτώση της χούντας συνέβαλε και στο να εκλείψει - τουλάχιστον για τις νεότερες γενιές - το σύνδρομο του κυνηγημένου που διακατείχε το εργατικό κίνημα μαζί και με την ιδεολογία της εθνικοφροσύνης από την άλλη πλευρά του λόφου.(*67) Πράγμα που βοήθησε στην εμφάνιση και της εργατικής είδησης στις πραγματικές της διαστάσεις χωρίς το μανδύα αρχέτυπων ιδεολογικών καταναγκασμών. Ένα μανδύα ανίκανο να καλύψει την υφή των πραγμάτων όταν τα κοιτάς με το ψύχραιμο βλέμμα της χρονικής απόστασης, πράγμα που καταδεικνύεται από την πιο κάτω απλή και τυχαία αναφορά για τρία διαφορετικά χρονικά διαστήματα σε δύο εφημερίδες: Την "Αυγή" και την "Καθημερινή". Το μόνο που δεν έγινε τυχαία είναι η επιλογή των συγκεκριμένων εφημερίδων. Πρόκειται για δύο εφημερίδες, πρωινές, με μια συνεχή παρουσία, εκτός της περιόδου της δικτατορίας που έφραζαν και εκφράζουν απόψεις της Αριστεράς η πρώτη και της Δεξιάς η δεύτερη.

Η πρώτη περίπτωση αφορά τις αρχές Απριλίου του 1955.Μία περίοδο βαρίου ψυχροπολεμικού κλίματος και όξυνσης του Κυπριακού. Είναι λοιπόν φυσικό οι κύριοι τίτλοι των εφημερίδων να μονοπωλούνται από αυτά τα γεγονότα.Έτσι η "Αυγή" (1/4/1955) στην πρώτη σελίδα έχει για πρώτη είδηση τα ελληνικά πολιτικά πράγματα αναφερόμενη στην αποσύνθεση του "Αντιλαϊκού συγκροτήματος του Συναγερμού". Δεύτερη είναι η " Έκκλησης του Νεχρού για την ταχύτερη δυνατή σύγκλησιν της τετραμερούς".

Για τρίτη είδηση έχει το Βόλο, γράφοντας : " Ενώ ο Βόλος καταποντίζεται (υπέρτιτλος) - Πίστωσιν χρόνου για να οργανωθεί το

---

*(66) ADORNO TH., Σύνοψη της πολιτιστικής βιομηχανίας, Μετάφραση πρόλογος Αναγνώστου Λ., "Αλεξάνδρεια", Αθήνα 1989,σελ.37.

*(67) Ως συνέπεια της ήττας της Αριστεράς στο εμφύλιο πόλεμο και της δομής του μετεμφυλιακού κράτους.

κράτος ζήτησε ο κ. Παπαληγούρας (κύριος τίτλος). Ανίκανη η Κυβέρνησις να λύση τα ζητήματα που απασχολούν τους εργατοϋπαλλήλους του Βόλου. Η θλιβερή εμφάνισης του Φώτη Μακρή (υπότιτλος)". Στα δε περιεχόμενα έχει μικρή αναφορά στην ομιλία του κ. Παπαληγούρα, υπουργού συντονισμού της κυβέρνησης του Συναγερμού, (το 1 / 3 της έκτασης), στην ομιλία εκπροσώπων των εργαζομένων, που μιλούν κυρίως για την ανεργία που πλήττει την πόλη αφιερώνει το 1 / 5 της έκτασης και το υπόλοιπο κάνει κριτική στο Φ.Μακρή, προέδρου της ΓΣΕΕ, που παρευρισκόταν στη συγκέντρωση. (*68)

Τέταρτη είδηση είναι η "Διοίκησις και όργανον της Κυβερνήσεως (υπέρτιτλος) - Αναβρασμός στους δημοσίους υπαλλήλους κατά της ΑΔΕΔΥ (κύριος τίτλος) -Τέσσαρες εκτελεστικοί καταγγέλλονται ότι κατέχουν συνολικά τριάντα θέσεις. Εζητήθη η άμεση σύγκλισης νέου συνεδρίου (υπότιτλος)".

Την ίδια μέρα η "Καθημερινή" στην πρώτη σελίδα για πρώτη είδηση έχει τις μετακινήσεις τουρκικών στρατευμάτων στη " Γραμμή Νιγρίτος μέχρι Αλεξανδρέττας" και για δεύτερη την επανάληψη στην Πάφο της "δίκης των 13 πατριωτών". Ψάχνοντας δε για την είδηση που αφορά το Βόλο την βρίσκουμε στην τελευταία σελίδα ως 13η είδηση με τίτλο "Σήμερον θα εξαγγελθούν εις Βόλο τα κυβερνητικά μέτρα προς αναζωογόνωσιν της τοπικής οικονομίας" κάνοντας μία αναφορά στην ομιλία του κ. Παπαληγούρα περί εξαγγελίας μέτρων χωρίς καμία αναφορά σε εργατικά προβλήματα. Ψάχνοντας για την είδηση που αφορά την ΑΔΕΔΥ δεν την βρίσκουμε. Ενώ το ειρωνικό βλέμμα της χρονικής απόστασης ερεθίζεται από την ύπαρξη στην προτελευταία σελίδα (πάνω δεξιά) μίας είδησης που αναφέρεται στη νέα εγκύκλιο που θα στείλει η Χωροφυλακή για τα πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων. Συνεχίζοντας η "Καθημερινή" την επόμενη ημέρα έχει στην τελευταία σελίδα σαν 10η είδηση πάλι το Βόλο με τίτλο: "Διατίθενται 30 εκατομ.

---

*(68) Ο Φ. Μακρής ηγέτης της Εθνικής Ρεφορμιστικής Εργατικής Παράταξης (ΕΡΕΠ) στο 8ο συνέδριο της ΓΣΕΕ (1946) εξελίχθηκε με την στήριξη των Αμερικανών και των Ελληνικών κυβερνήσεων σε Πρόεδρο της ΓΣΕΕ (1947 διορισμένος από την κυβέρνηση του Ντίνου Τσαλδάρη). Η μετέπειτα πορεία του συνέχισε να παραμένει η ίδια, ασκώντας ασφυκτικό έλεγχο στο συνδικαλιστικό κίνημα με δημιουργία σωματείων σφραγίδων, με διορισμούς και διαγραφές των σωματείων που δεν έλεγχε. Η Αριστερά σαν αντίδραση σ' αυτόν τον ασφυκτικό έλεγχο "δημιούργησε" της 75 συνεργαζόμενες συνδικαλιστικές οργανώσεις που αργότερα έγιναν 115 (βλέπε Χατζηβασιλείου Ο., ο.π., και "ΑΕΜ", Σημαντικές Στιγμές στην Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος, Αθήνα Χ..Χ.) Παράρτημα ΙΙ, τεκμήρια 9-10

δραχμές για αναζωογόνησιν του Βόλου και της περιοχής του, θα ληφθούν μέτρα ίνα επαναλειτουργήσουν και τα εργοστάσια - Δήλωσης του Υπουργού κ. Παπαληγούρα". Διαβάζοντας δε την είδηση βλέπουμε ότι λίγες από τις πιστώσεις αφορούν άμεσα την πόλη του Βόλου και καμία του εργάτες της βιομηχανίας για τους οποίος υπόσχεται χωρίς συγκεκριμένες δεσμεύσεις " ριζικήν αντιμετώπισιν του θέματος". Για ό,τι συμβαίνει στην ΑΔΕΔΥ θα πρέπει να ψάξουμε στο φύλλο της επόμενης μέρας (3 - 4) όπου αποτελεί την 17η είδηση της τελευταίας σελίδας και μάλιστα με την ξερή παράθεση της ανακοίνωσης της ΑΔΕΔΥ.

Η δε "Αυγή" (3 - 4) συνεχίζει την αναφορά στην πόλη του Βόλου έχοντας την 2η είδηση στην πρώτη σελίδα " Η πόλης που την έχει τσακίσει η δυστυχία (υπέρτιτλος). Η κραυγή κινδύνου του Βόλου άφησε απαθή τον Συναγερμικό Συντονιστή (κύριος τίτλος). Γελοίες πιστώσεις σαν " άμεσα μέτρα" και υποσχέσεις ασύλληπτες περί μέτρων βραδείας αποδόσεως". Στη δε τρίτη σελίδα έχει άλλη εργατική είδηση (πρώτη) που αφορά τους λιγνιτωρύχους Σερρών αναφερόμενη κυρίως στις επικίνδυνες συνθήκες εργασίας τους".

Η δεύτερη περίπτωση αφορά την πολιτική επιστράτευση των απεργών εκπαιδευτικών, που έγινε από την κυβέρνηση της Ε.Ρ.Ε (8/2/1963). Την επόμενη ημέρα η "Αυγή" το έχει κύριο θέμα (οκτάστηλο) με τίτλο (σιδηρόδρομο): "Η επιστράτευσης κορύφωμα της επιθέσεως της φατρίας εναντίον του λαού (υπέρτιτλος) - Πρότασης μομφής της ΕΔΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (κύριος τίτλος). Για να υποχρεωθεί να δεχθεί συζήτησιν επί της όλης αντιλαϊκής πολιτικής της. Η συζήτησης εις την Βουλή θα αρχίσει την Δευτέρα, η Ε.Κ. ανακοίνωσε ότι θα απέχει (υπότιτλος)". Ενώ κάτω από τον κύριο

τίτλο και αριστερά έχει κορνιζαρισμένη φωτογραφία της συγκέντρωσης της νεολαίας με υπέρτιτλο " Όχι άλλη κατοχή βροντοφώναξε χθες η ηρωική νεολαία της Αθήνας"(*69). Στη δε 17η σελίδα έχει κύριο άρθρο, του Τ. Δήμου, με τίτλο " Εκτός από το σφυροκόπημα στη Βουλή καθολικό ξεσήκωμα κατά του (εργατικού) νομοσχεδίου. Γιατί πρέπει να ανατραπεί το κυβερνητικό κατασκεύασμα". Συνοδευμένο από ανακοίνωση των 75 συνεργαζομένων συνδικαλιστικών οργανώσεων και πλαισιωμένο με τέσσερις φωτογραφίες συγκεντρώσεων εργαζομένων. Δεύτερο θέμα έχει την πολιτική επιστράτευση των δημοσίων υπαλλήλων στην κατοχή (15/4/1942) κάνοντας λόγο για "πρώτη απεργία στην γερμανοκρατούμενη Ευρώπη". Η "Καθημερινή" από την πλευρά της έχει το θέμα 2η είδηση στην πρώτη σελίδα με τίτλο (σιδηρόδρομο και αυτή) "Δια την πολιτική επιστράτευση των εκπαιδευτικών (υπέρτιτλος) Νέα πρότασης δυσπιστίας εναντίον της Κυβερνήσεως κατετέθη υπό Άκρας Αριστεράς εις την Βουλήν (κύριος τίτλος). Η Ένωση Κέντρου δεν πρόκειται να μετάσχει της συζητήσεως αντιθέτως ο Σπ. Μαρκεζίνης θα μετάσχει και θα καταψηφίσει. Η συζήτησης θα αρχίσει την προσεχή Δευτέρα (υπότιτλος)". Ακόμη στην τελευταία σελίδα το έχει πρώτη είδηση με τίτλο "Κανονικώς ελειτούργησαν τα σχολεία. Η αποχή εις Αθήνας δεν υπερέβη το 10%. Δεν θα καταβληθούν αποδοχαί δια τας ημέρας απεργίας. Άνευ επεισοδίων η χθεσινή συγκέντρωσης φοιτητών". Και αφού παραθέτει κάποιες ειδήσεις για την απεργία, αναφέρεται σε κυβερνητική ανακοίνωση που μέμφεται τον κ. Γ. Παπανδρέου δι ' ασυνέπειαν.

Η τρίτη περίπτωση αναφέρεται στον εορτασμό της Πρωτομαγιάς του 1980. Ο τίτλος της "Αυγής " (πρώτη σελίδα) για τη γιορτή της εργατικής τάξης είναι "Μήνυμα για την Πρωτομαγιά του ΚΚΕ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ. Αυτόνομα, ταξικά, μαζικά συνδικάτα. Όλοι την Πέμπτη στο Πεδίο του Άρεως".

Σαν δεύτερη είδηση έχει τις "Συγκεντρώσεις και απεργίες σ' όλη τη χώρα", όπου δίνει απόσπασμα ανακοίνωσης της πρωτοβουλίας των σωματείων για τον εορτασμό της Πρωτομαγιάς και ειδήσεις για το ποιες οργανώσεις απεργούν, κάνουν στάσεις κ. λ. π. καθώς και τον τόπο προσυγκεντρώσεών τους.

Οι εσωτερικές σελίδες στην πλειοψηφία τους είναι αφιερωμένες σε εργατικά ζητήματα. Το ίδιο θέμα η "Καθημερινή" της ίδιας μέρας το έχει 4η είδηση στην πρώτη σελίδα με τίτλο «Με συγκεντρώσεις, απεργίες και στάσεις εορτάζεται αύριο η εργατική Πρωτομαγιά σ' όλη τη χώρα. Μήνυμα του Υπουργού (Εργασίας) κ. Λάσκαρη». Και

---

*(69) Παράρτημα ΙΙΙ, τεκμήριο 11

στην αναφορά της στις συγκεντρώσεις κάνει διαχωρισμό στη συγκέντρωση του Ε.Κ.Α. και σ' αυτές που έχουν αναγγείλει οι "αντιτιθέμενες εργατοϋπαλληλικές οργανώσεις" και τελειώνει στην τρίτη σελίδα με το μήνυμα του κ. Λάσκαρη και την παράκληση της Τροχαίας προς τους εκδρομείς.

Από την παραπάνω αναφορά στις τρεις περιπτώσεις νομίζουμε ότι αβίαστα βγαίνουν οι πιο κάτω επισημάνσεις :

Για την περίπτωση του 1955 βλέπουμε ότι : α) είναι μία είδηση που δεν αποτελεί και δεν μπορεί εκ των πραγμάτων να αποτελέσει πρώτη είδηση β) η μεν "Αυγή" παρουσιάζει σε καλή θέση στις πρώτες σελίδες. Θα μπορούσαμε να πούμε "αντικειμενικά". Ο Βόλος ήταν η περιοχή με τη μεγαλύτερη βιομηχανική συγκέντρωση μετά την Αττική και η Θεσσαλονίκη. Η δε "Καθημερινή" το υποβαθμίζει και το παρουσιάζει στις τελευταίες σελίδες. γ) Από την ανάλυση του θέματος φαίνεται πρώτον το μεγαλύτερο βάρος που δίνει η "Αυγή" σε σχέση με την "Καθημερινή" στα προβλήματα των εργαζομένων και δεύτερον την επίθεση της "Αυγής" κατά του Φ.Μακρή ως εκπροσωπούντα την ανωμαλία στο συνδικαλιστικό κίνημα τον οποίο η "Καθημερινή" δεν υποστηρίζει χωρίς να τον απορρίπτει. Η οποία άλλωστε δεν φαίνεται να είναι και θερμός υποστηρικτής και της Διοίκησης της ΑΔΕΔΥ, της οποίας την ανακοίνωση καταχώρησε σχεδόν σαν ξένη δημοσίευση.

Για την περίπτωση του 1963 βλέπουμε : α) Μία εργατική είδηση η οποία αποτελεί και κεντρικό πολιτικό ζήτημα. Σαν τέτοια λοιπόν απασχολεί και τις δύο εφημερίδες σαν πρώτο θέμα. β) Οι τίτλοι και των δύο εφημερίδων ανταποκρίνονται στο γεγονός αλλά και συγχρόνως το φορτίζουν και με ιδεολογικό περιεχόμενο όπως δείχνουν και οι μακροσκελείς τίτλοι - σιδηρόδρομοι - οι οποίοι απευθύνονται και στους αναγνώστες των αναρτημένων φύλλων στα περίπτερα. Έτσι για μεν την "Αυγή" αυτή η φόρτιση ανιχνεύεται στην αντεργατική πολιτική της " Φατρίας", όπως αποκαλεί την Κυβέρνηση και συγχρόνως στην ανάκληση στη μνήμη των αναγνωστών της, της ανάτασης του λαϊκού κινήματος κατά την περίοδο της κατοχής. Με όλα τα συμπαρομαρτούντα ως αγωνιστικό κάλεσμα, μελλούμενη δικαίωση και διαχωρισμό (ιδεολογικό, πατριωτικό και ταξικό) μεταξύ " ημών" και των διαδόχων των Κουίσλιγκ. Ενώ στην "Καθημερινή" αυτή τη φόρτιση την εντοπίζουμε στο διαχωρισμό μεταξύ "ημών" των εθνικοφρόνων και της "Άκρας Αριστεράς" πράγμα που προσπαθεί να υπηρετήσει και ο υπότιτλος που δηλώνει ότι: "Ο κ. Μαρκεζίνης" (σύμμαχος της ΕΔΑ, στις εκλογές του 1961 είχαν κατεβεί μαζί ως ΠΑΜΕ) "θα καταψηφίσει την πρόταση της Άκρας Αριστεράς" καθώς και ότι η Ένωση Κέντρου " δεν πρό-

κειται να μετάσχει της συζητήσεως" (είναι χαρακτηριστικό ότι από τον τίτλο της "Αυγής" λείπει τελείως η θέση του Μαρκεζίνη).

Για δε την περίπτωση του 1980 βλέπουμε ότι :α) Την είδηση καθεαυτή μπορούμε να πούμε ότι την υπηρετούν και οι δύο εφημερίδες με τη βαρύτητα που της αρμόζει, διατηρώντας τις τοποθετήσεις τους. Η μεν "Αυγή" αναφερόμενη κύρια στην πρωτοβουλία των σωματείων, η δε "Καθημερινή" διαθέτοντας τον ίδιο χώρο και στα δύο. Χρησιμοποιήθηκε η λέξης χώρος και όχι π.χ. βάρος γιατί το "βάρος" του Ε.Κ.Α. ήταν μικρότερο της "πρωτοβουλίας". Τέλος η "Καθημερινή", ως όφειλε, δίνει ατόφιο το μήνυμα του Υπουργού κ. Λάσκαρη για την Πρωτομαγιά και επί πλέον δεν ξεχνά και του μικροαστούς που θα πάνε εκδρομή. β) Και από τις δύο εφημερίδες γίνεται αποδεκτό ότι η Πρωτομαγιά είναι γιορτή των εργαζομένων χωρίς τούτο σημαίνει και απειλή. Πράγμα που φαίνεται και στους τίτλους αλλά και στο περιεχόμενο των ειδήσεων, όπου δεν υπάρχει τίποτα που να θυμίζει τις αναφορές τους στην προαναφερθείσα περίπτωση του 1963. γ) Η "Αυγή" ως όργανο του ΚΚΕ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, κόμματος που θεωρούσε ότι εκπροσωπεί τους εργαζόμενους, αφιερώνει οκτάστηλο το πρώτο θέμα στο μήνυμα του κόμματός της. Από δε το μήνυμα που κάνει σκληρή κριτική στην πολιτική της Κυβέρνησης της Ν.Δ. λείπει οποιαδήποτε αναφορά ή παραπομπή στο μετεμφυλιακό καθεστώς. Αντίθετα και από το μήνυμα και από τον υπότιτλο (αυτόνομα, ταξικά μαζικά συνδικάτα) γίνεται φανερό το άγχος της να δώσει τη θέση του κόμματός της σε σχέση με το Κ.Κ.Ε. και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θεωρώντας ότι το μεν Κ.Κ.Ε. δεν θέλει αυτόνομα και μαζικά σωματεία για να μπορεί μέσα από τις διοικήσεις τις οποίες ελέγχει και τη μικρή συμμετοχή των εργαζομένων τα χειραγωγεί ανάλογα με την κομματική γραμμή, το δε ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν θέλει αυτόνομα και ταξικά για να μπορεί όποτε αυτό κρίνει σκόπιμο να επιβάλει συμβιβασμούς με την εργοδοσία.

Τέλος η πιο κάτω γελοιογραφία του Γιάννη Καλαϊτζή στην πρώτη σελίδα της εφημερίδας δίνει το στίγμα της αλλαγής άποψης που διαπνέει την εφημερίδα όσον αφορά στην αγωνιστική αποτελεσματικότητα των εργαζομένων σε σχέση με παλιότερες εποχές. Σ' αυτές τις παλαιότερες εποχές μία τέτοια γελοιογραφία θα χαρακτηριζόταν "πεσιμιστική" για το αγωνιστικό φρόνημα των εργαζομένων και "λικβινταριστική" (διαλυτική) για την αγωνιστική συσπείρωσή τους. Και φυσικά θα είχε αποτελέσει αντικείμενο πολιτικών αντιπαραθέσεων στη συντακτική επιτροπή της εφημερίδας αλλά και στο εσωτερικό του κόμματος.

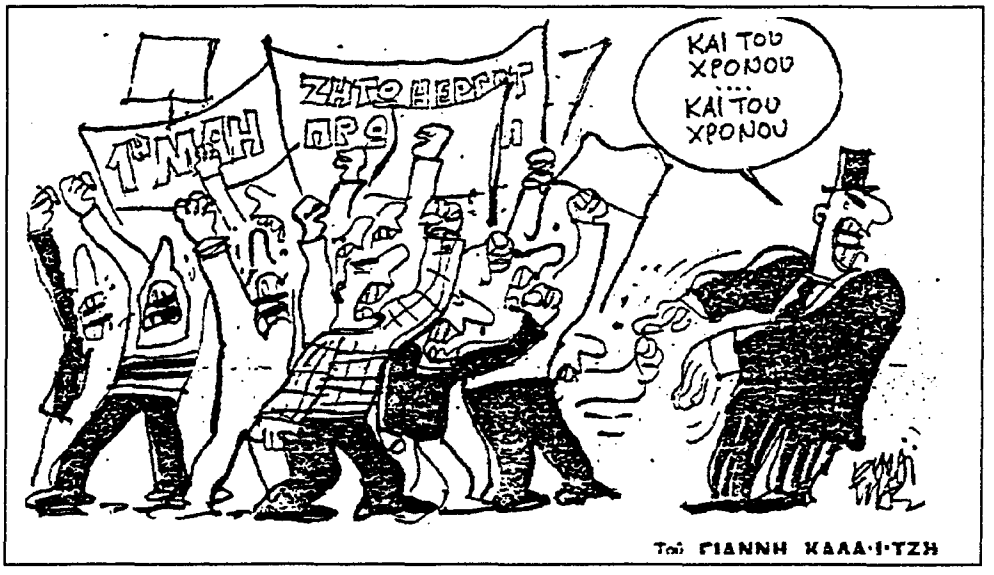

Τελειώνοντας αυτή η αναφορά θα πρέπει: α) να τονιστεί και πάλι το τυχαίο της επιλογής (σε αντίθετη περίπτωση θα έπρεπε π.χ. να επιλεχθούν οι εφημερίδες που αναφέρονται στην Πρωτομαγιά των αντίστοιχων ετών) και β) το ότι κύριος σκοπός αυτής της επισκόπησης ήταν να καταδείξει την ιδεολογική φόρτιση που υπήρχε στην εργατική είδηση την μετεμφυλιακή περίοδο.

Οι παράγοντες που αναφέρονται στην αρχή αυτού του κεφαλαίου συνέτειναν και σε μία έκρηξη του εντύπου λόγου που ασχολείται με το εργατικό κίνημα.

Έτσι : α) εκτός από τις ημερήσιες εφημερίδες που κυκλοφορούσαν καθ ' όλη τη διάρκεια της δικτατορίας έχουμε και αυτές που επανεκδόθηκαν μετά την "μεταπολίτευση" του 1974 ("Αθηναϊκή", "Αυγή", "Έθνος", "Καθημερινή", "Ριζοσπάστης"), β) αυτές που εκδόθηκαν αυτή την περίοδο ("Αυριανή", "Ελευθεροτυπία", "Ελεύθερος Τύπος", "Νίκη" κ. α.) και κάποιες που εκδόθηκαν και έκλεισαν (π.χ. "Επικαιρότητα"), γ) Περιοδικές εκδόσεις ("Εξόρμηση", "Εποχή" αργότερα, κ.α.), δ) Περιοδικά ("Αντί", "Σχολιαστής" κ.α.), ε) περιοδικές εκδόσεις ειδικού ενδιαφέροντος που όμως είχαν αναφορές στο εργατικό κίνημα π.χ. οι εφημερίδες των νεολαίων (Αγωνιστής, Θούριος, Οδηγητής,αντίστοιχα των κομματικών νεολαίων: Π.Α.Σ.Ο.Κ., Ρήγας Φερραίος του Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ και Κ.Ν.Ε. του Κ.Κ.Ε, κ.α.), στ) τέλος τις περιοδικές ή έκτακτες εκδόσεις των συνδικαλιστικών παρατάξεων των εργατικών ομοσπονδιών και των εργατικών κέντρων ζ) των εφημερίδων της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς ("Σοσιαλιστική Αλλαγή της Οργάνωσης Σοσιαλιστικής Επανάστασης-Ο.Σ.Ε., "Λαϊκός Δρόμος"

του ΚΚΕ Μ-Λ, "Λαϊκοί Αγώνες" του Ε.Κ.Κ.Ε., "Προλεταριακή Σημαία" του Μ-Λ ΚΚΕ κ.α.)

Μα εκεί που υπάρχει πραγματική έκρηξη είναι στις "εφημεριδούλες", όπως θα έλεγε και ο Γιάννης Κορδάτος, που εκδίδουν τα πρωτοβάθμια σωματεία και δευτεροβάθμιες οργανώσεις. (*70)

Την ίδια περίοδο, το σπάσιμο του κρατικού μονοπωλίου οδήγησε σε μία έκρηξη του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης. Μία έκρηξη που συνοδεύτηκε και συνοδεύεται ακόμη και σήμερα από ένα λυσσαλέο αγώνα επικράτησης, ανάμεσα σε οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα. Ο τύπος με τις διαπλοκές και τις αντιθέσεις του, τόσο ανάμεσα στις γραμμές του όσο και με τα άλλα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, συνεχίζει να παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης και φυσικά και στον τρόπο προβολής της εργατικής είδησης.

Αυτή την περίοδο εμφανίζονται και οι πρώτες λίγες μεταφράσεις ξένων έργων που αναφέρονται στα Μαζικά Μέσα Επικοινωνίας καθώς και ελληνικά έργα (*71).

Τελειώνοντας πρέπει να επισημανθεί ότι αυτή η ευρεία επιμονή στις ιδεολογικές και πολιτικοκοινωνικές διαπλοκές του τύπου στη μεταπολιτευτική περίοδο και στην έκρηξή του μαζί με τις κοινωνικές και πολιτικές μεταλλαγές που συνέβησαν στην ελληνική κοινωνία, έχουν να κάνουν με την αίσθηση που δημιουργείται ότι αυτή η περίοδος μοιάζει με αυτήν που υπήρξε μέχρι το τέλος του πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου τουλάχιστον όσον αφορά στο εργατικό κίνημα της χώρας μας.
Όπως και τότε έτσι και τώρα ο πλουραλισμός στις απόψεις του διευρύνεται ραγδαία. Οι καινούργιες αναζητήσεις του, αγγίζουν όλες τις πτυχές. Χωρίς Ιδεολογικές αγκυλώσεις. Σε μία κοινωνία υπόδουλη, μέλος της νέας - παμπάλαιης τάξης πραγμάτων. Ή μήπως τα μελλούμενα θα μας οδηγήσουν σε μία νέα ισορροπία σ ' ένα ανώτερο επίπεδο ; Όμως η δυνατότητα η νέα ισορροπία να επιτευχθεί σε κατώτερο επίπεδο συνεχίζει να ενυπάρχει. Η άνοδος του φασισμού και του ναζισμού στο μεσοπόλεμο είναι το ιστορικό προηγούμενο ενός τέτοιου κατώτερου επιπέδου

* (70) Δείγματα τίτλων από αυτές τις εφημερίδες υπάρχουν στο Παράρτημα III, τεκμήρια 12-21
* (71) Βλέπε βιβλιογραφία

Σήμερα χώρια από τη συγκέντρωση της εξουσίας γενικώς, υπάρχει και η συγκέντρωση εξουσίας στην είδηση. Έχοντας πάντα υπ' όψιν μας ότι : "στην πράξη όλα τα μέσα δημόσιας επικοινωνίας περιέχουν μία επαναστατική δυνατότητα, με την έννοια ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε κάποια φάση ως πομποί αμφισβήτησης των κατεστημένων συστημάτων κοινωνικού ελέγχου. Μπορούν επίσης να προσφέρουν τις βάσεις για να αναδειχθούν νέες φωνές και αντιλήψεις που εναντιώνονται στην υπάρχουσα τάξη πραγμάτων ή να προσφέρουν νέους τρόπους οργάνωσης και διαμαρτυρίας για τους καταπιεσμένους και απογοητευμένους. Ακόμα και αν είναι έτσι, η θεσμική ανάπτυξη των πιο επιτυχημένων μέσων πραγματοποιείται συνήθως όταν περιορίζουν τις επαναστατικές τους διαθέσεις. Τούτο, σ' ένα μεγάλο βαθμό, οφείλεται ή εξαρτάται από την εμπορευματοποίηση τους ή και από το γεγονός ότι οι Αρχές φοβούνται τις ανακατατάξεις στον κοινωνικό περίγυρο. Σύμφωνα με μια θεωρία που επικεντρώνεται στην ανάπτυξη των Μ.Μ.Ε., η λογική που προσδιορίζει τη μαζική επικοινωνία ευνοεί την αποτελεσματική διαχείριση και έλεγχο, παρά τη μεταβολή και την αναδιάταξη του κοινωνικού συστήματος".(*72).

* (72) Μακ Κουέιλ Ντ., Εισαγωγή στη θεωρία της μαζικής επικοινωνίας, «Καστανιώτης», Αθήνα 1997, σελ. 59-60

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Α2. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΝΑΥΠΗΓΟΕΠΙΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Α2α. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ: ΜΙΑ ΑΥΤΕΞΟΥΣΙΑ ΕΙΔΗΣΗ ΜΕ.....ΤΙΣ ΠΑΡΑΦΥΑΔΕΣ ΤΗΣ

<<... Όσο αυτά δεν υπάρχουν στη Βιομηχανία, οι σχετικές ειδήσεις, όπως είπε ο Έμερσον, αναφέροντας τον Ισοκράτη, << θα κάνουν βουνά τους λόφους του τυφλοπόντικα και τα βουνά λόφους>> (*73).

Η Εργατική είδηση σαν προϊόν του κοινωνικού γίγνεσθαι είναι αυτεξούσια. Μπορεί να μεγεθυνθεί ή να σμικρυνθεί ή από τμήμα των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης να αποσιωπηθεί. Αλλά δεν μπορεί να προκληθεί και να παραχθεί από αυτά.

Δεν είναι ένα "ψευδο - γεγονός" (*74).Γιατί δεν έρχεται να καλύψει μη αναγκαίες "ανάγκες". Γιατί είναι το ρήγμα σε αυτό που David Riesman θεωρεί σαν την ουσία των Μέσων Μαζικής Ψυχαγωγίας, επισημαίνοντας: "Σήμερα το μελλοντικό επάγγελμα κάθε παιδιού είναι εκπαιδευμένος καταναλωτής" (*75).

Γιατί σε ανακαλεί πάντα προς τα πίσω. Στην αιτία της είδησης. Στο πεδίο της ταξικής σύγκρουσης. Όπου, εξ απαλών ονύχων, το διαφορετικό υπάρχει, ζει και συγκρούεται.

Ήδη από το 1920 ο Λίπμαν έλεγε ότι το "βαθύτερο πρόβλημα κάνει την εμφάνισή του στις ειδήσεις μέσα από ορισμένα εύκολα αναγνωρίσιμα συμπτώματα, όπως ένα αίτημα, μια απεργία, ταραχές. Από τη σκοπιά του εργάτη ή του αμερόληπτου ζηλωτή της δικαιοσύνης, το αίτημα, η απεργία και οι ταραχές είναι απλώς επεισόδια μιας διαδικασίας που γι ' αυτούς είναι πλούσια όσο και περίπλοκη. Αλλά αφού όλες οι απλές πραγματικότητες βρίσκονται έξω από την άμεση εμπειρία των δημοσιογράφων όσο και του ειδικού κοινού από το οποίο υποστηρίζονται οι περισσότερες εφημερίδες,αυτοί είναι αναγκασμένοι κανονικά να περιμένουν κάποιο σήμα με τη μορφή μιας έκδηλης πράξης. Όταν έρθει αυτό το σήμα, όταν ας πούμε αποχωρήσουν οι εργάτες ή κληθεί η αστυνομία, μπαίνουν στο παιχνίδι τα στερεότυπα που έχουν οι άνθρωποι για

*(73) Λίπμαν Γ., Ο.Π., σελ. 146

*(74) Μπουρσίν Ντ. "Από τη συλλογή ειδήσεων στην Κατασκευή ειδήσεων", στο σύλ..., Ο.Π., σελ. 160 - 161.

*(75) Το παραθέτει ο Χάμπερμπας Γ., "Πολιτική λειτουργία της δημοσιότητας" στο συλ..., Ο.Π., σελ.213

τις απεργίες και τις ταραχές. Ο αθέατος αγώνας των εργατών δεν κρατάει στην παρουσίαση τίποτε από τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του. Σημειώνεται αφηρημένα, και αυτή η αφαίρεση ζωογονείται ύστερα από την άμεση εμπειρία του αναγνώστη και του δημοσιογράφου. Αυτή η εμπειρία είναι προφανώς πολύ διαφορετική από την εμπειρία των απεργών. Εκείνοι νιώθουν, λόγου χάρη, την οξυθυμία του επιστάτη, την εκνευριστική μονοτονία της μηχανής, την καταθλιπτική κακή ατμόσφαιρα, την αγγαρεία των γυναικών τους, την καθήλωση των παιδιών τους, τη μουντάδα των διαμερισμάτων τους. Όλα αυτά τα συναισθήματα επενδύονται στα συνθήματα της απεργίας. Αλλά ο δημοσιογράφος και ο αναγνώστης βλέπουν καταρχήν μόνο μία απεργία και κάποιες συνθηματικές λέξεις. Σ ΄αυτά επενδύουν τα δικά τους συναισθήματα. Τα συναισθήματά τους μπορεί να είναι ότι οι δουλειές τους κινδυνεύουν επειδή οι απεργοί μπλοκάρουν αγαθά που χρειάζονται γι ' αυτές, ότι θα υπάρξουν ελλείψεις και άνοδος τιμών, ότι όλη αυτή η κατάσταση είναι διαβολεμένα άβολη. Αυτά επίσης είναι πραγματικότητες. Και όταν χρωματίζουν την αφηρημένη είδηση ότι κηρύχτηκε απεργία, είναι στη φύση των πραγμάτων ότι οι εργάτες βρίσκονται σε μειονεκτική θέση. Είναι δηλαδή στη φύση του υπάρχοντος συστήματος εργασιακών σχέσεων ότι οι ειδήσεις που προκύπτουν από παράπονα ή ελπίδες των εργατών θα πρέπει σχεδόν πάντα να έρχονται στην επιφάνεια μέσα από μια έκδηλη επίθεση στην παραγωγή" (*76).

Αυτό το είδος των ειδήσεων που προκύπτουν από τα παράπονα ή τις ελπίδες των εργατών είναι το "πρωτότυπο γεγονός" (*77). Αυτό είναι το είδος των ειδήσεων που στην συνέχεια αναφέρεται ως πρωτογενή είδηση. Μία ονομασία που προκύπτει κυρίως από την ανάγκη για ταξινόμηση των ειδήσεων που αναφέρονται στις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες και δευτερευόντως στην "καθαρότητά" τους. Μια ταξινόμηση που περιέχει αρκετό υποκειμενισμό μα που κρίθηκε αναγκαία γιατί, εκτός των άλλων "αντικειμενικών" στοιχείων, περιέχει αυτό που αποτελεί το πρωταρχικό στοιχείο μιας είδησης. Την αναφορά στην πηγή της, τους εργαζομένους.

• Και, επί του προκειμένου <u>πρωτογενή εργατική είδηση</u> θεωρείται αυτή που ανατρέχοντας στην πηγή της ανακαλύπτουμε τις θέσεις,

---

*(76) Γουώλτερ Λίπμαν. ο.π. σελ. 144 - 145.
*(77) Ντανιέλ Μπουρσίν. ο.π. σελ. 170.

τις λειτουργίες, τις αντιδράσεις και τις διεκδικήσεις των εργαζομένων. Έτσι για παράδειγμα η κατάληψη των ναυπηγείων του Νεωρίου από τους εργαζόμενους ("Ελευθεροτυπία" 23/7/94) οι αντιδράσεις των εργαζομένων στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά για το θέμα της προσφοράς του ομίλου Περατικού ("Ελεύθερη Ώρα", "Ελευθεροτυπία" 2/8/95), η μαύρη αγορά εργασίας στην ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη Περάματος ("Ριζοσπάστης" 13/8/91), η συνέντευξη του Γεωργίου Κοντάκη, Προέδρου του Σωματίου εργαζομένων Ναυπηγείων Σκαραμαγκά, για το θέμα της ιδιωτικοποίησης της εταιρίας ("Βήμα" 5/2/95) ή τέλος οι στάσεις εργασίας, οι απεργίες, οι διαδηλώσεις και οι συγκρούσεις των εργαζομένων αποτελούν πρωτογενή είδηση. Εδώ πρέπει να αναφερθεί ότι πολλές από τις πρωτογενείς ειδήσεις αφορούν στα εργατικά ατυχήματα. Αυτά όμως θα εξετασθούν σε ιδιαίτερο κεφάλαιο.

• Ενώ Έμμεση θεωρείται η είδηση που με τον ένα ή άλλο τρόπο έχει επίδραση πάνω στις θέσεις τη λειτουργία και τη ζωή των εργαζομένων χωρίς να πηγάζει από αυτούς. Η οποία κάλλιστα μπορεί ή όχι να αποτελέσει το έναυσμα για μια θέση ή αντίθεση των εργαζομένων. Έτσι, η συνέντευξη με τον Γ. Καλογερίδη, ιδιοκτήτη των ναυπηγείων "ΝΑΥΣΙ" και η αναφορά του στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά ("Όνομα" 1/9/95), η καθέλκυση της φρεγάτας "Ψαρά" στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά ("Ελεύθερος τύπος", "Μακεδονία", "Θεσσαλονίκη", "Νίκη", "Αδέσμευτος", 21/12/94) ή η έρευνα για τη στάση της κοινής γνώμης για τις Ιδιωτικοποιήσεις ("Βήμα" 6/11/92) αποτελούν παραδείγματα έμμεσης είδησης.

• Υπό τον τίτλο Διεθνείς Επιδράσεις έχουν ταξινομηθεί όλες εκείνες οι ειδήσεις που αναφέρονται σε ενέργειες ή γνωστοποιήσεις θέσεων, παραγόντων της αλλοδαπής και που άμεσα ή έμμεσα αφορούν στις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες στη χώρα μας.

Όπως για παράδειγμα, είναι η είδηση για την επιστολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την άμεση ιδιωτικοποίηση των ναυπηγείων Σκαραμαγκά ("Κέρδος" 10/2/93), η συμφωνία μεταξύ των ναυπηγείων στο Νεώριο Σύρου και της Ρωσίας για επισκευές πλοίων του Ρώσικου πολεμικού Ναυτικού στα Ναυπηγεία ("Ριζοσπάστης", "Ελευθεροτυπία", "Καθημερινή" 23/12/94) ή τέλος η είδηση για την κρίση στην Ευρωπαϊκή Ναυπηγική Βιομηχανία και τα αίτια της και τα στοιχεία για την πτώση της απασχόλησης του κλάδου στην Ευρώπη από το 1978 - 1991 κ.λ.π. ("Ριζοσπάστης", "Ελεύθερος Τύπος", "Ελευθεροτυπία" 3/9/95).

• Στη τέταρτη κατηγορία και με τίτλο Δηλώσεις Πολιτικών φιλοξενούνται οι ειδήσεις που έχουν ως πηγή πράξεις ή δηλώσεις πολιτικών κομμάτων, εκπροσώπων κυβερνήσεων ή άλλων πολιτικών προσώπων και που αναφέρονται στις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες. Αυτές οι δηλώσεις ή πράξεις πολλές φορές αποτέλεσαν έναυσμα για θετική ή αρνητική τοποθέτηση των εργαζομένων. Και όχι λίγες φορές οδήγησαν στη ειδησεογραφική και ως εκ τούτου και "πραγματική" μεγιστοποίηση της υφιστάμενης κατάστασης. Έτσι οι ειδήσεις που εμφανίζονται κάτω από τον παραπάνω τίτλο, άλλες φορές υποκρύπτουν και άλλες εμπεριέχουν φανερά τις πολιτικές οικονομικές και κοινωνικές διαπλοκές ενός εργατικού ζητήματος. Μια απ' αυτές τις διαπλοκές οδήγησε σε παραίτηση τον τότε υπουργό Βιομηχανίας κ.Σημίτη (όλες οι εφημερίδες 12/9/1995).

•Ιδιαίτερη κατηγορία αποτελούν οι ειδήσεις που αναφέρονται σε πραγματικά ή υποτιθέμενα σκάνδαλα. Είτε αυτές αφορούν στους εργαζόμενους είτε στους επίδοξους ιδιοκτήτες ή τους διοικούντες τα ναυπηγεία είτε πολιτικούς. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η είδηση ότι "ιδιοκτήτης Μπουτίκ θα.....ναυπηγήσει πολεμικά..." ("Βραδυνή" 23/11/86) ή η καταγγελία για "απόστρατο του Πολεμικού Ναυτικού που εργάζεται με μεγάλο μισθό σε δύο ταυτόχρονα κρατικά Ναυπηγεία" ("Νέα" 12/2/92).

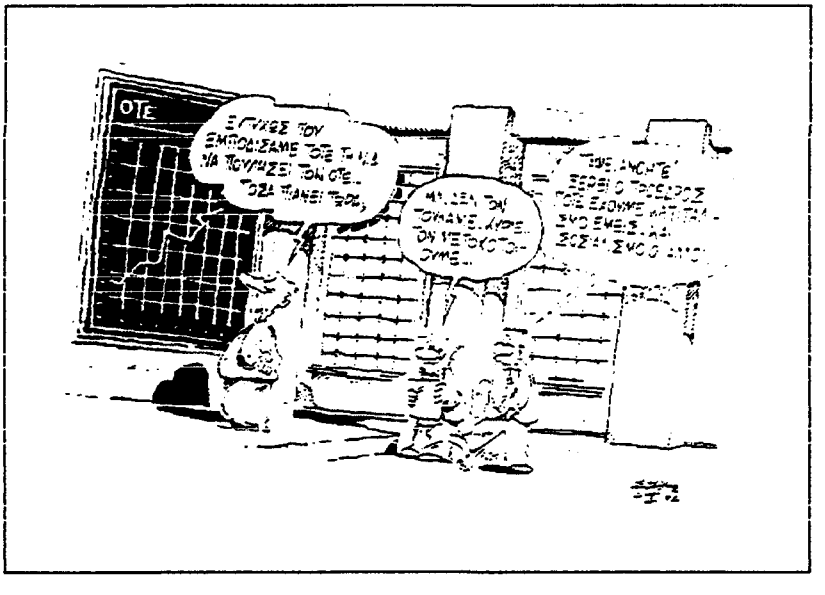

•Τέλος με το τίτλο διάφορες έχουν καταταγεί οι ειδήσεις που δεν ήταν δυνατό να ταξινομηθούν σε μία από τις προηγούμενες κατηγορίες. Ο βασικός λόγος αυτής της αδυναμίας ταξινόμησης είναι ο δυϊσμός των πηγών προέλευσης της κάθε είδησης ή η άρνηση να προστεθεί το στατιστικό βάρος της κάθε μιας απ' αυτές τις ειδήσεις σε μια από τις προηγούμενες κατηγορίες αφού οι πηγές του δυϊσμού τους είναι ισότιμες ή περίπου ισότιμες. Παραδείγματα τέτοιων δυϊσμών αποτελούν τα δημοσιεύματα για την πώληση των

ναυπηγείων του Νεωρίου της Σύρου και η καταγγελία για την ύπαρξη σκανδάλου στη διαδικασία πώλησης τους ("Ελεύθερος Τύπος" 11/9/94).Εδώ έχουμε τον συνδυασμό μιας έμμεσης είδησης και μιας είδησης σκάνδαλο.

Η παραπάνω "ταξινόμηση", των ειδήσεων που αναφέρονται στις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες υπακούει σε ένα τρόπο μέτρησης που έχει δύο σκέλη. Το πρώτο αναφέρεται σε μετρήσεις κατά μήνα και χρόνο. Το δεύτερο στο βαθμό ενασχόλησης των εφημερίδων με την είδηση.

Αυτό το δεύτερο περιλαμβάνει: α) τον αριθμό των εφημερίδων που έχουν ασχοληθεί. β) τον αριθμό των σελίδων που έχουν αφιερωθεί από όλες τις εφημερίδες συνολικά και γ) τον αριθμό των αναφορών με τις οποίες ασχολήθηκαν. Χρησιμοποιήθηκε η λέξη "αναφορά" πιστεύοντας ότι είναι πιο δόκιμη για να αποδώσει την ύπαρξη αυτού που ονομάζουμε "γεγονός" χωρίς να μας αναγκάζει εκ των προτέρων να παίρνουμε θέση για το είδος αυτού του "γεγονότος". Και φυσικά σκόπιμα υπήρξε αποφυγή στη χρήση της λέξης "δημοσίευμα" γιατί για το ίδιο "γεγονός" η ίδια εφημερίδα μπορεί να έχει πολλά δημοσιεύματα.

Α2β. ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ: ΜΕΤΑΞΥ ΣΚΥΛΑΣ ΚΑΙ ΧΑΡΥΒΔΗΣ

Αρχές της δεκαετίας του 1980. Οι ελληνικές ναυπηγοεπισκευαστικές επιχειρήσεις βρίσκονται στην δύνη μιας παγκόσμιας κρίσης. Μιας κρίσης που είναι αποτέλεσμα της ορμητικής εισόδου στο κλάδο των ναυπηγείων της Άπω Ανατολής και της Νοτιοανατολικής Ασίας. Αλλά και της άρνησης των Ελληνικών επιχειρήσεων να εκσυγχρονιστούν.

Το 1984 η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (ΕΣΥΕ) έδινε στη βιομηχανική απογραφή 81 ναυπηγοεπισκευαστικές επιχειρήσεις με 16,500 εργαζόμενους. Η κρίση στο κλάδο είχε ενσκύψει. Τα ναυπηγεία του "ΗΦΑΙΣΤΟΥ" με 1200 εργαζόμενους και της Σαλαμίνας με 400 εργαζόμενους έχουν ήδη κλείσει τις πόρτες τους.

Ο Νιάρχος μετά τις απειλές για μεταφορά των πλωτών δεξαμενών στην Πορτογαλία εγκαταλείπει τα Ελληνικά Ναυπηγεία (Σκαραμαγκά) έναντι αδρού τιμήματος. Στην ίδια κατάσταση βρίσκονται και τα ναυπηγεία της Ελευσίνας, του Νεωρίου της Σύρου, της "Ναυσί" και της Χαλκίδας. Στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη Περάματος "δεν πέφτει σφυριά" όπως χαρακτηριστικά είπε ένας γερο -καραβομαραγκός.

Ο Οργανισμός Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (ΟΑΕ) αποτέλεσμα της πολιτικής των Κοινωνικοποιήσεων των Κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, αναλαμβάνει την διαχείριση τους. Η ΕΟΚ στέλνει και μια και δύο και επτά οδηγίες, που αφορούν το μέλλον των ναυπηγείων. Και χρήματα για τον εκσυγχρονισμό τους. Οι οδηγίες της ΕΟΚ παραμένουν οδηγίες. "Τα χρήματα χρησιμοποιούνται οπουδήποτε αλλού εκτός από τον εκσυγχρονισμό των ναυπηγείων". (*78)

Ο κλάδος με τις μεγαλύτερες μονάδες της βαριάς βιομηχανίας της χώρας μας παραμένει σε τέλμα. Μέχρις ότου στον ορίζοντα της διεθνούς ναυπηγικής βιομηχανίας αναφαίνονται σημεία

---

*(78) Τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτό το κεφάλαιο προέρχονται: α) από την εισήγηση του Γιώργη Κοντάκη, Προέδρου της ΠΟΕΜ, στο συνέδριο που έγινε για τις "ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες", με συνεργασία της I.G.METAL, στη Σύρο στις 1 - 3 Σεπτεμβρίου του 1992. β) Τις εισηγήσεις: του Κολινιάτη Γ., ναυπηγού με τίτλο "Διεθνής & Ευρωπαϊκή ναυπηγική Βιομηχανία. Κοινοτική πολιτική", των Κοντάκη Γ. - Κανατσούλη Θ. (Αντιπροσώπου ΠΟΕΜ) με τον τίτλο "Προβλήματα της Ελληνικής Ναυπηγικής Βιομηχανίας. Συνδικαλιστικές θέσεις και Πρακτική" στο σεμινάριο της ΠΟΕΜ - I.G.METAL στο Πήλιο 6 -10 Απριλίου 1992.

ανάκαμψης. Συγχρόνως τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ διαδέχεται η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας (1990).

Μέσα σε αυτόν το νέο οικονομικό, πολιτικό και ιδεολογικό περίγυρο νέοι επίδοξοι ιδιοκτήτες εμφανίζονται. Οι εργαζόμενοι εκφράζουν τους φόβους τους ότι αυτοί ενδιαφέρονται μόνο για το "φιλέτο" των επισκευών καθώς και των κατασκευών του Πολεμικού Ναυτικού. Παρ' όλα αυτά ή και λόγω όλων αυτών οι διαδικασίες ιδιωτικοποιήσεις των ναυπηγείων συνεχίζονται. Παρά και κόντρα στις έντονες αντιδράσεις των εργαζομένων. Διαδικασίες που και η νέα κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ (1993) συνέχισε. (*79)

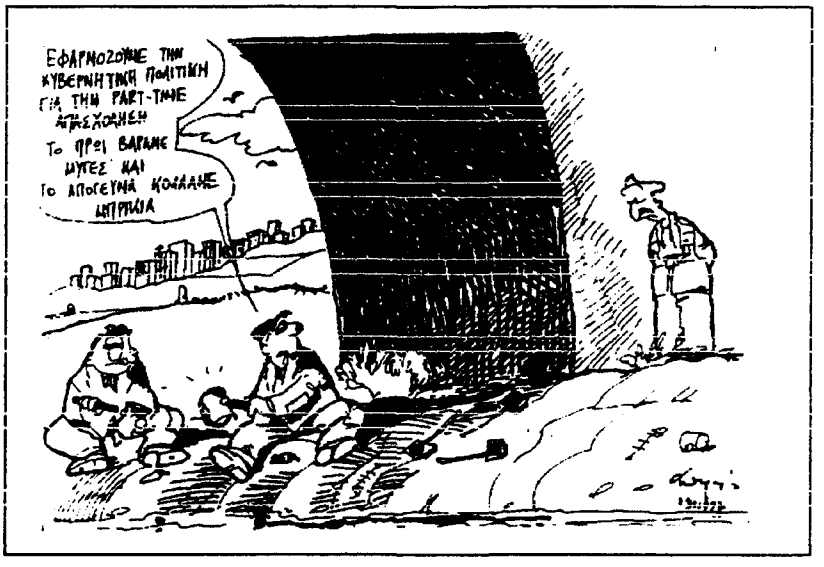

Έτσι τον Αύγουστο του 1995 τα Ελληνικά Ναυπηγεία (Σκαραμαγκά) αποτελούν το μήλο της έριδος μεταξύ Κυβέρνησης, εργαζομένων και ιδιοκτητών, πλέον, των άλλων ναυπηγείων. Μια έριδα που τα μέτωπα μεταξύ κυβέρνησης και εργαζομένων ήταν στο τρόπο εφαρμογής της έβδομης οδηγίας της ΕΟΚ που προέβλεψε την διατήρηση ενός ναυπηγείου υπό δημόσιο έλεγχο για τις αμυντικές ανάγκες της χώρας. Ενώ τα μέτωπα μεταξύ εργαζομένων, ιδιοκτητών των άλλων ναυπηγείων και κυβέρνησης ήταν για το ποιος θα ελέγξει το μεγαλύτερο ναυπηγείο της χώρας και θα απολαύσει το "φιλέτο" των ναυπηγήσεων των πλοίων του Πολεμικού Ναυτικού.

*(79) Αναλυτικά στο επόμενο κεφάλαιο της εργασίας.

Αποτέλεσμα αυτής της σύγκρουσης ήταν οι παραιτήσεις του κ.Σημίτη από το υπουργείο βιομηχανίας και των ιδιοκτητών των ναυπηγείων από την ιδιοκτησιακή τους σχέση με τα ναυπηγεία τους. Τα δε ναυπηγεία Σκαραμαγκά παρέμειναν υπό δημόσιο έλεγχο. (*80)

*(80) Αύγουστος - Οκτώβριος 1995. Αναλυτικά στο επόμενο κεφάλαιο στης εργασίας.

Α2γ. ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ

Τα παραπάνω είναι μια σύντομη παράθεση της εξέλιξης των ναυπηγικών εργασιών για τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια στη χώρα μας. Αυτά τα χρόνια τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης έδωσαν την δικιά τους εικόνα για αυτή την εξέλιξη. Πιο κάτω θα γίνει προσπάθεια να δοθεί η εικόνα ή μάλλον οι εικόνες που ανέδειξε ο Τύπος. Έχοντας υπ' όψιν την ταξινόμηση που στο προηγούμενο μέρος της παρούσης εργασίας έχει αναφερθεί.

Όπως φαίνεται από τον πίνακα 1 (*81) για το χρονικό διάστημα 1986 μέχρι και 1995 ο Τύπος της Πρωτεύουσας και της Θεσσαλονίκης αφιέρωσε σε παντός είδους ειδήσεις που αφορούσαν τις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες δύο χιλιάδες εξακόσιες πενήντα επτά (2657) σελίδες. Ασχολήθηκαν χίλια επτακόσια σαράντα οκτώ (1748) φύλλα του ημερήσιου ή περιοδικού Τύπου σε εξακόσιες σαράντα τρεις (643) αναφορές τους.

Απ' αυτή την ενασχόληση ενδιαφέρον παρουσιάζουν όσον αφορά την ποσοτική συσσώρευση δύο, βασικά, χρονιές. Η πρώτη είναι το 1992. Αυτή τη χρονιά οι εφημερίδες αφιέρωσαν 333 σελίδες (ποσοστό 12,5% των σελίδων) που έχουν συνολικά αφιερώσει το υπό εξέτασιν διάστημα 1986 - 1995. Αυτές οι σελίδες υπήρξαν σε 222 φύλλα του ημερήσιου ή περιοδικού Τύπου (ποσοστό 12,7% του συνόλου των εφημερίδων της υπό εξέταση περιόδου) και αναφέρθηκαν σε 120 θέματα (ποσοστό 18,7% του συνόλου των αναφορών αυτής της περιόδου). Αυτή η χρονιά είναι η χρονιά που το πρόβλημα της ιδιωτικοποιήσεις ή όχι του ναυπηγείου του Νεωρίου της Σύρου, μιας περιοχής της περιφέρειας, είχε απασχολήσει κυβέρνηση και κόμματα και είχε οδηγήσει σε αγωνιστικές κινητοποιήσεις και καταλήψεις τους εργαζόμενους στο ναυπηγείο αλλά και τους κατοίκους του νησιού. (*82)

Η δεύτερη χρονιά είναι το 1995. Σε αυτή τη χρονιά οι αναφορές είναι 173 (ποσοστό 27%), τα φύλλα του ημερήσιου ή περιοδικού Τύπου που ασχολήθηκαν με αυτές είναι 814 (το 46,5% του συνόλου) και οι σελίδες που αφιέρωσαν είναι 1288 (το 48,5% του συνόλου της υπό εξέτασιν περιόδου). Χαρακτηριστικό όμως είναι ότι μόνο για τους μήνες Αύγουστο - Σεπτέμβριο οι σελίδες είναι 783 δηλαδή το 57,3% των σελίδων που αφιερώθηκαν το 1995 για

---

*(81) Παράρτημα IV, τεκμήριο 1

*(82) Βλέπε το επόμενο κεφάλαιο της εργασίας.

τις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες. Αυτό το ποσοστό αποτελεί το 29,5% του συνόλου των σελίδων που αφιερώθηκαν όλη την εξεταζόμενη δεκαετία. Τα δε φύλλα του ημερήσιου ή περιοδικού Τύπου ήταν 423 για τους ίδιους μήνες. Που αποτελούν το 52% του συνόλου για το 1995 ή το 24,2% για το σύνολο της δεκαετίας. Ενώ οι αναφορές για αυτό το δίμηνο είναι εβδομήντα μία ή το 41% για το 1995 και το 11% του συνόλου της δεκαετίας. Το 1995 είναι το έτος που τα προβλήματα στα ναυπηγεία του λεκανοπεδίου της Αττικής οξύνθηκαν. Με το δίμηνο Αύγουστος - Σεπτέμβριος να αποτελεί το χρονικό σημείο ρήξης. (*83)

Για τα άλλα έτη της εξεταζόμενης περιόδου τα δεδομένα, εν συντομία, έχουν ως εξής :

- Το 1986 υπήρξαν 24 αναφορές (3,7% του συνόλου), ασχολήθηκαν 109 εφημερίδες (6,3% του συνόλου) και διέθεσαν 130 σελίδες (4,9% του συνόλου).

- Το 1987 υπήρξαν 27 (4,2%) αναφορές, ασχολήθηκαν 39 (2,2%) εφημερίδες και διέθεσαν 46 (1,7%) σελίδες.

- Το 1988 με 31 (4,8%) αναφορές ασχολήθηκαν 76 (4,3%) εφημερίδες και διέθεσαν 137 (5,2%) σελίδες.

- Το 1989 με 28 (4,3%) αναφορές, ασχολήθηκαν 35 (2%) εφημερίδες και διέθεσαν 49 (1,8%) σελίδες.

- Το 1990 υπήρξαν 33 (5,1%) αναφορές, ασχολήθηκαν μαζί τους 66 (3,8%) εφημερίδες και διέθεσαν 100 (3,8%) σελίδες.

- Το 1991 με 42 (6,5%) αναφορές, ασχολήθηκαν 58 (3,3%) εφημερίδες και διέθεσαν 74 (2,8%) σελίδες.

- Το 1993 με 87 (13,5%) αναφορές, ασχολήθηκαν 169 (9,7%) εφημερίδες και διέθεσαν 294 (11%)σελίδες.

- Το 1994 με 78 αναφορές (12,1%)ασχολήθηκαν 160(9,2%) εφημερίδες και διέθεσαν 206 (7,8%) σελίδες.

---

*(83) Βλέπε το επόμενο κεφάλαιο της εργασίας.

Η παραπάνω, εν συντομία, αναφορά στις ποσοτικές συσσώρευσης κάθε χρονιάς κάνουν φανερή την μεγάλη συσσώρευση "γεγονότων" και την συνακόλουθη ενασχόληση του τύπου με αυτά κυρίως για το 1995 και δευτερευόντως για το 1992. Το αν όμως αυτά τα " γεγονότα" είναι "ψευδο - γεγονότα" ή όχι και οι ειδήσεις που τα συνοδεύουν είναι "μαλακές ή σκληρές", σύμφωνα με την ορολογία του Μπούρσιν, (*84) ή πρωτογενείς και λοιπές με βάση την ταξινόμηση που έχει γίνει προηγουμένως, θα αποδειχθεί στο επόμενο κεφάλαιο. Καθώς και το πόσες εφημερίδες ασχολήθηκαν και τον αριθμό των σελίδων που αφιέρωσαν σε κάθε κατηγορία είδησης. Εκεί θα διερευνηθεί και το "φαινόμενο" του δίμηνου Αυγούστου - Σεπτεμβρίου 1995.

Α2δ. ΟΙ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΟΥΣ

Όπως στο διάγραμμα 1 φαίνεται το σύνολο των αναφορών (643) της υπό εξέταση δεκαετίας κατανέμεται κατ' είδος είδησης ως εξής :

(α) Εβδομήντα επτά αναφορές (12% του συνόλου) αποτελούν πρωτογενείς ειδήσεις. Δηλαδή δεν είναι " ψευδο - γεγονότα" αλλά πραγματικά που πηγή τους έχουν τους ίδιους τους εργαζόμενους. Οι δε ειδήσεις που πηγάζουν απ' αυτά τα πραγματικά γεγονότα είναι "σκληρές" κατά Μπούρσιν, ειδήσεις.

(β) Διακόσιες ενενήντα τέσσερις αναφορές (45,7% του συνόλου) είναι αναφορές που αφορούν στις έμμεσες ειδήσεις. Όπου φυσικά αφορούν τους εργαζόμενους στις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες αλλά δεν πηγάζουν από αυτούς.

(γ) Σαράντα τέσσερις αναφορές (το 6,8%) έχουν να κάνουν με δηλώσεις ή πράξεις παραγόντων του εξωτερικού, σχετιζόμενες με τις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες.

---

*(84) Μπούρσιν Ντ., ο.π, σελ. 173.

ΟΙ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΟΥΣ

1986 - 1995

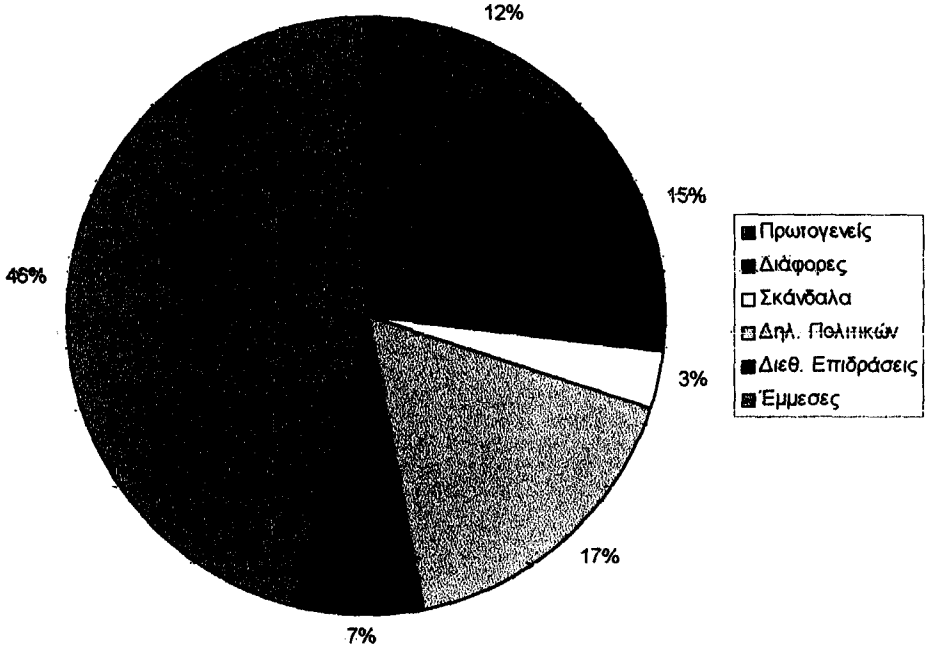

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

(δ) Εκατόν επτά αναφορές (16,6%) έχουν να κάνουν με δηλώσεις ή πράξεις αξιωματούχων της εκάστοτε κυβέρνησης ή πολιτικών κομμάτων ή πολιτικών προσώπων. Αποτελούν δε ειδήσεις που δεν πηγάζουν από τους εργαζόμενους αλλά ανάλογα με τις πολιτικές απόψεις που κάθε φορά εκφράζονται έχουν και την αντίστοιχη αντίδραση των εργαζομένων.

(ε) Είκοσι δύο αναφορές (το 3,5%) έχουν να κάνουν με πραγματικά ή υπό εκκόλαψη ή φανταστικά σκάνδαλα. Δυο - τρία απ' αυτά πηγή τους έχουν τα συνδικαλιστικά όργανα των εργαζομένων. Όταν θα εξετάζεται την θέση των εφημερίδων θα εξεταστεί και η "χρήση" αυτών των ειδήσεων από τις εφημερίδες και ιδιαιτέρως όταν η πηγή τους είναι οι εργαζόμενοι.

(στ) Τέλος ενενήντα έννοια αναφορές (15,4%) εντάχτηκαν στη κατηγορία διάφορες. Απ ' αυτές 43 αφορούν ειδήσεις που έχουν συνδυασμό πρωτογενούς είδησης και κάποιες από τις άλλες ειδήσεις. Από αυτές τις σαράντα τρείς αναφορές οι 29 είναι ειδήσεις που είναι συνδυασμός πρωτογενούς είδησης και δηλώσεων ή πράξεων κάποιου πολιτικού προσώπου.

Α2ε. ΟΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΤΟΥΣ

Με τις εξακόσιες σαράντα τρεις αναφορές που υπήρξαν για τις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες αυτή τη δεκαετία ασχολήθηκαν χίλια επτακόσια σαράντα οκτώ (1.748) φύλλα του ημερήσιου και περιοδικού Τύπου Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Στο διάγραμμα 2 δίδεται ο αριθμός αυτών των φύλλων κατά κατηγορία είδησης. Έτσι υπάρχουν:

(α) Διακόσια πενήντα οκτώ (258) φύλλα (14,8% του συνόλου) που κάλυψαν πρωτογενείς αναφορές.

(β) Πεντακόσια δέκα εννιά (519) φύλλα (29,7%) που κάλυψαν έμμεσες αναφορές.

(γ) Εκατό πενήντα έξι (156) φύλλα του ημερήσιου ή περιοδικού Τύπου (8,9%) ασχολήθηκαν με την κάλυψη αναφορών που προερχόντουσαν από το εξωτερικό.

(δ) Τρακόσα δέκα (310) φύλλα (17,7%) κάλυψαν τις αναφορές πολιτικών προσώπων, κομμάτων ή κυβερνήσεων.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΟΣ ΕΙΔΗΣΕΩΝ
1986 - 1995

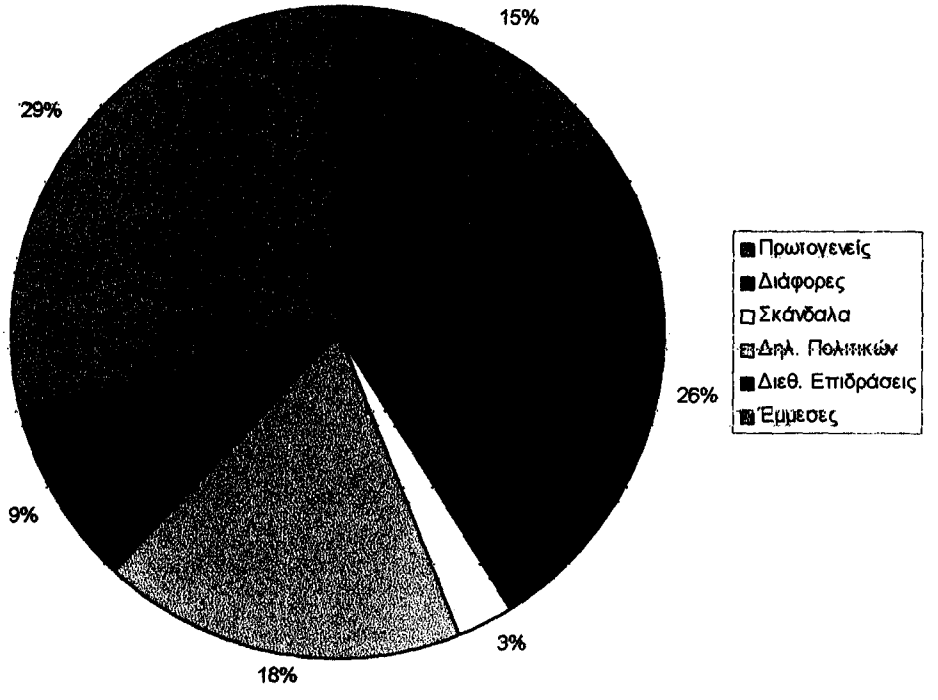

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

(ε) Σαράντα επτά (47) φύλλα (2,7%) κάλυψαν τις αναφορές για πραγματικά ή υποτιθέμενα σκάνδαλα.

(στ) Τέλος τετρακόσια πενήντα οκτώ (458) φύλλα (26,2%) κάλυψαν τις αναφορές που έχουμε κατατάξει στην κατηγορία διάφορες. Απ' αυτά τα φύλλα τα 357 ασχολήθηκαν με τις 43 αναφορές που ήταν συνδυασμοί πρωτογενούς και άλλων ειδήσεων. Εκ των οποίων τα 317 φύλλα κάλυψαν τις 29 αναφορές που ήταν συνδυασμός πρωτογενούς είδησης και πολιτικών δηλώσεων ή πράξεων.

Α2στ. ΣΕΛΙΔΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΟΣ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

Για τις 643 αναφορές που τις κάλυψαν τα 1748 φύλλα του Τύπου αφιερώθηκαν δύο χιλιάδες εξακόσιες πενήντα επτά (2657) σελίδες. Στο διάγραμμα 3 φαίνεται η κατανομή των σελίδων με βάση το είδος της είδησης που είναι :

(α) Τρακόσες εξήντα πέντε (365) σελίδες (13,7%) χρησιμοποιήθηκαν για την κάλυψη των πρωτογενών ειδήσεων.

(β) Οκτακόσιες είκοσι οκτώ (828) σελίδες (31,2%) αφιερώθηκαν στην κάλυψη των εμμέσων ειδήσεων.

(γ) Εκατό ενενήντα επτά (197) σελίδες (7,5%) χρησιμοποιήθηκαν για την κάλυψη των αναφορών που είχαν πηγή τους το εξωτερικό.

(δ) Τετρακόσιες δώδεκα (412) σελίδες (15,5%) κάλυψαν τις ειδήσεις που πηγή τους είχαν τις δηλώσεις ή τις πράξεις πολιτικών.

(ε) Εξήντα δύο (62) σελίδες (2,3%) κάλυψαν τα πραγματικά ή υποτιθέμενα σκάνδαλα.

(στ) Τέλος επτακόσιες ενενήντα τρεις (793) σελίδες (29,8%) κάλυψαν τις ειδήσεις που έχουν χαρακτηριστεί διάφορες. Απ' αυτές οι 641 σελίδες διατέθηκαν για να καλύψουν ειδήσεις που αποτελούν συνδυασμούς πρωτογενούς και άλλων ειδήσεων. Εκ των οποίων οι 596 σελίδες αφορούσαν ειδήσεις που ήταν συνδυασμός πρωτογενούς είδησης και ειδήσεων που οφείλονται σε δηλώσεις ή πράξεις πολιτικών.

ΣΕΛΙΔΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΟΣ ΕΙΔΗΣΗΣ
1986 - 1995

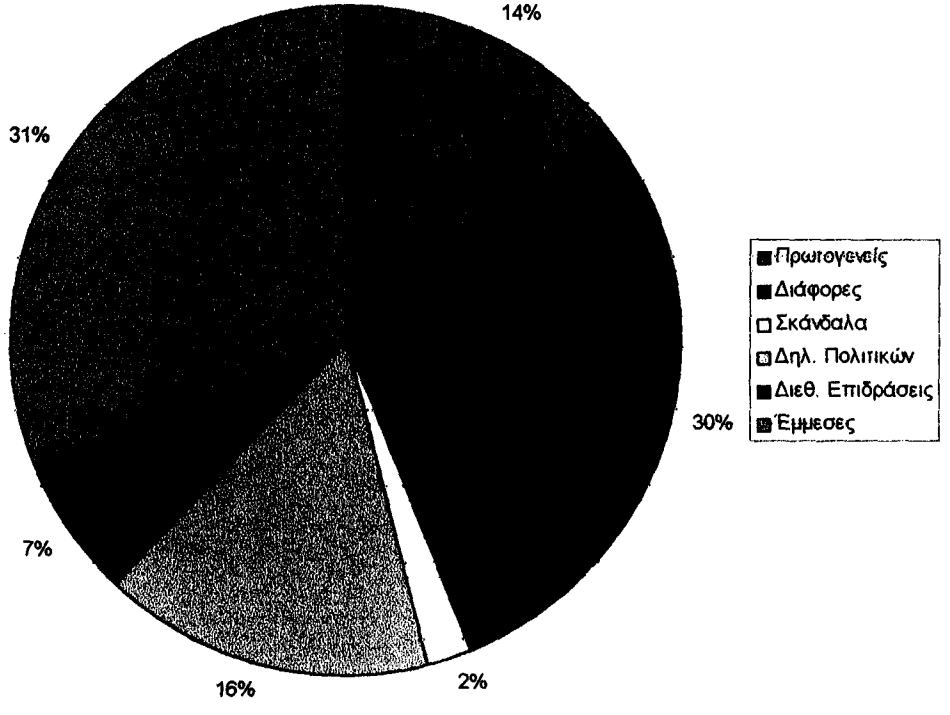

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3

Από την ανάλυση που προηγήθηκε προκύπτουν συμπερασματικά τα εξής:

α) Μόλις το 12% του συνόλου των αναφορών της εξεταζόμενης δεκαετίας, το 14,8% των φύλλων των εφημερίδων και το 13,7% των σελίδων που αφιέρωσαν κάλυψαν ειδήσεις Πρωτογενείς. Δηλαδή ειδήσεις που πηγή τους είχαν τις θέσεις, τις λειτουργίες, τις αντιδράσεις, τις διεκδικήσεις και τους αγώνες των εργαζομένων στα ναυπηγεία.

β) Την ίδια περίοδο οι ειδήσεις οι οποίες στην ταξινόμηση που έγινε αποτέλεσαν την κατηγορία «Δηλώσεις Πολιτικών» καλύφθηκαν από το 16,6% των αναφορών, το 17,7% των φύλλων και το 15,5% των σελίδων των εφημερίδων. Αν σε αυτά τα ποσοστά προστεθούν και η πλειοψηφία των ειδήσεων που ταξινομήθηκαν κάτω από την κατηγορία «Διάφορες» (15,4%, 26,6%,29,8% αντίστοιχα) και οι οποίες αποτελούν κυρίως συνδυασμό πολιτικής είδησης με κάποια άλλη είδηση, τότε γίνεται φανερή η υπεροχή της ποσοτικής κάλυψης της είδησης που προέρχεται από τους πολιτικούς σε σχέση με την Πρωτογενή εργατική είδηση. Χωρίς σε αυτό να λειτουργούν αθροιστικά οι ειδήσεις που έχουν ταξινομηθεί στις άλλες τρεις κατηγορίες και οι οποίες πολλές φορές άπτονται πολιτικών αποφάσεων ή προτάσεων (όπως π.χ. οδηγίες Ε.Ε.).

γ) Η προβολή της εργατικής είδησης είναι μεγαλύτερη όταν αυτή έχει σχέση με πολιτικές προεκτάσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ποσοτική συσσώρευση του διμήνου Αύγουστου - Σεπτεμβρίου 1995 όπου οι αναφορές που υπήρξαν καθώς και τα φύλλα των εφημερίδων που ασχολήθηκαν με αυτές όπως και οι σελίδες που διατέθηκαν για την κάλυψη αυτών των αναφορών αποτέλεσαν: το 41% των αναφορών για το 1995 και το 11%της εξεταζόμενης δεκαετίας, το 52% των φύλλων για το 1995 και το 24,2% της δεκαετίας και το 57,3% των σελίδων που κάλυψαν αυτές τις αναφορές το 1995 και 29,5 όλης της δεκαετίας.

Τέλος και από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι η ποσοτική ανάλυση που προηγήθηκε ήταν επί της ουσίας μια «εσωτερική ανάλυση» της εργατικής είδησης. Δεν υπήρξε εδώ και φυσικά δεν θα υπάρξει στη συνέχεια αυτής της εργασίας καμία μεθοδική σύγκριση με την έκταση που οι εφημερίδες κάλυψαν άλλα μη εργατικά γεγονότα(π.χ. αστυνομικά, αθλητικά, πολιτικά) ούτε καν για τις ίδιες ημερομηνίες. Αυτή η αδυναμία της παρούσης εργασίας τονίζεται για άλλη μια φορά παρότι πρέπει να έγινε κατανοητή και από

την εισαγωγή (Βλ. Πηγές και Μεθοδολογική Προσέγγιση). Όπου τα αίτια της ανάγονται και στον τρόπο άντλησης των στοιχείων αλλά και στον όγκο τους. Η παρούσα παρατήρηση, σαν υπόμνηση ας αποτελέσει ένα επιπλέον ερέθισμα για μία μελλοντική εργασία που αντικείμενο της θα έχει μία τέτοιου είδους σύγκριση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Α3. ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ, ΟΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥΣ.

"Άλλα τα μάτια του λαγού και άλλα της κουκουβάγιας".
Λαϊκή Παροιμία

Στο προηγούμενο κεφάλαιο αναφέρθηκε ο τρόπος με τον οποίον τα γεγονότα, με ή χωρίς εισαγωγικά, παρουσιάστηκαν από τον Τύπο, γενικώς. Αλλά αυτό το «γενικώς», όσο και αν αμβλύνεται από την ταξινόμηση που έγινε όσον αφορά το είδος των γεγονότων και της είδησης, παραμένει γενικώς. Κάτι σαν το κατά κεφαλήν εισόδημα μιας χώρας. Τούτο το «γενικώς» θα καταβληθεί προσπάθεια να γίνει συγκεκριμένο, ερευνώντας το πως κάθε εφημερίδα συγκεκριμένα κάλυψε τα γεγονότα. Αυτός είναι ο λόγος που κρίθηκε αναγκαία (όπως αναφέρθηκε και στην εισαγωγή) η προσφυγή σε αρχεία συνδικαλιστικών οργανώσεων και μέσω αυτών η αναζήτηση των δελτίων τύπου και των ανακοινώσεων τους ώστε να υπάρχουν, κάθε φορά, οι θέσεις των εργαζομένων.

Με τη γνώση ότι: πρώτον, αυτές οι θέσεις μπορεί να μην είναι όλες "αντικειμενικά σωστές", και δεύτερον ότι μπορούμε να ελέγξουμε τη ροή της είδησης, μόνο τη στιγμή που αυτή πραγματοποιείται. Έτσι για μεν την πρώτη περίπτωση δεχτήκαμε τις θέσεις των εκπροσώπων των εργαζομένων ως έχουν γιατί είναι οι μόνες που αντιπροσωπεύουν τους εργαζόμενους, στην πλειοψηφία τους, και γιατί αποτελούν το μοναδικό ερευνητικό εργαλείο μας. Στη δεύτερη περίπτωση με βάση την απλή αλλά και τη συνδικαλιστική λογική δεχτήκαμε ότι κανένα συλλογικό όργανο δεν βγάζει κάποια ανακοίνωση ή δελτίο τύπου χωρίς να το στείλει στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Αυτά όσον αφορά στους εργαζόμενους. Άσχετα από τις όποιες ενέργειες έκαναν ή θα έπρεπε να κάνουν οι δημοσιογράφοι και οι ανταποκριτές των εφημερίδων.

Με την παραπάνω λογική επιλέχθηκαν προς έρευνα δύο χρονιές καθώς και οι θέσεις των εργαζομένων για δύο παραγωγικές μονάδες. Οι χρονιές αυτές είναι το 1992 για τα ναυπηγεία του Νεωρίου της Σύρου και το 1995 για τα ναυπηγεία Σκαραμαγκά. Αυτή η επιλογή έγινε με βάση τον ιδιαίτερα μεγάλο όγκο των δημοσιευμάτων, όπως προκύπτει από την ανάλυση στο προηγούμενο

κεφάλαιο της εργασίας, που είχε εμφανιστεί αυτές τις χρονιές για τις παραπάνω παραγωγικές μονάδες. Καθώς και από την ιδιαιτερότητα του κάθε ναυπηγείου. Περιφέρεια, βασική οικονομική μονάδα της περιοχής, μοναδικότητα στην Ανατολική Μεσόγειο και πολύ σοβαρός ο αριθμός των εργαζομένων (1000 περίπου) στη τοπική, αλλά και εθνική, αγορά εργασίας για το Νεώριο της Σύρου. Ενώ τα ναυπηγεία Σκαραμαγκά ήταν και είναι ακόμη η μεγαλύτερη παραγωγική μονάδα της χώρας (3500 περίπου εργαζόμενοι), η μεγαλύτερη ναυπηγική μονάδα της Μεσογείου και παίζει ένα σπουδαίο ρόλο στην αμυντική θωράκιση της χώρας μας. (*85)

Τέλος αυτή η επιλογή οφείλεται και στο ότι αυτές τις δύο χρονιές οι κυβερνήσεις της χώρας μας ήταν κυβερνήσεις διαφορετικών πολιτικών κομμάτων. Της Νέας Δημοκρατίας το 1992 και του ΠΑΣΟΚ το 1995. Ενώ η πλειοψηφία στα Διοικητικά Συμβούλια των οργανώσεων των Εργαζομένων και στα δύο ναυπηγεία ήταν προσκείμενη στην ΠΑΣΚΕ. Μας δίδεται έτσι η δυνατότητα να δούμε και την πολιτική κάθε εφημερίδας ανάλογα με την ύπαρξη ή όχι στο πηδάλιο της χώρας της πολιτικής παράταξης που αυτή υποστηρίζει.

Στις θέσεις των εργαζομένων εκτός από τις ανακοινώσεις και τα δελτία τύπου (εβδομήντα εννιά για το ναυπηγείο του Νεωρίου και εξήντα για του Σκαραμαγκά) συμπεριλάβαμε και τις συνεντεύξεις ή τις δηλώσεις των εκπροσώπων τους. Έχοντας υπ'

*(85) Τα στοιχεία προέρχονται από την μελέτη για την ναυπηγοεπισκευαστική βιομηχανία στην Ελλάδα που έγινε με την πρωτοβουλία των εργαζομένων στο Σκαραμαγκά. Φεβρουάριος 1991, σελ. 52. Επίσης από το ενημερωτικό δελτίο του Ι.Ν.Ε. της ΓΣΕΕ (τεύχος 20 Δεκέμβριος 1991) και το με αριθ. Πρωτ. 11871/12-3-1992 έγγραφο του Δήμου Ερμούπολης προς την εταιρία του Νεωρίου.

όψιν ότι με τα θέματα του ναυπηγείου του Νεωρίου οι εφημερίδες ασχολήθηκαν τριάντα δύο (32) ημέρες ενώ με το ναυπηγείο Σκαραμαγκά ασχολήθηκαν εβδομήντα μία (71) ημέρες.

Στους πίνακες 2 & 3 (*86) υπάρχουν για κάθε μία εφημερίδα ο αριθμός των σελίδων που έχει αφιερώσει για το κάθε ναυπηγείο, ο αριθμός των αναφορών της στο θέμα καθώς και ο βαθμός κάλυψης των θέσεων των εργαζομένων. Για το βαθμό κάλυψης των θέσεων των εργαζομένων έχει γίνει ένας διαχωρισμός σε πέντε κατηγορίες ξεκινώντας από αυτή που δεν έχει καμία κάλυψη για να προχωρήσουμε στις άλλες κατηγορίες που έχουν μικρή, μέτρια, καλή και πολύ καλή κάλυψη. Με αυτή την ταξινόμηση είναι σαφές ότι το υποκειμενικό στοιχείο μπορεί να εμφιλοχωρήσει μόνο στις τρεις ενδιάμεσες κατηγορίες. Το καθόλου παραμένει καθόλου κάτω από όλες τις περιστάσεις και το πολύ καλή είναι η ύπαρξη ατόφιων των θέσεων των εργαζομένων κυρίως με συνέντευξη εκπροσώπου τους.

*(86) Παράρτημα V, τεκμήρια 1,2

Α3α. ΝΕΩΡΙΟ 1992. Ειδήσεις και θέσεις Των Εργαζομένων.

Από τα στοιχεία του πίνακα ΙΙ που αναφέρεται στις ειδήσεις που "κάλυψαν τα γεγονότα" του Νεωρίου της Σύρου το 1992 καθώς και στο βαθμό κάλυψης των θέσεων των εργαζομένων δίνεται ανάγλυφη η εικόνα της κάθε εφημερίδας και προκύπτουν και τα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Στις πενήντα πέντε (55) αναφορές που είχαν όλες οι εφημερίδες για το Νεώριο, τριάντα τρεις (33) δεν είχαν καμία κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων, πέντε μία μικρή κάλυψη, τέσσερις μια μέτρια, εννιά μια καλή και μόνο τέσσερις πολύ καλή.
- Όλες οι εφημερίδες του λεγόμενου δεξιού και κεντροδεξιού χώρου, (*87) με εξαίρεση την "Καθημερινή" (30/12/1992), δεν είχαν καμία κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων. Κάποιες δε απ' αυτές είχαν συνεντεύξεις ή θέσεις αντιθέτων πλευρών της διένεξης χωρίς ούτε και τότε να αισθανθούν την ανάγκη να αντιπαραβάλουν τις θέσεις των εργαζομένων. Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ ο "Ελεύθερος Τύπος" είχε στις 5 Απριλίου 1992 συνέντευξη του διοικητή της ΕΤΒΑ και στις 30 Δεκεμβρίου ανακοίνωση του Υπουργού Βιομηχανίας δεν έκανε καμία αναφορά στις θέσεις των εργαζομένων. Η δε "Απογευματινή" εμφανίζει, στις 19 Μαρτίου του 1992, το θέμα με τον τίτλο "Θέατρο ΠΑΣΟΚ και στη Σύρο" και υπότιτλο "Μετά το Λαύριο δημιουργεί εντυπώσεις με συσσίτιο στο Νεώριο". Και ενώ ο τίτλος παραπέμπει άμεσα και άκριτα στα αντί-ΠΑΣΟΚ αντανακλαστικά των αναγνωστών της το κείμενο εμφανίζει μια πολύ πιο ήπια αντίθεση με τις ενέργειες των εργαζομένων αλλά και των κατοίκων του νησιού.

Ακόμη και οι δηλώσεις του, τότε, υπουργού εμπορικής ναυτιλίας Α. Παυλίδη, που συμπεριλαμβάνει, είναι πιο διαλλακτικές (πράγμα που εντοπίζει η "Αυγή" της ίδιας ημέρας). Εκτός από την ολιγόγραμμη είδηση της διανομής του συσσιτίου, που είναι καλώς ή κακώς μια πράξη - αποτέλεσμα της αντίθεσης,δεν κάνει καμία αναφορά στις θέσεις των εργαζομένων για το πρόβλημα του Νεωρίου.

Αυτή η θέση της "Απογευματινής" και κυρίως ο τίτλος και ο υπότιτλος είχαν σαν αποτέλεσμα την άμεση αντίδραση των εργαζομένων. Που υλοποιήθηκε και με την έκδοση, από το Εργατικό Κέντρο Κυκλάδων, της με αριθμό πρωτοκόλλου 118/Φ420 της 19ης/ 3 / 1992 διαμαρτυρίας προς το περιεχόμενο του

---

*(87) Η ταξινόμηση των εφημερίδων με βάση γενικές πολιτικές τοποθετήσεις κρίθηκε αναγκαία.Αυτή η ταξινόμηση αναφέρεται στην τότε περίοδο άσχετα αν στην πορεία έπαψαν να υπάρχουν οι εφημερίδες ή διαφοροποιούνται.

δημοσιεύματος. Μια δηκτική, είναι αλήθεια, διαμαρτυρία η οποία στάλθηκε προς την διεύθυνση της εφημερίδας και κοινοποιήθηκε σε όλα τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Και αν για λόγους αβροφροσύνης τα άλλα μέσα ενημέρωσης δεν είχαν τις επόμενες μέρες καταχωρήσει αυτή την ανακοίνωση, η "Απογευματινή" ούτε καν αναφέρει ότι έλαβε κάποιο κείμενο διαμαρτυρίας από τη διοίκηση του εργατικού κέντρου (*88).

• Οι καθημερινές εφημερίδες της Αριστεράς - "Αυγή" και "Ριζοσπάστης" έχουν πολύ καλή κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων. Όχι μόνο αναφερόμενες, γενικώς, στις θέσεις τους αλλά και παίρνοντας συνεντεύξεις από μέλη της διοίκησης τους. Συγχρόνως δίνουν καλά και τις θέσεις της Κυβέρνησης. Αυτό άσχετα από τον τρόπο κριτικής τους που είναι διάφορος σε κάθε εφημερίδα. Φυσικά παραθέτοντας και τις θέσεις των κομμάτων τους είτε πρωτογενώς είτε με την ευκαιρία κάποιας συζήτησης στη Βουλή (29/2/1992).

• Η "Εξόρμηση" (εβδομαδιαία) στο τετρασέλιδο αφιέρωμά της για τη Σύρο (8/3/1992) έχει πολύ καλή κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων όπως και εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης του νησιού. Αλλά και των διαχρονικών θέσεων της Κυβέρνησης. Τέλος ως όργανο του ΠΑΣΟΚ έχει και τις θέσεις του κόμματος εκφρασμένες από το γραμματέα της Νομαρχιακής Επιτροπής των Κυκλάδων.

• Το συγκρότημα του Ταύρου (*89) ενώ παίρνει θέσεις υποστηρικτικές για τους εργαζόμενους δεν αναφέρει καθόλου τις θέσεις τους. Μέσα δε από την αυστηρή κριτική που ασκεί στην κυβερνητική πολιτική αναδεικνύει την πολιτική του ΠΑΣΟΚ και ειδικά του Ανδρέα Παπανδρέου. Η "Νίκη", όμως, έχει σαφώς πιο καλό βαθμό κάλυψης των θέσεων των εργαζομένων.

• Οι οικονομικές εφημερίδες (*90) έχουν μια αναφορά στα γεγονότα ήπια, χωρίς αιχμές, αλλά και χωρίς καμία κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων. Με μία μικρή εξαίρεση το "Κέρδος" (14/11).

• Τα ΝΕΑ ασχολούνται επτά φορές με το θέμα του Νεωρίου με μια "ψύχραιμη" θέση ή αλλιώς μια θέση μη προβολής αλλά όχι αποσιώπησης. Για όλες τις πλευρές: Κυβέρνηση, υποψήφιους

(*88) Στο Παράρτημα V, τεκμήρια 3-6, υπάρχουν φωτοτυπίες του επίμαχου δημοσιεύματος της εφημερίδας, της διαμαρτυρίας του εργατικού κέντρου Κυκλάδων καθώς και της "Αυγής" και του "Έθνους" για το ίδιο θέμα

*(89) Η σύνθεση των εντύπων του συγκροτήματος του Ταύρου έχει αλλάξει κατά καιρούς. Το 1992 εκτός από τα ηλεκτρονικά μέσα είχε τις εφημερίδες "Αυριανή", "Λόγος" και "Νίκη". Σήμερα έχει μόνο την "Αυριανή".

*(90) Οι Οικονομικές είναι: "Εξπρές", "Κέρδος", "Ναυτεμπορική" και η "Ημερησία". Σοβαρή παρουσία στον οικονομικό τύπο έχει και ο εβδομαδιαίος "Οικονομικός Ταχυδρόμος".

αγοραστές και εργαζόμενους. Εκτός μιας περίπτωσης που έχουν τη δήλωση του Ανδρέα Παπανδρέου για τις απολύσεις (30/12/1992). Έτσι στις 4 Μαρτίου σε μισό μονόστηλο με ειδησεογραφία για την κατάληψη στο νησί κάνουν και μια μικρή αναφορά στις θέσεις των εργαζομένων. Στις 2 Απριλίου ότι το Νεώριο μπαίνει σε διαδικασία εκκαθάρισης, χωρίς καμία αναφορά στις θέσεις εργαζομένων. Στις 23 Ιουλίου (*91) μισό μονόστηλο με τίτλο " αγοράστηκαν τα ναυπηγεία Σύρου" και με μια μικρή αναφορά στις θέσεις του Προέδρου του Εργατικού Κέντρου Κυκλάδων υπό τον " νεφελόδικο" ή αλλιώς αβανταδόρικο για το "μέλλον" υπότιτλο "αισιοδοξούν οι εργαζόμενοι". Στις 20 Οκτωβρίου έχει την κάλυψη του θανάτου του εργάτη Ιγνάτιου Αλτουβά σε συνδυασμό με τις θέσεις της ΓΣΕΕ για τα εργατικά ατυχήματα. Όπου έχει την καλύτερη κάλυψη μαζί με το "Ριζοσπάστη". Τέλος στις 30 Δεκεμβρίου καλύπτει το γεγονός της απόλυσης των εργαζομένων (*92). Εδώ υπάρχει από την εφημερίδα καλός βαθμός κάλυψης των θέσεων των εργαζομένων. Με καλύτερη όμως την κάλυψη των θέσεων του Ανδρέα Παπανδρέου (υπότιτλος - πλαίσιο κ.λ.π.) για τις απολύσεις. Πράγμα, άλλωστε που έκαναν την ίδια ημέρα και άλλες εφημερίδες του λεγόμενου κεντρώου και κεντροαριστερού χώρου. ("Έθνος", "Ελευθεροτυπία"). (*93)

Η ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ μπορούμε να πούμε ότι κρατάει μια στάση "φιλεργατική" με μια πολύ καλή προβολή των προβλημάτων των εργαζομένων. Αυτή η κάλυψη όμως προσδιορίζεται από διαβαθμίσεις έτσι στις 17 Μαρτίου αναφέρεται σε πληροφορίες από το εργατικό κέντρο Κυκλάδων. Ενώ στις 23 Μαρτίου σε μια δισέλιδη σφαιρική κάλυψη περιλαμβάνει στο ρεπορτάζ τις απόψεις απλών εργαζομένων, των δύο δημάρχων του νησιού, της Βουλευτού Κυκλάδων (ΠΑΣΟΚ) κας. Παπαζώη και δηλώσεις του αντιπροέδρου του εργατικού κέντρου Κυκλάδων κ. Μπούμπουλη χωρίς σοβαρή αναφορά στις θέσεις της κυβέρνησης. Στις 26 Μαρτίου γράφει μόνο την εκτίμησή της για τις θέσεις των εργαζομένων. Στις14 Δεκεμβρίου πάλι σε δισέλιδη κάλυψη των προβλημάτων της ανεργίας σε

*(91) Παράρτημα V, τεκμήρια 7-11, δίδεται ο τρόπος παρουσίασης της «πώλησης» του Νεωρίου από πέντε εφημερίδες.

*(92) Τη θέση των επιχειρηματιών Τσάκου - Μανιού που τα δημοσιεύματα του Ιουλίου τους έφερναν ως αγοραστές έχει ήδη πάρει ο Μυλωνάς. Η ΕΤΒΑ του παραδίδει το Νεώριο χωρίς εργαζόμενους.

*(93) Στο λεγόμενο κεντρώο και κεντροαριστερό χώρο εντάσσονται: "Βήμα", "Ελευθεροτυπία", "Έθνος", "Θεσσαλονίκη", "Νέα", "Πρώτη". (η "Πρώτη" εντάσσεται μάλλον στην αριστερά.). Στο παράρτημα V, τεκμήρια 12-16, δίδεται ο τρόπος κάλυψης των απολύσεων από πέντε εφημερίδες της ίδιας μέρας.

όλο το νησί (Πειραϊκή - Πατραϊκή, Αιγαίον, Νηματουργική και άλλες επιχειρήσεις που έκλεισαν) κάνει και μια καλή κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων στο Νεώριο με την παράθεση δηλώσεων του Προέδρου του Εργατικού Κέντρου Κυκλάδων κ.Ραουζαίου (*94). Τέλος στις 30 Δεκεμβρίου έχει καλή κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων για τις απολύσεις. Με ακόμη καλύτερη την κάλυψη των θέσεων του Ανδρέα Παπανδρέου για το ίδιο θέμα.

• Το ΕΘΝΟΣ εμφανίζει μια σαφώς "φιλεργατική" πολιτική με τις δικές του, και αυτό, διαβαθμίσεις. Έτσι ενώ στις 18, 19 και 23 Μαρτίου καλύπτει εξαιρετικά καλά τα γεγονότα στο νησί (δισέλιδη στις 23/3)με αναφορές και στους φορείς του νησιού και τις τρεις μέρες δεν κάνει καμιά άμεση αναφορά στις θέσεις των εργαζομένων.Στις 26 Μαρτίου όμως έχει συνέντευξη του Προέδρου του Εργατικού Κέντρου Κυκλάδων. Σχετικά καλή αναφορά κάνει και στις

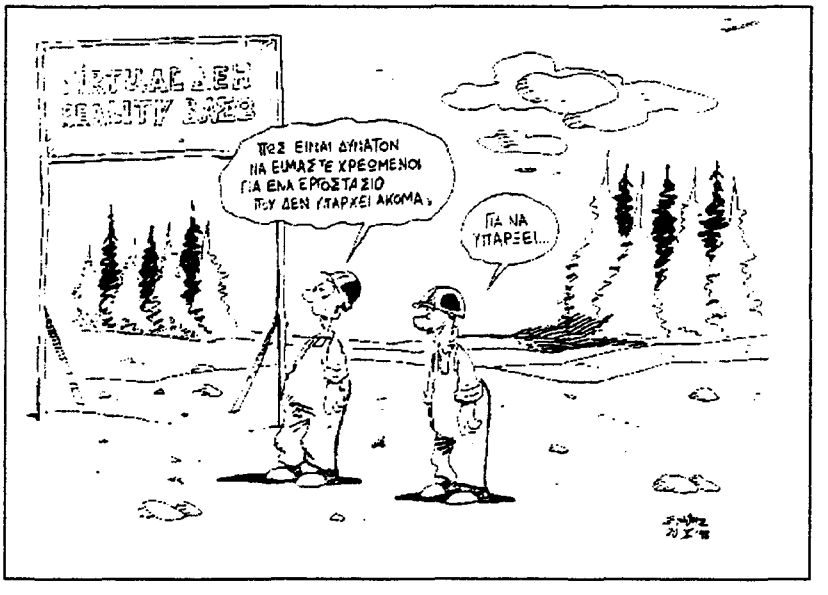

θέσεις της Κυβέρνησης. Τέλος στις 30 Δεκεμβρίου και το "Έθνος" καλύπτει καλώς και το θέμα των απολύσεων και τις θέσεις των εργαζομένων αλλά και του Ανδρέα Παπανδρέου.

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι: πρώτον είναι πολύ λίγες οι φορές που η είδηση για το Νεώριο αποτέλεσε πρωτοσέλιδο.("Αυγή" 25/12 και "Εξπρές:" 4/3/) (*95). Τούτο θα πρέπει να αποδοθεί στο τοπικό χαρακτήρα του προβλήματος αλλά κυρίως στο ότι εκείνη την εποχή υπήρχαν άλλες εργατικές ειδήσεις που

*(94) Παράρτημα V, τεκμήρια 17
*(95) Παράρτημα V, τεκμήρια 18,19

"πουλούσαν". Όπως οι απεργιακές κινητοποιήσεις των εργαζομένων στην Κοινή Ωφέλεια και κυρίως στις συγκοινωνίες. Με αιχμή τους τις αστικές συγκοινωνίες. Και φυσικά αυτό "τραβούσε" τα πρωτοσέλιδα. Κινητοποιήσεις που ήταν ικανές να διεγείρουν τα αντανακλαστικά των αναγνωστών της κάθε εφημερίδας, στηριζόμενες στο βαθμό που η κάθε μία όξυνε ή όχι την "αντίθεση" απεργού και χρήστη της απεργίας (βλέπε π.χ. και φωτοτυπία "Απογευματινής" 20 Μαρτίου) (*96) και δεύτερον: αναλύσεις για τη χρήση την φωτογραφίας στο εργατικό ρεπορτάζ, την παραγωγή των τίτλων του κ.λ.π. θα γίνουν σε ιδιαίτερα κεφάλαια (*97).

*(96) Παράρτημα V, τεκμήριο 20

*(97) Για το παρόν κεφάλαιο της εργασίας, όπως και για τα άλλα, οι Κυριακάτικες εκδόσεις των εφημερίδων συμπεριελήφθησαν σαν συνέχεια της ίδιας εφημερίδας.

Α3β. ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑΣ 1995. ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Η έλευση του 1995 έφερε μαζί του για τους κρατούντες, και την "πεποίθηση" της λήξης της άμεσης εμπλοκής του δημοσίου με το πρόβλημα των ναυπηγείων. Μια " πεποίθηση" που εδραζόταν στο ότι το μόνο ναυπηγείο που έμενε να φύγει ή να εκδιωχθεί από τη σκέπη του δημοσίου ήταν αυτό του Σκαραμαγκά. Τούτη τη θέση προσπάθησε να υπηρετήσει συστηματικά και, πράγμα παράδοξο, συγχρόνως σπασμωδικά η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ που τότε ήταν στην εξουσία.

Όμως το αποτέλεσμα ήταν διάφορο. Ο πολιτικός προϊστάμενος του εγχειρήματος, Κ. Σημίτης, παραιτείται από πολιτικός προϊστάμενος του υπουργείου Βιομηχανίας(12/9/95). Οι πολιτικές και οικονομικές διαπλοκές γύρω από τις ναυπηγικές εργασίες στη χώρα μας οδηγούν τους "νεαρούς" ιδιοκτήτες των ναυπηγείων Ελευσίνας (Περατικός 15/8/95) και ΝΑΥΣΙ (Καλογερίδης 4/10/95) να εγκαταλείψουν τα ναυπηγεία που μόλις είχαν έρθει στην κατοχή τους. Και λίγο αργότερα τον ιδιοκτήτη των ναυπηγείων Αυλίδος (Λελάκη 1/11/95) να βαρέσει "κανόνι". Το ναυπηγείο του Σκαραμαγκά παρέμεινε σ' ένα ιδιότυπο έλεγχο του δημοσίου. (*98).

Σ ΄αυτές τις διεργασίες η θέση του εργατικού κινήματος γενικά αλλά ειδικά της "ΤΡΙΑΙΝΑΣ", του σωματείου των εργαζομένων στο Σκαραμαγκά, έπαιξαν σοβαρό ρόλο στη διασφάλιση των συμφερόντων των εργαζομένων. Με την πολιτική παραδοξολογία (και όχι κοινωνική) ένα σωματείο, που η πλειοψηφία του ελέγχεται από την συνδικαλιστική παράταξη που πρόσκειται στο ΠΑΣΟΚ, να είναι ένας από τους κύριους παράγοντες που δημιούργησαν σοβαρό πολιτικό πρόβλημα στη κυβέρνηση με αποκορύφωμα την παραίτηση υπουργού της. Με την ακόμη μεγαλύτερη παραδοξολογία, αν αληθεύουν οι πολιτικές ακριτομυθίες ή αλλιώς πολιτικά κουτσομπολιά, οι επικεφαλής τόσο του σωματείου όσο και του Υπουργείου να είναι της ίδιας πολιτικής τάσης στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ (ομάδα των Τεσσάρων).

---

*(98) Στο παράρτημα V, τεκμήρια 21-32 υπάρχουν κάποιες ανακοινώσεις του σωματείου εργαζομένων στα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά και του Εργατικού Κέντρου Κυκλάδων που αναφέρονται στις απόψεις τους για τις αποκρατικοποιήσεις των ναυπηγείων αλλά και στις θέσεις, που κάποιες φορές, πήραν τα Μ.Μ.Ε. απέναντι σε αυτές τις απόψεις.

Τούτο το πολιτικό πρόβλημα που δημιουργήθηκε ανέδειξε και την κορφή του παγόβουνου στο θέμα της διαδοχής στην ηγεσία του ΠΑΣΟΚ.

Μιας διαδοχής της οποίας γίνεται δυνατόν σήμερα, εκ των υστέρων, να ιχνηλατηθούν οι πολιτικές και κοινωνικές συμμαχίες και οι αντιθέσεις του τότε, μέσα και από τις θέσεις του Τύπου για το πρόβλημα των ναυπηγείων. Πράγμα που θα φανεί παρακάτω.

Από τα στοιχεία του πίνακα 3 που αναφέρονται στις ειδήσεις που "κάλυψαν τα γεγονότα" του Σκαραμαγκά το 1995 καθώς και το βαθμό κάλυψης των θέσεων των εργαζομένων προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Στις τριακόσιες τριάντα (330) αναφορές που είχε ο ημερήσιος και περιοδικός τύπος στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά, για την κάλυψη των οποίων χρειάστηκε τετρακόσιες είκοσι έξι (426) σελίδες, υπήρχε η παρακάτω κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων. Εκατόν επτά (107) αναφορές δεν είχαν καμία κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων. Σαράντα τρεις (43) μια μικρή, πενήντα μία (51) μέτρια, εκατόν εννέα (109) μια καλή κάλυψη και είκοσι (20) είχαν πολύ καλή κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων.

- Όλες οι εφημερίδες του λεγόμενου δεξιού και κεντροδεξιού χώρου είχαν καλή κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων σε αντίθεση με το τρόπο που είχαν καλύψει τις θέσεις των εργαζομένων στο Νεώριο της Σύρου, τρία χρόνια πριν, που η κυβέρνηση ήταν της Νέας Δημοκρατίας.

Πιο αναλυτικά η εμφάνιση των εφημερίδων του χώρου έχει ως εξής:

• ΑΔΕΣΜΕΥΤΟΣ ΤΥΠΟΣ: Είχε καλύψει τα γεγονότα του Σκαραμαγκά με δέκα αναφορές αφιερώνοντας έντεκα σελίδες. Από τις δέκα αναφορές τρεις δεν είχαν καμία αναφορά στις θέσεις των εργαζομένων δύο μικρή, άλλες δύο μια μέτρια κάλυψη και τρεις καλή. Στις 14 Μαρτίου είχε και συνέντευξη του Γενικού Γραμματέα του Σωματείου.

• ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ: Αφιέρωσε στα γεγονότα του ναυπηγείου Σκαραμαγκά είκοσι επτά σελίδες σε είκοσι τέσσερις αναφορές. Απ΄ αυτές τις αναφορές επτά δεν είχαν καθόλου καλύψει τις θέσεις των εργαζομένων, επτά είχαν μια μικρή κάλυψη και από πέντε μέτρια και καλή. Με αποκορύφωμα στις 30 Αυγούστου που είχε τρισέλιδο αφιέρωμα (1, 3 και 4 σελίδα)στο ναυπηγείο. Με κύριο τίτλο της πρώτης σελίδας (*99) " Σκάνδαλο με τα ναυπηγεία" υπέρτιτλο " Ξεπουλούν τον Σκαραμαγκά χωρίς διαγωνισμό", υπότιτλο "Απολύσεις....υπόσχεται ο αγοραστής" και σαφώς αντικυβερνητικό και φιλεργατικό πρόλογο.

• ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΩΡΑ: Στις πέντε αναφορές της οι τρεις δεν είχαν καμία κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων, μία είχε μια μέτρια κάλυψη και μία πολύ καλή. Η τελευταία είναι ότι 11 Φεβρουαρίου που είχε συνέντευξη του Προέδρου της " ΤΡΙΑΙΝΑΣ" Γ.Κοντάκη.

• ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ: Στις οκτώ αναφορές του οι τρεις δεν είχαν καμία κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων δύο είχαν μικρή, μια μέτρια και δύο καλή.

• ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ: Στις δέκα οκτώ (18) αναφορές του στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά εννιά δεν είχαν καμία κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων, τέσσερις είχαν μια μικρή, μία είχε μέτρια, δύο καλή και δύο πολύ καλή. Στις 13 Απριλίου είχε κατ΄αποκλειστικότητα τη καταγγελία του σωματείου των εργαζομένων στο Σκαραμαγκά (11/4/1995) για τη διενέργεια λαθρεμπορίου πετρελαίου στο ναυπηγείο (*100).

Στις 15 Ιουνίου είχε συνέντευξη του Περατικού με την προσφορά του για την αγορά των ναυπηγείων Σκαραμαγκά. Με τίτλο " Ώρες αγωνίας για 3100 οικογένειες", υπέρτιτλο " Κ. Περατικός. Ούτε δραχμή πάνω από τα 16,5 δις" και υπότιτλο " Καμιά έκπτωση" και στις απολύσεις - θα φύγουν 1000 διοικητικοί. Τέλος δε σ' αυτή τη

---

*(99) Παράρτημα V, τεκμήριο 33

*(100) Παράρτημα V, τεκμήριο 34

σύντομη αναφορά, δεν μπορεί να μην γίνει αναφορά στο υπογραμμισμένο τέλος του ρεπορτάζ της εφημερίδας στις 3/9 με τίτλο " Ποιοι βουλιάζουν στα ναυπηγεία" και υπέρτιτλο "σε επτά υπουργούς οι ευθύνες για το φιάσκο Σκαραμαγκά". Τελείωνε λοιπόν συνοπτικά το ρεπορτάζ της γράφοντας: " Το πρόβλημα για την κυβέρνηση είναι πράγματι δύσκολο. Εκεί που είχε ένα κρατικό ναυπηγείο, τώρα έχει δύο κι ίσως τρία αν ο κ. Λελάκης επιστρέψει τα ναυπηγεία Αυλίδος. Και έπειτα το θέμα είναι κυρίως πολιτικό, αναμένουμε να δούμε ποιοι θα ναυαγήσουν στα νερά των δεξαμενών τους". Είχε λάθος. Τα κρατικά ναυπηγεία έγιναν τρία. Ένα μήνα αργότερα έκλεισε η ΝΑΥΣΙ (εφημερίδες 4 Οκτωβρίου).

• ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ: Είχε καλύψει με είκοσι εννιά σελίδες τις είκοσι τρεις αναφορές της στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά. Απ 'αυτές τις αναφορές της επτά δεν είχαν καμιά κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων. Τρεις είχαν μικρή, πέντε μέτρια, επτά καλή και μία πολύ καλή. Η τελευταία είναι αυτή στις 31 Αυγούστου με δισέλιδη κάλυψη των γεγονότων του Σκαραμαγκά και πολύ καλή αναφορά τόσο στις θέσεις των εργαζομένων του ναυπηγείου όσο και στις θέσεις της ΓΣΕΕ.

• ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ: Στις εννιά αναφορές της δύο δεν είχαν καμία κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων, μία είχε μικρή, δύο μέτρια και τέσσερις καλή.

Τελειώνοντας αυτή η σχετικά γρήγορη αναφορά στο τρόπο που κάλυψαν τα γεγονότα των ναυπηγείων το 1995 καθώς και το βαθμό κάλυψης που είχαν για τις θέσεις των εργαζομένων οι εφημερίδες του λεγόμενου δεξιού και κεντροδεξιού χώρου δεν μπορεί

να μην αναφερθούν, εν περιλήψει, τα εξής τρία χαρακτηριστικά αυτής της κάλυψης: πρώτον είχαν μια πολύ ικανοποιητική κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων. Σε αντίθεση με τη κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων του Νεωρίου τρία χρόνια πριν. Δεύτερον είχαν ικανοποιητική κάλυψη των θέσεων όλης της αντιπολίτευσης για τις ναυπηγικές εργασίες. Σε αντίθεση με την κάλυψη των θέσεων της τότε αντιπολίτευσης στην περίπτωση του Νεωρίου. Τρίτον είχαν καλή κάλυψη των θέσεων της Κυβέρνησης κρατώντας όμως σκληρή αντιπολιτευτική γραμμή, σε αντίθεση με την απολογητική θέση που είχαν για την κυβέρνηση στην περίπτωση του Νεωρίου. *Ο συνδυασμός των τριών αυτών χαρακτηριστικών δίνει* το στίγμα κάθε εφημερίδας. Σε επόμενα κεφάλαια όπου θα εξεταστεί η χρήση της φωτογραφίας, οι τίτλοι αλλά και η παραγωγή αυτών των τίτλων αυτό το στίγμα θα γίνει πιο φανερό.

□ Οι πρωινές εφημερίδες της αριστεράς συνεχίζουν και στην περίπτωση των ναυπηγείων Σκαραμαγκά να έχουν πολύ καλή κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων. Με σοβαρές διαφοροποιήσεις ως προς τον τρόπο κάλυψης αυτών των θέσεων τόσο μεταξύ των δύο εφημερίδων όσο και μεταξύ του τρόπου που κάλυψαν τα γεγονότα των ναυπηγείων Σκαραμαγκά και Νεωρίου. Και τούτο οφείλεται: Πρώτον στις διαφορετικές ιδεολογικές προσεγγίσεις για το είδος και τον τρόπο. Δεύτερον στις διαφορετικές απόψεις τους για την αυτονομία του συνδικάτου. Τρίτον στις διαφορετικές δυνάμεις που είχαν μέσα στους εργαζόμενους στο ναυπηγείο Σκαραμαγκά. Και τέταρτον στις διαφορετικές πολιτικές τους επιλογές για το βαθμό αντιπολιτευτικής δράσης απέναντι στην κυβέρνηση που σε αυτή την περίπτωση ήταν του ΠΑΣΟΚ ενώ στη περίπτωση του Νεωρίου ήταν της Νέας Δημοκρατίας. Αν και στις δύο περιπτώσεις και τα δύο κόμματα της Αριστεράς υποστηρίζουν τα ναυπηγεία να παραμείνουν υπό δημόσιο έλεγχο.

Αναλυτικά οι δύο εφημερίδες είχαν τον ποιο κάτω τρόπο κάλυψης.

- Η ΑΥΓΗ: Στις δεκαεπτά (17) αναφορές της στο ναυπηγείο Σκαραμαγκά δύο δεν είχαν καθόλου κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων, από έξι μια μέτρια και καλή κάλυψη και τρεις πολύ καλή. Στις 26 Σεπτεμβρίου όμως η εφημερίδα εμφανίζει την αντίθεσή της με τις θέσεις των εργαζομένων όπως πλειοψηφικά εκφράστηκαν στη γενική συνέλευση τους. Έτσι με τίτλο: "Η ΠΑΣΚΕ πέρασε τη γραμμή" και υπέρτιτλο 75% των εργαζομένων στο Σκαραμαγκά υπέρ του "51%-49%", σχολιάζει επικριτικά αυτή την επιλογή ως αποτέλεσμα εκβιαστικών διλημμάτων και εκτός των άλλων παραθέ-

τει δήλωση εκπροσώπου του κόμματος της. Ενώ με τον ιδιαίτερο τίτλο "Αυτόνομη Παρέμβαση: Εκβιαστικά διλήμματα", δίνει τις θέσεις τις παράταξης της στο ναυπηγείο για την λύση που δόθηκε.

• Ο ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ: Στις τριάντα τέσσερις (34) αναφορές του επτά δεν έχουν καθόλου κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων, τρεις έχουν μικρή, επτά μέτρια, δέκα τέσσερις καλή και τρεις πολύ καλή. Μέσα σ' αυτές τις αναφορές της η εφημερίδα εμφανίζει δέκα φορές αντίθεση προς τις θέσεις των εργαζομένων όπως αυτές εκφράζονται από το Δ.Σ. του Σωματείου (2/2, 13/7,1/8, 29/8, 1/9, 3/9, 4/9, 13/9, 14/9 και 15/9 είναι οι ημέρες που εμφανίζει την αντίθεσή της).Μια αντίθεση που άλλες φορές εμφανίζεται ως απλή κριτική και άλλες φτάνει να γίνει πολεμική. Αυτή η αντίθεση συνήθως εμφανίζεται ως θέσεις μιας εργοστασιακής επιτροπής (ΕΣΑΚ) που υπάρχει στο ναυπηγείο. Ενδεικτικά: στις 4/9 η εφημερίδα με τίτλο " Στο Μαξίμου σήμερα οι εργαζόμενοι" υπέρτιτλο " Ναυπηγεία Σκαραμαγκά" και υπότιτλο "Εργοστασιακή επιτροπή: Εξ ολοκλήρου στο δημόσιο τα ναυπηγεία και σύσταση δημοσίου φορέα" αναφέρεται στη λύση που είχε προταθεί με τη διατήρηση το 51% των μετοχών στην ΕΤΒΑ και το 49% να δοθεί στους εργαζόμενους. Όπου αφού αναφέρεται στη πορεία των εργαζομένων στο μέγαρο Μαξίμου, στις θέσεις της Κυβέρνησης για τη διερεύνηση της πρότασης των αδελφών Καλογερίδη, καθώς και στην αντίθεση του σωματείου σ' αυτή την πρόταση παραθέτει τις θέσεις της εργοστασιακής επιτροπής (ΕΣΑΚ) του ναυπηγείου. Αυτές οι θέσεις ασκούν κριτική στην πλειοψηφία του Δ.Σ. για την διαφαινόμενη λύση του 51% - 49%. Συγχρόνως μέσα σε πλαίσιο έχει κάλεσμα της ΕΣΑΚ για σύσκεψη των μελών της που εργάζονται στις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες. Ενώ σε άλλο ρεπορτάζ, στην ίδια σελίδα,όπου γίνεται αναφορά στη συνάντηση της Γ.Γ. του ΚΚΕ με την ΓΣΕΕ επιβεβαιώνεται η θέση του ΚΚΕ, δια στόματος της Γραμματέως του, για την παραμονή των ναυπηγείων Σκαραμαγκά 100% στο δημόσιο.

Εκείνο όμως που αποτελεί έκπληξη είναι μια ιδιόρρυθμη αντίθεση που εμφανίστηκε ανάμεσα στις δύο εφημερίδες της αριστεράς και θα πρέπει να αναφερθεί. Μια αντίθεση που δεν θα χαρακτηριζόταν ιδεολογική, περισσότερο θα ταίριαζε η έκφραση ιδεολογικοποίηση "προσδοκιών" ή "συμφερόντων". Μια αντίθεση που επιφανειακά έχει να κάνει με την τοποθέτηση του βουλευτή του ΚΚΕ κ. Αραβανή για τη διάθεση μιας δεξαμενής του Ο.Λ.Π (Οργανισμός Λιμένα Πειραιά) στα ναυπηγεία ΝΑΥΣΙ των αδελφών Καλογερίδη. ("Αυγή" και "Ριζοσπάστης" 1/9) (*101). Στην ουσία όμως ίσως και να φτάνει πιο μακριά. Με το θέμα ασχολήθηκαν και άλλες

*(101) Παράρτημα V, τεκμήριο 35,36

εφημερίδες. Κυρίως με την πρόταση των αδελφών Καλογερίδη για την αγορά των ναυπηγείων Σκαραμαγκά. (π.χ. "Όνομα" 1/9, "Βήμα" 3/9, "Ελευθεροτυπία" 3/9, "Καθημερινή" 3/9. Η τελευταία εκτός των άλλων κάνει λόγο και για σύγκρουση ΕΣΑΚ - ΠΑΣΚΕ). Στη διένεξη "παρεμβλήθηκε" και το σωματείο των εργαζομένων του Σκαραμαγκά (*102) το οποίο με ανακοίνωση του (4/9) τάσσεται κατά της πρότασης Καλογερίδη. Μια πρόταση που τελικά δεν ευοδώθηκε.

□ Ο οικονομικός τύπος είναι αυτός που εμφανίζεται ως ο πιο συγκρατημένος στην κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων. Και σε μερικές περιπτώσεις με σαφώς αρνητική τοποθέτηση απέναντι τους. Τα παραπάνω γίνονται φανερά από την πιο κάτω αναφορά σε κάθε εφημερίδα.

ΕΞΠΡΕΣ: Στις οκτώ αναφορές της η εφημερίδα αφιέρωσε έντεκα σελίδες για την κάλυψη των γεγονότων των ναυπηγείων Σκαραμαγκά. Απ΄αυτές τις αναφορές μία δεν είχε καθόλου καλύψει τις θέσεις των εργαζομένων. δύο είχαν μια καλή κάλυψη. Είναι χαρακτηριστική για την εφημερίδα η θέση που παίρνει στο ρεπορτάζ της στις 23/2 στη πρώτη και τρίτη σελίδα. Όπου στη τρίτη σελίδα έχει κύριο τίτλο " Ποιοι και γιατί " φρενάρουν" την ιδιωτικοποίησή τους...." και υπέρτιτλο " Ναυπηγεία Σκαραμαγκά" και μέσα σε πλαίσιο " Βίαια επεισόδια χθες από ομάδα συνδικαλιστών εις βάρος των εκπροσώπων του μεγάλου σουηδικού ναυπηγικού οίκου Cockuns, όταν ενημερώνονταν για τα περιουσιακά στοιχεία των "Ναυπηγείων Σκαραμαγκά", προκειμένου να υποβάλουν προσφορά...". Σ' αυτό το ρεπορτάζ δίνει για αυτά τα γεγονότα τη θέση της Κυβέρνησης, του ΣΕΒ, του Σωματείου των εργαζομένων στο Σκαραμαγκά όσο και του Νεωρίου το οποίο είχε ήδη περιέλθει σε νέα διοίκηση. Η δε εισαγωγική παράγραφο στο ρεπορτάζ έχει ως εξής: " Με "εμπροσθοφυλακή" το σωματείο των εργαζομένων που αντιδρά στις ιδιωτικοποιήσεις, κομματικοί και άλλοι παράγοντες που μάχονται την πώληση των κρατικών ναυπηγείων ναρκοθετούν τώρα, με εμφανέστατα απαράδεκτες μεθοδεύσεις, την ιδιωτικοποίηση των ναυπηγείων Σκαραμαγκά, προκειμένου να εξαντληθεί η προθεσμία που έχει δώσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την πώληση τους και αναγκαστικά να τα οδηγήσουν σε πλήρη διάλυση και πώληση κομμάτι - κομμάτι με πλειστηριασμούς.....".

• ΚΕΡΔΟΣ: Στις δέκα τρεις αναφορές του αφιέρωσε δέκα εννιά σελίδες. Απ' αυτές τις αναφορές οκτώ δεν είχαν καθόλου καλύψει

*(102) Παράρτημα V, τεκμήριο 37

τις θέσεις των εργαζομένων στα ναυπηγεία του Σκαραμαγκά. Δύο είχαν μια μικρή κάλυψη, μία μέτρια και δύο μια καλή κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων. Στις 22 Ιανουαρίου η εφημερίδα είχε συνέντευξη του αναπληρωτή υπουργού Βιομηχανίας Χρ. Ροκόφυλλου, με τίτλο " "ΚΑΙΕΙ" τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά η κατάθεση μιας μόνο προσφοράς...." Και μέσα σε ημιπλαίσιο " φοβάμαι πολύ ότι οι εργαζόμενοι και μάλιστα οι συνδικαλιστικές τους ηγεσίες, έχουν καταληφθεί από το σύνδρομο του Τιτανικού. Δεν βλέπουν μπροστά τους την καταστροφή που έρχεται". Τούτη η φράση του αναπληρωτή υπουργού ήταν μέρος της απάντησης του στην ερώτηση του δημοσιογράφου: "Πρόσφατα οι εργαζόμενοι στο Ναυπηγείο του Σκαραμαγκά, ζήτησαν τουλάχιστον δίμηνη αναστολή της ιδιωτικοποίησης του. Εσείς, δε την δεχτήκατε προτάσσοντας το επιχείρημα της δέσμευσής μας απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση". Την ίδια μέρα υπήρχε συνέντευξη του ίδιου υπουργού και στην "Ελευθεροτυπία", ο τίτλος της "φυγή προς τα εμπρός". Και ο υπέρτιτλος της "Ο Χρήστος Ροκόφυλλος αναπληρωτής υπουργός Βιομηχανίας, δηλώνει, αισιόδοξος για την πορεία των ιδιωτικοποιήσεων παρά τις τριβές που έχει δημιουργήσει η πώληση των ναυπηγείων Σκαραμαγκά". Οι πολιτικοί φαίνεται ότι προσαρμόζουν τις συνεντεύξεις τους στο κοινό των μέσων που τις παίρνουν και όχι μόνο. Οι δημοσιογράφοι και οι αρχισυντάκτες φτιάχνουν τους τίτλους και τους προλόγους αυτών των συνεντεύξεων(*103).

• ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ: Κάλυψε με είκοσι τρεις σελίδες τις δέκα τρεις αναφορές της στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά. Απ' αυτές τις αναφορές επτά δεν είχαν καμία αναφορά στις θέσεις των εργαζομένων. Δύο είχαν μια μικρή, τρεις μια μέτρια και μια καλή κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων. Στις 23 Φεβρουαρίου η εφημερίδα αναφέρεται στα γεγονότα του ναυπηγείου Σκαραμαγκά όπως και η "Εξπρές" (βλέπε πιο πάνω). Ο τίτλος είναι: " Πώς τορπιλίζονται από εχθρούς και φίλους οι ιδιωτικοποιήσεις" και ο υπέρτιτλος " συνδικαλιστές απαγόρευσαν.... είσοδο επενδυτών στο Σκαραμαγκά". Η δε εισαγωγική παράγραφος είναι: "Απογοήτευση και προβληματισμό προκαλούν στον επιχειρηματικό κόσμο γεγονότα και πρακτικές που συνοδεύουν την πολιτική της κυβέρνησης για τη αποκρατικοποίηση. Η απαισιοδοξία για την πορεία αποκρατικοποίησης του ναυπηγείου Σκαραμαγκά είναι πλέον διάχυτη, καθώς συν τω χρόνω διαπιστώνεται ότι η υπονόμευση προέρχεται και μέσα απ΄ το κυβερνητικό στρατόπεδο...". Το ρεπορτάζ συνεχίζεται αναφερόμενο στην παρεμπόδιση της εισόδου στους χώρους του ναυπηγείου

*(103) Παράρτημα V, τεκμήρια 38,39. Υπάρχουν οι φωτοτυπίες αυτών των δύο συνεντεύξεων

των εκπροσώπων της ΚΟ - ΚΟΥΜΣ γράφοντας: "..."επιχείρημα" των συνδικαλιστών ήταν εκφράσεις του τύπου " εμείς δεν πουλάμε, ο Ροκόφυλλος πουλάει" τη στιγμή που πλοίο για επισκευή έχει να μπει στο ναυπηγείο πάνω από ένα μήνα....". Χωρίς να δίνει ούτε τις θέσεις της κυβέρνησης, του ΣΕΒ και του Δ.Σ. των εργαζομένων όπως έκανε την ίδια μέρα η "Εξπρές". Ενώ τελειώνει το ρεπορτάζ κάνοντας και αυτή σύνδεση των προβλημάτων αποκρατικοποίησης του Σκαραμαγκά με αυτά του Νεωρίου.

• ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ: Κάλυψε τα γεγονότα του ναυπηγείου Σκαραμαγκά αφιερώνοντας είκοσι επτά σελίδες στις πέντε αναφορές του. Σε αυτές της αναφορές δεν υπήρξε καμία κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων. Τουναντίον μάλιστα υπήρξε σταθερή αρνητική τοποθέτηση απέναντί τους. Ενδεικτικά αναφέρεται το πεντασέλιδο αφιέρωμα (το θέμα της εβδομάδας) στις 23 Μαρτίου. Ο τίτλος του ήταν " "Ελληνικά Ναυπηγεία": Ανάπτυξη και καταστροφή" και υπότιτλος "Η ιστορία ενός προαναγγελθέντος θανάτου". Ο δε πρόλογος του: "ο Χριστόφορος Κάλδης παρουσιάζει τη συναρπαστική εξέλιξη και δραστηριότητα μιας από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες της χώρας, που υπό κρατική διαχείριση καλπάζει σε τραγική χρεοκοπία', με την υποσημείωση ότι ο συγγραφέας "διετέλεσε επί Νιάρχου γενικός διευθυντής και αντιπρόεδρος του Δ.Σ. των Ελληνικών Ναυπηγείων Α.Ε. (Σκαραμαγκά)". Το άρθρο υμνεί την λειτουργία των ναυπηγείων επί Νιάρχου και μοιρολογεί

την λειτουργία τους κάτω από κρατική διοίκηση. Χωρίς να αναφέρεται στους λόγους που οδήγησαν σ' αυτή τη λύση. Στους δε εργαζόμενους και τις θέσεις τους αναφέρεται με την εξής παράγραφο: " Οι δε ευκλεείς συνδικαλιστές που εκτελώντας άλλων εντολές εξεπόρθησαν το Ναυπηγείο, από το οποίο χιλιάδες άνθρωποι επέζησαν (!!!) επί 30 χρόνια, φαίνεται πως αναπαυμένοι στις δάφνες τους με σίγουρο το μεροκάματο ανεξάρτητα από τις ζημιές που προκαλούσαν " περί άλλα ετύρβαζαν...".

Ίσως η πικρία που εκφράζει για τον Δ/τη του Περιοδικού, κ. Μαρίνο, ο τότε πρόεδρος του Σωματείου των εργαζομένων στο Ναυπηγείο του Σκαραμαγκά και που θα φανεί στο οικείο κεφάλαιο, να μην είναι αβάσιμη.

Τελειώνοντας με τον οικονομικό τύπο θα πρέπει να ειπωθεί ότι, λαμβάνοντας υπ' όψιν την ιδιαιτερότητα της κάθε εφημερίδας ή περιοδικού, γενικά η κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων για το ναυπηγείο του Σκαραμαγκά ήταν " συγκρατημένη". Ίσως, γιατί, ή επειδή η θέση του οικονομικού τύπου στο σύνολό του να υποστήριζε τις ιδιωτικοποιήσεις.

□ Οι εφημερίδες του πρώην συγκροτήματος του Ταύρου έχουν μια κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά με μια σοβαρή διαβάθμιση μεταξύ τους.

Έτσι για κάθε εφημερίδα προκύπτουν τα εξής:

• ΑΥΡΙΑΝΗ: Κάλυψε με είκοσι σελίδες τις ισάριθμες αναφορές της στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά. Απ' αυτές τις αναφορές πέντε δεν είχαν καμία κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων, από δύο είχαν μια μικρή και μέτρια και ένδεκα είχαν καλή κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων.

Η "Αυριανή" μέσα στο 1995 χρησιμοποιώντας την υπόθεση των ναυπηγείων γενικά και του Σκαραμαγκά ειδικότερα ασκεί σαφώς αντικυβερνητική πολιτική με αιχμή του δόρατος τον ίδιο τον πρωθυπουργό Α. Παπανδρέου και το περιβάλλον του ενώ συγχρόνως προβάλει και τις θέσεις των εργαζομένων.

Τούτο το συμπέρασμα είναι εύκολα εξαγώγιμο από την πιο κάτω περιόδευση στους τίτλους της εφημερίδας. Έτσι στις 14 Μαρτίου ο τίτλος του δημοσιεύματος της είναι: " Γροθιά οι εργαζόμενοι για το ξεπούλημα του Σκαραμαγκά" και ο υπέρτιτλος " Αντιδρούν δυναμικά με κινητοποιήσεις εργατοϋπάλληλοι και ΓΣΕΕ στη μεθόδευση της Κυβέρνησης να χαρίσει τα ναυπηγεία".

Στις 31 Μαρτίου ο κύριος πρωτοσέλιδος τίτλος της είναι: "Λυντσάρισαν τους υπουργούς", υπέρτιτλος " εξαγριωμένοι οι εργαζόμενοι των Ναυπηγείων επετέθησαν με άγριες διαθέσεις σε υπουργούς και βουλευτές" και ο υπότιτλος " Δεν αντέχει κοροϊδία από τους κατ' επάγγελμα ψεύτες πολιτικούς" (*104). Την ίδια μέρα το θέμα της επίθεσης απεργών κατά υπουργών η "Καθημερινή" το εμφανίζει με τίτλο "Προπηλακισμοί υπουργών στη Βουλή" και υπότιτλο "Επίθεση εναντίον Λαλιώτη, Γείτονα, Παπαζώη και Μπρατάκου" (σελ. 4). Το "Έθνος" με τίτλο " Προπηλάκισαν δύο υπουργούς", υπέρτιτλο "Απεργοί των Ναυπηγείων Σκαραμαγκά τραυμάτισαν τον κ. Γείτονα" και υπότιτλο "Τα κόμματα καταγγέλλουν" (σελ.17). Τα "Νέα" με τίτλο "Επίθεση σε υπουργούς για τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά". (σελ. 9).

Στις 16 Αυγούστου έχει τίτλο: "Χωρίς Ναυπηγεία μένει η χώρα!" και υπέρτιτλο " Η αλλοπρόσαλλη πολιτική για Σκαραμαγκά οδηγεί σε αποχώρηση και τον Περατικό".

Στις 17 Αυγούστου οι τίτλοι τριών δημοσιευμάτων της για τα ναυπηγεία είναι του πρώτου: "Ανακοινώσεις χάριν εντυπώσεων !" και υπέρτιτλο "Τι υποστηρίζει για την Ελευσίνα ο Σημίτης". Του δεύτερου "Λουκέτο στα ναυπηγεία βάζει η κυβέρνηση" και υπέρτιτλο "Εθνικό έγκλημα η κατάργηση της ναυπηγοεπισκευαστικής βιομηχανίας". Στο κείμενο αυτού του δημοσιεύματος γίνεται λόγος για "Εσωκομματικά παιχνίδια στη πλάτη των εργαζομένων", όπου εκτός από τον κ. Σημίτη ως υπουργό βιομηχανίας αναφέρεται στον Γ. Αρσένη και σε "υψηλούς παράγοντες της κυβέρνησης τους οποίους σχετίζουν" με την εγκατάλειψη των ναυπηγείων Ελευσίνας από τον όμιλο Περατικού. Το τρίτο δημοσίευμα έχει τίτλο "Σε αδιέξοδο η πολύωρη σύσκεψη στο υπ. βιομηχανίας".

Την επόμενη μέρα (18/8) (*105) έχει πρωτοσέλιδο τίτλο "Κολλητή της Μιμής η γυναίκα του Περατικού", υπέρτιτλο "Για όλα τα μεγάλα σκάνδαλα υπάρχει εξήγηση" και υπότιτλο "Η κυρία Περατικού πρώην ιδιοκτήτρια μπαρ και ναρκομανής έχει βοηθήσει το αμαρτωλό πρωθυπουργικό ζεύγος στη διακόσμηση της ροζ βίλας". Ενώ στη τρίτη σελίδα έχει τρία ανυπόγραφα δημοσιεύματα με τίτλους " χωρίς μέλλον τα ναυπηγεία στην Ελλάδα", " Αρχή του τέλους η εκκαθάριση εν λειτουργία..." αναφερόμενη στα ναυπηγεία Ελευσίνας, και το τρίτο "Εσωκομματικό παιχνίδι με θύματα τους εργαζόμενους".

Στις 19 Αυγούστου έχει στην πρώτη σελίδα πάνω από τον

*(104) Παράρτημα V, τεκμήρια 40
*(105) Παράρτημα V, τεκμήρια 41

κύριο τίτλο μέσα σε πλαίσιο "Εμφύλιος στο ΠΑΣΟΚ για τα Ναυπηγεία. Διατεταγμένη απ' τη Χαριλάου Τρικούπη η υπονόμευση Σημίτη. - Επίθεση κατά πάντων εξαπέλυσε Τσοβόλας". Στη δε τρίτη σελίδα έχει δύο δημοσιεύματα με τίτλους: "Τρικυμία στο ΠΑΣΟΚ προκαλεί η «Ελευσίνα»" και " Κοροϊδεύουν τους Εργαζόμενους".

• Ο ΛΟΓΟΣ: Κάλυψε με δώδεκα σελίδες τις ισάριθμες αναφορές του. Απ ' αυτές τέσσερις δεν είχαν καθόλου καλύψει τις θέσεις των εργαζομένων, από δύο είχαν μια μικρή και μέτρια κάλυψη αντίστοιχα και τέσσερις είχαν μια καλή κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων.

Ο "Λόγος" καλύπτοντας ικανοποιητικά τις θέσεις των εργαζομένων εμφανίζεται στην αρχή του έτους υποστηρικτικός των θέσεων της κυβέρνησης για να επιρρίψει αργότερα τις ευθύνες για την εξέλιξη που είχε το πρόβλημα των ναυπηγείων στις πλάτες του κ.Σημίτη. Η παρακάτω παράθεση κάποιων τίτλων του επιβεβαιώνει τα παραπάνω.

Έτσι στις 15 Ιανουαρίου έχει τίτλο "Κόντρα για το Σκαραμαγκά" και υπέρτιτλο " και οι εργαζόμενοι μπορούν να συμμετάσχουν στις διαδικασίες ιδιωτικοποίησης". Στις 25 Ιανουαρίου "Αναβολή στο "καθάρισμα" των ναυπηγείων" και υπέρτιτλο "οι εργαζόμενοι στο Σκαραμαγκά βροντοφώναξαν ενάντια στην ιδιωτικοποίηση". Στις 10 Μαρτίου "Έντονη διαφωνία Σκουλαρίκη για τις ομαδικές απολύσεις στο Σκαραμαγκά". Στις 31 Μαρτίου ο τίτλος ήταν " Νόμος του κράτους το ν/σ για τα ναυπηγεία" και ο υπέρτιτλος " Στα....λόγια έμεινε τελικά η Ν. Δ., αφού δεν εμπόδισε την ψήφιση του επίμαχου νομοσχεδίου, παρ' όλες τις αντιρρήσεις..." κάτω δε από τον πρόλογο με έντονα και μεγαλύτερα γράμματα αναφέρεται στον προπηλακισμό των υπουργών γράφει "Εκατοντάδες εργαζόμενοι των ναυπηγείων "περικύκλωσαν" χτες την βουλή διαμαρτυρόμενοι, με αποκορύφωμα τον προπηλακισμό και ελαφρύ τραυματισμό - το βουλευτή του ΠΑΣΟΚ Κώστα Γείτονα. Σύσσωμος ο πολιτικός κόσμος αλλά και οι πρόεδροι ΓΣΕΕ και ΕΚΑ, Πρωτόπαπας και Πολυζωγόπουλος εκφράζουν την αντίθεσή τους με τέτοιες ενέργειες και ακριβώς από κάτω σαν συνέχεια του τίτλου "Καθολική καταδίκη της βίαιης επίθεσης".

Στις 17 Αυγούστου (*106) υπάρχει ο πρωτοσέλιδος τίτλος " Να φύγουν οι άχρηστοι" με υπέρτιτλο " Αγανακτισμένος ο δημοκρατικός κόσμος αξιώνει από τον Ανδρέα" και υπότιτλο " Η ανυπαρξία πολιτικής από το Σημίτη αιτία του προβλήματος των ναυπηγείων" και από κάτω "Βγάζει γλώσσα κι από πάνω ο υπουργός της βιομηχανίας" ενώ και σε ενυπόγραφο άρθρο εντός πλαισίου

*(106) Παράρτημα V, τεκμήρια 42-43

αναφερόμενο στον κ.Σημίτη υπάρχει ο τίτλος "Ιντριγκαδόρος !". Τέλος στις 15 Σεπτεμβρίου σε ενυπόγραφο άρθρο με τίτλο " Το στερνό πραξικόπημα του Κώστα Σημίτη" αναφέρεται σε διάταξη που πέρασε στη βουλή ο κ. Σημίτης μη αναγνωρίζοντας ως οικονομική εφημερίδα το "Λόγο" σε αντίθεση με τις: "Εξπρές", "Ημερήσια", "Ναυτεμορική", "Κέρδος".

• ΝΙΚΗ: Έχει με δεκατρείς σελίδες καλύψει τις έντεκα αναφορές της. Απ' αυτές τις αναφορές επτά δεν είχαν καθόλου καλύψει τις θέσεις των εργαζομένων, μια είχε μια μικρή και τρεις καλή κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων.

Η "Νίκη": Η κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων από την εφημερίδα μπορεί να χαρακτηριστεί "συγκρατημένη". Η θέση αυτή φαίνεται ότι υπακούει στη γενικότερη θέση της, όσον αφορά τα ναυπηγεία, για διατήρηση ίσων αποστάσεων στις αντιμαχόμενες τάσεις του κυβερνώντος κόμματος και ως εκ τούτου να υποστηρίξει την κάθε φορά κυβερνητική γραμμή. Οι πιο κάτω τίτλοι επιβεβαιώνουν αυτήν την άποψη. Στις 30 Μαρτίου έχει τίτλο "Ναυπηγεία Σκαραμαγκά: ιδιωτικοποίηση ή " λουκέτο"...." και υπέρτιτλο "Άρχισε στη Βουλή η συζήτηση του σχετικού νομοσχεδίου".

Στις 16 Αυγούστου ο πρωτοσέλιδος τίτλος της ήταν: "Όχι άλλο ρεσάλτο για το Πειρατή" με υπέρτιτλο "Κυβέρνηση: φραγμός στην ασυδοσία των ιδιωτικοποιήσεων" και υπότιτλο "Στο δρόμο 2000 εργαζόμενοι των Ναυπηγείων Ελευσίνας από τον εκλεκτό της Ν.Δ. εφοπλιστή Μ. Περατικό".

Στις 19 Αυγούστου έχει τίτλο " Μονόδρομος η εκκαθάριση στα Ναυπηγεία" και υπότιτλο "Ποιοι συμφωνούν με την απόφαση της κυβέρνησης, ποια στελέχη του ΠΑΣΟΚ διαφωνούν και τι λέει η αντιπολίτευση.

Τέλος στις 15 Σεπτεμβρίου ο πρωτοσέλιδος τίτλος της, αναφερόμενη στη λύση 51% - 49%, είναι, "Ναυπηγεία Σκαραμαγκά Τέλος καλό όλα καλά..". Στην δε τρίτη σελίδα έχει τίτλο " Ρωμαλέο πείραμα με πολλές ελπίδες" και υπότιτλο " το 49% της επιχείρησης δίδεται στους εργαζόμενους. Γλιτώσαμε το πρόστιμο των 80 δις"(*107).

□ Οι εφημερίδες του συγκροτήματος Λαμπράκη έχουν μια πολύ πιο θετική στάση όσον αφορά την κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά από το οικονομικό περιοδικό του συγκροτήματος ("Οικονομικός Ταχυδρόμος"). Έτσι:

• ΤΟ ΒΗΜΑ, Κυριακάτικη εφημερίδα, έχει καλύψει με τέσσερις

*(107) Παράρτημα V, τεκμήρια 44-45

αναφορές και οκτώ σελίδες τα γεγονότα των ναυπηγείων Σκαραμαγκά. Απ' αυτές τις αναφορές οι δύο δεν έχουν καθόλου καλύψει τις θέσεις των εργαζομένων η μία έχει μια καλή κάλυψη και η άλλη πολύ καλή με την φιλοξενία συνέντευξης του προέδρου του Σωματείου των εργαζομένων στο Σκαραμαγκά (5 Φεβρουαρίου 1995).

- ΤΑ ΝΕΑ: έχουν με δέκα εννιά αναφορές και είκοσι δύο σελίδες καλύψει τα γεγονότα. Από τις αναφορές αυτές δύο δεν έχουν καμία κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων, τέσσερις έχουν μια μικρή κάλυψη, τρεις μια μέτρια, εννιά καλή και μία πολύ καλή (31/8/95). Από τα παραπάνω γίνεται φανερή η εκτενέστερη κάλυψη του θέματος των ναυπηγείων Σκαραμαγκά σε σχέση με αυτή του Νεωρίου. Όπως επίσης και η καλύτερη κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων του Σκαραμαγκά από την κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων στο Νεώριο. Η θέση της εφημερίδας για το πρόβλημα της διαδοχής στο κυβερνητικό κόμμα όπως εμφανίζεται από τα δημοσιεύματα για τα ναυπηγεία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως "ευμενής ουδετερότητα" προς τον κ. Σημίτη. Ενδεικτικοί αυτής της άποψης είναι και οι τίτλοι της εφημερίδας (*108).

- Η ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ: έχει με πενήντα τρεις σελίδες καλύψει τις σαράντα τέσσερις αναφορές της στα γεγονότα του Σκαραμαγκά. Απ' αυτές τις αναφορές δέκα έξι δεν είχαν καμία κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων, τέσσερις είχαν μια μικρή, άλλες τέσσερις μια μέτρια, δέκα οκτώ καλή και δύο πολύ καλή (29/8 & 31/8/95).

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι η εφημερίδα έχει όχι μόνο καλύψει ικανοποιητικά τα γεγονότα του Σκαραμαγκά άλλά και τις θέσεις των εργαζομένων. Επίσης υπάρχει και αναλογική κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά με την αντίστοιχη κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων στο Νεώριο.

Η θέση της εφημερίδας για το πρόβλημα της διαδοχής στο κυβερνητικό κόμμα όπως εμφανίζεται από τα δημοσιεύματα για τα ναυπηγεία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως " δυσμενής ουδετερότητα" απέναντι στην ηγεσία του υπουργείου βιομηχανίας (*109).

Δύο επισημάνσεις ολοκληρώνουν την αναφορά αυτή στην εφημερίδα: πρώτον, υπάρχει σαφής διαφοροποίηση των δημοσιευμάτων της εφημερίδας ανάλογα με τον συντάκτη του δημοσιεύματος. (π.χ. 9,11,13,16, Μαρτίου 1995). Πάντα μέσα στη γενική λογική υποστήριξης των θέσεων των εργαζομένων. Η δεύτερη επισήμανση που δημιουργεί εντύπωση για την ευρηματικότητα του

*(108) Παράρτημα V, τεκμήρια 46-47
*(109) Παράρτημα V, τεκμήρια 48-50

πράγματος και είναι αυτή μιας διόρθωσης που έγινε στο φύλλο της 10ης Μαρτίου, θα αναφερθεί στο κεφάλαιο που περιλαμβάνει τον τρόπο που δημιουργούνται οι τίτλοι των δημοσιευμάτων και τη θέση που παίρνουν για τα γεγονότα οι συντάκτες τους.

• ΤΟ ΕΘΝΟΣ έχει με είκοσι τέσσερις σελίδες καλύψει τις είκοσι αναφορές του στα γεγονότα των ναυπηγείων Σκαραμαγκά. Απ΄αυτές τις αναφορές πέντε δεν είχαν καμία κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων, και από μία μια μικρή και μέτρια κάλυψη. Δέκα είχαν καλή κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων και τρεις πολύ καλή (25/1 & 31/8 συνέντευξη με τον Πρόεδρο της ΄ΤΡΙΑΙΝΑΣ΄(*110), 1/9 συνέντευξη με Πρόεδρο και το Γενικό Γραμματέα της ΄ΤΡΙΑΙΝΑΣ΄ καθώς και με τον Αντιπρόεδρο που είχε και την ιδιότητα του προέδρου του Ε.Κ. Πειραιά).

Από την πιο πάνω παράθεση φαίνεται ότι η εφημερίδα έχει ικανοποιητικά καλύψει τα γεγονότα των ναυπηγείων καθώς και τις θέσεις των εργαζομένων. Όσον αφορά την θέση της εφημερίδας για το πρόβλημα της διαδοχής στο κυβερνητικό κόμμα έτσι όπως προκύπτει από τα δημοσιεύματα για τα ναυπηγεία φαίνεται ότι έχει μια "συγκρατημένη ουδετερότητα" προς την ηγεσία του υπουργείου Βιομηχανίας και ταυτόχρονη παράθεση των θέσεων και των άλλων "δελφίνων". Έχει π.χ. στο ρεπορτάζ της 25ης Ιανουαρίου με τίτλο "Σε κλοιό το Εφετείο" και υπέρτιτλο "Εξόργισε τους εργαζομένους η αναβολή της δίκης για τα χρέη των ναυπηγείων" την είδηση της αναβολής της δίκης μαζί με τις δηλώσεις του Προέδρου του

*(110) Παράρτημα V, τεκμήριο 51

Σωματείου χωρίς καμία αναφορά σε θέσεις κυβέρνησης ή υπουργείων. Στις 26 Αυγούστου (*111) τίτλο <<"Αμυντικό" σινιάλο για τα Ναυπηγεία>> και υπέρτιτλο "Προειδοποίηση για τα νέα εξοπλιστικά προγράμματα του Ναυτικού" και ανάμεσα στις φωτογραφίες του Υπουργού Άμυνας (Αρσένη) αριστερά και Βιομηχανίας (Σημίτη) δεξιά τον υπότιτλο "Που διαφοροποιείται το υπουργείο Άμυνας από το Βιομηχανίας". Το δε δημοσίευμα αναφέρεται όλο στη θέση του υπουργείου Άμυνας για το ζήτημα των Ναυπηγείων ενώ με τον τίτλο "Κατηγορώ" εντός εισαγωγικών καλύπτει επτά παραγράφους με τις ενστάσεις του υπουργού Άμυνας για τον τρόπο που ο υπουργός Βιομηχανίας χειρίστηκε το θέμα των Ναυπηγείων. Στις 29 Αυγούστου έχει τίτλο "Νέοι μνηστήρες στον Σκαραμαγκά" και υπέρτιτλο " Βρέθηκε αγοραστής. Εξετάζεται η απευθείας πώληση των Ναυπηγείων". Στο δε δημοσίευμα διατηρεί την "συγκρατημένη ουδετερότητα" προς την ηγεσία του υπουργείου Βιομηχανίας. Στις 31 Αυγούστου έχει τίτλο "Μετέωρη η εξαγορά" και υπέρτιτλο " Συγκρατημένος ο Σημίτης – Το υπουργείο διερευνά την πρόταση" και αριστερά της φωτογραφίας της σύσκεψης του υπουργού με τους εργαζόμενους έχει με μεγαλύτερους χαρακτήρες τον πρόλογο "Μετ' εμποδίων προχωρά η διερεύνηση της πρότασης για την πώληση των Ναυπηγείων Σκαραμαγκά στην ΝΑΥΣΙ, καθώς το υπουργείο Βιομηχανίας επιμένει και διαβεβαιώνει επίσημα πως οι τρεις στις πέντε ξένες εταιρείες που αναφέρθηκαν θα συμμετέχουν στην κοινοπραξία. (Το έχουν βεβαιώσει οι ίδιες εγγράφως). Δεξιά έχει την είδηση της αποχώρησης της διοίκησης του Σωματείου Σκαραμαγκά από την σύσκεψη ενώ κάτω από τον πρόλογο, τη φωτογραφία και την είδηση της αποχώρησης έχει εντός πλαισίου, δήλωση(με φωτογραφία του) του υπουργού τύπου Ε. Βενιζέλου, με τίτλο "Αποστάσεις από τους χειρισμούς του υπουργείου". Όπου διαβάζοντας τη δήλωση γίνεται σαφές ότι αναφέρεται στον Πρωθυπουργό. Στις 8 Σεπτεμβρίου στην πρώτη σελίδα "Η Τραγωδία Σκαραμαγκά. Ναυαγοί στη στεριά 13 υπουργοί" αναγγέλλει τα γραφόμενα στην 19η σελίδα με τον ίδιο σχεδόν τίτλο χωρίς να αναφέρει τα ονόματα των υπουργών.

- Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ έχει καλύψει με δέκα τέσσερις σελίδες τις δεκατρείς αναφορές της στα γεγονότα των ναυπηγείων. Απ' αυτές τις αναφορές δύο δεν έχουν καμία αναφορά στις θέσεις των εργαζομένων, μία μια μικρή, δύο μια μέτρια, πέντε έχουν καλή κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων και τρεις πολύ καλή (30/8,31/8,1/9). Είναι φανερό ότι η κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων από την

*(111) Παράρτημα V, τεκμήριο 52

εφημερίδα κρίνεται ως ικανοποιητική. Όσον δε αφορά το πρόβλημα της διαδοχής στο κυβερνητικό κόμμα, όπως προκύπτει από τα δημοσιεύματα για τα ναυπηγεία, η θέση της εφημερίδας παραμένει ουδέτερη. Τέλος πρέπει να αναφερθεί ότι τα δημοσιεύματα της είναι ανυπόγραφα κάποια δε απ' αυτά έχουν πριν το κείμενο την λέξη "Αθήνα" υπονοώντας φυσικά ότι είναι ανταπόκριση.

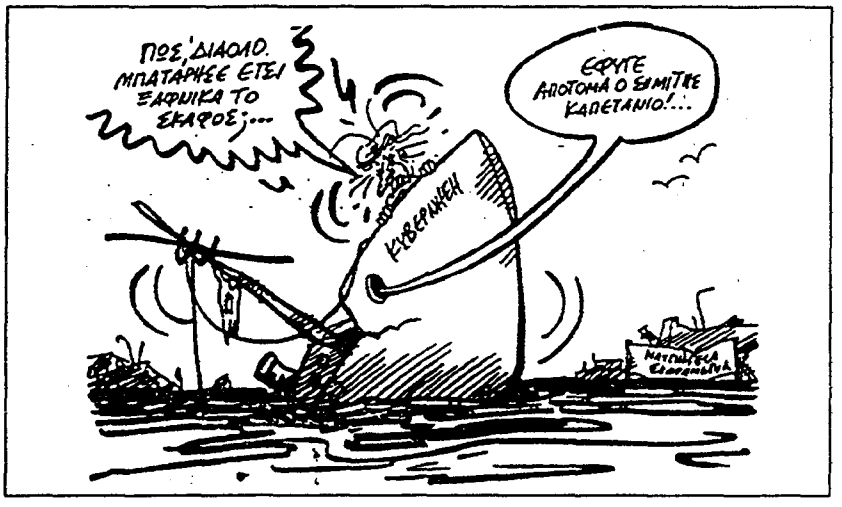

□ Οι τριακόσιες τριάντα (330) αναφορές που έγιναν το 1995 στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά καλύφθηκαν κατά 28% περίπου με πρωτοσέλιδα αφιερώματα του Τύπου (93 Πρωτοσέλιδα). Απ' αυτά είκοσι πέντε ήταν των εφημερίδων του δεξιού και κεντροδεξιού χώρου, όπου υπερτερούσε η "Καθημερινή". Τριάντα πρωτοσέλιδα είχαν οι οικονομικές εφημερίδες με σχεδόν ίδια κατανομή και στις τρεις. Και τριάντα οκτώ οι άλλες με πρώτο το "Ριζοσπάστη".

Από τα ενενήντα τρία πρωτοσέλιδα αφιερώματα τα εξήντα εννιά έγιναν το κρίσιμο δίμηνο Αυγούστου - Σεπτεμβρίου. Η δε αναλογία πρωτοσέλιδων μεταξύ αυτού του διμήνου και όλου του άλλου έτους ήταν καλύτερη στις οικονομικές εφημερίδες και το "Ριζοσπάστη" που αφιέρωσαν τα 2/3 περίπου των πρωτοσέλιδων αυτό το δίμηνο και το 1/3 όλο τον άλλο χρόνο. Όσον αφορά τις άλλες εφημερίδες πολλές δεν είχαν αφιερώσει κανένα πρωτοσέλιδο έξω απ' αυτό το δίμηνο.

□ Σε μια προσπάθεια να δοθεί μια «γεύση» για το πώς οι εργαζόμενοι εισπράττουν την προβολή ή αποσιώπηση των θέσεων τους από τα Μ.Μ.Ε. θεωρήθηκε σκόπιμο πριν το τέλος αυτού του κεφαλαίου να υπάρξει μια παράθεση αποσπασμάτων από δελτία τύπου ή ανακοινώσεις του σωματείου των εργαζομένων στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά που αναφέρονται στον τρόπο αντιμετώπισης τους α-

πό τα ΜΜΕ (*112). Έτσι: Στο δελτίο Τύπου της 25/9/1995 η διοίκηση της ΄ΤΡΙΑΙΝΑΣ΄ αφού γνωστοποιεί το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας για την αποδοχή της πρότασης, 51% 49%, λέει: " Θέλουμε, όμως, να ευχαριστήσουμε την κοινή γνώμη και την συντριπτική πλειοψηφία των μέσων ενημέρωσης και τους φίλους Δημοσιογράφους που μας στήριξαν και να ζητήσουμε να συνεχίσουν να μας στηρίζουν για να καμαρώσουμε σύντομα το αποτέλεσμα όλων αυτών των προσπαθειών".

Στην Ανακοίνωση της 4/9/95 αναφερόμενη η διοίκηση του Σωματείου στην προσφορά Καλογερίδη λέει: ".....Δυστυχώς παρά τον καταιγισμό των δημοσιευμάτων ολόκληρου του τύπου πρωινού και απογευματινού του Σαββατοκύριακου, με τα οποία αποδεικνύεται η αφερεγγυότητα των ΑΦΩΝ ΚΑΛΟΓΕΡΙΔΗ η ηγεσία του Υπουργείου Βιομηχανίας εξακολουθεί να τον θεωρεί άξιο συνομιλητή της....".

Στο Δελτίο Τύπου της 28/8/95 αναφερόμενη σε πληροφορία ότι την επόμενη μέρα θα συνεδριάσει " η επιτροπή των συναρμόδιων υπουργών προκειμένου να αποφασίσει για την τύχη του Ναυπηγείου Σκαραμαγκά" αναφέρεται και σε δημοσιεύματα του τύπου με τη φράση "...όπως δεν έπεισαν κανένα τα συντονισμένα Κυριακάτικά δημοσιεύματα (27/8) που μεταξύ άλλων ανησυχούν οι κύκλοι του Λονδίνου.."

Στο Δελτίου Τύπου της 11/4/95 γνωστοποιεί ενέργειες που έκανε για την καταγγελία λαθρεμπορίου πετρελαίου που κατά τη γνώμη του σωματείου "συνετελέσθη" στο ναυπηγείο. Σ' αυτή την καταγγελία επανήλθε με ανακοίνωση της στις 14/4/95. Την επόμενη μέρα ο "Ελεύθερος Τύπος" (15/4) είχε την καταγγελία με τίτλο "Για λαθρεμπόριο πετρελαίου καταγγέλλουν οι εργαζόμενοι τη διοίκηση Σκαραμαγκά".

Στην ανακοίνωση της 20/2/95 εκτός των άλλων κάνει μια αναφορά στη δύναμη της τηλεόρασης με την εξής φράση: "....Ο Αγώνας γίνεται από όλους για όλους. Στην Ανεργία θα είμαστε όλοι μαζί. Το δικαίωμα της απουσίας δεν το έχει κανείς. Αύριο ο καθένας μας θα έχει να πει ένα λόγο στα παιδιά του, στην οικογένειά του, ότι συμμετείχε σ' αυτόν τον αγώνα. Όταν όμως είναι απών; Ενοχλεί το γεγονός όταν ακούμε στην TV ότι 500 εργαζόμενοι στα Ναυπηγεία κάνανε πορεία διαμαρτυρίας...".

Στις 11/3/95 στο δελτίο τύπου αναφέρεται σε δυσμενή μεταχείριση των εκπροσώπων των εργαζομένων από τηλεοπτικό κανάλι με τα εξής: "Εκφράζουμε την έντονη αγανάκτηση όλων των εργαζομένων στα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά, γιατί, ενώ είχε κληθεί να συμμετάσχει

*(112) Παράρτημα V, τεκμήρια 25-28,37,53

ο πρόεδρος του Σωματείου Γ. Κοντάκης στην χθεσινοβραδινή εκπομπή του Καναλιού 5 με θέμα "Ναυπηγεία Σκαραμαγκά" ειδοποιήθηκε ξαφνικά ό,τι υπάρχει πρόβλημα συμμετοχής του. Παρ' όλα αυτά ο συν. Πρόεδρος ζήτησε να παρέμβει τουλάχιστον τηλεφωνικά, Δεν του Επετράπη, λέγοντάς του ότι τη Δευτέρα (13/3) θα γίνει αφιέρωμα δεύτερο, μόνο με εργαζόμενους και εκεί μπορεί να πει ό,τι θέλει. Εμείς απαντάμε ότι δεν είμαστε υπέρ των μονολόγων. Επιζητάμε τον διάλογο με αντιπαράθεση απόψεων και θέσεων...".

Τέλος η διοίκηση του Σωματείου απευθυνόμενη με ανοικτή της επιστολή (8/8/1994) προς την Δ/ση Σύνταξης της Ε.Τ. 1, προς τον "Υπεύθυνο Σύνταξης των 21.00΄μμ Κυριακή 7/8/94" αναφέρει: " Κύριε, παρακολουθώντας το Δελτίο ειδήσεων των 21.00 μ.μ. της Κυριακής 7/8/94 με έκπληξη ακούσαμε τον εκφωνητή να αναλύει το σχέδιο πώλησης του Ναυπηγείου Σκαραμαγκά, να πληροφορεί πόσα και ποια Τεμάχια της Εταιρείας θα αποκτήσει ο κ. Περατικός και το τραγικότερο όλων ότι οι εργαζόμενοι συμφωνούν.

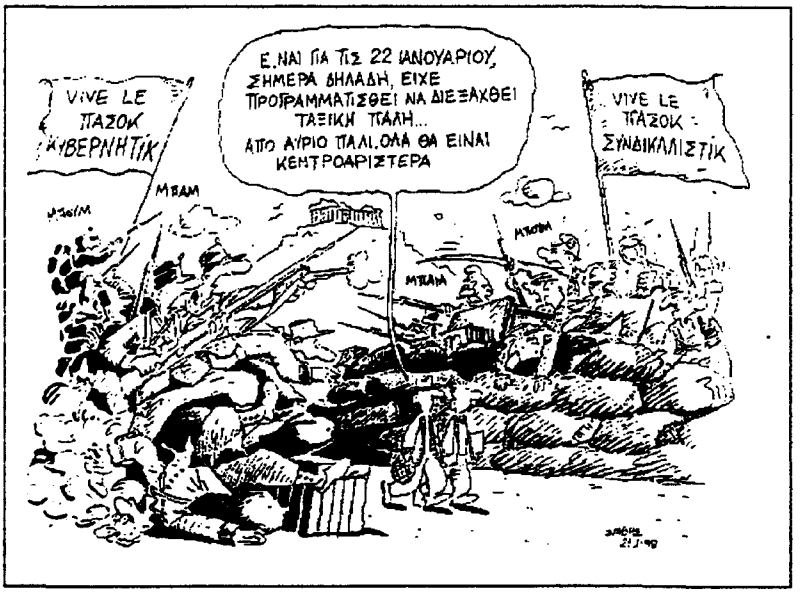

Παρά το γεγονός, ότι οι πάντες γνωρίζουν την απόλυτη διαφωνία των εργαζομένων για την πώληση αυτής της Εταιρείας η οποία χαρακτηρίζεται Εθνικής και Στρατηγικής σημασίας...." και συνεχίζει εκφράζοντας την αγανάκτηση της για το συμβάν και ζητώντας την επανόρθωσή του. Αυτή η ανοικτή επιστολή είχε ως αποδέκτες εκτός από την ΕΤ. 1 και: Το Γραφείο Πρωθυπουργού, Υπουργείο Τύπου, Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, Υπουργείο Βιομηχανίας, Υπουργείο Εργασίας, ΓΣΕΕ, ΠΟΕΜ και Έντυπο & Ραδι-

οηλεκτρονικό Τύπο. Τις επόμενες μέρες δεν υπάρχει καμία αναφορά για αυτή την καταγγελία στις Εφημερίδες.

Συμπεράσματα:

❖ Από την ανάλυση των στοιχείων για τα ναυπηγεία του Νεωρίου (1992) και Σκαραμαγκά (1995) που έγινε σε αυτό το κεφάλαιο της εργασίας προκύπτει αβίαστα ότι η προβολή μιας εργατικής είδησης είναι εντονότερη όταν αυτή έχει άμεση σχέση με πολιτικές προεκτάσεις. Πράγμα που έρχεται να επιβεβαιώσει τα αποτελέσματα της ποσοτικής ανάλυσης που πραγματοποιήθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Με αποκορύφωμα την ποσοτική συσσώρευση του διμήνου Αυγούστου-Σεπτεμβρίου 1995 όπου οι αγωνίες, οι διεκδικήσεις και οι αγώνες των εργαζομένων στις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες είχαν μια συνεχή ανατροφοδότηση από τις πολιτικές θέσεις και συγκρούσεις των πολιτικών κομμάτων και της κυβέρνησης αλλά και από τις συγκρούσεις στο εσωτερικό της κυβέρνησης και του κυβερνώντος κόμματος. Αυτές τις θέσεις και συγκρούσεις τροφοδοτούσε και η ίδια η στάση των εργαζομένων.

❖ Η κάλυψη μιας είδησης με πρωτοσέλιδο αφιέρωμα την καθιστά εκ των πραγμάτων πρώτη είδηση. Όταν δε αυτή η κάλυψη γίνει συγχρόνως από πολλές εφημερίδες τότε αποτελεί αναγκαστικά μοναδική είδηση. Γιατί γύρω από αυτή στέφεται το ενδιαφέρον του αναγνωστικού κοινού. Όπως θα γίνει φανερό στο κεφάλαιο που ασχολείται με την διαμόρφωση της κοινής γνώμης η εργατική είδηση γίνεται πρωτοσέλιδο (αν εξαιρεθούν τα μεγάλα εργατικά «ατυχήματα») κυρίως όταν υπάρχει όξυνση της πολιτικής κατάστασης με την οποία συνδέονται τα εργατικά προβλήματα. Η κάλυψη των αναφορών που έκανε ο Τύπος το 1995 στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά με 28% από πρωτοσέλιδα αποτελεί απόδειξη αυτού του πράγματος. Διερευνώντας την κατανομή τους μέσα σε αυτό το έτος φαίνεται ότι το 74% των πρωτοσέλιδων δημοσιευμάτων έγινε το δίμηνο Αυγούστου-Σεπτεμβρίου. Η δε αναλογία πρωτοσέλιδων μεταξύ αυτού του διμήνου και όλου του άλλου χρόνου ήταν καλύτερη στις Οικονομικές εφημερίδες και τον 'Ριζοσπάστη' που αφιέρωσαν τα 2/3 περίπου των πρωτοσέλιδων αυτό το δίμηνο και το 1/3 όλο τον άλλο χρόνο. Ίσως τούτο να αποτελεί και ένα δείγμα διαφορετικής ταξικής στοχοπροσήλωσης.

❖ Όσον αφορά την κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων, ο βαθμός αυτής της κάλυψης εξαρτάται από παράγοντες που σχετίζονται κυρίως με το ποιο πολιτικό κόμμα είναι στην κυβέρνηση, τι πολιτική ακολουθεί καθώς και την πολιτική θέση που έχει κάθε εφημερίδα γενικά αλλά και σε σχέση με το συγκεκριμένο ζήτημα. Στο κεφά-

λαιο εντοπίσθηκε καθαρά και η ύπαρξη «πυλωρών» στην ροή της εργατικής είδησης. Ακολουθούν, ομαδοποιημένα, κάποια συμπεράσματα για τον βαθμό κάλυψης των θέσεων των εργαζομένων.

❖ Οι εφημερίδες του δεξιού και κεντροδεξιού χώρου όταν στην κυβέρνηση βρίσκεται η Νέα Δημοκρατία αποσιωπούν τις θέσεις των εργαζομένων ή και εναντιώνονται σ' αυτές. Όταν είναι Κυβέρνηση Το ΠΑΣΟΚ τότε καλύπτουν τις θέσεις τους αρκετά ικανοποιητικά. Τούτο συνάγεται και από μια μικρή αναφορά στο τρόπο κάλυψης του ζητήματος του Νεωρίου το 1994 όταν κυβέρνηση ήταν το ΠΑΣΟΚ. (Βλέπε π.χ. "Ελεύθερο Τύπο" 1/8 και 7/8/94 και "Απογευματινή" 11/8/94 όπου υπήρξε εξαιρετική κάλυψη και των γεγονότων του Νεωρίου αλλά και των θέσεων των εργαζομένων).

❖ Οι οικονομικές εφημερίδες έχουν, με μικρές διαφοροποιήσεις, κρατήσει διαχρονικά μια στάση μη προβολής των θέσεων των εργαζομένων χωρίς να τις αποσιωπούν (αν και πολλές εναντιώνονται σε αυτές τις θέσεις)

❖ Οι υπόλοιπες εφημερίδες είχαν σχετικά ικανοποιητική κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων είτε κυβέρνηση ήταν η Ν.Δ. είτε το ΠΑΣΟΚ. Με τις ιδεολογικές και πολιτικές διαφοροποιήσεις της κάθε μιας.

❖ Συμπερασματικά δεν θα ήταν παρακινδυνευμένο να υποστηριχθεί ότι, από άποψη προβολής τόσο της εργατικής είδησης γενικά όσο και των θέσεων των εργαζομένων συμφέρει τους εργαζόμενους να κυβερνά το ΠΑΣΟΚ !!!

❖ Τέλος η έρευνα εντόπισε επίσημες διαμαρτυρίες τόσο από το Εργατικό Κέντρο Κυκλάδων όσο και από την 'ΤΡΙΑΙΝΑ' προς συγκεκριμένα ΜΜΕ για αποσιώπηση ή παραποίηση των θέσεων τους. Για όσες από αυτές τις διαμαρτυρίες αφορούσαν τον Τύπο δεν υπήρξε τις επόμενες μέρες καμιά διορθωτική αναφορά αλλά ούτε και καταχώρηση της διαμαρτυρίας τους. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι υπήρξαν και ευμενείς αναφορές των εργαζομένων στα ΜΜΕ αλλά και στους δημοσιογράφους. Πράγμα που κάνει φανερό και η άποψη του Γ. Κοντάκη, τότε πρόεδρου της 'ΤΡΙΑΙΝΑΣ', που υπάρχει στο πρώτο παράρτημα της εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Α4. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ

"...Στις φωτογραφίες του ρεπορτάζ υπάρχει σοκ - το γράμμα μπορεί να τραυματίσει -, αλλά όχι ταραχή. Η φωτογραφία μπορεί να "φωνάζει" όχι να πληγώνει. Αυτές οι φωτογραφίες του ρεπορτάζ γίνονται δεκτές (μονομιάς), και τίποτε παραπάνω. Τις ξεφυλλίζω, δεν τις ξαναφέρνω στην μνήμη, μέσα τους, ποτέ κάποια λεπτομέρεια (σε κάποια γωνιά) δεν διακόπτει την ανάγνωσή μου: ενδιαφέρομαι γι' αυτές (όπως ενδιαφέρομαι για τον κόσμο), αλλά δεν τις αγαπώ" (*113)

Ρόλαν Μπάρτ

"Η φωτογραφία είναι", επίσης, "βίαιη: όχι επειδή δείχνει βιαιότητες, αλλά επειδή κάθε φορά γεμίζει με το στανιό την όραση, και επειδή μέσα σ' αυτήν τίποτε δεν μπορείς να αρνηθείς, ούτε να αλλάξεις" (*113). "Είναι μια προφήτισσα από την ανάποδη: σαν την Κασσάνδρα, αλλά με τα μάτια στραμμένα στο παρελθόν, δεν ψεύδεται ποτέ: ή μάλλον, μπορεί να πει ψέματα για το νόημα του πράγματος, μια κι είναι από την φύση της προεσκεμμένη, ποτέ για την ύπαρξή του" (*113) συνεχίζει να μας λέει ο Μπάρτ. Ο δε Αριστοτέλης χιλιάδες χρόνια πριν, όπως αναφέρεται και στην εισαγωγή, μας λέει ότι: "όχι μόνο όταν θέλουμε κάτι να κάνουμε, αλλά και τίποτα να μη θέλουμε να κάνουμε επιλέγουμε την όραση από όλες τις άλλες αισθήσεις" (*114) δίνοντας "προληπτικά" και την εξήγηση της σημερινής κυριαρχίας της εικόνας στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Σήμερα στην φωτογραφία ο Τύπος και οι εφημερίδες ειδικότερα αφιερώνουν ικανοποιητικό χώρο από τις σελίδες τους, για όλων των ειδών τις ειδήσεις και φυσικά και για την εργατική είδηση.

Η χρήση της φωτογραφίας στην εργατική είδηση ακολουθεί

*(113) ΡΟΛΑΝ ΜΠΑΡΤ, Ο Φωτεινός θάλαμος, Σημειώσεις για την φωτογραφία, "ΡΑΠΠΑ", Αθήνα 1983, σελ. 61,128,120.
*(114) "Μετά τα Φυσικά", Βιβλίο Α, 890α.

την ίδια πορεία της προβολής και αποσιώπησης που διακρίνει το σύνολο του Τύπου στον τρόπο παρουσίασης της εργατικής είδησης.

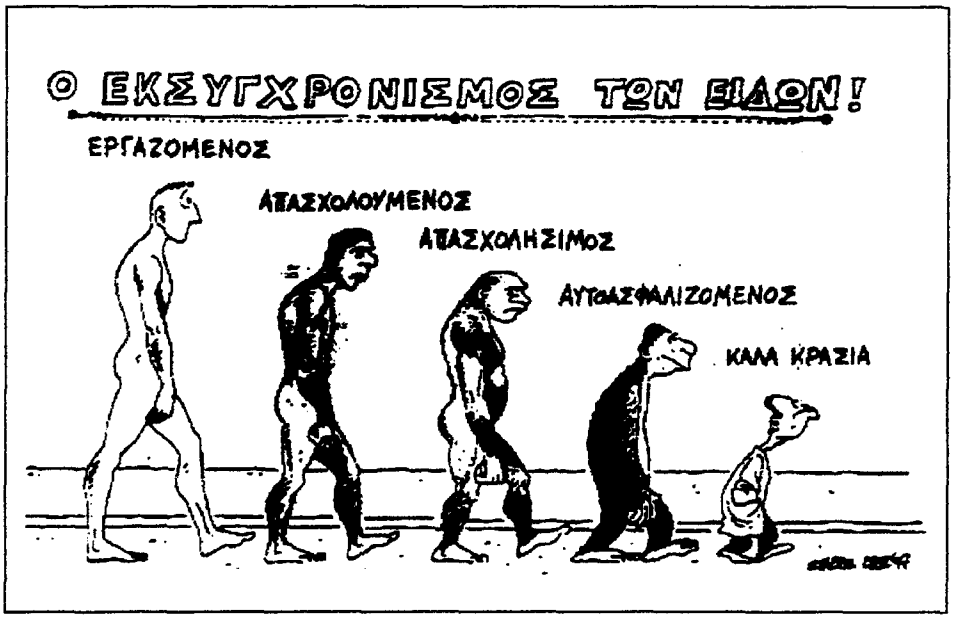

Ενδεικτικά θα αναφερθούν δύο περιπτώσεις που αφορούν την χρήση της φωτογραφίας στα εργατικά "ατυχήματα" τις χρονιές 1988 και 1992. Επελέγησαν αυτές οι χρονιές γιατί αφ' ενός η διάρκεια ενός ημερολογιακού έτος καλύπτει όλες τις διακυμάνσεις στην συχνότητα εμφάνισης ατυχημάτων και αφ' ετέρου και στις δύο χρονιές υπάρχουν δύο μεγάλα πολύνεκρα "ατυχήματα" και τα δύο αρχές Σεπτεμβρίου. Επί πλέον έχουμε και την ύπαρξη διαφορετικών κυβερνήσεων. Το 1988 κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ και το 1992 κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας.

Όπως φαίνεται και από τον Πίνακα IV (*115) που δίνει τα στοιχεία για τα δημοσιεύματα του Τύπου που αφορούν τα εργατικά "ατυχήματα" για την περίοδο 1986-1995, το 1988 όλες οι εφημερίδες αφιέρωσαν 147 σελίδες σε κάθε είδους εργατικά ατυχήματα. Απ' αυτές τις σελίδες 142 αφορούν το εννιάμηνο Ιανουάριος - Σεπτέμβριος του 1988. Οι δε 123 σελίδες αναφέρονται στο ίδιο θέμα. Την έκρηξη στο δεξαμενόπλοιο "Αναγκέλ Γκρέητνες" στις 6/9/1988, στο Πέραμα, με τέσσερις νεκρούς και 15 τραυματίες. Το ίδιο εννιάμηνο οι εφημερίδες είχαν χρησιμοποιήσει 241 φωτογραφίες εκ των οποίων 232 αναφέρονται στην έκρηξη του δεξαμενόπλοιου. Οι

*(115) Παράρτημα VIII, τεκμήριο 1

δε 144 έχουν δημοσιευθεί την ίδια μέρα στις 7/9/1988. Η μόνη εφημερίδα που δεν είχε φωτογραφίες αυτή την ημέρα ήταν η "Εστία". Η πλειοψηφία των φωτογραφιών που χρησιμοποιήθηκαν ήσαν ίδιες. Προφανώς προήλθαν από το ίδιο πρακτορείο.

Στην δεύτερη περίπτωση, του 1992, οι εφημερίδες αφιέρωσαν 247 σελίδες στα εργατικά "ατυχήματα". Απ' αυτές 187 σελίδες αφορούν το εννιάμηνο Ιανουάριος - Σεπτέμβριος. Απ' αυτές οι 88 σελίδες αναφέρονται στο "ατύχημα" της ΠΕΤΡΟΛΑ που προκάλεσε 15 τραυματίες και 13 νεκρούς σαν τελικό απολογισμό. Στις 2/9/92 την επόμενη ημέρα του δυστυχήματος οι εφημερίδες είχαν αφιερώσει 42 σελίδες. Οι φωτογραφίες που χρησιμοποιήθηκαν την ίδια μέρα ήταν 72 την δε επόμενη ήταν 34. Χρησιμοποιήθηκαν ακόμη 12 φωτογραφίες για το συμβάν μέχρι τις 14/9/92. Δηλαδή οι εφημερίδες κάλυψαν την έκρηξη στην ΠΕΤΡΟΛΑ με 88 σελίδες και 128 φωτογραφίες. Ενώ με 61 φωτογραφίες κάλυψαν τα δημοσιεύματα για τα εργατικά ατυχήματα που είχαν στις υπόλοιπες 99 σελίδες για το εννιάμηνο Ιανουάριος - Σεπτέμβριος. Απ' αυτές τις 61 φωτογραφίες 19 αφορούν την έκρηξη στο πλοίο "Λαίιντη Σκαϊ" (14/5/92) και 11 την έκρηξη στο πλοίο "Κέμ Σταρ" (19/9/92).

Ένα ακόμη στοιχείο που προκύπτει για την χρήση της φωτογραφίας στα σοβαρά εργατικά "ατυχήματα" είναι ότι δεν ισχύει η συμπολιτευτική ή αντιπολιτευτική γραμμή της εφημερίδας. Αλλά η πολιτική της τρομολαγνείας. Είναι χαρακτηριστικό ότι στις 2/9/92 στις ειδήσεις για την έκρηξη στην ΠΕΤΡΟΛΑ είχαν αφιερώσει π.χ.: Η "Απογευματινή" 4 σελίδες και 5 φωτογραφίες. Ο "Ελεύθερος Τύπος" 6 σελίδες και 13 φωτογραφίες. Το "Έθνος" 7 σελίδες και 12 φωτογραφίες. Τα "Νέα" 3 σελίδες και 6 φωτογραφίες. Η "Μεσημβρινή" 4 σελίδες και 10 φωτογραφίες. Η "Ελευθεροτυπία" 5 σελίδες και 7 φωτογραφίες.

Φυσικά στις ειδήσεις για τα εργατικά "ατυχήματα" που καλύπτονταν με τμήματα από μονόστηλα δεν υπάρχουν φωτογραφίες άσχετα με τον αριθμό των νεκρών ή τραυματιών, π.χ. "Θεσσαλονίκη" και "Αυριανή" 1/6/92 δίνουν την είδηση για δύο εργάτες νεκρούς στο Κιλκίς με τμήμα μονόστηλου ή δίστηλου.

Το είδος δε των φωτογραφιών που συνήθως χρησιμοποιούνται είναι είτε πορτραίτα θυμάτων, συγγενών τους και συναδέλφων τους είτε φωτογραφίες του χώρου που έγινε το "ατύχημα", αντικειμένων και πολλές φορές νοσοκομειακών χώρων. Καλύπτουν δε

κυρίως αυτές τις εργατικές ειδήσεις που στο οικείο κεφάλαιο για τα εργατικά "ατυχήματα" δίνονται ως πρωτογενείς εργατικές ειδήσεις. Στις έμμεσες συνήθως υπάρχουν Πίνακες με στατιστικά στοιχεία με τον αριθμό ή το είδος των εργατικών ατυχημάτων. Στις δε διάφορες και όταν αφορούν σοβαρά εργατικά "ατυχήματα" της αλλοδαπής υπάρχει η σχετική φωτογραφία π.χ. "Ελευθεροτυπία" 5/3/92 με την είδηση με τους 100 νεκρούς στις στοές του Κόζλου στη Τουρκία.

Εκείνο όμως που κάνει εντύπωση και που αποτέλεσε το ερέθισμα για την ενασχόλησή με αυτό το τμήμα της εργασίας είναι αυτό που ο Μπάρτ λέει για την φωτογραφία, ότι: "Ποτέ δεν ψεύδεται: ή μάλλον, μπορεί να πει ψέματα για το νόημα του πράγματος, μια κι είναι από την φύση της προεσκεμμένη, ποτέ για την ύπαρξή του" (*116)

Ερευνώντας, λοιπόν, τις εφημερίδες για τα γεγονότα του Νεωρίου της Σύρου έγινε συνειδητό ότι κάποιες εφημερίδες χρησιμοποιούσαν φωτογραφίες κινητοποιήσεων ή με το σταυρό της κατάληψης στην πύλη του ναυπηγείου και κάποιες άλλες φωτογραφίες του λιμανιού και της πόλης της Ερμούπολης. Άμεση αναγωγή στην αναταραχή και ίσως στην μελλούμενη ταφόπετρα στο ναυπηγείο στην πρώτη περίπτωση. Ήρεμη ελκτικότητα αλλά τουριστικής "Κάρτ-Ποστάλ" η δεύτερη. Στην πρώτη περίπτωση ενδεικτικά αναφέρονται οι φωτογραφίες που είχαν οι εφημερίδες "Ελευθεροτυπία" (23/3/92), "Έθνος" (19/3/92), "Ριζοσπάστης" (25/3/92), "Νέα" (6/3/92). Στην δεύτερη "Απογευματινή" (19/3/92), "Ελεύθερος Τύπος" (4/3 & 22/3/92). Δύο χρόνια αργότερα τον Αύγουστο του 1994 που η κυβέρνηση ήταν του ΠΑΣΟΚ οι εφημερίδες όλες είχαν φωτογραφίες που παρέπεμπαν στην κοινωνική αναταραχή στο νησί. Φυσικά και Ο "Ελεύθερος Τύπος" (1/8 & 7/8/94) και η "Απογευματινή" (11/8/94) (*117).

Συμπερασματικά έγινε φανερό ότι η χρησιμοποίηση της φωτογραφίας είναι προσαρμοσμένη στη γενικότερη πολιτική που έχει κάθε εφημερίδα σε σχέση με την εργατική είδηση. Έτσι όσον αφορά τα εργατικά «ατυχήματα» η φωτογραφία χρησιμοποιείται μόνο για τα «μεγάλα» εργατικά «ατυχήματα και η χρήση της θα μπορούσε να χαρακτηρισθεί υποστηρικτική της «τρομολαγνείας». Για

*(116) Ενδιαφέρουσα είναι η ανάλυση που κάνει, ο Λυκούργος Κομίνης, για την φωτογραφία στη δημοσιογραφία, στο βιβλίο του Τα μυστικά της δημοσιογραφίας, "Καστανιώτης", Αθήνα 1993, σελ. 119-181 & 305-340.

*(117) Παράρτημα VI, τεκμήρια 1-10

τα μικρά εργατικά «ατυχήματα», όταν αναφέρονται στον Τύπο, δεν μπορεί να γίνει λόγος για τη φωτογραφική κάλυψη αφού συνήθως το κείμενο είναι κάποιο μονόστηλο κομμάτι.

Για τις άλλες εργατικές ειδήσεις που αφορούν τις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες, ανάλογα με την πολιτική άποψη της εφημερίδας η φωτογραφία μαζί με τον υπότιτλο που τη συνοδεύει χρησιμοποιείται έτσι ώστε, αν χρειαστεί να «μπορεί να πει ψέματα για το νόημα του πράγματος, ποτέ για την ύπαρξη του»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Α5. ΤΥΠΟΣ, ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

"...Η περιστολή των αποτελεσμάτων της απεργίας απαιτεί ένα καταμερισμό των λειτουργιών... Αυτό που ορισμένοι αντιπαραθέτουν δεν είναι ο άνθρωπος στον άνθρωπο, αλλά ο απεργός στο χρήστη. Ο χρήστης (που λέγεται και απλός άνθρωπος και που το άθροισμά του παίρνει την αθώα ονομασία πληθυσμός), είναι ένα πρόσωπο φανταστικό, αλγεβρικό θα μπορούσε κανείς να πει, χάρη στο οποίο γίνεται δυνατό να μπει τέρμα στο μεταδοτικό σκόρπισμα των αποτελεσμάτων και να διατηρηθεί σταθερά μία μειωμένη αιτιότητα πάνω στην οποία θα μπορεί κανείς να συλλογίζεται ήρεμα και ενάρετα".

Ρόλαν Μπάρτ "Ο χρήστης της απεργίας"(*118)

"Το απεργιακό ξέσπασμα που προηγήθηκε της ψήφισης της εισοδηματικής πολιτικής της Κυβέρνησης από την Βουλή έφερε στην επιφάνεια τον κοινωνικό σαδισμό συγκεκριμένων συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Η κομματική συντεχνία που ελέγχει τις αστικές συγκοινωνίες της πρωτεύουσας υποβάλλει τον Αθηναϊκό λαό σε φοβερά μαρτύρια. Καθημερινά προγραμματίζει με τις "τάσεις εργασίας" συγκοινωνιακό χάος και αύξηση των ρύπων.

Εκατομμύρια εργατοώρες χάνονται στους δρόμους της Αθήνας και εργαζόμενοι που πρέπει να ζήσουν με την οικογένειά τους με 80,000-100,000 δρχ. το μήνα υποχρεώνονται να δαπανούν για μετακινήσεις με ταξί 1,000-2,000 δρχ. την ημέρα, μόνο και μόνο για να πάνε στην δουλειά τους και να επιστρέψουν στο σπίτι τους... Δε φταίνε μόνο οι ασύδοτες κομματικές συντεχνίες. Φταίει περισσότερο από όλους η Κυβέρνηση που επιτρέπει αυτή τη συμπεριφορά και δεν προστατεύει το κοινωνικό σύνολο από το συντεχνιακό σαδισμό. Λουκέτο ή εξυγίανση τώρα. Μας το χρωστάει η Κυβέρνηση". ("Ελεύθερος Τύπος" 10/3/92).

Και όντως "τους το χρωστάει" η Κυβέρνηση. Για τις φιλότιμες προσπάθειες που καταβάλει η εφημερίδα για να ποδηγετήσει τον χρήστη της απεργίας και - μέσω αυτής της ποδηγέτησης, να προϊδεάσει την

*(118`) ΜΠΑΡΤ Ρ. ,Μυθολογίες, "Ο χρήστης της απεργίας", "Ράππα", Αθήνα 1979, σελ. 187.

κοινή γνώμη για την πολιτική, που πέντε μήνες αργότερα θα εφαρμόσει η Κυβέρνηση (της Ν.Δ.) στις αστικές συγκοινωνίες της πρωτεύουσας. "Λουκέτο". Η "εξυγίανση τώρα" δεν απέδωσε. Οι αντιδράσεις των εργαζομένων σε αυτό το «Λουκέτο» αλλά και στην υπόλοιπη πολιτική της κυβέρνησης για τις ιδιωτικοποιήσεις υπήρξε δυναμική και αναμενόμενη. Η ίδια εφημερίδα κάλυψε μία από αυτές τις αντιδράσεις με ένα σαλονοειδές δισέλιδο (*119) που είχε κύριο τίτλο: «Χτυπάει η χούντα των συντεχνιών». Υπέρτιτλο: «Απεργιακό μαστίγιο στις πλάτες μας. Η ΔΕΗ κατεβάζει πάλι τους διακόπτες Τράπεζες και ΔΕΚΟ κατεβάζουν ρολά. 8 ώρες χωρίς συγκοινωνίες». Πρόλογο: «Από σήμερα τα ξημερώματα ολόκληρη η χώρα καταδυναστεύεται από το ενορχηστρωμένο 'μπαράζ' απεργιών που ξεκίνησαν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, ενώ πάνω από την πρωτεύουσα και τα υπόλοιπα μεγάλα αστικά κέντρα, ο εφιάλτης ενός 'μπλακ άουτ' στην ηλεκτροδότηση αποκτά πλέον 'σάρκα και οστά'. Οι απεργιακές κινητοποιήσεις μπορεί βέβαια να φέρουν την σφραγίδα της ΓΣΕΕ, αλλά ο 'βρόγχος' που από τα μεσάνυχτα πιέζει ασφυκτικά την καθημερινή ζωή χιλιάδων ανθρώπων έχει 'στηθεί' από τα συνδικάτα των κατ' ευφημισμόν επιχειρήσεων 'Κοινής Ωφελείας'». Οι άλλοι τίτλοι αυτού του δισέλιδου είναι: «Το ωράριο του...σκότους για την Αττική!», «Η Δαμανάκη συμπορεύτηκε με το ΠΑΣΟΚ. ΔΑΚΕ: Οργανωμένο σχέδιο ανατροπής», «Αγανάκτησε ο εμπορικός κόσμος της Αθήνας για το χάος διαρκείας...», «Βγήκαν τα μαχαίρια μεταξύ των ...Κολλάδων», «Αποκάλυψη τώρα για τους προβοκάτορες», «Αναγνωστόπουλος: Οι τραμπούκοι θα αντιμετωπίσουν τη δικαιοσύνη», «Μολότωφ σε εκδοτήριο εισιτηρίων και ΙΧ».

Από όλα έχει ο «μπαξές» αυτού του δισέλιδου! Διαμόρφωση της ιδανικής (κατά την άποψη της εφημερίδας) εικόνας με ένα καταιγισμό σχηματοποιημένων –άρα εύπεπτων και προσπελάσιμων- επικοινωνιακών φράσεων π.χ. «Χτυπάει η χούντα των συντεχνιών», «Απεργιακό μαστίγιο στις πλάτες μας», «Ωράριο του ...σκότους για την Αττική» κλπ. Αντιπαραθέτει τον απεργό στον χρήστη (π.χ. «Απεργιακό μαστίγιο στις πλάτες», «Αγανάκτησε ο εμπορικός κόσμος της Αθήνας για το χάος διαρκείας...», πρόλογος κλπ). Διαθέτει το αναγκαίο πολιτικό μήνυμα προς τους αναγνώστες της τονίζοντας ότι η ΔΑΚΕ μιλάει για «οργανωμένο σχέδιο ανατροπής» (της κυβέρνησης εννοείται), ενώ συγχρόνως δίνει το στίγμα της 'περίεργης' συμπόρευσης της Δαμανάκη (προέδρου τότε του Συνασπισμού που πρόσφατα ήταν σύμμαχος της ΝΔ στη συγκυβέρνηση) καθώς και τις αντιθέσεις των συνδικαλιστών της ΕΑΣ («Βγήκαν τα μαχαίρια των...

*(119') Παράρτημα VII, τεκμήριο 1, αυτό το δισέλιδο (σελίδες 8 και 9) είναι υποστηρικτικό στο πρωτοσέλιδο με τον ίδιο τίτλο που είχε η εφημερίδα την ίδια μέρα.(Παράρτημα VII, τεκμήριο 22)

Κολλάδων» - Κολλάς είναι το επώνυμο του, τότε, προέδρου των εργαζομένων της ΕΑΣ). Τέλος η ύπαρξη μείγματος: απειλής, χρησιμοποιώντας τα λόγια, του τότε, υπουργού Δημόσιας Τάξης Αναγνωστόπουλου («Οι τραμπούκοι θα αντιμετωπίσουν τη Δικαιοσύνη»), αστυνομικής υφής υποκίνησης, φοβίας και τρομολαγνείας («Αποκάλυψη τώρα για τους προβοκάτορες», «Μολότωφ σε εκδοτήριο εισιτηρίων και ΙΧ»), διαχωρισμού (τραμπούκοι και προβοκάτορες από τη μια μεριά και εμείς από την άλλη), οδηγεί τους αναγνώστες σε μια στάση, έμπλεη δέους, απέναντι σε αυτές τις κινητοποιήσεις.

Ο σκοπός της εφημερίδας έχει επιτευχθεί. Μέσα από τον φόβο, την απειλή, το δέος, το διαχωρισμό, την αντιπαράθεση, την πολιτική «προδοσίας» και τις εύπεπτες επικοινωνιακές φράσεις η χειραγώγηση των αναγνωστών της (*120) έγινε κατορθωτή. Ο χρήστης της απεργίας αλλιώς απλός άνθρωπος ή νοικοκύρης θα επιβληθεί στον απεργό. Η ανασφάλεια του, που προέρχεται από την αρχέγονη φοβία μπροστά στο χάος που δημιουργεί «το σκόρπισμα των αποτελεσμάτων της απεργίας», μπορεί να πολεμηθεί και να εκλείψει. Αρκεί... κατ' αρχάς να ξεχάσει πως αύριο θα είναι αυτός ο απεργός και ο άλλος ο χρήστης της δικής του απεργίας.

Σ' αυτές τις προσπάθειες η εφημερίδα αυτή δεν ήταν μόνη. Την βοηθούν και άλλες όπως π.χ. η "Απογευματινή" (20/3/1992) (*121) με τους τίτλους της «Νόμος της Ζούγκλας. Έκρηξη οργής του πρωθυπουργού Κ. Μητσοτάκη. Συνδικαλιστές δέρνουν διαμαρτυρόμενους.», «Άνοιξαν πάλι τα βενζινάδικα. Επιστράτευσε τους τελωνειακούς η κυβέρνηση. Ουρές χτες για καύσιμα».

Άλλωστε η τέχνη της καθοδήγησης της κοινής γνώμης είναι πολύ παλιά. Στην υπηρεσία της έχουν επιστρατευτεί προς ενίσχυση του λόγου της εξουσίας Θεοί και Δαίμονες κατά πως λέει και ο Όμηρος:

"Ως φάσαν ή πληθύς ° ανά δ' ο πολίπορθος Οδυσσεύς
έστη σκήπτρον έχων° παρά δε γλαυκώπις Αθήνη

---

*(120) Για την σύνθεση των αναγνωστών των εφημερίδων βλέπε μελέτη της Νίλσεν, Παράρτημα VII, τεκμήριο 3

*(121) Οι εφημερίδες του δεξιού χώρου δεν έχουν το προνόμιο της δαιμονοποίησης των κινητοποιήσεων ούτε έχουν πάρει «κατ' αποκοπήν» αυτή τη δαιμονοποίηση. Απλώς λόγω της «φύσης» τους είναι πιο επιθετικές απέναντι στις κινητοποιήσεις των εργαζομένων κυρίως όταν είναι κυβέρνηση το κόμμα της Ν.Δ. (πράγμα που αποδείχθηκε και σε προηγούμενα κεφάλαια- δεύτερο και τρίτο- αυτής της έρευνας. Δαιμονοποίηση κινητοποιήσεων έχουμε και από άλλες εφημερίδες όταν το κόμμα που υποστηρίζουν είναι στη κυβέρνηση. Στο παράρτημα VII, τεκμήρια 20-22 υπάρχουν τρία τέτοια «φαινόμενα» σε πρωτοσέλιδα της 'Απογευματινής' (20/3/1992), της 'Νίκης' (30/8/1995) και του 'Ελεύθερου Τύπου' (27/8/1992).

ειδομένη κήρυκι σιωπάν λαόν ανώγει,
ως άμα θ' οι πρώτοι τε και ύστατοι υίες Αχαιών
μύθον ακούσειαν και επιφρασσαίατο βουλήν°
'Ο΄ σφιν εϋφρονέων αγορήσαντο και μετέειπεν."
(*122)

Και η μεν θεά Αθηνά πήρε την μορφή ενός κήρυκα και έπεισε το λαό για να ακούσει τα λόγια του Οδυσσέα, στις ημέρες μας όμως τη μορφή της Αθηνάς - κήρυκα την παίρνουν κάποιες από τις εφημερίδες (και φυσικά και τα άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης) που βοηθούν την εξουσία στην ποδηγέτηση της κοινής γνώμης με την παράθεση και αναπαραγωγή του λόγου της. Ενός λόγου διαχρονικά μονόπλευρου και μονότονου.

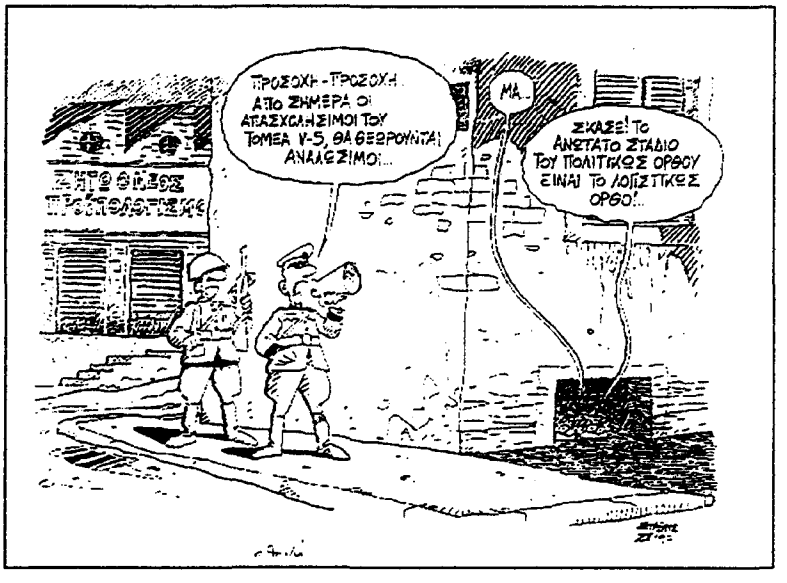

Για "βιώσιμες" επιχειρήσεις μιλούσε το 1955 ο Υπουργός Συντονισμού Παπαληγούρας, στο Βόλο (*123). Για την απεργία στις συγκοινωνίες (των ΗΛΠΑΠ ήταν τότε), μιλούσε και ο Ευάγγελος Γιαννόπουλος, Υπουργός Εργασίας το 1984, λέγοντας ότι σημαίνει "διάλυση του κράτους, διάλυση των πάντων και το κράτος θα αμυνθεί. Εμείς δεν είμαστε διατεθειμένοι να επιτρέψουμε είτε την μείωση της ιδέας του κράτους, είτε την μείωση του κύρους του κράτους". Και αναφερόμενος στο δημόσιο τομέα έλεγε: "Δεν θα επιτρέψουμε λεβεντισμούς και παλικαρισμούς στον ευαίσθητο τομέα των

---

*(122) ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ Β' 278-283 Oxf. Όλο το κείμενο της "θαυμαστής" καθοδήγησης των Αχαιών πολεμιστών από τον Οδυσσέα και το Νέστορα (στοίχοι 48-397 της Ιλιάδος Β') για να μην διακόψουν τον Τρωικό πόλεμο παρατίθεται στο παράρτημα VII, τεκμήριο 2 και προέρχεται από το βιβλίο "Αρχές πολιτικής επιστήμης και στοιχεία του Δημοκρατικού Πολιτεύματος" Αποστολόπουλου Δημ. Και Παϊζη-Αποστολοπούλου Μ. Εκδ. ΟΕΔΒ 1997. Η μετάφραση είναι του Ν. Καζαντζάκη.
*(123) Καθημερινή 1/4/1955

κρατικών θεάτρων και των φεστιβάλ. Ο δημόσιος τομέας θα λειτουργήσει...Πάρτε το απόφαση"(*124).

Για την απεργία των εργαζομένων το Μάρτη του 1992 με αιτία την εισοδηματική πολιτική της Κυβέρνησης, μιλούσε και ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Στέφανος Μάνος "θα ήταν σωστό οι απεργοί να γυρίσουν στην δουλειά τους, γιατί, όπως είπα και πριν, δεν νομίζω ότι η ελληνική κοινωνία, τώρα που ξέρει την ¨πραγματικότητα, θα είναι διατεθειμένη, έπ' άπειρον να ανέχεται αυτή την συμπεριφορά απέναντι του κοινωνικού συνόλου". Ή μιλώντας και αυτός για τον δημόσιο τομέα μας λέει ότι: "Η κοινωνία δεν είναι διατεθειμένη να σηκώσει άλλο τα βάρη του δημόσιου τομέα"(*125). Λες και "ο εργαζόμενος στις δημόσιες υπηρεσίες και ο δημόσιος υπάλληλος, αφαιρούνται από την μάζα των εργαζομένων λες και όλη η μισθωτή κατάσταση αυτών των ανθρώπων έχει τραβηχτεί, παγιωθεί και κατόπιν εξατμιστεί στην ίδια την επιφάνεια των καθηκόντων τους". (*126).

Σε αυτήν την καθοδήγηση της κοινής γνώμης σοβαρό ρόλο παίζουν τα άρθρα και οι τίτλοι των εφημερίδων.

*(124) Αυγή 28/3/1984
*(125) Ελεύθερος Τύπος 10/3/1992
*(126) ΜΠΑΡΤ Ρ., Ο.Π., σελ. 188

Α5α. Τα Άρθρα

"Οι ιστορίες των κυρίων ειδήσεων παρέχουν τη βάση για την πλειοψηφία των κυρίων άρθρων, πράγματι η απόφαση της παραγωγής ενός τέτοιου άρθρου αποτελεί κάποια ένδειξη της σημασίας που δίνεται σε τέτοιες ιστορίες από μία εφημερίδα. Τα κύρια άρθρα σχετίζονται, επίσης, με το ρεπορτάζ στο βαθμό που και τα δύο αποτελούν τρόπους περαιτέρω ανάπτυξης των συστατικών στοιχείων των κυρίων ειδήσεων: αποτελούν δύο διαφορετικά είδη "απαντήσεων" και συχνά αντιφατικούς τρόπους αντιμετώπισης του *ιδίου γεγονότος*" (*127).

Αν η βάση για ένα άρθρο είναι η ύπαρξη μιας είδησης το ίδιο το άρθρο είναι η διατύπωση μιας άποψης σε σχέση με την είδηση. Και αυτή η άποψη όπως και κάθε άποψη σκοπό έχει να πείσει ή να προσπαθήσει να πείσει τον άλλον. Στην προκειμένη περίπτωση τον αναγνώστη (*128). Ο οποίος εθισμένος στον τρόπο παρουσίασης των γεγονότων από την εφημερίδα "του" αναζητά την τεκμηρίωση της αντίληψής του για αυτά τα γεγονότα στη άποψή της που γίνεται συνήθως και δική του. Όταν μάλιστα πρόκειται για κύριο άρθρο. Το οποίο αναζητά στην οικεία θέση στην εφημερίδα "του". Δεύτερη σελίδα στην "Απογευματινή" με τίτλο της στήλης "Άποψη", 'όγδοη σελίδα στην "Ελευθεροτυπία" με τίτλο στήλης "Απόψεις", τρίτη σελίδα στην "Εξουσία" με τίτλο "Η Θέση μας", έκτη σελίδα στην "Αυριανή" με τίτλο στήλης "Θέσεις", δεύτερη σελίδα στην Ἀυγή" με τίτλο "Καταθέσεις", τρίτη σελίδα στα "Νέα" με τίτλο "Ριπές", τρίτη σελίδα στο "Ριζοσπάστη" με τίτλο "Η άποψή μας" κ.λ.π.

Η εννοιολογική συγγένεια των λέξεων που αποτελούν τους μόνιμους τίτλους αυτών των στηλών δεν αφήνουν περιθώρια για αμφισβήτηση του κυρίου σκοπού της ύπαρξή τους. Της καθοδήγησης των αναγνωστών της εφημερίδας: Όσον αφορά την εργατική είδηση την συνοδεύουν κύρια άρθρα κυρίως όταν αυτή έχει γίνει κεντρικό πολιτικό γεγονός. Τέτοιες εργατικές ειδήσεις είναι αυτές που αναφέρονται στις "ιδιωτικοποιήσεις", στην εισοδηματική πολιτική των κυβερνήσεων, στην κυβερνητική πολιτική για την απασχόληση ή τέλος στο είδος των εργατικών ειδήσεων για τις οποίες ισχύει η χαρακτηριστική έκφραση "Δελτίο Απεργών" (*129).

---

*(127) Από το κείμενο των Χώλ, Κραϊτσερ, Τζέφερσον, Κλάρκ και Ρόμπερτς "Η αστυνόμευση της κρίσης" συλ... Κοινωνία, Εξουσία και Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, "Παπαζήση", Αθήνα 1989, σελ. 287

*(128) Στο παράρτημα VII, τεκμήριο 3 υπάρχει μια μελέτη της Νίλσεν που αφορά στην σύνθεση του αναγνωστικού κοινού των εφημερίδων. Τόσο από άποψη μορφωτικού επιπέδου όσο και από τη θέση τους παραγωγή. Η μελέτη προέρχεται από το προαναφερθέν βιβλίο του Λυκούργου Κομίνη.

*(129) Παράρτημα VII, τεκμήρια 4-5

Α5β. Οι Τίτλοι.

Τα έντυπα "ειδοποιούν με τους τίτλους", κατά τον Άρλοντ, Αμερικανό καθηγητή της δημοσιογραφίας, "τον αναγνώστη-με τον ιδιαίτερο τρόπο που τα χαρακτηρίζει-ότι έχει να διαβάσει κάτι ενδιαφέρον και εντυπωσιακό". Αυτή είναι η ουσιαστική αποστολή του τίτλου. Γιατί με αυτόν τα "ισοπεδωμένα" στοιχεία ενός δημοσιογραφικού κειμένου αποκτούν αξία, επειδή ακριβώς επισημαίνονται μέσα από το νόημα του τίτλου..."Εκείνο που πουλάει στην εφημερίδα είναι ο τίτλος". Αλλά ο τίτλος δεν "πουλάει" μόνο. "Ερεθίζει, κεντρίζει, συγκλονίζει, "εξαναγκάζει" τον αναγνώστη να διαβάσει ένα κείμενο ή τον απωθεί" (*130).

Μια απλή ματιά στη εξέλιξη της τεχνικής της παραγωγής των τίτλων των εφημερίδων είναι ικανή να μας πείσει για την βελτίωση τους από άποψη περιεκτικότητας και συντομίας (βλέπε π.χ. την "Αυγή" 9/2/1963 που υπάρχει στο παράρτημα ΙΙΙ, τεκμήριο 2 και την "Αυγή" 25/12/1992 που υπάρχει στο τέταρτο μέρος που αναφέρεται στις απολύσεις των εργαζομένων στο Νεώριο). Στην εγκατάλειψη των μακροσκελών τίτλων (τίτλων-σιδηρόδρομων) συνέβαλλε εκτός των άλλων και η εισαγωγή των tabloids και η μεταπήδηση του Ελληνικού Τύπου από την λινοτυπία στη ηλεκτρονική τυπογραφία.

Εδώ δεν θα μας απασχολήσει η τεχνική πλευρά της τιτλοφόρησης παρά μόνο, μέσα από χαρακτηριστικά παραδείγματα, ο τρόπος που οι εφημερίδες μέσα από τους τίτλους τους προσπαθούν να καθοδηγήσουν την κοινή γνώμη καθώς και φαινόμενα που σχετίζονται με την τιτλοφόρηση αλλά και την ροή της πραγματικής είδησης.

Από την ανάλυση που προηγήθηκε (μέρος τέταρτο και πέμπτο) έγινε φανερή η σχέση που υπήρξε ανάμεσα στην εργατική είδηση που γίνεται ή όχι κεντρικό πολιτικό ζήτημα και τον αριθμό των πρωτοσέλιδων που οι εφημερίδες αφιερώνουν κάθε φορά. Στην συνέχεια θα μας απασχολήσει η ανάλυση τίτλων των εφημερίδων που υπήρξαν σε πρωτοσέλιδα αφιερώματα αλλά και στις εσωτερικές σελίδες. Οι πρωτοσέλιδοι τίτλοι προέρχονται από το δίμηνο Αύγουστος - Σεπτέμβριος 1995.

---

*(130) Λυκούργος Κομίνης, Ο.Π., Τόμος β', σελ. 71-72. Ο συγγραφέας σ' αυτό το κεφάλαιο του βιβλίου του κάνει μια ιστορική ανασκόπηση των τίτλων που χρησιμοποίησαν οι εφημερίδες, ενώ στις σελίδες 280-288 δίνει παραδείγματα αυτής της διαχρονικής τιτλοφόρησης.

• **"Τέρατα στη πρώτη σελίδα"** (*131)

Η Απογευματινή: στις 17/8/1995 (*132), αναφερόμενη στην "εγκατάλειψη" των ναυπηγείων της Ελευσίνας από τον εφοπλιστή Περατικό, έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "Ελευσίνια...μυστήρια", που παραπέμπει τον αναγνώστη σε καινούργιες, άγνωστες, ιεροτελεστίες που συντελούνται σήμερα στην Ελευσίνα και που αφορούν στο "χονδρό παιχνίδι εις βάρος 2,000 εργαζομένων"(υπέρτιτλος). Όπου η φωτογραφία του καθενός συνοδεύει το "σπαστό" υπότιτλο: "Ο Ανδρέας ήξερε για το κλείσιμο των Ναυπηγείων", "Ο Σημίτης στόχος πρωθυπουργού και "δελφίνων"", "Κοροϊδέψαμε τον λαό, λέει ο Γιαν. Καψής", "Περατικός: Δεν με δεχόταν ο Υπουργός...". Στις 30/8/95 έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "Σκάνδαλο με τα ναυπηγεία", υπέρτιτλο: "Ξεπουλούν τον Σκαραμαγκά χωρίς διαγωνισμό", υπότιτλο: "Απολύσεις...υπόσχεται ο Αγοραστής". Και συνοδεύεται από πρόλογο: "Τα μεγαλύτερα ναυπηγεία της Μεσογείου ξεπουλά η Ελληνική Κυβέρνηση, και μάλιστα χωρίς διαγωνισμό, σε εταιρία αμφίβολης δυναμικότητας, που η πρώτη...υπόσχεση που έδωσε ήταν η απόλυση 825 εργαζομένων...". Ενώ την επόμενη μέρα αναφερόμενη πάλι στην πρόταση Καλογερίδη για την αγορά των ναυπηγείων Σκαραμαγκά έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "Διασυρμός με τα Ναυπηγεία" και υπέρτιτλο: "Ανίκανη η κυβέρνηση κάνει τώρα πίσω".

Ο Ελεύθερος Τύπος: Στις 20/8/1995 κάνοντας άμεση σύνδεση ναυπηγείων και εξελίξεων στην εσωκομματική σύγκρουση του κυβερνώντος κόμματος, έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "Σημίτης Τέλος", υπέρτιτλο: "Ο ισχυρός "δελφίνος" το μεγάλο θύμα της Ελευσίνας" και υπότιτλο: "2,100 εργαζόμενοι των ναυπηγείων χρησιμοποιήθηκαν για να χτυπηθεί η εσωκομματική αντιπολίτευση. Η ενδοκυβερνητική σύγκρουση απειλεί και τον Σκαραμαγκά". Και εντός πλαισίου έχει: "Πως τον απομόνωσε πολιτικά ο Ανδρέας" (*132) Στις 31/8/1995 εναποθέτοντας την ευθύνη προσωπικά στον πρωθυπουργό έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "Γελάστε Κόσμε!", υπέρτιτλο: "Ρεζίλι η κυβέρνηση με το φιάσκο Σκαραμαγκά", πρώτο υπότιτλο: "Η αυλή της Εκάλης πίεσε ασφυκτικά να δωριθεί το ναυπηγείο" και δεύτερο υπότιτλο "Ο Έβερτ εξεδίωξε τον αεριτζή Καλογερίδη, που ζητούσε υποστήριξη".

Ο Ελεύθερος: Στις 17/8/1995 (*133) συνδέοντας την εξωτερική με την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "Κυβέρνηση της Πλάκας", υπέρτιτλο: "Μετά τις Κάνες αιφνιδιάστηκαν

---

*(131) Ο τίτλος είναι δάνειο από το βιβλίο του Ουμπέρτο Έκο, Η σημειολογία στην καθημερινή ζωή, "Μάλλιαρης", Αθήνα 1992, σελ. 38. Η δε παρούσα χρήση του έχει, φυσικά, σκωπτικό χαρακτήρα.

*(132) Παράρτημα VII, τεκμήρια 6,7

*(133) Παράρτημα VII, τεκμήριο 11

και στη Ελευσίνα" και αναφερόμενος στην εσωκομματική αντιπολίτευση της κυβέρνησης έχει υπότιτλο: "Ανεύθυνοι οι Υπουργοί, Πάγκαλος: Να συγκληθεί εκτάκτως το Υπουργικό Συμβούλιο υπό την Προεδρία του Ανδρέα". Και όλα αυτά συνοδευόμενα από ένα μεγάλο πρόλογο που συνδέει το "Κυβερνητικό θίασο" με τα ναυπηγεία Ελευσίνας και τα χρέη τους στο ΙΚΑ και τις τράπεζες και με το Σημίτη, κάνοντας αναφορά, και στην περιοδεία του Έβερτ στα ναυπηγεία.

Η Καθημερινή: Στις 27/8/1995 (*134) θέλοντας να δείξει την συνέχεια της πολιτική αδυναμίας των κυβερνήσεων από 1981 μέχρι και το 1995 έχει σαν κύριο τίτλο: "Αμαρτίες μιας δεκαπενταετίας", και υπότιτλο: "Η εμβαλωματική πολιτική όλων ανεξαιρέτως των από το 1981 κυβερνήσεων συνεχίζει και οξύνει την κρίση στην Ολυμπιακή, στην ΕΤΒΑ και -μετά τα ναυπηγεία Ελευσίνας- στον Σκαραμαγκά". Ενώ στις 31/8/95 έχει τίτλο, όχι κύριο; "Η κυβέρνηση "ανακρούει πρύμα" στον Σκαραμαγκά, και υπότιτλο: "Διάψευση των ξένων εταιριών για συμμετοχή" αναφερόμενη στις ξένες εταιρίες που εφέροντο ως συμμέτοχοι της ΝΑΥΣΙ στην αγορά του Σκαραμαγκά.

Οι Οικονομικές Εφημερίδες: έχουν πρωτοσέλιδους τίτλους που ευθέως αναφέρονται στην οικονομική πλευρά της είδησης αποφεύγοντας τους εντυπωσιασμούς. Έτσι :

Η εφημερίδα Εξπρές: Στις 9/8/1995 (*135) συνδέοντας όλες τις αποκρατικοποιήσεις με την εσωκομματική αναταραχή στο ΠΑΣΟΚ έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "...Χειμώνιασε για τις αποκρατικοποιήσεις", και υπότιτλο: "Η εσωκομματική αναταραχή στο ΠΑΣΟΚ και οι ισορροπίες στέλνουν στο ψυγείο όλες τις εκκρεμότητες αφού και στο Σκαραμαγκά επικρατεί η επιλογή 51% στην ΕΤΒΑ και 49% στους εργαζόμενους". Στις 27/8/1995 με πρωτοσέλιδο τίτλο μας πληροφορεί ότι: "Κρίνεται το μέλλον των ναυπηγείων" "Στη συνάντηση Παπανδρέου - Σημίτη" (υπέρτιτλος) δηλαδή ότι την απόφαση για τα ναυπηγεία στην ουσία θα την πάρει ο πρωθυπουργός.

Το Κέρδος: Στις 19/8/1995 (*136) έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "Στις τράπεζες ανατίθεται η ...κηδεμονία των Ναυπηγείων", υπέρτιτλος "Την άνοιξη του 1996 η πρώτη απόπειρα πώλησης" και πρώτη παράγραφο του προλόγου: "Ο κίνδυνος γενικότερης "ανάφλεξης" στο κυβερνητικό στρατόπεδο, με αφορμή την υπόθεση των Ναυπηγείων Ελευσίνας, αποφεύχθηκε". Στις 29/8/95 έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "Δύο σενάρια για την "τύχη" των Ναυπηγείων", υπέρτιτλο: "Σήμερα κρίσιμη κυβερνητική σύσκεψη" και πρόλογο: "Κρίσιμη ημέρα σήμερα για τα ναυπηγεία Σκαραμαγκά. Σε ευρεία σύσκεψη, στο γραφείο του

---

*(134) Παράρτημα VII, τεκμήριο 13
*(135) Παράρτημα VII, τεκμήριο 12
*(136) Παράρτημα VII, τεκμήριο 15

Υφυπουργού παρά τω πρωθυπουργώ Αντώνη Λιβάνη, θα εξεταστεί και ίσως αποφασιστεί η οριστική λύση για το μεγαλύτερο ναυπηγείο της χώρας". Στις 31/8/95 έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "Ξεκαθαρίζει το τοπίο για τα ναυπηγεία Σκαραμαγκά", υπέρτιτλος: "Οριστικές αποφάσεις την ερχόμενη εβδομάδα", και πρόλογο "Την επόμενη

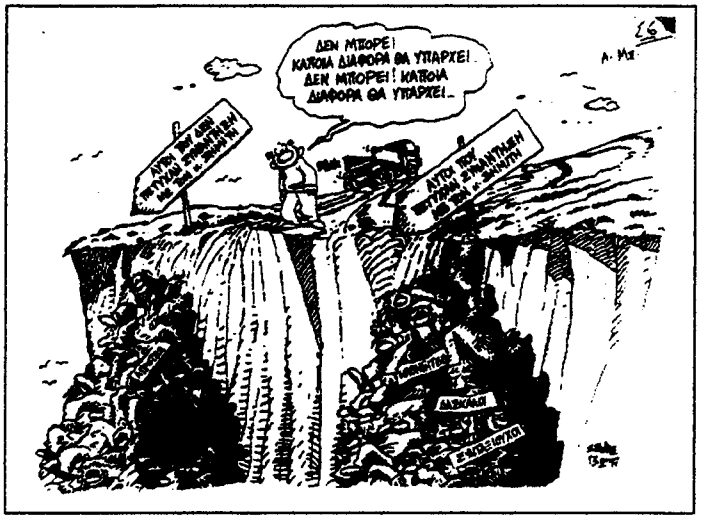

εβδομάδα θα κριθεί οριστικά το ενδιαφέρον των πέντε ομίλων του εξωτερικού για την εξαγορά του Ναυπηγείου Σκαραμαγκά, σε συνεργασία με την ΝΑΥΣΙ".

Η Ναυτεμπορική: Στις 20/8/1995 (*137) έχει, εντός πλαισίου, πρωτοσέλιδο τίτλο: "Η χαμένη δεκαετία των Ελληνικών Ναυπηγείων", και σε ένα εκτεταμένο πρόλογο που ακολουθεί, εκτός των άλλων, μας πληροφορεί για δύο ρεπορτάζ στις σελίδες 6 και 29 που τεκμηριώνουν το συμπέρασμα που ο τίτλος σε παραπέμπει.

Η Αυριανή, πιστή στην εύληπτη λειτουργία των τίτλων της έχει συνδυάσει, με έντονο λαϊκιστικό πνεύμα, την εγκατάλειψη των Ναυπηγείων Ελευσίνας με την πρωθυπουργική σύζυγο, στο πρωτοσέλιδο τίτλος στις 18/8/95 (*138) που είναι: "Κολλητή της Μιμής, η γυναίκα του Περατικού", υπέρτιτλο: "Για όλα τα μεγάλα σκάνδαλα υπάρχει εξήγηση" και υπότιτλο "Η κυρία Περατικού πρώην ιδιοκτήτρια μπαρ και ναρκομανής έχει βοηθήσει το αμαρτωλό πρωθυπουργικό ζεύγος, στη διακόσμηση της Ροζ Βίλας" και δίπλα κάτι σαν υπότιτλο ή άλλο τίτλο συγχρόνως έχει: "Σήμερα στην Αυριανή, Με την εκκαθάριση... εν λειτουργία κοροϊδεύει η κυβέρνηση τους εργαζομένους στην Ελευσίνα". Ενώ στις 19/8/95 έχει σαν προμετωπίδα στην πρώτη σελίδα, εντός πλαισίου, τον τίτλο: "Εμφύλιος στο ΠΑΣΟΚ για τα Ναυπηγεία. Διατεταγμένη από την Χαριλάου Τρικούπη η υπονόμευση Σημίτη - Επίθεση κατά πάντων εξαπέλυσε ο Τσοβόλας".

---

*(137) Παράρτημα VII, τεκμήριο 14
*(138) Παράρτημα VII, τεκμήριο 10

Η Νίκη: Στις 16/8/1995 (*139) παίζοντας με το επώνυμο του εφοπλιστή Περατικού διαβεβαιώνει τον αναγνώστη της ότι η "Κυβέρνηση" θα βάλει Φραγμό στην ασυδοσία των ιδιωτικοποιήσεων" (υπέρτιτλος), απαιτώντας "Όχι άλλο ρεσάλτο για τον Πειρατή" (τίτλος) πληροφορώντας ότι είναι: "Στο δρόμο 2,000 εργαζόμενοι των Ναυπηγείων Ελευσίνας από τον εκλεκτό της Ν.Δ. εφοπλιστή Μ. Περατικό" (υπότιτλος). Και στις 24/8/95 ο πρωτοσέλιδος τίτλος της συνεχίζει να παραπέμπει στις ευθύνες όλων των άλλων εκτός της κυβέρνησης. Έτσι έχει ως τίτλο: "Πέλεκας στις γαλάζιες πειρατείες", και υπέρτιτλο: "Αίτημα ΠΑΣΟΚ και εργαζομένων" και δίπλα τις φωτογραφίες των Κ. Σημίτη, Β. Παπανδρέου και του Προέδρου της ΓΣΕΕ Χρ. Πρωτόπαπα, που όπως μας πληροφορεί "ζήτησαν την δικαστική διερεύνηση των ιδιωτικοποιήσεων που έγιναν επί Ν.Δ.".

Η Αυγή στις 17/8/95 (*140) έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "Να γιατί κράτησαν μυστική την σύμβαση!", υπέρτιτλο: "Ναυπηγεία Ελευσίνας: "Όμηροι" 2,000 εργαζόμενοι" και υπότιτλο "Πολιτικά και οικονομικά παιχνίδια εις βάρος της οικονομίας", ενώ στο εκτεταμένο πρόλογο που ακολουθεί προσπαθεί να πείσει τον αναγνώστη της γιατί "Επί δυόμισι έτη και η προηγούμενη και η σημερινή κυβέρνηση αρνούνταν να δημοσιοποιήσουν τη συμφωνία πώλησης των Ναυπηγείων Σκαραμαγκά..." Στις 20/8/95 συνδέοντας την κρίση στα ναυπηγεία με αυτή στο ΠΑΣΟΚ έχει πρωτοσέλιδο τίτλο:: ""Ναυπηγείται" κρίση στο ΠΑΣΟΚ", υπέρτιτλο: "Ομολογεί - προβλέπει και, ίσως, επιδιώκει συγκρούσεις ο Α. Παπανδρέου...". Ενώ μετά από ένα, πάλι, εκτενή πρόλογο που αναφέρεται στις θέσεις του Α. Παπανδρέου για "την...συγκρουσιακή πορεία του ΠΑΣΟΚ" τις οποίες η εφημερίδα συνδέει με την κρίση στα Ναυπηγεία Ελευσίνας έχει τον εξής, δεύτερο, τίτλο: "Ναυάγησε η κυβερνητική πολιτική για τα Ναυπηγεία".

Ο Ριζοσπάστης στις 24/8/95 (*141) έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "Βρώμικο Αλισβερίσι Κυβέρνησης-Περατικού", υπέρτιτλο:: "Απροσχημάτιστα παζάρια για το μοίρασμα της ναυπηγικής Βιομηχανίας" και υπότιτλο πρόλογο: "Ο μέχρι χτες συνδαιτυμόνας της κυβέρνησης Παπανδρέου αποκαλύπτει πλευρές των "στενών σχέσεων" που διατηρούσε με κυβερνητικά στελέχη. "Σούζα" οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ στην επιλογή για εκκαθάριση των Ναυπηγείων Ελευσίνας. Την πορεία αποβιομηχάνισης της χώρας επέλεξε να στηρίξει στην πραγματικότητα η πλειοψηφία της ΓΣΕΕ". Στις 31/8/95 έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "Υπόλογοι", υπέρτιτλο: "Εγκληματική εμμονή της

*(139) Παράρτημα VII, τεκμήριο 17
*(140) Παράρτημα VII, τεκμήριο 18
*(141) Παράρτημα VII, τεκμήριο 9

κυβέρνησης στην εκποίηση του Σκαραμαγκά", υπότιτλο "για το βρώμικο ξεπούλημα" και πρόλογο: ""Αέρας κοπανιστός", αποδεικνύεται η "ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα", κατά την κυβέρνηση, πρόταση της ΝΑΥΣΙ που αξιώνει τα ναυπηγεία χωρίς να πληρώσει έστω και μία δραχμή". Ενώ από κάτω και στα δεξιά του υπότιτλου φαντάζει αλλά και γίνεται φανερή η "πρόταση σωτηρίας για την βιομηχανία" που κάνει δια του λογότυπού του το ΚΚΕ.

Τα Νέα: στις 16/8/95 (*142) αναδεικνύοντας ως κύριο θέμα την επαπειλούμενη ανεργία των εργαζομένων στα ναυπηγεία Ελευσίνας και συνδέοντας την με το "Εσωκομματικό παιχνίδι" για το οποίο "μιλάει ο Σημίτης" (υπέρτιτλος) έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "2,100 Όμηροι" και υπότιτλο "Στον εκβιασμό για τα Ναυπηγεία". Ενώ μια γελοιογραφία του Κώστα Μητρόπουλου συνοδεύει τον εκτενή πρόλογο που ακολουθεί. Στις 30/8/95 έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "Ξάφνιασε τους πάντες ο Σημίτης" και υπέρτιτλο:: "Ξεσηκωμός εργαζομένων στον Σκαραμαγκά". Στο δε πρόλογο που ακολουθεί κάνει λόγο για την πρόταση της κοινοπραξίας ΝΑΥΣΙ και ξένων επιχειρηματιών.

Η Ελευθεροτυπία: στις 17/8/95 (*143) έχοντας ως πρωτοσέλιδο τίτλο: "Ναυπηγείο Απελπισίας", υπέρτιτλο:: "Εκκαθάριση εν λειτουργία και μετά...αδιέξοδο" και υπότιτλο: "Αντιδρούν οι εργαζόμενοι - Νέα κόντρα Σημίτη - Περατικού" θέλει να δώσει στον αναγνώστη να καταλάβει την απελπιστική θέση των εργαζομένων στο Ναυπηγείο της Ελευσίνας. Πράγμα που υπηρετεί και η παράθεση της φωτογραφίας όπου δύο εργαζόμενοι με έκδηλη την απελπισία στα πρόσωπά τους κάθονται σ' ένα μπάγκο μπροστά από ένα βαγόνι του ΟΣΕ που κατασκεύαζαν τα ναυπηγεία Ελευσίνας. Στις 30/8/95 αναφερόμενη στην πρόταση Καλογερίδη για την αγορά των Ναυπηγείων Σκαραμαγκά έχει πρωτοσέλιδο τίτλο: "Κεραυνός στο παρά 5' για Σκαραμαγκά", υπέρτιτλο: "Οργή εργαζομένων για τον αιφνιδιασμό Σημίτη" και υπότιτλο: "Στροφή σε πρόταση ομίλου. Πολλά τα ερωτηματικά", και δίπλα από μια εμβόλιμη φωτογραφία του Σημίτη: "Όλα καλά, ομόφωνη η απόφαση".

Το Έθνος: Στις 17/8/95 (*144) έχει ως πρωτοσέλιδο τίτλο: "Προίκα στην Ελευσίνα" αναφερόμενη στη "στενή συνεργασία τεσσάρων υπουργών και έξι τραπεζών για το σχέδιο σωτηρίας των ναυπηγείων Ελευσίνας" (πρόλογος), υπότιτλος: "το σχέδιο σωτηρίας των Ναυπηγείων" και υπότιτλος "Ιδού η ιδιωτικοποίηση - μαϊμού, αποκαλύπτουμε την κομπίνα Περατικού". Στις 19/8/95 έχει ως κύριο θέμα τον "εμφύλιο συνδικαλιστών με αφορμή τα ναυπηγεία" (υπέρτιτλος) με τίτλο: "Νέο θερμό μέτωπο στο ΠΑΣΟΚ" και υπότιτλο

*(142) Παράρτημα VII, τεκμήριο 16
*(143) Παράρτημα VII, τεκμήριο 19
*(144) Παράρτημα VII, τεκμήριο 8

"Στριπ-τιζ Περατικού από τον Σκαραμαγκά"

- **....και "σημεία" στις εσωτερικές σελίδες.**

Από την ανάλυση που προηγήθηκε έγινε φανερός ο ρόλος των πρωτοσέλιδων τίτλων στην προσπάθεια των εφημερίδων να καθοδηγήσουν την κοινή γνώμη. Μια προσπάθεια που είναι άμεση συνδεδεμένη και με το τι "πουλάει" στη αγορά, (πράγμα άλλωστε που θα φανεί και στον τρόπο κάλυψης των εργατικών "ατυχημάτων"), αλλά και με την πολιτική γραμμή κάθε εφημερίδας. Οπτικές με τις οποίες αναλύονται αυτοί οι τίτλοι και που σχετίζονται κυρίως με την συμπολιτευτική ή αντιπολιτευτική γραμμή των εφημερίδων έχουν δοθεί σε προηγούμενα μέρη της μελέτης. Πολλές απ' αυτές τις οπτικές συμπίπτουν, όπως είναι φυσικό, με αυτές της ανάλυσης για την προσπάθεια καθοδήγησης της κοινής γνώμης. Στη συνέχεια θα αναλυθούν κάποια "σημεία", εκτός πρωτοσέλιδων, που σκοπό έχουν την ποδηγέτηση της κοινής γνώμης χωρίς φυσικά να απεμπλέκονται από την πολιτική γραμμή της εφημερίδας. Τουναντίον. Και που συγχρόνως δίνουν και κάποιες άλλες πληροφορίες για τον τρόπο εμφάνισής της εργατικής είδησης.

Το πλέον, εξ όσων συνάντησε η παρούσα μελέτη , χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το δημοσίευμα της "Απογευματινής" (19/3/1992 σελ. 13) (*145) για το Νεώριο της Σύρου που είχε σαν αποτέλεσμα την αντίδραση των εργαζομένων όπως είδαμε στο Α3α κεφάλαιο.

Η Απογευματινή είναι μια εφημερίδα με μέση ημερήσια κυκλοφορία που τότε κυμαινόταν από 70,0000 μέχρι 90,0000 φύλλα και είχε πέμπτη θέση σε κυκλοφορία στις ημερήσιες εφημερίδες (*146) είχε λοιπόν ένα πολύ σοβαρό κομμάτι από την "πίτα" του αναγνωστικού κοινού των εφημερίδων.

Ο σκοπός της όσον αφορά το αναγνωστικό της κοινό, όπως και κάθε άλλης εφημερίδας, ήταν και είναι διττός. Η διατήρηση και αύξηση του αναγνωστικού της κοινού και δια μέσου αυτού η όσον το δυνατόν μεγαλύτερη διεύρυνση της καθοδήγησης της κοινής γνώμης. Φυσικά με την πολιτική που εκπορεύεται από την διεύθυνση της εφημερίδας.

Η είδηση για την κατάληψη του Νεωρίου και των δημόσιων υπηρεσιών του νησιού καθώς και για το συσσίτιο δεν μπορούσε να αποσιωπηθεί άλλο, λόγω της ύπαρξης των άλλων μέσων μαζικής ενημέρωσης. Έπρεπε λοιπόν να βρεθεί ένας τρόπος εμφάνισής της

---

*(145) Παράρτημα VII, τεκμήριο 24

*(146) Δ. Ψυχογιός Δ., Το αβέβαιο μέλλον του Αθηναϊκού Τύπου, ."Δίαυλος", Αθήνα 1992, σελ. 61-62. Επίσης Λ. Κομίνης, Ο.Π., σελ. 291-303.

που να πείθει τους, εκτός νησιού, αναγνώστες της που αποτελούσαν την συντριπτική πλειοψηφία των αναγνωστών της και που συγχρόνως βρίσκονταν μακριά από τα γεγονότα, ότι το "πράγμα" δεν είναι σοβαρό. Δεν κινδυνεύει η πολιτική της κυβέρνησης που και αυτοί και η εφημερίδα υποστηρίζουν. Όπως δεν κινδυνεύει και η δική τους άποψη και θέληση για την πραγματοποίηση των αποκρατικοποιήσεων. Η άποψη τους για έναν άλλο τρόπο, καλύτερο, δόμησης και λειτουργίας της οικονομίας. Η άποψη τους, εν ολίγοις, για μια καλυτέρευση της ζωής τους.

Χρειαζόταν λοιπόν να επιβεβαιωθεί η πολιτική τόσο της εφημερίδας όσο και της κυβέρνησης για τις αποκρατικοποιήσεις και συγχρόνως να καταδειχτεί η ελαφρότητα του "πράγματος" και η υστερόβουλη λογική των δραστών με την δαιμονοποίηση, στα μάτια των αναγνωστών της, των κινητοποιήσεων των εργαζομένων. Και αυτό το επέτυχε τόσο με το τίτλο όσο και με τον πρόλογο."Θέατρο ΠΑΣΟΚ και στη Σύρο" (τίτλος). Θέατρο = τόπος όπου γίνονται θεατρικές παραστάσεις. Θέαμα, παράσταση, αιτία σκώμματος, γέλωτας. Γίνομαι θέατρο = γελοιοποιούμαι. Θέατρο σκιών = ο καραγκιόζης (*147). Τόπος όπου πάντα επέρχεται κάθαρση με τη λύση του δράματος. Και το ΠΑΣΟΚ ο δαίμονας που έστησε το σκηνικό, την υπόθεση του έργου και το θίασο. Πράγμα άλλωστε που έχει ξανακάνει και στο Λαύριο όπου και εκεί μόνο εντυπώσεις είχε δημιουργήσει με το συσσίτιό του. "Μετά το Λαύριο δημιουργεί εντυπώσεις ...με το συσσίτιο στο Νεώριο" (υπότιτλος).

Ενώ στο πρόλογο: "Από χθες το ΠΑΣΟΚ επιχειρεί" (άρα δεν το έχει ακόμη κατορθώσει και μπορεί να μην το κατορθώσει ποτέ) "να εκμεταλλευτεί την αγωνία των εργαζομένων των ναυπηγείων Νεωρίου Σύρου" (μια αγωνία, κάτι σαν ίωση στην Ιατρική, χωρίς άμεσα υπεύθυνους δημιουργούς της) "αποδεικνύοντας" (το ίδιο το ΠΑΣΟΚ με αυτή του την επιχείρηση απέδειξε) "ότι τα γεγονότα του Λαυρίου" (και αυτού όπως του Νεωρίου) "ήταν μόνο μια πράξη της πολιτικής προπαγάνδας του κατά των αποκρατικοποιήσεων" (και σαν πράξη πολιτικής προπαγάνδας παραμένει ελάχιστα επικίνδυνη για την πολιτική -μας- των αποκρατικοποιήσεων).

Το υπόλοιπο ρεπορτάζ παραμένει ένα ευπρεπές ρεπορτάζ. Ήπιο και πληροφοριακό. Αλλά πόσοι από τους αναγνώστες το διάβασαν. Ή αν το διάβασαν πόσοι απ' αυτούς μπορούν να αποτινάξουν από πάνω του ή από πάνω τους την καθοδηγητική "ταφόπλακα" του τίτλου και του προλόγου. Όταν μάλιστα, όπως

*(147) "Νέον Ορθογραφικόν Ερμηνευτικόν Λεξικόν", Χρ. Γιοβάνης., Αθήνα 1970.

έγινε φανερό και στο οικείο κεφάλαιο, και η χρήση της φωτογραφίας λειτουργεί υποβλητικά για την ηρεμία που επικρατεί στο νησί.

Ψάχνοντας το ρεπορτάζ ένα άλλο φαινόμενο ξαφνιάζει, είναι ένα ανυπόγραφο ρεπορτάζ. Φαίνεται ότι για τους Έλληνες εργατικούς συντάκτες δεν ισχύουν τα λόγια του Αμερικανού συνδικαλιστή

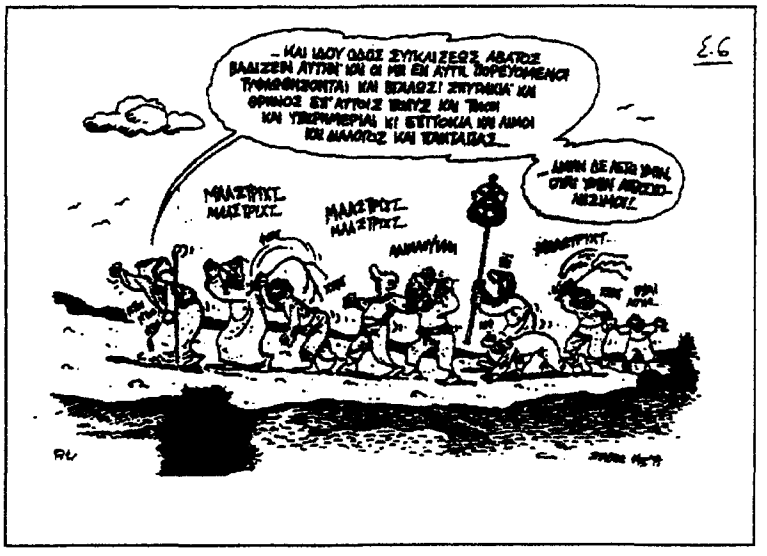

"πριν είκοσι χρόνια προγευμάτιζαν μαζί μας στο καφενείο. Σήμερα δειπνούν με τους βιομηχάνους" (*148). Ίσως όμως και οι "Πυλωροί" της εργατικής είδησης, που στην προκειμένη περίπτωση δημιουργούν τίτλους και προλόγους, να το αποδέχονται.

Παρόμοιοι τρόποι εμφάνισης της εργατικής είδησης στις εσωτερικές σελίδες των εφημερίδων υπάρχουν σε όλες τις εφημερίδες (υπογεγραμμένα ή όχι). Όπως π.χ. "Ελεύθερος" 17/8/95, "Αυριανή" 31/3/95 και 18/8/95, "Νίκη" 30/3/95 και 19/8/95, "Ριζοσπάστης" 20/8/95, "Ελευθεροτυπία" 24/8/95.

Αντίθετο παράδειγμα αποτελεί το δημοσίευμα της ίδιας εφημερίδας ('Απογευματινή') για τα ναυπηγεία Σκαραμαγκά (1/7/1995 σελ. 41) (*149) όπου τίτλος: "Κρίση στην ΕΤΒΑ για τον Σκαραμαγκά", ο υπέρτιτλος: "Η τράπεζα έπαυσε δύο μέλη του Δ.Σ. των ναυπηγείων" και ο πρόλογος ανταποκρίνονται πλήρως στο υπόλοιπο ρεπορτάζ. Το σύνολο του οποίου (τίτλος, πρόλογος, υπόλοιπο ρεπορτάζ και η φωτογραφία) μπορεί να χαρακτηριστεί ως "αντικειμενικό", επειδή

---

*(148) Από το άρθρο του Serge Halimi: "Δημοσιογραφία της Οσφυοκαμψίας" στο αφιέρωμα της "Le Monde diplomatique", "Μέσα ενημέρωσης, μηχανισμοί χειραγώγησης", Απρίλιος 1996, σελ. 17

*(149) Παράρτημα VII, τεκμήριο 25

περιέχει την είδηση της παύσης των μελών του Δ.Σ. των ναυπηγείων, την θέση των εργαζομένων για αυτή την είδηση, τις πληροφορίες που σχετίζονται με την αιτία του γεγονότος (αγορά του ναυπηγείου από τον όμιλο Περατικού), την θέση του ομίλου για την βελτίωση της προσφοράς του, την θέση της κυβέρνησης δια του αρμοδίου Υπουργού και τέλος την θέση αλλά και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ΕΤΒΑ. Φυσικά το ρεπορτάζ είναι ενυπόγραφο. Οι "Πυλωροί" φαίνεται να μην έχουν παρέμβει.

Το τρίτο "σημείο" δεν αφορά σε τίτλους και πρόλογους ρεπορτάζ αλλά σε μια υποσημείωση, που υπάρχει στην "Ελευθεροτυπία" (10/3/1995 σελ. 44). Το δημοσίευμα κάνει λόγο για "Ναυμαχία Υπουργών" (τίτλος) όπου "Ο Σκουλαρίκης διαχωρίζει τη θέση του για Σκαραμαγκά και ο Ροκόφυλλος αντεπιτίθεται" (υπέρτιτλος). Και αναφέρεται στις αντιδράσεις που έχουν δημιουργηθεί "στη ρηξικέλευθη διάταξη του νομοσχεδίου του Υπουργείου Βιομηχανίας για την πώληση των ναυπηγείων" η οποία προέβλεπε ότι "Ο ιδιοκτήτης των ναυπηγείων Σκαραμαγκά θα επιλέξει ονομαστικά τους εργαζόμενους που θα απολύσει και θα στείλει τον κατάλογο τους στην ΕΤΒΑ..." (αρχή του ρεπορτάζ της εφημερίδας της προηγούμενης μέρας και πρόλογος αντίστοιχα). Η υποσημείωση είναι η εξής: "Δαίμων της διόρθωσης αφαίρεσε από το χθεσινό ρεπορτάζ για το νομοσχέδιο ιδιωτικοποίησης των ναυπηγείων τα εισαγωγικά από την λέξη: "ρηξικέλευθη" με αποτέλεσμα το νομοθέτημα να εμφανίζεται...προοδευτικό. Το όλο ρεπορτάζ κάθε άλλο παρά αυτό τόνιζε". Ο συντάκτης του ρεπορτάζ και κατ' επέκταση η εφημερίδα ξεκαθάρισαν την θέση τους. Το νομοσχέδιο δεν είναι προοδευτικό.

Α5γ. Η Σημειολογία του Θανάτου

Εκεί όμως που γίνεται φανερή η θλιβερή πραγματικότητα της εργατικής είδησης είναι στις μικρές καθημερινές εργατικές ειδήσεις. Οι οποίες είτε αποσιωπούνται είτε αναφέρονται επιγραμματικά όπως θα φανεί και στο κεφάλαιο που ασχολείται με τις ειδήσεις που αφορούν τα εργατικά "ατυχήματα". Χωρίς τίτλους, υπέρτιτλους, υπότιτλους, πρόλογους και φωτογραφίες. Σε αντίθεση π.χ. με τις αθλητικές ειδήσεις για τις οποίες οι εφημερίδες αφιερώνουν τέσσερις, πέντε, έξι και παραπάνω σελίδες καθημερινά. Όπου και εδώ σπάνια υπάρχει κάτι που να αφορά π.χ. τον εργοστασιακό αθλητισμό. Το ίδιο γίνεται άλλωστε και με τις πολιτιστικές σελίδες όπου σπάνια φιλοξενούνται πολιτιστικά δρώμενα των εργαζομένων (η παράθεση μέσα στην μελέτη πινάκων ζωγραφικής του Γιάννη Μίχα - εργαζόμενου και συνδικαλιστή στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά- αυτή την έλλειψη θέλει να καταδείξει).

Σ' αυτή την θλιβερή πραγματικότητα έρχεται να προστεθεί και η σημειολογία του θανάτου για της ειδήσεις που αφορούν τα εργατικά "ατυχήματα". Όπου τα μέσα μαζικής ενημέρωσης καλύπτουν τα συμβάντα. Και οι λέξεις που χρησιμοποιούν τους παρέχουν και "κάλυψη". Μέχρι και η φωνή και ο χρόνος των ρημάτων. Και φυσικά ούτε οι εργάτες "δηλητηριάστηκαν" ούτε ο μοχλός "τραβήχτηκε", ούτε ο εργάτης "έχασε" τη ζωή του. Κάποιος με πράξεις ή παραλείψεις, έκανε ή δεν έκανε κάτι που είχε αντίκτυπο πάνω σε κάποιους άλλους. Ούτε "αμέλεια" είναι ούτε "λάθος".

Έτσι καμιά φλόγα δεν τον "έσπρωξε" στο θάνατο. Ούτε ο 36χρονος ελασματουργός "που μέρες τώρα έκοβε τις λαμαρίνες του κυπριακού πλοίου "Lady Sky", υποχρεώθηκε στο μοιραίο παραπάτημα, που του προκάλεσε στο ξαφνικό φούντωμα της συσκευής που χειριζόταν " ("Ελευθεροτυπία" 14/5/1992). Ούτε "κατέβηκε στον θάνατο" ("Νέα" 14/5/1992). Ούτε "το οξυγόνο τον έστειλε στον θάνατο" ("Νίκη" 14/5/1992). Ούτε "35χρονος έχασε την ζωή του στον αγώνα για το μεροκάματο" ("Ελεύθερος" 14/5/1992). Ούτε η "έκρηξη σκότωσε 35χρονο εργάτη" ("Έθνος" 14/5/1992). Ούτε υπάρχει "Οξυγόνο...θανάτου" ("Ελεύθερος Τύπος" 14/5/1992). Ούτε "ένας εργατοτεχνίτης, στέλεχος του ΚΚΕ, πατέρας επτάχρονου κοριτσιού έχασε χθες την ζωή του στο Πέραμα" ("Ριζοσπάστης" 14/5/1992). Ούτε "εργάτης κάηκε από ηλεκτροσυγκόλληση" ("Αυριανή" 14/5/1992). Ούτε "σκοτώθηκε εργάτης στην ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη" ("Απογευματινή" 14/5/1992)(*150) .

---

*(150) Παράρτημα ΙΙ, τεκμήριο 1-8

Απλώς, στο βωμό της εντατικοποίησης της παραγωγής, η ζωή του συγκεκριμένου εργάτη αποτιμήθηκε όσο ένα προστατευτικό κιγκλίδωμα. Την ύπαρξη του οποίου προβλέπει, εκτός των άλλων, και το

Προεδρικό Διάταγμα 190/1985 (άρθρο 3, παράγραφος 3δ, Φ.Ε.Κ. 64/15.5.1985) που προσδιορίζει τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας σε ναυπηγικές εργασίες. Και φυσικά αγνοούμε την άποψη (και την ευθύνη) για το συγκεκριμένο συμβάν της "εννεαμελούς μικτής επιτροπής στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη Πειραιά - Δραπετσώνας - Κερατσινίου - Περάματος - Σαλαμίνας" η σύσταση της οποίας κρίθηκε αναγκαία (Υπουργική Απόφαση 131602/1988, Φ.Ε.Κ. 765/20.10.1988) για την πρόληψη τέτοιων ατυχημάτων.

Έτσι λοιπόν το κεφάλαιο τούτο της μελέτης κλείνει θέτοντας το ερώτημα: "Πόσο...τυχαία είναι τα εργατικά ατυχήματα;" και πιστεύοντας ότι γι' αυτά είναι "υπεύθυνοι η ατελής νομοθεσία, τα ελλιπή μέτρα προστασίας αλλά και οι εργαζόμενοι που...αδιαφορούν" ("Καθημερινή" τίτλος και υπότιτλος στις 27/9/1992).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Β1. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ, ΕΡΓΑΤΙΚΑ «ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ», ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ.

Β1α. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΑ «ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ»

Στη μνήμη του Παντελή Πετρίδη

Σπάνια τα εργατικά ατυχήματα καταλαμβάνουν το χώρο που τους αξίζει στα Μέσα Ενημέρωσης. Ας γίνει λοιπόν μία εξαίρεση, με αφορμή το θάνατο του Παντελή Πετρίδη, εργαζόμενου στον «Τιτάνα», στο Δρέπανο. Το κείμενο που ακολουθεί είναι η σχετική ανακοίνωση του σωματείου, ένα κείμενο βαθύτατα ανθρώπινο, βαθύτατα ουσιαστικό.

«Την Κυριακή 2.11.97 λίγο πριν τελειώσει τη βάρδια του ο συνάδελφος Παντελής Πετρίδης, άφησε την τελευταία του πνοή στη βάση του μπόμπου για το μαρουλάματο. Μία μάχη που έδινε 24 ολόκληρα χρόνια κόντρα στην πούρωση, την παλαιωτικότητα, την αδυσία, την απανθρωπιά, την εκμετάλλευση και τη μη αναγνώριση της αξίας του.

Ο ήρωας συνάδελφός μας, το καμάρι των εργαζομένων, ο ειλικρινής, ο ακούραστος, ο συντετός, ο φιλότιμος Παντελής, μη θέλοντας να αφήσει εκκρεμότητες για τους συναδέλφους του στο χώρο δουλειάς, θυσίασε τη ζωή του μπρος στο καθήκον και στη συναδελφικότητα (που πολλοί από εμάς δυστυχώς αγνοούμε τον τελευταίο καιρό). Ο Παναλής Πετρίδης, παραγωνιωμένος από το καπιταλιστικό μικροαστικό κατεστημένο, ξεχασμένος από τους προϊστάμενους «αυτοσλήδες», που ποτέ τους δεν επιβράβευσαν το ήθος του, το φιλότιμό του και τη λεβεντιά του, θα απωτελεί για μας τους εργαζόμενους αρόσιμο ανθρωπιάς και συναδελφικότητας.

Ο θάνατός του ήταν άδικος, το χτύπημα της μοίρας άπουλο, η θυσία του για τους συναδέλφους του μεγάλη, το παράδειγμά του ως ευσυνείδητου εργαζόμενου, ιστορικό. Αυτός ο μικρός σε αξιώματα «εργάτης», αλλά μεγάλος σε αξία και φρόνηση, πρέπει να αποτελέσει σταθμό και παράδειγμα προς μίμηση στους ψηλά ιστάμενους συναδέλφους μας, με χαμηλό ειδικό βάρος αξίας. Επιβάλλεται πλέον μετά το χαμό του Παντελή Πετρίδη, αντού τον άνθρωπο ορόσημο συναδελφικότητας και ανθρωπιάς, οι νέοι διοικούντες αυτή την εταιρεία να αντιληφθούν πως διοικούν ανθρώπους και όχι δείκτες παραγωγής, παραγωγικότητας και μείωσης κόστους και προσωπικού. Οφείλουν να αντιληφθούν πως εργαζόμενοι σαν τον Πετρίδη, έκτισαν τον κολοσσό «Τιτάνα», με μόχθο και εργατικότητα, έτσι ώστε σήμερα από την περιστερόφωνη παρέλα τους να δίνουν εντολές, αγνοώντας τον παράγοντα άνθρωπο.

Εχετε ηθική υποχρέωση, νέοι Ρωμαίοι εκατόνταρχοι, να σέβεστε αυτούς που δημιούργησαν την εταιρεία, να εκτιμάτε το φιλότιμο και τη συναδελφικότητα, να αξιολογείτε την εργατικότητα και τη λεβεντιά, να επιβραβεύετε την αξιοπρέπεια στη δουλειά, αντί να ασχολείστε με τη μείωση του προσωπικού, την ανταγωνιστικότητα και την πολυνειδικότητα, για να θωρακίζετε τη «θεσούλα σας και την τσεπούλα σας», θέτοντας σε κίνδυνο αθώες ζωές.

Ανθρωθείτε νέοι διοικούντες και φανείτε αντάξιοι της λεβεντιάς αυτών των εργαζομένων που διοικείτε, διότι σας προειδοποιούμε πως εμείς οι εργαζόμενοι δε θα επιτρέψουμε από εδώ και πέρα να μας διοικείτε αδιαφορώντας για τις ζωές μας και τις οικογένειές μας. Δε θα σας επιτρέψουμε στο βωμό της μείωσης προσωπικού και ανταγωνιστικότητας και άλλες γυναίκες και παιδιά συναδέλφων μας θρηνούν να μας φωτούν:

«Βρε παιδιά, δεν ήταν κανένας κοντά στον Παντελή μου να τον σώσει»

«Γιατί κανένας δεν τον βοήθησε»

«Γιατί ήταν μόνος του»

Αυτά τα ερωτηματικά της άμοιρης αυτής γυναίκας ας γίνουν εφιάλτης στους σοφιστές της μείωσης προσωπικού και ανταγωνιστικοποίησεων στους χώρους εργασίας, χαρίς τις απαιτούμενες προϋποθέσεις».

«Η Ημέρα» 5/11/1997 Εφημερίδα της Πάτρας.

Έχει άραγε δίκιο η σύνταξη της εφημερίδας στο πρόλογο που χρησιμοποιεί; Ότι δηλαδή τα «εργατικά ατυχήματα , καταλαμβάνουν, σπάνια, το χώρο που τους αξίζει στα μέσα ενημέρωσης». Στο παρόν τμήμα της μελέτης θα γίνει προσπάθεια να δοθούν κάποιες απαντήσεις στο παραπάνω ερώτημα.

Στον Πίνακα 4 (*151) υπάρχει ταξινόμηση των δημοσιευμάτων του Τύπου Αθήνας - Θεσσαλονίκης που αναφέρονται στα εργατικά «ατυχήματα» για τα έτη 1987 ως και 1995.

Η ταξινόμηση έγινε με βάση τον αριθμό των αναφορών, τον αριθμό φύλλων των εφημερίδων που ασχολήθηκαν και τον αριθμό των σελίδων που αφιέρωσαν για την κάλυψη αυτών των αναφορών.

Επίσης η ταξινόμηση έγινε και με βάση τρεις κατηγορίες είδησης, Πρωτογενής, Έμμεση, Διάφορες.

Όσον αφορά τα εργατικά «ατυχήματα» η έννοια «Πρωτογενής είδηση» είναι φανερό ότι αναφέρεται σε αυτό καθ' αυτό το γεγονός, το εργατικό «ατύχημα». Η «Έμμεση είδηση» αποτελεί εργατική είδηση που έμμεσα έχει σχέση με το εργατικό «ατύχημα» είτε π.χ. πρόκειται για στατιστικούς πίνακες εργατικών «ατυχημάτων» του ΙΚΑ, του Υπουργείου Εργασίας ή της ΓΣΕΕ είτε για ανακοίνωση μέτρων για την πρόληψή τους, είτε και για τα δύο. Στην κατηγορία «Διάφορες» είναι μια σειρά ειδήσεις που δεν εντάσσονται στις δύο πιο πάνω κατηγορίες, κυρίως πρόκειται για ειδήσεις που αναφέρονται σε εργατικά «ατυχήματα» που συνέβησαν στο εξωτερικό.

Από τα στοιχεία του Πίνακα προκύπτουν τα παρακάτω για κάθε χρονιά:

- Το 1987 υπάρχουν είκοσι πέντε αναφορές για τα εργατικά «ατυχήματα», που τις κάλυψαν πενήντα μία εφημερίδες (φύλλα) με πενήντα εννέα σελίδες. Απ' αυτές τις αναφορές δεκατρείς (52%) αφορούν πρωτογενή εργατική είδηση, δηλαδή εργατικό «ατυχήματα», και καλύφτηκαν με σαράντα τρεις (79%) σελίδες τριάντα επτά εφημερίδων (72%). Οι υπόλοιπες αναφορές, πλην μιας, αφορούν έμμεση εργατική είδηση.
- Το 1988 υπάρχουν δέκα οκτώ αναφορές σε εργατικά «ατυχήματα», που καλύφτηκαν από πενήντα πέντε εφημερίδες με εκατόν σαράντα επτά σελίδες. Απ' αυτές τις αναφορές έντεκα αφορούν πρωτογενή είδηση (61%) που καλύφτηκαν από σαράντα τρεις εφημερίδες(78%) οι οποίες διέθεσαν για την κάλυψή τους

(*151) Παράρτημα VIII, τεκμήριο 1

εκατόν είκοσι οκτώ σελίδες (87%). Οι άλλες αναφορές αφορούν έμμεση εργατική είδηση.

- Το 1989 υπάρχουν δέκα εννέα αναφορές για εργατικά «ατυχήματα», που καλύφτηκαν με πενήντα τέσσερις σελίδες από σαράντα τέσσερις εφημερίδες. Απ' αυτές τις αναφορές δεκατρείς (68%) αφορούν πρωτογενή είδηση και καλύφτηκαν με σαράντα δύο σελίδες (77%) από τριάντα πέντε εφημερίδες (79%). Οι άλλες αναφορές, πλην μιας, είναι έμμεση εργατική είδηση.
- Το 1990 υπάρχουν δεκαοκτώ αναφορές στα εργατικά «ατυχήματα», που καλύφτηκαν από πενήντα οκτώ εφημερίδες με ογδόντα τρεις σελίδες. Απ' αυτές τις αναφορές δώδεκα (66%) αφορούν πρωτογενή εργατική είδηση και καλύφτηκαν από εξήντα έξι σελίδες (80%) πενήντα μία εφημερίδων (88%). Οι άλλες αναφορές είναι μισές έμμεσες εργατικές ειδήσεις και οι άλλες μισές υπάγονται στην κατηγορία διάφορες.
- Το 1991 υπάρχουν δεκαπέντε αναφορές στα εργατικά «ατυχήματα», που καλύφτηκαν από τριάντα τέσσερις εφημερίδες με σαράντα σελίδες. Απ' αυτές τις αναφορές έντεκα (73%) αναφέρονται σε πρωτογενή είδηση και καλύφτηκαν από τριάντα εφημερίδες (88%) με τριάντα έξι σελίδες (90%). Οι άλλες αναφορές αφορούν έμμεσες εργατικές ειδήσεις.
- Το 1992 υπάρχουν εξήντα τρεις αναφορές σε εργατικά «ατυχήματα», που καλύφτηκαν από εκατόν ογδόντα δύο εφημερίδες με διακόσιες σαράντα επτά σελίδες. Απ' αυτές τις αναφορές είκοσι εννέα (46%) αφορούν πρωτογενή είδηση και καλύφτηκαν από εκατόν δέκα τέσσερις εφημερίδες (63%) με εκατόν εξήντα μία σελίδες (65%). Οι άλλες αναφορές, πλην μιας, αφορούν έμμεσες εργατικές ειδήσεις.
- Το 1993 υπάρχουν είκοσι εννέα αναφορές που αφορούν εργατικά «ατυχήματα» και καλύφτηκαν από εξήντα τρεις εφημερίδες με εβδομήντα έξι σελίδες. Απ' αυτές τις αναφορές δεκατέσσερις (48%) αποτελούν πρωτογενή είδηση και καλύφτηκαν από τριάντα οκτώ εφημερίδες (60%) και τριάντα εννέα σελίδες (51%). Οι άλλες αναφορές, πλην μιας, αφορούν έμμεσες εργατικές ειδήσεις.
- Το 1994 υπάρχουν είκοσι οκτώ αναφορές σε εργατικά «ατυχήματα», που καλύφτηκαν από πενήντα επτά εφημερίδες με εξήντα έξι σελίδες. Απ' αυτές τις αναφορές δεκαπέντε (53%) είναι πρωτογενείς εργατικές ειδήσεις και καλύφτηκαν με σαράντα

τέσσερις σελίδες (66%) από σαράντα μια εφημερίδες (71%). Οι άλλες αναφορές είναι έμμεσες εργατικές ειδήσεις.

- Το 1995 υπάρχουν είκοσι μία αναφορές σε εργατικά «ατυχήματα», που καλύφτηκαν από εξήντα εννέα εφημερίδες με ενενήντα οκτώ σελίδες. Απ' αυτές τις αναφορές πέντε (24%) είναι πρωτογενή εργατική είδηση και καλύφτηκαν με πενήντα πέντε σελίδες (56%) από τριάντα έξι εφημερίδες (52%). Οι άλλες αναφορές, πλην μιας, είναι έμμεσες εργατικές ειδήσεις.

Συμπερασματικά για όλο το υπό εξέταση διάστημα υπήρξαν διακόσιες τριάντα έξι αναφορές σε εργατικά «ατυχήματα» που καλύφτηκαν από εξακόσια δέκα τρία φύλλα εφημερίδων με οκτακόσιες εβδομήντα σελίδες. Απ' αυτές τις αναφορές εκατόν είκοσι

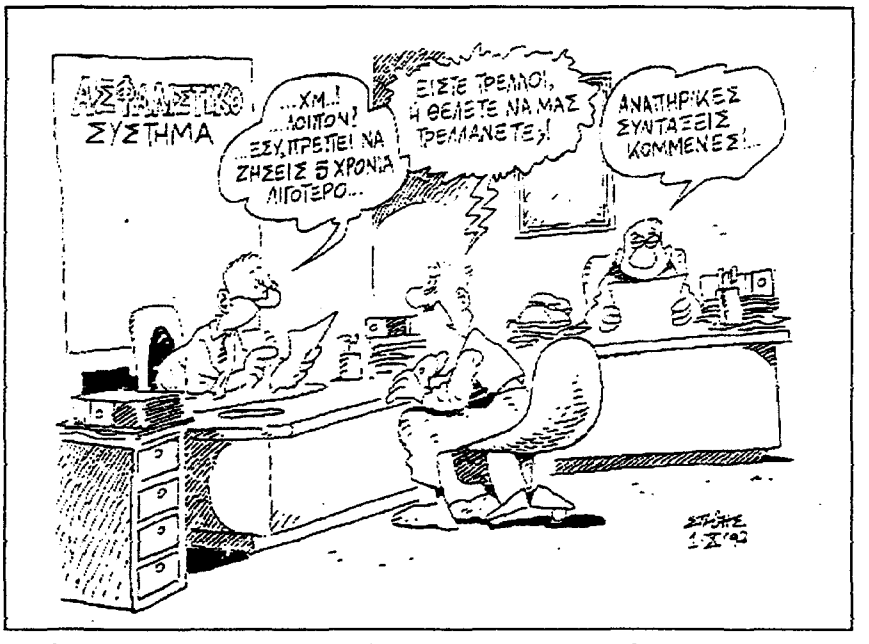

τρεις (52%) ήταν πρωτογενείς εργατικές ειδήσεις και καλύφτηκαν από τετρακόσια είκοσι πέντε φύλλα εφημερίδων (69%) με εξακόσιες δέκα τέσσερις σελίδες (70%).

Από την παραπάνω ανάλυση των στοιχείων τόσο για το σύνολο της υπό εξέταση περιόδου όσο και για κάθε έτος χωριστά βγαίνει αβίαστα το συμπέρασμα ότι ο τύπος αφιερώνει μεγαλύτερο χώρο στη πρωτογενή εργατική είδηση που αναφέρεται στα εργατικά «ατυχήματα», δηλαδή στην κάλυψη των εργατικών «ατυχημάτων» που συνέβησαν από τις άλλες ειδήσεις που αναφέρο-

νται με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο στα εργατικά «ατυχήματα» χωρίς όμως το στοιχείο του συμβάντος.

Παρ' όλο όμως που το παραπάνω συμπέρασμα είναι ορθό δεν θεωρείται ικανοποιητικό για την ερμηνεία της εργατικής είδησης που έχει σημείο αναφοράς της τα εργατικά «ατυχήματα». Όπως και στο προηγούμενο τμήμα της μελέτης αναφέρθηκε είναι και αυτό το συμπέρασμα κάτι σαν κατά κεφαλήν εισόδημα μιας χώρας. Για αυτό θα γίνει προσφυγή στη συγκριτική ανάλυση δύο ακόμη στοιχείων:α) την σύγκριση του αριθμού των εργατικών «ατυχημάτων» που καλύφθηκαν από τον τύπο με τα εργατικά «ατυχήματα» που συνέβησαν και β) την εσωτερική ανά έτος ανάλυση της εργατικής είδησης που αναφέρεται στα εργατικά «ατυχήματα» για κάποια έτη.

Η ανάλυση της πρώτης περίπτωσης μπορεί να γίνει με την σύγκριση του Πίνακα 4 και του Πίνακα με τα θανατηφόρα ατυχήματα. Από τη σύγκριση αυτή προκύπτουν τα εξής:

Θανατηφόρα Εργατικά Ατυχήματα Δηλωθέντα στο ΙΚΑ και Υπ. Εργασίας

ΕΤΟΣ	ΙΚΑ	Υπ. Εργασίας
1987	102	82
1988	79	90
1989	97	71
1990	84	86
1991	--	79

ΠΗΓΗ: ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 19/9/1992

- Και αν ακόμη γίνει δεκτό ότι όλες οι αναφορές που υπάρχουν στον Πίνακα IV αφορούν πρωτογενείς εργατικές ειδήσεις δηλαδή εργατικά «ατυχήματα» που συνέβησαν ακόμη και τότε οι αναφορές υπολείπονται κατά πολύ και του κατωτέρου αριθμού «ατυχημάτων» είτε στο ΙΚΑ είτε στο Υπουργείο Εργασίας. Και φυσικά αυτή η τεράστια διαφορά μεταξύ θανατηφόρων εργατι-

κών «ατυχημάτων» που συνέβησαν και της δημοσιογραφικής κάλυψή τους δεν μπορεί να αποδοθεί, ευτυχώς, σε πολύνεκρα εργατικά «ατυχήματα». Έτσι πρέπει κατ' ανάγκη να αποδώσουμε αυτή τη διαφορά, στη μη κάλυψή τους από τον Τύπο.

- Εκτός από τα θανατηφόρα εργατικά «ατυχήματα» υπάρχουν και άλλα εργατικά «ατυχήματα», οι τραυματισμοί. Τις χρονιές 1989, 1990 και 1991 έγιναν αντίστοιχα 30,000, 28000 και 25,000 περίπου εργατικά «ατυχήματα» με στοιχεία του Υπουργείο Εργασίας. Φυσικά δεν υπάρχει για αυτά καμία δημοσιογραφική κάλυψη. Ίσως γιατί η συνεχόμενη επανάληψή τους δεν αποτελεί «είδηση» ή καλύτερα «νέο». Εκτός φυσικά από κάποιες φορές που αναφέρονται σαν αριθμοί σε στατιστικούς πίνακες και τις περιπτώσεις που υπάρχει εργατικό «ατύχημα» με πολλούς τραυματίες όπως π.χ. με την έκρηξη στο εργοστάσιο

του TITAN με τέσσερις τραυματίες (εφημερίδες 17/10/1989) (*152) ή την έκρηξη στο Σκαλιστήρι με έξι τραυματίες (22/10/1989). Και τις δύο αυτές περιπτώσεις οι εφημερίδες τις κάλυψαν με τετράστηλους ή πεντάστηλους τίτλους και ανάλογο περιεχόμενο και τις απαραίτητες φωτογραφίες.

Η δεύτερη περίπτωση της κατ' έτος ανάλυσης των εργατικών ειδήσεων που αναφέρονται στα εργατικά «ατυχήματα»

(*152) Παράρτημα VIII, τεκμήριο 2,3

αφορά τα έτη 1988 και 1992 όπου υπήρχαν δύο μεγάλα εργατικά ατυχήματα, στα οποία είχαμε διαφορετικές κυβερνήσεις. Όπως φαίνεται από τον Πίνακα IV οι εφημερίδες αφιέρωσαν για την κάλυψη των εργατικών «ατυχημάτων» 147 σελίδες το 1988. Απ' αυτές τις σελίδες 123 αναφέρονται στο ίδιο θέμα. Την έκρηξη που έγινε στο δεξαμενόπλοιο «Αναγκέλ Γκρέητνες» στις 6/9/1988 (*153) στο Πέραμα με τέσσερις νεκρούς και 15 τραυματίες. Από τις υπόλοιπες, δώδεκα αναφέρονται σε θέσεις της κυβέρνησης (ΠΑΣΟΚ) ή κομμάτων για τις συνθήκες Υγιεινής και Ασφάλειας στην εργασία. Επτά σελίδες αναφέρονται σε στατιστικά στοιχεία ή δικαστικές αποφάσεις σε σχέση με εργατικά ¨ατυχήματα¨ και πέντε σε θανάτους εργατών εκ των οποίων τέσσερις στο θάνατο δύο εργατών του ΟΣΕ στη Γευγελή (8/2/1988).

Το 1992 οι εφημερίδες αφιέρωσαν 277 σελίδες στη κάλυψη των εργατικών ¨ατυχημάτων. Απ' αυτές οι 108 σελίδες αναφέρονται στο ατύχημα της ΠΕΤΡΟΛΑ(1-9-1992) (*154) που είχε προκαλέσει 15 τραυματίες και 13 νεκρούς σαν τελικό απολογισμό. Απ' τις υπόλοιπες σελίδες 86 αναφέρονται σε δικαστικές αποφάσεις σε σχέση με εργατικά «ατυχήματα» ή σε στατιστικά στοιχεία ή σε θέσεις πολιτικών κομμάτων ή σε ειδήσεις από το εξωτερικό για εργατικά «ατυχήματα» (π.χ. Τουρκία, έκρηξη στις Στοές του Κοζλού με 100 νεκρούς 5/3/1992).

Οι υπόλοιπες πενήντα τρεις (53) σελίδες αναφέρονται σε άλλα εργατικά «ατυχήματα», εκ των οποίων δέκα τέσσερις σελίδες χρησιμοποιήθηκαν για την κάλυψη τριών εργατικών «ατυχημάτων» μόνο με τραυματίες. Είκοσι μία σελίδες (*155) για την κάλυψη έντεκα «ατυχημάτων» με ένα νεκρό και ενός «ατυχήματος» με δύο νεκρούς. Δέκα σελίδες χρησιμοποιήθηκαν για την κάλυψη του «ατυχήματος» στο πλοίο «Λαίιντη Σκάι» (14/5/92,ένας νεκρός) (*156) και 8 για την έκρηξη στο πλοίο «Κεμ Σταρ» (19/9/92, δύο νεκροί). Η παραπάνω αναφορά θα ήταν ελλιπής αν δεν προστίθονταν δύο

(*153) Παράρτημα VIII, τεκμήριο 4-11

(*154) Παράρτημα VIII, τεκμήριο 12-23

*(155) Και σε αυτό το τμήμα της εργασίας αλλά και στα προηγούμενα όταν χρησιμοποιείται η λέξη «σελίδα», αναφερόμενη στην κάλυψη της εργατικής είδησης από άποψη χώρου, δε εννοεί υποχρεωτικά ολόκληρη την σελίδα. Είναι όμως ο μόνος τρόπος μετρήσιμος πρακτικά που μπορούσε να χρησιμοποιηθεί.

(*156) Παράρτημα VIII, τεκμήριο 24-27

ακόμη στοιχεία. Το πρώτο αφορά την προβολή που γίνεται απ' όλες τις εφημερίδες και ιδιαιτέρως το «Ριζοσπάστη» στα εργατικά «ατυχήματα» που συνέβησαν στη ναυπηγοεπισκευαστική βάση του Περάματος. Το δεύτερο αφορά την μη προβολή της εργατικής είδησης που αναφέρεται σε ένα ή δύο νεκρούς, εκτός ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης. Είναι χαρακτηριστικό ότι τόσο στο «ατύχημα» στο Λαίιντη Σκάι» όσο και σ' αυτό στο «Κεμ Σταρ» οι αφιερώσεις των εφημερίδων ήταν από ολοσέλιδες μέχρι στη χειρότερη περίπτωση δίστηλος τίτλος με αρκετό χώρο. Ενώ πολλές περιπτώσεις με ένα ή δύο νεκρούς οι εφημερίδες, και του «Ριζοσπάστη» συμπεριλαμβανόμενου, τις καλύπτουν με μικρά μονόστηλα ή δίστηλα(*157).

Τέλος ο χώρος που αφιερώνεται για την κάλυψη της έμμεσης εργατικής είδησης, είτε πρόκειται για δικαστική απόφαση είτε για στατιστικά στοιχεία για τα εργατικά «ατυχήματα» είναι πολύ περισσότερος από αυτόν που αφιερώνεται στην εργατική είδηση με ένα ή δύο νεκρούς σε εργατικό «ατύχημα» (*158).

Συμπεράσματα

- Από την ανάλυση των στοιχείων που αφορούν τα εργατικά «ατυχήματα» βγαίνει αβίαστα το συμπέρασμα ότι ο Τύπος παρέχει μεγαλύτερη κάλυψη στην πρωτογενή εργατική είδηση που αναφέρεται στα εργατικά «ατυχήματα», δηλαδή στην κάλυψη των εργατικών «ατυχημάτων» που συνέβησαν –στο πραγματικό γεγονός- από τις άλλες ειδήσεις που αναφέρονται με τον ένα ή άλλο τρόπο στα εργατικά «ατυχήματα» χωρίς όμως το στοιχείο του άμεσου «συμβάντος».
- Από το σύνολο των αναφορών του Τύπου για την εξεταζόμενη περίοδο,1987-1995, το 52% ήταν πρωτογενείς εργατικές ειδήσεις και καλύφθηκαν από το 69% των φύλλων με το 70% των σελίδων που διατέθηκαν για την κάλυψη όλων των ειδήσεων που αφορούν τα εργατικά «ατυχήματα». Ενώ τα αντίστοιχα ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες είναι 12% για τις αναφορές,

(*157) Παράρτημα VIII, τεκμήριο 28-33
(*158) Παράρτημα VIII, τεκμήριο 34

14,8% για τα φύλλα των εφημερίδων και το 13,7% για τις σελίδες. Η απλή σύγκριση αυτών των ποσοστών αποδεικνύει την ιδιαίτερη βαρύτητα που έχουν οι πρωτογενείς ειδήσεις που αφορούν τα εργατικά «ατυχήματα». Και αναδεικνύει την ἰδιαιτερότητα αυτής της είδησης. Το ότι δηλαδή είναι κυρίως είδηση που έχει να κάνει με πραγματικό γεγονός. Η έλευση του εξαρτάται μεν, από σειρά πράξεων ή παραλήψεων αλλά από τη στιγμή που θα συμβεί είναι ένα γεγονός «αντικειμενικό».

- Γίνεται επίσης φανερή η ύπαρξη **προβολής** και **αποσιώπησης** και στην εργατική είδηση που αφορά στα εργατικά «ατυχήματα». Με μία ιδιαιτερότητα σε σχέση με την προβολή και αποσιώπηση που εμφανίζει η εργατική είδηση στις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες. Αυτή η ιδιαιτερότητα είναι η ύπαρξη της Τρομολαγνείας (*159). Την οποία, σε μικρότερο βέβαια βαθμό από την τηλεόραση, εκμεταλλεύεται και ο Τύπος. Τούτο γίνεται φανερό από:

  α) Τον αριθμό των σελίδων που αφιέρωσαν οι εφημερίδες στα δύο ατυχήματα, που προαναφέρθηκαν σε σχέση με τα «μικρά» χωρίς να παραγνωρίζεται ούτε το ειδικό βάρος αυτών των «μεγάλων ατυχημάτων» ούτε της είδησής τους.

  β) Τη χρήση της φωτογραφίας στα εργατικά «ατυχήματα» όπως έχει αποδειχτεί στο οικείο κεφάλαιο, και

  γ) Την σχετικά ισόποση κάλυψη από άποψη χώρου που χρησιμοποιήσαν οι εφημερίδες για την κάλυψη των «μεγάλων ατυχημάτων». Είναι χαρακτηριστικό ότι η έκρηξη στην ΠΕΤΡΟΛΑ την κάλυψαν στις 2/9/92 η ¨Απογευματινή» με 4 σελίδες, ο «Ελεύθερος Τύπος» με 6 σελίδες, το «Έθνος» με 7 σελίδες, «Τα Νέα» με 3 σελίδες, η «Μεσημβρινή» με 4 σελίδες, και με 5 η «Ελευθεροτυπία».

- Φυσικά και εδώ δεν λείπουν οι αντιπολιτευτικές ή συμπολιτευτικές τάσεις που εκφράζουν πολιτικά οι εφημερίδες μόνο που έχουν τις σημαίες τους μεσίστιες (*160). Ούτε βέβαια λείπουν οι ιδεολογικές «ουδετερότητες» στη χρήση της γλώσσας κατά την κάλυψη των ειδήσεων που αφορούν τα εργατικά ατυχήματα, αλλά τουναντίον, όπως αποδείχτηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο εκεί όπου έγινε λόγος για τη «σημειολογία του θανάτου»

(*159) Παράρτημα VIII, τεκμήριο 4-7,12-13

(*160) Παράρτημα VIII, τεκμήριο 20-23

Β1β. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ

Η εργατική είδηση που αναφέρεται στις επαγγελματικές ασθένειες για την περίοδο 1987-1995 είναι φτωχή σε αριθμό αναφορών και σελίδων αλλά ικανοποιητική ως ενημερωτική λειτουργία. Με αυτού του είδους την εργατική είδηση ασχολήθηκαν την εξεταζόμενη περίοδο πενήντα φύλλα εφημερίδων τα οποία έχουν αφιερώσει 65 σελίδες για να καλύψουν είκοσι μία αναφορές στις επαγγελματικές ασθένειες.

Αυτές οι ειδήσεις από τη φύση τους χαρακτηρίζονται, με βάση την ταξινόμηση που έχει προηγηθεί, ως έμμεσες ειδήσεις. Αποτελούν κυρίως παράθεση και σχολιασμό ανακοινώσεων συνεδρίων ή αποτελεσμάτων ερευνών.

Επειδή δεν υπάρχει η ανάγκη άμεσης εμφάνισης τους οι εφημερίδες πολλές φορές εκμεταλλεύονται αυτήν την κατάσταση και τις παρουσιάζουν όταν «θέλουν» και με πιο ολοκληρωμένο τρόπο από τις άλλες ειδήσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα δημοσιεύματα για «την εξάπλωση της ηπατίτιδας Β στην Ευρώπη, τους θανάτους που είχε επιφέρει, το εργατικό δυναμικό που αντιμετωπίζει κίνδυνο μόλυνσης κ.λ.π.» που είχαν στις 8/5/1994 η Κυριακάτικη «Καθημερινή» και η Κυριακάτικη «Απογευματινή», ενώ η «Ελευθεροτυπία» το είχε στις 2/6/1994 και το «Έθνος» στις 28/8/94 (*161). Ή τα αποτελέσματα έρευνας για «τις ασθένειες των Ναυτικών» ο «Ριζοσπάστης» τα είχε στις 3/2/94, το «Έθνος» στις 23/2/94 και ο «Ελεύθερος Τύπος» στις 18/5/94.

Ο τρόπος παρουσίασής τους δεν έχει μεγάλη διαφορά ίσως γιατί δεν προσφέρονται για πολιτική εκμετάλλευση. Αν και ο αναγνώστης διακρίνει διαφορετικές ιδεολογικές αφετηρίες. Το παράδειγμα των δημοσιευμάτων για τα προβλήματα που δημιουργούν στους εργαζόμενους οι επαγγελματικοί θόρυβοι είναι χαρακτηριστικό («Ριζοσπάστης», «Απογευματινή», «Καθημερινή». «Ελεύθερος Τύπος», «Αυγή» 14/3/1991) (*162).

(*161) Παράρτημα VIII, τεκμήριο 35-36
(*162) Παράρτημα VIII, τεκμήριο 37-41

Το κύριο χαρακτηριστικό όμως της εργατικής είδησης που αναφέρεται στις επαγγελματικές ασθένειες είναι ο ενημερωτικός χαρακτήρας της και η δυναμική του στην δυνατότητα πρόληψης τους τόσο από τους εργαζόμενους όσο και από τους θεσμικούς φορείς. Δικούς τους και του κράτους. Έτσι εκτός από τις περιπτώσεις που προαναφέρονται αλιεύουμε: από την «Καθημερινή» (3/9/1995) στο δημοσίευμά της με τίτλο «Ο καρκίνος στη δουλειά» το «ποιες ουσίες βρίσκονται σε εργατικούς χώρους και είναι καρκινογόνες για τους εργαζομένους» καθώς και «τα μέτρα που επιβάλλει το Υπουργείο Εργασίας». Ή από τον «Ριζοσπάστη» (11/6/1995) την ανάγκη σωστής «λειτουργίας του θεσμού της Ιατρικής της Εργασίας» κ.λ.π.

Τούτος ο **ενημερωτικός** και **δυναμικός** χαρακτήρας της εργατικής είδησης που σχετίζεται με τις επαγγελματικές ασθένειες δημιουργεί απορία αλλά και ελπίδα όχι μόνο για τον μελετητή της αλλά και τον απλό αναγνώστη της. Απορία για την μη εκμετάλλευση του μέχρι σήμερα και ελπίδα για την δυνατότητα μελλοντικής εκμετάλλευσή του. Φυσικά από τους φυσικούς παραγωγούς της. Τα θεσμικά όργανα του εργατικού κινήματος.

Η αρχή έχει γίνει.(*163).

(*163) Παράρτημα VIII, τεκμήριο 42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Β2. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ, ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΤΟΥΣ.

Η τελευταία εικοσαετία της χιλιετίας που φεύγει σηματοδοτήθηκε από σαρωτικές αλλαγές, και στο εποικοδόμημα αλλά και στην παραγωγική βάση, σε παγκόσμιο επίπεδο. Η εισβολή του νεοφιλελευθερισμού ολοκληρώνεται χωρίς την ύπαρξη του όποιου αντίπαλου δέους. Τα πολιτικά υποκείμενα της εργατικής τάξης είτε μεταλλάχθηκαν είτε παρέμειναν σε σκιαμαχίες του παρελθόντος. Το εργατικό κίνημα μέσα στο καινούργιο περιβάλλον αναζητεί, και πρέπει να αναζητεί, νέες προτάσεις επί του γενικού και του συγκεκριμένου. Προτάσεις που να ανθίστανται στις καταστροφικότητες της σημερινής οργάνωσης της εργασίας. Μιας οργάνωσης της εργασίας που τώρα πια προσδιορίζεται από τα κελεύσματα μιας όλο και μικρότερης ολιγαρχίας του πλούτου και τις ιδεολογικές και πολιτιστικές παραμέτρους των μηνυμάτων της πολιτιστικής βιομηχανίας και ιδιαιτέρως των Μ.Μ.Ε.. Μιας οργάνωσης της εργασίας που με την ανοχή μας, αν όχι τη συμμετοχή μας, θα σμιλεύει το μοντέλο μιας, με αυξανόμενη αταξία, ατομικιστικής κοινωνίας. Το μοντέλο της ολοκληρωτικής κοινωνίας δεν υφίσταται πια.Το κεφάλαιο αυτό της εργασίας θα προσπαθήσει να διερευνήσει την αποτελεσματικότητα του μηνύματος που η ηγεσία του συνδικαλιστικού κινήματος στέλνει στα μέλη του. Με την ελπίδα, τα όποια συμπεράσματα να αποτελέσουν τη «μαγιά» για κάποιες συγκεκριμένες προτάσεις που να ανταποκρίνονται στο νέο περιβάλλον που έχει δημιουργηθεί.

Αυτή η διερεύνηση έγινε με έρευνα που είχε στόχο τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων στη βιομηχανία Παραγωγής Μεταφορικών Μέσων, καθώς και τις γνώσεις που οι εργαζόμενοι είχαν για αυτές τις συνθήκες, μέσα στις οποίες εργάζονται αλλά και από ποιες πηγές και με ποιους τρόπους απέκτησαν αυτές τις γνώσεις. Και φυσικά με τι τρόπους θα ήθελαν στο μέλλον να αποκτούν αυτές τις γνώσεις. Η έρευνα, όπως και στην εισαγωγή εν εκτάσει αναφέρθηκε, έγινε με τη συγκέντρωση στοιχείων από τις Επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, τα Δ.Σ. των σωματείων, τους γιατρούς εργασίας και τους τεχνικούς ασφαλείας, καθώς και

με τη μέθοδο των συνεντεύξεων με τη χρήση ειδικού ερωτηματολογίου(*164).

Οι περιοχές που επιλέχθηκαν, κυρίως με βάση το βαθμό συγκέντρωσης των παραπάνω μονάδων είναι: Αττική, Βοιωτία, Θεσσαλονίκη, Αχαΐα, Μαγνησία, Κυκλάδες και Κρήτη. Διεξήχθη δε στις εξής παραγωγικές μονάδες:

- Ναυπηγεία: Σκαραμαγκά, Ελευσίνας, Νεωρίου, Ναύσταθμος Χανίων
- Αυτοκίνητα: ΕΛΒΟ, ΤΕΟΚΑΡ, ΤΕΚΟΜ, ΚΙΟΥΛΕΡ, ΙΡΔΑ, ΓΚΟΥΝΤΓΙΑΡ, ΒΙΑΜΑΞ, ΠΕΣΣΒΑ, ΤΕΨΑ
- ΟΣΕ(Λεύκα), ΗΣΑΠ(Πειραιά), ΗΛΠΑΠ(Κόκκινος Μύλος), ΕΑΣ & ΟΑΣΘ
- ΕΑΒ, ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ
- Σε καρνάγια και ταρσανάδες Περάματος, Βόλου, Ιερισσού, Σύρου
- Σε συνεργεία αυτοκινήτων, μοτοσικλετών, και σε μονάδες κατασκευής και επισκευής αμαξωμάτων.

Από ότι είναι γνωστό ανάλογη έρευνα σε τέτοια έκταση και με βάση αυτή τη μεθοδολογία δεν έχει διενεργηθεί στη χώρα μας. Μία προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Βελτίωσης των Συνθηκών Ζωής και Εργασίας του Δουβλίνου απέβη άκαρπη. Η με το υπ' αριθμόν 13/1-3-1991 έγγραφο του ΙΝ. Ε της ΓΣΕΕ. Είχε προηγηθεί τηλεφωνική επικοινωνία το αποτέλεσμα της οποίας ήταν να σταλούν κάποια γενικά φυλλάδια για το περιβάλλον. Κάποια στοιχεία καθώς και έντυπα για τον τρόπο πρόληψης ατυχημάτων απέστειλε η I.G. METAL μέσω του Έλληνα μετανάστη μέλους της, Γουλιάνα Δημήτρη.

Πρέπει τέλος να τονιστεί ότι η έρευνα δεν ασχολήθηκε με τα προβλήματα του Ταμείου Μετάλλου και το ύψος της αμοιβής της εργασίας.

(*164) Όλο το ερωτηματολόγιο υπάρχει στο Παράρτημα IX, τεκμήριο 5 όπως επίσης και δείγματα απαντήσεων στις ερωτήσεις του καθώς και διασταύρωση τους, τεκμήριο 4.

Β2α. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Ο κλάδος παραγωγής μεταφορικών μέσων είναι ένας από τους βασικούς της Ελληνικής Παραδοσιακής Βαριάς Βιομηχανίας. Απασχολεί γύρω στο 10% του συνολικού εργατικού δυναμικού της Ελληνικής Βιομηχανίας (69,648 εργαζόμενους κατά την Βιομηχανική απογραφή του 1988). Όμως ο γραμματέας της ΠΟΒΕΑΜ (Πανελλήνια Ομοσπονδία Βιοτεχνών και Επισκευαστών Αυτοκινήτων και Μηχανημάτων-Τρακτέρ, γερανοί κ.λ.π.) κ. Ξανθάκος Μιχάλης σε προσωπική συνέντευξη δίνει για τους απασχολούμενους που είναι συνδικαλισμένοι στις τρεις ομοσπονδίες πάνω από 62,000 εργαζόμενους, (12,000 αυτοαπασχολούμενους και 50,000 μισθωτούς). Με την υποσημείωση ότι σ' αυτόν τον αριθμό δεν περιλαμβάνονται τα εργοστάσια όπως π.χ. η ΕΛΒΟ, τα συνεργεία (όχι τα εξουσιοδοτημένα) των αντιπροσωπειών π.χ. του Σαρακάκη και ακόμη 1 / 3 περίπου (δηλ. 20,000 απασχολούμενοι) που δεν είναι συνδικαλισμένοι. Είναι φανερό ότι η διαφορά αυτών των αριθμών αφορά σε αυτό που η στατιστική υπηρεσία αναφέρει με τους Κωδικούς 383 ως και 386 (Πίνακας 5) (*165).

Αυτή η αύξηση της απασχόλησης, παρά και ενάντια στην μακράς διαρκείας συντελούμενη αποβιομηχάνιση του κλάδου, μαζί με την κινητικότητα στο εσωτερικό του, δείγμα αντίδρασης σ' αυτή την αποβιομηχάνιση, χρειάζεται ιδιαίτερη μελέτη και ξεφεύγει του παρόντος, (Σύντομη εικόνα της πορείας του κλάδου υπάρχει στον πίνακα 6).(*166)

---

*(165) Παράρτημα IX, τεκμήριο 1

*(166) Παράρτημα IX, τεκμήριο 2. Περισσότερες πληροφορίες για αυτό: 1) « TRAVAIL ET TRAVAILLEYRS DANS LES ENTREPRISES DE ΤΥΡΕ ARTISANAL ET CONSTRUCTION DU SUJECT SOCIAL», CONSTANTIN SMYRNIS, DEA EN ANTHROPOLOGIE ET SOCIOLOGIE DU POLITIQUE, PARIS VIII, JUIN 1988, 2) Σε άρθρο μου στην εφημερίδα « ΕΠΟΧΗ», 28 Απριλίου 1991, με τίτλο «Η εξέλιξη της Βιομηχανικής Εργατικής Τάξης».

Β2β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το ποσοστό των εργατικών ατυχημάτων που συμβαίνουν στο κλάδο είναι το μεγαλύτερο σε όλη τη βιομηχανία και έρχεται δεύτερο, μετά από των οικοδόμων, στο σύνολο της Ελληνικής οικονομίας. Οι συνθήκες εργασίας όπως είναι ο θόρυβος, τα επικίνδυνα αέρια, η ασφάλεια των ικριωμάτων, η υγρασία κ.λ.π. μέχρι και η χρήση του «ελεύθερου» χρόνου είναι από τις πιο σκληρές σε όλη τη βιομηχανία. Η ύπαρξη υπεργολαβιών (μόνο η ένωση αμμοβολιστών Πειραιά έχει πάνω από 30 μέλη) κάνει ακόμη πιο δύσκολη την κατάσταση.

Αποτέλεσμα αυτών των συνθηκών είναι και η ενεργοποίηση των εργαζομένων του κλάδου και κυρίως των εκπροσώπων τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιας ενεργοποίησης είναι τα εξής: στα ναυπηγεία Ελευσίνας υπήρχε ΕΥΑΕ πριν την ύπαρξη του Νόμου 1568. Ο ΟΣΕ κατάρτισε πενταετές πρόγραμμα προληπτικής δράσης (1988-1992). Η ΕΑΒ σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Νοσημάτων Θώρακος κάνει μετρήσεις. Η Διοίκηση της ΠΟΕΜ στο Πήλιο Σεμινάριο. Οι ΕΥΑΕ των μονάδων του κλάδου στο Βόλο συμμετέχουν στο σεμινάριο του εργατικού Κέντρου. Επιτυχής άσκηση πυρκαγιάς στο Νεώριο που έληξε σε 14 λεπτά κ.λ.π. Και συγχρόνως εκδίδεται πληθώρα φυλλαδίων για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.

Ως αρνητικό όμως θα πρέπει να αναφερθεί η μη ανταπόκριση των Δ/Σ των Σωματείων μελών καθώς και των ΕΥΑΕ των μελών της ΠΟΕΜ σε αίτηση της διοίκησής της (αριθ. Πρωτ. 2819/92) για παροχή στοιχείων σχετιζομένων με το θέμα. Μόνο η ΕΑΒ απάντησε.

Αν και ήταν γενικά θετική η ανταπόκριση των διοικήσεων των Σωματείων και των ΕΥΑΕ στο Νόμο 1568/85, το ποια είναι η ανταπόκριση των εργαζομένων και τι ακόμη θέλουν οι εργαζόμενοι ελπίζουμε να φανεί από τα στοιχεία που ακολουθούν.

Β2γ. ΚΥΡΙΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Παρά τις σοβαρές προσπάθειες που έχουν γίνει από τους εκπροσώπους τους, όπως εν συντομία αναφέρθηκαν στην προηγούμενη παράγραφο, η πλειοψηφία των εργαζομένων συνεχίζει να παραμένει ανενημέρωτη. Και αυτό ισχύει και για το θεσμικό και για το πραγματικό πλαίσιο μέσα στο οποίο εργάζονται.

Η δε κατάσταση των συνθηκών εργασίας είναι τόσο χειρότερη όσο πιο ανοργάνωτη είναι η παραγωγή και πιο ανοργάνωτοι οι εργαζόμενοι.

Κάποιες προτιμήσεις τους για τον τρόπο ενημέρωσης συντείνουν στο να γίνει αυτή από την ΓΣΕΕ, τις ομοσπονδίες και το Υπουργείο Εργασίας με κύριο τρόπο ενημέρωσης τα σεμινάρια.

Αναλυτικά στοιχεία δίνονται στην συνέχεια.

Β2γ$_1$ ΘΕΣΜΙΚΟ

γ1α) Έτσι το 57,6% των απαντήσεων τους ήταν ότι δεν γνωρίζουν καθόλου το «νόμο 1568 που αναφέρεται στις συνθήκες Ασφάλειας και Υγιεινής των εργαζομένων». Ενώ το 35% δήλωσε ότι τον γνωρίζει μέτρια και μόνο το 7,3% καλά. Για το άρθρο 16 του νόμου που αναφέρεται στις « νομαρχιακές επιτροπές υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας» το 78,5% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει τίποτα ενώ το 15,5% δήλωσε ότι το γνωρίζει μέτρια και μόνο το 6% καλά. Και στις δύο περιπτώσεις το μεγαλύτερο ποσοστό άγνοιας (65,8% για το νόμο και 88,6% για το άρθρο) εμφανίζεται στην τρίτη κατηγορία ερωτηματολογίων (Αυτοκινητοβιομηχανίες, συνεργεία κ.λ.π.) ενώ το μικρότερο στις ναυπηγ/κές εργασίες (50% και 64,3% αντίστοιχα).

Απαντώντας όμως μόνο οι εργαζόμενοι στις ναυπηγ/κές εργασίες στην ερώτηση: «Γνωρίζεις τα προεδρικά διατάγματα 190/85 και 70/1991 που προσδιορίζουν τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων σε ναυπηγικές εργασίες» δήλωσαν 64,8% άγνοια, 20,3% ότι γνωρίζουν τα προεδρικά διατάγματα μέτρια και 15% καλά. Τα ποσοστά δε είναι σχεδόν τα ίδια (64,3%,

22% και 13,7% αντίστοιχα) που έδωσαν οι ίδιοι εργαζόμενοι για τις γνώσεις τους για το άρθρο 16.

γ1β) Από μια ομάδα τριών ερωτήσεων (με πολλαπλές απαντήσεις, βλέπε πίνακα 7 (*167)) που ήταν διασπαρμένες στο ερωτηματολόγιο και αφορούσαν τους φορείς που εμπλέκονται στην ενημέρωση των εργαζομένων προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Οι εργαζόμενοι θεωρούν ότι οι γνώσεις που έχουν για τις συνθήκες εργασίας τις οφείλουν κατά 39% στους εαυτούς τους, 28,5% στο σωματείο τους και 11,3% στην εργοδοσία. Αυτή η ιεράρχηση ισχύει και στο εσωτερικό του κλάδου με διαφορετικά φυσικά ποσοστά για τις κατηγορίες των ερωτώμενων στην αυτοκινητοβιομηχανία και τις λοιπές υπό έρευνα μονάδες (ΕΑΒ, ΕΑΣ, ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ κ.λ.π.). Δεν ισχύει όμως για τους εργαζόμενους στις ναυπηγικές εργασίες, Εκεί θεωρούν ότι τις γνώσεις τους τις οφείλουν πρώτα στο σωματείο (36%), μετά στον εαυτό τους (30,3%) και τρίτον στην ΓΣΕΕ (10,3%).
- Οι εργαζόμενοι θεωρούν ότι οι φορείς που απασχολούνται με τα προβλήματα των συνθηκών εργασίας είναι: πρώτος η ΓΣΕΕ (21%), δεύτερος το Υπουργείο Εργασίας (17,8%), τρίτος οι ομοσπονδίες (17,6%) και ακολουθούν ΙΚΑ, Υπουργείο Βιομηχανίας, κ.λ.π. με τελευταίο αναφερόμενο φορέα τον ΣΕΒ. Φυσικά και εδώ η ιεράρχηση στο εσωτερικό του κλάδου δεν είναι η ίδια. Ενώ στις δύο πρώτες κατηγορίες (ναυπηγεία και λοιπές υπό εξέταση μονάδες) διατηρείται η ίδια ιεράρχηση, στην τρίτη κατηγορία (αυτοκίνητα), μετά την ΓΣΕΕ που παραμένει πρώτη την δεύτερη και τρίτη θέση κατέχουν οι ομοσπονδίες και το ΙΚΑ (15,4%) ενώ το Υπουργείο Εργασίας περνάει στη τέταρτη θέση με ποσοστό 14,3%.

- Στην ερώτηση « ποιοι φορείς θα έπρεπε να μετέχουν στην ενημέρωση των εργαζομένων», την πρώτη θέση κατέχει η ΓΣΕΕ (34,4%) τη δεύτερη θέση το Υπουργείο Εργασίας (33,4%) και την Τρίτη θέση τα εργατικά κέντρα και ομοσπονδίες.

Η ιεράρχηση στο εσωτερικό του κλάδου παραμένει η ίδια μόνο για την τρίτη θέση. Ενώ στα ναυπηγεία Υπουργείο Εργασίας και ΓΣΕΕ μοιράζονται την πρώτη θέση με ποσοστό 31,8% , στην αυτοκινητοβιομηχανία την πρώτη θέση κατέχει η ΓΣΕΕ (34,4%) και στις λοιπές υπό εξέταση την πρώτη θέση την έχει το Υπουργείο Εργασίας.

- Στην ερώτηση τι γνωρίζεις για τις αρμοδιότητες της ΕΥΑΕ του

*(167) Παράρτημα IX, τεκμήριο 3

Κατανομή απαντήσεων ανά ερώτηση (Στο σύνολο των ερωτηθέντων)

α/α	Κωδ.	Ερώτηση	Κωδ.	Υποερώτηση
	Γ05	Τις γνώσεις που έχεις για τις συνθήκες εργασίας τις οφείλεις ΣΤΟΝ ή ΣΤΗΝ		1 Υπουργ. Εργασίας 2 Σωματείο 3 Γ.Σ.Ε.Ε. 4 Ομοσπονδία σας 5 Εργ. Κεντρο της Περ. 6 Εργοδοσία 7 Σε σένα τον ίδιο

Γ05 : Σύνολα

1	37	5,23%
2	202	28,53%
3	52	7,34%
4	31	4,38%
5	28	3,95%
6	80	11,30%
7	278	39,27%
	708	

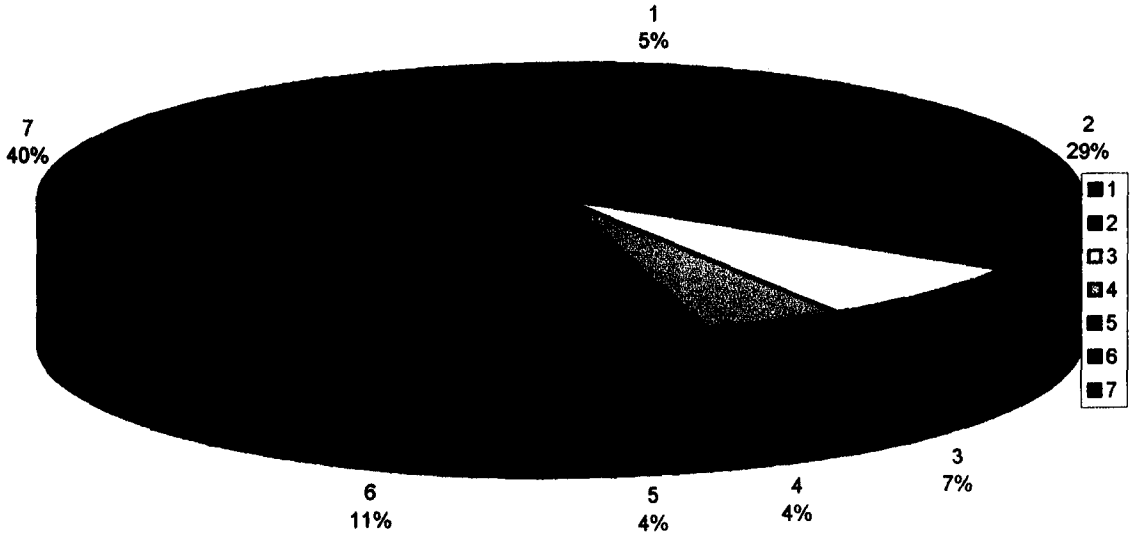

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4

εργοστασίου σου μόνο το 32,3% των απαντήσεων δηλώνει ότι είναι συμβουλευτικό όργανο. Ενώ το 15% των ερωτώμενων, είτε γιατί δεν υπήρχε επιτροπή είτε γιατί δεν γνώριζαν, δήλωσε άγνοια.

• Περνώντας σε πιο εξειδικευμένες ερωτήσεις τα ποσοστά που δηλώνουν άγνοια για τις συνθήκες εργασίας που πρέπει να επικρατούν αυξάνονται.

Έτσι, εν συντομία, δήλωσαν πως **δεν γνωρίζουν:**

• Πόσα κυβικά μέτρα αέρα αναλογούν σε κάθε εργαζόμενο το **91,3%.**
• Την ταχύτητα του αέρα που πρέπει να υπάρχει στο χώρο εργασίας για να επαρκεί ο αερισμός του το **93,3%.**
• Την θερμοκρασία που πρέπει να εργάζεσαι, το **42,2%.**
• Το βαθμό υγρασίας που πρέπει να εργάζεσαι το **81,6%.**
• Σε πόσα ντεσιμπέλ πρέπει να εργάζεσαι το **77,8%.**
• Σε πόσα ντεσιμπέλ και για πόσο χρονικό διάστημα μπορεί να παραμένει εκτεθειμένος ο άνθρωπος το **88,5%.**
• Την ένταση του φωτισμού που πρέπει να εργάζεσαι το **66,7%.**
• Τις επιπτώσεις των κραδασμών στην υγεία σου το **45,8%**.

Εκείνο όμως που θα πρέπει να προβληματίσει ακόμη περισσότερο είναι η σχετικά μεγάλη άγνοια για απλά προειδοποιητικά σήματα τα οποία τους επιδείχθηκαν από τους συνεντευξιαστές στον πίνακα-αφίσα σημάτων (ασφάλειας, προειδοποίησης, υποχρέωσης και διάσωσης) του Υπουργείου Εργασίας. Φυσικά είχε αφαιρεθεί η συνοδευτική επεξηγηματική πρόταση.

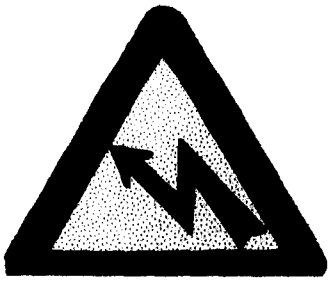

Έτσι 25,8% απάντησαν λάθος για το σήμα που προειδοποιεί για τον κίνδυνο από την ηλεκτρική ενέργεια και 62,5% για τον κίνδυνο από την ραδιενέργεια.

Λιγότερη άγνοια δηλώνεται στις απαντήσεις των ερωτήσεων του ειδικού τμήματος του ερωτηματολογίου που αναφέρεται ειδικά στις ναυπηγικές εργασίες.

Έτσι π, χ, δηλώνουν άγνοια για :

- Το αν γίνονται έλεγχοι για την ύπαρξη βλαβερών ουσιών το 46%

- Για την καταγραφή των ελέγχων το 53,5%

- Για το ύψος των ικριωμάτων το 41%

Σχετικά καλά απάντησαν για την ανάγκη ιατρικών εξετάσεων (16,6% άγνοια) και την ομάδα ερωτήσεων για το τι πρέπει να χρησιμοποιείται σε χώρους με εύφλεκτους ατμούς και αέρια. Έτσι δήλωσαν ότι γνωρίζουν ότι πρέπει να χρησιμοποιείται: αναπνευστική μάσκα το 89,9%, όχι γυμνή φλόγα το 83,3%,όχι υποδήματα με καρφιά το 71,6%, όχι εργαλεία μη γειωμένα το 78,3% και όχι κάπνισμα το 90,7%.

Θα τελειώσει αυτή η αναφορά στις γνώσεις των εργαζομένων του κλάδου για το θεσμικό πλαίσιο με μια ερώτηση που δεν είναι άμεσα συνδεδεμένη με τις συνθήκες εργασίας που όμως δείχνει, την αδυναμία τους ή την άρνησή τους να μπουν στη διαδικασία γνώσης του περιβάλλοντος τους. Στην ερώτηση αν στο εργοστάσιο, που δουλεύουν, ο τελευταίος του ισολογισμός είναι θετικός ή αρνητικός δήλωσαν άγνοια το 48,6%. Αυτό χωρίς να υπάρξει έλεγχος του αν ήταν σωστές ή όχι οι καταφατικές ή αρνητικές απαντήσεις.

$B2\gamma_2$ ΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ Η ΓΝΩΣΗ ΤΟΥ

Παρότι η παραπάνω σύντομη παράθεση των στοιχείων μας οδηγεί στην αντίληψη του «αφού δεν ξέρεις τι πρέπει να υπάρχει πως μπορείς να λες τι υπάρχει αλλά και τι θα πρέπει να γίνει» είμαστε υποχρεωμένοι να σταθούμε και στο τι υπάρχει. Για να ενσκήψουμε στην εμπειρία της άμβλησης του ενστίκτου της διατήρησης της ζωής, που ο καθημερινός μόχθος και η καθημερινή συντροφιά του επαπειλούμενου θανάτου προκαλούν. Έστω και σαν «χαρτογιακάδες» όπως μας αποκαλούν οι εργάτες στην παραγωγή. (*168)

Με δεδομένη λοιπόν την παραπάνω παρατήρηση μπορούμε να πούμε ότι οι απαντήσεις των εργαζομένων δίνουν την γενική εικόνα ότι η κατάσταση που επικρατεί είναι μη ικανοποιητική.

Πιο αναλυτικά οι απαντήσεις έχουν ως εξής:

- Ενώ μόνο το 2,8% δηλώνει ότι δεν γνωρίζει την ύπαρξη κινδύνων εργατικού ατυχήματος στο εργοστάσιό του, το 17,2% δηλώνει ότι δεν παίρνει τα κατάλληλα μέτρα για να προστατευθεί.

- Το 40,5% δηλώνει ότι δεν γνωρίζει αν παίρνονται μέτρα για την βελτίωση του αερισμού, το 16,5% ότι δεν παίρνεται κανένα μέτρο και το 31,4% ότι κάτι γίνεται με μέτρια αποτελέσματα. Και μόνο το 11,7% με καλά αποτελέσματα.

- Για την υγρασία τα ποσοστά είναι:

50,8% ότι δεν γνωρίζουν να γίνεται τίποτα, το 25,2% ότι δεν γίνεται τίποτα και το 13,8% ότι κάτι γίνεται με μέτρια αποτελέσματα. Ενώ μόνο το 10,3% δηλώνει ότι εφαρμόζονται καλά μέτρα.

- Για την θερμοκρασία:

το 17% δηλώνει ότι δεν γνωρίζει να εφαρμόζεται κάτι, το 30% ότι δεν παίρνονται καθόλου μέτρα και το 36,9% ότι κάτι γίνεται με μέτρια αποτελέσματα. Ενώ με καλά αποτελέσματα δηλώνει το 16,1%.

*(168) Η έρευνα απευθύνθηκε μόνο σε εργαζόμενους στην παραγωγή, Γι' αυτό και η ύπαρξη γυναικών είναι στατιστικά ασήμαντη. Τρεις όλες και όλες και αυτές καθαρίστριες σε χώρους παραγωγής. Στη δε κύρια απασχόληση δεν υπάρχει ούτε ένας υπάλληλος γραφείου.

- Για το θόρυβο:

το 45,3% δεν γνωρίζει να εφαρμόζεται κάτι, το 22,7% ότι δεν εφαρμόζεται τίποτα, το 20% με μέτρια αποτελέσματα και το 12% με καλά.

- Για το φωτισμό:

24,2% δεν γνωρίζει να παίρνονται μέτρα, 10,8% δεν παίρνονται καθόλου, 32,5% με μέτρια αποτελέσματα και 32,5% με καλά.

- Για το αν χρησιμοποιούνται κατάλληλα μέτρα για να προστατευθούν από τους κραδασμούς το 21% δηλώνει καθόλου, το 47% μερικές φορές και το 32% πάντα.

Για τους εργαζόμενους στις ναυπηγικές εργασίες ορισμένες απαντήσεις έχουν ως εξής:

- Για τις ιατρικές εξετάσεις όσων εργάζονται σε κλειστούς χώρους πιστεύουν ότι γίνονται: καλά το 32,4%, μέτρια το 36,7%, καθόλου 22% και δεν γνωρίζουν το 8,9%.

- Για την ύπαρξη πιστοποιητικού από χημικό το 44% απάντησε ότι εφαρμόζεται καλά, το 10,6% μέτρια, το 13,6% καθόλου και το 31,8% δεν γνωρίζει.

- Για την αφαίρεση όλων των υπολοίπων κατά τις εργασίες καθαρισμού σε δεξαμενές καυσίμων απάντησαν ότι γίνεται αφαίρεση όλων των υπολοίπων 56,3%, όχι 16,9% και δεν γνωρίζω 26,8%.

- Για την ομάδα των ερωτήσεων τι πρέπει να χρησιμοποιείται σε εύφλεκτους χώρους (αναπνευστική συσκευή, γυμνή φλόγα, υποδήματα με καρφιά, εργαλεία μη γειωμένα, κάπνισμα) δήλωσε το 25,4% ότι τα μέτρα πρόληψης εφαρμόζονται καλά, το 47,8% μέτρια, το 22,4% καθόλου και το 4,4% δεν γνωρίζει.

Και φυσικά άλλη είναι η ιεράρχηση κατά κατηγορία.

Πριν τελειώσει αυτή η σύντομη αναφορά θα θιγεί ένα θέμα που εμμέσως έχει σχέση με τις συνθήκες εργασίας στον κλάδο, η καταβολή του επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας. Η ερώτηση είχε πολλαπλές απαντήσεις. Αντί του επιδόματος προτίμησαν: την καλυτέρευση των συνθηκών εργασίας το 31,3%, την αυξημένη ιατρική

παρακολούθηση το 21,5%, την ανάλογη μείωση του χρόνου εργασίας το 15,6%, την επέκταση της ετήσιας άδειας το 10,3%. Ενώ για την διατήρηση του επιδόματος απάντησαν θετικά το 21,3%. Το 8,8% των ερωτώμενων αρνήθηκαν να απαντήσουν. Εδώ πρέπει να σημειώσουμε τον έκδηλο φόβο των ερωτώμενων ότι μια καταφατική απάντηση για διαζευκτική προτίμηση του ανθυγιεινού θα οδηγούσε νομοτελειακά στην κατάργηση της καταβολής του χωρίς να κερδίσουν καμία από τις προτεινόμενες διαζευκτικές λύσεις.

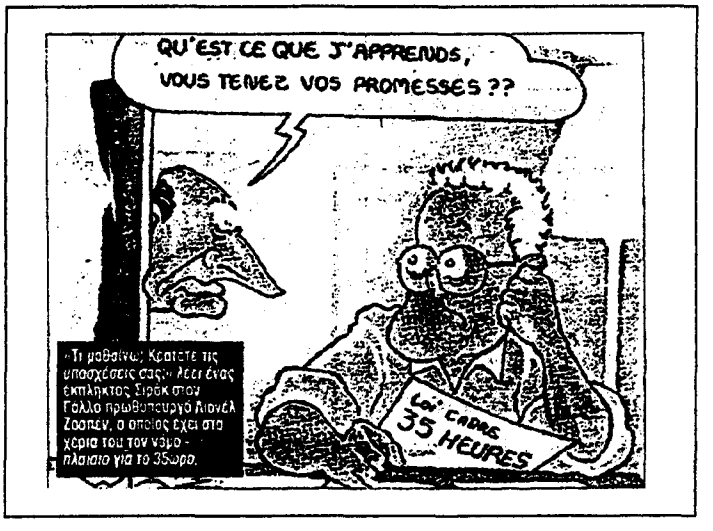

Β2δ. ΚΑΠΟΙΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥΣ.

Εκτός από τα μέτρα που πρέπει να πάρει η εργοδοσία (επενδύσεις κ.λ.π.) που πολλές φορές είναι αντικείμενο διαπραγματεύσεων ή και σύγκρουσης μαζί της και που για κάθε εργασιακό χώρο έχουν γνώση και το παλεύουν τα σωματεία, οι ΕΑΥΕ και πολλές φορές οι Γιατροί Εργασίας και οι Τεχνικοί Ασφάλειας, οι εργαζόμενοι κάνουν κάποιες προτάσεις που κυρίως αφορούν τους ίδιους. Και αυτές είναι:

- Για τους νέους εργαζόμενους σε ό,τι αφορά τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας προτείνουν η ενημέρωση τους να γίνεται: το 34,2% με υποχρεωτικό σεμινάριο, το 21,3% από το σωματείο, το 16% από τον γιατρό εργασίας, το 16% από τον τεχνικό ασφάλειας και το 12,5% από τον εργοδότη.

- Για το ποιοι τρόποι ενημέρωσης θα τους βοηθούσαν καλύτερα, σχετικά με τις συνθήκες εργασίας προτείνουν: Σεμινάρια 39,2%, Εκπαίδευση 21,3%, Μπροσούρες 13,3%, Τηλεόραση 13,1%, Συγκεντρώσεις 7,6%, Εφημερίδες 3,8% και Ραδιόφωνο 1,7%.

Αν συνδυαστούν αυτές οι προτάσεις με τις απαντήσεις-προτάσεις στην ερώτηση ποιοι φορείς θα πρέπει να συμμετέχουν στην ενημέρωση των εργαζομένων βγαίνει αβίαστα το συμπέρασμα ότι οι εργαζόμενοι στον κλάδο παραγωγής μεταφορικών μέσων θέλουν:

- Ενημέρωση κυρίως με σεμινάρια ή εκπαίδευση από την ΓΣΕΕ και μετά από το Υπουργείο Εργασίας και τις Ομοσπονδίες. Ο συνδυασμός αυτών των ερωτήσεων με όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην γ1β παράγραφο θα έδινε πιο λεπτομερείς απαντήσεις για τις θελήσεις τους.

Συμπεράσματα:

Μια απλή ματιά στο ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε για αυτή την έρευνα σε σύγκριση με την ανάλυση των στοιχείων που προηγήθηκε είναι αρκετή για να κάνει φανερό ότι στην παρούσα εργασία έγινε χρήση εκείνων των στοιχείων που θα έδιναν απάντηση στο αρχικό ερώτημα της. Δηλαδή στο ποιος είναι ο βαθμός αποτελεσματικότητας του μηνύματος που η ηγεσία του συνδικαλιστικού κινήματος στέλνει στα μέλη του.

Συγχρόνως η αρχική εκτίμηση, που αναφέρεται και στην εισαγωγή και στο πρώτο κεφάλαιο του πρώτου μέρους, για την υποδοχή από τους εργαζόμενους του νόμου 1568/85 επιβεβαιώθηκε. Αυτός ο νόμος-πλαίσιο για την Υγιεινή και Ασφάλεια στην εργασία και τον οποίον οι εργαζόμενοι «περίμεναν» τρία τέταρτα του αιώνα, είχε την τύχη όλων των πραγμάτων που αποκτούνται χωρίς κόστος. Δεν εκτιμήθηκε! Σήμερα που γράφονται αυτές οι σκέψεις, έξι χρόνια μετά το τέλος της έρευνας (1993), η ελπίδα να έχουν αλλάξει τα δεδομένα προς το καλύτερο απαλύνουν την τραχύτητα αυτών των σκέψεων.

Τα αποτελέσματα όμως της έρευνας είναι ενδεικτικά. Το 57,6% των ερωτηθέντων δεν γνώριζαν καθόλου το νόμο και το 35% δήλωνε ότι κάτι γνωρίζει. Για δε τα προεδρικά διατάγματα που προσδιορίζουν τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας στις ναυπηγικές εργασίες δήλωσαν 64,8% άγνοια και 20,3% ότι κάτι ξέρουν γι' αυτά. Και αυτό σ' ένα κλάδο της παραγωγής που οι εργαζόμενοι έχουν να επιδείξουν μακροχρόνιες αγωνιστικές κινητοποιήσεις και η οργάνωση του συνδικαλιστικού κινήματος υπήρξε, πανθομολογουμένως, πολύ καλή.

Απ' ότι έγινε φανερό στη διάρκεια αυτής της έρευνας και μήνυμα υπήρξε και φωτεινή πυγολαμπίδα δεν ήταν. Τα ποσοστά άγνοιας των εργαζομένων όμως συνεχίζουν να τονίζουν την αναποτελεσματικότητα αυτού του μηνύματος.

Άρα δύο πράγματα μπορεί να συμβαίνουν. Χωριστά ή και τα δύο μαζί. Ή ο βαθμός πειστικότητας του μηνύματος δεν ήταν τέτοιος που να το κάνει ικανό να σπάσει τις όποιες επιφυλάξεις, αναστολές ή αδιαφορία είχαν οι εργαζόμενοι. Ή η ροή του μηνύματος δεν ήταν η κατάλληλη. Και ροή υπάρχει όταν το νερό κυλάει. Μέσα από ρυάκια, κανάλια, ποταμούς. Ωφέλιμη όμως επί του συγκεκριμένου είναι όταν το νερό οδηγείται στο συγκεκριμένο φυτό, ζώο ή άνθρωπο. Και η Επικοινωνιακή Ροή ωφέλιμη είναι όταν το μήνυμα φτάνει στο δέκτη για τον οποίο έχει παραχθεί.

Αν κάποιος δεν λαμβάνει το μήνυμα ας αλλαχτεί το μέσο. Αν λαμβάνει, όμως, κάποιο μήνυμα και δεν το κατανοεί ας αλλαχτεί ο κώδικας επικοινωνίας. Μόνο αν το μήνυμα δεν 'χαθεί' στο δρόμο και φτάσει κατανοητό στο δέκτη υπάρχει η ελπίδα να πειστεί. Και οι εργαζόμενοι με τις απαντήσεις τους στην έρευνα έδειξαν τον τρόπο με τον οποίο θέλουν να λαμβάνουν το μήνυμα. Οι προτάσεις τους αυτές θα μπορούσαν να συνοψιστούν στα εξής: Η ενημέρωσή τους για ότι έχει σχέση με τις συνθήκες εργασίας θέλουν να γίνεται κυρίως με σεμινάρια ή εκπαίδευση από την ΓΣΕΕ και μετά από το Υπουργείο Εργασίας και τις Ομοσπονδίες. Για τους καινούργιους εργαζόμενους προτείνουν υποχρεωτικά σεμινάρια από το σωματείο με τη συμμετοχή του γιατρού εργασίας και του τεχνικού ασφαλείας. Η διεξαγωγή μιας παρόμοιας έρευνας στις ίδιες μονάδες παραγωγής όπου θα συνεκτιμηθούν και όποιες θετικές ενέργειες έχουν εν τω μεταξύ γίνει ίσως αποτελεί το πρώτο βήμα μιας τέτοιας λειτουργίας.

Ας στείλει λοιπόν η ηγεσία του συνδικαλιστικού κινήματος το μήνυμα με τον τρόπο και τα μέσα που οι ίδιοι οι εργαζόμενοι δηλώνουν ότι θέλουν να το λάβουν. Η αναποτελεσματικότητα του μηνύματος της, τότε, ίσως εκλείψει. Γιατί αν ο βαθμός πειστικότητάς του δεν είναι ζήτημα ουσίας τότε είναι κυρίως ζήτημα τεχνικής και προσαρμογής.

Το ερώτημα μέχρι τότε προς την ηγεσία του συνδικαλιστικού κινήματος θα παραμένει. Αν δεν μπορείς να πείσεις τα μέλη σου, και μάλιστα για κάτι που έχει ζωτική σημασία για αυτά, πως θα μπορέσεις να πείσεις ή και να μεταπείσεις τους άλλους (κοινή γνώμη) για πράγματα για τα οποία μπορεί να μην έχουν γνώση, να είναι αδιάφοροι ή ακόμα και αντίθετοι; Όπως θα παραμένει το ερώτημα και για τους ίδιους τους εργαζόμενους έστω και για το μερίδιο που τους αναλογεί.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΗΣΗΣ

'Ο τρόπος της ψεύτικης ζωής και τα πολλά χαρτιά έκαναν τον Παπαλάνγκι αυτό που είναι: ένας αδύναμος, συγχυσμένος άνθρωπος, που αγαπά αυτό που δεν είναι αληθινό και που αυτό είναι αληθινό δεν μπορεί πια να το αναγνωρίσει, που περνάει το είδωλο του φεγγαριού για το ίδιο το φεγγάρι και ένα γραμμένο χαλάκι για την ίδια τη ζωή'.

'Ο Παπαλάνγκι. Οι λόγοι του φύλαρχου Τουϊαβίι από το νησί Τιαβέα του Νότιου Ειρηνικού'. (*168)

Ισχύουν άραγε αυτά τα λόγια με τα οποία τούτος ο 'άγριος' φύλαρχος, στις αρχές του αιώνα μας προσπάθησε να εξηγήσει στους συντρόφους του τις επιπτώσεις του κινηματογράφου και του εντύπου λόγου στη ζωή του λευκού της πρώτης βιομηχανικής επανάστασης;

Ο Adorno το υπαινίσσεται, γι' αυτό που ο ίδιος ονομάζει πολιτιστική βιομηχανία (*169). Μας το υπενθυμίζουν οι εκπομπές του Γκέγκελς και του BBC στο δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Έρχεται να το κάνει πεποίθηση το CNN με το σόου του πολέμου του Κόλπου και ο εκ του Περσικό-Ιρακινού πολέμου κορμοράνος. Το διατηρεί το όνομα του τελευταίου 'ψυχρού' (*170) μέσου επικοινωνίας:

---

*(168) Παπαλάνγκι: στη γλώσσα των κατοίκων του νησιού Τιαβέα σημαίνει ο λευκός. Με τον όρο – ονομασία 'ο τρόπος της ψεύτικης ζωής' ο φύλαρχος Τουϊαβίι εννοεί τον κινηματογράφο. Με τον όρο-ονομασία 'τα πολλά χαρτιά' εννοεί τα βιβλία ενώ με το 'γραμμένο χαλάκι' εννοεί την εφημερίδα. Το απόσπασμα προέρχεται από ομώνυμο βιβλίο, εκδόσεις Ύψιλον, Αθήνα 1988, σελ.103.

*(169) '...Μπορούμε να υποθέσουμε ότι η συνείδηση των ίδιων των καταναλωτών είναι διχασμένη μεταξύ της νομοταγούς διασκέδασης που περιέρχεται στις συνταγές της πολιτιστικής βιομηχανίας και μιας ούτε καν πολύ συγκαλυμμένης αμφιβολίας για τις ευλογίες της. Η φράση: ο κόσμος θέλει να τον απατούν, έγινε αληθινότερη από όσον την εννοούσαν ποτέ. Οι άνθρωποι δεν την παθαίνουν μόνο, όπως λέγεται, δελεαζόμενοι από ακόμη και εντελώς φευγαλέες δωρεές. Έφθασαν να αποζητούν κιόλας μια απάτη, που οι ίδιοι την μαντεύουν, κλείνουν σπασμωδικά τα μάτια τους και αποδέχονται με ένα είδος αυτοπεριφρόνησης αυτό που τους κάνουν και ξέρουν γιατί φτιάχνεται.

Ανομολόγητα υποπτεύονται, ότι η ζωή τους θα τους γίνει πια εντελώς αφόρητη αν πάψουν να είναι προσκολλημένοι σε ικανοποιήσεις οι οποίες είναι ανύπαρκτες'.

Απόσπασμα από το βιβλίο, Σύνοψη Πολιτιστικής Βιομηχανίας του Adorno, μετ. Προλ. Αναγνώστου Λ., εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1989, σελ. 27-29.

*(170) Μακλουάν Μ., MEDIA Οι προεκτάσεις του ανθρώπου, 'Κάλβος', Αθήνα χ.χ., σελ. 49.

Τηλεόραση. Αλλιώτικα θα έπρεπε να λέγεται παν-όραση και χρον-όραση.

Το καθιστά ακόμη πιο απειλητικό η σύνδεση τηλεόρασης και πληροφορικής. Όπου ο 'επικοινωνιακός ιμπεριαλισμός εκμεταλλευόμενος την τεχνολογική πρόοδο και προωθώντας την αλληλοσύνδεση όλων των υπηρεσιών που συνδέονται με την επικοινωνία, ενισχύει ιδιαίτερα την επικάλυψη των τεχνολογικών τομέων – της πληροφορικής, της τηλεφωνίας και της τηλεόρασης – που συγκλίνουν στα πολυμέσα και στο Ίντερνετ. Με 'γιγαντιαίες' εταιρίες να φιλοδοξούν να αποκτήσουν τον έλεγχο αυτής της καινούργιας αγοράς'. (*171)

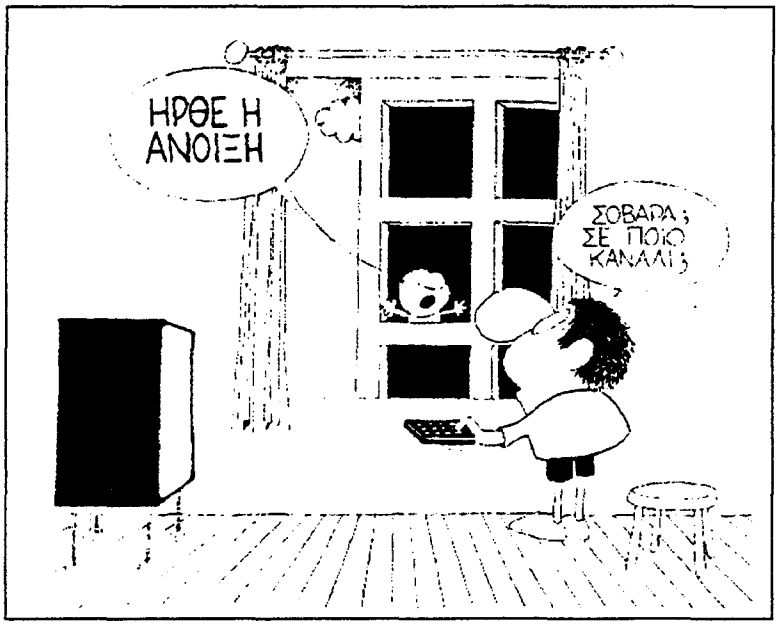

Η παρούσα εργασία, τελειώνοντας με την παράθεση των συμπερασμάτων της, φιλοδοξεί να καταθέσει την μικρή της συμβολή στους παραπάνω προβληματισμούς, Κυρίως όμως να επισημάνει τα θεματικά πεδία που μένουν ακόμα να διερευνηθούν.

Η επιλογή του προς διερεύνηση υλικού, όπως και στη εισαγωγή αναφέρθηκε, κάνει φανερό το μικρό εύρος αυτών των συμπερασμάτων σε σχέση πάντα με το σύνολο των προβλημάτων που η νέα παγκόσμιο επικοινωνιακή τάξη εισήγαγε. Παρ' όλα αυτά και μόνο η ενασχόληση με ένα θέμα, εν πολλοίς, ανεξερεύνητο προσδιορίζει το ειδικό βάρος αυτών των συμπερασμάτων. Παρ' ότι αυτά αναφέρονται στις εργατικές ειδήσεις οι οποίες έχουν σχέση με τα εργατικά 'ατυχήματα' και τις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες μπορεί να έχουν ισχύ και για το σύνολο των εργατικών ειδήσεων.

*(171) Τσώρου Β., (επιμέλεια) Επικοινωνιακός Ιμπεριαλισμός, 'Ελευθεροτυπία', 12/4/1997

Τα κυριότερα απ' αυτά τα συμπεράσματα είναι:

- Η προβολή μια εργατικής είδησης είναι εντονότερη όταν αυτή έχει άμεση σχέση με πολιτικές προεκτάσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, για την χρονική περίοδο που εξετάστηκε, είναι το δίμηνο Αυγούστου-Σεπτεμβρίου 1995 όπου οι αγωνίες, οι διεκδικήσεις και οι αγώνες των εργαζομένων είχαν μια συνεχή ανατροφοδότηση και από τις πολιτικές θέσεις και συγκρούσεις των πολιτικών κομμάτων και της κυβέρνησης αλλά και τις συγκρούσεις στο εσωτερικό της κυβέρνησης και του κυβερνώντος κόμματος. Τις οποίες θέσεις και συγκρούσεις με τη σειρά της τροφοδοτούσε η ίδια η δράση των εργαζομένων. Πολιτική συνέπεια αυτής της σχέσης ήταν η παραίτηση του, τότε, υπουργού βιομηχανίας κ. Σημίτη. Σ' αυτού του είδους τις ειδήσεις αφιερώνεται και η πλειοψηφία των πρωτοσέλιδων καλύψεων και των κύριων άρθρων των εφημερίδων που αφορούν στις εργατικές ειδήσεις. Σε αυτές τις ειδήσεις εντοπίστηκε και η ύπαρξη «πυλωρών».
- Οι εφημερίδες του δεξιού και κεντροδεξιού χώρου όταν στην κυβέρνηση βρίσκεται η Νέα Δημοκρατία αποσιωπούν τις θέσεις των εργαζομένων ή και εναντιώνονται σ' αυτές. Όταν είναι κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ τότε καλύπτουν τις θέσεις τους αρκετά ικανοποιητικά. Οι οικονομικές εφημερίδες έχουν, με μικρές διαφοροποιήσεις, κρατήσει διαχρονικά μια στάση μη προβολής της εργατικής είδησης χωρίς να το αποσιωπούν, αν και πολλές φορές εναντιώνονται στις θέσεις των εργαζομένων. Οι υπόλοιπες εφημερίδες έχουν σχετικά ικανοποιητική κάλυψη των θέσεων των εργαζομένων είτε είναι η ΝΔ, είτε το ΠΑΣΟΚ. Με τις ιδεολογικές και πολιτικές διαφοροποιήσεις της η κάθε μια. Ο εντοπισμός επισήμων διαμαρτυριών, από μεριάς των εργαζόμενων προς κάποια Μ.Μ.Ε. είτε για αποσιώπηση είτε για παραποίηση των θέσεων τους δεν είχε καμία διορθωτική αναφορά από τα Μέσα και φυσικά ούτε καταχώρηση της διαμαρτυρίας τους.
- Μόλις το 12% του συνόλου των αναφορών, το 15% των φύλλων των εφημερίδων και το 14% των σελίδων που αφιέρωσαν, κάλυψαν εργατικές ειδήσεις οι οποίες στην εργασία έχουν ονομαστεί πρωτογενείς. Δηλαδή, «καθαρές» εργατικές ειδήσεις, που ανατρέχοντας στην πηγή τους ανακαλύπτονται οι θέσεις, οι λειτουργίες, οι αντιδράσεις και οι διεκδικήσεις των εργαζομένων. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τις εργατικές ειδήσεις που αφορούν τα εργατικά «ατυχήματα» είναι 52%, 69% και 70%. Η σύγκριση αυτών των ποσοστών αναδεικνύει την ιδιαίτερη βαρύτητα που έχουν οι πρωτογενείς ειδήσεις που αφορούν τα εργατικά «ατυ-

χήματα». Το ότι δηλαδή είναι κυρίως είδηση που έχει να κάνει με πραγματικό γεγονός. Η έλευσή του εξαρτάται μεν από μια σειρά πράξεων ή παραλείψεων αλλά από τη στιγμή που θα συμβεί είναι ένα γεγονός «αντικειμενικό». Αυτός είναι ο ένας λόγος.Ο δεύτερος λόγος που προβάλλονται οι εργατικές ειδήσεις που καλύπτουν τα μεγάλα εργατικά «ατυχήματα» είναι η ύπαρξη της τρομολαγνείας την οποία εκμεταλλεύεται και ο Τύπος. Τούτο γίνεται φανερό: (α) από τον αριθμό των σελίδων που αφιέρωσαν οι εφημερίδες στα δύο μεγάλα ατυχήματα (του «Άναγκελ Γρέητνες» 6/9/1998, ΠΕΤΡΟΛΑ 1/9/1992), σε σχέση με τα «μικρά» χωρίς να παραγνωρίζεται ούτε το ειδικό βάρος αυτών των «μεγάλων ατυχημάτων» ούτε της είδησής τους. (β) τη χρήση της φωτογραφίας στις ειδήσεις των εργατικών «ατυχημάτων». (γ) την σχετικά ισόποση κάλυψη από άποψη χώρου που χρησιμοποίησαν οι εφημερίδες για την κάλυψη των «μεγάλων ατυχημάτων». Όσον αφορά στην κάλυψη των εργατικών «ατυχημάτων» θα πρέπει να αναφερθεί ότι και εδώ δεν λείπουν οι αντιπολιτευτικές ή συμπολιτευτικές τάσεις που εκφράζουν πολιτικά οι εφημερίδες μόνο που έχουν τις σημαίες τους μεσίστιες. Τέλος θα πρέπει να γίνει αναφορά σε αυτό που στην εργασία ονομάστηκε «σημειολογία του θανάτου», δηλαδή στον τρόπο που η χρησιμοποίηση των λέξεων ουδετεροποιεί ή εξαφανίζει την πραγματική αιτία των εργατικών «ατυχημάτων». Τις πράξεις ή παραλείψεις των υπευθύνων. Είτε αυτοί είναι συνάδελφοι, είτε προϊστάμενοι, είτε το αυξημένο ποσοστό κέρδους του κεφαλαίου μ' όποια μορφή κι αν εμφανίζεται αυτό.

- Οι εργατικές ειδήσεις που αναφέρονται στις επαγγελματικές ασθένειες αποτελούν κυρίως παράθεση και σχολιασμό ανακοινώσεων συνεδρίων ή αποτελεσμάτων ερευνών. Το κύριο χαρακτηριστικό αυτών των ειδήσεων είναι ο ενημερωτικός τους χαρακτήρας και η δυνατότητά τους να χρησιμοποιηθούν για την πρόληψη αυτών των ασθενειών.
- Η χρησιμοποίηση της φωτογραφίας είναι προσαρμοσμένη στη γενικότερη πολιτική της κάθε εφημερίδας για το πως καλύπτει την εργατική είδηση. Έτσι όσον αφορά τα εργατικά «ατυχήματα» χρησιμοποιείται μόνο για τα «μεγάλα» εργατικά «ατυχήματα» και η χρήση τους θα μπορούσε να χαρακτηριστεί υποστηρικτική της «τρομολαγνείας». Για τα «μικρά» εργατικά «ατυχήματα», όταν εμφανίζονται στον Τύπο, δεν μπορεί να γίνει λόγος για φωτογραφική κάλυψή τους αφού συνήθως το κείμενο είναι κάποιο κομμάτι μονόστηλου. Για τις άλλες εργατικές ειδήσεις που αφορούν στις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες ανάλογα με την πο-

λιτική της εφημερίδας η φωτογραφία μαζί με την λεζάντα που συνοδεύει χρησιμοποιείται έτσι ώστε αν χρειαστεί να «μπορεί να πει ψέματα για το νόημα του πράγματος, ποτέ για την ύπαρξή του».

- Η χρήση γελοιογραφίας στην εργατική είδηση όπως αυτή προκύπτει από το υλικό που εξετάστηκε, είναι υπέρ του εργαζόμενου και του απόμαχου ή του διωγμένου από την εργασία. Πράγμα που συνάδει με τη λειτουργία της γελοιογραφίας στο σύνολο του εργατικού ρεπορτάζ. Με αυτή την άποψη συντάσσονται και οι απόψεις των δύο γελοιογράφων που υπάρχουν στο πρώτο παράρτημα της εργασίας.
- Όσον αφορά τις απόψεις των εκπροσώπων των εργαζομένων και των δημοσιογράφων αυτές παρατίθενται στο πρώτο παράρτημα της παρούσας εργασίας. Όπως και από την εισαγωγή έγινε φανερό η παρούσα εργασία συνειδητά απέφυγε την εξαγωγή συμπερασμάτων από αυτές τις απόψεις. Επειδή πρώτον δεν ήθελε να ορντινιάσει πράγματα από διαφορετικές και πολλές φορές διισταμένες απόψεις και δεύτερον επειδή έτσι θα τις αποστέωνε τόσο από άποψη πλούτου απόψεων όσο και θεμάτων που θίγουν, πολλά από τα οποία στην εργασία θίχτηκαν μόνο ακροθιγώς. Γι' αυτό κρίθηκε προτιμότερο τα όποια συμπεράσματα να είναι του αναγνώστη τους.
- Αυτή η παράθεση τελειώνει με τα κυριότερα συμπεράσματα της έρευνας που έγινε στους εργαζόμενους στην βιομηχανία-βιοτεχνία Παραγωγής Μεταφορικών Μέσων. Επτά χρόνια μετά την ψήφιση του νόμου 1568/85 για την «ασφάλεια και υγιεινή στους χώρους δουλειάς» το 57% των εργαζομένων δεν γνώριζε

καθόλου το νόμο και το 35% δήλωσε ότι κάτι γνωρίζει. Για τα προεδρικά διατάγματα (190/1985, και 70/1991) που προσδιορίζουν τους κανόνες «υγιεινής και ασφάλειας» των εργαζομένων στις ναυπηγικές εργασίες» το 65% των εργαζομένων δήλωσε άγνοια και το 20% ότι κάτι γνωρίζει. Και αυτό σε ένα κλάδο της παραγωγής που οι εργαζόμενοι έχουν να επιδείξουν μακροχρόνιες αγωνιστικές κινητοποιήσεις και η οργάνωση του συνδικαλιστικού κινήματος υπήρξε πανθομολογουμένως πολύ καλή.

- Ήταν λοιπόν το μήνυμα, που η ηγεσία του συνδικαλιστικού κινήματος έστειλε στα μέλη της για την ασφάλεια και υγιεινή στην εργασία τους, μια φωτεινή πυγολαμπίδα; ή μήπως δεν έστειλε καθόλου μήνυμα; Από ότι έγινε φανερό στη διάρκεια της έρευνας και μήνυμα υπήρξε και συνέχεια είχε. Τα ποσοστά όμως άγνοιας των εργαζομένων συνεχίζουν να τονίζουν την αναποτελεσματικότητα αυτού του μηνύματος.
- Και το ερώτημα προς την ηγεσία του συνδικαλιστικού κινήματος παραμένει. Αν δεν μπορείς να πείσεις τα μέλη σου, και μάλιστα για κάτι που έχει κυριολεκτικά ζωτική σημασία γι' αυτά, πως θα μπορέσεις να πείσεις ή και να μεταπείσεις τους άλλους (κοινή γνώμη) για πράγματα στα οποία μπορεί να είναι αδιάφοροι ή αντίθετοι;
- Οι απαντήσεις των εργαζομένων, όπως καταγράφηκαν στην έρευνα, για το που οφείλουν τις όποιες γνώσεις έχουν για τις συνθήκες εργασίας τους αλλά κυρίως στο πως θέλουν να αποκτήσουν νέες γνώσεις γι' αυτές, μπορούν να αποτελέσουν το πρώτο βήμα για βελτίωση της πειστικότητας και της ροής του μηνύματος που η ηγεσία του συνδικαλιστικού κινήματος στέλνει στα μέλη της. Να αποτελέσει το πρώτο βήμα για την άρση της αναποτελεσματικότητας του όποιου μηνύματος στέλνει και στα μέλη της και στη κοινή γνώμη.

Η παράθεση, των συμπερασμάτων αυτής της εργασίας, που προηγήθηκε μαζί με τους προβληματισμούς των εκπροσώπων των εργαζομένων και των δημοσιογράφων που ακολουθούν, προσδιορίζουν και τα θεματικά πεδία που μένει ακόμη να διερευνηθούν και αυτά είναι:

❖ Η διερεύνηση της εργατικής είδησης μέσα από τις ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες και τα εργατικά «ατυχήματα» απέδειξε την ύπαρξη προβολής και αποσιώπησής της. Οι δύο όμως παραπάνω κατηγορίες είχαν το «καλό ή κακό», για την εξεταζόμενη περίοδο, να είναι πολλές φορές είτε κεντρικά πολιτικά ζητήματα (ναυπηγεία)

είτε να έχουν συμβεί μεγάλα εργατικά «ατυχήματα» και, λόγω των αιτιών που προαναφέραμε, να έχουν εξασφαλισμένη προβολή της είδησης. Γι' αυτό θεματικά πεδία που δεν έχουν ακόμη αποτελέσει για μεγάλο χρονικό διάστημα αντικείμενο προβολής είναι αυτά που μένουν προς διερεύνηση. Έτσι τέτοια θεματικά πεδία, που μπορούν οι ειδήσεις τους να αλιευθούν μέσα από τον Τύπο, είναι αυτά που αφορούν σε κατηγορίες εργαζομένων κυρίως στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας όπως π.χ. οι ιδιωτικοί υπάλληλοι, οι εργαζόμενοι στην παραγωγή και διανομή τροφίμων ή οι εργαζόμενοι στις οικοδομικές εργασίες και πιο συγκεκριμένα στα εργοτάξια των μεγάλων δημοσίων έργων. Το τελευταίο (όπως και η εργατική είδηση που θα σχετιζόταν με τις εργασιακές σχέσεις σε οργανισμούς που προσφεύγουν σε προμήθειες υλικού μεγάλης αξίας) προτείνεται και για έναν επιπλέον λόγο. Γιατί, ενώ, στην παρούσα εργασία έγινε φανερή η προβολή της εργατικής είδησης όταν αυτή σχετίζεται με πολιτικά και κάποιες φορές οικονομικά συμφέροντα το είδος της εξεταζόμενης εργατικής είδησης δεν ήταν πρόσφορο για την διερεύνηση των επιπτώσεων που έχει πάνω στην εργατική είδηση το φαινόμενο που όλοι ονομάζουν «διαπλεκόμενα συμφέροντα», (*172) αναφερόμενοι στα ΜΜΕ, και τα οποία συμφέροντα ποτέ δεν έχουν πρόσωπο. Φυσικό ή νομικό.

❖ Ένα άλλο θεματικό πεδίο προς διερεύνηση είναι αυτό της τηλεόρασης. Οι τηλεοπτικές ειδήσεις επειδή αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή πληροφόρησης για την πλειοψηφία στην κοινωνία μας «εκπληρώνουν με τον ακόλουθο τρόπο τον αποφασιστικό τους ρόλο: θέτουν ημερήσιες διατάξεις κοινωνικών γεγονότων, καθώς

*(172) Βλέπε π.χ. τις δηλώσεις του προέδρου της Βουλής για το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο, «Ελευθεροτυπία» 9/7/1997. Ή τα, δύο δις, χρέη των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών σε ΙΚΑ, Ταμείο Συντάξεως, και παρακράτηση αγγελιόσημου, «Ελευθεροτυπία», 28/1/1998. Ή την διένεξη μεταξύ Τεγόπουλου και Κόκκαλη-Κυριακού για την ψηφιακή τηλεόραση, «Ελευθεροτυπία» και νυχτερινό δελτίο ειδήσεων στο MEGA 6-5-1998

και προτεραιότητες». (*173) Σ' αυτές τις ημερήσιες διατάξεις και προτεραιότητες, σ' άλλες χώρες καιρό τώρα, λείπουν οι εργατικές ειδήσεις. (*174) Η διερεύνηση αυτού του θεματικού πεδίου θα δείξει τις ημερήσιες διατάξεις και προτεραιότητες που επικρατούν στη χώρα μας αλλά και τις «συμβάσεις», αν υπάρχουν, πίσω από όποιες εργατικές ειδήσεις εμφανιστούν. Το ίδιο ίσως θα πρέπει να γίνει και στον τρόπο εμφάνισης της εργατικής είδησης από το ραδιόφωνο. Μόνο που η απελευθέρωσή του, λόγω της τηλεόρασης, από τις πιέσεις του συγκεντρωτισμού που είχε στο παρελθόν καθιστούν αυτό το εγχείρημα πιο δύσκολο.

Τέλος μια σειρά θεματικά πεδία που πρέπει να διερευνηθούν έχουν σχέση με την αναποτελεσματικότητα του μηνύματος που η ηγεσία του εργατικού κινήματος στέλνει στα μέλη της αλλά και στην κοινωνία γενικότερα. Για πολλές από αυτές τις διερευνήσεις ίσως να χρειαστεί να πειστεί για την αναγκαιότητά τους αλλά κυρίως να αποκτήσει πολιτική βούληση ικανή να υπερκεράσει τις αντιθέσεις που υπάρχουν στους κόλπους της. Τέτοια θεματικά πεδία είναι:

- Οι Νέες Τεχνολογίες της Επικοινωνίας. Οι επιχειρήσεις χρησιμοποιώντας αυτές τις νέες τεχνολογίες εκτός των άλλων παρεμβαίνουν και στον τρόπο ζωής του εργαζομένου αλλάζοντας τους τρόπους, τις «μορφές» και τους ρυθμούς εργασίας. Ένα από τα ωραιότερα παραδείγματα της λογικής των δικτύων, που αφορά στους εργαζόμενους, προέρχεται από τον τομέα των μεταφορών. «Οι οδηγοί, εκτός από τα κυψελοειδή τηλέφωνα με τα οποία είναι πλέον εξοπλισμένοι όλοι, συχνά είναι υποχρεωμένοι να έχουν στο φορτηγό τους μια κεραία εντοπισμού μέσω δορυφόρου που μεταδίδει συνεχώς στην έδρα της επιχείρησης της ακριβή θέση τους. Αυτή η τεχνική έχει χρησιμοποιηθεί εξίσου καλά τόσο από αστικούς όσο και από στρατιωτικούς φορείς... Αυτό το μηχάνημα, επιβάλλει στον φορτηγατζή να βρίσκεται σε μόνιμη επαφή με την έδρα του, να συνδέεται με τις βάσεις δεδομένων ναύλωσης, να μεταδίδει στους προϊσταμένους του την ταχύτητά του κάθε στιγμή, τον αριθμό στροφών του κινητήρα και την ακριβή κατανάλωση. Όπου και να

*(173) «Κοινωνία, Εξουσία και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας», Ο.Π., σελ. 242. Πρόκειται για απόσπασμα από την εργασία της ερευνητικής ομάδας της Γλασκόβης με τίτλο: «Η παρουσίαση της Οικονομικής Κρίσης και του Κοινωνικού Συμβολαίου: Μια Εμπειρική Μελέτη». Είναι από τις λίγες αναφορές σε ζητήματα που άπτονται της εργατικής είδησης και που η παρούσα εργασία συνάντησε στη βιβλιογραφία.

*(174) «Εργάτες: Οι κομμένοι της TV», «Ελευθεροτυπία» 10/5/1999 «Ένα άρθρο δύο Γάλλων δημοσιογράφων που έρχεται να φωτίσει την «σκοτεινή» σχέση της τηλεόρασης με το εργατικό κίνημα». Παράρτημα Χ Τεκμήριο 1

βρίσκεται στην Αμερικάνικη επικράτεια, μπορεί να εντοπιστεί με απόκλιση 30 μέτρων περίπου... Το σύστημα OmniTRAS, που στην Ευρώπη κυκλοφορεί με την εμπορική ονομασία Euter-TRACS,δέχεται στις Ηνωμένες Πολιτείες 1,8 εκατομμύρια μηνύματα την ημέρα. Αποτελεί τον καθημερινό εφιάλτη των φορτηγατζήδων, οι οποίοι επέλεξαν αυτό το επάγγελμα λόγω της ελευθερίας που τους προσφέρει όταν κρατάνε το τιμόνι στις εθνικές οδούς» (*175). Αυτή η γενική ψηφιοποίηση των επικοινωνιών δίνει την δυνατότητα στις αστυνομικές δυνάμεις, τις υπηρεσίες πληροφοριών και το στρατό (*176) να διαθέτουν τέτοια τεχνικά μέσα παρέμβασης στη ζωή των πολιτών, που άλλοτε δεν τα είχαν καν φανταστεί. Καινούργιες μυστικές υπηρεσίες δημιουργούνται με προφανή σκοπό την παρακολούθηση αυτής της εξέλιξης και τη χειραγώγησης των χρηστών των δικτύων. Οι εθνικές νομοθεσίες όταν υπάρχουν και αν ακόμη δεν είναι άτολμες αποδεικνύονται ανίκανες να διαφυλάξουν τις ατομικές ελευθερίες των πολιτών. Το εργατικό κίνημα σαν κίνημα με τις μεγαλύτερες ευαισθησίες στα ατομικά δικαιώματα των πολιτών δεν πρέπει να μείνει αμέτοχο ούτε στις αλλαγές που οι νέες τεχνολογίες της επικοινωνίας επιφέρουν στους εργαζόμενους ούτε στην κοινωνία των πολιτών.

- Η δυνατότητα απόκτησης από τη ηγεσία του συνδικαλιστικού κινήματος δικών του μέσων ενημέρωσης. Γνωρίζοντας ότι, χώρια από τη δική της αυτόνομη παρέμβαση, στην Ιταλία η εφημερίδα «Μανιφέστο» που ξεκίνησε σχεδόν ερασιτεχνικά με ελάχιστα μέσα ακόμα επηρέασε τη μορφή μεγάλων ανεξάρτητων εφημερίδων» (*177). Σ' αυτή τη διερεύνηση υπάρχει ήδη σημείο εκκίνησης και αυτό είναι η λειτουργία δύο ραδιοφωνικών σταθμών από οργανώσεις των εργαζομένων. Των ραδιοφωνικών σταθμών του Εργατικού Κέντρου Χαλκίδας και των εργαζομένων στην Εταιρία ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΠΕΣΙΝΕ). Ο δεύτερος με τον οποίο ασχολήθηκε αυτή η εργασία, ανήκει στους 1600 εργαζόμενους μέλη τους σωματείου (ΕΝΩΣΗ) και ακούγεται σε όλη την Βοιωτία, Φωκίδα, τμήματα των νομών Αχαΐας, Φθιώτιδας, Εύβοιας, και γενικά σ' όλα τα παράλια του Κορινθιακού κόλπου. Έχει έδρα την παραλία Δίστομου

*(175) Γκίνσελ Ζ., Πόλεμοι στον Κυβερνοχώρο – Μυστικές Υπηρεσίες και Internet «ΣΤΑΧΥ», Αθήνα 1997, σελ. 15.

*(176) Ήδη ο ελληνικός στρατός αξιοποιεί τους χάκερ που έχει στις τάξεις του «Ελευθεροτυπία» 6/7/1999, Παράρτημα Χ Τεκμήριο 2

*(177) Eco U., Η Σημειολογία στην Καθημερινή Ζωή, «Μαλιάρης-Παιδεία Α.Ε.», Θεσσαλονίκη 1992, σελ. 159.

Βοιωτίας και επωνυμία ΡΑΔΙΟ-ΕΝΩΣΗ. Στα τέσσερα και πλέον χρόνια της λειτουργίας του ο ραδιοσταθμός «απέκτησε μια μεγάλη ακροαματικότητα που στηρίχτηκε στο άριστο προσωπικό που διαθέτει, στους 1600 ακροατές-εργαζόμενους μέλη του σωματείου ΕΝΩΣΗ, στην αντικειμενική ενημέρωση και στα εξαιρετικά του μουσικά προγράμματα και ρεπορτάζ» (*178)

Υπέρ της δημιουργίας ραδιοφωνικών σταθμών, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας, από τους εργαζόμενους τάχτηκε και ο Ρεζί Ντεμπρέ σε τοποθέτησή του σε συμπόσιο του διεθνούς φεστιβάλ Πάτρας (1998) (*179). Την περιφερειακή αποτελεσματικότητα του ραδιοφώνου έχει τονίσει και ο Μακλουάν (*180)

- Ένα άλλο τέλος, θεματικό πεδίο είναι αυτό που σχετίζεται με την «τεχνική» η οποία θα καταστήσει πιο πειστικό το μήνυμα που η ηγεσία των εργαζομένων κάθε φορά στέλνει και αυτό συνδέεται με μια σειρά παραμέτρους. Όπως είναι : η σχέση της-αλλά και ο εμπλουτισμός αυτής της σχέσης- με τους δημοσιογράφους που χειρίζονται την εργατική είδηση, η βελτίωση των τρόπων μετάδοσης του μηνύματος- από τη λεκτική τους συγκρότηση μέχρι την εικόνα του που στέλνει όλη η ιεραρχία του εργατικού κινήματος. (Το κείμενο της

*(178) Στο Παράρτημα Χ τεκμήριο 3 υπάρχουν τα στοιχεία αυτής της λειτουργίας από το 1998 καθώς και κατανομές των ακροατών του κατά φύλο, θέση στην παραγωγή, ηλικία, μορφωτικό επίπεδο, περιοχή κλπ. Η αντίσταση στον ιμπεριαλισμό της μουσικής κουλτούρας που εισάγουν οι δισκογραφικές εταιρίες είναι ένα άλλο μεγάλο θέμα στο οποίο μπορούν να παρέμβουν τέτοιου είδους ραδιοφωνικοί σταθμοί. Στο ίδιο παράρτημα, τεκμήριο 4 υπάρχουν και στοιχεία για τον τηλεοπτικό σταθμό της Ιεράς Μητρόπολης Πατρών, «Λύχνος».

*(179) Το συμπόσιο είχε τίτλο «Ο πολιτισμός του λόγου μπροστά στην Τρίτη χιλιετία». 3-4 Ιουλίου 1998. Συμμετείχαν οι Βασίλης Βασιλικός, Jerome Binde, Λάκης Προγγίδης, Νάνος Βαλαωρίτης, Elikia M'Bokolo, Pierre Levy, M.Derrick de Kerckhove, Jean Paul Dolle, Jean Jacques Brochier και Regis Debray.

*(180) Μακλουάν Μ., Ο.Π., σελ. 371

εφημερίδας «Ημέρα» που υπάρχει στην αρχή του κεφαλαίου που πραγματεύεται τα εργατικά «ατυχήματα» αποτελεί ένα δείγμα τέτοιας γραφής). Ακόμη θα πρέπει να διερευνηθούν και οι δυνατότητες να χρησιμοποιηθούν νέες μέθοδοι αποστολής μηνυμάτων προσαρμοσμένες στις νέες τεχνολογίες. Ήδη η διαφήμιση έχει κάνει την εμφάνισή της και στο εργατικό μήνυμα.

Κλείνοντας, η εργασία αυτή ελπίζει ότι έδωσε καινούργια τοπία προς ανακάλυψη αλλά πρωτίστως ότι αναζήτησε και αναζητά την καθάρια ματιά. Άλλωστε το πραγματικό ταξίδι της ανακάλυψης δεν έγκειται στο να ανακαλύπτει κανείς καινούργια τοπία, αλλά στο να διαθέτει καινούργια μάτια. Και στην απόλαυσή του.-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

❖ Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων και οι απόψεις τους για την εργατική είδηση.

Γράφουν οι:

Κουτσούκος Γιάννης,	Πρόεδρος ΑΔΕΔΥ
Κοντάκης Γιώργος,	Πρόεδρος ΠΟΕΜ
Μίχας Γιάννης,	Πρόεδρος Εργατικού Κέντρου Πειραιά

και ο

Σαραφόπουλος Νίκος, Τεχνικός Επιθεωρητής Εργασίας

❖ Οι άνθρωποι που υπηρετούν την εργατική είδηση και οι απόψεις τους γι' αυτήν

Γράφουν οι:

Πατρινός Νίκος,	Νομικός Σύμβουλος ΕΣΗΕΑ
Ευαγγελοπούλου Μαίρη,	«Ριζοσπάστης»
Κλαυδιανός Παύλος,	«Εποχή»
Παπαδόπουλος Θάνος,	«Τα Νέα»
Πεπονής Γιώργος,	«Κέρδος»
Χιωτάκης Σωτήρης,	«Απογευματινή»
Αβραμίδης Δημήτρης,	«Ημέρα» Πατρών

❖ Η λειτουργία της Γελοιογραφίας στην Εργατική Είδηση

Γράφουν οι:

Ανδρέας Πετρουλάκης
Στάθης Σταυρόπουλος

Η ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΟΥ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΟΥΝ Ή ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ

"Απ΄τη λεχώνα στη μαμμή,πάει, χάθηκε,
το παιδί "

Λαϊκή Παροιμία

Αν η εργατική είδηση κυοφορείται μέσω κοινωνικών, οικονομικών ή πολιτικών διεργασιών, φορτισμένη από συναισθήματα αδυναμίας, οργής, πόνου και προσδοκίας των εργατών η γέννησή της αποτελεί προϊόν της ωρίμανσης τούτων των διεργασιών αλλά και των γενετήσιων σπασμών της λεχώνας.

Στα προηγούμενα μέρη της εργασίας απεδείχθει η μερική ισχύς της παροιμίας που υπάρχει στην προμετωπίδα του παρόντος τμήματος. Μα πολλές φορές είδαμε ότι το παιδί γεννιέται όχι μόνο υγιές αλλά και κλαψιάρικο. Γι`αυτό το τμήμα της εργασίας ζητήθηκε η γνώμη, αφ΄ ενός των ανθρώπων που συμβάλλοντας στην κυοφορία της εργατικής είδησης παίζουν συγχρόνως και το ρόλο των γενετήσιων σπασμών και αφ΄ετέρου αυτών που έχουν το ρόλο της μαμμής. Των συνδικαλιστών και των δημοσιογράφων.

ΟΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ.

Η αναζήτηση των απόψεων των απλών εργαζομένων για το μήνυμα που η συνδικαλιστική τους ηγεσία τους στέλνει όπως και η αναζήτηση της αποτελεσματικότητας αυτού του μηνύματος (που έγινε με την έρευνα στο Β2 κεφάλαιο αυτής της εργασίας) έκανε υποχρεωτική και την αναζήτηση των απόψεων της συνδικαλιστικής ηγεσίας για την εργατική είδηση. Έτσι, όπως και στην εισαγωγή αναφέρθηκε, κρίθηκε αναγκαία η αναζήτηση των απόψεων όλης της κλίμακας της συνδικαλιστικής ηγεσίας. Στη συνέχεια παρατίθενται οι απόψεις όσων ανταποκρίθηκαν.

ΤΟ ΓΙΑΤΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΩΣ ΤΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ Ή ΤΗΣ ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΗΣΗΣ

του Γιάννη Κουτσούκου
Πρόεδρου της Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Θα επιχειρήσω να περιγράψω ορισμένους από τους λόγους που συμβάλλουν στην προβολή ή την αποσιώπηση ή ακόμα και την "κατασκευή" της εργατικής είδησης, αφού σημειώσω εισαγωγικά ότι στο συγκεκριμένο όρο "εργατική είδηση" αντιστοιχούν μια πληθώρα γεγονότων που μπορεί να έχουν ένα στενό ή ειδικό περιεχόμενο και επομένως να αφορούν λίγους ή ειδικές κατηγορίες εργαζομένων έως και να είναι θέματα που αφορούν το σύνολο των εργαζομένων αλλά και ευρύτερα λαϊκά στρώματα.

1. - Αφετηριακή παρατήρηση πρέπει να είναι το γεγονός ότι η εργατική είδηση στον πυρήνα της εμπεριέχει εκ των πραγμάτων την παραδοσιακή αντίθεση κεφαλαίου εργασίας και επομένως η αντιμετώπισή της συνδέεται με την εξυπηρέτηση των αντίστοιχων συμφερόντων. Προφανώς τόσο οι αλλαγές στον τρόπο παραγωγής με την είσοδο των νέων τεχνολογιών, τις συνεπαγόμενες αλλαγές στη φύση της εργασίας και την άνοδο των μεσοστρωμάτων που αμβλύνουν την εικόνα της αντίθεσης, όσο και οι ανάγκες ή οι συνθήκες ανταγωνισμού των Μ.Μ.Ε. για να ανταποκριθούν σε μια πολυσύνθετη πραγματικότητα δεν οδηγούν πάντα στο να διαπιστώνει κανείς με ευθύ και άμεσο τρόπο τη σύνδεση της είδησης με την κοινωνική αντίθεση, ενώ η κομψότητα ή ουδετερότητα των εκφράσεων περιορίζει το κοινωνικό πλαίσιο της αναφοράς της.

2.- Η ευρύτερη κοινωνικοοικονομική "γραμμή" των Μ.Μ.Ε. γενικά αλλά και του καθένα από αυτά ξεχωριστά επιδρά στον τρόπο προβολής ή όχι μιας είδησης. Όταν για παράδειγμα έχει κυριαρχήσει μια γραμμή προβολής γεγονότων που κεντρίζουν την περιέργεια και μόνο, ή συνδέονται με τις απεχθέστερες των ανθρωπίνων ενεργειών ή ακόμα όταν έχει κυριαρχήσει η προβολή των κοσμικών γεγονότων και των ανάλογων "προσωπικοτήτων " τότε είναι βέβαιο ότι η εργατική είδηση δεν βρίσκει την ανάλογη θέση.

Βέβαια, επειδή οι εργαζόμενοι είναι ένα μεγάλο κομμάτι του κοινού των Μ.Μ.Ε. μια είδηση που τους αφορά στο σύνολό τους θα προβληθεί, χωρίς πάντα να σημαίνει ότι η προβολή ή παρουσίαση της είδησης οδηγεί και σε πραγματική πληροφόρηση του εργαζόμενου με αποτέλεσμα σε αρκετές περιπτώσεις ο τρόπος προβολής να οδηγεί σε σύγχυση.

Το γεγονός ότι μερικές φορές συνδικαλιστικές οργανώσεις καταφεύγουν στο λεγόμενο "χάπενινγκ " προκειμένου να προσελκύσουν τα Μ.Μ.Ε. και να περάσουν έτσι την είδηση δείχνει ποια είναι η κυρίαρχη αντίληψη για την προβολή ή όχι ενός γεγονότος.

3.- Ο συγκινησιακός, ανθρώπινος χαρακτήρας μιας είδησης όπως π.χ. εργατικό ατύχημα, ή η επίπτωση ενός γεγονότος στο κοινωνικό σύνολο π.χ. απεργία σε ένα χώρο της Κοινής Ωφέλειας ή της Υγείας αποτελούν λόγους προβολής μιας είδησης. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όμως η προβολή έχει να κάνει μόνο με το συγκινησιακό στοιχείο ή την ταλαιπωρία του κοινού, παρουσιάζεται επιφανειακά χωρίς να συνδέεται με την αιτία του όποιου γεγονότος.

4.- Η κομματική γραμμή του μέσου (κυβερνητική - αντικυβερνητική) υποτάσσει στις περισσότερες των περιπτώσεων την παρουσίαση της είδησης είτε στη λογική της υπέρμετρης αναφοράς και κινδυνολογίας, είτε σε μια λογική αφυδάτωσης και στρέβλωσης όταν δεν μπορεί να την αποκρύψει εντελώς.

Και στις δύο περιπτώσεις είναι φανερό ότι δεν εξυπηρετούνται ούτε τα συμφέροντα και οι επιδιώξεις της ομάδας των εργαζομένων που αφορά η είδηση και βέβαια ούτε η ανάγκη ορθής ενημέρωσης του κοινού.

Στο συμπέρασμα αυτό θα καταλήξει εύκολα κανείς αν δει τη στάση συγκεκριμένων μέσων ενημέρωσης σε περιόδους εντόνων απεργιακών κινητοποιήσεων. Στη μια περίπτωση το συνδικάτο και η ηγεσία του προβάλλονται, στηρίζονται και κατηγορείται η Κυβέρνηση, στην άλλη περίπτωση με τα ίδια πάντα αιτήματα το συνδικάτο και η ηγεσία του καταγγέλλονται και εισπράττουν απαράδεκτους χαρακτηρισμούς.

5.- Οπωσδήποτε η συγκυρία και κυρίως αν αυτή δημιουργεί ειδήσεις ή όχι, αποτελεί έναν από τους παράγοντες που επηρεάζει την παρουσία ενός γεγονότος. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου σοβαρές ειδήσεις που αφορούσαν μεγάλες ομάδες εργαζομένων ακόμα και το σύνολό τους, δεν παρουσιάστηκαν λόγω έλλειψης χώρου ή χρόνου ανάλογα το μέσον, έντυπο ή ηλεκτρονικό, επειδή υπάρχουν μεγάλα γεγονότα, ενώ

αντίθετα μικρότερης σημασίας γεγονότα λόγω έλλειψης άλλων ειδήσεων βγήκαν ως πρώτη είδηση.

6.- Η "κατασκευή" μιας είδησης είτε με την επαναδημοσίευση και προβολή παλιότερων στοιχείων ή δεδομένων μέσα από μια επικαιροποίηση, είτε με το συνδυασμό άσχετων μεταξύ τους δεδομένων μπορεί να ενταχθεί στις δύο παραπάνω περιπτώσεις. Δηλαδή, μπορεί να συνδέεται με κομματική σκοπιμότητα ή να εξυπηρετεί ανάγκη της συγκυρίας στην περίπτωση που δεν υπάρχουν σημαντικές ειδήσεις.

7.- Η πολιτική δημοσίων σχέσεων και προβολής των απόψεών του που έχει ακολουθήσει ο φορέας (συνδικάτο ή εργοδότης) ακόμα και οι προσωπικές σχέσεις που αναπτύσσονται στο πλαίσιο αυτό είναι παράγοντες που επηρεάζουν την προβολή μιας είδησης. Στην περίπτωση αυτή είναι φανερό ότι όταν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων η πλάστιγγα θα γείρει στην πλευρά αυτού που είχε τη δυνατότητα μέσω της οργάνωσης και των υποδομών που διαθέτει και με το ανάλογο φυσικά οικονομικό κόστος, να έχει πιο καλά ενημερωμένα τα μέσα και προετοιμασμένα να προβάλλουν την άποψη του και να υποβαθμίσουν την άποψη του "αντιπάλου".

8.- Η προσωπική οπτική του δημοσιογράφου, η εμπειρία του και η γνώση του θέματος αλλά και η εκτίμησή του για το ενδιαφέρον του κοινού, είναι από τους παράγοντες που σε μια φάση μεγάλης ανάπτυξης των Μ.Μ.Ε. και κυρίως των ηλεκτρονικών που δημιούργησαν νέους δημοσιογράφους ή παρουσιαστές ειδήσεων, επηρεάζει τόσο τον τρόπο όσο και την έκταση και ένταση της προβολής και κάλυψης ενός θέματος.

9.- Το γεγονός ότι το συνδικαλιστικό κίνημα ως συλλογικός εκφραστής των συμφερόντων των εργαζομένων συνδέει τη δράση, την παρουσία και την αποτελεσματικότητά του με την ενημέρωση των εργαζομένων σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η εξυπηρέτηση των στόχων του συνδέεται με τη δημιουργία όρων κοινωνικής αποδοχής της δράσης και των αιτημάτων του έχει οδηγήσει σε συγκεκριμένες πρακτικές και τρόπους προβολής των θέσεων και απόψεων με παραδοσιακά μέσα, αλλά και σε μια διαρκή αναζήτηση νέων μεθόδων και μια συνεχώς διευρυνόμενη αξιοποίηση των Μ.Μ.Ε.

Τόσο η κλασσική είδηση " τι ζητάμε - τι μας λένε - τι θα κάνουμε" που καλύπτεται από ανακοινώσεις και άλλο έντυπο υλικό, όσο και η εσωτερική ζωή του συνδικάτου μαζί με ειδήσεις από το χώρο της εργασίας αλλά και γενικότερου ενδιαφέροντος για τον εργαζόμενο θέματα που καλύπτονται από εφημερίδες και περιοδικά που εκδίδουν πολλές συνδικαλιστικές οργανώσεις, αφορούν τα ελάχιστα που πρέπει να κάνει το συνδικάτο, μαζί βέβαια με την ζωντανή επικοινωνία, προκειμένου τα μέλη του να είναι ενημερωμένα αφού σε καμία περίπτωση η ενημέρωση αυτή δεν μπορεί να καλυφθεί από τα Μ.Μ.Ε.

Από την άλλη μεριά το "κενό" της είδησης στο ευρύτερο κοινό, αλλά πολλές φορές και στα ίδια τα μέλη και η προσπάθεια δημιουργίας θετικών κοινωνικών όρων ολοένα και περισσότερο τα τελευταία χρόνια καλύπτεται μέσω διαφημιστικών μηνυμάτων στα Μ.Μ.Ε. και κυρίως στα ηλεκτρονικά.

Η ροπή σε νέους τρόπους επικοινωνίας, μεγαλώνει όσο γίνεται αντιληπτή η μεγάλη επιρροή των Μ.Μ.Ε. στους εργαζόμενους και τους πολίτες, όσο οι διαπιστώσεις πως τα κλασσικά μέσα (ανακοίνωση - αφίσα - εφημερίδα) έχουν πάψη ακόμα και να διαβάζονται.

Στο πλαίσιο αυτό είναι και έντονοι οι προβληματισμοί και οι αναζητήσεις για συνεχή βελτίωση του τρόπου επικοινωνίας και ενημέρωσης των εργαζομένων με τα δικά τους μέσα, ώστε σε μερικές περιπτώσεις να έχει καταλήξει σε αποφάσεις για λειτουργία ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών για να προβάλλονται οι θέσεις των εργαζομένων και του συνδικαλιστικού κινήματος.

10.- Να σημειώσω τέλος ότι με δεδομένη την κρίση των συλλογικών θεσμών έκφρασης και δράσης των πολιτών που αναμφίβολα έχει αγγίξει σοβαρά και το συνδικαλιστικό κίνημα από τη μια μεριά και από την άλλη το γεγονός ότι είναι πλέον φανερή η προσπάθεια των οικονομικών συμφερόντων που διαπλέκονται με τα Μ.Μ.Ε. να μεταφέρουν - έξω από τους θεσμούς τα κέντρα λήψης των αποφάσεων θα υποβαθμίζεται συνεχώς η είδηση που προέρχεται από τη δράση του συνδικαλιστικού κινήματος για τις θέσεις τους γύρω από τα προβλήματα των εργαζομένων ενώ θα προβάλλεται η είδηση που θα προέρχεται από την πλευρά της κυρίαρχης αντίληψης.

Η ΠΟΡΕΙΑ 1985-1995 ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

του Γιώργη Κοντάκη
Προέδρου της Π.Ο.Ε.Μ.

Η περίοδος 85-95 υπήρξε η πιο έντονη της ζωής μου, τα διαλείμματα της όποιας ηρεμίας ήταν τόσο σύντομα που ειλικρινά δεν τα θυμάμαι, ούτε καν αριθμητικά.

Συνδικαλιστικά και πολιτικά παίχτηκε χοντρό παιχνίδι, που αυτό είχε σαν αποτέλεσμα οι εντάσεις των αντιπαραθέσεων να παίρνουν πολλές φορές τέτοιες μορφές αγριότητας που για πολλούς ήταν πρωτόγνωρες.

Οι εργαζόμενοι αυτού του χώρου με αιχμή τους συνδικαλιστές έδωσαν πολλές και ποικίλες μάχες αλλά προπάντων ανυποχώρητες λες και ήθελαν με μιας να αποτινάξουν από πάνω τους όλη τη ντροπή και το άγχος που είχε συσσωρευθεί στις πλάτες τους για την μη συμμετοχή τους (ως χώρος) σε κανένα μα κανένα (κυριολεκτικά) αγώνα συνδικαλιστικό μέχρι το 1979.

Την περίοδο όμως αυτή και ιδιαίτερα 85-86 και 94-95 η προσφορά του ιστορικού Σωματείου "ΤΡΙΑΙΝΑ" στο μαζικό κίνημα είναι σημαντικά μεγάλη, οι εργαζόμενοι που μέχρι το 1979 ντρεπόντουσαν να λένε που δουλεύουν, από το 1983 αλλά κυρίως 1985 και μετά με υπερηφάνεια λένε ότι δουλεύουν στο Σκαραμαγκά και είναι μέλη της "ΤΡΙΑΙΝΑΣ".

Οι λέξεις κατάληψη και αγώνας την προαναφερόμενη περίοδο συνδικαλιστικά εκτιμώ ότι βρήκαν τη δικαίωσή τους. Έξι μήνες κατάληψη χωρίς να ενοχλείς, πρωτοφανές! Όσο για τους αγώνες ήταν μεν έντονοι αλλά εξαντλούνταν αποκλειστικά σε συνδικαλιστικά πλαίσια.

Όταν λέμε αγώνες εννοούμε σε όλα τα μέτωπα, για παράδειγμα το να καταφέρνεις κόντρα σε κονδυλοφόρους (τύπου Μαρίνου) να κερδίζεις την κοινή γνώμη είναι μεγάλη προσπάθεια και πολύ κόπος.

Απ' όλη την Ελλάδα ερχόντουσαν τα μηνύματα συμπαράστασης κατά εκατοντάδες παροτρύνοντας μας να μην υποχωρήσουμε λέγοντας ότι στηρίζουν πολλά σ' αυτό τον αγώνα.

Πράγματι το συνδικαλιστικό κίνημα είχε στηρίξει πάρα πολλά σ' αυτή την προσπάθεια η οποία θα σηματοδοτούσε το ναι ή το όχι του εργοστασιακού συνδικαλισμού στη χώρα μας.

Το βάρος της ευθύνης αυτής ήταν τεράστιο για όλους τους εργαζομένους του χώρου αλλά προπάντων στους συνδικαλιστές, όλοι όμως είχαμε πιστέψει ότι στο τέλος θα τα καταφέρουμε.

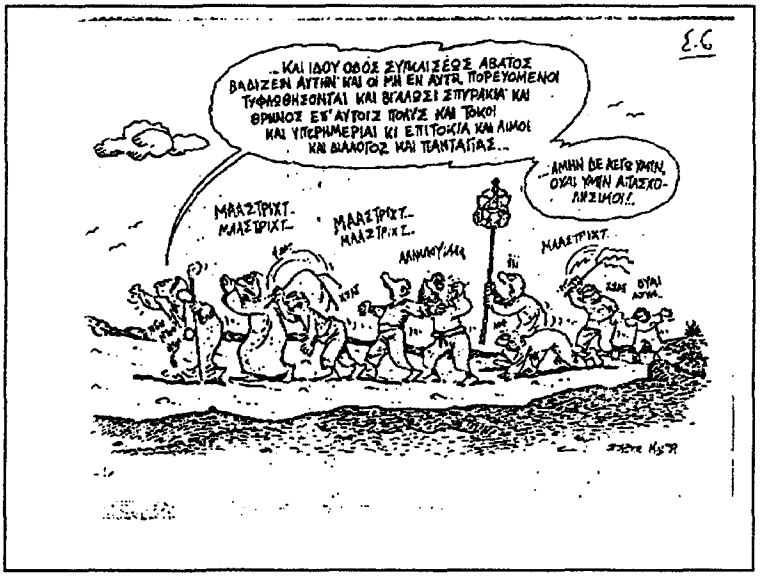

Το κατά πόσον δικαιώθηκε αυτή η προσπάθεια θα ήθελα να το πουν άλλοι, όμως το γεγονός ότι παρά τις απειλές τις προσπάθειες και τις επιθυμίες κάποιων να χαριστεί σε αεριτζήδες ή να κλείσει το Ναυπηγείο, αυτό ΔΙΚΑΙΩΘΗΚΕ.

Άν τώρα η λύση που δόθηκε τελικά ήταν η καλύτερη, αυτό χρειάζεται υπομονή και αρκετή πίστωση χρόνου, αλλά κυρίως βοήθεια και από τους άλλους εμπλεκόμενους προκειμένου να εκφραστεί κανείς θετικά ή αρνητικά.

Θα ήταν όμως σοβαρή παράλειψη να μην αναφερθεί κανείς στα μέσα ενημέρωσης γι΄αυτή την περίοδο - στους δημοσιογράφους και κυρίως στους εργατικούς συντάκτες όλων των μέσων.

Αδίστακτα μπορούμε να πούμε ότι μας πολέμησαν ευτυχώς οι λίγοι και μας βοήθησαν οι πολλοί, μας βοήθησαν με αρκετούς τρόπους όχι μόνο προβάλλοντας μας αλλά συνεργαζόμενοι μαζί μας και στην ανταλλαγή πληροφοριών.

Τους χρωστάμε πολλά και μόνο ένα ευχαριστώ, δεν αρκεί για να ξεπληρώσουμε όλη εκείνη την σημαντική βοήθεια που μας πρόσφεραν πολλές φορές κάνοντας και υπερβάσεις που ίσως τους κόστιζαν προσωπικά και επαγγελματικά.

Όμως από όλη αυτή την δεκάχρονη σχεδόν κοινή προσπάθεια θα μπορούσα να πω μαζί με τους εργατικούς συντάκτες έκανα μια διαπίστωση

και την καταθέτω αλλά και θα την προωθήσω όσο οι δυνάμεις μου το επιτρέπουν.

Οι εργατικοί συντάκτες είναι κατά την άποψή μου συνεργάτες του συνδικαλιστικού κινήματος και μάλιστα άμεσοι και όχι έμμεσοι, είναι οι άνθρωποι που αναλαμβάνουν να μεταφέρουν και να πείσουν το κοινωνικό σύνολο για τις απόψεις μας και την ορθότητα τους.

Για να γίνει όμως αυτό θα πρέπει να μιλάμε την ίδια γλώσσα να έχουμε σχεδόν τις ίδιες γνώσεις γύρω από τα θέματα και γιατί όχι ανάλογες εμπειρίες. Με λίγα λόγια οι άνθρωποι αυτοί σίγουρα έχουν κάνει τις σπουδές τους και έχουν τα δημοσιογραφικά εφόδια που απαιτούνται, ο συνδικαλισμός όμως και οι εμπειρίες του δεν διδάσκεται στα Πανεπιστήμια, αυτήν την επιμόρφωση από κάπου πρέπει να την πάρουν, κάποιος πρέπει να τους την δώσει ώστε το τελικό αποτέλεσμα του έργου τους να γίνεται ολοένα και καλύτερο.

Αυτός ο κάποιος δεν μπορεί να είναι άλλος από το συνδικαλιστικό κίνημα. Η ΓΣΕΕ για παράδειγμα θα μπορούσε παράλληλα με την επιμόρφωση των συνδικαλιστικών στελεχών να δει και την επιμόρφωση των εργατικών συντακτών.

Το κέρδος από αυτή την ενέργεια θα είναι ανυπολόγιστο γιατί θα οπλίσει με γνώση, εκείνους τους συνεργάτες που αναλαμβάνουν να διαμορφώσουν θετική άποψη στην κοινή γνώμη για τις θέσεις - απόψεις - προτάσεις - κατακτήσεις του συνδικαλιστικού κινήματος.
Όπως ο οικονομικός συντάκτης, για παράδειγμα, θα πρέπει συνεχώς να φρεσκάρει τις γνώσεις του γύρω από τα οικονομικά έτσι εκτιμώ ότι και ο εργατικός συντάκτης θα πρέπει να κάνει το ίδιο μόνο που σε αυτή την περίπτωση ο μόνος που μπορεί να το κάνει φερέγγυα είναι το συνδικαλιστικό κίνημα. Σοβαρό ρόλο σε αυτό έχει να διαδραματίσει το Ινστιτούτο Εργασίας (Ι.Ν.Ε.) της ΓΣΕΕ.

Ο Γιώργος Κοντάκης εκτός από πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εργατών Μετάλλου (ΠΟΕΜ) είναι μέλος της Διοίκησης της ΓΣΕΕ. Υπήρξε και πρόεδρος του Δ.Σ. του Σωματείου Εργαζομένων στο ναυπηγείο Σκαραμαγκά "Η ΤΡΙΑΙΝΑ" τη δεκαετία 1985-1995.

Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΑ Μ.Μ.Ε

του Γιάννη Μίχα
Προέδρου του Εργατικού Κέντρου Πειραιά

Όλοι μας γνωρίζουμε το σύγχρονο ρόλο των Μ.Μ.Ε στην διαμόρφωση όχι μόνο της κοινής γνώμης, αλλά και των αποφάσεων πολιτικών, κοινωνικών, οικονομικών.

Όλοι μας, επίσης, γνωρίζουμε την έντονη κριτική που ασκείται στα Μ.Μ.Ε για την ποιότητα των πολιτιστικών τους προγραμμάτων, το επίπεδο των ψυχαγωγικών τους προγραμμάτων και την ιεράρχηση της επιλογής των θεμάτων που καλύπτουν τα ρεπορτάζ, είτε των ειδήσεων, είτε των ενημερωτικών εκπομπών, είτε των λεγόμενων reality show.

Και φυσικά, όσο ισχυρότερος είναι ο ρόλος των Μ.Μ.Ε στη δημιουργία προτύπων ζωής, κοινωνικής και πολιτικής συμπεριφοράς, τόσο πιο καταλυτικές είναι οι επιδράσεις των επιλογών τους στην διαμόρφωση της εθνικής, κοινωνικής και πολιτικής συνείδησης.

Δυστυχώς η παρουσίαση της πολιτικής είδησης από τα ΜΜΕ υφίσταται όλες τις παραμορφώσεις και τις παρενέργειες της γενικότερης κρίσης αξιών, που αναπαράγεται μέσα από τις επιλογές των ΜΜΕ.

Δεν είναι, για παράδειγμα, καθόλου τυχαίο το γεγονός ότι σε μια εποχή που το 1/3 του πληθυσμού απειλείται με κοινωνικό αποκλεισμό και το φάσμα της ανεργίας πλανάται πάνω από την μοίρα δεκάδων χιλιάδων νέων ανθρώπων, αλλά και μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων, ελάχιστα αφιερώματα βλέπουμε ή ρεπορτάζ διαβάζουμε που να συμβάλλουν με τον έναν ή με τον άλλο τρόπο στην αντιμετώπιση του σημαντικότερου κοινωνικού προβλήματος στην πορεία μας προς τον 21ο αιώνα.

Ακόμα χειρότερα,η παρουσίαση των εργατικών θεμάτων γίνεται, πολύ συχνά, αντικείμενο εκμετάλλευσης του ανθρώπινου πόνου και της τροφοδότησης του αγώνα για τηλεθέαση και αναγνωσιμότητα, μέσα από επιφανειακές και άκριτες παρουσιάσεις ανθρώπινων και οικογενειακών δραμάτων.

Όσον αφορά τις ειδήσεις, στο επίπεδο των οποίων, κυρίως, διαμορφώνεται η κοινή γνώμη, τα εργατικά θέματα εμφανίζονται μόνο τότε, όταν συνοδεύονται με κοινωνικές αναστατώσεις, θορυβώδεις διαδηλώσεις ή μαζικότερες κινητοποιήσεις, που δημιουργούν προβλήματα στην ευρύτερη ζωή της χώρας ή των πόλεών της. Ελάχιστες είναι οι φορές που υπάρχουν ειδήσεις σχετικά με τις εργώδεις προσπάθειες των εργατικών κέντρων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων, των κοινωνικών φορέων να συμμετάσχουν στο διάλογο για την αντιμετώπιση των καυτών προβλημάτων της ανεργίας και της απασχόλησης, ή στην εφαρμογή

σύγχρονων μεθόδων επαγγελματικής επιμόρφωσης, αναδιάρθρωσης της αγοράς εργασίας, επαναπροσα- νατολισμού των εργαζομένων, κ.λ.π.

Δυστυχώς, η αναπαραγόμενη με αυτόν τον τρόπο εικόνα για τα εργασιακά προβλήματα και τα εργασιακά θέματα όχι μόνο είναι αρνητική σε γενικές γραμμές, αλλά ακόμα περισσότερο δημιουργεί εσφαλμένες αντίληψης για το ρόλο του εργατικού κινήματος και των εκπροσώπων του στην δημιουργία ενός νέου εθνικού, κοινωνικού και ευρωπαϊκού μέλλοντος.

Άμεση επίπτωση της καλλιέργειας αυτής της αρνητικής εικόνας είναι να αποθαρρύνεται, ακόμα περισσότερο, η συμμετοχή των πολιτών στην αντιμετώπιση των κοινών προβλημάτων και η συμμετοχή των εργαζομένων στην αντιμετώπιση των εργασιακών προβλημάτων.

Το κακό, βέβαια, είναι πως αν οι αρνητικές επιλογές των ΜΜΕ στοιχειοθετούν, ως παράδειγμα, τα συμπτώματα της γενικότερης πολιτικής και κοινωνικής κρίσης, η ίδια η κατάσταση του εργατικού κινήματος και των συνδικαλιστικών του οργανώσεων δεν συμβάλλει, όσο αποτελεσματικά θα έπρεπε, στην αντιστροφή της φοράς των πραγμάτων.

Στο κάτω-κάτω, θα μπορούσαμε να είμαστε πιο αισιόδοξοι, αν το πρόβλημα εντοπιζόταν μόνο στο επίπεδο του "φαίνεσθε" που δημιουργείται από τα ΜΜΕ και όχι στο επίπεδο του "είναι" που δημιουργείται από το ίδιο το εργατικό κίνημα, τις συνδικαλιστικές και πολιτικές οργανώσεις.

Στη πραγματικότητα έχουμε να κάνουμε με ένα φαύλο κύκλο, που η "αρνητική εικόνα" τροφοδοτεί την "αρνητική πραγματικότητα" και η "αρνητική πραγματικότητα" αναπαράγει την "αρνητική εικόνα".

Απέναντι, όμως, σε αυτή την πραγματικότητα θα πρέπει ο καθένας να αναλάβει τις ευθύνες του. Η αλήθεια είναι ότι στο χώρο του εργατικού κινήματος και των συνδικαλιστικών οργανώσεων έχουν ήδη αρχίσει να εμφανίζονται τα πρώτα υγιή σημάδια μιας συνειδητοποιημένης κρίσης και πολύ περισσότερο μιας συλλογικής βούλησης να βρεθεί η διέξοδος από αυτή.

Σε αυτές τις θετικές προσπάθειες τα ΜΜΕ θα πρέπει να αντιδράσουν, επίσης, θετικά, ώστε να συμβάλλουν στην ευόδωση και την ολοκληρώσή τους. Η αρχή πρέπει να γίνει υπό την προστασία της σημαίας και της αξίας της συμμετοχής των εργαζομένων στις συνδικαλιστικές τους οργανώσεις και κατ' επέκταση στην αντιμετώπιση των κινδύνων που τους απειλούν.

Η ανάληψη αυτής της ευθύνης από τα ΜΜΕ δεν συνιστά μόνο πράξη αποκατάστασης της αξιοπιστίας τους, αλλά και υποχρέωση απέναντι στο μέλλον του τόπου και των παιδιών μας.

Αυτό το μέλλον δεν πρόκειται ποτέ να οικοδομηθεί όπως το αξίζουμε, εάν οι προσλαμβάνουσες παραστάσεις που δημιουργούνται για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων του δεν είναι ακριβώς εκείνες που έχουμε ανάγκη ως κοινωνία, για να αισθανθούμε όλοι συνυπεύθυνοι α-

πέναντι στις προκλήσεις, τις δυνατότητες, τις ευκαιρίες και τα προβλήματα των καιρών.

Ενόψει αυτής της ανάγκης, ακόμα και όταν η πραγματικότητα δεν βοηθά η καλλιέργεια ενός θετικότερου κλίματος και δημιουργικότερου "μύθου" μπορεί ναποδειχτεί αποτελεσματικότερη και από την πιο υγιή προσπάθεια που καταβάλλουν οι άμεσα ενδιαφερόμενοι για το ξεπέρασμα της κοινωνικής, πολιτικής και εργασιακής κρίσης.

Πιο συγκεκριμένα, θέλω να πω ότι, χωρίς να είμαι οπαδός των μυθοπλασιών, *είναι απαραίτητη η δημιουργία θετικών αναπαραστάσεων* των βασικών κοινωνικών αξιών, που μπορούν να συντελέσουν στην πολιτική και εθνική συνοχή της κοινωνίας μας. Είναι χίλιες φορές προτιμότερο να αποσιωπούμε γεγονότα που δεν συμβάλλουν στην καλλιέργεια θετικών προτύπων, ιδιαίτερα στους νέους ανθρώπους και να προβάλλουμε γεγονότα που μπορούν να συμβάλλουν στη δημιουργία μιας θετικής εικόνας για τον κόσμο και τους ανθρώπους παρά να εξακολουθούμε στο όνομα της οποιασδήποτε πολιτικής σκοπιμότητας ή και πνευματικής οκνηρίας, να πλειοδοτούμε την καταβαράθρωση 'όλων εκείνων των αξιών που μπορούν να μας επιτρέψουν να σταθούμε πιο εποικοδομητικά μπροστά στην ιστορική μας μοίρα.

Ο Γιάννης Μίχας υπήρξε το διάστημα 1985-1995 αντιπρόεδρος του σωματείου εργαζομένων στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά η "ΤΡΙΑΙΝΑ".

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ - ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΜΜΕ

του Ν. Σαραφόπουλου
Τεχνικού Επιθεωρητή Εργασίας

Ολιστική Προσέγγιση (εισαγωγική διευκρίνηση)

Η σημερινή απαίτηση για μια σφαιρική αντίληψη του εργασιακού περιβάλλοντος είναι δεδομένη. Τομείς που ήταν στο παρελθόν διαχωρισμένοι, όπως:

- η υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας,
- η γενική κατάσταση της υγείας,
- οι συνθήκες εργασίας (χρονικά όρια εργασίας, αποδοχές, οργάνωση εργασίας, κοινωνικές σχέσεις μέσα στην επιχείρηση), και
- η ποιότητα της ζωής (κοινωνικές υπηρεσίες, ιατρικές συμβουλές, διακοπές, κατοικία),

τώρα εντάσσονται στο πλαίσιο ευρύτερων εννοιών, όπως η ποιότητα του περιβάλλοντος εργασίας και ζωής εν γένει. Οι ειδικοί και οι φορείς της παραγωγής πρέπει να αντιληφθούν πλήρως την συνάρθρωση και συμπύκνωση των επιμέρους τομέων, που σχηματίζουν ενιαία εργασιακή περιβαλλοντική οντότητα.

Πλαίσιο Υγιεινής - Ασφάλεια στη Εργασία

Η κοινωνία και οι επιστήμονες οφείλουν να δώσουν συγκεκριμένες απαντήσεις, με άσκηση συστηματικής και συνεχούς μεθοδικής πρακτικής, στο κρίσιμο πρόβλημα των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών. Βάση για τις σχετικές δράσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί το άρθρο 118Α της Συνθήκης ΕΟΚ (1987), με το οποίο εκδόθηκαν τριάντα ειδικές οδηγίες μέτρων ασφάλειας και υγιεινής στη εργασία. Συμπληρωματική, τεχνικών προδιαγραφών, βοήθεια παρέχεται από τις Οδηγίες του άρθρου 100Α της Συνθήκης (Οδηγίες τεχνικής εναρμόνισης: ασφάλεια στην κατασκευή, επιθεωρήσεις και πιστοποίηση εξοπλισμών και προϊόντων).

Στη χώρα μας ο κορμός της Κοινοτικής Νομοθεσίας έχει κυρωθεί, με κεντρικό ρόλο σ' αυτή την πορεία του Εθνικού Συμβουλίου Υγιεινής - Ασφάλειας Εργασίας (ΣΥΑΕ) στο Υπουργείο Εργασίας, ως το εθνικό όργανο διαβούλευσης. Εφεξής, η προσπάθεια είναι να αφομοιωθεί όλος αυτός ο όγκος, να αποκτηθεί η αναγκαία τεχνογνωσία, να αξιολογηθούν οι δράσεις,να υπολογιστούν οι επιβαρύνσεις, να ενισχυθούν οι πρωτοβουλίες στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, να ολοκληρωθούν οι πρακτικές

πληροφόρησης και κατάρτισης, να αναπτυχθούν διεθνείς συνεργασίες, να προωθηθεί η τυποποίηση, να λειτουργήσουν τα εντελώς συγκεκριμένα όργανα και μηχανισμοί υλοποίησης και να ενεργοποιηθεί όλος ο εργαζόμενος πληθυσμός (με προληπτικά προγράμματα ευαισθητοποίησης και από τα ΜΜΕ).

Εργατικά Ατυχήματα

Εργατικό ατύχημα με την έννοια της ειδικής εργατικής νομοθεσίας (άρθρο 1 του κωδικοποιημένου Νόμου 551/1914) είναι αυτό που επέρχεται από βίαιο συμβάν σε εργάτη ή υπάλληλο κατά της εκτέλεση της εργασίας του ή εξ αφορμής της, εάν από αυτό προκλήθηκε στον μισθωτό ανικανότητα για εργασία που διαρκεί περισσότερο από τέσσερις ημέρες.

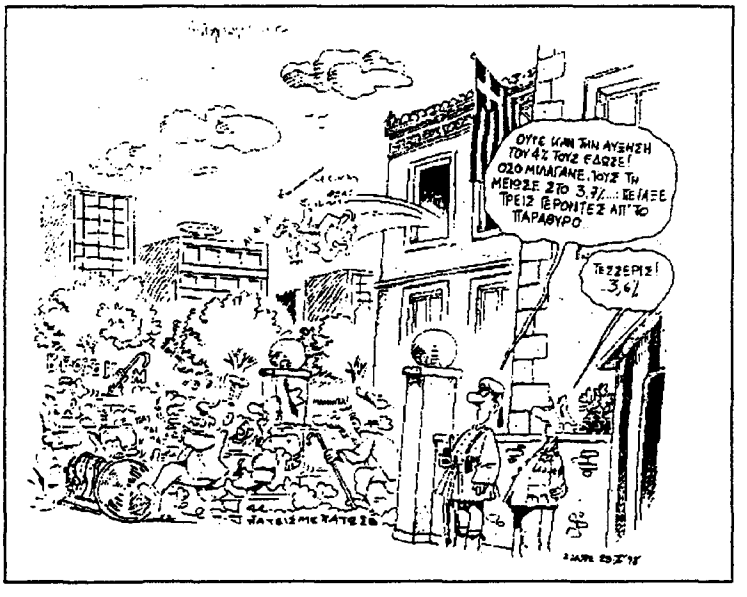

Όμως, το εργατικό ατύχημα δεν αποτελεί παρά "την κορυφή του παγόβουνου" των ανασφαλών συνθηκών εργασίας. Το τεχνολογικό και οργανωτικό περιβάλλον στο χώρο εργασίας συνεισφέρει στην πρόκληση ή μη ατυχημάτων. Η ποιότητα του εξοπλισμού (βιομηχανικών εγκαταστάσεων ή εργοτάξιων), η διάταξή του και η οργάνωση της παραγωγικής διαδικασίας (υλικά, μηχανήματα, προσωπικό, κινήσεις, αναμονές, κατασκευές, υπηρεσίες) ελέγχονται για ατυχήματα. Σ' αυτή την περίπτωση το πρόβλημα είναι τεχνικό και νομικο-θεσμικού πλαισίου για την ασφάλεια. Η χαμηλή τεχνική εκπαίδευση των εργαζομένων, η έλλειψη ενημέρωσης και οι κοινωνικές συνθήκες και σχέσεις εργασίας, συντείνουν στην πρόκληση ατυχημάτων. Σ' αυτή την περίπτωση το πρόβλημα είναι κοινωνικής στάσης (αξιών) και γενικότερης παιδείας.

Το πώς η ευρύτερη κοινωνική και πολιτική συγκυρία (αλλαγή αντίληψης, κοινωνικής στάσης και οργάνωσης), την τελευταία δεκαπενταετία, περιόρισε τα ατυχήματα φαίνεται από την μείωσή τους (4,65 το 1970, 1,65 το 1995, ατυχήματα ανά 100 ασφαλιζομένους). Η μείωση αυτή (με την θετική συνεισφορά της "διαφοροποίησης" των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας) σημαίνει ότι επιβάλλεται, και είναι δυνατόν, βελτιώνοντας τους καθοριστικούς παράγοντες (τεχνολογικούς, εκπαιδευτικούς, λειτουργίας του πλαισίου Ασφάλειας κ.λ.π.) να πετύχουμε ελαχιστοποίηση των ατυχημάτων.

Έρευνα Κινδύνων και Ατυχημάτων

Εισάγεται επιτακτικά η Εκτίμηση Κινδύνων (άρθρο 8 ΠΔ. 17/96). Τα "καθιστώ τι ασφαλές, προφυλάσσω από του ενδεχομένου κινδύνου, προστατεύω", αποτελούν σήμερα αξιολόγηση μέσω συστηματικών γνώσεων και μεθοδικής έρευνας (από τους τεχνικούς ασφάλειας και Γιατρούς Εργασίας). Αναγνωρισμένες διεθνώς επιστημονικές πρακτικές (Risk assessment, Prelimenary hazard analysis (PHA), Hazard and operability study (HAZOP), Faylt tree analysis, Accident consequence analysis) πρέπει να γίνουν κτήμα των "Λειτουργιών" Ασφάλειας("την επιστήμην κατέχων"). Ειδικώς για τα ατυχήματα οφείλουμε να αποφεύγουμε τις "ανοικτές" ερωτήσεις (υποκειμενικά στοιχεία) και να χρησιμοποιούμε τα κριτήρια του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (αντικειμενικές κατηγορίες), δηλαδή την κατάταξη με βάση τον Τύπο (κατηγορία), Παράγοντα, Φύση, Βλάβη και Ανασφαλείς Καταστάσεις ή Ενέργειες (έξι λίστες, που βασίζονται σε επιστημονικές αρχές, κανόνες, αποδείξεις). Ούτως, ο ερευνητής των ατυχημάτων επιστήμων (ο επιστάμενος, ο εννοών, γινώσκων, συνετός) οφείλει να εξετάσει συστηματικά και να αναλύσει τις υποθέσεις (ανάλυση δέντρου σφαλμάτων, αιτίων), να προβλέψει να να επανασυνδέσει τα δεδομένα (ανάλυση εκ των αποτελεσμάτων ατυχήματος) επί τω σκοπώ οργάνωσης της Πρόληψης, αλλά και εντοπισμού των βαρυνόμενων με παραλείψεις.

Τα Εργατικά Ατυχήματα στα Μ.Μ.Ε.

Με βάση τα αμέσως παραπάνω, ο "τολμών ενασχόλησιν" με τα εργατικά ατυχήματα απαιτείται να διαθέτει εμπειρία, δεξιότητα, πλήρη και ακριβή σχετική γνώση (το επίσταμαι, ειδέναι τι καλώς). Άλλως κινδυνεύει να ναυαγήσει ως επιστημονικοφανής (ο κατά το φαινόμενων, ουχί δε κατ' ουσίαν επιστημονικός), ασχέτως κι αν (συγκυριακώς) "επιπλεύσει".

Επομένως πιστεύω ότι: έχει ιδιαίτερη σημασία η φύση κάθε πληροφορίας (κι όχι ο ομοιόμορφος και περιοδικός βομβαρδισμός), είναι επιβεβλημένο να υπάρχουν περιθώρια εξέτασης κι άλλων απόψεων (κάθε μεμονωμένη "αλήθεια" είναι ελλειπτική, η πραγματικότητα μοιάζει με ακανόνιστο πολύεδρο), η γλώσσα περιγραφής ενός συμβάντος πρέπει να δηλώνει αυθεντική κατανόηση των δεδομένων (χωρίς φλυαρία, ως συνήθη ένδειξη ασυγκράτητης ροής (= δύναμη) των μέσων), οι δε φωτογραφίες να αποτελούν όντως "ίχνη" του ατυχήματος (και από την φυσική περίσταση παραγωγής τους (των ιχνών) και από τον τρόπο που παραπέμπουν στο συμβάν), η συνειδητή καταγραφή των στοιχείων επιβάλλει μία εργασία συνεχή και επίπονη (χωρίς συγκινησιακά παιχνίδια και απόγνωση, που στην ουσία ξορκίζουνε το Κακό, δηλ. εξουσιάζουνε μέσω δεισιδαιμονιών), κ.ο.κ.

Φρονώ ότι κατ' αυτάς "τας αρχάς" πρέπει να κινείται η Δημοσιογραφική κάλυψη των εργατικών (και όχι μόνον) ατυχημάτων. Επιμένω στα νηφάλια και αναλυτικά στοιχεία, σε πείσμα της (απατηλής) συγκυρίας των εκκωφαντικών και βαρύγδουπων θιασωτών του άγριου κυνηγητού της είδησης (;). Αν π.χ. θέλω να παρουσιάσω ότι ο εργάτης Χ "παρασύρθηκε" θανάσιμα από ένα μηχάνημα τεχνικών έργων, μπορώ να οργανώσω την περιγραφή μου με τους εξής τρεις τρόπους.

Πρώτος: "Εχθές το πρωί ο εργάτης Χ στο εργοτάξιο παρασύρθηκε από τις ρόδες ενός μηχανήματος (γερανού)....Είναι φοβερή η έλλειψη συντονισμού ανάμεσα στα διάφορα συνεργεία του έργου (συνεχής εποπτεία)".

Δεύτερος: "Μπαμ! Έγινε σε μία στιγμή! Ένας εργάτης κατακρεουργείται από βαρύ μηχάνημα, οι δε συνάδελφοί του κραύγαζαν τρομοκρατημένοι...".

Τρίτος: "Μπαμ! Μπουμ! Κραυγές αγωνίας. Ένα αιμόφυρτο σώμα, μια σκιά ενός τεράστιου μηχανήματος, φρίκη!.... Οι μαυροφορεμένοι συγγενείς ζητούν να μάθουν....".

Τα σχόλια είναι περιττά. Ή παραμένει κανείς στο εντυπωσιακό (έως κραυγαλέο) και εύληπτο (; -γιατί τέτοια υποτίμηση των θεατών κυρίως, αλλά και των αναγνωστών;) μετά προχειρότητας και άνευ βάθους (συνθετικής αξίας, το ζητούμενων), ή αντικειμενικά εκθέτει τα γεγονότα (χωρίς φορτίσεις και μυθοπλασίες) με σεβασμό στα πρόσωπα και τους συγγενείς τους (βλ. η κάμερα και ο δεύτερος θάνατος) έχοντας και ένα διδακτικό στόχο (η εργασία-πράξη, απόκτηση γνώσεων, αναπροσαρμογή συμπεριφορών: θα είναι ικανός ο Χ, θα αναγνωρίζει, θα εκτιμά, θα συνεργάζεται...). Ο διδακτικός στόχος, αποτελεί βασικό μήνυμα για την **Πρόληψη** των κινδύνων (ουσιαστική αρχή), μετασχηματίζοντας τις τρέ-

χουσες συμπεριφορές σε αναγκαιότητας δράσεων για το "**Πρώτα και πάνω απ' όλα η Ασφάλεια**".

Ο χρόνος (όχι ως ωραιοποιητική δύναμη, αλλά σαν πρόκληση διακλαδικών-διεπιστημονικών συνεργασιών προς κοινούς **Κώδικες** (του δέοντος, του ηθικώς προσήκοντος) **Επικοινωνίας** θα καταδείξει αν η Δ(δ)ημοσιογραφία "εξελιχθεί ή εξέπεσεν".

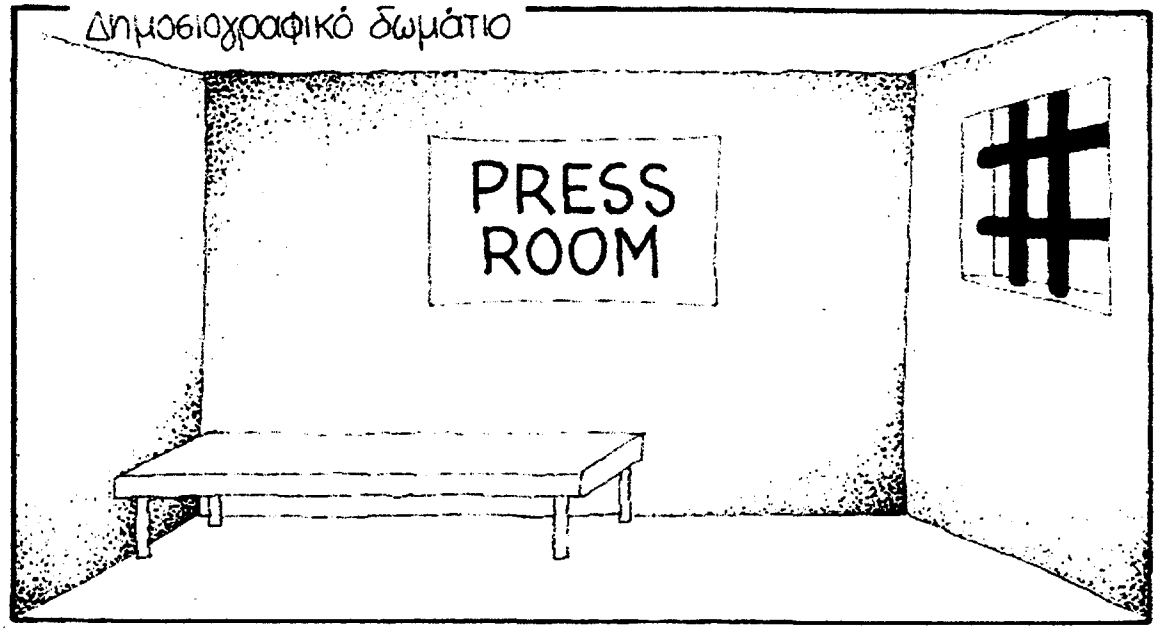

Ο Ν. Σαραφόπουλος είναι Μηχανολόγος Μηχανικός και έχει συγγράψει μόνος του ή σε συνεργασία πλήθος βιβλίων αναφερόμενα στο Εργοστασιακό Περιβάλλον και στην Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας.

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥΣ

> "Ω! υφαντουργία των λέξεων, συναρμογές του λόγου, σωροί στοιχείων, πληθυντικοί, κήποι από χρωματιστά φωνήεντα, γραμμικοί διάκοσμοι, σκιές των άφωνων γραμμάτων, υπέροχοι πλόκαμοι των συμφώνων, οικοδομήματα και ποικίλματα από στιγμές και συντμήσεις, βοηθήστε με".
>
> Francis Ponge (*181)

Την εργατική είδηση την υπηρετούν και την διαχειρίζονται άνθρωποι με αγάπη και ενδιαφέρον γι' αυτή μα και συγχρόνως υπαγόμενοι σε καταναγκασμούς και διαπλοκές όπως είναι:
α) τα ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια λειτουργίας της εφημερίδας, του ραδιοφώνου ή της τηλεόρασης (π.χ. το αναγνωστικό κοινό στο οποίο απευθύνεται μία εφημερίδα καθορίζει πολλές φορές και τον τρόπο αλλά και το χώρο που διατίθεται για την κάλυψη της εργατικής είδησης). β) τις πολιτικές και οικονομικές διαπλοκές της εφημερίδας (και των άλλων μέσων φυσικά). γ) τις εργασιακές σχέσεις που αυτοί οι άνθρωποι έχουν μεταξύ τους και με την ιδιοκτησία της εφημερίδας. Όπου φαινόμενα λογοκρισίας και αυτολογοκρισίας υπάρχουν σε καθημερινή βάση. Επίσης ο τρόπος παρουσίασης της εργατικής είδησης εξαρτάται από τις πολιτικό-ιδεολογικές πεποιθήσεις των ανθρώπων που την υπηρετούν αλλά και από το μορφωτικό τους επίπεδο γενικά και ειδικά για ό,τι αφορά το εργατικό κίνημα. δ) το θεσμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο εργάζονται.

Ενδιαφέρον θα παρουσίαζε ο τρόπος παρουσίασης της εργατικής είδησης στις εφημερίδες κατά την διάρκεια της δικτατορίας αλλά και το ποσοστό των εργατικών συντακτών σε σχέση με τους άλλους που υπέστησαν διώξεις αυτή την περίοδο. Στο θεσμικό πλαίσιο φυσικά εντάσσονται τόσο οι διάφοροι νόμοι περί τύπου όσο και οι δικαστικές και κυβερνητικές παρεμβάσεις στον τρόπο λειτουργίας και εκλογής των συνδικαλιστικών οργάνων των δημοσιογράφων.

Σε μια προσπάθειά να συγκεντρωθεί ένας ικανός αριθμός απόψεων από ανθρώπους που υπηρετούν ή υπηρέτησαν την εργατική είδηση έγινε προσφυγή σε εργατικούς συντάκτες ή στελέχη εφημερίδων ή παλιούς χειριστές της εργατικής είδησης. Έτσι ζητήθηκαν οι απόψεις

(*181) Ponge Fr., Η φωνή των πραγμάτων, "Πλέθρον", Αθήνα 1978, σελ. 13

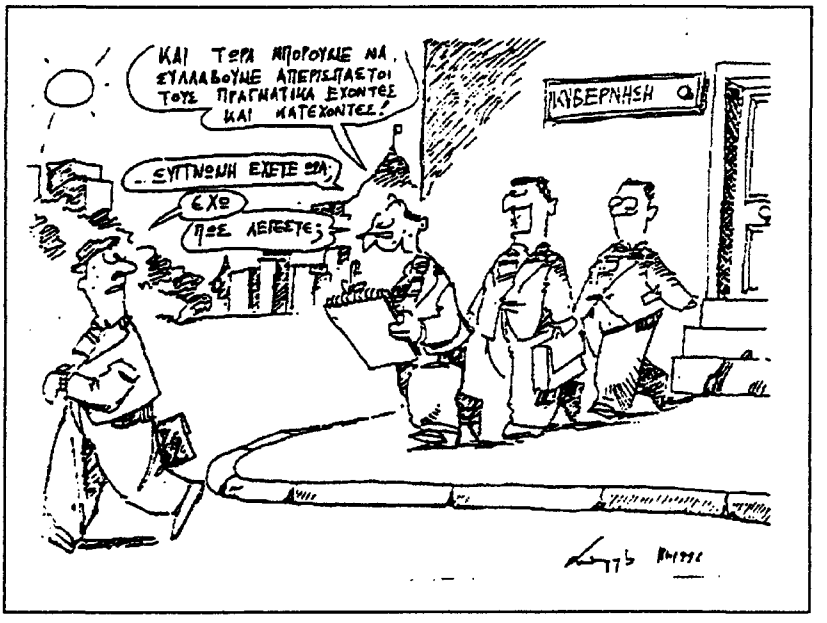

ανθρώπων των πιο κάτω εφημερίδων: "Απογευματινή", "Αυγή", "Βήμα", "Έθνος", "Ελεύθερος Τύπος", "Ελευθεροτυπία", "Εξουσία", "Καθημερινή", "Κέρδος", "Νέα", "Ριζοσπάστη" και την εβδομαδιαία "Εποχή". Θέλοντας ακόμα να υπάρξει έστω και μία γνώμη για το πώς η εργατική είδηση εμφανίζεται στον τοπικό τύπο ζητήθηκε η γνώμη ενός ανθρώπου της "Ημέρας" των Πατρών. Τέλος ζητήθηκε η γνώμη του θεσμικού οργάνου των δημοσιογράφων, της ΕΣΗΕΑ. Όπου στην ερώτηση προς τον Πρόεδρό της, κ. Α. Μανωλάκο, "Τι έχει κάνει η ΕΣΗΕΑ για την εργατική είδηση;" η απάντηση ήταν μονολεκτική: "Τίποτα". Στη συνέχεια ανέλαβε ο νομικός σύμβουλος να αναπτύξει τις θέσεις της. Οι οποίες και παρατίθενται πρώτες στην σειρά αυτών που ανταποκρίθηκαν.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ, ΤΟ ΓΙΑΤΙ ΜΙΑΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ Ή ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΗΣ

του Ν. Πατρινού
Νομικού Συμβούλου της ΕΣΗΕΑ

Κατ' αρχήν, η Ε.Σ.Η.Ε.Α. δεν μπορεί να παραδεχτεί, ότι ένας δημοσιογράφος -μέλος ή μη μέλος της- είναι δυνατόν να προβάλλει υπέρμετρα ή να αποσιωπά μια είδηση, του εργατικού ή άλλου ρεπορτάζ.

Και αυτό, γιατί οι ειδήσεις είναι αντικειμενικά γεγονότα και ως εκ τούτου είναι πάρα πολλοί οι παράγοντες εκείνοι, οι οποίοι διαμορφώνουν το πλαίσιο το οποίο σχολιάζεται η οποιαδήποτε είδηση κατά συνέπεια και η εργατική.

Και αυτά μεν ισχύουν, αναμφισβήτητα, κατά θεωρία.

Στην πράξη όμως ο συντάκτης της εργατικής είδησης, όπως εξάλλου και κάθε είδησης, κατά την εκτέλεση της εργασίας του υπόκειται στην επιρροή πολλών παραγόντων (ψυχολογικών, ιδεολογικών και άλλων), ώστε δεν μπορεί να αποκλείσει κανείς την περίπτωση της υποβάθμισης ή του υπερτονισμού της είδησης την οποία συνέλεξε και την οποία φυσικό είναι να παρουσιάζει αναλόγως, ακόμη και να την αποσιωπά, αν κρίνει ότι δεν είναι άξια δημοσίευσης και σχολιασμού.

Η Ε.Σ.Η.Ε.Α., ως το μεγαλύτερο επαγγελματικό -και όχι μόνο- σωματείο της χώρας μας, δεν είναι δυνατόν να αδιαφορεί για φαινόμενα αποσιώπησης, υποβάθμισης ή αδικαιολόγητης προβολής μιας είδησης, οποιουδήποτε τομέα. Ήδη, στο προοίμιο του Καταστατικού της, κατά τρόπο πανηγυρικό επαναβεβαιώνεται και εκδηλώνεται η προσήλωση της ίδιας και των μελών της στη πληρέστερη δυνατή διασφάλιση του δικαιώματος ενημέρωσης της κοινής γνώμης, στην αναζήτηση της αλήθειας και το σεβασμό της ιερότητας των γεγονότων και των ειδήσεων.

Παράλληλα, στους σκοπούς της Ένωσης, όπως προβάλλονται από τη διάταξη του άρθρου 2 παράγραφος α' του Καταστατικού της, περιλαμβάνεται πρωταρχικά "η πλήρης ενημέρωση των πολιτών με τον Τύπο, το Ραδιόφωνο, την Τηλεόραση, με την δημοσίευση και αναμετάδοση όλων των ειδήσεων, με τον παραμερισμό κάθε σκοπιμότητας και ιδιοτέλειας."

Απαρασάλευτη επιδίωξη της Ε.Σ.Η.Ε.Α. υπήρξε όλα αυτά τα χρόνια και παραμένει η εμπέδωση των αρχών αυτών, τις οποίες προσπάθησε να καταστήσει κοινή συνείδηση όλων των δημοσιογράφων με τη δραστηριότητα των διαφόρων οργάνων της και τις αποφάσεις τους, όπως για παράδειγμα του Διοικητικού Συμβουλίου, του Μικτού Συμβουλίου, των Πειθαρχικών Συμβουλίων κ.λ.π.

Προς την κατεύθυνση αυτή κινείται σήμερα και η δραστηριότητα της Ε.Σ.Η.Ε.Α., για την τροποποίηση του Καταστατικού της και τη σύνταξη αρχών δεοντολογίας. Αξιοποιώντας την μέχρι σήμερα πείρα από τα θέματα αυτά, με το νέο Καταστατικό και τις αρχές δεοντολογίας, η

Ε.Σ.Η.Ε.Α. ελπίζει και πιστεύει, ότι θα καταστήσει πρακτικά περισσότερο σεβαστό το δικαίωμα στην πληροφόρηση, στην ιερότητα των ειδήσεων και των γεγονότων και το σχολιασμό τους, ανάλογο με την αντικειμενική σημασία και βαρύτητά τους.

Η ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ ΣΤΟ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ

της Μαίρης Ευαγγελοπούλου
Υπεύθυνης Εργατικού Ρεπορτάζ
του "Ριζοσπάστη"

Για τον Ριζοσπάστη η εργατική είδηση, το εργατικό ρεπορτάζ γενικότερα, είναι -θα λέγαμε- η ψυχή της ύλης του. Αυτό ισχύει από την έκδοσή του έως τα σήμερα. Πρόκειται για μια παράδοση και μια πολιτική, που έχει να κάνει άμεσα με τον ίδιο το χαρακτήρα του ΚΚΕ, με τους ιστορικούς δεσμούς του Κόμματος και της εφημερίδας του με το εργατικό - συνδικαλιστικό κίνημα της χώρας μας.

Η συμβολή του <P> στην ανάπτυξη των αγώνων του εργατικού κινήματος, στην αποκάλυψη, την καταγραφή, την προβολή και επίλυση των προβλημάτων των εργαζόμενων, είναι -νομίζουμε- κάτι καθολικά αποδεκτό.

Σοβαρή, για το <P>, είναι η κάθε εργατική είδηση, ακόμα και αυτή που κρίνεται "άνευ σημασίας" από άλλα ΜΜΕ και "θάβεται" ή στο μονόστηλο της αριστερής σελίδας ή ... τοποθετείται στον πλησιέστερο κάλαθο.

Ειδήσεις που αφορούν -για παράδειγμα- θέματα εργατικών ατυχημάτων, απολύσεων, υγιεινής και ασφάλειας σε εργασιακούς χώρους, δημοκρατίας στην επιχείρηση, απεργίας, κατάληψης, σημαίνουν για το επιτελείο του <P> "συναγερμό" και προβάλλονται κατά προτεραιότητα στις σελίδες του, από την πρώτη σελίδα και αρκετές φορές σαν πρώτο θέμα.

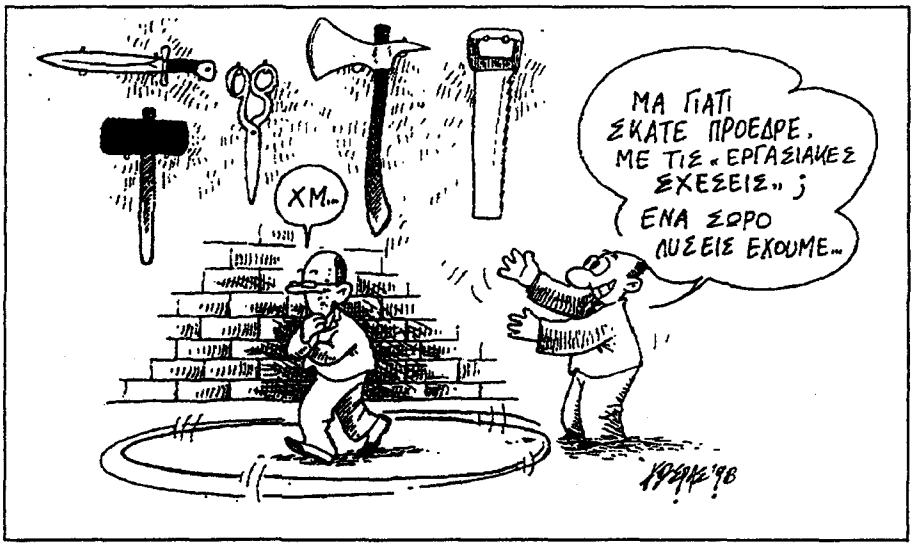

Ακόμα και τώρα στην εποχή του "φαξ", της δημοσιογραφίας του τηλεφώνου, του "παραθύρου", της πρώτης ανάγνωσης και της φευγαλέας εικόνας, ο <P> προσπαθεί (μοναχικά σε μεγάλο βαθμό, είναι αλήθεια) να

βρίσκεται κοντά στον εργαζόμενο άνθρωπο, στο πρόβλημα και στο αγώνα του, με επιτόπιο ρεπορτάζ, με έρευνα, με αρθρογραφία. Προσπαθεί να παρακολουθεί τις νέες εξελίξεις που συντελούνται στις εργασιακές σχέσεις και στην "αγορά της εργασίας" γενικότερα, στις νέες -ζοφερές δυστυχώς- συνθήκες που διαμορφώθηκαν από τη συνθήκη του Μάαστριχτ και ειδικότερα την "Λευκή Βίβλο" για την "απασχόληση - ανάπτυξη - ανταγωνιστικότητα".

Για όλη αυτή τη δουλειά, ο <P> είχε πάντα -και σήμερα- ιδιαίτερο δημοσιογραφικό τμήμα, το οποίο θεωρείται από τα βασικότερα της εφημερίδας. Στα "ατού" του ήταν και είναι η επαφή του με τα μέλη και τους φίλους του κόμματος στους χώρους δουλειάς, που -θα λέγαμε- ότι παίζουν το ρόλο ενός ευρέως δικτύου "ανταποκριτών". Και βεβαίως η συνεχής επαφή με τα συνδικάτα και τους συνδικαλιστές, οι οποίοι -ανεξάρτητα πολλές φορές από πολιτική τοποθέτηση- αναγνωρίζουν στο <P> έναν φίλο σε κάθε προσπάθεια που κάνουν σε όφελος των εργαζομένων. Και βεβαίως έναν αυστηρό κριτή, όταν λειτουργούν διαφορετικά από αυτό που επιβάλει το συμφέρον των εργαζομένων.

"ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ: ΤΟ "ΓΙΑΤΙ" ΜΙΑΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ Ή ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΗΣ"

του Παύλου Κλαυδιανού
Μέλος της Συντακτικής
Επιτροπής της "Εποχής"

Η εργατική είδηση σε σύγκριση με τις άλλες, βρίσκεται σε στενότερη σχέση ή συνυπάρχει ή είναι ταυτόχρονα οικονομική ή πολιτική είδηση. Αυτό το γεγονός καθιστά πιο δύσκολη την διερεύνηση του "γιατί" της προβολής της ή της αποσιώπησης, τις αιτίες, τις καταστάσεις, τις επιδιώξεις. Ο αποδέκτης έτσι δεν είναι πάντοτε κυρίως ο άμεσα ενδιαφερόμενος, αλλά ο "τρίτος", ο οποίος καλείται έμμεσα ή άμεσα να επιδοκιμάσει ή αποδοκιμάσει και λιγότερο να πληροφορηθεί ή να μάθει κάτι.

Στην περίπτωση της αποσιώπησης ο χειρισμός είναι ακριβώς προς την αντίθετη κατεύθυνση: υποκρύπτεται κάτι, ή υποβαθμίζεται, ή "περιβάλλεται" από ένα περίβλημα ασάφειας και παραπλάνησης. Τα κίνητρα είναι και εδώ τα ίδια περίπου με την περίπτωση της προβολής.

Ο χειρισμός της εργατικής είδησης όμως, όπως και των άλλων ειδήσεων επηρεάζεται και από τις ανάγκες εντυπωσιασμού, τάση που κυριαρχεί σήμερα γενικότερα στον Τύπο και αλλάζει επομένως κάπως ή και αρκετά τα πράγματα. Αυτό, συχνά υπερβαίνει και μια σειρά σκοπιμότητες που ωθούν για "προβολή" της με συγκεκριμένο τρόπο ή "αποσιώπηση" της, κάτι που υπαινιχθήκαμε στην προηγούμενη παράγραφο. Για παράδειγμα όταν γίνεται ένα μεγάλο εργατικό ατύχημα, η προβολή είναι μεγάλη και -κατ αρχήν- χαοτικά αφιλτράριστη. Θα έλεγε κανείς ότι η ανάγκη "καυτών" και εντυπωσιακών ειδήσεων παραλύει τους μηχανισμούς απόκρυψης της ευθύνης είτε της εργοδοσίας είτε του κράτους ακόμη και στο πιο συντηρητικό Τύπο ή της ιδεολογικής επιρροής των εργοδοτών, ιδιαίτερα τον ηλεκτρονικό. Η "απόκρυψη" όμως είναι παρούσα και εδώ, μέσα στο χάος που διαμορφώνει η υπερπροβολή και η πίεση που ασκεί στον δέκτη ο εντυπωσιασμός.

Να σημειώσουμε ακόμη ότι η εργατική είδηση είτε αυτή είναι καθαρή, είτε έχει σαφή οικονομική πτυχή, υποφέρει περισσότερο από τις άλλες ειδήσεις κατά τον "χειρισμό" από την νέα εργοδοσία του Τύπου η οποία διαμορφώθηκε μετά το 1975 και ακόμη περισσότερο την δεκαετία του 1980. Η εργοδοσία σήμερα δεν είναι οι παλιοί εργοδότες - εφημεριδάδες, οι οποίοι κατά κανόνα / άνθρωποι του Τύπου, ήταν πολιτικά προβλεπτοί. Σήμερα είναι επιχειρηματίες οι οποίοι εκτός των άλλων διαθέτουν και ιδιόκτητο Τύπο. Υπάρχει και η ενδιάμεση κατηγορία όταν οι παλιοί κλασσικοί εκδότες έχουν και λοιπές επιχειρηματικές ασχολίες ή τις διαμεσολαβούν. Επομένως η εργατική είδηση επηρεάζεται εντελώς

συγκεκριμένα, από τον επιχειρηματία. Για παράδειγμα, μια μεγάλη απεργία σήμερα στις τεχνικές εταιρίες, θα έχει εξαιρετικά μετωπική αντιμετώπιση, εφόσον πολλοί επιχειρηματίες του κλάδου είναι εκδότες. Παλιότερα η απεργία θα είχε μια μη φιλική ασφαλώς προβολή, ως είδηση, από τον πολιτικό συντηρητικό Τύπο, αλλά στα πλαίσια της πολιτικής αντίληψης και λειτουργίας τους. Η είδηση, είναι προφανές, θα είχε εντελώς διαφορετικό περιθώριο να "κινηθεί", πολύ ευρύτερο από το σημερινό "επιχειρηματικό Τύπο". Κυρίως θα είχε ο δημοσιογράφος περισσότερο περιθώριο να λειτουργήσει -αν επιχειρούσε- περισσότερο αυτόνομα, άρα ελεύθερα.

Η εργατική είδηση είχε μια ενδιαφέρουσα διαδρομή κατά την οποία άλλαξαν πολύ περισσότερο από άλλες ειδήσεις, οι τύχες της. Μια μεγάλη -αρχική- περίοδο έμοιαζε να απασχολεί σχεδόν αποκλειστικά τους ίδιους τους μισθωτούς και τους εργοδότες. Αυτό τους εξασφάλιζε και ανάλογη προβολή στον Τύπο της Αριστεράς. Η αύξηση όμως των μισθωτών και βαθμιαία το εργατικό ρεπορτάζ, ήταν σημαντικό για ολόκληρο τον Τύπο. Ταυτόχρονα, συνέβαλε να έχει κάθε έντυπο πολιτική για την εργατική είδηση. Πάντως συνολικά αυτή, η πρώτη, ποιοτική μεταβολή στον χειρισμό της εργατικής είδησης, ήταν σαφώς υπέρ της και υπέρ των μισθωτών. Είναι προφανές ότι όλες οι εφημερίδες, όλα τα κόμματα, είχαν αναγνώστες ή οπαδούς μισθωτούς. Άρα η εργατική είδηση έπρεπε να έχει ένα μίνιμουμ αξιοπιστίας.

Ένας δεύτερος σημαντικός σταθμός και διαδρομή της εργατικής είδησης, είναι η ανάπτυξη του ενδιαφέροντος για τα οικονομικά μηνύματα, όταν βαθμιαία το οικονομικό ρεπορτάζ πέρασε στην "πρώτη σελίδα". Αυτό ενίσχυσε παράλληλα και την εργατική είδηση. Ταυτόχρονα όμως ενίσχυσε τις προθέσεις και τους μηχανισμούς ελέγχου της, που είναι ισχυρότεροι από της πολιτικής. Το "γιατί" μάλιστα, τώρα έγινε απείρως πιο σύνθετο.

Ένας τρίτος σταθμός, σημαντικός για τα ελληνικά δεδομένα, είναι η μετά το 1980 περίοδος. Ο έλεγχος της Γ.Σ.Ε.Ε. και γενικότερα μεγάλων εργατικών οργανώσεων από τους αποκαλούμενους συνοπτικά "εργατοπατέρες", ο ντεφάκτο έλεγχός τους (και στην συνδικαλιστική παράταξη της Δεξιάς), διαμόρφωσε εντελώς διαφορετικό, δυσμενές, περιθώριο για την εργατική είδηση. Η αποκατάσταση αντιπροσωπευτικών διοικήσεων στα ανώτατα όργανα, όπως και η αποκατάσταση της γνήσιας διαμεσολάβησης των μισθωτών στρωμάτων της Δεξιάς από τις συνδικαλιστικές παρατάξεις τους, διεύρυνε το περιθώριο κίνησης της εργατικής είδησης και κυρίως του δημοσιογράφου.

Η ενίσχυση του κεντρικού ρόλου στην Πολιτική και την Κοινωνία του Συνδικαλιστικού Κινήματος ήταν ακόμη μια καλή αναβάθμιση του ρόλου της εργατικής είδησης.

Αυτό όμως, επειδή δεν ενισχύθηκε παράλληλα και ο αυτόνομος ρόλος του, δημιουργεί και μηχανισμούς, ισχυρότερου ελέγχου της προβολής της. Ανάλογα με τα θέματα κερδίζει άλλοτε η αναβάθμιση και άλλοτε ο έλεγχος.

Ένας ακόμη σταθμός είναι κάποια "στιγμή" της περιόδου λίγο πριν -λίγο μετά το 1990 όταν στο προσκήνιο ήρθαν κεντρικά ζητήματα του πεδίου μεν που κινούνται οι μισθωτοί, αλλά που κυριαρχούν κορυφαία κοινωνικά ζητήματα που καλείται να τα χειριστεί το πολιτικό σύστημα. Εργατικές ειδήσεις δεν είναι πια οι κλασσικές αλλά "νέες", όπως η ανεργία, το ασφαλιστικό, η ευελιξία της εργασίας, ο αποκλεισμός κ.α. Τα συνδικάτα υποχρεώνονται να έχουν πια επεξεργασμένο λόγο, ινστιτούτα κ.τ.λ. Η εργατική είδηση είναι πια κεντρική είδηση, υπόκειται επομένως σε κανόνες χειρισμού όχι τόσο της απόκρυψης -αυτό δεν γίνεται πια- όσο του τρόπου προβολής, φωτισμού ετούτου ή εκείνου του σημείου.

Άλλος σταθμός, είναι η περίοδος -αυτή που ζούμε τώρα- της κυριαρχίας του «light» στον Τύπο. Πρόκειται για διαδικασία που συνδέεται άμεσα με την εισβολή του ηλεκτρονικού Τύπου. Το "ελαφρύ" ως στυλ και αντίληψη, κατ' αρχήν συμπιέζει την εργατική είδηση ή την εξοβελίζει και σίγουρα την αποδυναμώνει. Πρόκειται όμως για μια διαδικασία σε εξέλιξη, δεν γνωρίζουμε ακόμη το μέγεθος της ζημιάς που συντελείται.

Το «light» που προηγουμένως αναφέρθηκε ως τρόπος δημοσιογραφίας, είναι ωστόσο αντανάκλαση ενός άλλου «light», που διατρέχει την κοινωνία. Φαινόμενα όπως η απολιτικοποίηση, το ιδιωτικό κ.λ.π., δηλ. φαινόμενα που διαμορφώνουν την "αγορά" που απευθύνεται η εργατική είδηση, διαμορφώνουν και τους όρους για την προβολή ή απόκρυψή της. Προφανώς το κλίμα αυτό είναι αρνητικό για την εργατική είδηση.

Ο τρόπος σχολιασμού κυρίως αλλά και προβολής μια σειράς εργατικών ειδήσεων, όπως οι μεγάλες απεργίες της Κοινής Ωφέλειας με την

ευρεία έννοια, κυρίως την δεκαετία του 1990 επηρεάζεται από μια συζήτηση που αναπτύχθηκε, περί ατομικών δικαιωμάτων. Π.χ. "το δικαίωμά μου να πάρω το τρένο για να πάω επίσκεψη, το δικαίωμά σου να απεργήσεις στα τρένα". Είναι ένα λεπτό ζήτημα, το οποίο δημιουργεί μια νέα αντίθεση και άρα ένα νέο περιθώριο να κινηθεί η εργατική είδηση. Το φαινόμενο αυτό, επηρεάζει και παραδοσιακούς χώρους στήριξης των απεργών.

Τέλος υπάρχουν μια σειρά αντίθετα "ζεύγη" που πρέπει να αναφερθούν όταν συζητάμε το γιατί του θέματος μας. Για παράδειγμα:
*Πολιτικός Τύπος - Οικονομικός Τύπος
*Προοδευτικός - Συντηρητικός
*Λαϊκός - Έγκυρος
*Εθνικός - Τοπικός
*Έντυπος - Ηλεκτρονικός
*Κλαδικός, Εργατικός - Μη κλαδικός
*Εθνικός - Διεθνής αναφοράς.

Πρόκειται για "χώρους" που η εργατική είδηση "κινείται" εντελώς διαφορετικά. Απαιτείται και άλλη λειτουργία ή άλλα εφόδια του δημοσιογράφου.

Δημοσιογράφος και εργατική είδηση είναι η τελευταία σχέση που, μεθοδολογικά, πρέπει να εξεταστεί. Πρώτα απ' όλα η "εργατική είδηση" είναι εξειδικευμένη είδηση και απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις. Η γνώση της οικονομίας, της πολιτικής, της νομικής, κοινωνιολογίας, υγιεινής, της κοινωνικής ψυχολογίας, της ψυχολογίας είναι εφόδια σημαντικά. Ο δημοσιογράφος πρέπει να έχει ικανότητα διείσδυσης, διερεύνησης των διαπλεκόμενων...πτυχών του "γεγονότος", των επιπτώσεων και όχι μόνο στον εργασιακό χώρο αλλά στον συγκεκριμένο άνθρωπο κ.τ.λ. Είναι από τα πιο δύσκολα - σύνθετα ρεπορτάζ.

Πόσο επηρεάζει την επιλογή προβολής ή αποσιώπησης ο δημοσιογράφος; Εξαρτάται.Όλα όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως, διαμορφώνουν αυτό το περιθώριο. Αλλά πάντως ο ρόλος του δημοσιογράφου δεν εξαφανίζεται ποτέ εντελώς. Πάντοτε, κάτω από τους τίτλους, υπότιτλους, εισαγωγές κτλ. ο αναγνώστης μπορεί, στο καθ' εαυτό ρεπορτάζ, να βρει μερικά στοιχεία της αληθινής εργατικής είδησης να έχουν περισωθεί. Αυτό βέβαια δεν ανατρέπει το πλαίσιο που έχει καθοριστεί, ερήμην του δημοσιογράφου.

Ο Π. Κλαυδιανός είναι και συντάκτης στο οικονομικό περιοδικό "Οικονομικός Ταχυδρόμος".

"ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ: ΤΟ ΓΙΑΤΙ ΜΙΑΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΗΣ"

του Θάνου Παπαδόπουλου
Δημοσιογράφου - Συγγραφέα

Η εργατική είδηση, όπως κάθε είδηση προϋποθέτει γεγονότα. Τα γεγονότα είτε συμβαίνουν απρόοπτα και απρόβλεπτα είτε προκαλούνται από τις πρωτοβουλίες φυσικών προσώπων και συλλογικών υποκειμένων, όπως Συνδικάτα και άλλοι εργατικοί φορείς, επιχειρήσεις, εργοδοτικές οργανώσεις και κυβέρνηση.

Τα πιο "συνηθισμένα" απρόβλεπτα γεγονότα στην Ελλάδα που δημιουργούν εργατικές ειδήσεις είναι τα εργατικά ατυχήματα: εκρήξεις σε εργοστάσια, ορυχεία και πλοία, δηλητηριάσεις από αναθυμιάσεις σε εργοστάσια και πλοία, καταρρεύσεις κατασκευών και αναχωμάτων, πτώσεις από μεγάλα ύψη, πυρκαϊές κ.λ.π.

Τα παραπάνω γεγονότα για να προκαλέσουν "έκτακτα δελτία" ή για να γίνουν αξιοπρεπείς ειδήσεις στην πρώτη σελίδα και στα τακτικά "Δελτία" απαιτούν κάμποσους νεκρούς και καταστροφές. (Ωστόσο, ο ίδιος αριθμός νεκρών και τραυματιών στην "έξοδο" του Σαββάτου δεν αποτελεί είδηση πια).

Αυτό που επηρεάζει την αξιολόγηση του εργατικού ατυχήματος και το καθιστά είδηση (σε σύγκριση με τα τροχαία ατυχήματα) είναι η σπάνις του γεγονότος στη συγκεκριμένη του μορφή, αλλά και η πρωτογενής συνείδηση για την αξία της ζωής και μάλιστα της ζωής εργαζομένου σε συνδυασμό με την συνδικαλιστική συνείδηση. Νεκρούς από εργατικά ατυχήματα -ευτυχώς- έχουμε σπάνια. Νεκρούς σε μαζική κλίμακα στην "έξοδο" του Σαββάτου έχουμε δυστυχώς κάθε εβδομάδα: ο "πληθωρισμός" των οδικών ατυχημάτων τα καθιστούν μη-ειδήσεις. Αυτή η μακάβρια αξιολόγηση των γεγονότων υπακούει στην αντίληψη ότι η επανάληψη είναι εχθρός της είδησης. Όπως και τα "καλά νέα" δεν αποτελούν ειδήσεις.

Οι "κανονικές" εργατικές ειδήσεις δημιουργούνται με πρωτοβουλία των συνδικάτων είτε με πρωτοβουλία των επιχειρήσεων, των εργοδοτικών οργανώσεων και της κυβέρνησης. Συχνά η πρωτοβουλία του ενός από τους παραπάνω παράγοντες και φορείς προκαλεί την αντίδραση του άλλου ή των άλλων σ' ένα σύνθετο σχήμα: δράση - αντίδραση - σύνθεση ή συμβιβασμός. Οι μορφές που παίρνουν τα εργατικά γεγονότα που δημιουργούν ειδήσεις είναι:

*Μεγάλες, μαζικές και δυναμικές εργατικές κινητοποιήσεις (συγκεντρώσεις, διαδηλώσεις, απεργίες).

*Εκτεταμένες και δυναμικές συγκρούσεις με την αστυνομία, σαν συνέπεια των προηγούμενων μορφών αγώνα.

Αυτές οι εργατικές ειδήσεις συχνά ξεπερνάνε τα όρια τους και μετατρέπονται σε μεγάλες κοινοβουλευτικές, πολιτικές, οικονομικές ή κοινωνικές ειδήσεις, επιδρώντας στη συνέχεια στο δημόσιο βίο της χώρας.

Οι παραπάνω μορφές αγώνα και οι συνακόλουθες ειδήσεις είχαν μεγάλη συχνότητα στην περίοδο του Μεσοπολέμου και ιδιαίτερα μετά την Μικρασιατική καταστροφή. Τα οξύτατα προβλήματα επιβίωσης που είχαν οι πρόσφυγες μετά την ανταλλαγή πληθυσμών, καθώς κατέκλυσαν τα αστικά κέντρα, δημιούργησαν στρατιές ανέργων που προσέφεραν φτηνή εργατική δύναμη.

Επίσης οι μορφές αυτές είχαν μεγάλη έξαρση στην μεταπολεμική και μετεμφυλιοπολεμική Ελλάδα (1950-1967). Παρά την ήττα του κομουνιστικού κόμματος, η ριζοσπαστικοποίηση ευρύτατων στρωμάτων του λαού, που με την εσωτερική μετανάστευση κατέκλυσαν την πρωτεύουσα και τα άλλα αστικά κέντρα της χώρας, σε συνδυασμό με το σκληρό αντιδημοκρατικό καθεστώς που επιβλήθηκε στα πλαίσια του θεσμοποιημένου αντικομμουνισμού, οδήγησαν σε σκληρές συγκρούσεις εργαζομένων από την μια και εργοδότες - αστυνομία από την άλλη.

Οι "μεγάλοι Μογγόλοι" των Ελληνικών επιχειρήσεων εκμεταλλεύτηκαν το αντικουμουνιστικό κράτος για να επιβάλουν "μονομερή εργασιακή ειρήνη". Οι πιέσεις στα μεροκάματα και στην ασφάλιση των εργαζομένων διευκολύνθηκαν όχι μόνο από την ελλιπή και καθυστερημένη εργατική νομοθεσία αλλά και από την παρέμβαση της αστυνομίας που δρούσε αφενός κατασταλτικά και αφετέρου επενέβαινε με το "συνδικαλιστικό τμήμα" της Ασφάλειας στη δομή, την ηγεσία και την δράση των Συνδικάτων. Η άμεση ανάμειξη του κράτους στις διαφορές εργαζομένων - εργοδοτών έδωσαν στις σκληρές συγκρούσεις με την αστυνομία έντονο αντικυβερνητικό και αντικρατικό χαρακτήρα.

Οι εργατικές ειδήσεις αυτή την περίοδο είχαν έντονο κοινωνικοπολιτικό χαρακτήρα και κατά συνέπεια παίρνουν και έντονο ιδεολογικό χαρακτήρα. Ο τύπος της εποχής αντιμετώπισε συχνά αυτές τις ειδήσεις κάτω από το πρίσμα της πάλης των "δύο κόσμων". Οι ειδήσεις στις εφημερίδες όχι μόνο πολιτικοποιούνται, αλλά και ιδεολογικοποιούνται και ηθικοποιούνται. Το σχήμα της "πάλης του καλού και του κακού" βρίσκει για μεγάλο διάστημα πεδίον ανάπτυξης και στις δύο αντίθετες εκδοχές του. Κρατικό ραδιόφωνο και εφημερίδες το χρησιμοποιούν κατά κόρον.

Όμως η δύσκολη ομαλοποίηση του δημόσιου βίου στην Ελλάδα, που παίρνει νέα αίσθηση με την σύνδεση της χώρας με την ΕΟΚ και η ανάπτυξη του εργατικού ρεπορτάζ στον τύπο και το ραδιόφωνο αρχίζουν να μετατρέπουν (και να μορφοποιούν) την εργατική είδηση σε είδηση καθ' αυτή "ακόμη κι αν προέρχονται από άτυπες μορφές συνδικαλιστικής δράσης, όπως εργατικές επιτροπές ή συντονιστικές επιτροπές συνδικάτων" καθώς τα επίσημα Συνδικάτα στέναζαν ακόμη από το ασφυκτικό

Κυβερνητικό εναγκαλισμό και την εσωτερική υπονόμευση από το "Συνδικαλιστικό" της Αστυνομίας και της Χωροφυλακής.

Στην περίοδο που ακολούθησε την σύνδεση της χώρας με την ΕΟΚ έως την δικτατορία των συνταγματαρχών, αλλά και στην πρώτη φάση της μεταπολίτευσης, το κρατικό μονοπώλιο στα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης και ο συνακόλουθος έλεγχος τους από την κυβέρνηση είχαν σαν αποτέλεσμα μια περιορισμένη προβολή εργατικών ειδήσεων αγωνιστικής μορφής από την ραδιοτηλεόραση. Η υποβάθμιση αυτή περιλάμβανε ενίοτε και την προβολή των εργατικών ατυχημάτων. Στη θέση τους προβάλλονται τυπικές εργατικές ειδήσεις προερχόμενες από επίσημες εκδηλώσεις (συνέδρια Συνδικάτων κ.λ.π.) ή από οργανισμούς που συνδέονται με την κυβερνητική δράση και πολιτική στον χώρο της εργασίας και των εργαζομένων: δηλαδή ειδήσεις από τους οργανισμούς εργατικής εστίας, εργατικής κατοικίας και εργατικής απασχόλησης. Επίσης η έμφαση μετατοπιζόταν εντέχνως στις αβλαβείς δραστηριότητες των Συνδικάτων: εκδρομές, πίττες, χορούς κ.λ.π. Έτσι ειδική μνεία γινόταν στις δραστηριότητες του Υπουργείου Εργασίας!

Αντίθετα, αυτή την περίοδο η εξέλιξη στη στάση του τύπου είναι σημαντική. Η εργατική είδηση αντιμετωπίζεται ολοένα και περισσότερο ευνοϊκά ακόμη και από συντηρητικές λαϊκές εφημερίδες, χωρίς φυσικά να εγκαταλείπεται εντελώς η οπτική της πολιτικοποίησης. Υπάρχει ωστόσο μια ομοιογένεια ,σχεδόν, απέναντι στα μεγάλα εργατικά γεγονότα, ξεκινώντας από τα εργατικά ατυχήματα και φτάνοντας έως τις αγωνιστικές κινητοποιήσεις.

Επιβίωση αυτών των φαινομένων, δηλαδή των μεγάλων εργατικών γεγονότων αλλά και της αντιμετώπισης τους από την κρατική ραδιοτηλεόραση και του τύπου έχουμε και στην πρώτη φάση της μεταπολίτευσης.

Η πτώση της δικτατορίας και οι "τραυματικές" εμπειρίες της κάνουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης πιο ευαίσθητα όχι μόνο στα θέματα δημοκρατίας, αλλά και στα θέματα Συνδικαλισμού. Απεργίες, συγκεντρώσεις, διαδηλώσεις και συγκρούσεις με την Αστυνομία αλλά και συνέδρια και θέσεις των συνδικάτων δημιούργησαν στην περίοδο 1975-85 μεγάλες εργατικές (και πολλές φορές) και πολιτικές ειδήσεις.

Η εμφάνιση της ιδιωτικής ραδιοφωνίας και τηλεόρασης ανέτρεψε το σκηνικό της "συνετής" υποβάθμισης των εργατικών ειδήσεων από την κρατική ραδιοτηλεόραση. Τα ιδιωτικά ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης βρήκαν ευνοϊκό έδαφος παρέμβασης και έσπευσαν να καλύψουν το κενό. Αναζητώντας θέματα με ένταση,και σκηνικό υπόβαθρο έσπευσαν στο χώρο των συγκρουσιακών καταστάσεων. Έδωσαν έμφαση σε κάθε είδους εργατικές ειδήσεις, από συνέδρια και συνδιασκέψεις έως τα εργατικά ατυχήματα και τις μεγάλες και μικρές εργατικές κινητοποιήσεις. Ιδιαίτερα μάλιστα περιέβαλε τις εργατικές εκδηλώσεις που αναστάτωναν το κέντρο της πόλης, την κυκλοφορία σ' αυτή και δημιουργούσαν "χάος στην Αθήνα".

Η νομιμοποίηση και θεσμοποίηση στην μεταπολίτευση της συνδικαλιστικής δράσης από την μια και η "υπερκατανάλωση" διαδηλώσεων και "χάους" από την άλλη, άρχισαν να κάνουν περιττές και σπάνιες τις άγριες και αδέσποτες απεργίες και εκδηλώσεις. Καθώς ο θεσμοποιημένος αυταρχισμός του κράτους και των εργοδοτών εξατμιζόταν μέσα στο κλίμα της εδραίωσης της δημοκρατίας και το μονοπώλιο της ηλεκτρονικής ενημέρωσης διαλυόταν από την δράση της ιδιωτικής τηλεόρασης τα συνδικάτα και οι συνδικαλιστές συνέχισαν να δίνουν έμφαση στη "μαχητική κινητοποίηση" για λόγους πολλές φορές συντεχνιακούς ή κομματικούς και συνδικαλιστικού ανταγωνισμού ή απλώς διεκδικώντας τα "20 δευτερόλεπτα" διασημότητας που προσέφερε η μικρή οθόνη.

Στο μεταξύ συνέβησαν και άλλες αλλαγές στις επιχειρήσεις, τόσο στο μέγεθος και την οργάνωση όσο και στην αντιμετώπιση της συνδικαλιστικής δράσης. Οι άγριοι και σκληροί εργοδότες των οικογενειακών επιχειρήσεων, οι "μεγάλοι Μογγόλοι" και οι "φεουδάρχες" των Ελληνικών επιχειρήσεων είχαν αρχίσει από καιρό να αντικαθίστανται από μάνατζερ με διδακτορικά και μεταπτυχιακές σπουδές στην οικονομική των εκμεταλλεύσεων, που ήξεραν να διαπραγματεύονται με τα συνδικάτα, χαμογελώντας. Εξάλλου ακόμη και στην Ελλάδα έκαναν την εμφάνισή τους επιχειρήσεις εντάσεων κεφαλαίου (σε αντικατάσταση των παραδοσιακών επιχειρήσεων εντάσεων εργασίας), για τις οποίες σημασία είχε ο τεχνικός εξοπλισμός, το πρόγραμμα, η μηχανοργάνωση, η αυτοματοποίηση, η οικονομία κλίμακας κ.λ.π. χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτής της μεταμόρφωσης ήταν οι μεγάλες τσιμεντοβιομηχανίες της χώρας.

Κάτω από αυτές τις εξελίξεις η τρομοκρατία μέσα στις επιχειρήσεις άρχισε ν' αντικαθίσταται από μέτρα για την υγεία και τα ατυχήματα, βελ-

τίωση του εργασιακού περιβάλλοντος, πριμ απόδοσης και εκλεπτυσμένης εξαγοράς ή διαφθοράς συνδικαλιστών. Στο βαθμό που προχωρούσε η αναδιοργάνωση και ο εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων, στο πλαίσιο της ένταξης της Ελλάδας στην ΕΟΚ, στον ίδιο βαθμό οι άγριες και αδέσποτες απεργίες και ο συνδικαλιστικός ανταρτοπόλεμος γινόταν περιττός.

Από την άλλη η κουλτούρα και η ψυχολογία στα συνδικάτα παρέμενε "ηρωική" και συνέχιζαν να μετράνε τη συνδικαλιστική επιτυχία με το μέγεθος και την ένταση των απεργιών και των συγκρούσεων, καθώς βέβαια και με το μέγεθος των αυξήσεων που μπορούσαν να επιτύχουν, καθώς οι συνδικαλιστικές παρατάξεις συναγωνίζονταν στο ποια θα ζητήσει μεγαλύτερο ποσοστό αυξήσεων. Οι εφημερίδες της εποχής ενίσχυαν αυτήν την τάση, άλλες από ιδεολογικό προσανατολισμό, άλλες από αντιπολιτευτική στάση και άλλες υπακούοντας απλώς στο ρεύμα και στο κλίμα της εποχής, καθώς τα ποσοστά του εργατικού κόστους στην τιμή του προϊόντος παρέμεναν σε χαμηλά επίπεδα για τα ελληνικά δεδομένα. Η τελευταία έξαρση των εργατικών αγώνων συνέπεσε με την χρεοκοπία ενός σημαντικού αριθμού μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων. Στην δεκαετία του '80 τα συνδικάτα κινητοποιήθηκαν με θέμα το πρόβλημα της απασχόλησης και αίτημα την κρατικοποίηση των επιχειρήσεων. Η δημιουργία του Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (ΟΑΕ) έδωσε την ευκαιρία σε μικρά και μεγάλα κινήματα εργαζομένων να διεκδικήσουν την είσοδό τους στο δημόσιο τομέα. Τα συνδικάτα με την σειρά τους υποστήριξαν σταθερά το αίτημα της μετατροπής των εργαζομένων σε δημόσιους υπαλλήλους. Η Κυβέρνηση με την αλόγιστη επεκτατική οικονομική πολιτική είχε επισπεύσει την κρίση των πεπαλαιωμένων βιομηχανικών επιχειρήσεων μέσα στο πλαίσιο της ιδεολογίας ταύτισης του σοσιαλισμού με την κρατική οικονομία, αποδέχτηκε τα αιτήματα των εργαζομένων. Ο Τύπος και η Τηλεόραση και νεόκοποι δημοσιολόγοι υποστήριξαν και διέδωσαν αυτή την αντίληψη κάνοντας δυνατή στην ουσία την κοινωνικοποίηση των ιδιωτικών χρεών. Οι επιχειρήσεις χρεοκόπησαν και "κοινωνικοποιήθηκαν" (δηλαδή κρατικοποιήθηκαν) αφού προηγουμένως οι επιχειρηματίες ιδιοκτήτες τους είχαν λεηλατήσει και κατασπαταλήσει χρηματοδοτήσεις και δάνεια που υποτίθεται ότι είχαν δοθεί για τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων. Η αποβιομηχανοποίηση και η ανεργία άρχισαν να φτάνουν σε ύψη ρεκόρ ακόμη μια φορά.

Τα συνδικάτα μπλεγμένα στους κομματικούς και συντεχνιακούς ανταγωνισμούς αδυνατούσαν να κατανοήσουν την φύση της κρίσης των επιχειρήσεων. Έννοιες όπως παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, διεθνής ανταγωνισμός, προγραμματισμός, επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες ήταν έξω από την αντίληψη και την παιδεία τους. Οι συνδικαλιστές "διαχειρίζονταν" απλώς την οργή και τον θυμό των εργαζομένων που έμεναν άνεργοι. Εξάλλου, η ίδια κατάσταση επικρατούσε στα κόμματα και

το πολιτικό προσωπικό της χώρας, στα επιτελεία των εφημερίδων και στο μεγαλύτερο μέρος της νέας ελίτ που έβγαινε γεμάτη φιλοδοξίες στο προσκήνιο.

Δημοσιογράφοι, δημοσιολογούντες και τύπος βρέθηκαν στη μέση μιας καταιγίδας χωρίς τον απαραίτητο εξοπλισμό: Λίγα μόλις χρόνια πριν το 1989 εξελάμβαναν το καθυστερημένο κρατικό καπιταλισμό ως σοσιαλιστικό όνειρο και υπερασπίζανε μια κρατική πολιτική οικονομία ως αποτελεσματικό εργαλείο κατά της στρεβλής και άνισης ανάπτυξης της χώρας! Η ηθική και πνευματική κατάσταση των ηγετικών τάξεων, η ιδεολογία και τα πολιτικά αιτήματα των εργαζομένων αντιστοιχούσαν σε καταστάσεις που είχαν παρέλθει πριν 20 ή 30 χρόνια τουλάχιστον. Συχνά μάλιστα (όπως στην περίπτωση της Pirelli) θυσιάστηκε η απασχόληση εκατοντάδων εργαζομένων για να διεκδικήσουν ασήμαντες αυξήσεις και να παιχτούν συνδικαλιστικά παιχνίδια στην κορυφή των συνδικάτων.

Οι συνέπειες αυτής της οικονομικής πολιτικής και της συνδικαλιστικής κρίσης δεν άργησαν να φανούν. Το συνδικαλιστικό κίνημα άρχισε ν' απομαζικοποιείται. Αιτία ήταν η εσωτερική διάσπαση των εργαζομένων σε:

1) εργαζόμενους και άνεργους
2) εργαζόμενους του δημοσίου τομέα και εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα
3) εργαζόμενους συγχρόνων επιχειρήσεων και εργαζόμενους πεπαλαιωμένων επιχειρήσεων που έτρεμαν μπρος στο ενδεχόμενο της ανεργίας.

Φυσικά αυτές οι εσωτερικές διασπάσεις σπάνια ή καθόλου είδαν το φως της δημοσιότητας και πολύ περισσότερο δεν μελετήθηκαν οι συνέπειές τους ακόμη και όταν έρευνες έφερναν στο φως τα στατιστικά στοιχεία. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα συνδικάτα του δημόσιου τομέα δεν ασχολήθηκαν σχεδόν ποτέ με το θέμα του "υπερπληθυσμού" του δημόσιου τομέα που ήταν βέβαιο ότι θα έχει συνέπειες στις αμοιβές τους και συσπειρώθηκαν γύρω από συντεχνιακά αιτήματα για επιδόματα, οδοι-

πορικά, πλασματικές υπερωρίες και ημεραργίες κ.λ.π. Στο βαθμό μάλιστα που είχαν την δυνατότητα να πιέσουν σε σημαντικούς κλάδους (χρήμα, ενέργεια, εκπαίδευση, φόροι, συγκοινωνίες κ.λ.π.) το έκαναν με δραματικό τρόπο, ερχόμενοι όμως σε ευθεία αντίθεση με τον πληθυσμό και τους υπόλοιπους εργαζομένους.

Ο Τύπος παρά τις προσπάθειές του δεν μπόρεσε ν' αναδείξει αυτά τα προβλήματα, παρά μόνο πολύ έμμεσα και ορισμένες φορές με επισήμανση των άμεσων αρνητικών επιπτώσεων από την κατάληψη των κεντρικών οδών από ολιγάριθμες ομάδες εργαζομένων.

Η τελευταία δεκαετία ήταν η δεκαετία της κυριαρχίας της τηλεόρασης και μάλιστα της ιδιωτικής που ήταν διατεθειμένη να υπερβεί και τα ελάχιστα όρια της αυτοσυγκράτησης προκειμένου να κατακτήσει ή να υπερασπίσει την τηλεθέαση. Τα κανάλια, παρ' όλο που η συνδικαλιστική δράση συρρικνωνόταν και τα συνδικάτα απομαζικοποιούνταν συνέχισαν να προβάλλουν πορείες, καταλήψεις, άγριες και αδέσποτες απεργίες και των πιο μικρών ομάδων εργαζόμενων. Μια τέτοια συμπεριφορά ικανοποιούσε όσους βρισκόταν στο "δρόμο" άλλα μακροχρονίως υπονόμευσε όλη αυτή την τακτική και δράση, γιατί τους έκανε υπερβολικά αντιπαθείς στο τηλεοπτικό κοινό, χρησιμοποιώντας μάλιστα υπερβολικά δραματικούς τόνους και την "λαγνεία του τρόμου και της καταστροφής", αναπαράγοντας μια "ηρωική" εποχή που είχε εξαντληθεί και έτεινε στη έκλειψη.

Τα συνδικάτα περιέπεσαν σε αμηχανία. Το πέρασμα από την "ηρωική" εποχή στην εποχή των σύγχρονων προβλημάτων απαιτούσε από τα συνδικάτα έρευνα των πραγματικών προβλημάτων και αντιφάσεων, τεκμηρίωση και επιστημονική επιχειρηματολογία και όχι άλλοθι από μια πολιτική οικονομία και ιδεολογία που είχε καταρρεύσει, αποκαλύπτοντας ότι δεν επρόκειτο για "σοσιαλισμό", "κομμουνισμό" κ.λ.π. αλλά για κρατικό καπιταλισμό, ασιατικής και πρωτόγονης μορφής, που τον είχε εξαφανίσει η ιστορική πραγματικότητα. Εξάλλου, η αύξηση της ανεργίας δεν είχε σταματήσει με τις "κοινωνικοποιήσεις" και τις προσλήψεις κομματικής πελατείας στο Δημόσιο. Απλώς διέφθειραν και απορύθμισαν και ό,τι είχε διασωθεί από την δημόσια λειτουργία μέχρι τότε. Η επεκτακτική οικονομική πολιτική που οδηγούσε την χώρα εκτός Ευρώπης αντικαταστάθηκε από πολιτικές σταθεροποίησης και λιτότητας.

Στις επιχειρήσεις είχαν προχωρήσει οι αλλαγές στην κουλτούρα της εργασίας και της διοίκησης, αλλά τα Συνδικάτα δεν μπορούσαν να κατανοήσουν ότι ήταν ή μπορούσαν να είναι συνδιαχειριστές της απασχόλησης και της ανεργίας. Ο διαχωρισμός ανέργων και εργαζομένων στην πράξη ήταν πλήρης, ενώ το δημόσιο και το κοινωνικό συμφέρον απών. Στην χώρα μας σπάνια έκανε την εμφάνισή της η εργατική είδηση που προκύπτει από πρωτοβουλία των Συνδικάτων πάνω σε μεγάλα προβλήματα όπως ανεργία, απασχόληση, επενδύσεις, τεχνολογική αναδιοργάνωση, παραγωγικότητα, συνθήκες ασφαλείας και υγιεινής κ.λ.π. και όταν

αυτά τα προβλήματα έβγαιναν στο προσκήνιο ήταν αποσπασματική και χωρίς συνέχεια και συνέπεια.

Το έλλειμμα παιδείας, εξάλλου, δεν ήταν μόνο συνδικαλιστικό. Ο δημόσιος λόγος συνήθως ήταν υπερβολικός, καταγγελτικός, κατ' απομίμηση ηρωικός, αισώπειος, ασαφής και συχνά χωρίς περιεχόμενο. Ο δημοσιογραφικός λόγος έρρεπε στις υπερβολές, στην ένταση, στην φλυαρία. Και φυσικά δεν ήταν μόνον ευθύνη των δημοσιογράφων αυτή η κατεύθυνση. Κυρίως ήταν ευθύνη των εκδοτικών και των διευθυντικών επιτελείων των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών και των εφημερίδων και περιοδικών. Η είδηση, το ρεπορτάζ, το σχόλιο, έπρεπε κατά την γνώμη τους να απευθύνεται σε ένα κοινό που είχε ανάγκη "να λυτρωθεί" εντυπωσιαζόμενο, τρομοκρατούμενο, εξεγειρόμενο στιγμιαίως εντός του. Και φυσικά να υπακούουν στις εσωτερικές πολιτικές, οικονομικές, κομματικές και άλλες σκοπιμότητες του μέσου.

Το εργατικό κίνημα και αν κατάφερνε ακόμη να βγει από την αμηχανία και την κομματική και συντεχνιακή ασφυξία και να αρχίσει να δημιουργεί μια νέα συλλογική συνείδηση και νέου τύπου γεγονότα και ειδήσεις ακόμη και τότε αυτά τα πράγματα θα δυσκολεύονταν να περάσουν στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Θα προσέκρουαν στην κραυγάζουσα και σκανδαλιστική κουλτούρα ραδιοτηλεόρασης και εφημερίδων. Στον τομέα των ΜΜΕ εκκρεμεί η ανάγκη για ένα νέο πνευματικό και πολιτικό άλμα, μια αλλαγή νοοτροπίας και συνείδησης, όπως και σε ολόκληρη την δημόσια ζωή της χώρας.

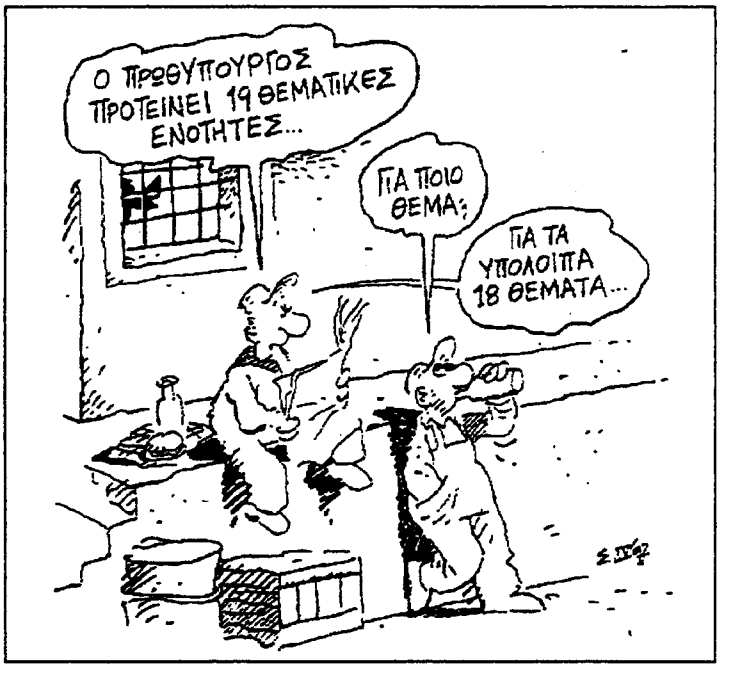

Ο Θάνος Παπαδόπουλος σήμερα δημοσιογραφεί στην εφημερίδα τα "Νέα". Το διάστημα 1975-1986 ήταν υπεύθυνος της εργατικής σελίδας της εφημερίδας η "Αυγή".

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ: ΤΟ ΓΙΑΤΙ ΜΙΑΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΗΣ

του Γιώργου Πεπονή
Οικονομικού Συντάκτη του
"Κέρδους"

Θεωρώ ότι, όπως κάθε είδηση, έτσι και η "εργατική" αντιμετωπίζεται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης από την γενική αρχή: Εάν "πουλάει" ... Βεβαίως υπάρχουν και οι ιδιαιτερότητες.

Στα πλαίσια αυτά θα πρέπει κανείς να δει και να αξιολογήσει την είδηση και εν συνεχεία να "μετρήσει" το μέγεθος της προβολής ή της αποσιώπησής της...Οι εργατικές ειδήσεις που έχουν σχέση με την διεκδίκηση αιτημάτων, οικονομικών θεσμικών κ.λ.π. τυγχάνουν της προβολής, ή της αποσιώπησης, ανάλογα με το εύρος και την δυναμική που κάθε φορά αναπτύσσεται από τους "δημιουργούς" των ειδήσεων αυτών... Για παράδειγμα εάν φορέας των αιτημάτων της προαναφερόμενης κατηγορίας και κατ' επέκταση "δημιουργός" της είδησης, είναι ένα εργοστασιακό σωματείο, η προβολή τους είναι μικρότερη ή και ανύπαρκτη, σε σχέση με το, εάν συμμετέχει ολόκληρο το συνδικαλιστικό κίνημα.

Και αυτό "εν πολλοίς" μπορεί να θεωρηθεί ως αυτονόητο, καθώς τα αιτήματα ενός εργοστασιακού σωματείου, ενδιαφέρουν ένα περιορισμένο αριθμό ατόμων, ενώ τα αιτήματα που έχει υιοθετήσει το σύνολο του συνδικαλιστικού κινήματος, οπωσδήποτε απασχολούν ευρύτερη "γκάμα" πολιτών και επομένως, για τα μέσα προβολής είναι είδηση που πουλάει.

Βεβαίως ρόλο παίζει και η δυναμική του κινήματος, το οποίο όταν βρίσκεται σε αναπτυξιακή πορεία, μπορεί και "επιβάλλει" την προβολή των ειδήσεων, είτε με άμεσο είτε με έμμεσο τρόπο. Για παράδειγμα σε περιόδους έξαρσης και διαρκών κινητοποιήσεων του εργατικού κινήματος, οι "εργατικές" ειδήσεις, βρίσκονται στην πρώτη γραμμή προβολής.

Οι εργατικές ειδήσεις που έχουν σχέση με την δυσάρεστη πλευρά, όπως π.χ. ένα ατύχημα, έχουν και αυτές την θέση τους στα μέσα ενημέρωσης και προβολής... Αποσιωπούνται, περνούν στα "ψιλά", ή αποκτούν κυρίαρχη θέση, ανάλογα με τις συνθήκες " δημιουργίας" τους...

Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι διαφορετική είναι η αντιμετώπιση των εργατικών ειδήσεων από τα έντυπα μέσα ενημέρωσης και διαφορετική είναι από τα ηλεκτρονικά. Στα έντυπα μέσα ενημέρωσης, ένα από τα στοιχεία που λαμβάνεται υπ' όψιν είναι η ιδεολογικοπολιτική τους τοποθέτηση. Έτσι στις εφημερίδες με αριστερή ιδεολογική και πολιτική έκφραση, οι εργατικές ειδήσεις έχουν ευκολότερη και μεγαλύτερη πρόσβαση, για φιλοξενία και προβολή.

Επίσης φιλοξενία τυγχάνουν οι εργατικές ειδήσεις και από τα έντυπα που λειτουργούν αντιπολιτευτικά προς την εκάστοτε κυβέρνηση, εφόσον και οι ειδήσεις έχουν ανάλογο περιεχόμενο.

Όσον αφορά στα ηλεκτρονικά μέσα το στοιχείο που κυριαρχεί για την προβολή τους είναι η εικόνα που παράγουν αυτές... Ειδήσεις χωρίς εικόνα, που να προκαλούν και να εντυπωσιάζουν υποβαθμίζονται ή και αποκλείονται από τα δελτία...

Μια άλλη παράμετρος είναι ο τρόπος παρουσίασής τους... Αρνητικός ή θετικός. Ωστόσο αυτό θα μπορούσε να λεχθεί ότι, δεν έχει και τόσο σημασία όταν οι ειδήσεις προβάλλονται, έστω και από την αρνητική τους σκοπιά. Σημασία έχει εάν αποσιωπούνται, μόνο και μόνο από αρνητική τοποθέτηση των μέσων ενημέρωσης, παρ' ότι η εμβέλεια των ειδήσεων είναι αξιόλογη και χρήζουν προβολής. Μεγάλο ζητούμενο είναι όταν οι ειδήσεις προβάλλονται κατά ελλιπή τρόπο ή και διαστρεβλωμένες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται εσφαλμένες εντυπώσεις στο κοινό. Και το φαινόμενο είναι αρκετά συνηθισμένο...

Στον οικονομικό τύπο, τέλος, οι εργατικές ειδήσεις έχουν θέση κυρίως σε ό,τι αφορά την παροχή των πληροφοριών που περικλείουν αυτές και ενδιαφέρουν τους αναγνώστες των συγκεκριμένων εντύπων, ως "εργαλεία" για την δραστηριότητά τους. Δηλαδή στον Οικονομικό Τύπο φιλοξενούνται κυρίως ειδήσεις με χρηστικό περιεχόμενο και λιγότερο οι υπόλοιπες, ενώ λείπουν, τελείως τα σχόλια και οι οποιεσδήποτε αναλύσεις.

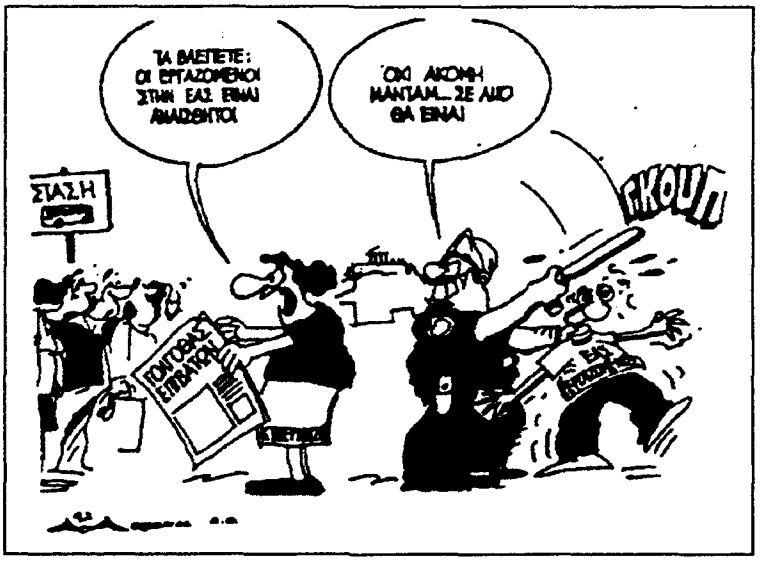

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

του Σωτήρη Χιωτάκη
Εργατικός Συντάκτης
της "Απογευματινής"

Η βασικότερη ιδιομορφία του συγκεκριμένου δημοσιογραφικού αντικειμένου συνίσταται στο ότι αυτό καλύπτεται από εργαζόμενους για λογαριασμό εργοδοτών και απευθύνεται τόσο σε εργοδότες όσο και εργαζόμενους. Εκ των πραγμάτων, συνεπώς, ο δημοσιογράφος αισθάνεται ότι κινείται σε περιοχές που συγγενεύουν με τον ίδιο ως εργαζόμενο, παράλληλα όμως ενδεχομένως υπαγορεύουν την τήρηση ισορροπιών, τόσο σε σχέση με την τελική μορφή ενός κειμένου που φτάνει στον αναγνώστη όσο και σε σχέση με τις προγενέστερες διαδικασίες διαμόρφωσής του στη βάση και των επιθυμιών του εργοδότη.

Συναισθηματικά, ο δημοσιογράφος που καλύπτει το εργατικό ρεπορτάζ βρίσκεται σε ένα μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό φορτισμένος υπέρ της "εργατικής τάξης", με την ευρεία έννοια του όρου. Είναι και αυτός ένας εργαζόμενος, έστω και όχι αποκλειστικά, με το σύστημα της μισθωτής εργασίας, φορέας εμπειριών από τον οικείο του χώρο εργασίας αλλά και πιθανώς ευρισκόμενος στο μέσο μίας εσωτερικής ιδεολογικής αντιπαράθεσης, η οποία εκπορεύεται από τις προσωπικές του πολιτικές απόψεις.

Επί παραδείγματι, ένας εργατικός ρεπόρτερ που απασχολείται σε μέσο με παραδοσιακές φιλεργατικές απόψεις, είναι δε και ο ίδιος πολιτικά και κοινωνικά προσανατολισμένος προς χώρους με ανάλογη τοποθέτηση, σαφώς και έχει μεγαλύτερη άνεση χειρισμών και εκφράσεων. Αντίθετα, ένας ρεπόρτερ που εργάζεται σε μέσο "εργοδοτικόστροφο", όπως άλλωστε και η πλειοψηφία των σημερινών μέσων ενημέρωσης, βρίσκεται εκ των πραγμάτων σε μια λεπτότερη θέση. Ανεξαρτήτως των πολιτικών του πεποιθήσεων, πρέπει να τηρήσει ισορροπίες ή και, στη χειρότερη περίπτωση, να γίνει δυσάρεστος στο μέρος εκείνου του αναγνωστικού κοινού που απαρτίζεται από μισθωτούς και, γενικότερα, απασχολούμενους με εξαρτημένη σχέση εργασίας.

Στο σημείο, βεβαίως, αυτό τίθενται γενικότερα ζητήματα, τα οποία αναφέρονται τόσο στην παρέμβαση διαμόρφωσης και, κάποτε, λογοκρισία ενός δημοσιογραφικού προϊόντος από την εργοδοτική πλευρά, καθώς και στη δυνατότητα αντικειμενικής θεώρησης των πραγμάτων από πλευράς του ίδιου του ρεπόρτερ, ανεξαρτήτως χώρου που εκείνος καλύπτει. Μία ειλικρινής και στερούμενη εξιδανικευτικών για το επάγγελμά μας τάσεων αντιμετώπιση των ζητημάτων αυτών ασφαλώς θα αποδεχόταν την ύπαρξη της πρώτης και την ανυπαρξία της δεύτερης παραμέτρου που αναφέρθηκε. Εν ολίγοις, δεν υφίσταται ρεπόρτερ που έστω μία φο-

ρά δεν δέχτηκε συμβουλές ή και πίεση για τον τρόπο παρουσίασης ενός θέματος, αλλά και δεν υφίσταται ρεπόρτερ που δεν διατηρεί προσωπική άποψη επί του θέματος που καλύπτει, ασχέτως εάν αυτή αποτυπώνεται, έστω και διακριτικά, ή όχι στο τελικό δημιούργημα.

Επανερχόμενος στα όρια του εργατικού ρεπορτάζ, σημειώνω ότι πρόκειται για ένα αντικείμενο το οποίο υφίσταται, άλλοτε αργά και άλλοτε ραγδαία, σημαντικές αλλαγές. Εργασιακές σχέσεις, μορφές εργασίας, είδος επιχειρήσεων, σύστημα αμοιβών, ανεργία, επαγγελματικός προσανατολισμός και κατάρτιση, κλαδικές πολιτικές και επιμέρους δυνατότητες παραδοσιακών και μη τομέων αποτελούν ένα ιδιαίτερο δυναμικό σύνολο, του οποίου το παρόν αποτελεί περισσότερο προετοιμασία του μέλλοντος παρά εξέλιξη του παρελθόντος.

Η επιτυχία στην κάλυψη του ρεπορτάζ εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αντίληψη της υφής αυτού του εργατικού γίγνεσθαι, σε συνδυασμό με την παραδοχή ότι ο γραφών ή ο εκφωνών αποτελεί μέρος του. Η κατανόηση αυτής της πραγματικότητας μπορεί να αποτελέσει μέγα κέρδος, εφόσον και ο εργοδότης αντιληφθεί ότι βρίσκεται εντός της συγκεκριμένης διαδικασίας. Σε αντίθετη περίπτωση, οδηγεί περίπου σε μαθηματική ακρίβεια σε στρεβλώσεις επώδυνες για το μέσο μαζικής ενημέρωσης και φυσικά για τους σχετιζόμενους με αυτό.

Λόγου χάρη,έχει παρατηρηθεί ότι τα πληρέστερα ρεπορτάζ και άρθρα για μια βιομηχανία ή ένα ωράριο εργασίας παρουσιάζονται όταν τα συγκεκριμένα κατεστημένα έχουν πνεύσει τα λοίσθια. Έχει λειτουργήσει στον δημοσιογράφο η ,συναισθηματικής υφής, πίεση της διατήρησης μιας μεγάλης παράδοσης που συνοδεύει τις μετασχηματισθείσες διαδικασίες και στον εργοδότη η ,οικονομικής υφής, πρόταξη του στενού συμφέροντος. Θυμίζει συχνά το εργατικό ρεπορτάζ τα ευρωπαϊκά εργοστάσια μονίππων του τέλους του 19ου αιώνα που επένδυσαν υπέρογκα ποσά στη βελτίωση των προϊόντων τους, εκτιμώντας ότι με αυτόν τον τρόπο θα αντισταθούν στο νεοεμφανισθέν αυτοκίνητο. Η εξέλιξη είναι σε όλους μας οικεία...

Εν κατακλείδι, με δεδομένη την ιλιγγιώδη ανάπτυξη της τεχνολογίας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών, ο χώρος της εργασίας έχει ήδη προσαρτηθεί στο άρμα μιας διαρκούς εξέλιξης όρων, συνθηκών, κρίσεων και αποτελεσμάτων. Οι όποιες αντιστάσεις ασφαλώς δεν ωφελεί σε τίποτε να είναι προσανατολισμένες στη συγκράτηση της νέας πραγματικότητας, λειτουργώντας ως συχνά γραφικές πιέσεις για τη μονοπώληση των πλεονεκτημάτων και την αποτροπή των αλλαγών. Αντίθετα, θα είχαν να προσφέρουν πολλά στρατευόμενες στη διαμόρφωση των νέων δεδομένων, με κυριαρχούσα τη λογική αναζήτησης των προϋποθέσεων ευημερίας των εργαζομένων ως πλευρών ενός πολυσύνθετου σχηματισμού.

Ανάλογα, και το εργατικό ρεπορτάζ θα πρέπει να μετουσιώσει σε προϊόν την, κατά την γνώμη μου, ήδη κεκτημένη αντίληψη μιας δυναμικής κοινωνίας. Θα μπορέσει, με αυτόν τον τρόπο, να διασφαλίσει και τους δικούς του όρους δραστηριοποίησης, συντελώντας στην αμοιβαία κατανόηση των υπό διαμόρφωση δεδομένων με την εργοδοτική πλευρά. Η τελευταία θα κριθεί όχι στη βάση της μεγιστοποίησης κερδών, που ενδεχομένως θα έχει τελματώσει τη δημοσιογραφική λειτουργία, αλλά της μέθεξης σε έναν νέο τρόπο κοινωνικής συμπεριφοράς με τον εργαζόμενο.

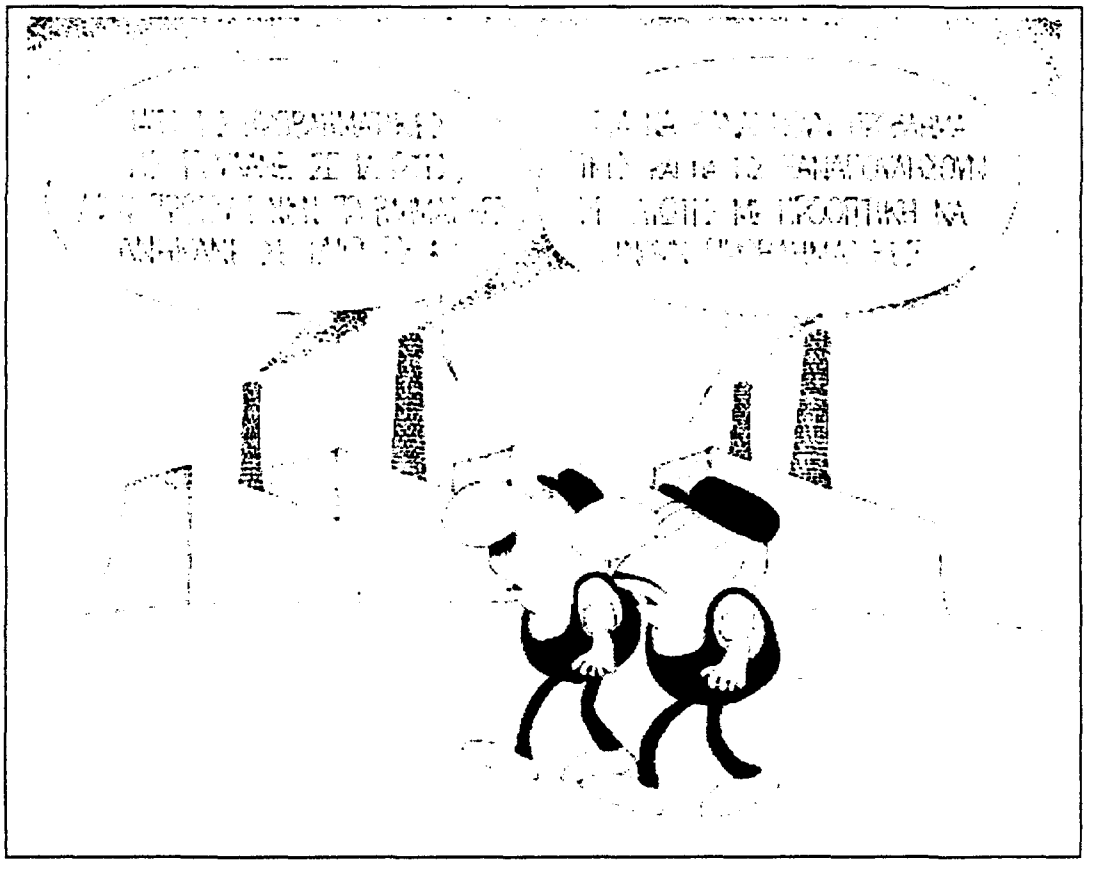

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΤΡΑΪΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

του Δημήτρη Αβραμίδη
Διευθυντή Σύνταξη της εφημερίδας
"Η Ημέρα"

Το εργατικό ρεπορτάζ ουδέποτε υπήρξε η καλύτερη στιγμή του Πατραϊκού Τύπου. Των Πατραϊκών μέσων ενημέρωσης ακριβέστερα, με βάση τις εξελίξεις που σημειώθηκαν στο χώρο τα τελευταία χρόνια.

Περιγράφοντας σε γενικές γραμμές την κατάσταση που υπάρχει παρατηρούμε δύο βασικά γνωρίσματα. Σε κανένα τοπικό μέσο ενημέρωσης δεν υπήρξε κατά το παρελθόν, ούτε υπάρχει σήμερα, συντάκτης που να ασχολείται αποκλειστικά με το εργατικό ρεπορτάζ. Στην καλύτερη περίπτωση και στις πιο οργανωμένες επιχειρήσεις του κλάδου υπάρχει ένας συντάκτης που είναι «χρεωμένος» με το εργατικό ρεπορτάζ μαζί όμως με τρία τέσσερα ακόμα αντικείμενα. Εννοείται δε ότι και σ' αυτές τις περιπτώσεις το «εργατικό» δεν αποτελεί την πρώτη προτεραιότητα των εν λόγω συντακτών. Το δεύτερο γνώρισμα αφορά τη σχετική σπανιότητα με την οποία το εργατικό ρεπορτάζ προμηθεύει τα τοπικά μέσα με ειδήσεις. Και πολύ περισσότερο με ειδήσεις πρώτης γραμμής, πρώτης σελίδας. Οι σχετικές εξαιρέσεις εάν και εφόσον υπάρχουν απλώς επιβεβαιώνουν τον κανόνα.

Εκ πρώτης όψεως μπορούμε να πούμε ότι τα δύο αυτά γνωρίσματα αλληλοσυμπληρώνονται και αλληλοτροφοδοτούνται. Αφότου δηλαδή δεν υπάρχουν εξειδικευμένοι «εργατικοί συντάκτες» που να ασχολούνται συστηματικά και με γνώση δεν είναι δυνατόν να προκύψουν ειδήσεις πρώτης γραμμής. Με την αποσπασματική και ευκαιριακή δημοσιογραφική κάλυψη παράγεται αναγκαστικά αποσπασματικό και ευκαιριακό δημοσιογραφικό προϊόν. «Ό,τι δίνεις παίρνεις», το αξίωμα έχει γενική ισχύ.

Αλλά γιατί έχει αναπτυχθεί αυτή η κατάσταση; Πώς μπορεί να εξηγηθεί; Μια πρώτη πιθανή ερμηνεία μπορεί να δοθεί με όρους αγοράς. Στην Πάτρα οι επιχειρήσεις στον χώρο της ενημέρωσης χαρακτηρίζονται από το μικρό έως πολύ μεσαίο μέγεθός τους. Μικρό εδώ σημαίνει προβληματικό, με αρνητικά οικονομικά αποτελέσματα. Αυτό με τη σειρά του οδηγεί σε ορισμένο επίπεδο οργάνωσης των μέσων ενημέρωσης. Με ολιγάριθμες συντακτικές ομάδες, τις πιο πολλές φορές μιλάμε για μονοψήφιο αριθμό συντακτών, ενώ και στις περιπτώσεις που ο αριθμός είναι διψήφιος μη φανταστεί κανείς αφθονία ανθρώπινων πόρων. Μέσα σε τέτοιες συνθήκες το τελευταίο ζήτημα που θα απασχολήσει είναι το εργατικό ρεπορτάζ. Το οποίο, να το πούμε και αυτό, ακόμα και όταν υφίσταται δεν του διατίθενται οι καλύτερες δημοσιογραφικές παρουσίες.

Ίσως όμως με βάση τα όσα προηγήθηκαν να προκύπτει μια μερική εικόνα της πραγματικότητας. Εννοώ πως μοιάζει ελλιπής η εικόνα όταν η περιγραφή εξαντλείται σε όσα συμβαίνουν στα μέσα ενημέρωσης. Άλλωστε με ή χωρίς δυνατότητες τα μέσα διαχειρίζονται με ορισμένους σταθερούς κανόνες το υλικό τους, υπακούουν σε άτυπες αρχές αξιολόγησης και ιεράρχησης των θεμάτων τους. Ειδωμένο το ζήτημα από αυτήν την σκοπιά επιτρέπει μερικές εμπειρικές παρατηρήσεις εφόσον δεν υπάρχουν συστηματικές εργασίες.

Σ' αυτή την άτυπη κλίμακα ιεράρχησης η εργατική είδηση καταλαμβάνει μια από τις τελευταίες θέσεις. Ο Δήμος και η Νομαρχία, η Αστυνομική Διεύθυνση και τα Δικαστήρια, τα Επιμελητήρια και ο χώρος του λιμανιού αξιολογούνται πάντοτε μπροστά από το χώρο του εργατικού ρεπορτάζ. Μια δήλωση του Δημάρχου, του Νομάρχη ή του Προέδρου του Επιμελητηρίου Αχαΐας περιβάλλονται με μεγαλύτερο κύρος και αξία από μια αντίστοιχη δήλωση του Προέδρου του Εργατικού Κέντρου. Δεν είμαι σίγουρος για τις αιτίες αυτού του φαινομένου. Η εικασία που διατυπώνω είναι ότι εδώ έχουμε να κάνουμε με την υιοθέτηση εκ μέρους των μέσων ενημέρωσης αντιλήψεων ιεραρχίας που διατρέχουν την κοινωνία. Στην οποία - καλώς ή κακώς είναι άλλη ιστορία- ο συνδικαλιστής δεν θεωρείται το πιο έγκυρο κι αξιοσέβαστο πρόσωπο. Πρόκειται γι' αυτό που θα περιγράφαμε ως ζήτημα κοινωνικού status.

Όμως υπάρχουν και άλλες πλευρές που αξίζει να συζητηθούν. Στην Πάτρα και στην πλειοψηφία των περιπτώσεων η εργατική είδηση χαρακτηρίζεται από μία μονοτονία, υποφέρει από μια ένδεια. Για παράδειγμα το δικαστικό, το οικονομικό, το αστυνομικό, το δημοτικό ρεπορτάζ παρέχουν ιστορίες που παρουσιάζουν μια ποικιλία, ένα πλούτο. Αντίθετα το εργατικό ρεπορτάζ είναι τις πιο πολλές φορές πληκτικό και πανομοιότυπο. Μια γενική συνέλευση που καταγγέλλει. Μια επίσχεση εργα-

σίας. Η διαμαρτυρία για κάποιες απολύσεις. Σπάνια μια απεργία. Εδώ εννοώ τις πραγματικές απεργίες κι όχι εκείνες τις 24ώρες που περιοδικά πραγματοποιεί η ΓΣΕΕ και η ΑΔΕΔΥ. Αυτές, από την σκοπιά της τοπικής ειδησεογραφίας περνάνε σχεδόν απαρατήρητες. Καλύπτονται μέσω Αθήνας με μια μικρή παράγραφο που περιγράφει τι έγινε στην Πάτρα - συνήθως δεν γίνεται τίποτε. Υπάρχει λοιπόν μια δυσκολία στην ίδια τη φύση της τοπικής εργατικής ειδησεογραφίας. Η οποία μάλιστα επιτείνεται από μια απειρία των ίδιων των συνδικαλιστών, που διατηρούν με τα τοπικά μέσα ενημέρωσης μηδαμινές σχέσεις - οι λιγοστές εξαιρέσεις δεν αλλάζουν το τοπίο -, που δεν ξέρουν πώς πρέπει να «χειρίζονται» τα μέσα. Μακροσκελείς και κακογραμμένες ανακοινώσεις, που συχνά φτάνουν όταν οι σελίδες έχουν «κλείσει», καμία αίσθηση της είδησης ή των ιδιαιτέρων στοιχείων που μπορούν να συγκινήσουν ένα μέσο ενημέρωσης. Εδώ πρέπει να σημειώσουμε και μια ακόμη πλευρά που δυσχεραίνει το πράγματα. Είναι η φυσική «απουσία» της εργοδοσίας. Όταν έκλεισε το εργοστάσιο ελαστικών της PIRELLI στην Πάτρα με μεγάλη δυσκολία και κατόπιν εορτής μάθαμε τι σκέπτονταν η πλευρά της εργοδοσίας. Υπήρχε μια απόφαση που ελήφθη στην έδρα της εταιρείας στο Μιλάνο και σχετίζονταν με το σχεδιασμό της εταιρείας σε διεθνή κλίμακα. Πολύ λίγα πράγματα μπορεί να προσφέρει εδώ το τοπικό ρεπορτάζ πολύ περισσότερο που ακόμα και ο τοπικός διευθυντής του εργοστασίου δεν διαθέτει πλήρη εικόνα. Ανάλογα παραδείγματα υπάρχουν αρκετά. Κάπως έτσι έκλεισαν οι Μύλοι Αγίου Γεωργίου με μια απόφαση που ελήφθη κάπου μακριά, κάπως έτσι προσπαθούμε ματαίως να πληροφορηθούμε τις προθέσεις της Ιταλικής BARILLA για το εργοστάσιο της MISCO που υπάρχει στην Πάτρα. Κάτω από αυτές τις συνθήκες γίνεται σχεδόν αδύναμη η οργάνωση έγκυρου κι' αξιόπιστου ρεπορτάζ αφού «απουσιάζει» η μία πλευρά.

Ας προχωρήσουμε όμως σε μια ακόμη όψη της εργατικής ειδησεογραφίας στην Πάτρα. Στην πόλη υπάρχουν μερικές εκατοντάδες - κυριολεκτώ, εκατοντάδες- πρωτοβάθμιες εργατικές οργανώσεις και ένα Εργατικό Κέντρο. Σημειώνεται ότι στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι εν λόγω πρωτοβάθμιες οργανώσεις φυτοζωούν διατηρώντας μια υποτυπώδη λειτουργία και σπάνια βγαίνουν από αυτήν την αφάνεια. Όλες αυτές οι πρωτοβάθμιες οργανώσεις ανήκουν στη δύναμη του Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου Πάτρας που είναι μια οριζόντια και γι' αυτό χαλαρή μορφή οργάνωσης. Η διοίκηση του Εργατικού Κέντρου παρέχει τις συμβουλές της, τη συμπαράστασή της, τις καλές της υπηρεσίες και κάπου εκεί εξαντλείται ο ρόλος της. Σε κάθε περίπτωση θα λέγαμε ότι απέχει πολύ από τον ρόλο ενός συλλογικού οργανωτή και εκφραστή των συμφερόντων που έχουν στην πόλη οι εργαζόμενες τάξεις. Ίσως μάλιστα να μη διαθέτει εξ αντικειμένου παρόμοιες δυνατότητες. Κατά κανόνα πάντως λειτουργεί ως ιμάντας μεταβίβασης της πολιτικής που χαράζεται από την η-

γεσία της ΓΣΕΕ. Έτσι όμως η γκάμα του τοπικού ρεπορτάζ περιορίζεται αισθητά. Λόγου χάρη η δύναμη των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, τόσο της γενικής όσο και των κλαδικών, βρίσκεται εκτός εμβελείας τοπικού ρεπορτάζ. Όπως επίσης εκτός τοπικού ρεπορτάζ είναι και η πολιτική των Ομοσπονδιών, της ίδιας της ΓΣΕΕ αλλά και των συνδικαλιστικών παρατάξεων. Οι τοπικές εκδοχές όλων των προαναφερόμενων στην καλύτερη περίπτωση λειτουργούν ως υποδοχείς και μεταφορείς μιας κεντρικής γραμμής που έρχεται από την Αθήνα. Κάτω από αυτές τις συνθήκες τα περιθώρια του εργατικού ρεπορτάζ είναι ιδιαίτερα περιορισμένα, πολύ περισσότερο που εδώ πρέπει να συνυπολογιστεί και μια τοπική ιδιομορφία. Εδώ και πολλά χρόνια, από τα τέλη της δεκαετίας του 1970, οι διοικήσεις του Εργατικού Κέντρου ελέγχονται κατ' απόλυτη πλειοψηφία από την συνδικαλιστική παράταξη που πρόσκειται στο ΠΑΣΟΚ, την ΠΑΣΚΕ. Αυτό το καθεστώς του απόλυτου ελέγχου περιορίζει τις δυνατότητες εσωτερικού αγώνα και συνεπώς περιορίζει το πιθανό δημοσιογραφικό ενδιαφέρον αφού κατά κανόνα η θέση του Εργατικού Κέντρου θεωρείται δεδομένη. Το ανάλογο ισχύει και για ορισμένα ισχυρά σωματεία - λόγου χάριν το συνδικάτο των οικοδόμων - που αντιπολιτεύονται σταθερά τις διοικήσεις του Εργατικού Κέντρου εκπέμποντας τον ίδιο μονότονο πολιτικό-συνδικαλιστικό λόγο. Αυτόν που εκπορεύεται από τον αντίστοιχο κομματικό φορέα, το ΚΚΕ. Το έργο παίζεται επί χρόνια σε μια ατελείωτη επανάληψη. Νομίζω όμως πως οι θεατές ολοένα και λιγοστεύουν.

Ολόκληρη η περιγραφή που προηγήθηκε συγκροτεί ένα τοπίο γκρίζο. Στο οποίο όμως υπήρξε μια λαμπρή και συνάμα λυπηρή - καθότι χωρίς αποτέλεσμα - εξαίρεση. Ήταν η δεκαετία του 1980. Τότε η Πάτρα επλήγη από ένα σοβαρό κύμα αποβιομηχανοποίησης. Ισχυρά βιομηχανικά συγκροτήματα που είχαν για δεκαετίες σφραγίσει την οικονομική και κοινωνική ζωή της πόλης μπήκαν σε τροχιά μαρασμού και τελικά κλεισίματος. Η πιο φημισμένη περίπτωση ήταν αυτή της Πειραϊκής Πατραϊκής που στις καλές της εποχές απασχολούσε πάνω από τρεις χιλιάδες εργατοϋπαλλήλους. Η προοπτική του κλεισίματος αυτής την μονάδας υπήρξε ένα σοκ για ολόκληρη την τοπική κοινωνία και πάνω από όλα για τους εργαζόμενους στην επιχείρηση. Τότε ακριβώς αναπτύχθηκαν στην Πάτρα σοβαροί, ρωμαλέοι εργατικοί αγώνες έστω και αμυντικού χαρακτήρα, που κράτησαν κοντά μια δεκαετία. Ανεξάρτητα από την τελική έκβαση εκείνων των προσπαθειών - και τις αιτίες της έκβασης - για ένα ικανό χρονικό διάστημα το εργατικό κίνημα στην πόλη βρέθηκε στο επίκεντρο της τοπικής ζωής. Και ήταν ακριβώς τότε που η δράση των εργαζόμενων, άλλοτε με θετικό κι άλλοτε με αρνητικό τρόπο, βρέθηκε σταθερά στις πρώτες σελίδες του τοπικού τύπου, τροφοδότησε ρεπορτάζ, αρθρογραφίες, σχολιογραφίες, ανέδειξε πρωταγωνιστές θετικούς και αρνητικούς. Και μάλιστα έφερε κατ' επανάληψη σε δύσκολη θέση τους συνδικαλιστικούς και πολιτικούς εκπρόσωπους του Αθηναϊκού κράτους. Ό-

μως αυτή η περίοδος ήταν η εξαίρεση, μια παρένθεση που έχει ήδη κλείσει μαζί με τα εργοστάσια. Τώρα πια, βρισκόμαστε στο 1998, το εργατικό κίνημα ζει εξαιρετικά δύσκολους καιρούς και μαζί του το εργατικό ρεπορτάζ.

Ίσως όμως εδώ να βρίσκεται ολόκληρο το "μυστικό". Το εργατικό ρεπορτάζ είναι είδος εξαιρετικά ευαίσθητο και στενά συνδεδεμένο με την πορεία του εργατικού κινήματος. Όταν τα συνδικάτα είναι ζωντανά, με τους εργαζόμενους να τα εμπιστεύονται και τις ηγεσίες τους να διεκδικούν μερίδιο από τη ζωή, τότε και το εργατικό ρεπορτάζ πηγαίνει καλά. Όταν αντίθετα, όπως συμβαίνει στις ημέρες μας, τα συνδικάτα βουλιάζουν στην κρίση, στην αμηχανία και συχνά στην ανυποληψία, τότε η κατάσταση επιδρά και στο εργατικό ρεπορτάζ. Πράγματι, ό,τι δίνεις παίρνεις.

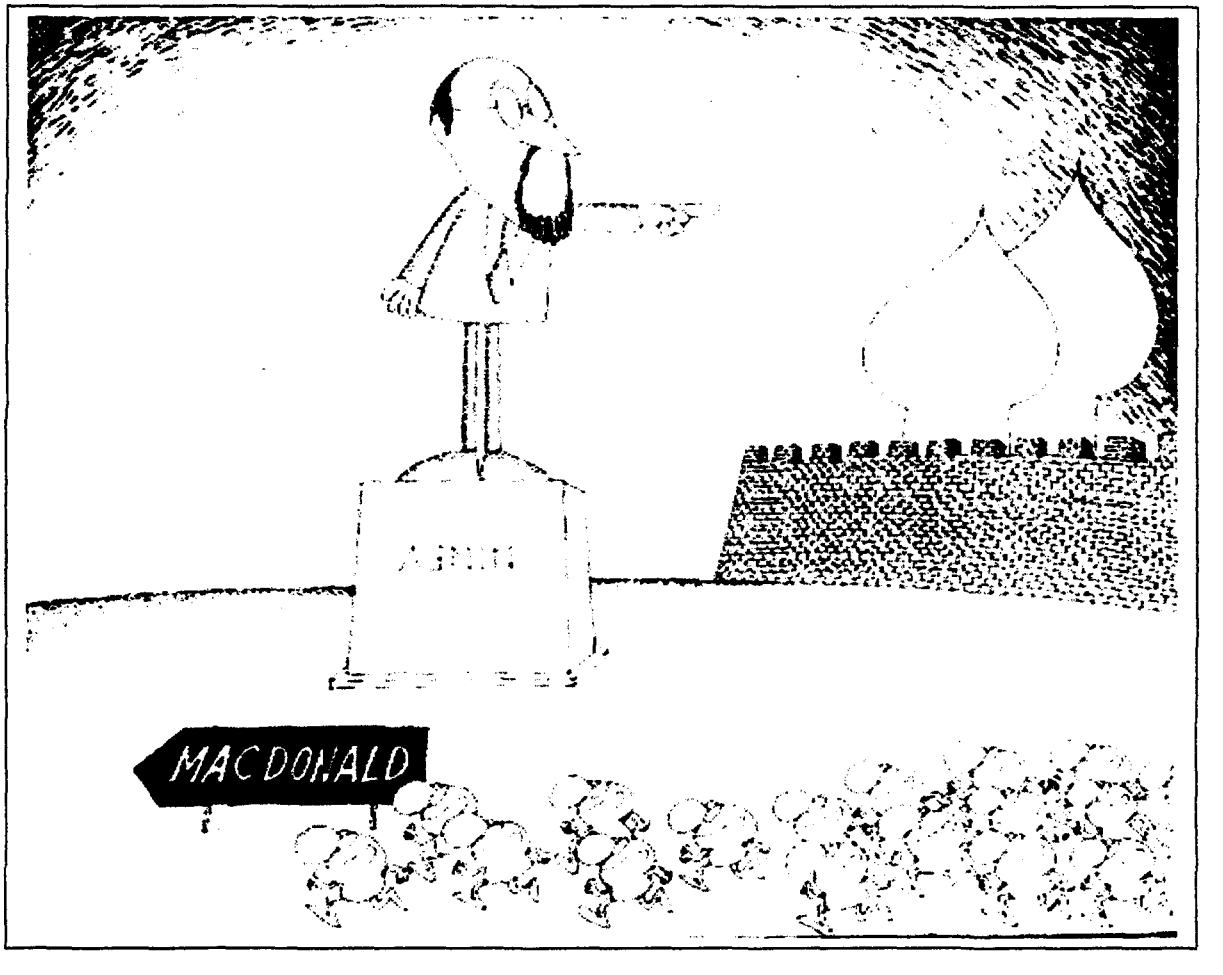

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ.

Η γελοιογραφία είναι ένα ιδιαίτερο είδος έκφρασης που εμφανίζει την εύθυμη πλευρά του γεγονότος. Εδράζεται στο γεγονός, έχει το στοιχείο της επικαιρότητας και απαντάται μόνο στον Τύπο. Γι' αυτό και μπορεί η χρήση της να γίνει μετρήσιμη όσον αφορά την εργατική είδηση. Με δύο τρόπους: Ο πρώτος είναι η ποσοτική μέτρηση με βάση την αναφορά της στα εργασιακά θέματα γενικώς όσο και με βάση τις κατηγορίες της εργατικής είδησης που η ταξινόμηση της παρούσας εργασίας προτείνει. Ο δεύτερος τρόπος έχει να κάνει με «τίνος το μέρος παίρνει», δηλαδή με το ποιους υποστηρίζει. Η παρούσα εργασία δεν ήταν δυνατό να ασχοληθεί με μετρήσιμα μεγέθη που αφορούν τη γελοιογραφία πέρα από το υλικό που επέλεξε να ασχοληθεί. Έγινε φανερό από την αρχή ότι όσον αφορά την γελοιογραφία η παρουσίαση ποσοτικών μεγεθών από αυτό το υλικό δεν θα είχε νόημα για τον απλούστατο λόγο, ότι **όλες** οι γελοιογραφίες που υπήρχαν σε αυτό το υλικό είχαν να κάνουν με εργασιακά θέματα, έστω και έμμεσα. Εκείνο όμως που αβίαστα προέκυψε είναι ότι στο ερώτημα «τίνος το μέρος παίρνει» η απάντηση είναι: του εργαζόμενου και του απόμαχου ή του αποδιωγμένου από την εργασία.

Τα παραπάνω τα ενισχύουν και οι απόψεις των δύο γελοιογράφων που παρατίθενται στη συνέχεια.

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ

του Ανδρέα Πετρουλάκη

Η γελοιογραφία στη χώρα μας σχεδόν παραδοσιακά βρίσκεται με το μέρος του εργάτη με τον ίδιο τρόπο που σχεδόν πάντα στέκεται στη όχθη του κοινωνικά και οικονομικά αδύνατου. Αυτό συνέβαινε από παλιά, συμβαίνει και στις μέρες μας, αλλά μόνο σε ό,τι αφορά την γελοιογραφία. Και ο λόγος είναι ότι κανείς από τους Έλληνες γελοιογράφους δεν πέρασε στην πλευρά του νεοκυνικού χιούμορ που εμφανίστηκε στον Τύπο της χώρας μας στις αρχές της δεκαετίας του '90 και που ως κύριο διακριτικό χαρακτηριστικό από το χιούμορ όπως το ξέραμε μέχρι τότε είχε ακριβώς αυτό: Στάθηκε στο πλευρό των ισχυρών και επέλεξε ως συχνότατο στόχο τον αδύναμο, κοινωνικά μειονεκτούντα, περιθωριακό, διαφορετικό κλπ, πολλές φορές προκλητικά άκριτα, ατεκμηρίωτα και αβασάνιστα, θα έλεγε κανείς σαν με ένα τρόπο νάθελε να εκφράσει τις πιο αγκυλωμένες και αντιδραστικές απόψεις που ακούγονται σε ένα καφενείο με επιχειρήματα επίσης του καφενείου. Ο απόλυτος και σκληρός τρόπος που μεταχειρίστηκε - και μεταχειρίζεται - το είδος αυτό του χιούμορ στην σάτιρα ή "σάτιρα" των πιο αδύνατων κοινωνικών ομάδων από πολλούς χαρακτηρίστηκε ως ρατσιστικός.

Κανείς από τους Έλληνες γελοιογράφους δεν πύκνωσε τις τάξεις αυτού του φαινομένου. Έμειναν σταθεροί στη παράδοση που τους ήθελε στο πλευρό του αδικημένου, του φτωχού, του μετανάστη και άρα και του εργάτη και του εργαζόμενου, ίσως όμως πια με ένα τρόπο πιο κριτικό αλλά και πιο κουρασμένο.

Οι λόγοι που κάνουν τον γελοιογράφο να στέκεται με μεγαλύτερο σκεπτικισμό απέναντι στον εργατικό χώρο σε σχέση με το παρελθόν, έχουν να κάνουν με την αλλαγή του προφίλ του ίδιου του εργατικού κινήματος. Η συνδικαλιστική ηγεσία του-λίγο γιατί έδωσε την εντύπωση ότι αποτελεί προθάλαμο αποκτήσεως βουλευτικής ή άλλης θέσης και λίγο γιατί η γλώσσα που χρησιμοποιεί, άμεση και αποτελεσματική κάποτε, σήμερα ακούγεται ανεπίκαιρη και λέγεται ξύλινη - απέχει από το να ταυτίζεται στην συνείδηση του γελοιογράφου με τον εργάτη και να κινητοποιεί άρα τα αντανακλαστικά συμπάθειας προς τον αναξιοπαθούντα και αγωνιζόμενο για τα δίκαιά του.

Το ίδιο το περιεχόμενο των εργατικών διεκδικήσεων συνήθως περνά σε δεύτερη μοίρα και τυγχάνει μια περίπου ομόθυμης αντιμετώπισης από τον Τύπο που σε γενικές γραμμές συνοψίζεται στο ότι δίκιο έχουν οι

εργάτες- δίκιο όμως έχουν και οι υπόλοιποι εργαζόμενοι, οι άνεργοι οι αγρότες, οι μετανάστες κλπ.-η μοιρολατρική στο τέλος αυτή αντιμετώπιση έχει να κάνει με τον βομβαρδισμό αιτημάτων από πολλές και διαφορετικές ομάδες εργαζομένων που όμως στην συνείδηση του αναγνώστη καταλήγουν στο να μοιάζουν ομόηχα σαν ομογενοποιημένα, τα δίκαια και τα άδικα αιτήματα μαζί, τα προφανή και τα παράλογα, τα ζωτικά και τα

δυσφημισμένα "κεκτημένα" και να σχηματίζουν στο τέλος έναν "βόμβο" που στην επαναληπτικότητά του δεν πουλάει πια. Αυτό λοιπόν που προβάλλεται κυρίως από τον Τύπο είναι ο τρόπος με τον οποίο οι εργάτες διεκδικούν και όχι τι διεκδικούν. Και επειδή η κυρίαρχη πλέον αντίληψη στην κοινωνία (και άρα και στον Τύπο) κάθε άλλο παρά θα μπορούσε να αποδοθεί με την φράση "νόμος είναι το δίκιο του εργάτη", γίνεται ευνόητο ότι εργατικές κινητοποιήσεις ενοχλητικές για το κοινωνικό σύνολο (αποκλεισμοί δρόμων κλπ) αντιμετωπίζονται με ευμένεια αντιστρόφως ανάλογη του βαθμού ενόχλησης των υπολοίπων πολιτών, επίσης αναγνωστών, ακροατών και κυρίως τηλεθεατών. Αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία που κυρίως έχει να κάνει με τον κατακερματισμό της κοινωνίας, την απώλεια της αλληλεγγύης και την ιδιώτευση των πολιτών που ξεφεύγει από τους στόχους αυτού του σημειώματος.

Και ο γελοιογράφος που πρέπει να συλλαμβάνει τα μηνύματα και να αποκαθιστά με την ευαισθησία του τα διαφορετικά μεγέθη, τι κάνει; Η αλήθεια είναι ότι κάτι κάνει, κάπως διαφεύγει από την μαζική αντιμετώπιση (γιατί είπαμε ότι πριν απ΄ όλα είναι στο πλευρό του αδύνατου) αλλά όχι όσο το έκανε παλιά. Στο σημείο αυτό δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι οι γελοιογράφοι, ως μοναχικοί δημιουργοί, κυρίως χαρακτηρίζονται από την προσωπική τους ματιά, την ιδιαίτερη ο καθένας ευαισθησία του απέναντι στα θέματα της επικαιρότητας, το διαφορετικό τους ύφος. Για αυτό είναι σχετικά δύσκολη η ομαδοποίησή τους, ακόμα και η κατάταξή τους

σε σχολές και άρα δεν πρέπει να αγνοούμε τις μεταξύ τους διαφορές στην προσέγγιση και του θέματος που συζητάμε. Οι μέχρι τώρα παρατηρήσεις τους αφορούν λίγο πολύ όλους. Οι διαφορές τους εντοπίζονται στον διαφορετικό βαθμό που ο καθένας συμπαρασύρεται από την συνολικότερη στάση του Τύπου όπως την περιγράψαμε παραπάνω, και είναι αλήθεια πως άλλος λίγο άλλος πολύ επηρεάζονται.

Υπάρχει όμως και μια άλλη διάσταση που δεν πρέπει να αγνοηθεί. Η επαναληπτικότητα, που αναφέραμε παραπάνω, δεν αφήνει αλώβητο τον γελοιογράφο για (ή και για) άλλους λόγους που έχουν να κάνουν με την δημιουργία του καθ' αυτή και είναι και ίσως οι σπουδαιότεροι. Τα θέματα που παραμένουν σχεδόν αμετάβλητα είναι το κυκλοφοριακό, το νέφος, το Κυπριακό, ο σφιχτός Προϋπολογισμός, οι ανεπάρκειες των Δημοσίων Νοσοκομείων, το αδιέξοδο των Ασφαλιστικών Ταμείων κοκ. αμβλύνουν όχι την ευαισθησία αλλά την έμπνευση του γελοιογράφου. Τα έχει χειριστεί επί χρόνια με όλους τους δυνατούς για αυτόν τρόπους και τεχνικές οι οποίοι κάθε φορά επανέρχονται και πρέπει να ξεπεραστούν ή παραμεριστούν. Και όταν το επιβάλει η συγκυρία μπορεί ο υπόλοιπος Τύπος να επαναλαμβάνεται, ίσως και να οφείλει να πράττει έτσι, προκειμένου χρόνια αλλά πάντως σημαντικά θέματα να μην υποβαθμίζονται για λόγους εμπορικούς. Οι γελοιογράφοι όμως πρέπει να αποφεύγουν να επαναλαμβάνονται για λόγους αυτοπροστασίας και επαγγελματισμού. Άρα τα συχνά επανερχόμενα στην επικαιρότητα θέματα, στα οποία ασφαλώς και συμπεριλαμβάνονται και τα εργατικά, γίνονται ολοένα και δυσκολότερα για αυτόν, γιατί πρέπει να ανακαλύπτει κάθε φορά άλλες πτυχές που μπορεί βέβαια να του τις προσφέρει η επικαιρότητα με τον διαφορετικό τρόπο που πιθανώς να επαναφέρει το θέμα, μπορεί και όχι. Τότε είναι περισσότερο πιθανόν να ασχοληθεί ο γελοιογράφος με άλλα, μικρότερης σημασίας ενδεχομένως αλλά πιο αβανταδόρικα θέματα για να φτιάξει γε-

λοιογραφίες πιο εμπνευσμένες και πρωτότυπες. Η ανάγκη του γελοιογράφου να διατηρεί την φρεσκάδα και το χιούμορ στην δουλειά του είναι μια παράμετρος που στην συζήτηση αυτή δεν πρέπει καθόλου να υποτιμηθεί.

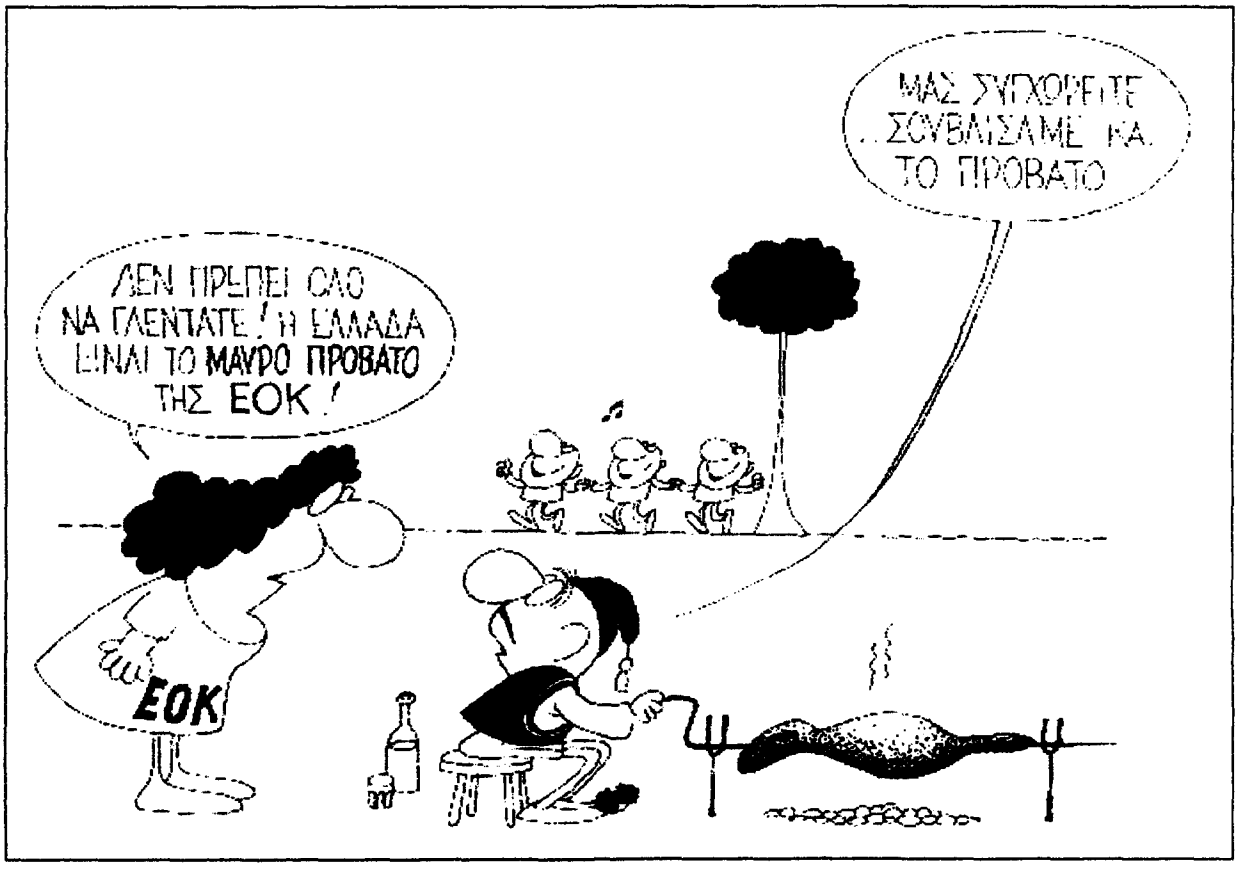

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ

Του Στάθη Δ. Σταυρόπουλου

Είναι φανερό, ότι τα τελευταία χρόνια με την υποχώρηση των κοινωνικών αιτημάτων και κινημάτων, οι εργατικές ειδήσεις δεν είναι και τόσον "δημοφιλείς" και, συνεπώς, δεν προβάλλονται ιδιαιτέρως στον Τύπο, ηλεκτρονικό και γραπτό.

Η αλήθεια είναι ότι το καθαρώς "εργατικό ρεπορτάζ" είχε πάντα μια δευτερεύουσα θέση στο Τύπο, εκτός αν: α) ήταν δραματικό (λ.χ. μεγάλο εργατικό ατύχημα ή ασυνήθιστο) και β) αν είχε πολιτικές διαστάσεις (λ.χ. μια μεγάλη απεργία) με σημαντικές κοινωνικές επιπτώσεις.

Σ' αυτές τις περιπτώσεις η εργατική είδηση είναι πράγματι πρωτεύουσα, όχι όμως τόσο ως εργατική πλέον, αλλά μάλλον ως πολιτική, οικονομική, κοινωνική ή δραματική, αναλόγως...

Τώρα, ειδικότερα για τη σχέση της γελοιογραφίας με τα εργατικά, εργασιακά θέματα, νομίζω, ότι ο δεσμός είναι υφέρπων ίσως, πλην όμως εντονότερος και οπωσδήποτε διαρκής.

Αυτό, πιστεύω, οφείλεται στο γεγονός ότι η γελοιογραφία διακρίνεται από μια ευαισθησία στην καθημερινότητα των ανθρώπων και τα προβλήματά της, τα οποία, κυρίως εκεί εδράζονται, στην εργασία.

Θέματα όπως η ανεργία, οι συντάξεις, το ασφαλιστικό, οι αυξήσεις, το επίπεδο ζωής είναι καθημερινά στις γελοιογραφίες είτε "καθαρά", είτε με την πολιτική (και κομματική, και κοινωνική) τους διάσταση.

Η σάτιρα, ως αναζήτηση της αλήθειας ή αποκάλυψης της ακολουθίας, με μέσα έκφρασης απ' την υπερβολή ως τον υπαινιγμό, είναι απ' τη φύση της επαναστατική και αντιεξουσιαστική, όταν η εξουσία δεν είναι φιλολαϊκή - και σπανίως είναι.

Κατά τον ίδιο τρόπο και η γελοιογραφία, ασχολείται πολύ σοβαρά μ' ό,τι δίνει ελπίδα, οπλίζει και μορφώνει τον αδύνατο, τον καταπιεσμένο, αυτόν που θέλει να ζήσει καλύτερα. Όλα αυτά έχουν
σχέση με την παραγωγή και την κατανομή του πλούτου, με τις εργασιακές σχέσεις.

Ως εκ τούτου, σπανίως ή ποτέ θα δείτε γελοιογραφία κυνική, ή χολερική ή φασιστική, εκτός κι αν πρόκειται για προπαγάνδα, οπότε η σάτιρα (και η γελοιογραφία) έχουν ήδη αυτοακυρωθεί.

Μ' αυτή την έννοια (κι ίσως θα ήταν ενδιαφέρουσα μια τέτοια στατιστική) πιστεύω ότι πολύ πάνω απ' το μισό του πλήθους των γελοιογραφιών που δημοσιεύονται αφορούν εργασιακά θέματα με την πολιτική, οικονομική και κοινωνική τους διάσταση. Για παράδειγμα, ο λεγόμενος "κοινωνικός διάλογος" είναι ένα θέμα που έχει γελοιογραφηθεί πολύ περισσότερο απ' όσο υποψιάζεται κανείς.

Με δύο λόγια, αν εξαιρέσει κανείς γελοιογραφίες που σχολιάζουν κομματικά δρώμενα ή εθνικά θέματα, όλες οι υπόλοιπες έμμεσα ή άμεσα έχουν να κάνουν με την εργασία και τις συνέπειές της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

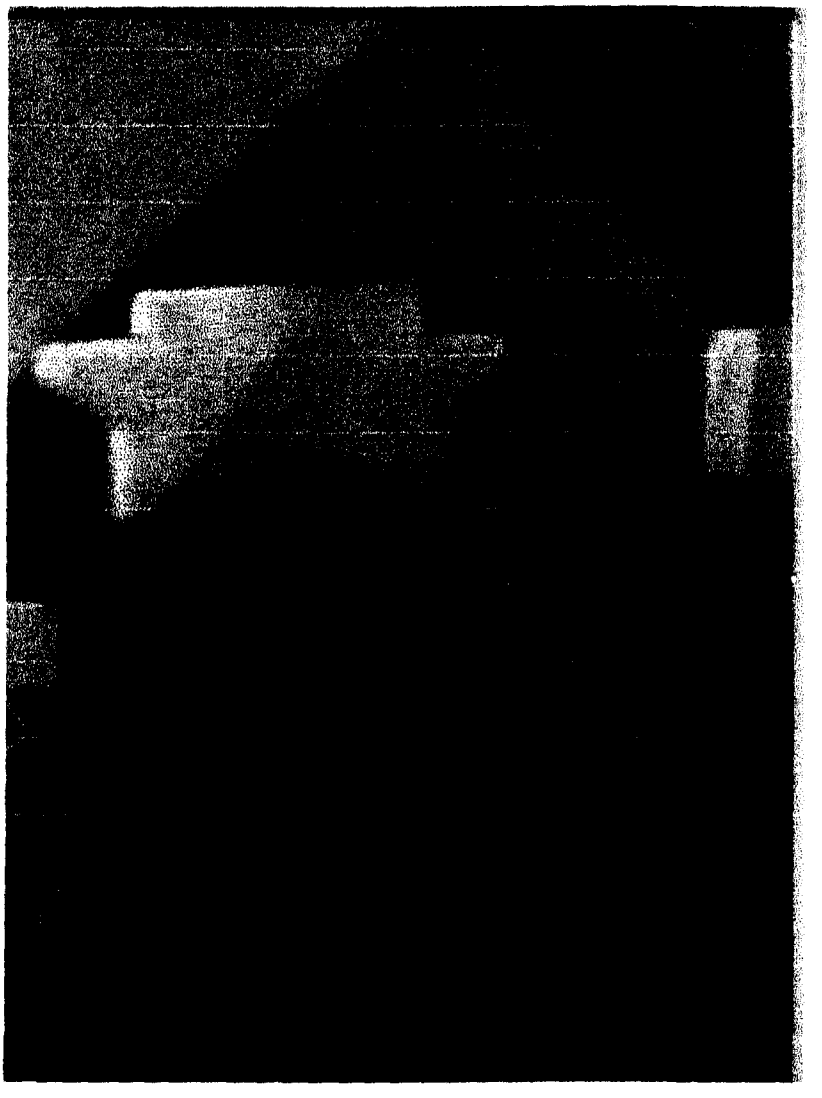

Πίνακας Ζωγραφικής του Γιάννη Μίχα

ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΔΙΑΡΡΟΗ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ ΣΤΗΝ «ΚΟΙΛΙΑ» ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΟΠΛΟΙΟΥ ΣΤΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ

Ενα λάθος «έπνιξε» 10 σε θάλαμο αερίων...

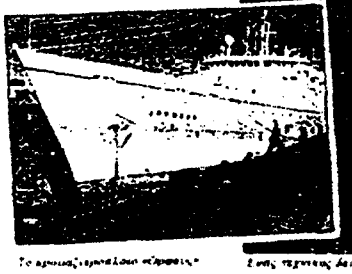

Το αρματαγωγό «Ιόνιος»

Ενας τεχνικός δείχνει το μικρό μέρος απο... [illegible]

«Πυκνή ομίχλη»

«ΑΚΟΥΣΤΗΚΕ ένα εκκωφαντικό και άρχισε να ζαπλώνει ο φόβος. Πυκνή ομίχλη άρχισε να καλύπτει το χώρο. Προσπαθήσαμε να δούμε... αλλά δεν βλέπαμε τίποτα. Προχωρούσαμε ανήφορα. Είχα φτάσει μέχρι τη βάση, όταν έχασα κόσμο. Είδα με δύσκολα και με αβεβαιότητα.

Μιλάει στο «Βήμα» ο 32χρονος ανθυποπλοίαρχος Γιώργος Δημητρίου.

«Αυτόματα σε κάτι τέτοιες στιγμές το ένστικτο της ανάγκης δεν ξέρω τι ακριβώς έκανε. Εβγαζα τρόπο κάνω για δουλειά στο πλοίο, αφήτε μένα. Χάνομε μονάχοι σε σπιτάκι στο μηχανοστάσιο. Ταυτόχρονα ο Δήμος και ο εκπαιδευτής Μιχάλης Ιωαννίδης παραπονιόμαστε δυσκολευόμαστε να βρούμε τι έχει δεν βλέπαμε τ' αστέρι. Προχωρήσαμε προς τα εδώ και διαπιστώσαμε, μας είπε ο 55χρονος ανθυποπλοίαρχος Παναγιώτης Αλέξιος, 45 χρόνια.

Ο κύριος Δημήτριος Σωτηρόπουλος, 58 χρονών, τεχνικός της εξαμελούς διασωστικής ομάδας του νοσοκομείου.

«Ενα τυπικό σύστημα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Είχαν κατεβεί πολλοί στο μηχανοστάσιο. Φορέσαμε μάσκες και αναπνέαμε. Ανεβάζαμε πάνω ένας ένας. Ενα σημείο ο τραύλισε και εβγαλε έξω τον Παναγιώτη Δημήτρη.

Μιλάει στο «Βήμα» ο ιατρικός διευθυντής της Μονάδας Εντατικής Θεραπείας του Δημοσίου Νοσοκομείου Πειραιώς «Τζάνειο» Δημήτρης Μαρκάκης.

«Μας ειδοποίησαν ότι στο καλοδ βγήκε διαρροή διοξειδίου του άνθρακα. Προφανώς, τραβήχτηκε η ροχλίς

Λεωνίδας Σαμόκοπος: Αναπνεύσαμε καθαρό αέρα με το μηχανοστάσιο.

Χάθηκε το οξυγόνο στο μηχανοστάσιο

[illegible] Δείχνει το μικρό με το σέρτι.

ΑΤΥΧΗΜΑ ΣΕ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΟΠΛΟΙΟ ΣΤΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΜΕ ΕΝΑ ΝΕΚΡΟ ΚΑΙ 9 ΤΡΑΥΜΑΤΙΕΣ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ στον «Ορφέα»

ΘΑΛΑΜΟΣ ΛΕΡΝΑ

Μας «θέρισε» το διληπτήριο

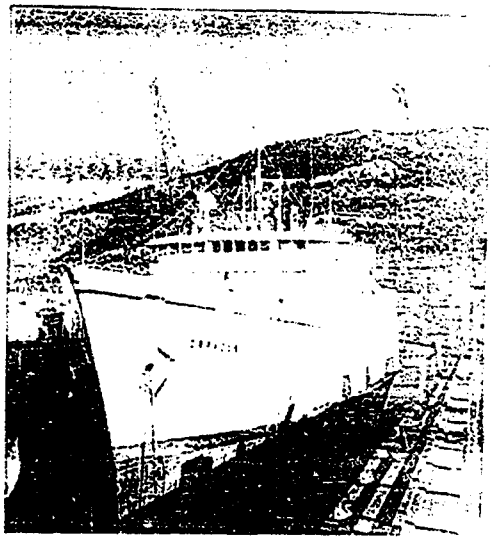

Τραγωδία από ένα παραπάτημα!

Ένας νεκρός - κινδύνευσαν άλλοι εννέα από διαφορά διοξειδίου άνθρακα σε πλοίο

'ΑΡΤΗΜΑ ΙΙ, Τεκμήρια 2-3
ΞΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ", "ΤΑ ΝΕΑ", 13/3/90

ΕΝΑΣ ΝΕΚΡΟΣ - 9 ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΤΗΚΑΝ

Θάλαμος αερίων για 10 εργάτες

Σοβαρές ζημιές από έκρηξη θερμοσιφώνα

Ε

Ο Μιχ. Γιαούζος, ένας από τους τραυματίες στο νέο αερίου

Ο Γιάννης Διαμαντόπουλος που σώθηκε μην πλησιάζοντας τις δεξαμενές του αερίου

Από λάθος διοχέτευσαν διοξείδιο του άνθρακα μέσα στο μηχανοστάσιο

Ειδικός τεχνίτης αξιολογεί το σημείο όπου ξέκινησε η φονητόφορα διαρροή

Σαγγαρη

Νέο πλοίο για άγονη γραμμή

Κινδυνεύει οικολογικά η Πρέβελη

'ΑΡΤΗΜΑ ΙΙ, Τεκμήριο 4
ΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ", 13/3/90

Θάλαμος αερίων...

Δίωξη για τους πυραύλους

Ο "Ορφέας" έπαιζε πένθιμα

Βρήκατε εισιτήριο: Αγοράστε κι ένα λαχείο

19 ΜΕΡΕΣ ΑΠΕΡΤΙΑ ΠΕΙΝΑΣ ΙΣΟΒΙΤΗ

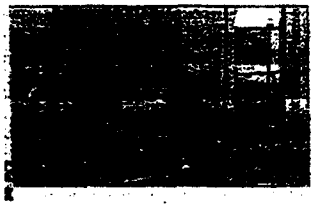

Στρατός: Όχι εγκαίνια

Άνοιξε τους «ασκούς» του... θανάτου

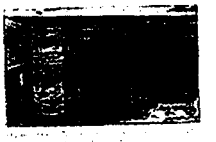

Θάλαμος αερίων για 10 εργάτες

ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΜΟΝΟ ΣΤΟ ΕΝΑ

ΤΡΕΛΑ ΚΑΙ ΦΑΝΤΑΣΙΑ...

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Best Foods

ΚΕΡΔΙΣΤΕ 2 ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΚΑΙ 1800 ΔΩΡΑ

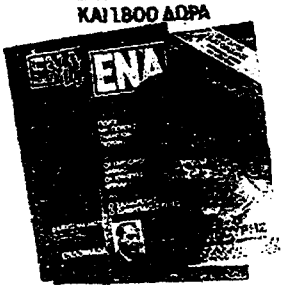

Ενας νεκρός, 9 τραυματίες από... λάθος!

21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1992

ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΣΥΡΙΑΝΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΟΣΜΗ...

Νεώριο σκανδάλου

Μητσοτάκης, Παλαιοκρασσάς, Γιαβάσης

[illegible] το προκαλεί σπουδαίως.

ΣΕΛΙΔΑ 2

ΠΑΡΥΝΕ ΤΟ ΚΑΙΜΑ ΣΤΟ ΝΕΩΡΙΟ ΜΕ...

Ερούγισμα θανάτου!

ΕΒΩΣΑΝ ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΕΝΔΟΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΘΑ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΟΥΝ ΤΗΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ

Συν ένα... πλην ένα!

Η ΣΥΡΑ

ΑΔΕΣΜΕΥΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΝΕΩΡΙΟ

ΑΠΟΨΗ

Η ανασφάλεια γίνεται ανησυχία και η ανησυχία φόβος

ΧΟΝΤΡΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ Κ.Ν. ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΣΑ

ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΜΑΣ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ Τρίτη 20 Οκτωβρη 1992

Το τελευταίο μεροκάματο...

● *Τραγικός θάνατος του 47χρονου εργάτη, Ιγνάτιου Αλτουβά, στα Ναυπηγεία Νεωρίου στη Σύρο*
● *Να παρθούν επιτέλους μέτρα για την υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία, απαιτεί η ΓΣΕΕ*

Κάθε τρεις μέρες κι ένας εργαζόμενος νεκρός. Κάθε 15 λεπτά κι ένας τραυματισμός στους χώρους δουλειάς! Την τραγική και σκληρή αυτή πραγματικότητα υποχρεώνεται να φέρει για άλλη μια φορά στο προσκήνιο η ΓΣΕΕ μετά και το χτεσινό δυστύχημα που προκάλεσε το θάνατο του 47χρονου εργάτη Ιγνάτιου Αλτουβά, στα Ναυπηγεία Νεωρίου στη Σύρο.

Στις 7.30 το πρωί κι ενώ ο Ι. Αλτουβάς δούλευε στη συντήρηση υποστάτη μηχανής πλοίου, από μια πλατφόρμα που βρισκόταν από πάνω του έπεσαν σίδερα βάρους 4,5 τόνων, συντρίβοντας τη λεκάνη του και προκαλώντας ακαριαία το θάνατό του. Σημειώνουμε ότι ο Ι. Αλτουβάς ήταν πατέρας δύο παιδιών, ο μεγαλύτερος δε γιος του εργάζεται επίσης στα Ναυπηγεία Νεωρίου.

«Η εργοδοσία και το κράτος αδιαφορούν πλήρως για τη λήψη ουσιαστικών μέτρων ασφαλείας και τη μεγιστοποίηση των ελέγχων στους τόπους δουλειάς». Αυτό αναφέρει στην ανακοίνωση που εξέδοσε με αφορμή το δυστύχημα η ΓΣΕΕ, τονίζοντας ότι «η κυβέρνηση έχει τεράστιες ευθύνες και πρέπει επιτέλους να τις αναλάβει».

Υπενθυμίζοντας την τραγική ειρωνεία ότι φέτος διανύουμε τη χρονιά που έχει χαρακτηριστεί σαν «Έτος υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας», η ΓΣΕΕ παραθέτει συγκεκριμένα στοιχεία για το φόρο αίματος που έχουν πληρώσει και συνεχίζουν να πληρώνουν — όπως αποδείξε και το εγκλημα στην ΠΕΤΡΟΛΑ — οι εργαζόμενοι στο βωμό του καπιταλιστικού κέρδους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, στην εικοσαετία 1970-1990 σε σύνολο 1,5 εκατομμυρίου εργαζομένων, ασφαλισμένων στο ΙΚΑ, 2.183 εργαζόμενοι σκοτώθηκαν, ενώ 879.051 εργαζόμενοι τραυματίστηκαν.

«Απαιτούμε έστω και το τέλος του 1992 να αποτελέσει την απαρχή για λήψη ουσιαστικών μέτρων για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων», σημειώνει χαρακτηριστικά η ΓΣΕΕ, και συνεχίζει «ελπίζοντας να παρθούν επιτέλους υπόψη οι δεκάδες μελετημένες προτάσεις της ΓΣΕΕ που αφορούν τη βελτίωση της υπάρχουσας νομοθεσίας και την εφαρμογή της οδηγίας - πλαίσιο για την υγιεινή και ασφάλεια».

Δυστυχώς ο Ι. Αλτουβάς δεν είναι ο πρώτος εργάτης ναυπηγείου που χάνει τη ζωή του μέσα στο 1992, και όσο η αδιαφορία των αρμοδίων συνεχίζεται ο κίνδυνος να έχουμε και άλλους νεκρούς ελλοχεύει.

Φέτος για παράδειγμα στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη του Περάματος είχαμε τρία δυστυχήματα σε πλοία, με αποτέλεσμα να βρουν το θάνατό 4 εργάτες. Στις 25 Γενάρη στο αμπάρι του πλοίου «Ocean Star» σκοτώνεται από πτώση ο ελασματουργός Σκύρος Δημητρίου. Στις 13 Μάη ανασύρεται νεκρός από τη δεξαμενή του «Lady Sky» ο Ιγνάτιος Βιδάλης, που σκοτώθηκε από έκρηξη προπανίου. Στις 19 Σεπτέμβρη έκρηξη στο πλοίο «Chem Star» σκοτώνει τον 17χρονο Οχράν Σερεντζί και τον Χουσεΐν Αχμέτογλου.

Σε όλες τις περιπτώσεις αιτία των δυστυχημάτων ήταν η έλλειψη μέτρων ασφαλείας.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Τραγωδία στο Νεώριο

Νεκρός 47χρονος εργάτης του Ναυπηγείου

ΕΝΑΣ ακόμη εργαζόμενος, ο 47χρονος Ιγνάτιος Αλτουβάς, πατέρας δυο παιδιών, έχασε χτες το τελευταίο του μεροκάματο στο ναυπηγείο του Νεωρίου στη Σύρο.

Πραγματοποιήθηκε στη μοναχική λίστα των ανυπεράσπιστων εργατικών θυμάτων δολοφονημένων για χρήμα; η ακόμα μάλλον εχθρός «υγιεινής» το Ευρωπαϊκό Έτος για την ασφάλεια, την υγιεινή και την υγεία στους χώρους εργασίας; Η Ελλάδα συνεχίζει

Ρεπορτάζ:
ΗΛΙΑΣ ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΤΖΟΓΛΟΥ

να πρωτά τα σκήπτρα στην Κοινότητα (και) στα εργατικά ατυχήματα. Τα νούμερα είναι εντυπωσιακά:

* Κάθε 15 λεπτά της ώρας συμβαίνει ένα εργατικό ατύχημα
* Κάθε τρεις ημέρες συμβαίνει ένα θανατηφόρο ατύχημα.
* Το οικονομικό κόστος των εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα για το 1987 ανήλθε σε 16,1 δισ. δρχ.
* Το ετήσιο κόστος των εργατικών ατυχημάτων στην εθνική οικονομία – σε τιμές 1992 – υπερβαίνει τα 25 δισ. δρχ.
* Το κόστος στην εθνική οικονομία από τις επαγγελματικές ασθένειες δεν είναι δυνατό να εξακριβωθεί γιατί δεν υπάρχει στη χώρα μας σύστημα καταγραφής.
* Την εικοσαετία 1970-1990 σε σύνολο 1,5 εκατομμυρίων εργαζομένων ασφαλισμένων στο ΙΚΑ, τα 879.051 τραυματιστήκαν και 2.185 σκοτώθηκαν.
* Κάθε χρόνο στα ναυπηγεία της ΕΟΚ 10, περίπου, εκατομμύρια εργαζόμενοι γίνονται θύματα επαγγελματικών ασθενειών ή εργατικών ατυχημάτων. Το κόστος των ατυχημάτων αυτών υπολογίζεται σε 23 δισ. ECU (περίπου 5 τρισ. δραχμές).

Αδιαφορούν

Το νέο δυνατό χτύπημα ήρθε να προστεθεί σε μια έντονη αντίδραση της ΓΣΕΕ η οποία επισημαίνει ότι η εργοδοσία και το κράτος αδιαφορούν πλήρως για τη λήψη ουσιαστικών μέτρων ασφαλείας και τη μεγιστοποίηση των ελέγχων στους τόπους δουλειάς. Η Συνομοσπονδία – αναφέρει – να αληθεύει επίσης οι πολλαπλές προτάσεις των συνδικάτων που αφορούν στη βελτίωση της υπάρχουσας νομοθεσίας και την εφαρμογή της οδηγίας - πλαίσιο για την υγιεινή και ασφάλεια.

Για το νέο εργατικό δυστύχημα στο

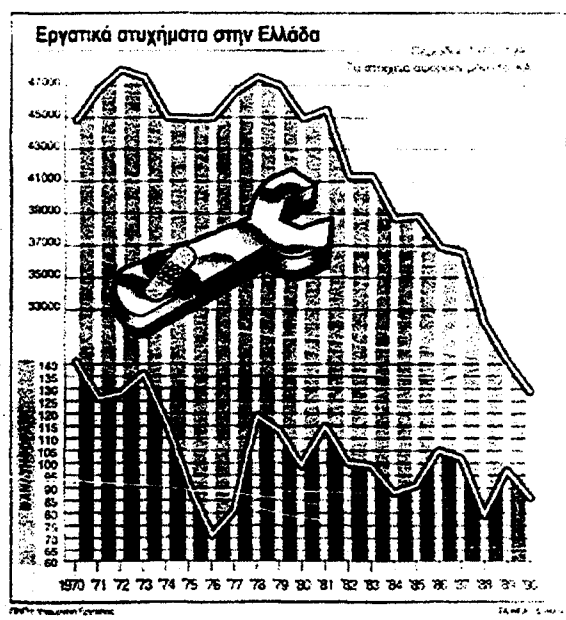

αντικαταστάτες μας στην Ερυθραία μεταδίδει:

Ο θάνατος ενός 47χρονου εργάτη χτες το πρωί στα ναυπηγεία του Νεωρίου συμπίπτει με τον δεύτερο κρίκο της τραγελαφικής αλυσίδας των εργαζομένων για την εξέλιξη και το μέλλον των ναυπηγείων.

Χτες, καταλυτικοί εμπρηστικοί της πρωτοβουλίας που είχε θέσει η ΓΣΒΑ στους ταλαιπωρημένους συμπατριώτες μας πρωτοβουλία στο πρόσωπο του υπουργού, ο 47χρονος Ιγνάτιος Αλτουβάς της Μαριγούλας πατέρας δύο παιδιών, άγνωστο για ποιους λόγους και γιατί στη μια από τις δύο δεξαμενές του Νεωρίου, πλάνταγε μαζί για λίγους το τεράστιο της δραστηριότητας του ανυπόμονου μας το μέλλον της πατρίδας.

Στις 7.30 το πρωί, ήρθε ώρα ωστε την έναρξη της βάρδιας, ο άτυχος εργάτης διέβαινε ανάμεσα στις δύο δεξαμενές του ναυπηγείου, προκειμένου να μπει στο δεύτερο ναυπηγείο με τα πόδια – όπως πάντα – στα πλαίσια μιας του πλοίου των ανταλλακτικών.

Μόλις όμως τοποθέτησε η νύχτα και ... λήθαργο από τη γιορτή – από ... σύνταγμα ... αυτό – υποχρέωσε μ' αποτέλεσμα τα κατάστρωμα και τον Ιγνάτιο Αλτουβά ... εργασίας ... από πάνω.

Ο άτυχος εργάτης ... πλοίου, ... καθώς έπεφτε στο ... Σύρου. Όλοι οι ... πλοίο κατάφεραν στη ... στο κατάστρωμα ... κής σκηνής και διαπίστωναν το δυστύχημα.

☐ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ Υγιεινής ... ναυπηγοεπισκευαστική ... στέλνει Κρήτης επαγγελματίες ... μιας του χώρου των επιτρόπων Υγιεινής ... λίας μέσα από νομοθετικά πλαίσια ... αντιπροσωπευτικής οργάνωσης ... των εργοδοτών σε μη έγκυρη ... ασφαλείας των εργαζομένων.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟ 324557

ΤΡΙΤΗ
20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΣΕ 1΄

ΓΣΕΕ Με αφορμή το χθεσινό εργατικό ατύχημα στο Νεώριο Σύρου, η ΓΣΕΕ καταγγέλλει το κράτος και την εργοδοσία για πλήρη αδιαφορία στη λήψη συγκεκριμένων μέτρων ασφαλείας και στην πραγματοποίηση ελέγχων στους χώρους δουλειάς.

ΤΡΙΤΗ 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1992

Αυριανή 3

Σκοτώθηκε εργάτης στο Νεώριο

Εργατικό ατύχημα με θύμα εργάτη 47 χρόνων, σημειώθηκε χθες στα ναυπηγεία της Σύρου.

Ο άτυχος Ιγνάτιος Αλτουβάς, κάτοικος Βάρης Σύρου, τραυματίστηκε ενώ εργαζόταν σε πλωτή δεξαμενή των Ναυπηγείων Νεωρείου Σύρου. Σε ανύποπτη στιγμή ο εργάτης καταπλακώθηκε από έναν υποστάτη.

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ 56 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

Τρίτη 20 Οκτωβρίου 1992

Αρ. Φύλλου 12.321-Δρχ. 100

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ • Αρ. Φυλ. 2.879
ΤΡΙΤΗ 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1992 • ΤΗΛ. 9942.431 • Τιμή δρχ. 100

Νέος διαγωνισμός για το Νεώρι

Χωρίς απάντηση έληξε η προθεσμία

ΜΕΣΗΜΒΡΙΑ 20/10/92

Ο διαγωνισμός της ΕΤΒΑ για την πώληση των Ναυπηγείων Νεωρίου Σύρου θα επαναληφθεί, δήλωσε χθες ο υπουργός Βιομηχανίας Ι. Παλαιοκρασσάς, επειδή, όπως είπε, η προθεσμία που είχε τεθεί μέχρι χθες το μεσημέρι στους ενδιαφερόμενους αγοραστές, έληξε χωρίς να δοθεί απάντηση.

Όπως ανέφερε ο υπουργός, αιτία της επανάληψης του διαγωνισμού στάθηκε η απαίτηση εγγυήσεων από τους πλειοδότες που δεν μπορούσαν να δοθούν από την ΕΤΒΑ.

Συγκεκριμένα, για την υπόθεση της νομικής εμπλοκής γύρω από την επίμαχη δεξαμενή ο υπουργός είπε ότι το θέμα προέκυψε κατά τη διαδικασία και στη συνέχεια ανέλαβε ο υφυπουργός Οικονομικών κ. Δούκας να ξεκαθαρίσει τα ιδιοκτησιακό. Η δεξαμενή, όπως είναι γνωστό, είχε πωληθεί στο Ναυπηγείο Χαλκίδας μέσω της Εθνικής Τράπεζας, με εγγύηση του ελληνικού δημοσίου. Το τίμημα όμως δεν καταβλήθηκε, οι εγγυήσεις του δημοσίου κατέπεσαν, η τράπεζα εισέπρα-

...ε περίπου 500 εκατομ. δρχ., αλλά το ...ριο παρέμεινε κάτω από αδιευκρίνιστ... όρους στο Ναυπηγείο της Χαλκίδας. Κ... τά την έρευνα των ενδιαφερομένων ... το «Νεώριο» εφοπλιστών (Μανιός, Τ... κος) αποκαλύφθηκε η εν λόγω εμπλο... που προκάλεσε την απαίτηση εγγυή... ων, δεδομένου ότι σύμφωνα με το... όρους του διαγωνισμού η δεξαμενή ... μέρος του Ναυπηγείου Σύρου.

Κατά την επανάληψη του διαγωνισμ... θα γίνει σαφέστερη η προκήρυξη και ... ζητηθούν εκ νέου προσφορές επί συ... κριμένων όρων.

Όπως, ανακοίνωσε επίσης χθες ... υπουργός, η επιτροπή του ΥΒΕΤ για τη... αποκρατικοποίηση των κρατικών διώ... στηρίων προχώρησε χθες στην προεπ... λογή 10 από τους 25 ενδιαφερόμενους ... οίκους:

1) ARTHUR D LITTLE WARBURG GROUP KAI CANTOR 2) BANKERS TRUST 3) COOPERS AND LYBRAND KAI SCHRODERS 4) CREDIT SUISSE FIRST BOSTON 5) GOLDMAN SACHS, 6) LEHMAN BROTHERS AND EUROFIN 7) MORGAN GRENFELL, 8) MORGAN STANLEY, 9) SALOMON BROTHERS KA... ALPHA FINANCE, 10) UBS PHILIPS ... DREW KAI ETBA.

ΑΡΤΗΜΑ ΙΙ, Τεκμήρια 13-17
ΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ", "ΑΥΡΙΑΝΗ", "ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ",

ΕΡΓΑΤΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ Γ.Σ.Ε.Ε.
ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ 319/1918 ΠΡΩΤΟΔ. ΣΥΡΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ 8 – ΣΥΡΟΣ

Πληροφορίες :
Τηλέφωνο : 27.600
FAX : 22.372

Σύρα 19 - 10 - 1992

Αριθ. Πρωτ.

ΠΡΟΣ : ΤΟΠΙΚΟΥΣ ΡΑΔΙΟΣΤΑΘΜΟΥΣ ΚΑΙ ΤΥΠΟ

Περίληψη :

Σχετικά :

Η Διοίκηση του Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου Κυκλάδων εκφράζει τη βαθιά της λύπη για τον τραγικό θάνατο του συναδέλφου Αλτουβά Ιγνατίου και συμμετέχοντας στο βαρύ πένθος της οικογένειάς του σαν ελάχιστο φόρο τιμής αποφάσισε.

1. Την κατάθεση στεφάνου στην μνήμη του αδικοχαμένου εργατοτεχνίτη
2. Την ανάρτηση της σημαίας του Εργατ/κού Κέντρου Κυκλάδων μεσίστια επί τριήμερον.και
3. Να συνοδεύσει σύσσωμη η Διοίκηση του Ε.Κ.Κυκλάδων στην τελευταία του κατοικία τον εκλιπόντα.

ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΟΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1918

ΑΡΤΗΜΑ ΙΙ, Τεκμήριο 18
οίνωση του Ε.Κ. Κυκλάδων για το εργατικό "ατύχημα" στο
ιο 19/10/92

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ
ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΣΥΡΟΥ 98/5/5/1982
ΤΜΗΜΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΚΑΙ ΒΟΕΜ

Σύρος 19 - 10 - 1992 198

Αριθ. Πρωτ. .....

Προς Τοπικους Ραδιοσταθμους
και Τυπο

Συντετριμμένη η Διοίκηση του ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑΚΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΝΕΩΡΙΟΥ ΣΥΡΟΥ απο τον αιφνίδιο τραγικό θάνατο του αδικοχαμένου συναδέλφου και μέλους του Σωματείου μας, καλεί όλους τους εργαζόμενους του ΝΕΩΡΙΟΥ να αποτίσουν ύστατο χαιρετισμό συνοδεύοντάς τον στην τελευταία του κατοικία.

Ο Ιγνάτιος Αλτουβάς είναι ένα ακόμη θύμα στο βωμό του μεροκάματου που έφυγε για πάντα κρατώντας μέσα του τη θλίψη γαι το μέλλον του Ναυπηγείου, για την τύχη των παιδιών μας, για την προοπτική αυτού του τόπου.

Δεν είναι άμοιρη ευθυνών αυτή η κατάσταση που επικρατεί σήμερα στο Ναυπηγείο και καλούμε κάθε υπεύθυνο φορέα να δώσει επιτέλους την πρέπουσα λύση στο θέμα του Νεωρίου για να μην θρηνήσουμε και άλλα θύματα στο μέλλον.

ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑΚΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΝΕΩΡΙΟΥ ΣΥΡΟΥ

'ΑΡΤΗΜΑ ΙΙ, Τεκμήριο 19
κοίνωση του Εργοστασιακού Σωματείου του Νεωρίου για το
ιτικό "ατύχημα" 19/10/92

ΦΗΜΕΡΙΔΕΣ	Ημερ.& Κυριακ.	Οικον.εφημεριδ.	ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	Εβδομαδιαίες
δεσμ.Τύπος	Κάθε Μέρα	Εξπρές	Αντί	Εποχή
κρόπολις	Καθημερινή	Επενδυτής	Ένα	Ποντίκι
ιήθεια	Μακεδονία	Κέρδος	Οικον.Ταχυδρο	Πριν
αγνώστης	Μεσημβρινή	Ναυτεμπορική	Flash	
τογευματινή	Νέα			
γή	Νίκη			
ριανή	Πρώτη			
μα	Ριζοσπάστης			
αδυνή	48 Ώρες			
αδ.Καιροί	Star			
μ. Λόγος	Το Όνομα			
μοσιογράφος				
νος				
Ώρες				
εύθερη Ώρα				
εύθερ.Τύπος				
ευθεροτυπία				
λάδα Σήμερα				
όρμηση				
ικαιρότητα				
τία				
σσαλονίκη				
λαγή				

ΑΡΤΗΜΑ ΙΙ, Τεκμήριο 20
μερίδες και περιοδικά από όπου προέρχονται τα
οαντίγραφα που χρησιμοποιήθηκαν

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

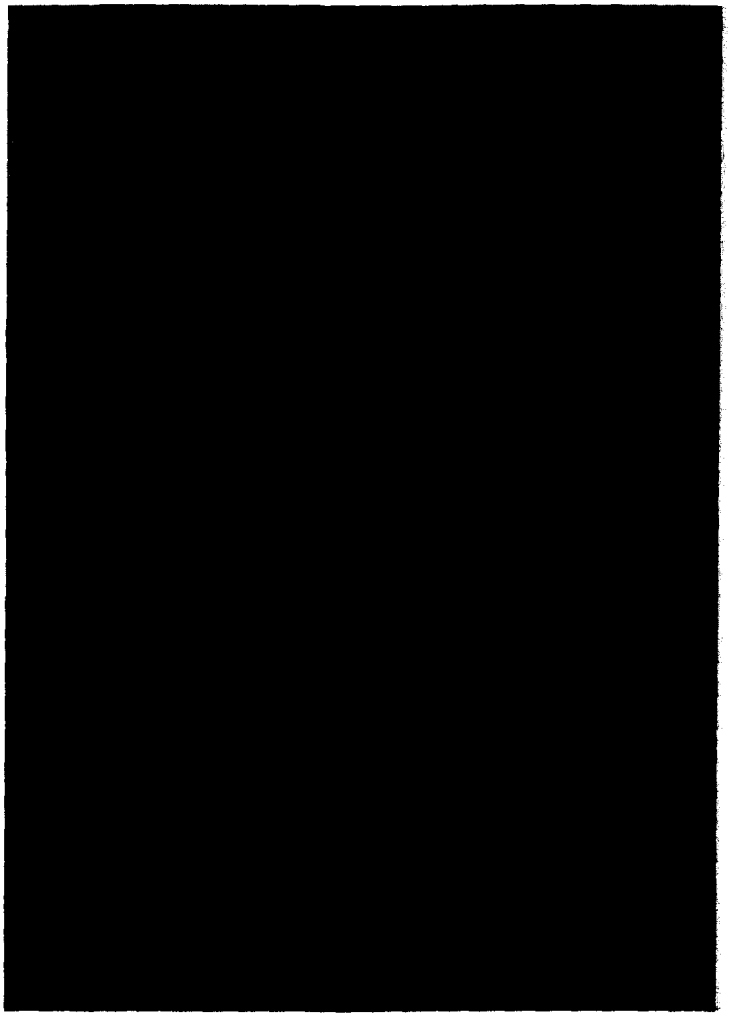

Πίνακας Ζωγραφικής του Γιάννη Μίχα

Ριζοσπάστης

Ημερησία Πολιτική, Πολιτική και Οικονομική

Σύνδρομη διά το Έτος 1910.

Ελλάς και Αμερική.

«AIMER C'EST AGIR»

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

2212

ΗΜΕΡΙΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ & ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Γ. ΠΕΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
Ν. ΓΙΑΝΝΙΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Περιοδος Α· Αριθ. 1 — ΑΘΗΝΑΙ — ΚΥΡΙΑΚΗ, 23 Ιουλίου 1917

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ

ΑΘΗΝΑΙ, Κυριακή 13 Δεκεμβρίου 1919

ΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ

Η ΑΠΟΨΙΣ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΕΡΓ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΙΝ

ΟΧΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ - ΑΜΕΣΟΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΙΣ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ (ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ) ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

ΙΑ ΑΚΟΜΗ ΜΑΥΡΗ ΣΕΛΙΣ ΜΕΣΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΔΙΩΞ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ - ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΝ ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ - ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΚΑΙ Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΤΑΣ

ΆΡΤΗΜΑ III, Τεκμήρια 1-4

σερεις χαρακτηριστικοί τίτλοι του Ριζοσπάστη που δηλώνουν την εία μετεξέλιξης του

ΑΡΘΗΜΑ ΙΙΙ, Τεκμήριο 5
ΥΓΗ", 24/8/1952
233

ΣΕΛΙΔΕΣ ΟΚΤΩ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΥΛΛΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΑ: Οδός Βουλής 16 & Ερμού
Τηλέφωνο 20 635
ΕΚΔΟΤΗΣ — ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΒΑΣ. ΕΦΡΑΙΜΙΔΗΣ
(Βουλευτής Αθηνών)

ΗΑΥΓΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ, 24 Αυγούστου 1952

ΕΝΑ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΟ ΠΟΥ ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΑΙΣΘΗΜΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Συναγερμός άλλά καί Κυβέρνηση έφαρμόζουν βασικά τήν ΐδια πολιτική

Την δύο του απογευματινών από την σύσκεψη της Βουλής η δύο Αρχηγοί της Ε.Δ.Α.

Η ΔΗΛΩΣΗ ΠΟΥ ΚΑΤΕΘΕΣΑΝ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ ΤΗΣ ΕΔΑ ΣΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΠΡΟ ΤΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

Η ξενική επέμβαση καί ή άσύδοτη όλιγαρχία

"Ολοι οι δημοκράται
άς πούν τή γνώμη τους

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΠΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΑΠΟ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟ

Ή πεῖνα καί ὁ φόβος κατέχουν ἀκόμη τόν κόσμο

ΕΠΕΙΤΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΟΣΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΕΚΦΩ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

- Χωρίς δραστική μείωση των στρατιωτικών δαπανών
- Χωρίς τόν αύστηρότατον έλεγχο τών βιομηχανιών
- Χωρίς πραγματική μέριμνα γιά τους έργαζομένους άνθρωπους

ΤΟ ΤΡΑΓΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΔΙΕΞΟΔΟ ΘΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ

Η ΑΝΤΙΠΛΗΘΥΣΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΡΑΡΤΗΜΑ III, Τεκμήριο 6

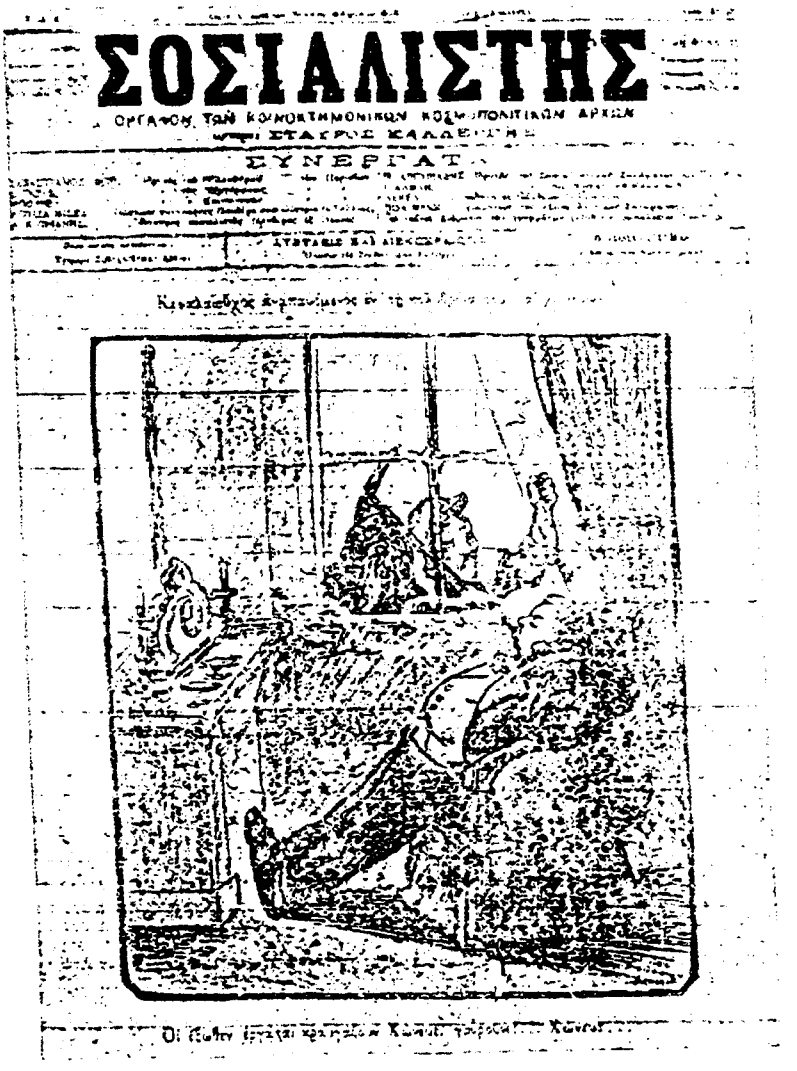
ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΗΣ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΜΟΝΙΩΝ ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΙΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΣΥΝΕΡΓΑΤ

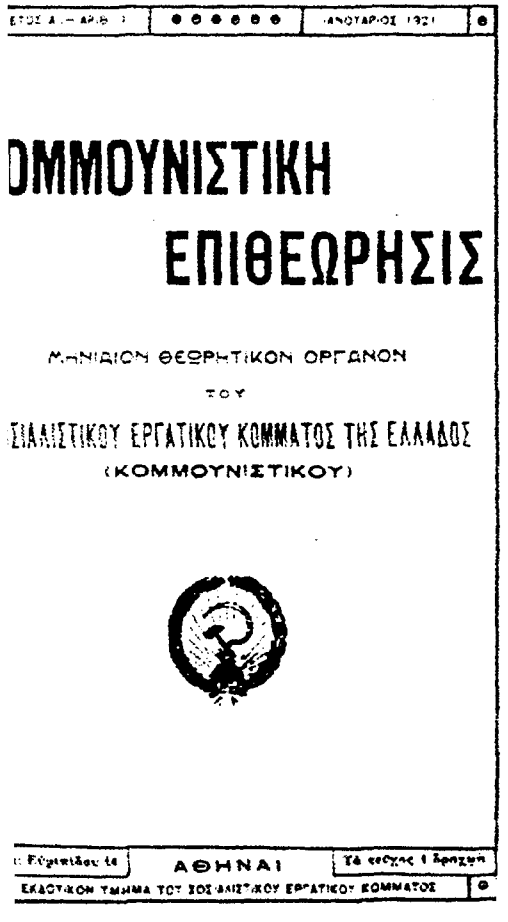
ΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ

ΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ)

ΑΘΗΝΑΙ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III, Τεκμήριο 7

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΓΓΛ. ΓΛΩΣΣΗΣ ΔΙ' ΕΛΛΗΝΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ

Ἡ Ἀμερικανικὴ Ὑπηρεσία Πληροφοριῶν ἀναγγέλλει τὴν ὀργάνωσιν μαθημάτων Ἀγγλικῆς γλώσσης εἰς περιωρισμένην κλίμακα δι' Ἕλληνας δημοσίους ὑπαλλήλους.

Ἡ ἔναρξις τῶν μαθημάτων θὰ γίνῃ ἐντὸς χρονικοῦ διαστήματος δέκα πέντε ἡμερῶν, δημιουργουμένων τάξεων ἀρχαρίων, μέσης ἐπιδόσεως, ἢ προκεχωρημένων μαθητῶν. Πρὸς τοῦτος παρακαλεῖ ὅπως ἕκαστον Ὑπουργεῖον παράσχῃ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπαλλήλων ἐκείνων οἵτινες ἐνδιαφέρονται νὰ παρακολουθήσουν τὰ μαθήματα ταῦτα. φρονεῖ δὲ ὅτι θὰ διευκολύνετο ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμματος, ἂν διετίθετο κατάλληλος χῶρος ἐν ἑκάστῳ Ὑπουργείῳ κατὰ τὰς ὥρας αἵτινες θὰ ἦσαν κατάλληλοι διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ μαθήματος. Ἕνεκα τῆς περιωρισμένης ἐκτάσεως τοῦ ἐφετεινοῦ προγράμματος, δὲν θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ὀργάνωσις μαθημάτων διὰ πλείονας τῶν 10 μαθητῶν καθ' ἕκαστον Ὑπουργεῖον.

Τὰ διδακτικὰ βιβλία θὰ ἀγορασθοῦν ὑπὸ τῶν μαθητῶν.

Η αναγγελία έναρξης μαθημάτων από τη C I A όπως δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Δημοσιουπαλληλικός Κόσμος» 1/12/1958

ΆΡΤΗΜΑ III, Τεκμήριο 8
γγελία έναρξης μαθημάτων Αγγλικής γλώσσας από τη CIA στους
όσιους υπαλλήλους... της Ελλάδας

ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΧΡΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΧΥΤΕΡΗ ΔΥΝΑΤΗ ΣΥΓΚΛΗΣΙΝ ΤΗΣ ΤΕΤΡΑΜΕΡΟΥΣ

Οἱ Μεγάλοι ἀς ἀναλογισθοῦν τὶς εὐθύνες τους

Σ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ. ΕΠΙΣΗΣ ΤΩΝ
ΓΩΝ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ. ΔΙΑΒΗΜΑ ΤΩΝ ΚΡΗΤΩΝ ΒΟΥ
ΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. ΑΚΑΘΟΡΙΣΤΗ Η ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ε.Π.Ε.Κ

πράγματι θέμα αναλογικής και αμνηστίας
συμπεύσεις Παπαπολίτη - Παπανδρέου;

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΥΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΔΥΤΙΚΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΘΑ ΣΥΝΕΛΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΑΝΑΒΡΑΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΔΕΔΥ

Τέσσερις Εκτελεστικοί καταγγέλλονται
ότι ... ημιουν ουνολικά τοιούτα θέσεις!

ΕΖΗΤΗΘΗ Η ΑΜΕΣΗ ΣΥΓΚΛΗΣΙΣ ΝΕΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΕΝΩ Ο ΒΟΛΟΣ ΚΑΤΑΠΟΝΤΙΖΕΤΑΙ

ΙΣΤΩΣΙΝ ΧΡΟΝΟΥ ΓΙΑ «ΝΑ ΟΡΓΑΝΩΘΗ ΚΡΑΤΟΣ» ΕΖΗΤΗΣΕ Ο κ. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ

...νίκανη ή κυβέρνησις νὰ λύση τὰ ζητήματα
...πασχολοῦν τοὺς ἐργατοϋπαλλήλους τῆς Βόλου.

ΘΑΛΙΒΕΡΗ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΦΩΤΗ ΜΑΚΡΗ

ΕΠΙΤΥΧΕΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΣΕ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ

ΑΡΤΗΜΑ III, Τεκμήριο 9
ΥΓΗ", 3/4/1955

ΣΙΝΕΑΚ

ΔΙΑΚΟΣΙΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΗ
ΜΕ ΤΟΥΣ ΛΙΓΝΙΤΟΡΥΧΟΥΣ ΣΕΡΡΩΝ

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ «ΑΟΥΤΟ ΝΤΑ ΦΕ» ΤΗΣ

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ;

ΕΚΤΡΑΤΕΙΑ ΕΦΟΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΙΕΣΕΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΡΙΖΑΣ ΕΞΑΠΕΛΥΣΕ Η ΑΣΚΥΡΑ

ΑΡΘΡΟ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΡΙΤΟ ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ ΣΕΛΙΔΑ 238
ΑΥΓΗ", ΑΡΘΡΟ ΣΤΗΝ ΑΥΓΗ, ΤΕΥΧΟΣ ΤΡΙΤΟ, ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ, ΣΕΛΙΔΑ 238
ΑΡΘΡΟ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΡΙΤΟ ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ ΣΕΛΙΔΑ 238
ΑΡΘΡΟ ΤΗΣ "ΑΥΓΗΣ"

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟΥΣ ΗΣΑΠ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β • ΟΚΤΩΒΡΗΣ '91 • ΤΗΛ. ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ 4119965

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ — ΥΠΕΣ ΕΛΛΑΣ — Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

το δημοσιοϋπαλληλικό ΒΗΜΑ

Ναυστάθμου Κρήτης

ΕΚΔΟΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΟΝΙΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΑΥΣΤΑΘΜΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΤΟΣ Δ' • ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 36 •• ΜΑΡΤΙΟΣ 1992

ο μηχανικός αεροπλάνων

Χρόνος 3ος • Φύλλο 28 • Περίοδος Γ

Μάρτης 1989

ΟΡΓΑΝΟ ΤΩΝ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΤΑ ΝΕΑ ...στο μπαλκόνι ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

Η ΔΡΑΣΗ

ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

αμμοβολιστής

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΜΜΟΒΟΛΙΣΤΩΝ-ΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ-ΒΑΦΕΩΝ κλπ

ΑΡΤΗΜΑ III, Τεκμήρια 12-18

οι εφημερίδων συδικαλιστικών οργανώσεων

η φωνή του σωματείου μας

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΙΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ. ΓΙΑΤΙ;

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ

Μηνιαίο όργανο του Σωματείου Τεχνιτών Ε.Α.Σ.

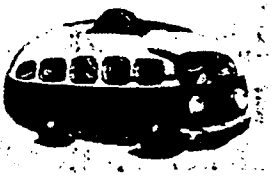

ΑΓΩΝΙΣΤΕΙΤΕ ΜΑΖΙ ΜΑΣ

για να αποκτήσει η ΕΑΣ κοινωνικό ρόλο και πολιτική

ΧΡΟΝΟΣ 9ος • ΙΟΥΝΙΟΣ 92 • ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 31 ΟΜΟΝΟΙΑ Τ.Κ. 104 32 • ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Απο την Συνταξη

ΕΠΙΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΒΑΣΗ

ΕΚΚΟΛΑΠΤΟΜΕΝΟ Ή ΥΠΑΡΚΤΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟ;

Σε προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας μας είχαμε δημοσιεύσει αυτούσια την πρόταση του Προέδρου για την εξυγίανση της Ε.Α.Σ.

Πίσω από τις «κορώνες» και τα «μεγαλεπήβολα» σχέδια για

κυκλοφοριακό και το «νέφος».

Μια πρόταση με στόχο τον εκφοβισμό των εργαζομένων, αφού, ανάμεσα στ' άλλα, προβλέπει μείωση του προσωπικού κατά 20% και εφαρμογή νέου κανονισμού όρων και ωρών εργασίας.

Είναι αλήθεια ότι το θέμα που σήμερα θα προσπαθήσουμε να φωτίσουμε έχει ζωτική σημασία για την ΕΑΣ.

Στην προσπάθειά μας να παρουσιάσουμε όσο πιο αντικειμενικά μπορούμε το θέμα αυτό μετά από μια σύντομη αναδρομή στο μέχρι τώρα ιστορικό, θα παραθέσουμε τις θέσεις της σημερινής Διοίκησης καθώς επίσης και εκείνες των εμπειρογνωμόνων και συμβούλων των εκάστοτε Διοικήσεων, για να αναφερθούμε στη συνέχεια στη σημερινή κατάσταση και τέλος να εκφράσουμε και τη δική μας γνώμη.

με τα υπάρχοντα Αμαξοστάσια. Ότ... δηλαδή όταν θα έρθει το πλήρωμ... του χρόνου και τα λεωφορεία θ... χρειάζονται γενική επισκευή (αμαξώ... μα, κινητήρα, σασμάν τμόνια κ.λ... η ΕΑΣ θα διαθέτει την δυνατότητ... της γενικής επισκευής των λεωφ... ρείων, δηλαδή την ΚΕΒ. Αφού λοι... πόν μέχρι σήμερα δεν υλοποιήθηκ... τα παραπάνω, όπως είχαν σχεδι... στεί, η ΕΑΣ βρίσκεται τώρα με ... ανεπαρκή τεχνική υποστήριξη, ... τις σημερινές και τις μελλοντικές ... νάγκες. Ως γνωστόν τα πρώτα λε... φορεία αγοράστηκαν το 1978 κ... με ρυθμό περίπου 250 το χρόνο ...

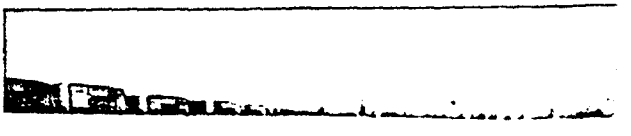

ΑΡΤΗΜΑ III, Τεκμήρια 19-20

οι εφημερίδων συδικαλιστικών οργανώσεων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

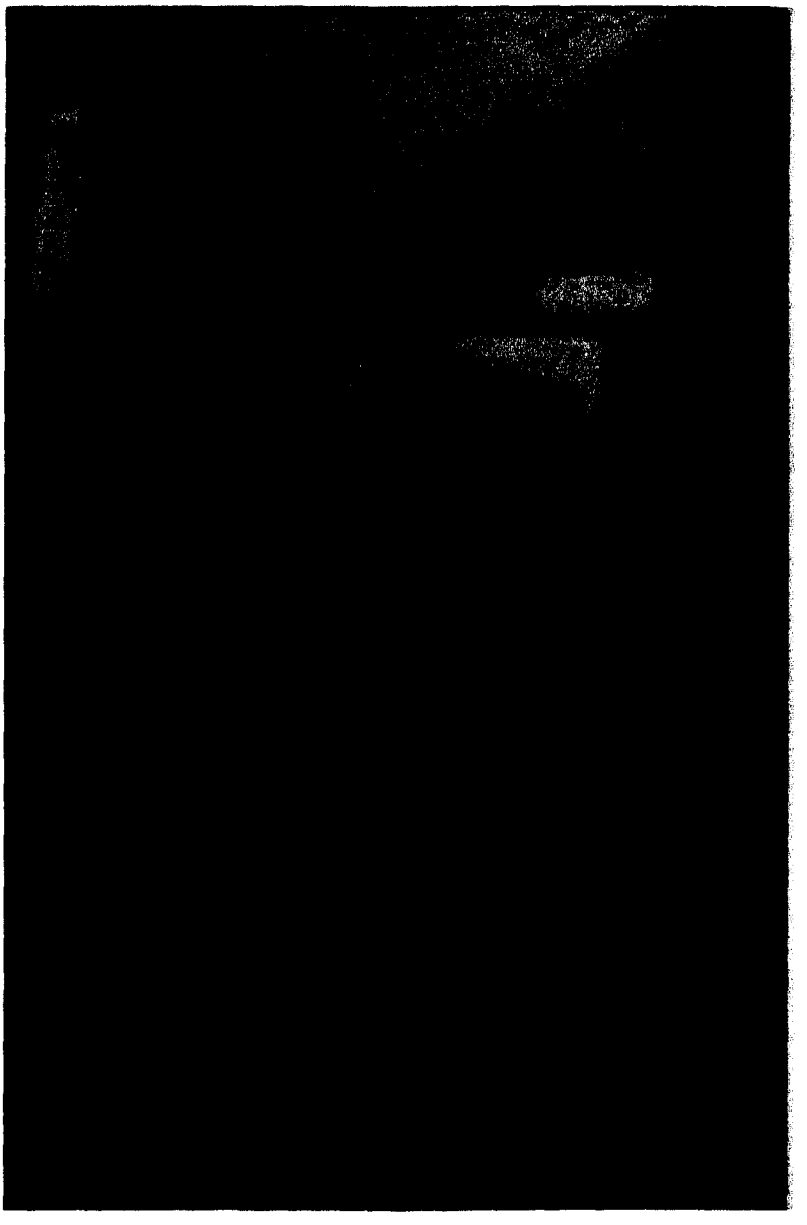

Πίνακας Ζωγραφικής του Γιάννη Μίχα

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ (ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ) 1986-1995
ΜΕ ΒΑΣΗ ΜΙΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΔΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ:ΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ,ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ,ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΕΛΙΔΩΝ.

1986																					
ΜΗΝΕΣ	ΣΥΝΟΛΑ			ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ			ΕΜΜΕΣΗ			ΔΙΕΘΝ. ΕΠΙΔΡΑΣ			ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ			ΣΚΑΝΔΑΛΑ			ΔΙΑΦΟΡΕΣ		
	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	2	8	11				2	8	11												
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	1	3	3	1	3	3															
ΜΑΡΤΙΟΣ																					
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	1	1	2				1	1	2												
ΜΑΙΟΣ	2	23	28				1	6	7	1	17	21									
ΙΟΥΝΙΟΣ	3	3	3				1	1	1				1	1	1	1	1	1			
ΙΟΥΛΙΟΣ	3	19	21				3	19	21												
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	3	11	12				1	3	4	1	7	7	1	1	1						
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	1	9	10				1	9	10												
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	1	6	7				1	6	7												
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	5	23	30													3	21	26	2	2	4
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	2	3	3				1	2	2										1	1	1
ΣΥΝΟΛΑ	24	109	130	1	3	3	12	55	65	2	24	28	2	2	2	4	22	27	3	3	5

ΠΗΓΗ: ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΤΣΗ.

Παράρτημα IV

1987																					
ΜΗΝΕΣ	ΣΥΝΟΛΑ			ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ			ΕΜΜΕΣΗ			ΔΙΕΘΝ. ΕΠΙΔΡΑΣ			ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ			ΣΚΑΝΔΑΛΑ			ΔΙΑΦΟΡΕΣ		
	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	2	3	3				1	2	2										1	1	1
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	2	2	2				1	1	1										2	2	7
ΜΑΡΤΙΟΣ	1	1	6																		
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	1	1	1				1	1	1												
ΜΑΙΟΣ	3	5	5				2	3	3										1	2	2
ΙΟΥΝΙΟΣ	5	6	8				5	6	8												
ΙΟΥΛΙΟΣ																					
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	6	9	9	1	2	2	5	7	7												
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	2	4	4				1	1	1										1	3	3
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	4	7	7				4	7	7												
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	1	1	1				1	1	1												
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ																					
ΣΥΝΟΛΑ	27	39	46	1	2	2	21	29	31										5	8	13

ΠΗΓΗ:ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΤΣΗ

Παράρτημα IV

1988																					
ΜΗΝΕΣ	ΣΥΝΟΛΑ			ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ			ΕΜΜΕΣΗ			ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ			ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ			ΣΚΑΝΔΑΛΑ			ΔΙΑΦΟΡΕΣ		
	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ																					
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ																					
ΜΑΡΤΙΟΣ	2	2	3				2	2	3												
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	2	4	4																2	4	4
ΜΑΙΟΣ	6	8	9	1	2	2	2	2	3	2	3	3							1	1	1
ΙΟΥΝΙΟΣ	1	1	1				1	1	1												
ΙΟΥΛΙΟΣ	3	4	4				2	2	2										1	2	2
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	3	6	6				1	2	2	2	4	4									
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	7	39	96	5	36	93				1	1	1	1	2	2						
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	1	1	3										1	1	3						
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	4	8	8				1	3	3	2	4	4							1	1	1
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	2	3	3	1	1	1													1	2	2
ΣΥΝΟΛΑ	31	76	137	7	39	96	9	12	14	7	12	12	2	3	5				6	10	10

ΠΗΓΗ:ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΤΣΗ

Παράρτημα IV

1989																					
ΜΗΝΕΣ	ΣΥΝΟΛΑ			ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ			ΕΜΜΕΣΗ			ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ			ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ			ΣΚΑΝΔΑΛΑ			ΔΙΑΦΟΡΕΣ		
	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	1	2	2				1	2	2												
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	3	3	3				3	3	3												
ΜΑΡΤΙΟΣ	1	1	1													1	1	1			
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	6	7	11				2	3	7							2	2	2	2	2	2
ΜΑΙΟΣ																					
ΙΟΥΝΙΟΣ	4	4	9	1	1	1	2	2	7										1	1	1
ΙΟΥΛΙΟΣ	1	1	1							1	1	1									
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	2	5	5	1	4	4				1	1	1									
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	3	3	3				1	1	1	2	2	2									
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	1	1	2				1	1	2												
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	5	5	9				3	3	6	2	2	3									
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	1	3	3				1	3	3												
ΣΥΝΟΛΑ	28	35	49	2	5	5	14	18	31	6	6	7				3	3	3	3	3	3

ΠΗΓΗ:ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΤΣΗ

Παράρτημα IV

1990																					
ΜΗΝΕΣ	ΣΥΝΟΛΑ			ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ			ΕΜΜΕΣΗ			ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ			ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ			ΣΚΑΝΔΑΛΑ			ΔΙΑΦΟΡΕΣ		
	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	3	5	5							1	1	1	1	3	3				1	1	1
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	2	2	3				1	1	2										1	1	1
ΜΑΡΤΙΟΣ	7	19	33	2	12	17	4	6	14				1	1	2						
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	1	3	3							1	3	3									
ΜΑΙΟΣ	4	11	20	2	9	11	2	2	9												
ΙΟΥΝΙΟΣ	4	8	13	1	4	5	3	4	8												
ΙΟΥΛΙΟΣ																					
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	3	3	4				2	2	3	1	1	1									
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	2	3	4				1	1	1	1	2	3									
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	3	7	10				1	5	8							1	1	1	1	1	1
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	1	2	2																1	2	2
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	3	3	3																3	3	3
ΣΥΝΟΛΑ	33	66	100	5	25	33	14	21	45	4	7	8	2	4	5	1	1	1	7	8	8

ΠΗΓΗ:ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΤΣΗ

Παράρτημα IV

1991																					
ΜΗΝΕΣ	ΣΥΝΟΛΑ			ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ			ΕΜΜΕΣΗ			ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ			ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ			ΣΚΑΝΔΑΛΑ			ΔΙΑΦΟΡΕΣ		
	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	1	1	1	1	1	1															
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	4	5	6				3	3	3										1	2	3
ΜΑΡΤΙΟΣ	9	14	14	1	6	6	5	5	5	1	1	1				1	1	1	1	1	1
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	4	6	8	1	3	5	3	3	3												
ΜΑΙΟΣ	2	2	3										1	1	1				1	1	2
ΙΟΥΝΙΟΣ	5	5	7				2	2	2							3	3	5			
ΙΟΥΛΙΟΣ	4	4	11				2	2	8							2	2	3			
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	3	3	3	1	1	1	2	2	2												
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	2	2	2				1	1	1							1	1	1			
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	1	1	2				1	1	2												
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ																					
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	7	15	17				5	13	15	1	1	1							1	1	1
ΣΥΝΟΛΑ	42	58	74	4	11	13	24	32	41	12	2	2	1	1	1	7	7	10	4	5	7

ΠΗΓΗ:ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΤΣΗ

Παράρτημα IV

1992																					
ΜΗΝΕΣ	ΣΥΝΟΛΑ			ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ			ΕΜΜΕΣΗ			ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ			ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ			ΣΚΑΝΔΑΛΑ			ΔΙΑΦΟΡΕΣ		
	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	14	24	34	2	5	6	5	5	10				4	8	12				3	6	6
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	8	18	28				4	12	20				2	4	5	1	1	1	1	1	2
ΜΑΡΤΙΟΣ	31	49	85	7	10	16	16	30	49	1	1	4	1	2	4				6	6	12
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	13	27	39				13	27	39												
ΜΑΙΟΣ	10	23	35	2	12	15	5	6	14				1	3	3				2	2	3
ΙΟΥΝΙΟΣ	8	8	16	2	2	2	6	6	14												
ΙΟΥΛΙΟΣ	6	9	10				5	8	8				1	1	2						
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	7	8	18	1	1	2	4	5	14										2	2	2
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	5	12	14	2	6	7	2	5	6										1	1	1
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	6	18	19	2	12	13	2	2	2				1	1	1				1	3	3
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	6	7	13				6	7	13												
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	6	19	22	3	13	14	2	5	6										1	1	2
ΣΥΝΟΛΑ	120	222	333	21	61	75	70	118	195	1	1	4	10	19	27	1	1	1	17	22	31

ΠΗΓΗ:ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΤΣΗ

Παράρτημα IV

1993																					
ΜΗΝΕΣ	ΣΥΝΟΛΑ			ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ			ΕΜΜΕΣΗ			ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ			ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ			ΣΚΑΝΔΑΛΑ			ΔΙΑΦΟΡΕΣ		
	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	9	24	32	2	3	3	5	5	12				1	14	15				1	2	2
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	12	17	24				11	14	21										1	3	3
ΜΑΡΤΙΟΣ	6	23	24				4	11	12				1	8	8				1	4	4
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	7	10	13	1	1	1	4	7	7				1	3	3				1	1	2
ΜΑΙΟΣ	5	9	11				3	5	5	1	1	2	1	3	4						
ΙΟΥΝΙΟΣ	8	9	37	1	1	1	6	6	33										1	2	3
ΙΟΥΛΙΟΣ	11	27	38				5	13	13				4	6	16	1	1	1	1	7	8
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	9	10	14				7	7	11										2	3	3
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	4	4	29				3	3	27				1	1	2						
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	1	1	2				1	1	2												
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	6	8	10	2	2	3	1	2	2	2	2	3	1	2	2						
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	9	27	60	1	1	2	3	9	36				2	2	4				3	15	18
ΣΥΝΟΛΑ	87	169	294	7	8	10	53	83	181	3	3	5	12	37	54	1	1	1	11	37	43

ΠΗΓΗ:ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΤΣΗ

Παράρτημα IV

1994																					
ΜΗΝΕΣ	ΣΥΝΟΛΑ			ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ			ΕΜΜΕΣΗ			ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ			ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ			ΣΚΑΝΔΑΛΑ			ΔΙΑΦΟΡΕΣ		
	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	6	7	8	1	1	1							1	2	2				4	4	5
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	7	14	17				2	2	4	2	8	8	1	2	3				2	2	2
ΜΑΡΤΙΟΣ	6	10	13				6	10	13												
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	2	3	5				1	1	1				1	2	4						
ΜΑΙΟΣ	6	11	19				5	10	17				1	1	2						
ΙΟΥΝΙΟΣ	11	13	15				8	8	10				2	4	4				1	1	1
ΙΟΥΛΙΟΣ	9	36	47	1	1	1	2	2	2	1	1	2	2	14	20	1	3	6	2	15	16
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	11	21	25	4	8	8	2	4	4				3	6	7	1	2	5	1	1	1
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	8	10	16				4	5	8				2	3	3				2	2	5
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	1	1	1	1	1	1															
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	8	17	21	2	2	2	1	1	1	2	5	7	2	7	7				1	2	4
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	3	17	19				1	5	5	1	5	6	1	7	8						
ΣΥΝΟΛΑ	78	160	206	9	13	13	32	48	65	6	19	23	16	48	60	2	5	11	13	27	34

ΠΗΓΗ:ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΤΣΗ

Παράρτημα IV

1995																					
ΜΗΝΕΣ	ΣΥΝΟΛΑ			ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ			ΕΜΜΕΣΗ			ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ			ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ			ΣΚΑΝΔΑΛΑ			ΔΙΑΦΟΡΕΣ		
	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ	ΑΡΙΘ ΑΝΑΦ	ΑΡΙΘ ΕΦΗΜ	ΑΡΙΘ ΣΕΛΙΔ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	8	28	33	1	1	1							5	17	20				2	10	12
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	14	36	42	3	8	9	2	4	4	2	2	4	6	22	24				1	1	1
ΜΑΡΤΙΟΣ	22	94	120	2	6	8	7	12	29	1	1	1	6	19	21	1	5	5	5	51	56
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	5	13	23				2	5	13				1	5	6	1	1	1	1	2	3
ΜΑΙΟΣ	4	12	15				2	10	13				2	2	2						
ΙΟΥΝΙΟΣ	8	16	18				8	16	18												
ΙΟΥΛΙΟΣ	10	40	48	2	4	6	3	5	9	1	13	14	4	18	19						
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	33	215	465	4	18	20	3	3	4				16	41	80	1	1	2	9	152	359
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	38	208	318	3	8	10	8	22	27	5	59	78	12	29	43				10	88	160
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	19	105	144	3	36	51	5	19	35	2	5	7	8	31	31				1	14	20
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	5	30	43	2	10	10	1	2	2	1	1	3							1	17	28
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	7	17	19				4	4	6	1	1	1	2	12	12						
ΣΥΝΟΛΑ	173	814	1288	20	91	115	45	103	160	13	82	108	62	196	258	3	7	8	30	335	639
ΓΕΝΙΚ. ΣΥΝΟΛΟ 1986-1995	**643**	**1748**	**2657**	**77**	**258**	**365**	**294**	**519**	**828**	**44**	**156**	**197**	**107**	**310**	**412**	**22**	**47**	**62**	**99**	**458**	**793**

ΠΗΓΗ:ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΤΣΗ

Παράρτημα IV

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

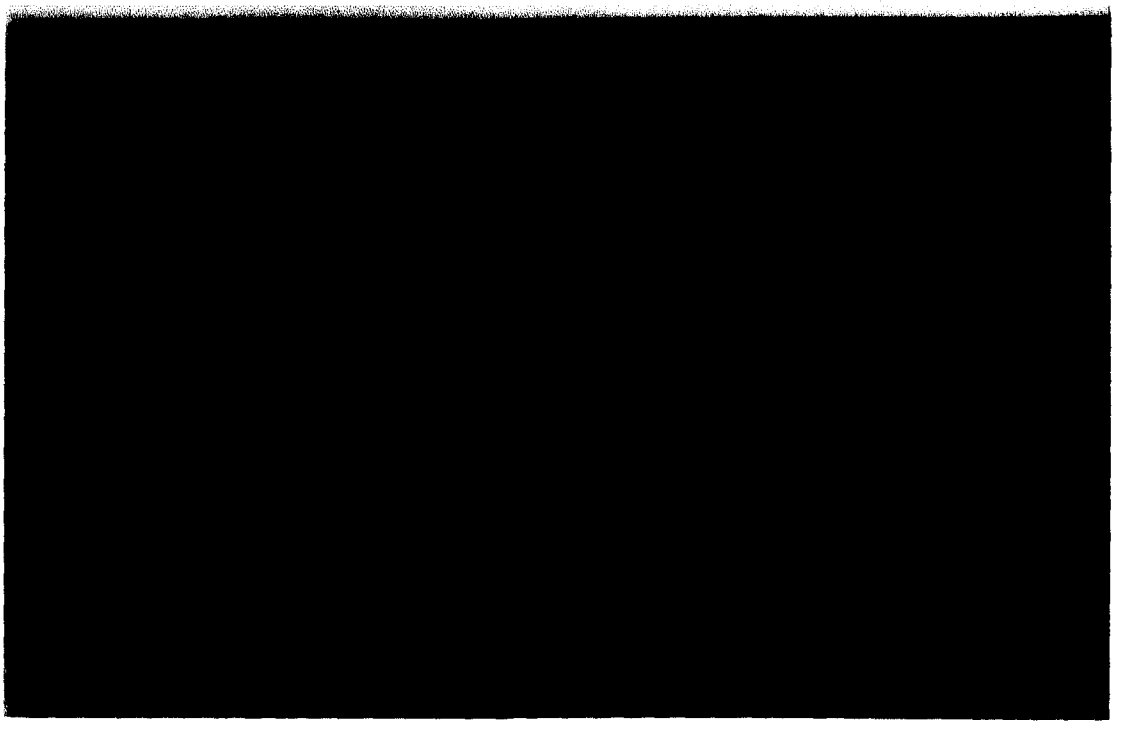

Πίνακας Ζωγραφικής του Γιάννη Μίχα

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΝΕΩΡΙΟ 1992 : ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

(Αριθμος αναφορών και βαθμός κάλυψης των θέσεων των εργαζομένων)

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ	ΑΡΙΘΜ. ΣΕΛΙΔ.	ΑΡΙΘΜ ΑΝΑΦΟΡ.	ΒΑΘΜΟΣ ΚΑΛΥΨΗΣ				
			ΚΑΘΟΛΟΥ	ΜΙΚΡΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΛΗ	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ	2	2	2				
ΑΥΓΗ	7	5	2	1		1	1
ΑΥΡΙΑΝΗ	1	1	1				
ΕΘΝΟΣ	6	5	3			1	1
ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΩΡΑ	1	1	1				
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ	2	2	2				
ΕΛΕΥΘ. ΤΥΠΟΣ	8	5	5				
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ	7	6	3	1	1	1	
ΕΝΑ	10	2	1			1	
ΕΞΟΡΜΗΣΗ	4	1					1
ΕΞΠΡΕΣ	2	1	1				
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	2	2	1	1			
ΚΕΡΔΟΣ	3	2	1		1		
ΛΟΓΟΣ	1	1	1				
ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ	1	1	1				
ΝΕΑ	7	7	4	2		1	
ΝΙΚΗ	4	3	1			2	
ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ	13	8	3	1	2	1	1
ΣΥΝΟΛΑ	81	55	33	6	4	8	4

ΠΗΓΗ : α) ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΤΣΗ β) Ανακοινώσεις Δ. Σ του Σωματίου Εργαζομένων στο Νεώριο και του Εργατικού Κέντρου Κυκλάδων

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑΣ 1995 : ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

(Αριθμός αναφορών και βαθμός κάλυψης των θέσεων των εργαζομένων)

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΛΙΔΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΑΦΟΡ.	ΒΑΘΜΟΣ ΚΑΛΥΨΗΣ				
			ΚΑΘΟΛΟΥ	ΜΙΚΡΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΛΗ	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
ΑΔΕΣΜΕΥΤΟΣ	11	10	3	2	2	3	
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ	27	24	7	7	5	5	
ΑΥΓΗ	22	17	2		6	6	3
ΑΥΡΙΑΝΗ	20	20	5	2	2	11	
ΒΗΜΑ	8	4	2			1	1
ΕΘΝΟΣ	24	20	5	1	1	10	3
ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΩΡΑ	6	5	3		1		1
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ	10	8	3	2	1	2	
ΕΛΕΥΘ.ΤΥΠΟΣ	21	18	9	4	1	2	2
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ	53	44	16	4	4	18	2
ΕΞΠΡΕΣ	11	8	1	2	3	2	
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	14	13	2	1	2	5	3
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	29	23	7	2	5	7	1
ΚΕΡΔΟΣ	19	13	8	2	1	2	
ΛΟΓΟΣ	12	12	4	2	2	4	
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	9	9	2	1	2	4	
ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ	23	13	7	2	3	1	
ΝΕΑ	22	19	2	4	3	9	1
ΝΙΚΗ	13	11	7	1		3	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚ.ΤΑΧ.	27	5	5				
ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ	45	34	7	3	7	14	3
ΣΥΝΟΛΑ	426	330	107	43	51	109	20

ΠΗΓΗ : α) Ίδρυμα Μπότση β) Ανακοινώσεις του Δ . Σ του Σωματίου των Εργαζομένων στον Σκαραμαγκά «Η ΤΡΙΑΙΝΑ»

σμένα
μέρα
ντά

Θέατρο ΠΑΣΟΚ και στη Σύρο

ΜΕΤΑ ΤΟ ΛΑΥΡΙΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΜΕ... ΣΥΣΣΙΤΙΟ ΣΤΟ ΝΕΩΡΙΟ

Την πολιτική εκμετάλλευση της αγωνίας των εργαζομένων των ναυπηγείων Νεωρίου Σύρου επιχειρεί από χθες το ΠΑΣΟΚ αποδεικνύοντας ότι τα «γεγονότα του Λαυρίου» ήταν μόνο μια πρόφαση της πολιτικής προπαγάνδας του κατά των αποκρατικοποιήσεων.

Με πρωτοβουλία του Εργατικού Κέντρου του νησιού μοιράστηκε χθες συσσίτιο σε 150 εργαζόμενους των ναυπηγείων, στους οποίους καθυστερεί η καταβολή του τελευταίου μισθού. Ως γνωστόν εδώ και δυο εβδομάδες έχουν καταληφθεί όλες οι δημόσιες υπηρεσίες και συμβολικά η Σύρος είναι αποκλεισμένη.

Η νομαρχίνα κ. Κατερίνα Γιαβάση δήλωσε για το θέμα στον «Φίλο» 9.61» ότι «το Νεώριο ανήκει στη δικαιοδοσία της ΕΤΒΑ και δεν είναι δικό της αρμόδιο να δώσει λύση στο πρόβλημα». Τόνισε όμως «ότι από τις καταλήξεις κι τις άλλες κινητοποιήσεις δεν λειτουργεί πλέον κίνητρο στην ανεργία» και πρόσθεσε ότι «κάτι από τα μέτρα που η κυβέρνηση ανέπτυξε να πάρει η κυβέρνηση γι' αυτήν τη κατάσταση και ακόμη διάφορα πράγματα. Το σίγουρο είναι ότι η κ. Γιαβάση δεν θα μπορεί να συνεχίσει αυτή τη κατάσταση».

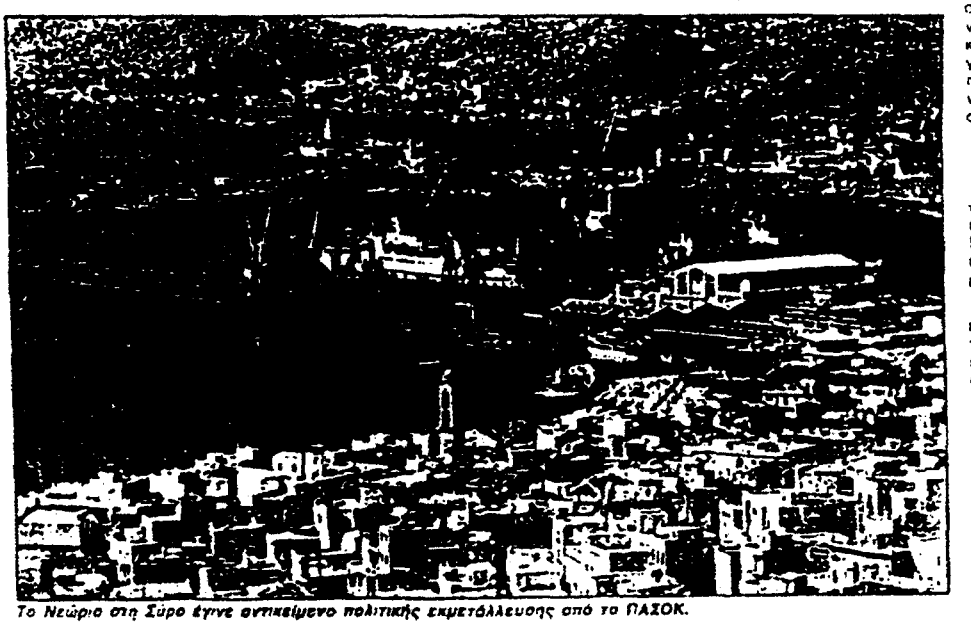

Το Νεώριο στη Σύρο έγινε αντικείμενο πολιτικής εκμετάλλευσης από το ΠΑΣΟΚ.

Να δοθεί ζωή

Δηλώσεις για το θέμα των ναυπηγείων στη Σύρο έκανε χθες και ο επιμελητής Εμπορικής Ναυτιλίας κ. Αριστοτέλης Παγκάλος, ξεκαθαρίζοντας τη θέση του ΣΕΠ.

«Την αναγκαιότητα της πλήρους επαναλειτουργίας των ναυπηγείων Σκαραμαγκά και Ελευσίνας την έχει τονίσει και επανάληψη τώρα στον Γρηγορόπουλο, όσο και στις άλλες μέλη της κυβέρνησης». Την απάντηση αυτή έδωσε ο κ. Αριστοτέλης Παγκάλος, ερωτώμενος για την ιδιωτικοποίηση των ναυπηγείων. Τόνισε επίσης ότι «βάση του υπαρχόντος ΣΕΠ είναι ότι το «Ελληνικά Ναυπηγεία Σκαραμαγκά και τα «Ναυπηγεία Ελευσίνας» είναι ανάπαστα τμήματα του ναυτικού χώρου και ότι με σκοπό

επίμαχο δημοσίευμα της "Απογευματινής" (19/3/92) όπου, όσον αφορά την οξύτη
γίνεται φανερή η αναντιστοιχία μεταξύ τίτλων και περιεχομένου.

ΑΡΑΡΤΗΜΑ V, Τεκμήριο 3

ΠΡΟΣ: την Εφημερίδα ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ
ΑΘΗΝΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ: Όλο το Νέο Μαζικής Ενημέρωσης
Δημοσιεύσιμο γιά τα σημερινά δημοσιεύματα.

Κυρία Διευθύντρια

Εκφράζοντας το σύνολο των εργαζομένων του ΝΕΩΡΙΟ,αλλά και τη συντριπτική πλειοψηφία του Συριανού Λαού (όπως πιστεύουμε από τα τηλεφωνήματα που δεχτήκαμε),διαφωτισμένοι με αγανάκτηση για τα ψευτικα δημοσιεύματα της εφημερίδας σας που δεν ταιριάζουν ούτε στους αναγνώστες σας,σχετικά με το εκ σριθμού 1 πρόβλημα της Σύρας το δημοτικό ΝΕΩΡΙΟ και με το δράμα που ζει το νησί μας ενα μήνα τώρα,ώστε να φτάσουμε στην ανάγκη οργάνωσης εκδηλώσεων,αφού με τους ζήτους δημοτικής και Νομαρχίας Σύρου.

Επειδή όλο αυτό το διάστημα δεν κάναμε τον κόπο να ασχοληθούμε με το πρόβλημα ενος σκηνικού νάνους (παρότι στείλαμε καθημερινά ακόδον δελτίο τύπου στα ΓΑΚ της εφημερίδας σας)και επειδή νομίζουμε ότι ρεπορτάζ εξ αποστάσεως δεν γίνεται,καλό θα είχατε κάνει παρθείτε χθες για να ζήσετε μια κανονική "ΣΕΛΙΡΑ του ΓΑΖΙΚΑ με το ΝΕΩΡΙΟ„και τα"δημοσιεύσιμα εντυπώσεων με ...προσοχή„!

Γιατί θα σας δίναταν η ευκαιρία και το "ΘΕΑΤΡΟ„να παρακολουθήσετε και τις "ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ„των συμμετεχόντων [illegible] να αποκομίσετε,αφού θα είχατε την ευκαιρία μέσα του αποτελέσματος,να διαπιστώσετε ότι η ΠΕΙΝΑ αφορμάται των ΑΔΙΑΣΑΛΕΥΤΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ δεξιών,αριστερών και παρακατζήδων εργατών του ΝΕΩΡΙΟΥ,καθώς και ολοκλήρου του περιφερειακού Συριανού Λαού.

Ειλικρινά λυπούμαστε γιατί χάσατε τον εκκαιρία για το δεύτερο "ΘΕΑΤΡΟ„τύπου "ΛΑΥΡΙΟ„ που ονειρεύεται ΕΡΜΟΥΠΟΛΗ ή ΕΡΜΟΥΠΟΛΗ ΣΥΡΟΥ.

Με τιμή
Για το Εργατοϋπαλληλικό Κεντρο Κυκλάδων

Ο Προεδρος
Κυριας Γλουζαιος

Ο Γεν. Γραμματεας
Ευαγγελος Ψιλιτσος

ανακοίνωση-διαμαρτυρία του Ε.Κ. Κυκλάδων (19/3/92). Με φανερή την πικρία τους ό
νο για το συγκεκριμένο δημοσίευμα αλλά και για τη μη ενασχόληση της εφημερίδας
προβλήματα της.

ΡΑΡΤΗΜΑ V, Τεκμήριο 4

ΝΕΩΡΙΟ
ΑΠΟΓΝΩΣΗ
ΜΕ ΔΑΚΡΥΑ ΣΤΑ ΜΑΤΙΑ ΠΕΡΙΜΕΝΑΝ ΤΑ ΣΥΣΣΙΤΙΑ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ
Στην ουρά της ντροπής...
Τα τρόφιμα έφτασαν για τις 150 από τις 1.200 οικογένειες...
ΟΧΙ σ' όλους
ΛΑΥΡΙΟ
ΠΑΤΡΑ
ΚΟΖΑΝΗ
ΛΕΥΚΑΔΑ
ΣΥΡΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΛΑΥΡΙΟ, ΣΥΣΣΙΤ
ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΡΟ!

ος" και "Αυγή" (19/3/92), δυό άλλες παρουσιάσεις του προβλήματος του Νεωρίου

ΛΡΤΗΜΑ V, Τεκμήρια 5-6

ΝΕΟΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΕΣ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ ΤΣΑΚΟΣ ΚΑΙ ΜΑΝΙΟΣ

Εξι δισ. πουλήθηκε το «Νεώριο Σύρου»

Ανοίχθηκαν χθες οι προσφορές για το Νεώριο

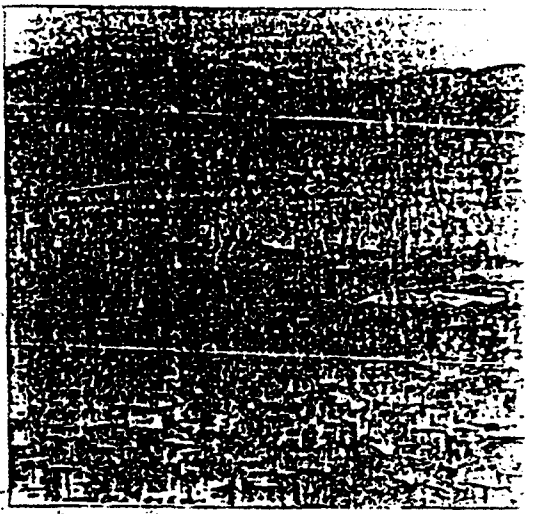

με τις φωτοτυπίες της επόμενης σελίδας δίνεται ο τρόπος παρουσίασης της "πώλησ
εωρίου από πέντε εφημερίδες.

ΑΡΤΗΜΑ V, Τεκμήρια 7-8
ΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ" 23/7/92, "ΚΕΡΔΟΣ" 10/7/92

ΤΑ ΝΕΑ 651

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Αγοράστηκαν τα ναυπηγεία της Σύρου

Αποφασίστηκαν οι τρόποι πληρωμής

ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΝΕΩΡΙΟΥ

Σε ιδιώτες, χωρίς τα χρέη

Με χτεσινή απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ΕΤΒΑ τα ναυπηγεία θα πουληθούν στην εταιρία «Cedric.» Η προσφορά που είχε υποβάλει προέβλεπε τίμημα είτε 17 εκατομμυρίων δολαρίων τους μετρητοί είτε έξι δισ. δραχμών σε 10 δόσεις

576

Ο τόπος στην οικονομία

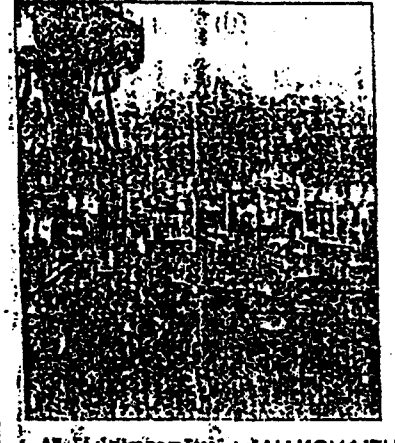

Καλοκαιρινός μπουναμάς για τη Σύρο

ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΠΩΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΝΕΩΡΙΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V, Τεκμήρια 9-11
ΤΑ ΝΕΑ", "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ" 23/7/92, "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ" 10/7/92

ΕΘΝΟΣ

ΕΞΕΓΕΡΣΗ ΚΟΜΜΟΣ
κόντρα στις απολύσεις

ΝΕΑ

Ετοιμες οι απολύσεις

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ

«Καταλήστευση η πώληση»

Ανδρέας: Επιμένει η κυβέρνηση στη διαρπαγή της εθνικής περιουσίας

ΑΥΡΙΑΝΗ
30/12/1992

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΑΠΑΝΤΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ
30/12/1992

ΠΡΑΖΟΜΕΝΟΣ

ΜΕΣΟΡΡΙΟ 2.5 εκατ. σε κάθε απολυμένο

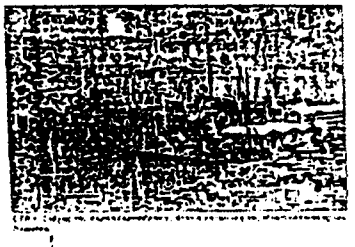

Πέρασαν οι εργαζόμενοι ότι θα φύγουν

MONTE SMITH
CP
BOSSWELL

Στην Ερ(η)μούπολη
το «πακέτο» των απολύσεων

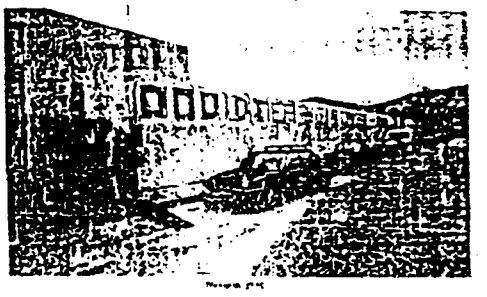

Στη Βουλή το θέμα των «χιονιών» απολύσεων

Βουλευτές του ΚΚΕ ρωτούν τον υπουργό Εργασίας, αν θα παρέμβει για την προστασία των απολυόμενων από τα εργοστάσια ASICS TIGER και ΑΛΛΑΤΙΝΙ!

Σύρος: η «ναυαρχίδα» βουλιάζει

Με τις πενιές του Βαμβακάρη

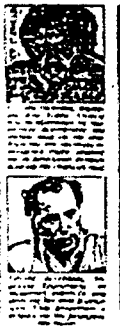

Από τους ταρσανάδες στο Νεώριο

"ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" 14/12/1992

ΡΤΗΜΑ V, Τεκμήριο 17
'ΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" 14/12/92

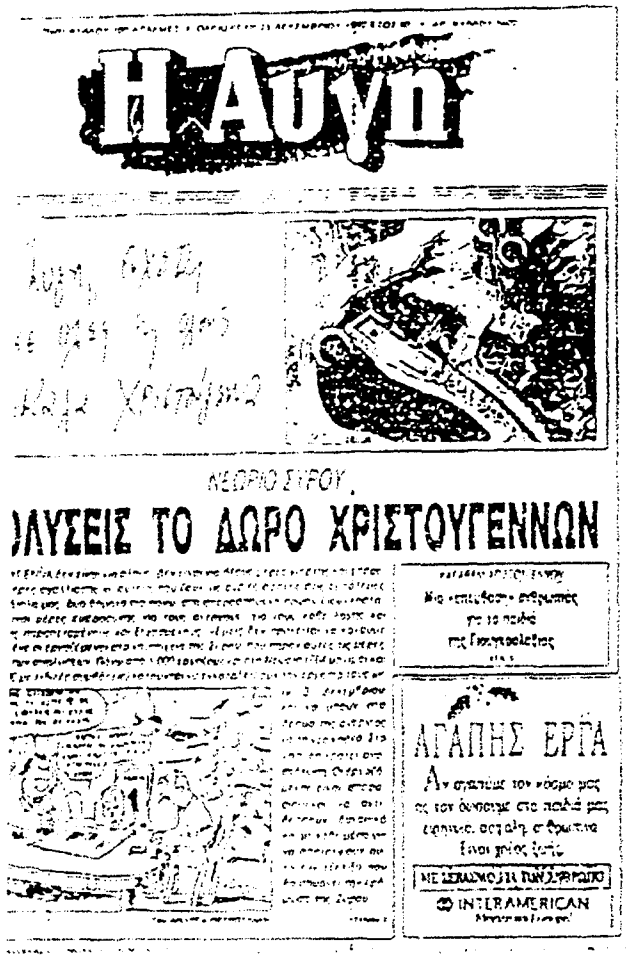

Η Αυγή

ΝΕΩΡΙΟ ΣΥΡΟΥ

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟ ΔΩΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

ΑΓΑΠΗΣ ΕΡΓΑ

INTERAMERICAN

Νεώριο Σύρου: οριστική η πώληση στον κ. Μυλωνά

ΕΝΩ ΟΙ ΠΡΩΗΝ ΑΠΟΛΥΘΕΝΤΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΛΑΒΕΙ ΤΟ ΝΑΥΤΙΛΙΕΙΟ

ΚΑ ΓΑΛΗΤΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ, επτά διφορετικές προσεγγίσεις για το ζήτημα των απολύσεων των
ομένων στο Νεώριο Σύρου

ΘΕΜΑ V, Τεκμήρια 18-19
"Η" 25/12/92, "ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ" 30/12/92

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ
Μαρτίου 1992 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ Αρ. Φύλλου 12 113-Δρχ. 100

Εξη οργής του πρωθυπουργού Κ. Μητσοτάκη

ΝΟΜΟΣ της ζούγκλας

Απόψη Εφαρμογή των νόμων

ΕΠΙ ΔΥΟ εβδομάδες περίπου οι Αθηναίοι ταλαιπωρούνται από τις «μηδενιστικές» απεργιακές κινητοποιήσεις των οδηγών λεωφορείων, τρόλεϊ και ηλεκτρικού σιδηροδρόμου.

ΓΕΡΟΝΤΕΣ, γυναίκες με μωρά στην αγκαλιά αναγκάζονται να διατρέχουν πεζή την πρωτεύουσα, τουρτουρίζοντας, επειδή η «συνδικαλιστική» ηγεσία ορισμένων σωματείων, επιβωμεί την ευθεία αντιπαράθεση με την κυβέρνηση. Αντιπαράθεση που υποβάλλεται από την ηγεσία του ΠΑΣΟΚ εν όψει των αναπληρωματικών εκλογών της 5ης Απριλίου στη δεύτερη περιφέρεια της Αθήνας.

ΣΤΗΝ ΤΑΛΑΙΠΩΡΙΑ αυτή προστέθη τις τελευταίες μέρες και η απεργία των τελωνειακών υπαλλήλων, που θα είχε ως αποτέλεσμα να στεγνώσουν τα βενζινάδικα, να μείνουν από πετρέλαιο θέρμανσης οι κατοικίες και να νεκρώσει όλη η χώρα, εν όψει μαλιστα και της κακοκαιρίας που ενέσκηψε.

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ δήθεν να σταθμίσει, με «φαρμακευτική ακρίβεια», τα υπέρ και τα κατά των απεργιακών κινητοποιήσεων. Να αποφανθεί αν ένας κλάδος με οικονομικά κυρίως αιτήματα, δικαιούται να ταλαιπωρεί την πλειοψηφία του ελληνικού πληθυσμού. Να επιβλέπει την απαιτούμενη τιμή. Να εφαρμόσει τους νόμους που έχουν ψηφισθεί ("ιατί διαφορετικά υπήρχε κίνδυνος να κατηγορηθεί και από τους οπαδούς της για ολιγωρία και έλλειψη αποφασιστικότητας.

ΚΑΙ ΤΟ ερώτημα που είχε τεθεί όταν αν μπορεί μια κυβέρνηση να πείσει ότι ελέγχει την κατάσταση, όταν οι διάφοροι «νονοί» κινούνται υπεράνω των νόμων, προκαλούν και ρεζιλεύουν την εξουσία. Η κυβέρνηση οφείλει να απαντήσει στη συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών ότι έχει τις ικανότητες να επιβάλει τους νόμους. Να πείσει ότι κυβερνά το κόμμα που ψηφίθηκε τον Απρίλιο του 1990 και όχι τα εκάστοτε παράκεντρα της Εκάλης ή της Χαριλάου Τρικούπη. Και αυτή αργότερα την υπάντηση έδωσε με την επιστράτευση των τελωνειακών

οσέλιδος τίτλος της "Απογευματινής" και κύριο άρθρο στη δεύτερη σελίδα. Ήταν η ή που αναπτυσσόταν το απεργιακό κύμα στην "Κοινή Ωφέλεια"

PTHMA V, Τεκμήριο 20
ΓΕΥΜΑΤΙΝΗ" 20/3/92

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΩΝ ΝΑΥΠΗΓΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

- "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ" Α.Ε. - Ναυπηγείο Σκαραμαγκά
- "ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ" Α.Ε.
- "ΝΑΥΣΙ" Α.Ε. - ΕΠΙΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΒΑΣΗ

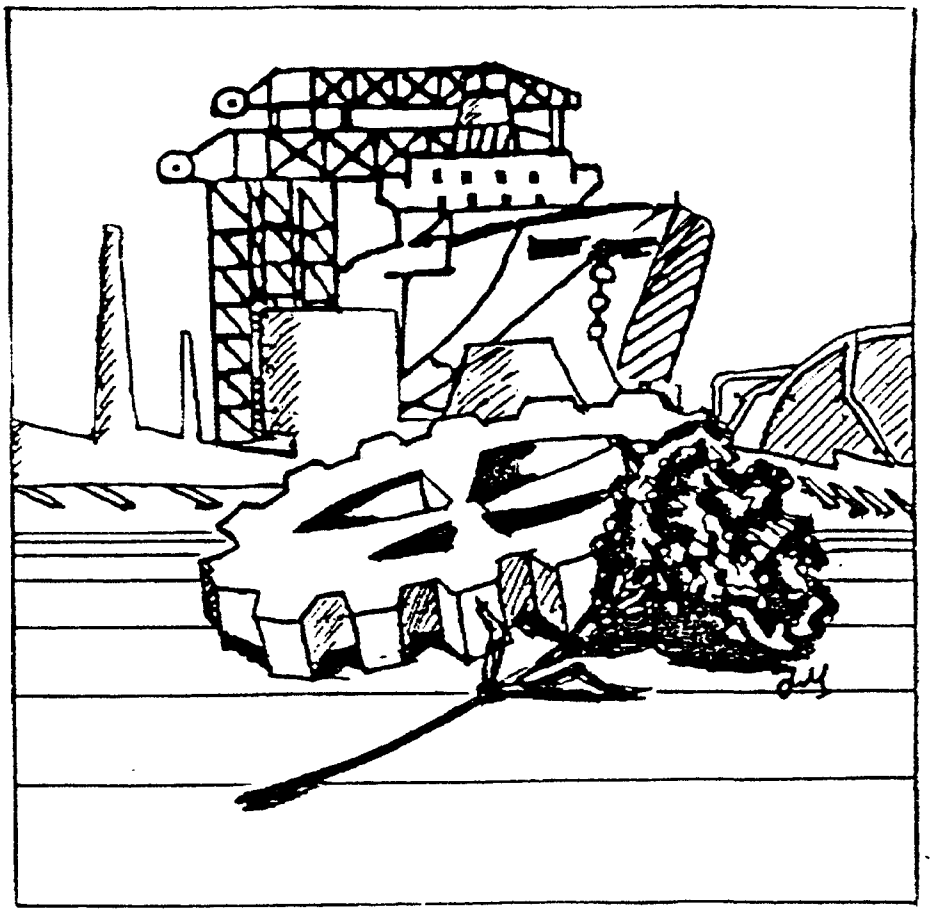

- Φλεβάρης 1991 -

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
"Η ΤΡΙΑΙΝΑ"

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΥΠΟΥ 24.1.1995

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ

Τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά είναι η μεγαλύτερη ναυπηγική βιομηχανία της χώρας μας και της Ανατολικής Μεσογείου.
Εχει έκταση 750 στρέμματα, διαθέτει πέντε δεξαμενές - τρείς πλωτές και δύο μόνιμες 250.000 και 500.000 DWT που είναι μια από τις μεγαλύτερες της Μεσογείου, μια ναυπηγική κλίνη για πλοία μέχρι 40.000 DWT και προβλήτες 2 Km.

Διαθέτει πλήρως εξοπλισμένα συνεργεία - μηχανουργείο, εφαρμογείο, σωληνουργείο, ελαφρύ και βαρύ ελασματουργείο, ξυλουργείο, ηλεκτρολογείο, λεβητοποιείο κ.λ.π. καθώς και πέντε ανοικτές προκατασκευές και μια κλειστή 4.600 m2 και ένα εργοστάσιο κατασκευής τροχαίου υλικού.

Οι δεξαμενές, η ναυπηγική κλίνη, οι πρβλήτες, τα εργοστάσια και οι προκατασκευές εξυπηρετούνται από 120 γερανούς και γερανογέρφυρες με ανυψωτική ικανότητα μέχρι και 120 τη. Διαθέτει επίσης 4 ρυμουλκά, 2 πλωτούς γερανούς και ένα πλωτό σταθμό υποδοχής και επεξεργασίας slops.

Τα κτίρια γραφεί αποθήκες συνεργεία - είναι 83.000τ.μ. Ολα αυτά αναφέρονται για να δείξουν οτι τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά είναι σε έκταση και μέσα όσα όλα τα άλλα Ναυπηγεία της χώρας μαζί.

Τα Ναυπηγεία απασχολούν σήμερα 3.100 εργαζόμενους και είχαν φθάσει να απασχολούν και 7.000 άτομα

Στα 37 χρόνια λειτουργίας τους έχουν επισκευάσει 8.000 περίπου πλοία και έχουν κατασκευάσει 150 σκάφη διαφόρων τύπων -πετρελαιοφόρα, φορτηγά, πολυτελή επιβατηγά, πλωτές δεξαμενές, ρυμουλκά, ψυγεία, αλλά και πυραυλάκατους, περιπολικά, κανονιοφόρους, βοηθητικά στόλου και τώρα φρεγάτες. Παράλληλα τα ναυπηγεία ασχολήθηκαν με μεταλλικές βιομηχανικές κατασκευές από δεξαμενές και δοχεία πιέσεως μέχρι και εξέδρα αντλήσεως πετρελαίου (PRINOS) σήμερα δε ασχολούνται με την κατασκευή τροχαίου υλικού για ΟΣΕ και ΗΣΑΠ έχοντας ήδη κατασκευάσει 150 βαγόνια (επιβατάμαξες, αυτοκινητάμαξες και ηλεκτράμαξες)

ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΝΑΥΠΗΓΕΙΟ ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ

Από το 1991 τα ναυπηγεία πουλιούνται τόσο από την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίς όσο και από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ και τα πουλάνε γιατί όπως ισχυρίζονται το επιβάλει η Ευρωπαική Ενωση (ΕΟΚ) και γιατί έχουν ζημιές.

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΚ

Η ΕΟΚ για να αντιμετωπίσει τόσο τον εσωτερικό ανταγωνισμό των χωρών μελών της όσο και για να αναδιαρθρώσει τον κλάδο για να αντιμετωπίσει την κρίση και τον ανταγωνισμό άλλων χωρών, κύρια της Απω Ανατολής, εκδίδει από το 1981 οδηγίες του Συμβουλίου της, "περί των ενισχύσεων στις ναυπηγικές εργασίες". Η πρώτη οδηγία ήταν η 81/363/ΕΟΚ και έκτοτε έχουν εκδοθεί επτά οδηγίες με ουσιαστικώτερες την 6η 87/167/ΕΟΚ και την 7η 90/648/ΕΟΚ. Σκοπός των οδηγιών ήταν -αναγνωρίζοντας την κρίση- να ελεγχθούν και σταδιακά μειωθούν οι άμεσες και έμμεσες κρατικές επιδοτήσεις στις εργασίες κατασκευών και μετασκευών καθώς και οι επιδοτήσεις για την αναδιάρθρωση του κλάδου προκειμένου αφ' ενός μεν να αποκατασταθούν δίκαιοι όροι ανταγωνισμού στην Κοινότητα και αφ' ετέρου βαθμιαία να προσαρμοσθεί ο κλάδος στις συνθήκες που επικρατούν στην διεθνή αγορά. Τα ποσοστά των ενισχύσεων αυτών καθορίζονται ως εξής 1987 και 88 28%, 1989 26%, 1990 20%, 1991 13% και με την καινούργια οδηγία θα καθορισθούν σε χαμηλότερα επίπεδα πιθανόν 9% με τάση στο άμεσο μέλλον να μηδενισθούν.

Οι ελληνικές κυβερνήσεις δεν αξιοποίησαν τις οδηγίες αυτές, καμμιά επιδότηση δεν έδωσαν στον κλάδο και κανένα μέτρο δεν πήραν για την αναδιάρθρωση του.

Οι Ελληνικές Κυβερνήσεις μη έχοντας κλαδική πολιτική, σε αντίθεση με την Ισπανία, ατυχώς δεν ζήτησαν την λήψη ειδικών μέτρων για την αναδιάρθρωση της ελληνικής ναυπηγικής βιομηχανίας κατά την περίοδο ισχύος της έκτης Κοινοτικής οδηγίας (1987-1990). Μόνο κατά την ψήφιση της 7ης Κοινοτικής Οδηγίας ζητήθηκε η λήψη ειδικών μέτρων για την αναδιάρθρωση των ναυπηγείων μας και η ρύθμιση που επετεύχθη και περιελήφθη στο άρθρο 10 έθεσε πιεστικά χρονικά όρια και περιόρισε στο ελάχιστο τις δυνατότητες αποφάσεων και ελιγμών για την χάραξη μιάς εθνικής πολιτικής στον κλάδο. Σε αντίθεση με εμάς τα άλλα κράτη όπως η Ισπανία και η Γερμανία πέτυχαν ευνοικώτερους όρους ενώ άλλες χώρες έχοντας χαράξει εθνική πολιτική εδώ και πολλά χρόνια όπως η Ολλανδία και Δανία παρουσιάζονται σήμερα κατά των επιδοτήσεων.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας μη έχοντας -όπως και η προηγούμενη κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ- κλαδική πολιτική για την Ναυπηγική Βιομηχανία και εφορμούμενη από τον άκρατο φιλελευθερισμό ενέδωσε στις πιέσεις του διευθυντηρίου της ΕΟΚ και αποδέχθηκε το κλείσιμο ή ξεπούλημα των ναυπηγείων της χώρας μας. Παρ' όλα αυτά και αυτή ακόμη η 7η Κοινοτική Οδηγία προβλέπει την παραμονή κατά πλειοψηφία 51% ενός ναυπηγείου στον κρατικό έλεγχο για εθνικούς λόγους (Αμυνα). Και αντί η σημερινή κυβέρνηση να έρθει να αγωνισθεί στις Βρυξέλλες να βελτιώσει όσο μπορεί το δυσμενές κλίμα που δημιούργησε για τις ναυπηγικές βιομηχανίες της χώρας, η Νέα Δημοκρατία έρχεται και απεμπολεί ακόμη και αυτό το ελάχιστο 51% και τον έλεγχο της μοναδικής ναυπηγικής βιομηχανίας που της έχει απομείνει τόσο για την εθνική άμυνα, όσο και για άσκηση πολιτικής στον κλάδο και την πουλά από 51% μέχρι 100%.

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΖΗΜΙΕΣ

Είναι γεγονός οτι όπως δείχνουν τα βιβλία της εταιρείας η συσσωρευμένη ζημιά στον ισολογισμό 31.12.93 είναι 343,4 εκ. $

Από πού όμως προήλθαν ας το δούμε αναλυτικά:

1. Ζημιά μέχρι 31.3.1985 (περίοδος Νιάρχου)	57 εκ. $
2. Ζημιά από πλοία Νιάρχου	20 εκ. $
3. Αποσβέσεις που δεν έγιναν μέχρι 31.3.85 και επιβάρυναν επόμενες χρήσεις	20 εκ. $
4. Μισθοί περιόδου που ήταν υπό εκκαθάριση Νιάρχου (1/4 - 2/9/85	16 εκ. $
	113 εκ. $

Όλα αυτά είναι καθαρά ζημιές Νιάρχου στις οποίες αν προστεθούν και οι ζημιές που οφείλονται στο κλείσιμο (υποαπασχόληση προσωπικού για ένα χρόνο τουλάχιστον, μειωμένα έσοδα, ζημιά δεξαμενής Νο 5, αποζημιώσεις μελών Δ.Σ. Νιάρχου κ.λ.π. τότε ξεπερνάμε τα 130 εκ.$.

Ετσι το Ναυπηγείο ξεκινά στις 2.9.85 χρεωμένο άδειο από δουλειές με 4.500 εργαζόμενους και για να καλύψει τα λειτουργικά του έξοδα δανείζεται από την ΕΤΒΑ με επιτόκιο 32%.

Τα χρηματοοικονομικά στους ισολογισμούς από 2.9.85 μέχρι 31.12.93 είναι 185,6 εκ.$ και προέρχονται κυρίως από τα δάνεια της ΕΤΒΑ.

Χρηματοοικονομικό

1985 (2/9 - 31/12)	2,7 εκ. $
1986	2 "
1987	4,8 "
1988	8,7 "
1989	10 "
1990	24 "
1991	28 "
1992	51,3 "
1993	54 "
Σ ύ ν ο λ ο :	185,6 εκ. $

Αλλά και αυτή ακόμη η ζημιά από την κατασκευή των πλοίων ψυγείων για την Σοβιετική Ένωση που κατασκευάστηκαν από 1986 - 1990 και ανήλθε σε 36 εκ.$ οφείλεται στο οτι οι τιμές είχαν συμφωνηθεί από την Διοίκηση Νιάρχου και η Διοίκηση το 1985 ήτο σε μειωνεκτική διαπραγματευτική θέση μη έχοντας άλλη μακροπρόθεσμη εργασία.

Διαβάζοντας όμως τους ισολογισμούς από το 1986 μέχρι σήμερα παρατηρούμε οτι:

1. Η εταιρεία όλα τα χρόνια είχε Μικτό Θετικό Αποτέλεσμα

2. Τα αποτελέσματα προ χρηματοοικονομικών και αποσβέσεων τουλάχιστον από το 1991 ήταν θετικά.

3. Αν δεν υπήρχε η ζημιά των ψυγείων και το κόστος του προσωπικού χωρίς απασχόληση
και τα προηγούμενα χρόνια οι χρήσεις θα ήταν κερδοφόρες.

Αρα η εταιρεία είναι και βιώσιμη και κερδοφόρα αν γίνουν ορισμένες διαρθρωτικές κινήσεις.

Οι συσσωρευμένες υποχρεώσεις της εταιρείας στις 30.9.94 είναι 360,6 εκ.$.

	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΤΟΚΟΙ Η ΠΡΟΣΤΙΜΑ	ΣΥΝΟΛΑ
ΕΤΒΑ	56,1	109,85	165,95
ΕΤΕΒΑ	0,4	1,15	1,55
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	-	4,81	4,81
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ	0,84	0,87	1,71
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	63,66*	39,39	103,05
ΦΟΡΟΙ	4,20	9,97	13,94
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΙΚΑ ΠΟΥ ΑΝΕΛΑΒΕ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	10,9	4,44	15,41
ΟΑΕΔ	1,35		1,35
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ			11,31
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ			2,67
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΠΕΛΑΤΩΝ			36,45
		171.84	360,63

* Τα 63,66 εκ. $ είναι δάνεια της ΕΤΒΑ με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου που τα κύρυξε η ΕΤΒΑ ληξιπρόθεσμα και τα πέρασε στο Δημόσιο σύμφωνα με το σχέδιο HAMBROS το 1992. Από το ποσό αυτό κεφάλαιο είναι 29,4 εκ.$ και τόκοι που κεφαλαιοποιήθηκαν 34,26 εκ. $. Αρα οι τόκοι και τα πρόστιμα είναι 206,1 εκ. $. Δηλαδή από ΕΤΒΑ λάβαμε δάνεια 85,5 εκ.$ και μας χρεώθηκαν τόκοι και πρόστιμα 183,5 εκ.$. Το Ναυπηγείο χάνει και η ΕΤΒΑ κερδίζει.
Επίσης πρέπει να σημειώσουμε οτι έγινε κατάπτωση ποσού 743 εκ. δρχ. που ήταν χρέος προς το δημόσιο από την δωρεά που έκανε ο Νιάρχος (Πυροσβεστικό Αεροπλάνο). Ευεργέτης με χρέωση δική μας.

Επίσης όλα αυτά τα χρόνια μετά το 1985.

Ενώ δικαιούμαστε 90 εκ. $ επιδότηση βάσει της 6ης και 7ης κοινοτικής οδηγίας, δεν λάβαμε ούτε δραχμή αντίθετα καλύπταμε τις ζημιές με δάνειο.

Στα 9 αυτά χρόνια αλλάξαμε 13 Διοικήσεις, ήμασταν ενάμισυ χρόνο σε εκκαθάριση και έγιναν δύο άγονοι διαγωνισμοί. Κινήσεις δηλαδή που κάθε άλλο παρά ευνοούν την εξυγείανση και ανάπτυξη της εταιρείας.

Εχουν να γίνουν 20 χρόνια σοβαρές επενδύσεις για εκσυγχρονισμό της μονάδας. Για να γίνει ανταγωνιστική και αποδοτικώτερη η λειτουργία της σύμφωνα με υπάρχουσες μελέτες απαιτούνται επενδύσεις 10 -15 δις, αντί αυτού έγιναν μόνο 2,5 δις το 1990 -1991 για το έργο της κατασκευής φρεγατών με χρήματα του Ναυπηγείου.

Παρ΄ όλα αυτά στα 9 χρόνια 1985-1994:
Επισκευάστηκαν 1300 πλοία.
Κατασκευάστηκαν 2 bulk carriers, 4 πλοία ψυγεία για την Σοβιετική Ενωση, 4 περιπολικά ανοικτής θαλάσσης και 1 πετρελαιοφόρο, κατασκευάζονται 3 φρεγάτες για το Πολεμικό Ναυτικό καθώς επίσης κατασκευάστηκαν 120 βαγόνια για ΟΣΕ και ΗΣΑΠ.

Από αυτά, μπορούμε να δούμε ποιά τα έργα των κυβερνήσεων και ποιά των εργαζομένων και ακόμα ποιά είναι η αλήθεια για τις ζημιές.

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Με την ιδιωτική πρωτοβουλία δεν έχουμε καμμία προκατάληψη. Είμαστε όμως αντίθετοι με την ιδιωτικοποίηση του Ναυπηγείου για τους εξής λόγους:

Η εμπειρία που έχουμε για την συμπεριφορά στον κλάδο της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Η Εθνική στρατηγική σημασία του ναυπηγείου μας μια και συνδέεται άμεσα με την Εθνική Αμυνα αλλά και την Εθνική Οικονομία.

Μήπως η ιδιωτική πρωτοβουλία είναι η πανάκεια που θα λύσει το πρόβλημα του κλάδου και του Ναυπηγείου μας; Σαφώς όχι. Μήπως ο Σκαραμαγκάς δεν ανήκε στο Νιάρχο, η Ελευσίνα στον Ανδρεάδη, η Σύρος στον Γουλανδρή, η Χαλκίδα στον Καρρά και η ΝΑΥΣΙ στον Τσεπερλή;
Τι έκαναν οι κύριοι αυτοί; Αφού τα εκμεταλλεύτηκαν, τα έκαναν ζημιογόνα και τα εγκατέλειψαν στο κράτος. Αλλά και οι κανούργιοι ιδιοκτήτες τί κάνουν;
Μήπως ο Περατικός εξυγείανε και έκαν κερδοφόρο την Ελευσίνα; Οχι ζημιές έχει και πάλι και μεγάλες 18 δις σε 3 χρόνια και στις πληρωμές του έχει πρόβλημα και σύντομα θα το εγκαταλείψει αφού θα φάει τα δάνεια που έχει πάρει και δεν θα έχει δώσει και δραχμή για την αγορά. Αλλά και η AMBER στη Σύρο ακόμα ανέργους έχει τους εργαζόμενους του Νεωρίου και τους προσλαμβάνει για τρείς ημέρες ή μιά εβδομάδα σαν εργολάβος. Ετσι μπορεί να κερδίσει.

Για να μην μιλήσουμε για τον Λελάκη που χρωστά από το 1989 τα ενοίκια για τη Χαλκίδα.

Αυτοί είναι οι νέοι "επενδυτές" που θα αναπτύξουν τον κλάδο και που θα τους εμπιστευθούμε την ανάπτυξη της μεγαλύτερης βιομηχανίας μας, του Σκαραμαγκά, και την εθνική μας άμυνα;

ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Το Ναυπηγείο Σκαραμαγκά:

Είναι η μεγαλύτερη ναυπηγική βιομηχανία της χώρας.

Είναι από τις λίγες εναπομείνασες βαριές βιομηχανίες.

Είναι από τις πιό συναλλαγματοφόρες επιχειρήσεις - το 1991 είχει τζίρο 125 εκατομμύρια δολλάρια από τα οποία τα 100 περίπου εισήχθησαν σε συνάλλαγμα.

Είναι από τις βιομηχανίες εντάσεως εργασίας που συμβάλλουν στην απασχόληση εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού - απασχολούν σήμερα 3.100 εργαζόμενους και απασχόλησαν και 7.000 εργαζόμενους-.

Εξυπηρετεί και συνδέεται άμεσα με την ελληνική και διεθνή εμπορική ναυτιλία που είναι από τους βασικότερους παράγοντες της οικονομίας μας.

Συνδέεται με ένα μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων - πραναυπηγικές βιομηχανίας - και τοπικής αγοράς του Περάματος και του Πειραιά, και συμβάλλει στην απασχόληση ενός πολλαπλάσιου αριμού εργαζομένων και ενός μεγάλου παράλληλου κύκλου εργασιών.

Από αυτά τα λίγα μπορούμε να βγάλουμε τα συμπεράσματα μας για την σημασία που έχει η μονάδα αυτή για την Εθνική Οικονομία και πόσο απαραίτητη είναι για το κράτος για να ασκεί μέσα από αυτή κλαδική πολιτική.

ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

Εδώ και πάρα πολλά χρόνια, το Ναυπηγείο Σκαραμαγκά αποτελεί ουσιαστικό κομμάτι της πολεμικής μας βιομηχανίας. Στις εγκαταστάσεις του έχουν επισκευασθεί, μετασκευασθεί και εκσυγχρονισθεί μεγάλος αριθμός πλοίων του Πολεμικού Ναυτικού. Παράλληλα, έχουν κατασκευασθεί νέα σκάφη όπως πυραυλάκατοι, περιπολικά και βοηθητικά του στόλου και σήμερα κατασκευάζονται τρείς φρεγάτες από τα πιό σύγχρονα πολεμικά πλοία.

Ηδη είναι γνωστό οτι ο Υπουργός Εθνικής Αμυνας διαπραγματεύεται την αγορά τεσσάρων υποβρυχίων και η αγορά αυτή συνδέεται με την κατασκευή τους στα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά, τα μόνα που μπορούν να αναλάβουν τέτοιο έργο. Το έργο αυτό ύψους 400 δις θα δώσει απασχόληση στο 60% της εταιρείας για 10 χρόνια μετά το πέρας των φρεγατών 1998.

Παράλληλα η προώθηση στην διεθνή αγορά των περιπολικών ανοικτής θαλάσσης που σχεδίασαν και κατασκεύασαν τα ναυπηγεία για το Πολεμικό Ναυτικό καθώς και η συντήρηση και εκσυγχρονισμός του Στόλου μαζί με το μεγάλο έργο των υποβρυχίων δίνουν προοπτικές για πέρα από το 2010.

Η γεωγραφική θέση της χώρας μας και τα εθνικά προβλήματα που αντιμετωπίζει κυρίως στον ευαίσθητο χώρο του Αιγαίου, κάνουν κατανοητή τη μεγάλη ανάγκη ύπαρξης ενός ισχυρού και σε ετοιμότητα Πολεμικού Ναυτικού και τη σημασία που έχει γι΄ αυτό η ύπαρξη μιας κρατικής ικανής και έμπειρης βιομηχανικής μονάδας όπως το Ναυπηγείο Σκαραμαγκά.

ΤΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΠΟΥΛΑΕΙ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Με όλα αυτά που προανέφερα πιστεύω οτι έγινε κατανοητό τί πάει να πουλήσει η κυβέρνηση.- Μιά μονάδα Εθνικής Στρατηγικής Σημασίας για την άμυνα και οικονομία της χώρας
- Την μεγαλύτερη σε έκταση μέσα και κύκλο εργασιών ναυπηγική βιομηχανία της χώρας και της ανατολικής Μεσογείου.
- Την τελευταία βαριά βιομηχανία της χώρας
- Μιά μονάδα βιώσιμη και υπό ορισμένες συνθήκες κερδοφόρα.

Πιστεύω επίσης οτι έγινε κατανοητό ποιά είναι η αλήθεια για τις ζημιές και οτι δεν είναι προκατάληψή μας η αντίθεση στην ιδιωτική πρωτοβουλία.

Αλλά ας δούμε και ένα άλλο μεγάλο κεφάλαιο "πως πουλάει η κυβέρνηση το Ναυπηγείο;"

- Χαρίζοντας με ανορθόδοξο τρόπο όλες τις ζημιές της εταιρείας 80 δις. Ηδη υπεγράφη από ΕΤΒΑ Υπουργείο Οικονομικών και Διοίκηση της Εταιρείας Συμφωνητικό για την διαγραφή των χρεών βάσει του άρθρου 44 του Ν.1892/90. Αυτό το συμφωνητικό θα υποβληθεί στο Εφετείο Αθηνών για έγκριση.

  Πιστεύουμε οτι στην περίπτωση των Ναυπηγείων δεν ισχύουν σήμερα οι όροι του νόμου για την ρύθμιση χρεών α) Υποχρεώσεις 5πλάσιες του κεφαλαίου μιά και το κεφάλαιο είναι 24 δις και οι υποχρεώσεις 85 δις και β) η εταιρεία να είναι σε παύση πληρωμών που και αυτό νομικά δεν ισχύει.

  Οχι οτι διαφωνούμε με την διαγραφή χρεών αλλά δεν μπορούμε να δεχθούμε οτι παρατυπούμε για να χαρίσουμε μια κρατική εταιρεία σε ιδιώτη.

- Με νόμο δίνουμε τη χρήση 300 στρεμμάτων κρατικής γής που προήλθε από προσχώσεις και περιλαμβάνει όλες τις προβλήτες και την Νο 5 μόνιμη Δεξαμενή στον μελλοντικό ιδιώτη αγοραστή.

- Με νόμο νομιμοποιούνται όλα τα αυθαίρετα κτίσματα (τα 2/3 του Ναυπηγείου) και δίνεται καθαρό το Ναυπηγείο στον νέο ιδιοκτήτη.

- Με τον ίδιο νόμο αναλαμβάνει το Δημόσιο και η ΕΤΒΑ να καταβάλλει το ποσόν των αποζημιώσεων για τους εργαζόμενους που δεν θέλει ο ιδιώτης αγοραστής. Καμμιά πρόνοια για το εξειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό.

- Με τον ίδιο νόμο παραχωρεί στον ιδιώτη όλα τα προνόμια που είχε η εταιρεία με την ιδρυτική της σύμβαση (Νιάρχου).

- Προκήρυξε τον διαγωνισμό χωρίς να έχουν στα χέρια τους η ΕΤΒΑ και το Υπουργείο αποτίμηση της αξίας της εταιρείας. Μόλις πρίν 10 μέρες έκανε διαγωνισμό για να βρεί εταιρεία να αποτιμήσει το Ναυπηγείο. Μέχρι τότε μας έλεγε ο υπουργός οτι θα πάει με την τιμή που θα δώσει η αγορά.

- Παράλληλα δίνουμε προίκα στον ιδιώτη
  . Το πρόγραμμα φρεγατών
  . Το πρόγραμμα κατασκευής βαγονιών για ΟΣΕ και ΗΣΑΠ
  . Το πρόγραμμα κατασκευής των υποβρυχίων

  Δηλαδή του καλύπτει το κράτος το 60% των εργασιών του και του χαρίζει σχεδόν όλα τα μέσα (προβλήτες και δεξαμενές) για να παίξει και με τις επισκευές πλοίων στις οποίες η εταιρεία από παράδοση έχει συγκρικά πλεονεκτήματα.

Και τέλος ο υπουργός πουλά το Ναυπηγείο επισείοντας σε περίπτωση αποτυχίας την απειλή του κλεισίματος ή της διάλυσης και τμηματικής πώλησης κατ΄ εντολή τάχα της ΕΟΚ πράγμα που επιδιώκουν με πολλούς τρόπους και Ελληνες "επενδυτές".

ΤΙ ΔΕΝΕ ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

Οι εργαζόμενοι του Ναυπηγείου Σκαραμαγκά τα τελευταία χρόνια, **ΑΝΤΙΣΤΕΚΟΝΤΑΙ - ΑΓΩΝΙΖΟΝΤΑΙ - ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ - ΚΑΙ ΔΟΥΔΕΥΟΥΝ.**

ΑΝΤΙΣΤΕΚΟΝΤΑΙ στην προχειρότητα, στην αδιαφορία, στον ερασιτεχνισμό και πολλές φορές στις σκοπιμότητες, στο παιχνίδι των διαφόρων συμφερόντων και στις προσπάθειες ξεπουλήματος και διάλυσης του ναυπηγείου

ΑΓΩΝΙΖΟΝΤΑΙ για την λειτουργία και ανάπτυξη του ναυπηγείου για την εξασφάλιση της δουλειάς τους για να αποτρέψουν τη συρρίκνωση, το ξεπούλημα και το κλείσιμο του μεγαλύτερου ναυπηγείου της χώρας.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ λύσεις για την εξυγείανση και ανάπτυξη του ναυπηγείου. Δεν μένουν μόνο σε στείρα συνθηματολογία, αλλά υποβάλλουν από το 1991 μελέτη - πρόταση για την εξυγείανση της μονάδας και με στοιχεία καταρρίπτουν όλα τα κατά καιρούς σχέδια που έγιναν και εξυπηρετούσαν άλλους σκοπούς. Αντί όμως γονίμου διαλόγου εξακολουθούν να ακούν κυβερνητικές αποφάσεις και βλέπουν αποτυχημένους χειρισμούς που οδηγούν στην διάλυση του ναυπηγείου.

ΔΟΥΔΕΥΟΥΝ και παράγουν, παρά τα συσσωρευμένα προβλήματα και τους πειραματισμούς. Επισκεύασαν πάνω από 1300 πλοία, κατασκεύασαν νέα πλοία για το Πολεμικό Ναυτικό και βαγόνια για τον ΟΣΕ και ΗΣΑΠ.

Εξακολουθούμε να πιστεύουμε οτι υπάρχει λύση και αυτή είναι η λύση του 49 - 51%. Το 51% να κρατήσει το κράτος και το 49% να το πάρουν οι εργαζόμενοι.

Πρόταση που

1. Είναι σύμφωνη με τις οδηγίες της ΕΟΚ.

2. Τονίζει την Εθνική και Στρατηγική σημασία της εταιρείας.

3. Εξασφαλίζει την κρατική περιουσία και δίνει στο Δημόσιο την δυνατότητα παρέμβασης σε μια βιομηχανία που συνδέεται με την Εθνική άμυνα και καθορίζει πολιτική σε ένα κλάδο.

4. Είναι μια ευκαιρία για μια άλλη πολιτική τόσο από τους εργαζόμενους για υπεύθυνη συμμετοχή και εργασία όσο και για το κράτος εγκαταλείποντας την μικροπολιτική που έκανε μέχρι σήμερα μέσω των κρατικών εταιρειών.

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
"Η ΤΡΙΑΙΝΑ"
ΤΗΛ. 55.73.430

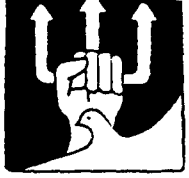

ΓΡΑΦΕΙΟ: ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ 3 - ΧΑ·Ι·ΔΑΡΙ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ } 82/28-4-1972 ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθ. Πρωτ. .....

Σκαραμαγκάς 13 Οκτωβρίου 19

ΔΕΛΤΙΟΥ ΤΥΠΟΥ

Ο αγώνας των εργαζομένων στα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά που έχει μια μεγάλη πο
ρεία και ιστορική διαδρομή σήμερα έχει τα πρώτα θετικά αποτελέσματα.
Το Νέο Δ.Σ. της εταιρείας που ορίστηκε χθές και συνεδρίασε σήμερα, εξέλε
ξε για πρόεδρό τον ίδιο τον Διοικητή της ΕΤΒΑ κ. ΚΑΣΜΑ. Μέλη του Δ.Σ
είναι οι κ.κ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ - ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ - ΚΑΡΑΛΗΣ και οι τρείς εκπρόσωπ
των εργαζομένων οι συνάδελφοι ΚΟΝΤΑΚΗΣ Γ. - ΤΡΙΓΩΝΗΣ Α. - ΜΥΡΙΟΥΝΗΣ Σ.

Οι ευθύνες που αναλαμβάνει το νέο Δ.Σ. είναι τεράστιες.

- Υλοποίηση της Συμφωνίας ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ - ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ - ΕΤΒΑ
- Στην Υπέρβαση του κλασικού προτύπου διαχείρισης
- Στη χάραξη επιλογών που θα προωθούν το τρίπτυχο ΕΞΥΓΕΙΑΝΣΗ-ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.
- Στην Στράτευση ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ πάνω σ'ένα σχέδιο με κοινούς στόχους και επί μέρους συμφωνίες για την έξοδο από την κρίση.

Μ'αυτές τις σκέψεις ευχόμαστε στο Νέο Δ.Σ. κάθε επιτυχία.

Το Σωματείο σ'αυτή την κρίσιμη φάση που αρχίζουμε δηλώνει για άλλη μιά φ
ρά οτι ΘΑ ΣΤΗΡΙΞΕΙ ΤΙΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ του νέου Δ.Σ. που θα έχουν κατεύθυνσ
τις πιό πάνω σκέψεις μας τονίζοντας παράλληλα οτι ΒΑΣΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ Τ
ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΑΥΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥ ΝΑΥΠΗΓΕΙΟΥ.
Οι εργαζόμενοι σήμερα ανταποκρίνονται με ευθύνη σε κάθε προσπάθεια για τ
ενίσχυση της παραγωγικότητας και την επιτυχή πορεία του Ναυπηγείου.
Στη Δύσκολη φάση που μπαίνουμε σήμερα είμαστε υποχρεωμένοι σαν Συνδικάτ
του χώρου να καλέσουμε τους πελάτες του Ναυπηγείου να εξακολουθήσουν να
το εμπιστεύονται γιατί η εμπειρία και η τεχνογνωσία των εργαζομένων του
Ναυπηγείου εξακολουθείνα είναι και αξια και δυσεύρετη. Επίσης καλούμε τα
ΕΛΛΗΝΕΣ εφοπλιστές να στηρίξουν αυτή την προσπάθεια γιατί η ΕΛΛΗΝΙΚΗ Ο
ΝΟΜΙΑ, η ΧΩΡΑ ΜΑΣ, ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ έχουν ανάγκη την ανάπτυξη και όχι στ
ΜΑΡΑΣΜΟ.
ΚΑΛΟΥΜΕ τους εργαζόμενους του Ναυπηγείου στην Δύσβατη και πρωτόπειρη πρ
σπάθεια για τα ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ τουλάχιστον που μπήκαμε να κλείσουν τ
τιά τους στις Κασάνδρες και στους κάθε λογής "Τιμητές των αγώνων μας"
ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΤΕΛΕΙΩΣΕ ΣΗΜΕΡΑ - ΑΥΡΙΟ ΑΡΧΙΖΕΙ ΜΙΑ ΝΕΑ ΜΕΡΑ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΤΥ
ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΕΝ.ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΩΜΑΤΕΙΟ:
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
"Η ΤΡΙΑΙΝΑ"
ΤΗΛ. XXXXXXXX
5578997

ΕΔΡΑ: ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ: ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ 3-ΧΑ-Ι-ΔΑΡΙ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ } 82/28-4-1972 ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθ. Πρωτ. .....

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Σκαραμαγκάς 11.12.95

Συναδέλφισσες - Συνάδελφοι,

Μετά απο μια μεγάλη καθυστέρηση απο πλευράς κυβέρνησης τελικά το ΝΟΜΟΣΧΕ κατατέθηκε στη Βουλή και ψηφίζεται αυτή την εβδομάδα.

Το Δ.Σ. του Σωματείου όπως είχε δεσμευτεί συνεδρίασε σήμερα το πρωϊ και κατέγραψε όλες τις παρατηρήσεις και οι οποίες θα σταλούν σήμερα στον Υπ. Βιομηχανίας κ. ΠΕΠΟΝΗ. Με την Γενική φιλοσοφία του Νομοσχεδίου είμαστε σύμφωνοι.

Το σημαντικό στο ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ είναι ότι η συμφωνία πλαίσιο Εργαζομένων-ΕΤ αποτελεί άρθρο του Νομοσχεδίου.

Συναδέλφισσες - Συνάδελφοι,

'Οπως γίνεται κατανοητό απ'όλους, είναι δύσκολο σε ένα χαρτί να αποτυπω θούν τα άρθρα ενός νομοσχεδίου και οι παρατηρήσεις μας.

Ενα όμως είναι σίγουρο. Το ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ είναι στην φιλοσοφία της Συμφωνία Πλαισίου και που έχει ψηφιστεί στη Γενική μας Συνέλευση από το 75% των Εργαζομένων.

Συναδέλφοσσες - Συνάδελφοι,

Μετά από αυτή την εξέλιξη είμαστε υποχρεωμένοι να ξεκινήσουμε διαδικασί που προβλέπονται στον νόμο όπως, Ιδρυση Συνεταιρισμού, έγκριση καταστατ κού από Γ.Συνέλευση.

Σήμερα το Σωματείο κυκλοφορεί καταστάσεις στις οποίες πρέπει να **ΥΠΟΓΡΑΨΟΥΜΕ ΟΛΟΙ** , είναι για την ίδρυση του Συνεταιρισμού του οποίου το καταστατικό θα εγκριθεί σε Γ.Συνέλευση στις αρχές Γενάρη.

Συναδέλφισσες - Συνάδελφοι,

Ο νόμος είναι σήμερα ένα γεγονός.

Ο καθένας από εμάς μπορεί να διατηρήσει τις απόψεις του για την ΛΥΣΗ 51% - 49% , εντούτοις όμως είμαστε υποχρεωμένοι να συμμετέχουμε ΟΛΟΙ στ ίδρυση του Συνεταιρισμού όπως προβλέπει ο νόμος γιατί έτσι εξασφαλίζουμ την Διατήρηση της Απασχόλησης - την Διατήρηση του Ναυπηγείου στο Δημόσι και τέλος πιστεύουμε πως το Ναυπηγείο μπορεί να ζήσει επειδή το θέλει η Συντριπτική Πλειοψηφία των Εργαζομένων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΚΑΤΟΣ ΣΤ.

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΧΟΥΤΖΟΥΜΗΣ Π.

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ "Η ΤΡΙΑΙΝΑ" ΔΙΑ ΤΟ Δ.Σ. 19 62

ΑΡΘΡΗΜΑ V, Τεκμήριο 23

ΣΩΜΑΤΕΙΟ:
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
"Η ΤΡΙΑΙΝΑ"
ΤΗΛ. 55.73.430

ΕΔΡΑ: ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ: ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ 3-ΧΑ·Ι·ΔΑΡΙ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ } 82/28-4-1972 ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΩ. ΔΙΚΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθ. Πρωτ. .....

Σκαραμαγκάς 13 Δεκεμβρίου

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Μετά από αγωνία μηνών επιτέλους κατατέθηκε το Νομοσχέδιο που επικυρώνε την συμφωνία πλαίσιο που έχει υπογραφεί και έχει εγκριθεί από το 75% τ εργαζομένων.

Για την καθυστέρηση των τριών μηνών έχει σοβαρή ευθύνη η κυβέρνηση. Εί με αρχίσει να ανησυχούμε γιατί πραγματικά δεν μπορούσαμε να εξηγήσουμε τους λόγους της καθυστέρησης κατάθεσης του νομοσχεδίου, αλλά τέλος καλό όλα καλά!!!

Το νομοσχέδιο, το πολύ μέχρι αύριο, γίνεται νόμος του κράτους, που με φήνεια επισημοποιεί την σχέση 51% στο Δημόσιο και 49% στους εργαζόμενο

Οι διαδικασίες που ξεκίνησαν από χθές (μάζεμα υπογραφών) για την σύστα του συνεταιρισμού κλπ. είναι διαδικασίες αναγκαίες, προκειμένου να υπά ο φορέας που θα αναλάβει την διαχείρηση των μετοχών και αυτός δεν μπορ να είναι άλλος από τον συνεταιρισμό όλων των εργαζομένων αλλά και την γραφή των μετόχων.

Επειδή όμως κάποιοι κάνουν οτι δεν καταλαβαίνουν τα αυτονόητα και προ θούν να δημιουργήσουν για άλλη μια φορά εμπόδια σε κάτι που όχι μόνο έ πίστεψαν, αλλά και που πολέμησαν λυσσαλέα με απαράδεκτους χαρακτηρισμο του τύπου (κατάπτυστη συμφωνία) και πολλά άλλα.

Το Σωματείο λοιπόν ζητάει τις υπογραφές μας για να συστήσει τον συνετα ρισμό που θα διαχειρισθεί τις μετοχές του 49%, οι υπογραφές δεν έχουν μιά σχέση με το νομοσχέδιο γιατί αυτό θα ψηφιστεί στη βουλή και όχι σ Σκαραμαγκά. Για μιά ακόμη φορά λέμε ξεκάθαρα οτι το νομοσχέδιο επικυρώ στην ουσία την συμφωνία πλαίσιο που με συντριπτική πλειοψηφία ύστερα μυστική ψηφοφορία εγκρίναμε.

Επειδή όμως μας προκαλούν, εμείς τους απαντούμε οτι είναι ψεύτες και συκοφάντες που το μόνο τους ενδιαφέρον είναι η αποτυχία του νέου σχήμ Σας παραθέτουμε λοιπόν τα κύρια σημεία του νομοσχέδιου για να τους παρ δώσουμε στην κρίση σας.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ

1. Η συμμετοχή μας στο Επενδυτικό Πρόγραμμα είναι ένα από τα πιό θετι σημεία που αναφέρονται στο Νόμο.

Το επενδυτικό πρόγραμμα είναι 12 δις περίπου.

- Τα 2.200 δις θα δοθούν από το 51% ΕΤΒΑ & 49% εργαζόμενους αναλογικ όπως προβλέπει η συμφωνία πλαίσιο.
- Στους εργαζόμενους αναλογεί 1 δις που θα καταβληθεί σε μηνιαίες έ όπως προβλέπει η Συμφωνία πλαίσιο 15/9/95 που εγκρίθηκε με 75% στη Γενική Συνέλευση, σε μυστική ψηφοφορία.
- Το ποσό των 7 δις 300 εκατομμ. θα καταβληθεί από κρατική επιχορήγη

.//.

ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ
ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ
ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ

- Το δε υπόλοιπο ποσό με δανεισμό της εταιρείας.

Η δόση για κάθε εργαζόμενο είναι 8.500 τον μήνα για δύο χρόνια και θα αρχίσει να καταβάλλεται όταν το Δημόσιο -ΕΤΒΑ θα είναι έτοιμοι να καταβάλλουν το ποσό που τους αντιστοιχεί.

Ετσι είναι η αλήθεια για το επενδυτικό πρόγραμμα και όχι τα ψεύδη που διαδίδονται από κάποιους.

2. Το τίμημα είναι 8,175 δις δρχ. και θα καταβληθεί σε ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΔΟΣΕΙΣ όπως αυτό έχει γραφεί στη ΣΥΜΦΩΝΙΑ-ΠΛΑΙΣΙΟ.

3. Σε όσους εργαζόμενους της εταιρείας αποχωρούν κατ'εφαρμογή των διατά
ων που αναφέρονται στα ειδικά μέτρα προστασίας καταβάλλεται η ισχύουσα
πλήρης νόμιμη ή συμβατική αποζημίωση προσαυξημένη κατά είκοσι πέντε επί
τοις εκατό (25%).

4. Στο νομοσχέδιο δεν υπάρχει άρθρο που να αναφέρεται σχετικά με την εργ
σιακή ειρήνη.

5. Σχετικά μετο 30% που υπάρχει στο νομοσχέδιο αναφέρει: "Σε κάθε περίπτω
τα εκχωρούμενα ποσά δεν μπορούν να υπερβούν το 30% τριάντα επί τοις εκα
των μηνιαίων αποδοχών". Αυτό γίνεται γιατί μέσα από το νομοσχέδιο δίνετ
η δυνατότητα σε κάθε εργαζόμενο να πάρει μέχρι τρείς συνεταιριστικές με
ρίδες. Το 30% λειτουργεί σαν ασφαλιστική δικλείδα για να μπεί εμπόδιο μ
λοντικά σε"κάποιους" χρησιμοποιώντας εργαζόμενους να αλλοιώσουν τη σχέσ
51%-49%.

Σε καμμιά περίπτωση δεν υπάρχει δυνατότητα να παρακρατηθεί ποσό πέραν τ
8.500 δρχ. το μήνα.

Συναδέλφισσες - οι,

Η σημερινή υπογραφή που καλούμαστε να βάλουμε είναι η κατ'αρχήν αποδοχή
για την ίδρυση του Συνεταιρισμού, όπως αναφέρει ο νόμος και η συμφωνία
πλαίσιο.

Στην καταστατική Συνέλευση που θα γίνει τον Γενάρη, θα διαβαστεί άρθρο
άρθρο όλο το καταστατικό και εκεί πλέον θα εγκριθεί ή όχι η ίδρυση
συνεταιρισμού.

Επομένως δεν τίθεται θέμα υπογραφής "ΕΝ ΛΕΥΚΩ". Το επαναλαμβάνουμε πάλι
η ΚΑΤΑΛΥΤΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΧΗ ή ΟΧΙ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΤΗΝ
ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΑΡΗ.

Συναδέλφισσες-οι,
Σταθήκαμε σε ορισμένα άρθρα του νομοσχεδίου ενημερωτικά για να σας ξανα
τονίσουμε οτι είναι έξω από μας η λογική του ψεύδους και της παραπληροφ
ρησης. Εμείς από πλευράς μας ποτέ δεν προσπαθήσαμε να σας κοροϊδέψουμε
ούτε να σας υφαρπάξουμε την υπογραφή σας. Δεν διεκδικούμε το προνόμιο
κατόχου της αποκλειστικής και μοναδικής αλήθειας, διεκδικούμε όμως το
καίωμα που μας αναγνωρίζετε χρόνια τώρα της σωστής και ειλικρινούς ενη
ρωσης.

- Ενημερωτικά σας λέμε οτι με επιστολή μας έχουμε ζητήσει από τον κ. Κολλινιάτη φέτος 40.000 για γαλοπούλα και έγινε αποδεκτό.
- Καλέσαμε όλα τα μέλη του Δ.Σ. να ετοιμάζονται για συζήτηση για την Σ.Σ. του 1996.

Με αγωνιστικούς χαιρετισμούς,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΕΝ.ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΤ.ΜΑΡΚΑΤΟΣ Π.ΧΟΥΤΖΟΥΜΗΣ

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ "Η ΤΡΙΑΙΝΑ" 1962

ΣΩΜΑΤΕΙΟ:
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
"Η ΤΡΙΑΙΝΑ"
ΤΗΛ. ____

ΕΔΡΑ: ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ: ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ 3-ΧΑ·Ι·ΔΑΡΙ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ } 82/28-4-1972 ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθ. Πρωτ. .....

Σκαραμαγκάς 25 Σεπτεμβρίου

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Πραγματοποιήθηκε σήμερα στο Ναυπηγείο Σκαραμαγκά η γενική συνέλευση των εργαζομένων του Σωματείου ΤΡΙΑΙΝΑ.

Στη συνέλευση κατατέθηκαν δύο προτάσεις. Η μία αφορούσε την συμφωνία πλ σιο που υπογράφηκε από το προεδρείο του Σωματείου την περασμένη βδομάδα για 51% στο Δημόσιο και 49% στους εργαζόμενους, η άλλη αφορούσε την ίδρ ενιαίου Δημόσιου φορέα Ναυπηγοεπισκευαστικής Βιομηχανίας.

Η πρόταση 51% Δημόσιο 49% στους εργαζόμενους ύστερα από μυστική ψηφοφορ που διεξήχθη μετά το πέρας της συνέλευσης, ψηφίστηκε από το 75,1%

Συγκεκριμένα ψήφισαν 2666

Εγκυρα	2617	
ΝΑΙ	1965	75,1%
ΟΧΙ	652	24,9%

Το μήνυμα αυτό των εργαζομένων έχει πολλούς αποδέκτες.

α) την κυβέρνηση ώστε να δώσει την μάχη τώρα στην Ε.Ε. για να σταματήσε ο κ. Βαν Μίρτ να μας ειρωνεύεται.

β) Στο αυτοαποκαλούμενο κόμμα της εργατικής τάξης οτι καλό θα είναι πρί εκθέτουν την ηγεσία τους σε απαράδεκτους και υβριστικούς χαρακτηρισμ ας ρωτάνε πρώτα τους εργαζόμενους.

γ) Τους κοντυλοφόρους εκείνους που μόλις οι εργαζόμενοι αποφάσισαν να γ νουν συμμέτοχοι και συνυπεύθυνοι σε μια διαδικασία προκειμένου να απ φύγουμε το κλείσιμο του μοναδικού κατασκευαστικού Ναυπηγείου που δι τει η χώρα μας, μας αντιμετώπισαν σαν τρίτης κατηγορίας πολίτες.

Θέλουμε όμως να ευχαριστήσουμε την κοινή γνώμη και την συντριπτική πλει ψηφία των μέσων ενημέρωσης και τους φίλους Δημοσιογράφους που μας στήρ και να ζητήσουμε να συνεχίσουν να μας στηρίζουν για να καμαρώσουμε σύ μα το αποτέλεσμα όλων αυτών των προσπαθειών.

Τέλος θέλουμε να ευχαριστήσουμε τα υπερκείμενα συνδικαλιστικά όργανα με προεξέχουσα τη ΓΣΕΕ που πάλεψαν και παλεύουν δίπλα μας για να γίνει το όνειρο πραγματικότητα.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΑΙΝΑ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Γ.ΚΟΝΤΑΚΗΣ

Ο ΓΕΝ.ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΣΤ.ΜΑΡΚΑΤΟΣ

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ 19 62 "Η ΤΡΙΑΙΝΑ"

ΑΡΤΗΜΑ V, Τεκμήριο 25

ΣΩΜΑΤΕΙΟ:
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
"Η ΤΡΙΑΙΝΑ"
ΤΗΛ. ~~55.99.430~~
55 78997

ΕΔΡΑ: ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ: ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ 3-ΧΑΪΔΑΡΙ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ } 82/28.4.1972 ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθ. Πρωτ. .....

Σκαραμαγκάς 28.8.95

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Πληροφορηθήκαμε ότι αύριο Τρίτη 29 Αυγούστου θα συνέλθει η Επιτροπή των συναρμοδίων Υπουργών προκειμένου να αποφασίσει για την τύχη του Ναυπηγείου Σκαραμαγκά.

Το Σαββατοκύριακο που μας πέρασε ακούσαμε και διαβάσαμε την πληροφορία ότι προωθείται από τον Υπουργό Οικονομικών ή λύση της εν λειτουργία εκκαθάρισης της Εταιρείας στο διάστημα της οποίας θα γίνουν (1000) απολύσεις με στόχο την πώληση της Εταιρείας.

Επειδή και ο εμπαιγμός έχει τα όρια του θέλουμε να κάνουμε για άλλη μιά φορά γνωστές τις απόψεις μας γιατί φαίνεται πως ορισμένοι ή δεν έχουν καλή πληροφόρηση ή επιδιώκουν με κάθε τρόπο το κλείσιμο της μονάδας, αλλά θέλουν παράλληλα να μεταθέσουν και τις ευθύνες του κλεισίματος στις πλάτες των εργαζομένων.

Πρίν από ένα μήνα περίπου συνήλθε η ίδια επιτροπή και απέριψε ομόφωνα την πρόταση Περρατικού και ζήτησε περισσότερες εγγυήσεις για την πρόταση του 51%-49% στους εργαζόμενους και πρώτα απ' όλα την έγκριση της Ε.Ε. η οποία εδώθη από τον Επίτροπο κ. Βάν Μίρτ.

Αποτέλεσμα αυτής της εξέλιξης ήταν να εγκαταλείψη το Ναυπηγείο Ελευσίνας ο κ. Περρατικός πιστεύοντας πως με τον εκβιασμό αυτό θα έκαμπτε το αρμόδιο Υπουργείο αλλά και την Κυβέρνηση συνολικά.

Ομως η τοποθέτηση του κ. Πρωθυπουργού και των αρμοδίων Υπουργών κ.κ. Σημίτη - Ροκόφυλλου δεν επέτρεψε να περάσει ο εκβιασμός.

Εκτός από την σύμφωνη γνώμη της Ε.Ε. έχουμε ήδη βρεί μεγάλη Διεθνή Τράπεζα για να μας χρηματοδοτήσει. Βλέπετε ακόμη και ξένες Τράπεζες μας εμπιστεύονται !!! η Κυβέρνηση δεν θέλει να μας εμπιστευθεί.

Οσο για εγγυήσεις άλλες, δεν νομίζουμε ότι υπάρχει καλύτερη εγγύηση από τους τρείς χιλιάδες εργαζόμενους όταν μάλιστα μιλάμε για επιχείρηση που την παραγωγική της ικανότητα την στηρίζει αποκλειστικά σ' αυτούς και όχι στα απαρχαιωμένα μηχανήματα της δεκαετίας του 50 από διαλυμένο Ολλανδικό Ναυπηγείο.

Μιλούν για εκκαθάριση εν λειτουργία με χίλιες απολύσεις ξεχνούν ή δεν το ξέρουν ότι το Ναυπηγείο είχε τεθεί σε εκκαθάριση εν λειτουργία και μάλιστα χωρίς ούτε μία απόλυση και το αποτέλεσμα ήταν μηδενικό.

Εάν τώρα εκτιμούν ότι αυτή η εκκαθάριση δεν απέδωσε γιατί δεν έγιναν απολύσεις τότε η απάντηση είναι, ότι τώρα θα αποτύχει γιατί θα τολμήσουν απολύσεις;...

Χίλιες απολύσεις σημαίνει κλείσιμο του τομέα των επισκευών κι'αυτό γιατί μόνο οι φρεγάτες απασχολούν 1800 εργαζόμενους, άρα άν μπαίνει σε εφαρμογή το σχέδιο της Τράπεζας Πειραιώς για κατάτμηση του Ναυπηγείου ώστε να πωληθεί ευκολώτερα κομμάτι - κομμάτι άς μή το τολμήσουν καλύτερα, <u>γιατί θά είμαστε και εμείς εκεί.</u>

ΑΡΘΡΗΜΑ V, Τεκμήριο 26

Είτε το θέλουμε είτε όχι είναι μονόδρομος η λύση 51% - 49% στους εργα-
ζόμενους. Οποιαδήποτε άλλη επιδιωχθεί μετά από τρείς αποτυχημένους διαγωνισμούς έχει ένα και μόνο στόχο, να πυροδοτηθεί η εργασιακή ηρεμία που επιτεύχθηκε με την πρόταση αυτή και την αποδοχή της από το αρμόδιο Υπουργείο και μέσα από την αντιπαράθεση αυτή να έρθει το λουκέτο ώς φυσική συνέπεια των ενεργειών των κακών εργαζομένων.....

Αυτά όμως είναι φτηνά κόλπα και δεν θα πείσουν κανένα όπως δεν έπεισαν κανένα τα συντονισμένα Κυριακάτικα δημοσιεύματα που μεταξύ άλλων ανησυχούν οι κύκλοι του Λονδίνου. Επιτέλους το χρήμα δεν έχει Πατρίδα! Καταλάβετετο ! αυτο που ενδιαφέρει τον Εφοπλιστικό κόσμο είναι να βρίσκουν ανταγωνιστικά Ναυπηγεία όταν τα χρειάζονται ανεξαρτήτως ιδιοκτησιακού καθεστώτος.

Μια εβδομάδα περίπου μετά το κλείσιμο του Ναυπηγείου Ελευσίνας συγκεκριμένα στις 23-8-95 ο κ. ΠΕΡΡΑΤΙΚΟΣ έφερε δικό του πλοίο για επισκευή στο Σκαραμαγκά .

Αυτά για τα δημοσιεύματα και τους κύκλους του Λονδίνου. Πάντως με τέτοια δημοσιεύματα ούτε η κοινή γνώμη παραπλανάται ούτε το αγωνιστικό φρόνιμα των εργαζομένων κάμπτεται.

Εμείς θα περιμένουμε την απόφαση της Τρίτης έτοιμοι για όλα άν είναι θετική να κατευθύνουμε την εργατική μας δύναμη στην παραγωγική διαδικασία ώστε να κερδίσουμε το χαμένο χρόνο των (πειραμάτων), άν πάλι συνεχιστούν οι ασκήσεις επί χάρτου θα διαθέσουμε αυτή την εργατική δύναμη σε κάτι που δεν επιδιώκουμε αλλά μας ωθούν στην σκληρή αντιπαράθεση, και τα δύο αυτά πράγματα τα ξέρουμε καλά. Ας επιλέξει η Κυβέρνηση .

Είναι καιρός να καταλάβουν ορισμένοι ότι οι έννοιες Εθνική Οικονομία-Εθνική Αμυνα άναπτυξη και παραγωγικότητα είναι ζητήματα που αφορούν πρώτα και κύρια τους εργαζόμενους που τα υποστηρίζουν επί Ελληνικού εδάφους με την φορολογία τους - με την στράτευσή τους με την δουλειά τους με τους 400 χιλ. ανέργους . Εμείς αυτά προσφέρουμε ενώ οι κύκλοι.. και οι αεριτζήδες με τις εταιρείες μαϊμούδες αλλά ομίλου Περρατικού το μόνο που προσφέρουν είναι χρέη και αύξησητων καταθέσεων τους στην ΕΛΒΕΤΙΑ!!!

Τελειώνοντας θέλουμε να ξαναθυμήσουμε σε όσους ξεχνούν γιατί αγωνιζόμαστε και τί προτείνουμε.

Αγωνιζόμαστε για ένα Ναυπηγείου ΕΝΙΑΙΟ
Αγωνιζόμαστε να μη περάσει ούτε μια απόλυση
Αγωνιζόμαστε ενάντια στην ιδιωτικοποίηση

ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ:

Την μοναδική πρόταση που υπάρχει σήμερα 51%-49% στους εργαζόμενους.

ΑΣ ΤΟΛΜΗΣΕΙ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΛΟΙΠΟΝ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΟΝΤΑΚΗΣ Γ.

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ "Η ΤΡΙΑΙΝΑ" ΤΟ Δ.Σ. 19 62

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΡΚΑΤΟΣ ΣΤ.

ΑΡΤΗΜΑ V, Τεκμήριο 26

ΣΩΜΑΤΕΙΟ:
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
"Η ΤΡΙΑΙΝΑ"
ΤΗΛ. 55.73.430

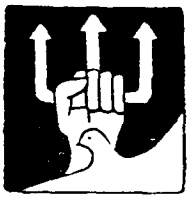

ΕΔΡΑ: ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ: ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ 3-ΧΑ·Ι·ΔΑΡΙ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ } 82/28-4-1972 ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθ. Πρωτ. .....

Σκαραμαγκάς 11-3-95

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Εκφράζουμε την έντονη αγανάκτηση όλων των εργαζομένων στα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά, γιατί, ενω ειχε κληθεί να συμμετάσχει ο ο πρόεδρος του Σωματείου Γ. ΚΟΝΤΑΚΗΣ στην χθεσινοβραδυνή εκπομπή του Καναλιού 5 με θέμα "Ναυπηγεία Σκαραμαγκά" ειδοποιήθηκε ξαφνικά οτι υπάρχει πρόβλημα συμμετοχής του.

Παρ'ολα αυτά ο συν. Πρόεδρος ζήτησε να παρέμβη τουλάχιστον τηλεφωνικά, Δεν του Επετράπει, λεγοντάς του οτι την Δευτέρα θα γίνει αφιέφωμα δέυτερο, μόνο με εργαζόμενους και εκεί μπορεί να πει οτι θέλει. Εμείς απαντάμε οτι δεν είμαστε υπέρ των μονολόγων. Επιζητάμε τον διάλογο με αντιπαράθεση απόψεων και θέσεων.

Χωρίς έκπληξη ακούσαμε χθές τον κ. Ροκόφυλο να δηλώνει οτι θα αποσύρει το άρθρο 9 του νομοσχεδίου "περί ομαδικών απολύσεων και διαπιστώσαμε μια γενική ικανοποίηση των συμμετεχόντων στην χθεσινοβραδυνή συζήτηση.

Στη δήλωση του Υπουργού απαντάμε για μια ακόμη φορά.
Οτι πρέπει να αποσυρθεί στο σύνολό του, το νομοσχέδιο και οχι μόνο το άρθρο 9. Για μας Πρώτος στόχος είναι να μην ιδιωτικοποιηθεί-ξεπουληθεί μια ΜΟΝΑΔΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ και οχι αν απολυθούμε ΟΜΑΔΙΚΑ ή 100 ανα μήνα.

Καταγγέλουμε με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο οτι το "κόλπο είναι στημένο" προς όφελος του κ. Περρατικού, ο όποιος παρέδωσε πεντασέλιδο ερωτηματολόγιο και ζητάει απαντήσεις που αφορούν Εμπορικά μυστικά του Ναυπηγείου Σαγαμαγκά.

Σε σύσκεψη που έγινε στην ΕΤΒΑ στις 9-3-95 και μετείχαν 4 στελέχη του κ. Περρατικού 4 του Ναυπηγείου Σκαραμαγκά και 3 στελέχη της ΕΤΒΑ, οι εκπρόσωποι του κ. Περρατικού δήλωσαν οτι δεν έμειναν ικανοποιημένοι απο τις απαντήσεις.

ΑΡΤΗΜΑ V, Τεκμήριο 27

ΣΩΜΑΤΕΙΟ:
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
"Η ΤΡΙΑΙΝΑ"
ΤΗΛ. 55.73.430

ΕΔΡΑ: ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ: ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ 3-ΧΑ·Ι·ΔΑΡΙ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ 82, 28-4-1972 ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩ ΔΙΚΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθ. Πρωτ. 1204

8-8-94

Σκαραμαγκάς

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ : Δ/ΝΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΕΤ.1

Υπεύθυνος Σύνταξης των 21.00' μ.μ Κυριακή 7.8.94

Κύριε,

Παρακολουθώντας το Δελτίο Ειδήσεων των 21.00' της Κυριακής 7.8.94 με έκπληξη ακούσαμε τον εκφωνητή να αναλύει το σχέδιο πώλησης του Ναυπηγείου Σκαραμαγκά, να πληροφορεί πόσα και ποιά Τεμάχια της Εταιρείας θα αποκτήσει ο κ. Περατικός και το τραγικότερο όλων ότι οι εργαζόμενοι συμφωνούν.

Παρά το γεγονός, ότι οι πάντες γνωρίζουν την απόλυτη διαφωνία των εργαζομένων για την πώληση αυτής της Εταιρείας η οποία χαρακτηρίζεται Εθνικής και Στρατηγικής σημασίας.

Με την επιστολή αυτή οι υπογράφοντες Κοντάκης Γεώργιος του Εμμ. και Μαρκάτος Σταύρος του Κων/νου, Πρόεδρος και Γραμματέας αντίστοιχα και νόμιμοι εκπρόσωποι του Σωματείου ΤΡΙΑΙΝΑ ζητάμε να αποκαλύψετε ποιός από τους δύο ή και οι δύο σας έδωσαν την πληροφορία ότι συμφωνούν οι εργαζόμενοι με το σχέδιο διάλυσης της Εταιρείας που αναφερθήκατε στο δελτίο ειδήσεων.

Οσον αφορά την είδηση της πολιτικής απόφασης για την διάλυση της επιχείρησης εμείς θα αρκεστούμε για να μην αποκαλύψει την πηγή της η ΕΤ.1 άν μας πείτε ότι την είδηση την έδωσαν κύκλοι της Κυβέρνησης και τούτο γιατί η Κυβέρνηση εμάς μας έχει ενημερώσει ότι ακόμη δεν έχει καταλήξει ακριβώς για τον τρόπο Πώλησης του Ναυπηγείου.

Για τον κ. Περατικό δεν χρειαζόμεθα καμμία διάψευση γιατί στο σκέλος αυτό η είδηση είναι πέρα για πέρα αληθινή καθόσον και εμείς γνωρίζουμε μέσω του τέως Υφυπουργού Βιομηχανίας κου Πάχτα τις προτάσεις Περατικού. Με την ευκαιρία μήπως γνωρίζει η ΕΤ.1 να μας ενημερώσει, γιατί αντικατεστάθη ο κ. ΠΑΧΤΑΣ;

../...

ΑΤΟΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ Γ. Σ. Ε. Ε.
ΙΟΦΑΣΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ 319/1918 ΠΡΩΤΟΔ. ΣΥΡΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ 2 - ΣΥΡΟΣ

Σύρα 8 - 2 198 9
Αριθ. Πρωτ.

οριες :
ινο : 22.372

Περίληψη :
Σχετικά :

ΠΡΟΣ: Τοπικούς Ραδιοφωνικούς Σταθμούς
ΑΙΓΑΙΟ FM
Ο ΚΥΚΛΟΣ
ΚΥΚΛΑΔΕΣ

Τα Σωματεία του Νεωρίου και το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Κυκλάδων μετά από σοβαρά προβλήματα που προέκυψαν στο Ναυπηγείο σε σημείο να μπαίνει σε κίνδυνο η λειτουργία του, έστειλαν τα παρακάτω έγγραφο στα αρμόδια Υπουργεία το οποίο κοινοποιείται και σε όλους τους φορείς του Νησιού, προκειμένου να ενημερωθούν ώστε να είναι έτοιμοι να υπογράφουν το ψήφισμα που θα ακολουθήσει, τη Δευτέρα 13-2-89.

Τα Σωματεία του Νεωρίου
Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Κυκλάδων

ΕΡΓΑΤΟΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

ΕΡΓΑΤΟΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ Γ. Σ. Ε. Ε.
ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ 319/1918 ΩΡΩΓΙΑ.. ΣΥΡΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ 2 - ΣΥΡΟΣ

Σύρα 6 - 9 - 198 9

Αριθ. Πρωτ. 220/Φ.310

Πληροφορίες:
Τηλέφωνο : 22.372

ΠΡΟΣ: 1. Υπουργό Εθνικής Οικονομίας
κ. Σουφλιά
2. Υπουργό Βιομηχανίας
κ. Παπακωνσταντίνου

Περίληψη :
Σχετικά :

ΚΟΙΝ: ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ - ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ - ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΑ ΓΙΑΝΝΗ
ΒΑΛΒΗ ΠΕΤΡΟ - ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗ ΝΙΚΟ
ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΝΟΜΑΡΧΗ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΔΗΜΑΡΧΟ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ
ΔΗΜΑΡΧΟ ΑΝΩ ΣΥΡΟΥ
ΚΟΜΜΑΤΑ: ΝΔ , ΠΑΣΟΚ, ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟ
ΤΟΠΙΚΟ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΤΥΠΟ
ΤΟΠΙΚΟΥΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ
Δ/ΤΗ ΕΘΝΙΚΗΣ, Δ/ΤΗ ΕΤΒΑ, Δ/ΤΗ ΙΟΝΙΚΗΣ
Γ.Σ.Ε.Ε
Π.Ο.Ε.Μ

Μετά την καταγγελία που έγινε από το Εργατικό Κέντρο Κυκλάδων και τα Σωματεία τοῦ Νεωρίου, σχετικά με την αδιαφορία των αρμοδίων για το Ναυπηγείο, ειδοποιηθήκαμε από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας ότι την Τετάρτη 6-9-89 έχουμε συνάντηση με τον Υπουργό.
Γιαυτό το λόγο συστάθηκε επιτροπή αποτελούμενη από εκπρόσωπους του Εργατικού Κέντρου, των Σωματείων Νεωρίου και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προκειμένου να συναντηθεί μαζί του να αναπτύξει τα προβλήματα και να πάρει απαντήσεις σε ερωτήματα σοβαρά που έχουν γεννηθεί από τη σύγχυση που επικρατεί σχετικά με τις προθέσεις της νέας Κυβέρνησης για το μέλλ του Ναυπηγείου μας, μετά και από το γεγονός ότι η τροπολογία του Νομοσχεδίου που αφορά το Νεώριο απορρίφθηκε από την Κυβέρνηση με αποτέλεσμ όταν αυτό ψηφιστεί να σημαίνει και θηλιά στο λαιμό του Ναυπηγείου μας και της Σύρας, (όπως ερμήνευσε ο βουλευτής Πέτρος Βάλβης την απάντηση του Υπουργού Βιομηχανίας σχετικά με την τροπολογία).
Ενώ λοιπόν ετοιμάστηκε η επιτροπή για αναχώρηση την τελευταία στιγμή ει ποιήθηκε ότι ο υπουργός αναβάλλει επ' αόριστο την συνάντηση.
Μετά από αυτό τον εμπαιγμό απέναντί μας από τους αρμόδιους της Κυβέρνη δικαιώνονται πέρα για πέρα οι φόβοι μας και οι ανησυχίες μας ότι δεν υ χουν απαντήσεις στα ερωτήματά μας και ότι η αλήθεια είναι αυτή που φοβ μάστε, δηλ. το Ναυπηγείο θα μπει σε περιπέτεια τέτοια που δεν θα αποκλ ται ακόμη και το κλείσιμό του.

ΕΡΓΑΤΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ Γ.Σ.Ε.Ε.
ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ 319/1918 ΠΡΩΤΟΔ. ΣΥΡΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ 8 – ΣΥΡΟΣ

Σύρα 26 - 3 - 199 2

Αριθ. Πρωτ.

ΠΡΟΣ :
ΤΟΥΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ

Πληροφορίες :
τηλέφωνο : 27.600
ΑΧ : 22.372

Περίληψη :

Σχετικά :

Π Ρ Ο Σ Κ Λ Η Σ Η

Μετά απ' όσα ακούστηκαν και εξακολουθούν να ακούγονται στα τοπικά ραδιόφωνα, αλλά και στον Ραδιοσταθμό ΣΚΑΙ, προσκαλούμε τον βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Ιωάννη Μανούσο για αυριο πρωί Παρασκευή 27-3-92 ώρα 10.30' στο ισόγειο του Εργατ/κού Κέντρου Κυκλάδων όπου θα συνεχιστεί η διανομή ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ σε άλλες 150 οικογένειες εργαζομένων του ΝΕΩΡΙΟΥ που αντιμετωπίζουν άμεσα το φάσμα της ΠΕΙΝΑΣ, για να διαπιστώσει με τα δικά του μάτια ότι η ΠΕΙΝΑ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΧΡΩΜΑ.

Γιατί αντί να ντρέπεται ο κ. Μανούσος για το κατάντημα της Πρωτεύουσας των Κυκλάδων που προσπαθει να επιβιώσει με συσσίτια, ας ντρέπεται καλύτερα για ΕΚΕΙΝΟΥΣ που έφτιαξαν ΠΕΙΝΑΣΜΕΝΟΥΣ και όχι γι' αυτούς που προσπαθούν να χορτάσουν πεινασμένους.

ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΑΤ/ΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

ΑΡΧΕΙΟ ΤΜΗΜΑ V, Τεκμήριο 31

ΟΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ Γ. Σ. Ε. Ε.
ΑΙΘ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ 319/1918 ΠΡΩΤΟΔ. ΣΥΡΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ 2 - ΣΥΡΟΣ

Σύρα 2 - 10 - 198 9
Αριθ. Πρωτ.

ΠΡΟΣ: Όλες τις Τοπικές Εφημερίδες και τους Τοπικούς Ραδιοφωνικούς Σταθμούς

ίες :
: 22.372

ερίληψη :
χετικά :

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Κατά τις αρχαιρεσίες που έγιναν στη Σύρα την 30-9-1989 για ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου του Εργατ/κού Κέντρου Κυκλάδων και Αντιπροσώπων στη ΓΣΕΕ, είχαμε τα ακόλουθα αποτελέσματα.

Ψήφισαν 84 αντιπρόσωποι Έγκυρα 84

Έλαβαν:

"ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ" (ΠΑΣΚΕ)
56 ψήφους
66,6 % 10 έδρες

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΝΩΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ"
21 ψήφους
25% 4 έδρες

"ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΩΤΙΚΗ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ"
7 ψήφους
8,4% 1 έδρα

Για τη ΓΣΕΕ εκλέχτηκε Αντιπρόσωπος από τη "ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ" (ΠΑΣΚΕ).

ΑΡΤΗΜΑ V, Τεκμήριο 32

ΓΙΑ ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΟ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΥΝ ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ

ΝΕΕΣ «διασπάσεις» προσλαμβάνει τις τελευταίες ημέρες η σύγκρουση μεταξύ των συνδικάτων και της κυβέρνησης για την ιδιωτικοποίηση των Ναυπηγείων Σκαραμαγκά, καθώς η «ΤΡΙΑΙΝΑ» κατήγγειλε τη διοίκηση για «σκάνδαλο» λαθρεμπορίας πετρελαίου.

Ο πρόεδρος των εργαζομένων στα Ναυπηγεία Γ. Κοντάκης κατέθεσε ήδη στην Εισαγγελία Αθηνών μηνυτήρια αναφορά κατά του διευθύνοντος συμβούλου Χ. Παπαθανασίου και του γνωστού επιχειρηματία Δ. Μελισσανίδη, τους οποίους το σωματείο κατηγορεί ως ενεχόμενους σε λαθρεμπόριο.

Ο εισαγγελέας κ. Σακελλάριος, που παρέλαβε τη μήνυση, διέταξε τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, ενώ το όλο θέμα «φόρτισε» κι άλλο την ατμόσφαιρα στα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά.

«Ενώ οι χιλιάδες εργαζόμενοι αγωνιζόμαστε να κρατήσουμε το ναυπηγείο υπό δημόσιο έλεγχο, κάποιοι βρήκαν την ευκαιρία να κάνουν λαθρεμπόριο πετρελαίου στο Σκαραμαγκά», τονίζει χαρακτηριστικά σχετική ανακοίνωση της «ΤΡΙΑΙΝΑΣ», επισημαίνοντας ότι το «λόγο έχει από εδώ και στο εξής η ελληνική δικαιοσύνη».

Στην ίδια ανακοίνωση ο διευθύνων σύμβουλος κ. Παπαθανασίου όχι μόνο κατηγορείται για παράνομες πράξεις, αλλά «βάλλεται» από την «ΤΡΙΑΙΝΑ» και για τις επιχειρηματικές του ικανότητες.

«Ίσως ξέρει από... πορτοκάλια και λαχανικά, αλλά αμφιβάλλουμε αν έχει μπει ποτέ σε καράβι ο άνθρωπος που μέσα σε 18 μήνες διέλυσε ό,τι είχατε φουσκί στα Ναυπηγεία», υποστηρίζει το σωματείο, με έντονες μάλιστα «παραινέσεις» προς τον υπουργό Βιομηχανίας Κ. Σημίτη να τον απολύσει.

Ο κ. Παπαθανασίου, από την πλευρά του, με χθεσινή ανακοίνωση υποστηρίζει πως ο πρόεδρος του σωματείου Γ. Κοντάκης έχει χάσει τον έλεγχο των λόγων και των πράξεών του και εκφράζει την πεποίθησή του ότι η «δικαιοσύνη θα λάμψει».

Αποδίδει μάλιστα την «εμπλοκή» του ονόματός του στη θέση που κατ' επανάληψη έχει εκφράσει για την ιδιωτικοποίηση των Ναυπηγείων.

«Για τον κ. Κοντάκη ισχύει η αρχή ότι ο σκοπός αγιάζει τα μέσα. Έτσι, όποιος δεν συμφωνεί μαζί του στο θέμα της ιδιωτικοποίησης, είναι αυτόματα εχθρός του», επισημαίνει ο διευθύνων σύμβουλος των Ναυπηγείων.

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ

ΟΛΟΙΟΣ ΣΚΟΡΠΙΣΕ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

Σεράγεβο-στην ΠΥΡΚΑΛ

ΑΠΟΤΥΠΑ ΣΕ ΤΡΕΒΕΛΑ-ΑΙΓΙΟ

Ο Σγουρίδος γεράρισε τα όνειρα των παιδιών

Ξεπουλούν τον Σκαραμαγκά χωρίς διαγωνισμό

ΣΚΑΝΔΑΛΟ με τα ναυπηγεία

ΑΠΟΔΥΣΕΙΣ ...ΥΠΟΣΧΕΤΑΙ Ο ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΓΗΣΙΑ

Δεν δίνουν το επίδομα σε πολύτεκνο!

ΚΟΡΟΪΔΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΕΣΟΥΣ

Μοιράζουν ψιχία στους αξιωματικούς

«ΚΑΤΑΡΡΕΕΙ η νεοφιλελεύθερη επιθετικότητα στη ζώνη Περάματος - Περάματος. Δουλεύουν 12-13 χιλιάδες. Αυτή τη στιγμή η εποχικότητα είναι λιγότερη από 2.000.

Όλος ο κόσμος είναι ανήσυχος γιατί είμαι βουλευτής Πειραιά. Ο συνδυασμός Μετάλλων Πειραιά βγήκε μία θέση, θα θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί μέσα από να σεγκεφαλαίο πρόγραμμα εκσυγχρονισμού η ζώνη.

Σ' αυτό περιλαμβάνονται καταστροφή δεξαμενών στη ζώνη, ίσως υπάρχουν δύο πολύς κρουαζιέρας δεξαμενές του ΟΛΠ. Εγώ με το συνδυασμό προσθέτω το αίτημα και αποφασίζει ο υπουργός το δώσει δύο - τρεις δεξαμενές, μία από τις οποίες θα ήταν και στον κ. Καλογερίδη και μέχρι σήμερα, απ' όσο ξέρω, δεν έγινε. Αυτή είναι πέρα όλη η ιστορία».

Ο ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΤΟΥ ΚΚΕ Γ. ΑΡΑΒΑΝΗΣ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ ΤΗΣ «ΑΥΓΗΣ»

«Προώθησα το αίτημα του κ. Καλογερίδη»

Για την ιδιωτικοποίηση δεξαμενών του ΟΛΠ

Αυτά είναι χθες στον «9,84» ο βουλευτής του ΚΚΕ Γεράσιμος Αραβανής, επιβεβαιώνοντας όσα έχει γράψει η «Αυγή» περί παρέμβασής του υπέρ της επιχείρησης Καλογερίδη. Επίσης, στον «Πλάνετ 104,3» προχώρησε σε βασικές ελλείψεις επιχειρημάτων. Τα γεγονότα:

Ο Γ. Αραβανής, βουλευτής του ΚΚΕ, έκανε παράσταση στον υπουργό Ναυτιλίας Γ. Κανελλόπουλο, «προώθησε» την πρόταση ιδιωτικοποίησης μέρους του ΟΛΠ υπέρ του κ. Καλογερίδη, ο οποίος ήταν υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος του ΚΚΕ στο Κερατσίνι.

Το Συνδυασμό Μετάλλων του Πειραιά - που ελέγχεται από το ΚΚΕ - δεν καταβάλει τον κόπο σε εποχή όταν οι εργαζόμενοι δουλεύουν σε ένταση ρυθμούς και παιρνάρες.

Στελέχη της ΕΣΑΚ στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη, όπως καταγγέλλει η ΠΑΣΚΕ Πειραιά, δεν συμμετέχουν στη σημερινή στάση εργασίας της ΓΣΕΕ και του Εργατικού Κέντρου «επειδή δεν υπάρχει διευθυντικό πλαίσιο» και αποφεύγουν να αναφερθούν στην επίθεση των ναυπηγείων Σκαραμαγκά.

Ο «Ριζοσπάστης» την Κυριακή 27 Αυγούστου - μία ημέρα πριν την εμφάνιση του κ. Καλογερίδη ως υποψηφίου αντιρασιστή των Σκαραμαγκά - σε αφιέρωμα με τίτλο «Γιατί σκοτώνουν" τα ναυπηγεία» και υπότιτλο «Όλα η γιγάντωση των γαλάζιων και κρύων ιδιωτικοποιήσεων», κάνει καταγγελτική αναφορά στην «επιθετικότητα των ξένων μεγαθηρίων του κλάδου και η διάλυση της ναυπηγοεπισκευαστικής βιομηχανίας», στο οποίο πάνω μία όλες τις πωλήσεις των ναυπηγείων και τις «ξεπουλάει», όταν στο ακροτελεύτιο σημείο του ολοσέλιδου θέματος φθάνει στη «Νάυσολ κάνει την εξής λιτή ενδηλοσυγγραφική αναφορά: «Το ναυπηγείο Νάυσολ", που εκτελεί την παράδοσή της Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης Περάματος - Πειραιά, το κλείσιμο η κυβέρνηση της Ν.Δ. στους αδελφούς Καλογερίδη». Ούτε ξεπουλήματα ούτε χαϊδολογήματα.

Ερώτημα: Μήπως τελικά το ΚΚΕ «χαϊδεύει τα σωστά» στον κεντρικό βραχίονα της ΕΣΑΚ;

Θέμα δεύτερο: ιδιωτικές δεξαμενές στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη. Πιθανόν να πρέπει να δοθούν σε ιδιώτες. Πιθανόν και το ΚΚΕ να είναι υπέρ αυτής της προοπτικής. Αν είναι όμως υπέρ της ιδιωτικοποίησης των λειτουργιών του ΟΛΠ - αυτό σημαίνει στην ουσία ιδιωτική κλωστή δεξαμενή - να το πει. Καθαρά και με σαφήνεια. Και να μην κρυφτεί πίσω από τον ιδιωτικοποίηση, αποδεχόμενο ότι υπάρχουν και... «καλές ιδιωτικοποιήσεις»!

Κ. ΠΟΥΛΑΚΙΔΑΣ

«Παρεμβαίνουμε υπέρ της ανάπτυξης της ταξικής πάλης»

Αποστομωτική απάντηση του Γερ. Αραβανή σε κακοήθειες της «Αυγής»

Σε συνέντευξή του στο ραδιοφωνικό σταθμό PLANET, ο Βουλευτής του ΚΚΕ, Γερ. Αραβανής, απαντώντας σε ερώτηση σχετικά με δημοσίευμα της «Αυγής» πως το ΚΚΕ παρεμβαίνει για να υπάρχει εργασιακή ειρήνη στις επιχειρήσεις του κ. Καλογερίδη, τόνισε: «Είμαστε το μόνο πολιτικό κόμμα που παρεμβαίνουμε για να αναπτυχθεί η ταξική πάλη — και όλοι οι άλλοι παρεμβαίνουν, για να υπάρξει η εργασιακή ειρήνη — και αυτό το κάνουμε σε όλες τις επιχειρήσεις. Ποιος στηρίζει τις καταστροφές στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη Περάματος, που είναι και η επιχείρηση του κ. Καλογερίδη; Μήπως στηρίζει το ΠΑΣΟΚ, μήπως η ΝΔ ή μήπως η "Αυγή", που γράφει αυτά τα πράγματα και ο "ΣΥΝ"; Φαίνεται πως ορισμένοι κρίνουν εξ ιδίων τα αλλότρια και τα αλισβερίσια που έχουν με το μεγάλο κεφάλαιο διαφόρων ειδών και διαφορετικής έκτασης. Θεωρούν ότι τα έχουν και οι άλλοι. Είμαστε το μόνο κόμμα που έχουμε σταθερή πολιτική από το 1990, που ανέλαβε η κυβέρνηση της ΝΔ και ανέκυψε το θέμα των ιδιωτικοποιήσεων στα ναυπηγεία... Ας έρθει ο "ΣΥΝ" να σας δώσει τις θέσεις που έχει αλλάξει όλο αυτό το διάστημα και τους συμβιβασμούς που έχει κάνει».

ημοσιεύματα των δύο εφημερίδων της αριστεράς (1/9/95) από τα οποία εται η κορυφή της συγκεκριμένης αντίθεσης τους

ΑΡΤΗΜΑ V, Τεκμήρια 35-36
ΥΓΗ", "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ" 1/9/95

ΣΩΜΑΤΕΙΟ:
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
"Η ΤΡΙΑΙΝΑ"
ΤΗΛ. XXXXXXXX

Αριθ. Πρωτ. 5578997

ΕΔΡΑ: ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ 3-ΧΑΪΔΑΡΙ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ } 82/28-4-1972 ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Σκαραμαγκάς 4.9.95

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Συναδέλφισσες-Συνάδελφοι,

Δυστυχώς παρά τον καταιγισμό των δημοσιευμάτων ολόκληρου του τύπου πρωϊνού και απογευματινού του Σαββατοκύριακου, με τα οποία αποδεικνύεται η αφερεγγυότητα των ΑΦΩΝ ΚΑΛΟΓΕΡΙΔΗ η ηγεσία του Υπουργείου Βιομηχανίας εξακολουθεί να τον θεωρεί άξιο συνομιλητή του.
Τί να πρωτοθαυμάσει κανείς, τις αγωγές για ακάλυπτες επιταγές, τα χρέη στους ασφαλιστικούς οργανισμούς ΙΚΑ και Ταμείο Μετάλλου, τις οφειλές σε προμηθευτές, το ότι είναι υποθηκευμένες οι εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων τους ή το γεγονός ότι άλλος τους πλήρωσε την εγγυητική των 250 εκατ. δραχμών.
Ακόμη δεν πρέπει να διαφεύγει κανενός της προσοχής ότι επί μήνες απειλούσε ότι αν δεν του δοθεί άδεια λειτουργίας κατασκευαστικού Ναυπηγείου για την ΝΑΥΣΙ θα απέλυε το προσωπικό. Ποτέ όμως δεν εξήγησε που θα έστηνε την απαραίτητη επένδυση που λέγεται ΝΑΥΠΗΓΙΚΗ ΚΛΙΝΗ, μήπως στην προβλήτα του ΟΛΠ ή μήπως ακριβώς γι'αυτό το λόγο το Υπουργείο Βιομηχανίας θέλει να του δώσει τον Σκαραμαγκά;
Τέλος θαυμάσαμε μέσω των εφημερίδων πάντοτε και το επίπεδο του "ΕΠΕΝΔΥΤΗ" ""Οι άλλοι θα βάλουν τα λευτά εγώ θα βάλω την μαγκιά μου"" ασφαλώς έτσι θα γίνει αφού ολόκληρος Υπουργός βρίζει τους εργαζόμενους και τους εκπροσώπους τους (Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία) ότι δουλεύουν λιγότερο από τρείς ώρες και οι υπερωρίες ανέρκονται στο 40% μόνο που δεν μας λέει ποιός τα καταγγέλλει αυτά και τί κάνει η Διοίκηση που εκείνος έχει διορίσει.
Το Σωματείο εδώ και έξι μήνες έχει με στοιχεία καταγγέλλει διάφορα γεγονότα που κάποια από αυτά έχουν πάρει το δρόμο της δικαιοσύνης αλλά ο κος Υπουργός περί άλλων τυρβάζει, αλήθεια τί άλλαξε, από τις 29-8-95 δηλαδή μέσα σε πέντε (5) μέρες που ο κος Ροκόφυλλος στο δελτίο τύπου που εξέδωσε, εξήρε την υπευθυνότητα και το θάρρος του Σωματείου;
Εμείς συνεχίζουμε να αντιστεκόμαστε για να μην περάσει αυτή η λύση-διάλυση του Ναυπηγείου Σκαραμαγκά, αναπτύσσουμε τους αγώνες μας προκειμένου να αποτρέψουμε τα σχέδια που θέλουν τον Σκαραμαγκά από

εμπορευματικό κέντρο έως οτιδήποτε άλλο εκτός από Ναυπηγείο. Καλούμε όλους τους εργαζόμενους και τα στελέχη της Επιχείρησης να δώσουν αύριο το βροντερό τους παρών στην επίσκεψη μας στο Μέγαρο Μαξίμου αυτός ο αγώνας πρέπει να δικαιωθεί.

Ζητάμε από όλους όσους δεν κυκλοφορούν να μην πάρουν αύριο τα αυτοκίνητα τους ειδικά αύριο πρέπει να είμαστε όλοι παρόντες για να δώσουμε με την παρουσία μας μιά καθοριστική απάντηση σ' όλους αυτούς που μας θέλουν ανέργους για να αυξήσουν τον πλουτισμό τους!!!!!

Στη Ναυπηγική Βιομηχανία χωράμε όλοι αυτοί που δεν χωράνε είναι οι κάθε λογής όμιλοι ευκαιριών και οι αεριτζήδες του Επαγγέλματος.
Η στάση εργασίας θα γίνει την Τρίτη 5/9/95 από 11.00'-15.00' με συγκέντρωση όλων των εργαζομένων στις 12.00'π.μ. στην Πλατεία Κλαυμώνος και στην συνέχεια πορείας στο Μέγαρο Μαξίμου.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΑΙΝΑ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΟΝΤΑΚΗΣ Γ.

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ "Η ΤΡΙΑΙΝΑ" 19 62

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΡΚΑΤΟΣ ΣΤ.

ακοίνωση του σωματείου των εργαζομένων στα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά για την ταση εξαγοράς των ναυπηγείων Σκαραμαγκά από τον όμιλο των ΑΦΩΝ ΚΑΛΟΓΕΡΙ

ΑΡΤΗΜΑ V, Τεκμήριο 37

ήτσος Ροκόφελλος

Καίει» τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά
κατάθεση μιας μόνο προσφοράς...

ΤΗΣ Ν. ΣΠΑΓΑΔΟΡΟΥ

ραματική εξέλιξη για το μέλλον τος Ναυπηγείου Σκαραμαγκά, θα σημαοδοτήσει το ενδεχόμεατάθεσης μίας και μοναδιπροσφοράς στις 20 Μαρτίου την ιδιωτικοποίησή του. ν αερίπτωση αυτή, και ιδαίτ εάν πρόκειται για μία μη ιοποιητική προσφορά , δεν κλείνεται να προκηρυχθεί και διαγωνισμός, όσο και εάν ό, θα κοστίσει στην χώρα ος κοινοτικό επίπεδο.

παραπάνω επογραμίζει μεείλων με έμφαση ηκε το ο υπουργός αναπληρωτής μηχανίας Ενέργειας και Τεολογίας Χρήστος Ροκόφυλλος εφορμή την επικείμενη ιδωοποίηση του ναυπηγείου και προηθεσινή προκήρυξή του γιαμούς στον ελληνικό και ο τέλος, το "Κ" μίλησε με τον πληρωτή υπουργό.

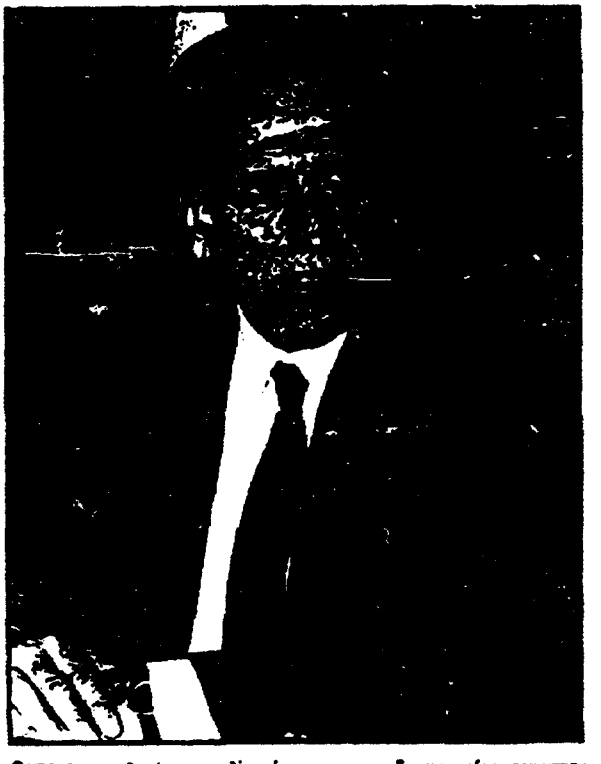

Ο υπουργός αναπληρωτής Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας Χρήστος Ροκόφυλλος

> «Φοβάμαι πολύ ότι οι εργαζόμενοι και μάλιστα οι συνδικαλιστικές τους ηγεσίες, έχουν καταληφθεί από το σύνδρομο του Τιτανικού. Δεν βλέπουν μπροστά τους την καταστροφή που έρχεται»

εργαζόμενοι ο Τιτανικός

ην συνέντευξη που ακολοε κ. Ροκόφελλος, στηλιτεύει πάθεια των εργαζομένων τους πηγείου οι οποίοι πιθανόν ήρθαν αναπολή της ιδιωτικοίησης, επισημαίνοντας " οι αζόμενοι του ναυπηγείου μοιάζουν το πλήρωμα του Τιτανικού, που ενώ έβλεπαν το παγόβουνο, βαδίζαν με μισθαπατηρίζει επάνω τους" και αναπότα χρόνια της πενταετούς διωμετιακής του καριέρας στο ρισι Πάντος, μεταξύ διάλλων τακτικός και επιμελητής, δεν τίθεται δίλημμα αφού όκ λέει " ... και το υπουργείο, λει πολύ ισχυρή δόση διαλλακτικότητας. Τελικά όλα πρέπει να τα τείνει κανείς και από όλα να τίθει διλήμματα για την παραμέτρηση".

Ουσιαστικά, το πλήρες κείμενο της συνέντευξης έχει ως εξής:

- Κύριε υπουργέ, πώς βλέπετε την εξέλιξη της ιδιωτικοποίησης του Ναυπηγείου Σκαραμαγκά;

- Θα ήθελα να πω ότι η ιδιωτικοποίηση δεν είναι αυτοσκοπός. Δεν είναι κάτι το οποίο πρέπει να το κάνουμε οπωσδήποτε. Είναι μία διαδικασία η οποία πρέπει να γίνει, εάν υπάρχουν οι προϋποθέσεις για να γίνει. Εάν δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις, τότε δεν πρέπει να γίνει. Αυτή είναι η θέση μου. Δεν είμαι ούτε υπέρ ούτε κατά. Είμαι υπέρ εάν υπάρχουν οι προϋποθέσεις και κατά εάν δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις. Αυτή είναι η θέση μου.

- Ποιες είναι οι προϋποθέσεις;

- Οι προϋποθέσεις είναι να υπάρχουν πολλοί ενδιαφερόμενοι, να υπάρχουν πολλές προσφορές, να υπάρχει ένας ανταγωνισμός μεταξύ των προσφορών, ώστε να μπορούμε να πούμε ότι η προσφορά η οποία θα γίνει αποδεκτή είναι η καλύτερη προσφορά. Αυτή είναι η θέση μου.

- Κύριε υπουργέ, ο κόσμος των εργαζομένων στο Ναυπηγείο Σκαραμαγκά φοβάται ότι η ιδιωτικοποίηση θα σημάνει απολύσεις. Τι μπορείτε να πείτε σε αυτούς τους ανθρώπους;

- Φοβάμαι πολύ ότι οι εργαζόμενοι και μάλιστα οι συνδικαλιστικές τους ηγεσίες, έχουν καταληφθεί από το σύνδρομο του Τιτανικού. Δεν βλέπουν μπροστά τους την καταστροφή που έρχεται. Δεν βλέπουν ότι εάν δεν γίνει η ιδιωτικοποίηση του Ναυπηγείου, θα σημάνει ότι σε λίγο καιρό θα κλείσει το Ναυπηγείο. Δεν βλέπουν ότι εάν δεν γίνει η ιδιωτικοποίηση του Ναυπηγείου, θα υπάρξουν πολλές και αξιόλογες προσφορές. Πολύ μου όμως, τι θα συμβεί εάν υπάρξει μία και μοναδική και μάλιστα μη ικανοποιητική προσφορά. Κι τότε, κάνουμε ότι είναι δυνατόν, να έχουμε πολλές προσφορές και από αξιόπιστους επενδυτές. Θέλουμε να πετύχουμε καλούς όρους και όταν λέμε καλούς σημαίνει ευφηλό τίμημα, πολλές θέσεις εργασίας, μεγάλες επενδύσεις και αξιόπιστες εγγυήσεις.

Εάν τώρα, έχουμε μία προσφορά, θα εξαρτηθεί. Εάν είναι αξιόλογη, θα προχωρήσουμε με μία και μόνη προσφορά. Εάν έχουμε μία και μόνη προσφορά. Εάν έχουμε μία και μόνη προσφορά. Εάν έχουμε

Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ

αναπληρωτής υπουργός Βιομηχανίας, δηλώνει, αισιόδοξος για την πορεία των ιδιωτικοποιήσεων παρά τις τριβές που έχει δημιουργήσει η πώληση των ναυπηγείων Σκαραμαγκά

«Φυγή προς τα εμπρός»

Υπογραφή ως την 21η Μαρτίου που θα ανοιγτούν οι προσφορές για την ιδιωτικοποίηση του Σιδηροδρόμου ζητά ο Χ. Ροκοφύλλος πιστεύοντας ότι θα κρυβουν ευχάριστες εκπλήξεις

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
στο ΜΙΧΑΛΗ ΚΑΠΑΝΤΖΗ

Την εβδομάδα που πέρασε ξεκίνησε για τα καλά η διαδικασία ιδιωτικοποίησης του νοτιοπελαγίτικου Σκαραμαγκά. Η υπόθεση αυτή προκάλεσε και θα συνεχίσει να προκαλεί αναστροφή στις εσωτερικές ορνιθωσιές αλλά και αναταράξεις μέσα στον ευρύτερο χώρο. Συνδικαλιστές που τοποθετούνται στο κυβερνών κόμμα αλλά και πολλοί βουλευτές του θεωρούν ότι η λύση της πώλησης του 100% των μετοχών της επιχείρησης θα πρέπει να αποφευχθεί και ότι το Δημόσιο θα πρέπει να διατηρήσει τον έλεγχο του στη στρατηγικής σημασίας μονάδα.

Ο αρμόδιος για τις ιδιωτικοποιήσεις αναπληρωτής υπουργός Βιομηχανίας Χρήστος Ροκοφύλλος, εκτός απ' το αντικομμό του άλλου λόγου, πρέπει να αντιμετωπίσει τις αντιδράσεις και να πείσει φίλους και αντιπάλους για τις προθέσεις του.

Δυσκολη δουλειά, όταν από αυτήν εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό το κατάλληλο κλίμα που πρέπει να δημιουργηθεί για την προσέλκυση επενδύσεων. Παρ' όλα αυτά δηλώνει αισιόδοξος

ΕΡ.: Από σου πηγάει αυτή η αισιοδοξία σας, όταν η ιδιωτικοποίηση δεν φαίνεται να αναμετωπίζεται φιλικά από την κοινή γνώμη.

ΑΠ. Το αντίθετο θα έλεγα. Όσο περνάει ο καιρός τόσο περισσότερο κατανοητή η αντίληψη της κοινωνίας και μάλιστα απ' όλους. Σας λέω μόνο ότι εξαιτίας της καθυστέρησης που παρατηρείται στην πώληση της Πετρολικής Πετρούλης Πάτρας, μετά την «πρακτορευτική» εμπλοκή της εισαγγελικής αρχής, εργαζόμενοι, επαγγελματικοί φορείς της πόλης και η τοπική αυτοδιοίκηση έχουν ξεσηκωθεί ζητώντας τη γρήγορη πώληση του εργοστασίου. Ενας επιλεκτικός που αισιοδοξώ ως προς τη θετική κατάληξη των ιδιωτικοποιήσεων είναι ότι ενώ για το ίδιο εργοστάσιο στους δύο προηγούμενους διαγωνισμούς του 1992 είχε εμφανιστεί μόνο ένας ενδιαφερόμενος, και αυτός τρόλεϊζα του Δημοσίου, με προσφορά 3,3 δισεκατομμύρια, μηδέν θέσεις εργασίας και μηδέν επενδύσεις, στον τελευταίο διαγωνισμό έχουμε τιμημα 6,8 δισ., 1.150 θέσεις εργασίας και 4 δισ. επενδύσεις.

Το ίδιο και στη μεταλλεία Κασσάνδρας. Σε διαγωνισμούς κατά το παρελθόν (1992), το ενδιαφέρον ήταν μηδενικό. Στον πρόσφατο διαγωνισμό υπεβλήθησαν προσφορές δύο σοβαρώτατων σημαντικές εταιρείες, που προτείνουν επενδύσεις συνολικού ύψους περίπου 250 εκατομμυρίων δολαρίων.

ΕΡ.: Στην περίπτωση της Πάτρας το κατηλαθόνι, γιατί το εργοστάσιο είναι πλεονα. Στην περίπτωση, ωστόσο, των Σκαραμαγκά, όπου εργάζονται δεν υπήρχαν λιγότερες από 8 χιλιάδες. Αξιόλογες επενδύσεις δεν έγιναν και, παρά την τεράστια παραγγελία για τη ναυπήγηση τριών φρεγατών του πολεμικού ναυτικού, το ναυπηγείο έχει συνεχώς επί σχεδόν χρόνια ζημιές οι οποίες έχουν φθάσει συνολικά στα 84 δισεκατομμύρια δραχμές. Πρόσφατα λοιπόν πολλοί, από τη συνδικαλιστική και την αυτοδιοίκηση, να συνεχίσει να διατηρεί το δημόσιο το 51%, όπως πράγματι μας το επιτρέπει η Ευρωπαϊκή Ενωση, με τη δικαιολογία ότι η μονάδα είναι στρατηγικής σημασίας και δεν πρέπει να πέσει σε χέρια ιδιωτών.

Ροκοφύλλου: Πώς επενδυτής θα έκανε σοβαρή και αξιόπιστη προσφορά για μεγαφημικό κορσοτό, πώς επιχειρηματίας θα διέθετε αρκετά δισεκατομμύρια σε μια επιχείρηση η οποία δεν θα του ανήκει, μόνο και μόνο για να τα βλέπει να «φυλλορροούν» από χρόνο σε χρόνο, χωρίς να μπορεί να κάνει απολύτως τίποτα; Αλλά ας υποθέσουμε ότι βρίσκεται κάποιος αφελής ή γενναιόδωρος επενδυτής και προσφέρει για το 49%. Το μέλλον του ναυπηγείου και πάλι θα είναι μετέωρο καθώς, με βάση τους ισχύοντες κοινοτικούς κανόνες και τη συμφωνία που έχουν υπογράψει τα κράτη μέλη του ΟΟΣΑ, δεν θα επιτρέπεται από της 1ης Ιανουαρίου 1996 απολύτως καμία άμεση ή έμμεση εθνική ενίσχυσή του. Και εδώ να επισημάνω ότι απαγορευμένη έμμεση ενίσχυση χαρακτηρίζεται η ανοχή των χρεών του ναυπηγείου σε μέρος του Δημοσίου όταν αυτό συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της επιχείρησης. Η κατάληξη εταιρείας θα είναι: πρόστιμα και στο τέλος κλείσιμο.

Η μόνη λύση για το Σκαραμαγκά είναι η διάθεση, μέσα από διεθνή διαγωνισμό, πλειοψηφικού πακέτου μετοχών

ΕΡ.: Θα μας επαναφέρουν στα περί ανεξάρτητων Θέσεων εργασίας να λέτε προκειμένου να κάψετε τις αντιδράσεις.

ΑΠ.: Σε καμία περίπτωση. Αλλωστε δεν έχουμε παρά να ανατρέξουμε μ' ας την 21η Μαρτίου, οπότε θα ανοίξουν οι προσφορές. Κανένας ας μη απομείνει εκ προοιμίου κάποιες ενδιαφέρουσες προσφορές.

ΕΡ.: Από την αρχή της συνέντευξης μας ως προς το πολιτικό σκέλος το θέμα συζητάμε. Ο πλέον όρκος των κοινοτικών διεθνώς υφίσταται κρίση. Ιδίως δε στην Ευρώπη και στη Κορέα ο αντανακτισμός είναι καταφώς από πλείστες με τη λειτουργία της αγοράς. Δεύτερον, ότι η ιδιωτικοποίηση σημαίνει και περιορισμό των θέσεων εργασίας.

ΑΠ.: Οχι ανταγωνιστικά. Εμείς βέβαια είμαστε υποχρεωμένοι να προβλέψουμε λύσεις για την απασχόληση όσων ενδιαφέρονται δεν θα επιχορηγηθούν από τον ιδιώτη επενδυτή. Πάντως το μετρημένα που έχουμε είναι ότι θα διατηρηθούν στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι θέσεις εργασίας, χωρίς να αποκλείεται επίσης και η αύξησή τους. Ας μην το ψάχνουμε κατ' ευ αυτό το ενδεχόμενο. Οσον αφορά αυτούς που ενδεχόμενο δεν θα απορροφηθούν, στην τροπολογία που συνέταξαμε, και η οποία πέλαια θα καλύπτει τη μορφή αυτοτελούς νομοσχεδίου, προβλέπεται η κλίση της νόμιμης απολήψιμης καταβολής σημαντικών ενισχύσεων ώστε και η σημαντική σε χρονοπρόγραμμα επανακατάρτισης ώστε να απορρόσουν να ξαναπιάσουν στην πιστοποιησή διαδικασία.

ΕΡ.: Μιλάμε για τις ιδιωτικοποιήσεις που έχουν σχέση με τη λιγνίτη πρωτογενά των προβλημάτων και αφήνουμε εξω την επιχορήγηση.

ΑΠ.: Κανένα σχέδιο δεν υπάρχει στις χώρες βιομηχανικές μονάδες που αντιμετωπίζουν χρηματοοικονομικά προβλήματα να μη γίνουν προβληματικές. Σε πολλές περιπτώσεις χρειάστηκε να κάνω αποζημιώσεις για να σώσω επιχειρήσεις. Πιστεύω ότι και η διαδικασία αυτή αντίκει στις περιοδικότητες του πολιτικού κρυσταλλικού του συστήματος. Μεχρι σήμερα κατορθώσαμε να διασώσουμε την ενότητα κεφαλαιουχικά BALKAN EXPORT, τη AMIANTIT και συνεχίζουμε τις προσπάθειες για τη Βιομηχανική

εφημερίδες της ίδιας μέρας. Ένας υπουργός, δύο συνεντεύξεις.

ΑΡΘΡΟ ΜΑ V, Τεκμήριο 39
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" 22/1/95

Ιδιοκτησία Γ.Α. ΚΟΥΡΗΣ ΕΠΕ
Χρόνος 15ος - Αρ. Φύλλου 5.015
Γραφεία σήμερα 31 ΤΑΥΡΟΥ Τ.Κ. 17778
ΤΗΛ. 3424000 - 3424334 - 3424064

Αυριανή

50 ΔΡΑΧΜΕΣ

ΤΗΝ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΖΗΤΑΕΙ Ο ΕΒΕΡΤ

ΜΕΤΩΠΙΚΗ ΠΛΕΟΝ Η ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ-ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗΣ

Εξαγριωμένοι οι εργαζόμενοι των Ναυπηγείων επετέθησαν με άγριες διαθέσεις σε υπουργούς και βουλευτές

ΛΙΝΤΣΑΡΙΣΑΝ ΤΟΥΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ

Δεν αντέχει άλλο ο κόσμος τη φτώχεια, την ανεργία και

Αυριανή 50 ΔΡΑΧΜΕΣ

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΙΛΙΚΙΑ ΑΝΔΡΕΑ-ΜΙΜΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΟΥΝΤΑ

ΤΟΥΣ ΑΝΑΚΗΡΥΞΑΝ...ΕΠΙΤΙΜΟΥΣ ΔΗΜΟΤΕΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΤΟΥΣ ΚΟΥΡΑΣΟΥΝ Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΓΙΝΕ ΣΕ ΔΙΠΛΑΝΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ

Για όλα τα μεγάλα σκάνδαλα υπάρχει εξήγηση

ΚΟΛΛΗΤΗ ΤΗΣ ΜΙΜΗΣ Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ

Η κυρία Περατικού πρώην ιδιοκτήτρια μπαρ και ναρκομανής έχει βοηθήσει το αμαρτωλό πρωθυπουργικό ζεύγος στη διακόσμηση της ροζ βίλας

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ

Ο μεγάλος ψεύτης

ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ ΤΟ "ΑΡΡΩΣΤΟ" ΕΣΥ

Σκάνδαλο δεν γνωτα χωρίς την ανάμειξη της αφροπλούς Λιλής. Και δεδομένος. Δεν υπάρχει μεγάλο σκάνδαλο στο οποίο να μην εμπλέκεται η Ελένη της Σπάρτης, όπως παραπαιρνοντικά αποκαλεί το παρελθόν της το Δάμπρο Λιάνα.

Η φήμη μας για τον παράδοση και των νεκτανέων Σκαφαρατικά στον όμβο Περατικού είχε στα Λεί και μάλιστα με προσωπικό τρόπο από τα Μηχ και τα Λέο Ράκα, σύνορο του διευθυντή των νεκτανέων Ελευνίνας κ. Περατικού. Η Δήμητρα Λιάνα

ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΑΥΡΙΑΝΗ

ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΡΧΗ...ΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙΑ

Καρολίδου: η καθέκητη τους εργαζόμενους στην Ελευσίνα

Νόμος του κράτους το ν/σ για τα ναυπηγεία

Καθολική καταδίκη της βίαιας επίθεσης

Ο ΛΟΓΟΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Αγανακτισμένος ο δημοκρατικός κόσμος εξώνει από τον Ανδρέα

ΝΑ ΦΥΓΟΥΝ ΟΙ ΑΧΡΗΣΤΟΙ

Η ανευθυνότητα πολιτικής από τον Σημίτη αιτία του προβλήματος των ναυπηγείων

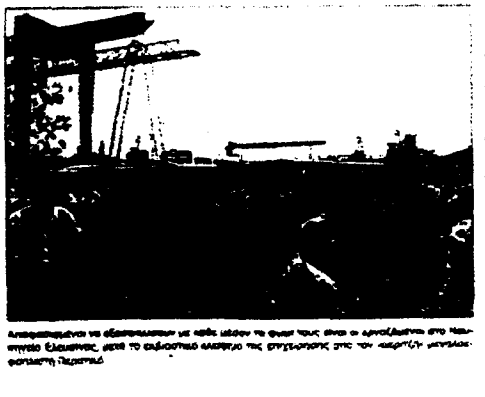

Βράζει η γλώσσα κι από πάνω ο επιμήνιος της Βιομηχανίας

ΔΙΚΗ ΒΑΣΗ ΠΑΓΚΑΛΟ

η κυβέρνηση

Ακαρπη η συσκεψη
για το Σκαραμαγκά

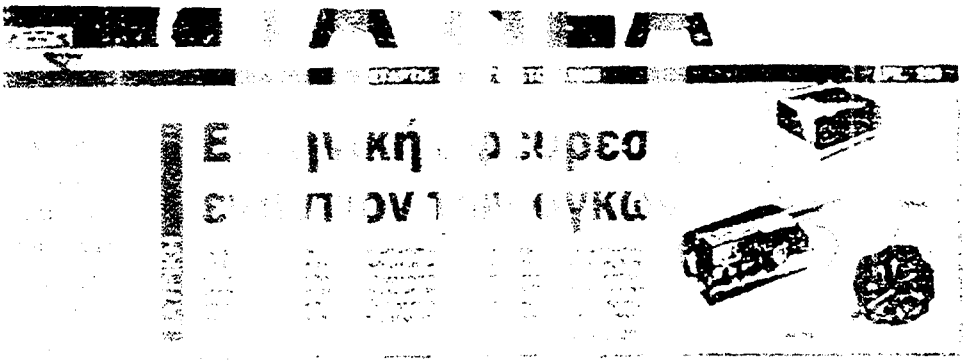

ΣΑΦΝΙΑΣΕ

τους πάντες ο Σημίτης

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ηρθαν 3 πιστολές

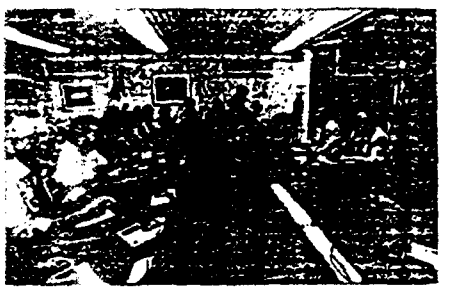

ΑΡΘΡΟΜΑ V, Τεκμήριο 46-47
ΝΕΑ" 30/8/95 & 31/8/95

ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ κατά ΣΚΟΥΛΑΡΙΚΗ • *Προς παραίτηση της προθεσμίας υποβολής* ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

«Ναυάγιο» δύο υπουργών στο Σκαραμαγκά

ΣκαραΜΑΓΚΙΑ από Ροκόφυλλο

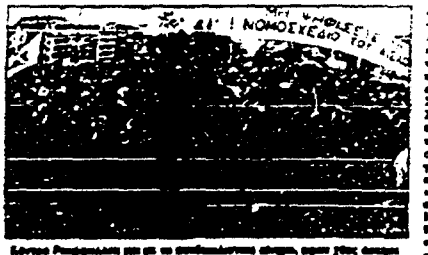

Λάντρα Ροκοφυλλά για τα συνδικαλιστικά σάκαρα κρύβει πίσω της ένα μεγάλο κομμάτι από τα μαύρα της περιφερειακής εκπομπής στη Θεσσ/κη

Ξαφνιάζει την εθελουσία έξοδος της απολύσεις

ΗΛΠΑΠ: Στάση εργασίας με καταγγελίες

Κουφτούλι με τις «επισθέ
Σε βαριά ατμόσφαιρα η 3ωρη στάση εργασία

τίτλοι ενδεικτικοί της θέσης της εφημερίδας "Ελευθεροτυπία" (14/3/95 & 31/8/95).
ρτάζ της 31/8 με τίτλο "Η *ΤΡΙΑΙΝΑ* σνομπάρει τους 2 υπουργούς - θέλει συνάντ
νδρεα" αναφέρεται και στη θέση του προέδρου του Εργατικού Κέντρου Πειραιά
τροέδρου της *ΤΡΙΑΙΝΑΣ* ως εξής: "Ο πρόεδρος του Ε.Κ. Πειραιά και αντιπρόεδ
σωματείου "*ΤΡΙΑΙΝΑ*" Γ. Μίχας, ο οποίος εθεωρείτω πολιτικός φίλος του κ. Σιμήτη α
γική περιφέρεια Πειραιά έκανε μέτωπο κατά του πολιτικού του "Πυγμαλίωνα" καθ
ώρα πριν την κυβερνητική σύσκεψη, ο υπουργός Βιομηχανίας είχε καλέσει το σωμα
ηνύοντας τους ότι η εισήγηση του θα αφορά την πρόταση -των εργαζομένων-
ήρηση του 51% των μετοχών υπό δημόσιο έλεγχο..."

ΑΡΤΗΜΑ V, Τεκμήρια 49-50
ΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 31/8/95

«Αμυντικό» σινιάλο για τα Ναυπηγεία

Μετέωρη η εξαγορά

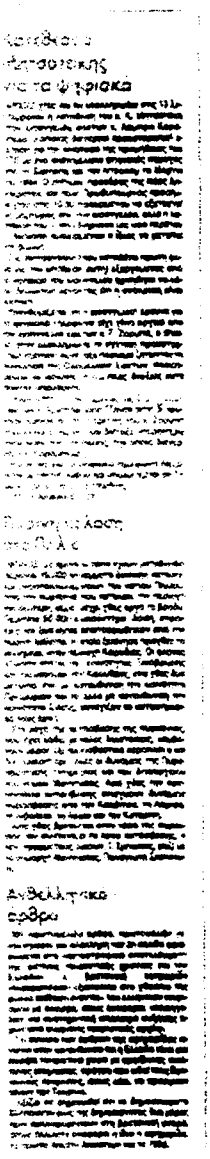

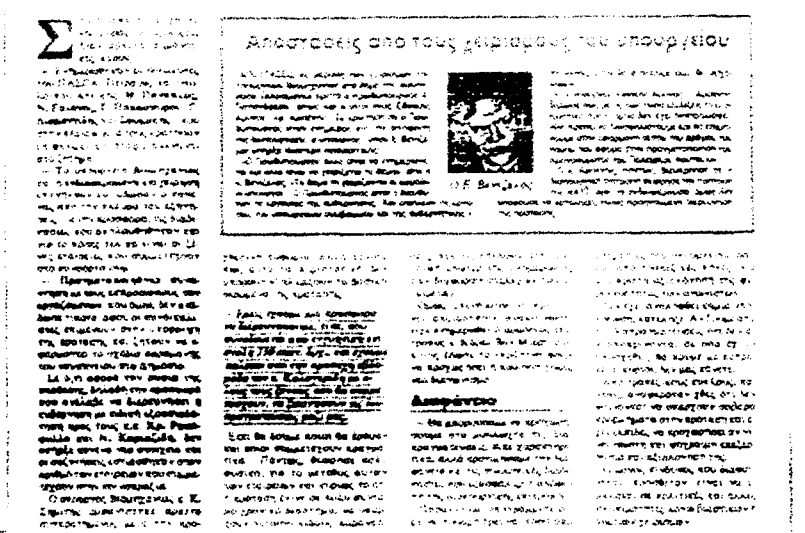

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ V, Τεκμήριο 51-52
ΕΘΝΟΣ", 26/8/95 & 31/8/95

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ
"Η ΤΡΙΑΙΝΑ"
ΤΗΛ. 5578997
FAX 5579026

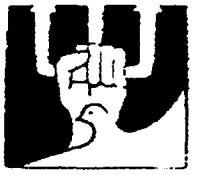

ριθ. Πρωτ. ..... ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ 14-4-95

υνάδελφοι -σσες,
ήμερα το πρωΐ συνεδρίασε το Δ.Σ. του Σωματείου με τα εξής θέματα.
ορεία του Ναυπηγείου , Πρωτομαγιά 95 και η Υπόθεση του λαθρεμπορίου.

Πλειοψηφία του Δ.Σ. είχε κρίνει σκόπιμο να υπάρξει ένα μικρό κενό
0-15 ημερών μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου για το ξεπούλημα του Ναυ-
ηγείου ώστε να υπάρξει ένας αναγκαίος προβληματισμός και προπάντων
κτίμηση της κατάστασης, έτσι όπως έχει διαμορφωθεί.
υτό που και σήμερα επαναβεβαιώθηκε είναι η απόλυτη αντίθεση μας στην
εγόμενη πώληση του Ναυπηγείου αλλά και στην πιθανότητα μερικού ή
νολικού κλεισίματός του.

ποφασισαμε δίωρη στάση εργασίας στις 26 του μήνα και Γενική Συνέλευ-
η στο Βαρύ Ελασματουργείο για ενημέρωση και συζήτηση για την καλύτερη
ντιμετώπιση της κατάστασης. Ακόμη αποφασίστηκε η πρώτη μαζική μας
αρουσία εκτός Ναυπηγείου να γίνει την πρώτη του Μάη στο Πεδίο του
ρεως και στις 3 Μάη που λήγει; ο διαγωνισμός λάστιχο θα πραγματοποιή-
ουμε 4ωρη στάση εργασίας, συγκέντρωση έξω από την ΕΤΒΑ 11-3 ζητώντας
αράλληλα συνάντηση με την Διοίκηση της ΕΤΒΑ στις 3 μ.μ. για να μας
νημερώσουν άν υπήρξαν προσφορές.

υσικά συνεχίζουμε τις επαφές με τους Δήμους και άλλους φορείς με συγκεν
ρώσεις αλλά και κάθε ενέργεια που θα προωθούν στην κοινωνία τις απόψεις
ας ώστε να ξανακερδίσουμε την συμπάθεια της κοινής γνώμης.

ο δεύτερο θέμα που μας απασχόλησε είναι ο φετεινός γιορτασμός της
ρωτομαγιάς που για μας έχει ιδιαίτερη σημασία γιατί μας βρίσκει στην
ιό δύσκολη φάση της Ιστορίας του Σωματείου και του Ναυπηγείου.
τη Γενική συνέλευση στις 25 του μήνα θα μιλήσουμε για περισσότερες ενέρ
ειες που θα γίνουν; πάντως φιλοδοξούμε η συγκέντρωση στο Πεδίο του Αρεω
πό συγκεντρώση της ΓΣΕΕ να μετατραπεί σε συγκέντρωση της Τρίαινας, το
ιπορούμε και το αξίζουμε, γιατί η Τρίαινα ξέρει να παλεύει με πείσμα.

Το τρίτο θέμα που μας απασχόλησε είναι η υπόθεση του Λαθρεμπορίου
Πετρελαίου που έγινε στο Ναυπηγείο και που βασικός υπεύθυνος είναι ο
κ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ο οποίος ενημερώθηκε από τον κ. Σιμόπουλο προφορικά
μέσω του κ. Βολίκα και γραπτά στις 4 του μήνα και δεν κίνησε ούτε το
μικρό του δακτυλάκι.

εμπορευματικό κέντρο έως οτιδήποτε άλλο εκτός από Ναυπηγείο. Καλούμε όλους τους εργαζόμενους και τα στελέχη της Επιχείρησης να δώσουν αύριο το βροντερό τους παρών στην επίσκεψη μας στο Μέγαρο Μαξίμου αυτός ο αγώνας πρέπει να δικαιωθεί.

Ζητάμε από όλους όσους δεν κυκλοφορούν να μην πάρουν αύριο τα αυτοκίνητα τους ειδικά αύριο πρέπει να είμαστε όλοι παρόντες για να δώσουμε με την παρουσία μας μιά καθοριστική απάντηση σ' όλους αυτούς που μας θέλουν ανέργους για να αυξήσουν τον πλουτισμό τους!!!!!

Στη Ναυπηγική Βιομηχανία χωράμε όλοι αυτοί που δεν χωράνε είναι οι κάθε λογής όμιλοι ευκαιριών και οι αεριτζήδες του Επαγγέλματος.
Η στάση εργασίας θα γίνει την Τρίτη 5/9/95 από 11.00'-15.00' με συγκέντρωση όλων των εργαζομένων στις 12.00'π.μ. στην Πλατεία Κλαθμώνος και στην συνέχεια πορείας στο Μέγαρο Μαξίμου.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΑΙΝΑ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΟΝΤΑΚΗΣ Γ.

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΡΚΑΤΟΣ ΣΤ.

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ "Η ΤΡΙΑΙΝΑ" 19 62

ΑΡΘΡΟΜΑ V, Τεκμήριο 53

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

Πίνακας Ζωγραφικής του Γιάννη Μίχα

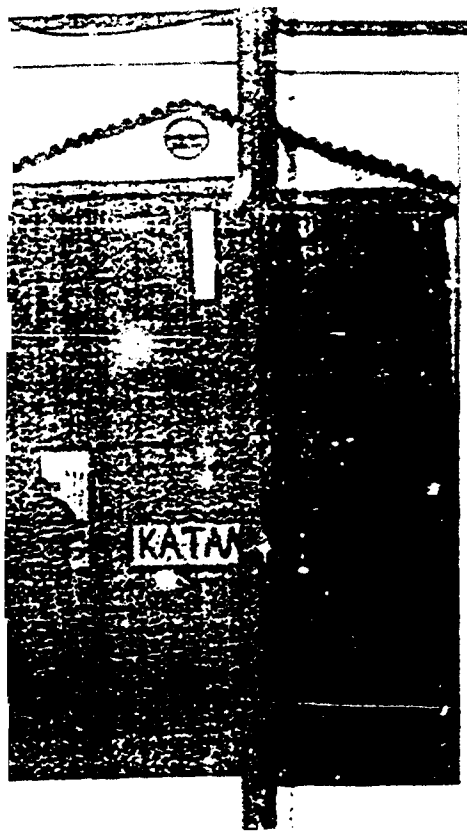

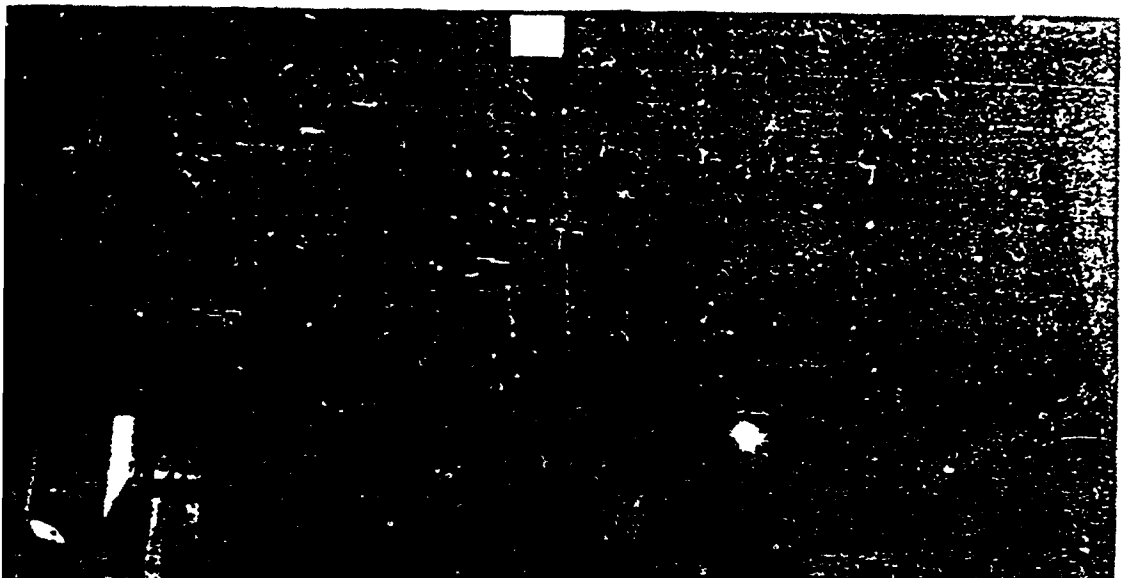

οδο... ναρκοπωλείου θωρίζει η πρόσοψη του ετηρίου των Ναυπηγείων Νεωρίου

Υπερά
κομμάτ
ο αγώνα

«Η ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ
ξεκινά από τον αγ
αώ και προκάλεσε
δεχτική απόφαση
Νεωρίου», τονίζει ο δ
χος Ερμουπόλης κ.
της Δεκαβάλλος. «Τη
μη μάλιστα και έχου
δεί διαβεβαιώσεις
ναυπηγείο θα τύχει
φορετικής αντιμετώ
και ο ίδιος ο Πρωθυπ
γός είχε δηλώσει την
ξη του '91 ότι θα παρ
ρείτο σε ιδιώτη, μόν
αυτός παρείχε ασφ
εχέγγυα για την παρα
ανάπτυξή του. Ο κ
2000 όμως, δεν εγγυ
ται το ναυπηγείο θα π
μείνει ως επιχείρηση
δεν εξασφαλίζει κα

ογραφίες από τα γεγονότα του Νεωρίου

άρτημα VI, Τεκμήρια 1-3

ΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" 23/3/92, "ΤΑ ΝΕΑ" 6/3/92

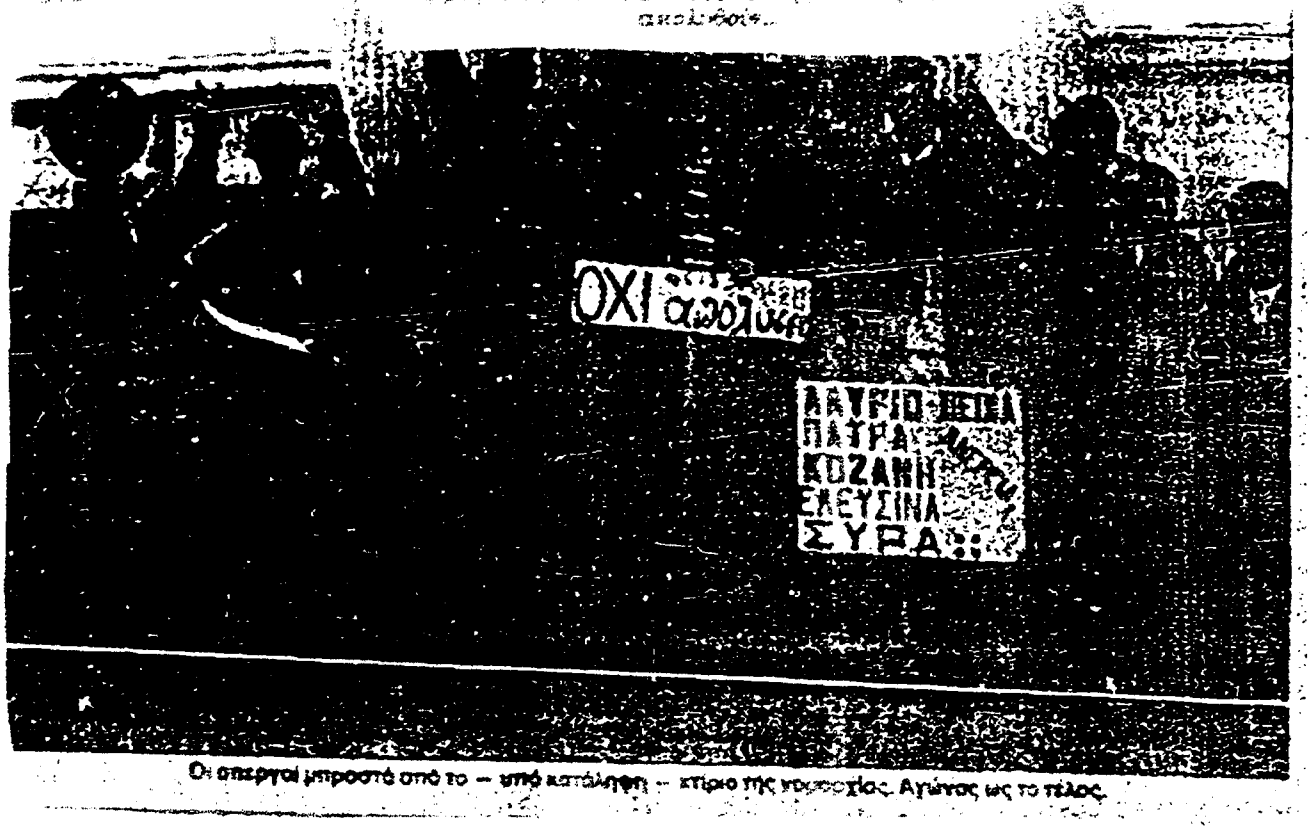

Οι απεργοί μπροστά από το – υπό κατάληψη – κτίριο της νομαρχίας. Αγώνας ως το τέλος.

ογραφίες από τα γεγονότα του Νεωρίου

άρτημα VI, Τεκμήρια 4-5

ΟΣΠΑΣΤΗΣ" 25/3/92, "ΕΘΝΟΣ" 19/3/92

και στη Σύρο

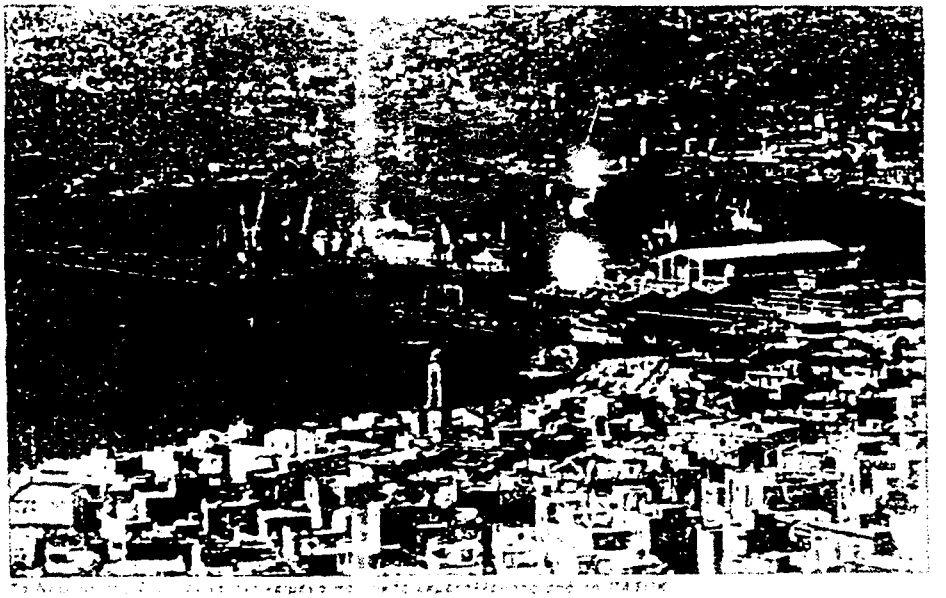

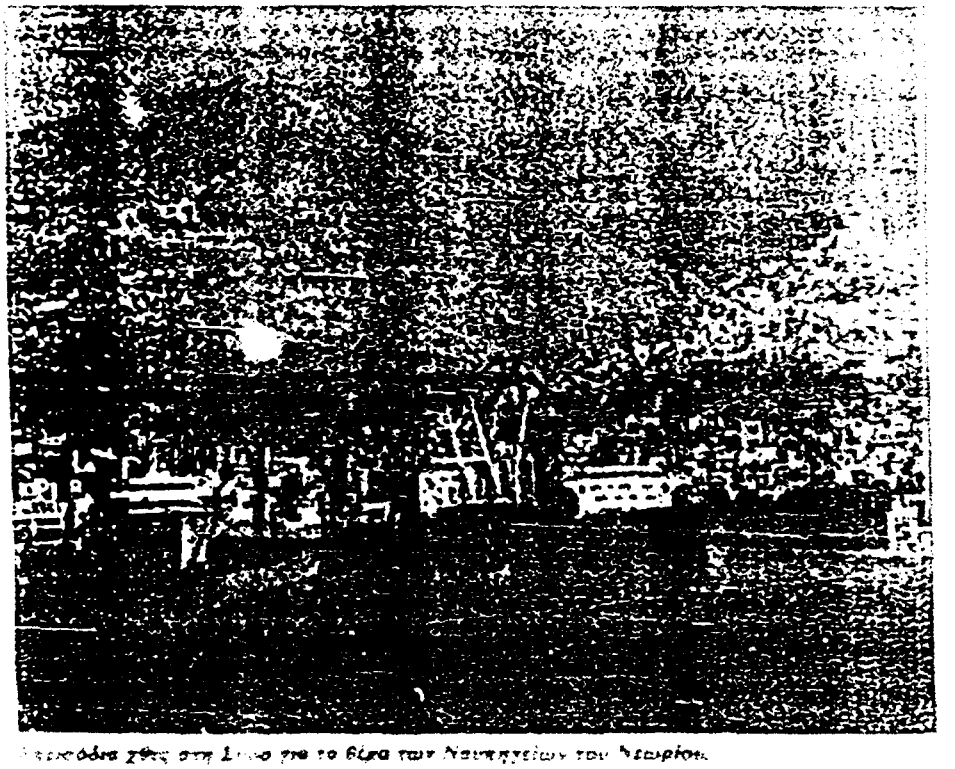

ογραφίες από τα γεγονότα του Νεωρίου

άρτημα VI, Τεκμήρια 6-7
ΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ" 19/3/92, "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ" 4/3/92

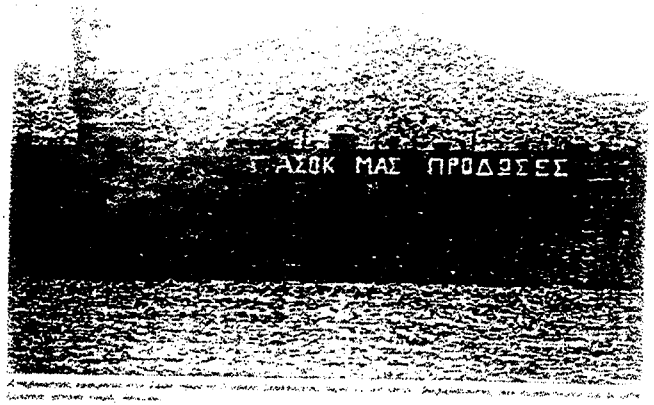

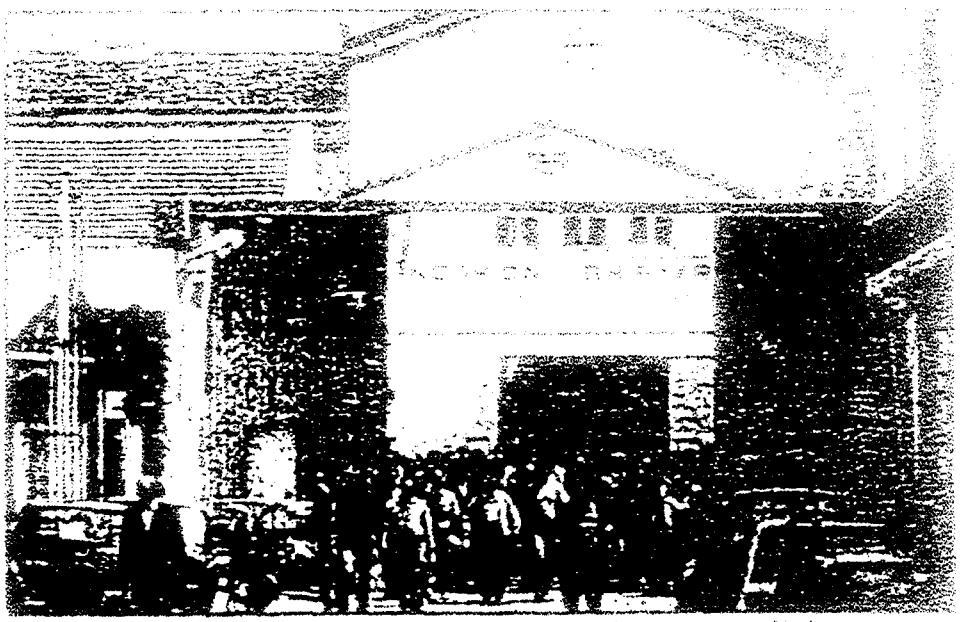

ογραφίες από τα γεγονότα του Νεωρίου

άρτημα VI, Τεκμήρια 8-10
ΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ" 1/8/94 & 7/8/94, "ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ" 11/8/94

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

ΓΣΕΕ - ΠΟΕΜ

ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΝΑΥΠΗΓΟΕΠΙΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

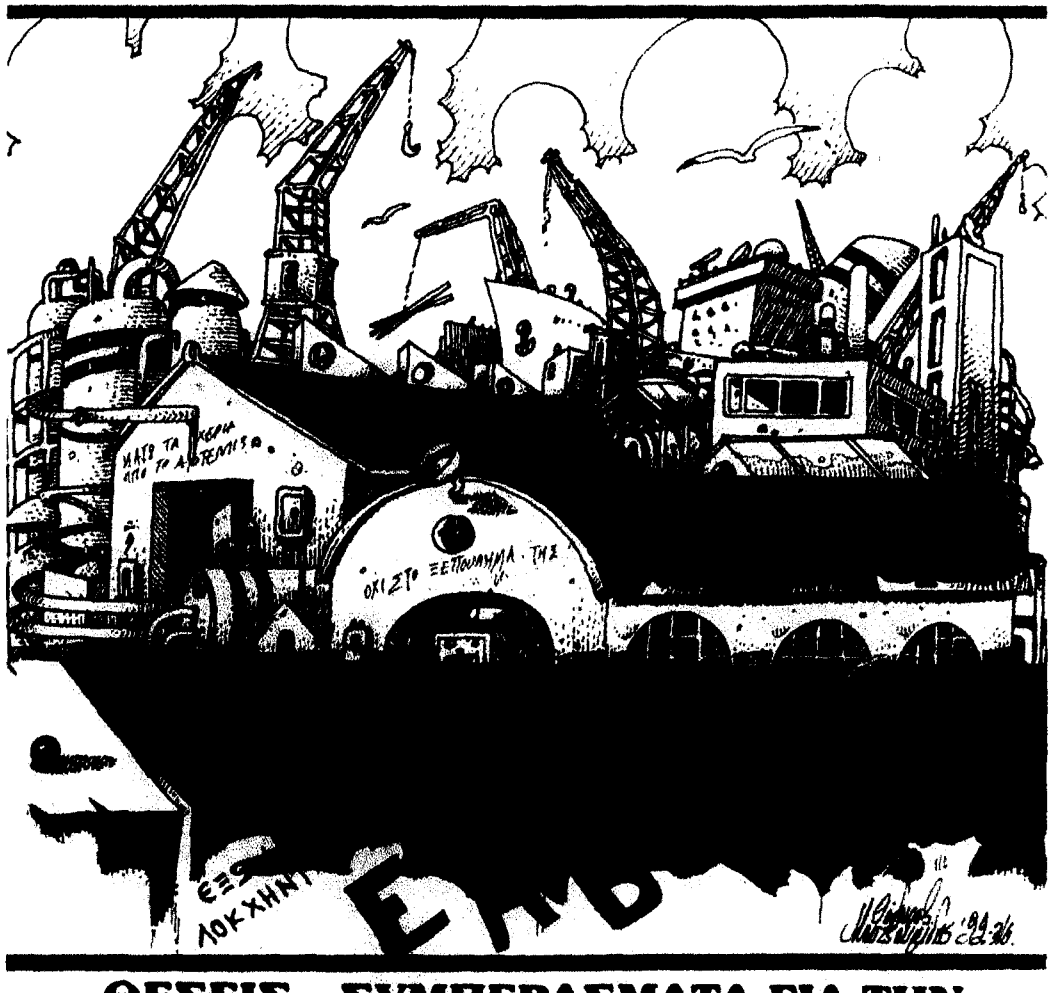

ΘΕΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΜΥΝΤΙΚΗ - ΝΑΥΠΗΓΟΕΠΙΣ/ΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

ΑΠΕΡΓΙΑΚΟ ΜΑΣΤΙΓΙΟ ΣΤΙΣ ΠΛΑΤΕΣ ΜΑΣ ● Η ΔΕΗ ΚΑΤΕΒΑΖΕΙ ΠΑΛΙ ΤΟΥΣ ΔΙΑΚΟΠ[illegible]ΕΣ ● ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΚΑΙ ΔΕΚΟ ΚΑΤΕΒΑΖΟΥΝ ΡΟΛΑ ● 8 ΩΡΕΣ ΧΩΡΙΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Χτυπάει η χούντα των συντεχνιών

Α

ΤΟ ΩΡΑΡΙΟ ΤΟΥ ... ΣΚΟΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ!

● Η [illegible] ΠΑΝΟΣ

● ΑΛΚΗ [illegible]

ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΕ Ο ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΧΑΟΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ!...

ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΤΩΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΒΟΚΑΤΟΡΕΣ

«Ο

Ανησυχούσαν λοιπ[illegible] Οι [illegible] για αντιπολίτευση [illegible]

Μολότοφ σε εκδοτήριο εισιτηρίων και ΙΧ

ΤΜΗΜΑ VII, Τεκμήριο 1
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ" 27/8/92

Η καθυδέρωση της κοινής γνώμης

Ομήρου, Ιλιάδα Β 10–397

Στην εποχή μας η κοινή γνώμη αποτελεί αντικείμενο [illegible] μονιμης έρευνας. Τη σημασία της ώρας την έχει καταλάβει [illegible] και ο ανεμος και απο τη μεριά του θα δημιουργήσει τα κύματα στην [illegible] τελικού θα π.Χ. χρόνια. Η κοινή γνώμη, η ισχυρή, ενδόμυχη [illegible] και, αυτή, δύσκολη, γίνεται σύμμαχος και κυνηγός ζώων που [illegible] κατασκευές των δημοκρατικών πολιτευμάτων, η τηρήτρια της [illegible] ανακηρύχτηκε και από τα κυβερνητικά κείμενα ως η, και σε [illegible] εμπειρικότητα μιας πολιτικής απόφασης είναι πολύ πιο σημαντικό [illegible] του η κοινή γνώμη την αποδέχεται, παρά όταν τις επιβάλλεται. Η [illegible] κοινή, αυτή, να είναι, δηλαδή, η κοινή γνώμη σε σχέση με τις [illegible] της εξουσίας, προκάλεσε από πολύ παλιά την ενδιαφέρον, [illegible] πολιτικού στοχασμένου που ονομάστηκε «καθοδήγηση της κοινής [illegible]».

Το φαινόμενο αυτό το απεδίδει ο Όμηρος με θαυμαστή γλαφυρότητα στον Β της *Ιλιάδας*.

❦

Όπου είχε η Λυσή η θεά στον Όλυμπο το μέγα χαμό απονο-
το γιο της στο Δία και στους άθανατους τους άλλους να μηνύσει
κι ο γιος του Ατρέα τους πρωτεργάνους διόλαλους προστά-
τα τακτοποιά τους μακροκαλλιέρες Αργίτες να ετοιμάσουν
κι ως φτιάξαν αυτοί μαζώχτηκαν με βίαση τους εντός.
Πρώτα καλούσε τους αντρόκαρδους να δυναστεύσουν περισσότερο
δηλα από τ' άρματα του Νέστορα, του βασιλιά της Πύλου
κι ως συναχτήκαν, τι σφίξαμε τσαπί τους ενστόμως:
«Άκουτε, φίλοι! Μου 'ρθεν Όνειρο θειάς στον ύπνο απονο-
μετά τη νύχτα την αθάνατη, του αρχοντικού Νέστορα
δεν απαρέλλαχτης, την ανάρμιαση, στην ίδια, στην ίδια
και τραίτε, πάνω απ' το κεφάλι μου κι αυτά μου λέει τα λόγια.
Δυναμώσατε στο Ατρέα του αντρόκαρδου τον γιου αλυπάτορα
τάλλα τη νύχτα ένας πρωτόγερος δεν πρέπει να κοιμάται,
που τόσο κοντά του μπιστεύτηκαν κι έγνοιες πολλές τον ζώνουν.
Μ' όλ' αυτά με τώρα είμαι μανάτσιος από το Δία σταλμένος
που κι είναι πλάγια, όμως σε γνοιάζεται, και σε συμπονιέται.
Πειστάξτε, εσείς τους μακρομάλλιδες Αργίτες ν' αρματώσουν
γρήγορα τη στιγμή που το πλατύρωμα το κάστρο θα πατήσεις
τον Τρώων οι αθάνατοι στον Όλυμπο πια δεν κρατούνε τώρα

πλάθης ακόμα τι στη δύναμη την πολις του παλαιγενούς
Αλήθεια, είναι νεκροί, οι μεγαλόψυχες γνώμες και να τ' ακούσουν
τέτοιος στρατός και τόσος όλος των Αχαιών πως πρέ-
και πολεμάει με λόγχες ορτάνι και μαγγανεία εδώ πέρα
με άντρες που λίγους και δεν ξέρουμε πότε θα 'ρθει το τέλος
[...]
Εννιά εκυλίσανε χρόνια κιεδώσατε του Δία του τριοπτεύλου
των καραβιών τα ξύλα εσάπισαν, οι γυμένες κάλιωσαν
και λέω θα κάθουνται τα παιδιά μας και τα μικρά παιδιά μας
μέσα στα σπίτια καρτερώντας μας. και τέλειωσε δεν έχει
κακιά η δουλειά που μας κουβάλησε στα γυρτογιάλια ετούτα
Μα τώρα ελάτε, ομπρός, το λόγο μου ν' ακουσουμε όλοι φίλοι
με τα καράβια πίσω να γύρουμε στην πάτρη πατρίδα.
τι πια την Τροία δε θα την πάρουμε με τις φαρδιές της ρούγες.»

Είπε, και την καρδιά ανατάραξε μες σε ολωνών τα στήθη,
απ' τους πολλούς, που πιον δε βρέθηκαν ν' ακούσουν τη βουλή του.
Σκλέρε η σύναξη, σαν κύματα της θάλασσας μεγάλα
στου Ικάριο πέλαο, σύντας σύγνεφα του αφέντη Δία ξεχύσου
στρώκει και ταραμπά, κι η θάλασσα ουσκώσει στην ορμή τους.
Κι οπως πουλιστες ξάφνου κοκκώνεται δρυμός, και το σπαρμένο
σκάνει το βαθύ στη λύσσα του και γέρνουνε τα στάχυα.
πετάρνια εσάλεψε κι η σύναξη κι οι Αργίτες στα καράβια
με τσαλαπάτ μεγάλο εχύθηκαν, κι ο κουρνιαχτός τ' κούβλου
κάτου απ τα πόδια τους ανέβαινε, κι οι ενας του αλλου τρομαζου
ν' χαράξουν τ' άρμενα, στη θάλασσα την άγια να τα ρίξουν.
κι ανοίγαν τις συρμές, κι υψώνονταν στον ουρανό οι σωμές τους,
να πιουν πίσω, κι από τ' άρμενα τραβούσαν τα φαλάγγια.
....α ο Οδυσέας[illegible]
τρεχει στα πλοία των χαλκοθώρακων των Αχαιών πλούδι
κι όπουν στο δρόμο ρήγα κι άρχοντα τρανό συναπαντούσε.
σιμωνοντας τον τον αντίσκεφτε με τα πρατά του λόγια:
«Κατμένε! εσένα δε σου ταίριαζε σαν τον κιοτή να τσεμες'
Κάθου ήσυχος λιπόν, και κάθιζε και το στρατό τον άλλο.
Τι κρύβει, ακόμα δεν κατάλαβες ο γιός του Ατρέα στο νου του'
μας δοκιμάζει λέω, μα γρήγορα θα μας παιδέψει πάλε
τους Αχαιούς, τι δεν ακούσαμε στη σύναξη όλοι τι 'πε.
Μην ορνιστεί και πει σε βάσανα να ρίξει τους Αργίτες.
Βαριά εν' η οργή των αρχοντόγεννων των βασιλιάδων πάντα
τι ο Δίας πιμπ τσανή ο βαθύγνωμος κι αγάπη τους χαρίζει.»
Μ' απ' το χουρτό λαό όπουν έπιανε μπροστά του να σουλάζει,
με το ραβδί τον καταχίρια και του κεφάλια έτσι:
«Σεμπαλίτσενε! Κάθου φρόνιμα και γρίκα και τους άλλους
τι λέω, που στέκουνται πιο πάνω σου. Μα τσι κιοτής κι ανάξιος
κι ουδέ στη μάχη ουδέ στη σύναξη, ποτε σε λογαριάζουν.

Όλοι οι Αχαιοί μαζί δε κάνουμε τους βασιλιάδες τους εμείς
Το πολυκοίρανο είναι κακόν' Ενας ας είναι ο κοσμητής,
ένας ο αρχός, τ' οποίον όμοιε του σκήπτρο του Κρόνου
ο γιος εσμίξε και νομους, πάνου τους τα βασιλιάς να ορίζει.
Κει απ' τ' αταίρι μέσα εδιάβαινε πουσταζόντας, κι οπουνε
ξανα στη μαζωξη, απο τ' άρμενα και τα καλοβιά εσυχνα
όλο φωνή, καθώς οι χερσονήσιο πλάτα δρυντάει το κύμα
της πολυτραχυς της θάλασσας και τα πελαη μουγκιαίζουν.
Οι γάλοι εκαθίζαν και στη θέση του κρατούσαν ο καθένας,
μόνο ο Θερσίτης ο στομαλογος συνομιλιούσε ακόμα,
λόγια τον νου του που 'χεν άπειρα πολλά, και τα ατακτα
δίχως κεφαλι κουβαλούσε με τους ρητόρες πάντα,
γιατι ν' απαντεχει πως θ' χουνε μες στους Αργίτες νόημα.
[...]
ξεχωρίζει ο Θερσίτης, μα ο θειος πετάχτηκε Οδυσσέας,
μπροστα του και στραβοκοιτώντας τον κλιά τον απομπρε
«Θερσίτη ετσι γλωσσά, ατσαλόστομε! Κι ας είσαι βρυντολάλος,
στακάτα! Να τα βάζεις μόνος σου μη θες με βασιλιάδες
τι πιο από σένα εγω δε γνώρισα κιοτή κανενα, απ' όσους
τους γιους του Ατρέα ακολουθήσαν κι έρτασαν κάτω απ' τη Τροία το κυνήγι.
Σύντας μιλάς λιπόν, στο στόμα σου μη σπάνει τους αγρεμε.
και μην τους βρίζεις λογαριάζοντας να γύρεις στην πατρίδα
τι ακόμα δεν το καλοξέρουμε με μας τι θ' απονίσει.
με δίχα πίσω αν θα γυρίσουμε, για νεροπιασμένοι οι Αργίτες
Και τώρα εσυ τον Αγαμέμνονα, το γιο του Ατρέα, το ρημα,
παίνεις και βρίζεις, τι οι λιονταχαρδοι του δίνουν ταχα Αργίτες
πολλά, κι εσύ κακολογώντας τον μιλάς και δε σταπαινεις.
Τώρα έναν άλλο λόγο θα 'λεγα, που σίγουρα θα γίνει
Αν όπως τώρα πάλε αστόχαστα σε βρω να φαρλακίζεις,
δε θέλω η κεφαλή στους ώμους της να στέκει του Οδυσσέα,
κι ουδέ πατέρα του Τηλέμαχου πια να με κράζουν θέλω...
αν δε σε πιάσω και τα ρούχα σου μεμιάς εγω σου γδάλω,
το απανωκαπουτι, το πουκάμισο και της νταπιάς το ρούχο,
κι γύρω σε δείρω, από τη σύναξη κακοδαρμένο πίσω
σε στέλνω με κλαψιούς στα γρήγορα καραβια να γυρίσεις.»
Έτσι είπε εκείνος και τον χτύπησε στην πλάτη και στους ώμους
με το ραβδί κι αυτός ελύγισε, τα κλάματα τον πήραν.
στην πλάτη η τσρκα του αιματόκοκκες βαθιά μεριες κι επρήστη
απ' το χρυσό σκήπτρο, και τραβήχτε να κάτσει δειλιασμένος
πονώτας, κάτσιμα τα ψιαία του και σφούγγιζε το κλάμα.
Κι όλοι, στα νιάτα ξεκαρδίστηκαν, κι ας ήταν πικραμένοι,
κι έτσι μιλούσε ο κοβένας τους στο δίπλανό γυρνώντας:
«Καλά ο Οδυσσέας κάθιεις αρίφνητα μας έχει κάνει τις τωρα.

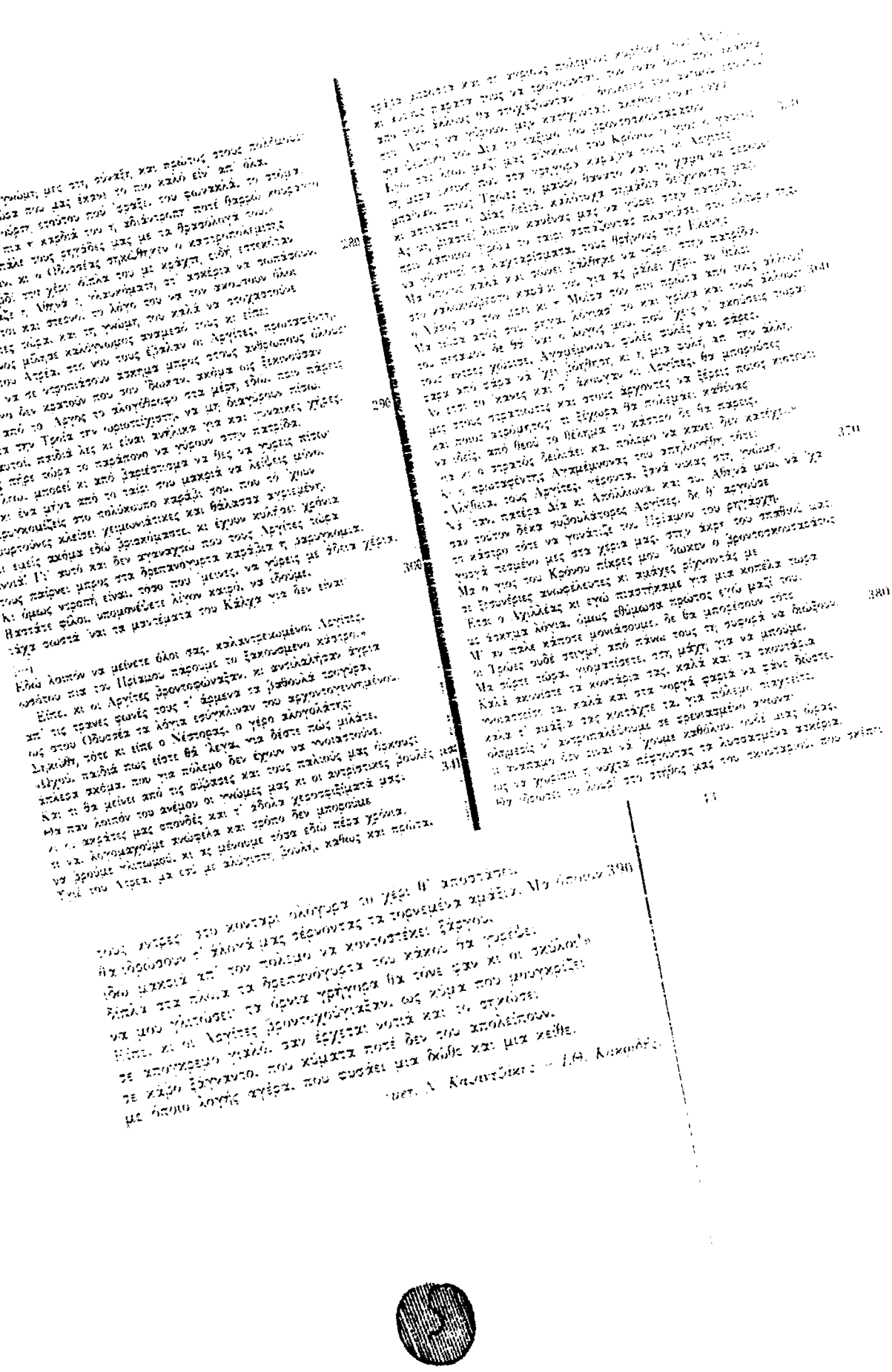

Η ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ

Η σύνθεση του αναγνωστικού κοινού των εφημερίδων, όπως προκύπτει από έρευνα της Νίλσεν που έγινε το Μάρτιο του 1992 σε δείγμα 3.559 πολιτών με ηλικίες από 15 έως 64 ετών, είναι ενδεικτική της ύπαρξης συγκεκριμένων προτιμήσεων κοινωνικών ομάδων, ανάλογα με τη δημοσιογραφική γραμμή κάθε εφημερίδας.

Το πρώτο σημαντικό συμπέρασμα της έρευνας προκύπτει από τα ποσοστά του αναγνωστικού κοινού που απορροφά κάθε εφημερίδα από το φάσμα του κοινωνικού μορφωτικού επιπέδου.

Από το σύνολο των πολιτών με υψηλό μορφωτικό επίπεδο (με ανώτατες ή ανώτερες σπουδές) η *Ελευθεροτυπία* απορροφά ποσοστό αναγνωστών ίσο με 16,8%, *Τα Νέα* 11,4%, ο *Ελεύθερος Τύπος* 9,6%, η *Καθημερινή* το 2,4%, και η *Απογευματινή* 2,2%.

Από το σύνολο των αναγνωστών όμως κάθε εφημερίδας το ποσοστό εκείνων που ανήκουν στην κατηγορία των πολιτών με υψηλή μόρφωση υποδηλώνει και την ποιοτική στάθμη της, αν δεχτούμε ότι η δημοσιογραφική της γραμμή βρίσκει ικανοποιητική ή όχι ανταπόκριση σε αναγνώστες με υψηλό μορφωτικό επίπεδο. Αν δεχτούμε αυτό το επιχείρημα, τότε, με την αναγωγή των ποσοστών που απορροφά κάθε εφημερίδα από το σύνολο των αναγνωστών με ανώτατες ανώτερες σπουδές, αντιλαμβανόμαστε ποιο σχετίζεται ένα μεγάλο μέρος της κρίσης του ελληνικού τύπου. Περισσότερο απογοητευτικά είναι τα συμπεράσματα, αν παρατηρήσει κανείς το ποσοστό των πολιτών με υψηλή μόρφωση οι οποίοι δεν διαβάζουν καθόλου εφημερίδα και ξεπερνάει το 40%. Ποσοστό που υποδηλώνει το μέγεθος της απογοητεύσης των μορφωμένων πολιτών απέναντι στην έντυπη ενημέρωση. Και η απογοήτευση αυτή φανερώνει και το μέγεθος της αναξιοπιστίας μεγάλης μερίδας του τύπου απέναντι στα υψηλής καλλιέργειας κοινωνικά στρώματα.

Με βάση τα αποτελέσματα της ίδιας έρευνας, ενώ η *Καθημερινή* πανελλήνια διαβάζεται από το 2,4% του συνόλου των πολιτών με υψηλή μόρφωση, το αναγνωστικό της κοινό απαρτίζεται κατά 45,5% από πτυχιούχους ανωτέρων και ανωτάτων σχολών, της *Ελευθεροτυπίας* το 45,9% (αλλά με ποσοστό επί του συνόλου υψηλής μόρφωσης, όπως αναφέρθηκε ήδη, 16,9%) των *Νέων* 26,7%, του *Ελ. Τύπου* 22,4% και της *Απογευματινής* το 16% του συνόλου των αναγνωστών της είναι πολίτες με μόρφωση ανώτατη ή ανώτερη. Στα επίπεδα εργασίας διαφόρων επαγγελμάτων, όπως τα διαβαθμίζει η έρευνα σε α) διευθυντικά στελέχη και ανώτερους υπαλλήλους, β) απλούς υπαλλήλους, γ) τεχνίτες, εργάτες, αγρότες, δ) μη εργαζομένους, τα ποσοστά αναγνωστών κάθε εφημερίδας που ανήκουν στις πιο πάνω κατηγορίες έχουν μεγάλο ενδιαφέρον.

Από την α) κατηγορία εργαζομένων οι εφημερίδες έχουν αγοραστές από το σύνολο των αναγνωστών τους στα εξής ποσοστά: *Καθημερινή* 18,2% αναγνώστες που ανήκουν στην κατηγορία των διευθυντικών στελεχών και ανώτερων υπαλλήλων, η *Ελευθεροτυπία* 17,7%, *Τα Νέα* 12,4%, ο *Ελ. Τύπος* 10,6%, και η *Απογευματινή* 6,9%.

Από τη β) κατηγορία εργαζομένων οι ιδιες εφημερίδες έχουν ποσοστά αναγνωστών: *Ελευθεροτυπία* 34%, *Καθημερινή* 30,9%, *Νέα* 29,9%, *Ελ. Τύπος* 19,9%, *Απογευματινή* 14,6%.

Στην γ) κατηγορία εργαζομένων: *Απογευματινή* 29,9%, *Ελ. Τύπος* 39%, *Νέα* 26,5%, *Ελευθεροτυπία* 16,6% και *Καθημερινή* 12,7%.

Και τέλος από την δ) κατηγορία εργαζομένων: *Απογευματινή* 48,6%, *Ελ. Τύπος* 41%, *Καθημερινή* 38,2%, *Ελευθεροτυπία* 31,7% και *Νέα* 31,2%. (Σημειώνω για να βγάλει ο αναγνώστης σωστά συμπεράσματα από τους δείκτες αυτούς, πρέπει να έχει κατά νου όταν θα κάνει τις συγκρίσεις του, με βάση τα πιο πάνω ποσοστά, ότι οι αριθμοί αντιπροσωπεύουν το τμήμα των αναγνωστών κάθε εφημερίδας που ανήκει σε καθεμιά κατηγορία εργαζομένων και όχι το ποσοστό που αποσπά κάθε εφημερίδα από το σύνολο αναγνωστών κάθε κατηγορίας.)

Καλύτερα συμπεράσματα μπορεί να βγάλει ο αναγνώστης αν συνεκτιμήσει και τα ποσοστά κάθε εισοδηματικής τάξης, τα οποία συνθέτουν το αναγνωστικό κοινό των ίδιων εφημερίδων. Η Νίλσεν χωρίζει σε τρεις κατηγορίες, με βάση το εισόδημα, τους αναγνώστες. Στην πρώτη με υψηλό εισόδημα που την ονομάζει: *ανώτερη*, τη *μέση* και την *κατώτερη* με χαμηλό εισόδημα. Εδώ βλέπουμε διαφορετική κατάταξη αξιοσημείωτη.

Τα *Νέα* έχουν τους περισσότερους αναγνώστες από την πρώτη κατηγορία με ποσοστό 11,9%, η *Ελευθεροτυπία* 9%, ο *Ελ. Τύπος* 8,9% και ακολουθούν με μικρά ποσοστά η *Απογευματινή* και η *Καθημερινή*. (Επί του συνόλου των πολιτών που ανήκουν στην πρώτη κατηγορία εισοδήματος.) Αν όμως δούμε τη σύνθεση του αναγνωστικού κοινού κάθε εφημερίδας με βάση το εισόδημα των αναγνωστών της, έχει με αλλαγή στην προηγούμενη σειρά.

Απο̈ψη

Εφαρμογή των νόμων

ΕΠΙ ΔΥΟ εβδομάδες περίπου οι Αθηναίοι ταλαιπωρούνται απο τις «μηδενιστικές» απεργιακές κινητοποιήσεις των οδηγών λεωφορείων, τρόλεϊ και ηλεκτρικού σιδηροδρόμου.

ΓΕΡΟΝΤΕΣ, γυναίκες με μωρά στην αγκαλιά αναγκάζονται να διατρέχουν πεζή την πρωτεύουσα, τουρτουρίζοντας, επειδή η «συνδικαλιστική» ηγεσία ορισμένων σωματείων, επιθυμεί την ευθεία αντιπαράθεση με την κυβέρνηση. Αντιπαράθεση που υποθάλπεται από την ηγεσία του ΠΑΣΟΚ εν όψει των αναπληρωματικών εκλογών της 5ης Απριλίου στη δεύτερη περιφέρεια της Αθήνας.

ΣΤΗΝ ΤΑΛΑΙΠΩΡΙΑ αυτή προσετέθη τις τελευταίες μέρες και η απεργία των τελωνειακών υπαλλήλων, που θα είχε ως αποτέλεσμα να στεγνώσουν τα βενζινάδικα, να μείνουν από πετρέλαιο θέρμανσης οι κατοικίες και να νεκρώσει όλη η χώρα, εν όψει μάλιστα και της κακοκαιρίας που ενέσκηψε.

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ όφειλε να σταθμίσει, με «φαρμακευτική ακρίβεια», τα υπέρ και τα κατά των απεργιακών κινητοποιήσεων. Να αποφανθεί αν ένας κλάδος με οικονομικά κυρίως αιτήματα, δικαιούται να ταλαιπωρεί την πλειοψηφία του ελληνικού πληθυσμού. Να επιδείξει την απαιτούμενη πυγμή. Να εφαρμόσει τους νόμους που έχουν ψηφισθεί. Γιατί διαφορετικά υπήρχε κίνδυνος να κατηγορηθεί και από τους οπαδούς της για ολιγωρία και έλλειψη αποφασιστικότητας.

ΚΑΙ ΤΟ ερώτημα που είχε τεθεί ήταν αν μπορεί μια κυβέρνηση να πείσει ότι ελέγχει την κατάσταση, όταν οι διάφοροι «νονοί» κινούνται υπεράνω των νόμων, προκαλούν και ρεζιλεύουν την εξουσία. Η κυβέρνηση οφείλει να απαντήσει στη συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών ότι έχει τις ικανότητες να επιβάλει τους νόμους. Να πείσει ότι κυβερνά το κόμμα που ψηφίσθηκε τον Απρίλιο του 1990 και όχι τα εκάστοτε παράκεντρα της Εκάλης ή της Χαριλάου Τρικούπη. Και αυτή ακριβώς την απάντηση έδωσε χθες με την επιστράτευση των τελωνειακών.

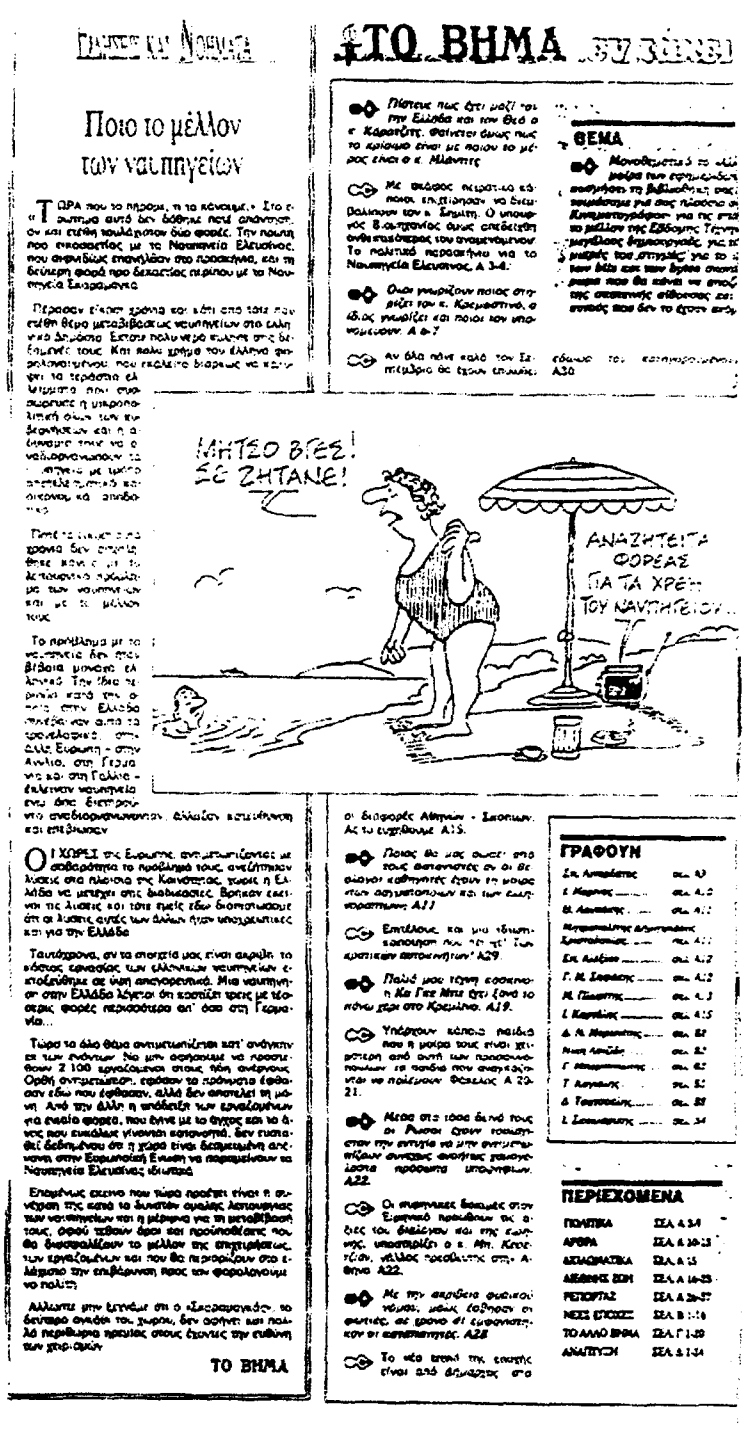

ΤΟ ΒΗΜΑ

Ποιο το μέλλον των ναυπηγείων

ΘΕΜΑ

ΜΗΤΣΟ ΒΓΕΣ! ΣΕ ΖΗΤΑΝΕ!

ΑΝΑΖΗΤΕΙΤΑ ΦΟΡΕΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΕΗ ΤΟΥ ΝΑΥΠΗΓΕΙΟΥ...

ΓΡΑΦΟΥΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ
Τετάρτη 17 Αυγούστου 1995 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ Αρ. Φύλλου 12.318-Δρχ. 200

Χοντρό παιχνίδι εις βάρος 2.000 εργαζομένων

ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ ...μυστήρια

Ο Ανδρέας ήξερε για το κλείσιμο των ναυπηγείων

Ο Σημίτης στόχος πρωθυπουργού και «δελφίνων»

Κοροϊδέψαμε τον λαό, λέει ο Γιάν. Καψής

Περαπικός: Δεν με δεχόταν ο υπουργός...

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΣΕΛ. 6-7

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ-ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΣΑΛΑΡΗΣ

ΣΗΜΕΡΑ *δωρεάν* Το καλύτερο τηλεπεριοδικό

ΛΟΤΤΟ Εξι θα ροφαστούν τα 950 εκατομμύρια

ΠΑΤΜΟΣ

Διαπραγμάτευση «χρόνος» για τη Δημοκρατία

ΚΥΠΕΛΛΟ «Καθάρισαν» εκτός έδρας

ΡΖΖΙΑΙ η κυβέρνηση με το φιάσκο Σκαραμαγκά

ΓΕΛΑΣΤΕ ΚΟΣΜΕ!

Η σπλάχνα της Εκάλης πίεσε ασφυκτικά να διαρρεύσει το Ναυπηγείο

Ο ΕΒΕΡΤ ΕΞΕΔΙΩΞΕ ΤΟΝ ΑΕΡΙΤΖΗ ΚΑΛΟΓΕΡΙΔΗ, ΠΟΥ ΖΗΤΟΥΣΕ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Ο «Ε.Τ.» ΣΤΑ ΜΕΤΩΠΑ ΤΗΣ ΒΟΣΝΙΑΣ

ΒΟΥΛΗ

ΕΘΝΟΣ

5 ΔΡΑΧΜΕΣ
ΠΑΡΑΠΟ ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑ

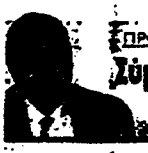

ΠΡΟΞΕΝΙΑ ΤΗΣ ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ ΣΕ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΑΓΚΥΡΑ

Σύμφωνο φιλίας και... υφαλοκρηπίδας προωθούν τώρα οι ΗΠΑ

Το σχέδιο σωτηρίας των ναυπηγείων

ΠΡΟΙΚΑ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΣΙΝΑ

ΝΟΤΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Η πιο μεγάλη, η πιο άτυχη Εθνική Ελλάδας

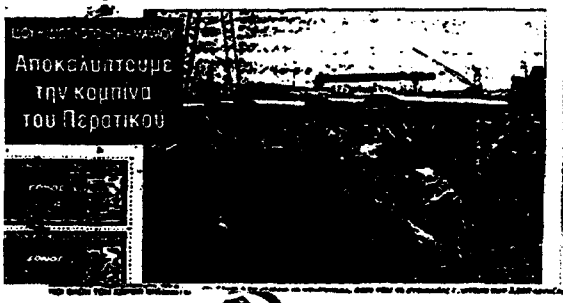

Αποκαλύπτουμε την κομπίνα του Περατικού

ΚΑΡΕ ΟΤΤΣ-Μ. ΡΟΥΡΚ

Η ...Αγρια Ορχιδέα στο Σκαρπό

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Απροσχημάτιστα παζάρια για το μοίρασμα της ναυπηγικής βιομηχανίας

ΒΡΩΜΙΚΟ ΑΛΙΣΒΕΡΙΣΙ κυβέρνησης – Περατικού

• Ο μεγιστάνες συνδεδεμένος της κυβέρνησης Παπανδρέου αποκλύπτει πλευρές των «στενών σχέσεων» που διατηρούσε με κυβερνητικά στελέχη • «Σούζα» οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ στην επιλογή για εκκαθάριση των Ναυπηγείων Ελευσίνας • Την πορεία αποβιομηχάνισης της χώρας επέλεξε να στοιχίσει στην πραγματικότητα η πλειοψηφία της ΓΣΕΕ

Γερμανική βάση, το αεροδρόμιο στα Σπάτα

Υπαρκτή η απειλή νέας τραγωδίας

Τέλος για το Σταθμό Α΄ Βοηθειών

«Οχυρωματικά» έργα

Ευχαριστημένοι από την πορεία της οικονομίας!

ΣΟΥΗΚΟΣΛΑΒΙΑ

Κλιμακώνεται η συγκέντρωση στρατιωτικών δυνάμεων

ΕΦΤΑΛΑ

Ο

Α

Ε

ΜΑΡΤΗΜΑ VII, Τεκμήρια 8-9
ΝΟΣ" 17/8/95, "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ" 24/8/95

Αυριανή

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΙΛΙΚΙΑ ΑΝΔΡΕΑ-ΜΙΜΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΟΥΝΤΑ

ΤΟΥΣ ΑΝΑΚΗΡΥΞΑΝ...ΕΠΙΤΙΜΟΥΣ ΔΗΜΟΤΕΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΤΟΥΣ ΚΟΥΡΑΣΟΥΝ Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΓΙΝΕ ΣΕ ΔΙΠΛΑΝΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ

Για όλα τα μεγάλα σκάνδαλα υπάρχει εξήγηση

ΚΟΛΛΗΤΗ ΤΗΣ ΜΙΜΗΣ Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΠΕΡΑΤΙΚΟΥ

Η κυρία Περατικού πρώην ιδιοκτήτρια μπαρ και ναρκομανής έχει βοηθήσει το αμαρτωλό πρωθυπουργικό ζεύγος στη διακόσμηση της ροζ βίλας

ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΑΥΡΙΑΝΗ

ΛΕΥΘΕΡΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ • ΕΤΟΣ Η' • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 2273
• ΤΙΜΗ 100 ΔΡΧ. • ΠΕΜΠΤΗ 17 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1995

Ο εγκέφαλος βγάζει νοκ άουτ και τις δίαιτες!

Πολεμικές αποζημιώσεις στους αταστραφέντες από τους Γερμανούς

ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΚΑΝΝΕΣ, ΑΙΦΝΙΔΙΑΣΤΗΚΑΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΣΙΝΑ

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΚΑΣ

ΑΠΕΙΛΕΙΤΑΙ Η ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

ΑΓΡΙΑ ΚΟΝΤΡΑ ΑΡΣΕΝΗ - ΣΗΜΙΤΗ

ΑΝΕΥΘΥΝΟΙ ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΓΙΑΛΟΣ, ΝΑ ΣΥΓΚΛΗΘΕΙ ΕΚΤΑΚΤΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ

63

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII, Τεκμήρια 10-11

ΑΥΡΙΑΝΗ" 18/8/95, "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ " 17/8/95

ανεμφάνιση κάποιων τεκμηρίων στα παραρτήματα εξυπηρετούν, κυρίως, ανάγκες τονισμού της ιότητας των συγκρίσεων

ΕΞΠΡΕΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΤΙΜΕΣ & ΔΕΙΚΤΕΣ

ΕΤΟΣ 33ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 9725

▶ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

Μονόδρομος ο εκσυγχρονισμός της οικονομίας

▶ ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

«Ελλειμμα» ανταγωνιστικότητας

Ορατός πλέον ο κίνδυνος περιορισμού της απασχόλησης και του παραγωγικού δυναμικού

Ρεπορτάζ Γ. Διαμαντόπουλος

ΕΠΙΠΕΔΗ ανησυχίας για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, ακόμη και σε σχέση με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ενωσης, εκφράζουν τα στελέχη της ΕΣΒΕ με τα οποία συνομίλησε η «Καθημερινή». Η ανησυχία αυτή δεν είναι μόνο αποτέλεσμα της αύξησης του κόστους παραγωγής, αλλά και της μη ανταπόκρισης της ελληνικής οικονομίας στις νέες συνθήκες που δημιουργούνται στο εσωτερικό και διεθνές περιβάλλον. Ο κίνδυνος, σύμφωνα με τους ίδιους τους παράγοντες, είναι ορατός και μπορεί να οδηγήσει σε περιορισμό της απασχόλησης και του παραγωγικού δυναμικού της χώρας.

Και η προειδοποίηση έρχεται τη στιγμή που η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει σημαντικές αλλαγές στο περιβάλλον μέσα στο οποίο θα πρέπει να λειτουργήσει. Η ένταξη της δραχμής στον μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του ΕΝΣ, η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς της Ε.Ε. και η προοπτική δημιουργίας ζώνης ελεύθερου εμπορίου με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης αποτελούν μερικές από τις σημαντικότερες εξελίξεις που θα επηρεάσουν τη λειτουργία της οικονομίας τα επόμενα χρόνια.

Η ανησυχία των παραγόντων της ελληνικής οικονομίας δεν είναι αόριστη. Βασίζεται σε συγκεκριμένα στοιχεία, τα οποία δείχνουν ότι η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας έχει μειωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση του κόστους παραγωγής, το οποίο έχει αυξηθεί πολύ περισσότερο από τον πληθωρισμό. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση των μισθών, στην αύξηση των τιμών των εισαγωγών και στην αύξηση των φορολογικών επιβαρύνσεων.

Μια δεύτερη αιτία που κάνει τους παράγοντες να ανησυχούν είναι η μη ανταπόκριση της ελληνικής οικονομίας στις νέες συνθήκες που δημιουργούνται στο εσωτερικό και διεθνές περιβάλλον. Η ένταξη της δραχμής στον μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του ΕΝΣ, η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς της Ε.Ε. και η προοπτική δημιουργίας ζώνης ελεύθερου εμπορίου με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης αποτελούν μερικές από τις σημαντικότερες εξελίξεις που θα επηρεάσουν τη λειτουργία της οικονομίας τα επόμενα χρόνια.

Και η προειδοποίηση έρχεται τη στιγμή που η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει σημαντικές αλλαγές στο περιβάλλον μέσα στο οποίο θα πρέπει να λειτουργήσει. Η ένταξη της δραχμής στον μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του ΕΝΣ, η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς της Ε.Ε. και η προοπτική δημιουργίας ζώνης ελεύθερου εμπορίου με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης αποτελούν μερικές από τις σημαντικότερες εξελίξεις που θα επηρεάσουν τη λειτουργία της οικονομίας τα επόμενα χρόνια.

Μια δεύτερη αιτία που κάνει τους παράγοντες να ανησυχούν είναι η μη ανταπόκριση της ελληνικής οικονομίας στις νέες συνθήκες που δημιουργούνται στο εσωτερικό και διεθνές περιβάλλον. Η ένταξη της δραχμής στον μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του ΕΝΣ, η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς της Ε.Ε. και η προοπτική δημιουργίας ζώνης ελεύθερου εμπορίου με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης αποτελούν μερικές από τις σημαντικότερες εξελίξεις που θα επηρεάσουν τη λειτουργία της οικονομίας τα επόμενα χρόνια.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Πολίτευμα Ελλάδας: Τηλεοπτική «δημοκρατία»

Σ Ε ΔΕΥΤΕΡΗ μοίρα περνούν και οι συνηθισμένοι θάνατοι της ελληνικής πολιτικής σκηνής. Το τηλεοπτικό τηλεκοινό μεγαλώνει "αξιώματα" από τις μικρές χώρες στο ποσοστό κάθε αξιώματος και το "αξίωμα" αναλογεί στην κάθε μικρή Γαλλίνα, πάλαι ποτέ κλειστή παραδοσιακή κοινωνία των κάθε σπιτιού, σε κάθε παραδοσιακή κοινωνία των κάθε σπιτιού, σε κάθε Πρόεδρος της Δημοκρατίας και αυτός είναι και ο λόγος που ο

Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΙΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

SANS RIVAL

Η χαμένη δεκαετία των ελληνικών ναυπηγείων

Σοφοκλέους: Θέμα αλλαγής του ηλεκτρονικού συστήματος

Προς την υλοποίηση το σχέδιο ασφάλισης των επενδύσεων

Ελλειμματικό το ισοζύγιο παρά την άνοδο των συναλλαγών

ΚΕΡΔΟΣ

INTERSEC

RESPECT FOR THE INVESTOR

ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Πέντε «όχι» στην ψηφοφορία για τα Σπατα

ΝΑΤΟϊκή «καταιγίδα» στη Βοσνία

Οριστικές αποφάσεις την ερχόμενη εβδομάδα

Ξεκαθαρίζει το τοπίο για τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά

Ισοζύγιο πληρωμών

2.234,0

955,2

776,6

Επιχειρήσεις

Σβήνουν οι διαφημίσεις στις λεωφόρους

Με παράγωγα προϊόντα εμπλουτίζεται το Χρηματιστήριο

DIO FILI

Καλοκαιρινές εκπτώσεις μέχρι και

ΑΡΤΗΜΑ VII, Τεκμήρια 14-15
ΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ" 20/8/95, "ΚΕΡΔΟΣ" 31/8/95

ΤΑ ΝΕΑ
ΤΕΤΑΡΤΗ 16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1995

ΓΙΑ ΕΞΩΚΟΜΜΑΤΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΜΙΛΑΕΙ Ο ΣΗΜΙΤΗΣ

2.100 ΟΜΗΡΟΙ

στον εκβιασμό για τα Ναυπηγεία

Του Κώστα Μητρόπουλου

Σ... ΕΝΑ ΘΑΥΜΑ ΦΕΤΟΣ, Ε;

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΕΝΑ 2.100 ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ!

ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ 2100 ΝΕΟΙ ΑΝΕΡΓΟΙ!

σελίδες 33-35 και ΡΙΠΕΣ: Εκβιασμοί (σελ. 3)

ΝΙΚΗ
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ
ΤΕΤΑΡΤΗ 16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1995

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ:
Φραγμός στην ασυδοσία των ιδιωτικοποιήσεων

Οχι άλλο ρεσάλτο για τον ΠΕΙΡΑΤΗ

Στο δρόμο 2.000 εργαζόμενοι των Ναυπηγείων Ελευσίνας από τον εκλεκτό της Ν.Δ. εφοπλιστή Μ. Περατικό

ΝΕΑ ΑΠΡΕΠΕΙΑ ΕΒΕΡΤ κατά του Προέδρου της Δημοκρατίας

ΝΙΚΟΣ ΚΟΚΚΙΝΗΣ:

Θέσεις οι φιλοδοξίες της Κ. Παπανδρέου

Διδακτορο-φροντιστήριο στο τεχνικό δυδάσκειο

Στις ΝΙΑ θωμπόνουν τους δικηγόρους στην Πάτρα

Μπολιόνικα με... θεσί

ΑΥΓΗ
ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ: «ΟΜΗΡΟΙ» 2.000 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

Να γιατί κράτησαν μυστική τη σύμβαση!

Πολιτικά και οικονομικά παιχνίδια εις βάρος της οικονομίας

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ προς πολλές κατευθύνσεις αναπόκριτων από την αρχή στα Ναυπηγεία Ελευσίνας, ενώ 2.000 εργαζόμενοι ζουν πάντα από συνθήκες εργασιακής αβεβαιότητας και ανασφάλειας. Από σήμερα η αντιπαράθεση μεταξύ των Ομίλων Περατικού και της κυβέρνησης μεταφέρεται στα δικαστήρια. Το υπουργείο Βιομηχανίας αρνείται τη λύση της «εκκαθάρισης αν λειτουργίας» της επιχείρησης και δι-ατείνεται ότι θα παραμείνει στον ιδιωτικό τομέα.

Παρόν χθες ο αρμόδιος υπουργός Κ. Σημίτης φάνηκε παραπλανημένος από την πλευρά του Ομίλου Περατικού, πολλές ανθέξεις συνεργατών στην επιχείρηση ότι η παραλείπεται του υπουργείου εκτελεί την αρχική πολιτικών και οικονομικών παιχνιδιών, που αποδυναμώνουν τις συνέπειες της λογιστικής και οδυνηρής πολιτικής των ιδιωτικοποιήσεων.

Επί δυόμισι ήτη και η προηγούμενη και η σημερινή συμβίβαση αρνούνται να δημοσιοποιήσουν τη συμφωνία πώλησης των Ναυπηγείων. Μάλιστα χθες ο πρωθυπουργός, συνεζητώντας άλλωθι για το φάσμα, αμολόγησε ότι η «σκιά συμφωνία άδινε την συναρμα στον κ. Περατικό να κλείσει το ναυπηγείο». Αποστάσεις πήρε ο κ. Σάφερ, ενώ ο κ. Σαμαράς (αν και υπουργός της κυβέρνησης) ανακοίνωσε ότι η συμβαση ήταν αυτομάτη.

Κύκλοι αρμοδιών λοιπόν γιατί η συμβαση κρατήθηκε μυστική. Και επιτέλεσε ιστορικά να αμφισβητεί η συμβαση αυτή ανακοινώθηκε και ο υπουργός Βιομηχανίας να πάνει λόγο για «πετυχημένες επιχειρηματικές», όταν μέχρι τη δευτέρα συζητούσε την πρόσκοση τους για την εξαγορά και των Ναυπηγείων Σκαραμαγκά. Σε αυτή την περίπτωση ο Όμιλος Περατικού θα γινόταν μονοπώλιο.

Αλλά μια αρκετή στιγμή του ανακτόρου είναι οι ενδυναμωμένες δράσεις, με πρωταγωνιστές τους δυο πρωθυπουργούς, τους κυρίους Αρσένη και Σημίτη.

Σελ. 3

ΓΙΑ ΨΑΛΑΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΕΑ
Καραφόρα επίσκεψη

ΣΤΗΝ Κ.Ε. ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ
Απειλή Ανδρέα για σύγκρουση

ΒΟΣΝΙΑ
Διαπραγματεύσεις και εθνοκάθαρση, βίοι παράλληλοι

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΑΔΕΣΜΕΥΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΣΤΑΣΕΙΣ - ΠΙΛΟΤΟΙ ΑΝΑΒΡΑΣΜΟΣ
Αναταράξεις στα αεροδρόμια

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ - ΑΛΚΙΠΟΥΝΗ
Οι άγιοι τόποι της Μακεδονίας

ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ εν λειτουργία και μετά... οδιέξοδο
ΝΑΥΠΗΓΕΙΟ ΑΠΕΛΠΙΣΙΑΣ

Αντιδρούν οι εργαζόμενοι - Νέα κόντρα Σημίτη - Περατικού

«Δύο απόψεις δυο φορές από δυ μέσα»

ΑΠΟ 16 ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ ΑΔΕΥΤΕΡΑ

Απειλή πολέμου αν χτυπηθεί το Ντουμπρόβνικ

για να μη μένετε ο δικτύς στο γύρισμα

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

ξη οργής του πρωθυπουργού Κ. Μητσοτάκη

ΝΟΜΟΣ
ης ζούγκλας

ΑΝΟΙΞΑΝ ΠΑΛΙ ΤΑ ΒΕΝΖΙΝΑΔΙΚΑ

• Επιστρατευσε τους τελωνειακους η κυβερνηση

• Ωρες χαος για καυσιμα

ΝΙΚΗ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ 30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1995

Αριθ. Φύλλου 1756 Τιμή 150 Δρχ.

ΣΠΑΤΑ ΟΙ ΔΗΜΑΡΧΟΙ ΤΣΙΦΛΙΚΑΔΕΣ

ΕΚΒΙΑΖΟΥΝ

Κυκλοφοριακό έμφραγμα από ύποπτες κινητοποιήσεις

ΠΥΡΚΑΛ

«Πολεμικό» ατύχημα με 3 νεκρούς

Κ. ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

ΩΣΕΙ, ΑΡΧΗΓΟΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ

Περίπολοι της «Οικονομικής Αστυνομίας»

Αλβανοί «άσοι» στην παραλαξη

διαφορετικές εφημερίδες, δύο διαφορετικές ημερομηνίες, δύο
ορετικά γεγονότα. Ίδια η δαιμονοποίηση των κινητοποιήσεων
ΑΡΤΗΜΑ VII, Τεκμήρια 20-21
ΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ" 20/3/92, "ΝΙΚΗ" 30/8/95

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΟΔΟΥ: Αύριο μάλλον οι βάσεις για τις σχολές

ΚΑΙ Ο ΤΡΙΤΟΣ ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Πώς θα γραφτείτε στα κρατικά κέντρα ελευθέρων σπουδών

ΑΠΕΡΓΙΑ Πασοκικό σχέδιο ανατροπής της κυβέρνησης στην πλάτη του λαού

ΧΤΥΠΑΕΙ Η ΧΟΥΝΤΑ των συντεχνιών

Ουρά του Ανδρέα ο ΣΥΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Αρχιτεκτονικές πρόζνες σε συνέδριο Σκοπιανιστί

ΣΟΥΠΕΡ ΕΝΕΠΤΟ ΓΥΝΑΙΚΑ

ΔΑΚΡΥΣΕ ΚΑΙ Ο ΕΘΝΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΥΣΑ ΜΑΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ...

ΠΡΟΣΟΧΗ Η ΓΕΝΟΠ ΟΡΓΑΝΩΝΕΙ ΜΠΛΑΚ-ΑΟΥΤ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Η ΖΩΗ ΕΙΝΑΙ ΕΔΩ

Τράπεζες - ΔΕΗ πάνε για διαρκείας

ΑΓΡΙΕΥΕΙ Η ΡΗΞΗ

ΣΤΑ ΜΑΘΗΤΙΚΑ Δίδακτρα: Εως 40% ετάνω

ΔΙΠΛΟ ΜΑΝΤΕΥΤΑΚΙ Και τάξιμο για φτηνό πετρέλαιο

ΠΟΙΝΤΕΒΕΔΙΑ Πιο μακριά η επέμβαση, πιο σφιχτό το εμπάργκο

ΜΙΚΡΕΣ ΦΩΤΙΕΣ: Περίεργες ασκήσεις επιστράτευσης στο Κόσσοβο

✓ Κυβέρνηση: Τιμωρούνται οι εργαζόμενοι

✓ ΠΑΣΟΚ: Τέρμα κάθε διάλογος εκτός Βουλής

✓ Σύγκρουση και στην παιδεία

Πιο πολλές διακοπές σήμερα

ΑΘΗΝΑΙ - ΕΠΑΡΧΙΕΣ "Απεργία" και στο Συμβούλιο Επικρατείας!

ΣΤΑΝ ΑΝ. ΔΟΡΙΚΟ Χειρότερο τώρα αλαλούμ με την εισφορά

ΤΜΗΜΑ VII, Τεκμήρια 22-23

ΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ" 27/8/92, "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" 28/8/92

Θέατρο ΠΑΣΟΚ και στη Σύρο

ΜΕΤΑ ΤΟ ΛΑΥΡΙΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΜΕ... ΣΥΣΣΩΤΙΟ ΣΤΟ ΝΕΩΡΙΟ

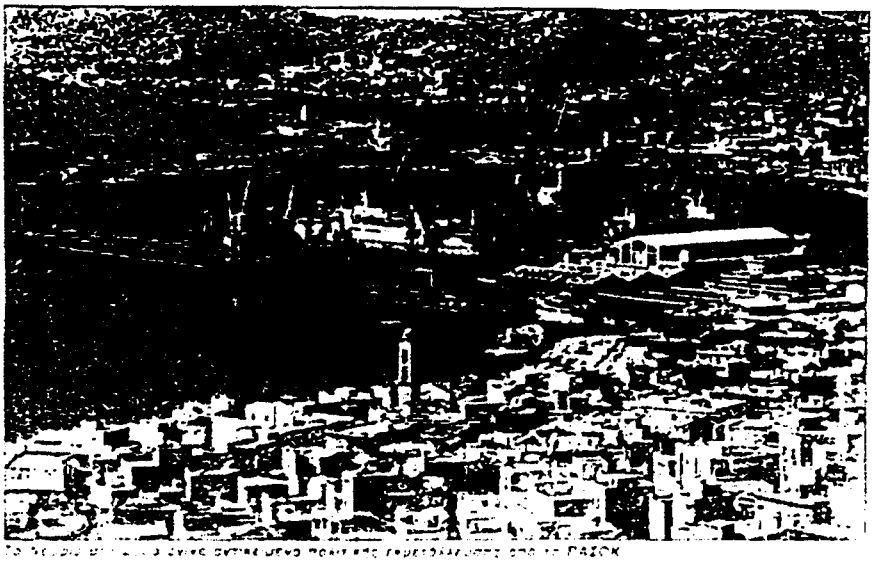

Να δοθεί ...ση

Κρίση στην ΕΤΒΑ, για τον «Σκαραμαγκά»

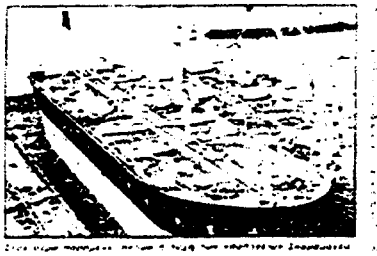

εφημερίδα, δύο τρόποι παρουσίασης

ΑΡΤΗΜΑ VII, Τεκμήρια 24-25

ΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ" 19/3/92 & 1/7/95

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII

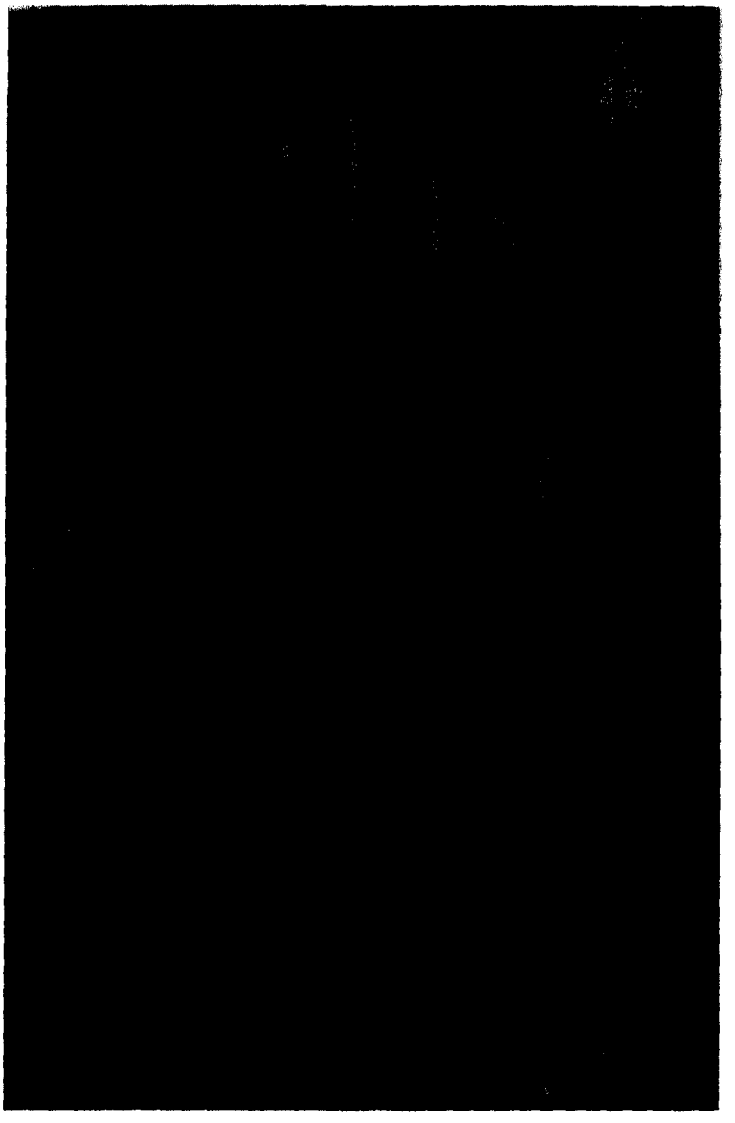

Πίνακας Ζωγραφικής του Γιάννη Μίχα

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΗ : "ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ" 1987-1995

ΜΕ ΒΑΣΗ ΜΙΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΔΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ :ΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ, ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΕΛΙΔΩΝ

	ΣΥΝΟΛΑ			ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ			ΕΜΜΕΣΗ			ΔΙΑΦΟΡΕΣ		
ΕΤΗ	ΑΝΑΦΟΡΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΛΙΔΩΝ	ΑΝΑΦΟΡΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΛΙΔΩΝ	ΑΝΑΦΟΡΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΛΙΔΩΝ	ΑΝΑΦΟΡΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΛΙΔΩΝ
1987	25	51	59	13	37	43	11	13	15	1	1	1
1988	18	55	147	11	43	128	7	12	19	-	-	-
1989	19	44	54	13	35	42	5	7	10	1	2	2
1990	18	58	83	12	51	66	3	4	11	3	3	6
1991	15	34	40	11	30	36	4	4	4	-	-	-
1992	63	182	247	29	114	161	33	67	85	1	1	1
1993	29	63	76	14	38	39	14	24	36	1	1	1
1994	28	57	66	15	41	44	13	16	22	-	-	-
1995	21	69	98	5	36	55	15	30	40	1	3	3
ΣΥΝΟΛΑ	236	613	870	123	425	614	105	177	242	8	11	14

ΠΗΓΗ: ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΤΣΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII, Τεκμήριο 1

έστειλαν άλλους 5 στο νοσοκομείο

ΡΩΤΕ ΜΟΝΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΛΕΝΕ ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ

ΚΟΛΑΣΗ

Φοβερή έκρηξη στο ...οστάσιο τσιμέντων «ΤΙΤΑΝ»

...ΑΣΕ» ΚΛΙΒΑΝΟΣ ΜΕ ΚΑΡΒΟΥΝΟ–ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΣΟΒΑΡΑ ΤΡΑΥΜΑΤΙΕΣ

ΕΚΡΗΞΗ στο «Τιτάν» Μπορ... λάτο παρελίγο να γίνει ένας από τους μεγαλύτερους εφιάλτες του εργοστασίου «Τιτάν», όταν γύρω στις 9 παρα 20 το βράδυ έγινε τρομερή έκρηξη στο τμήμα επεξεργασίας καυσίμων, σκορπίζοντας παντού τρόμο, πανικό και... εξώστης σοβαρά τραυματισμένους εργάτες, και δημιουργώντας μια τεράστια ζημιά στο...

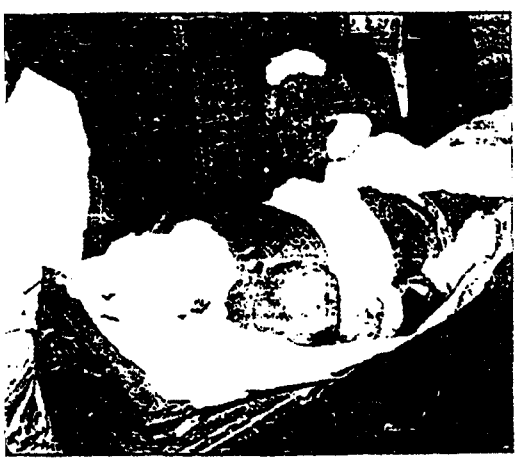

...ους τρεις τραυματίες από την έκρηξη στο εργοστάσιο «Τιτάν». Ο 41χρονος Αριστεί... με ενοχλήματα ηρωισμού και δεύτερη βαθμίδα σε πολλά σημεία του σώματός του... σε νοσηλεία στη Μονάδα Πλαστικής...

Σε κάποια στιγμή όμως, ο καίβανος δέχτηκε μεγαλύτερ... πρόσκτητο από όσα τα... και εν «πελαγίω» τη πολύτ... δημιουργώντας φοβερή έκρηξη.

«Εσκασε»

Η δύναμη της έκρηξης ή... μπορεί. Εκαψε ολοσχερώς... καίβανο την ίδια ώρα οι φλό... ...ες της νυχτερινής βάρ... δας.

Η περιοχή γύρω από τον καίβανο είναι γεμάτη από... ...ες και σωληνώσεις, ενώ... ...ρίβηκε ολοκληρωτικά... ...ο 33χρονος Δημήτρης Κα... ...ος και ο 38χρονος Κώστας Δ... ...ας. Ο πρώτος έχει υποστεί... ...ρικά εγκαύματα στο πρόσωπο, στα χέρια και στο στήθος, ενώ ο δεύτερος έχει υποστεί εγκαύματα στο πρόσωπο, στα χέρια και στο στήθος.

Και οι δύο μεταφέρθηκαν στο Γενικό Νοσοκομείο Καστοριάς, όπου και παραμένουν σε κατάσταση σοβαρή.

Σε κατάσταση σοβαρή παραμένει και ο 41χρονος Αριστείδης Κανδρής, ο οποίος μεταφέρθηκε στο Νοσοκομείο Καστοριάς, αλλά στη συνέχεια μεταφέρθηκε στη Μονάδα Πλαστικής Χειρουργικής του Νοσοκομείου Ιωαννίνων.

Το δεύτερο μεγάλο μέτωπο, που ήταν η κύρια προσπάθεια, σε αρκετές στιγμές, στην ελληνική περιφέρεια φωτιάς, ήταν το πύρινο μέτωπο στο Μαρκόπουλο Ωρωπού. Εκεί, μετά από μια νύχτα δύσκολη, δύσκολη και για τους πυροσβέστες, οι οποίοι κατάφεραν να περιορίσουν τη φωτιά στο Μαρκόπουλο, η κατάσταση άρχισε να βελτιώνεται από τα ξημερώματα της Τρίτης.

POLSKI FIAT 1300
ΦΟΡΤΗΓΑΚΙ
ΝΕΟ ΜΑΚΡΥΤΕΡΟ
ΔΡΧ 816.000

4 τραυματίες από έκρηξη στο «Τιτάν»

ΕΚΡΗΞΗ σε περιτοιχισμένο κλίβανο του εργοστασίου «ΤΙΤΑΝ», στη Μάνδρα Αττικής, σημειώθηκε χθες βράδυ στις εννιά παρά είκοσι, με αποτέλεσμα να τραυματιστούν τέσσερα άτομα, ο ένας σε πολύ σοβαρή κατάσταση.

Πρόκειται για τους Τηλέμαχο Αργυριάδη, 30 χρόνων, υπεύθυνο ...εργατικού της βάρδιας, Πέτρο Μενεκλή, 43 χρόνων, ηλεκτρολόγο μηχανικό και Αριστείδη Νάτσο, 41 χρόνων, εργάτη. Ο τέταρτος τραυματίας, ο οποίος δεν έχει γνωστά. Επίσης σοβαρά φέρει ο Μανώλης, ο οποίος δεν διατρέχει κίνδυνο ζωής ενώ οι άλλοι μας ...ανω από το ...ποκρεμάται σε κατάσταση σοβαρή με τα δύο τέταρτα του κορμιού του. Σύμφωνα πάντα με τα όσα είπε ο Αργυρόπουλος, η έκρηξη προήλθε από υπερφόρτωση με καύσιμο σε σημείο ανάμεσα στις περιττές μονάδες κλίβανος. Ο κλίβανος αυτός είχε σβήσει για μερικές ώρες, προκειμένου να γίνει επισκευή του από τους ειδικούς εργαζόμενους μέλη...

Οι τρεις τραυματίες, ενώ μεταφέρονται από το Τζάνειο στο Νοσοκομείο

Όπως είπε ο κ. Αργυρόπουλος, η ...ερφόρτωση με καύσιμο οδήγησε σε έκρηξη η οποία ...ρεσε τον κλίβανο και ...ρεμάλιασε τους τέσσερις εργάτες που βρίσκονταν κοντά. Ο κλίβανος αυτός είναι ...ναι από ...ανω από τον ...ο και ...ρεμάλιασε τους τέσσερις εργάτες που βρίσκονταν κοντά. Ο κλίβανος αυτός είναι ...ναι από ...ανω από τον ...ο και ...ρεμάλιασε τους τέσσερις εργάτες που βρίσκονταν κοντά.

Προσφυγή στην ΕΟΚ για την Αραβησσό

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 17. Κέντρα της Αραβησσού προσέφυγαν στην Επιτροπή περιβάλλοντος και προστασίας των δικαιωμάτων του ατόμου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ενταγμένων σε δύο ...ερατείας της Αραβησσού, από τις υπηρεσίες του Οργανισμού Υδρευσεως Θεσσαλονίκης. Στην αναφορά της προς την επιτροπή της Κοινότητας στις Βρυξέλλες η φυσιολογική ένωση, τονίζει ότι οι ...ατήρησης για την εξυπηρέτηση της Θεσσαλονίκης έχουν σαν αποτέλεσμα ...νε μείωση από τη μια ...ετού του υγρότοπου ως σιλάνιας τοπίο, ενώ στον ...ατομειωνόμενο ...ιρέπεται το ψάρι γλύκινης και τα ποικιλ... φυτικών.

Η ίδια ...ατηρεί ότι ...ιλλη του ΟΥΘ, αλλά και το Ελληνικό Δημόσιο δεν αξίζουν τους ...θη ...ους νόμους και της δι...θνείς συμβάσεις να την προστασία των υγροτό...των.

Ο Ζίβκοφ για το περιβάλλον

ΣΟΦΙΑ, 17. Ο ...ρώτος της Βουλγαρίας Τοντόρ Ζίβκοφ ...ήμερα χθες, την ...ηση των ...ρησεων της διεθνούς συνάξεως για το περιβάλλον και ...ησε τους ...νθρώπους για το πε...ρόμενο περιβάλλον από την αρχαία πορνεσιά παλάου.

Το χάρο μας στη σύνοδο της Σόφιας ...ρωτούσε ο ...ρωφ. ΠΕΚΙΛΙΣ. Κου...λάκης που ήρε ...πιστερο...

Ακτινολογικό συμπόσιο στην Αθή...

Οι ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ εξ...ίες των νέων στε... νοσηλειών μελών, δι... λαδή της υπερηχοτομογρα...φίας, της αξονικής τομογρα...φίας, της ενδοαρτηρίας ψηφι...ακής αγγειογραφίας και του μα...γνητικού πυρηνικού Β' ανα...κεφάλου στο 3ο Πανελλήνιο Α...

...ατολικός Σεμινάριο που αρ...χίζει την Παρασκευή στο ξενο...δοχείο «Αφροδίτη» και θα διαρ...κέσει μέχρι την Κυριακή.

Εκτός από τις αρκετές των μελών αυτών, οι ένα ευρύ φάσμα ...ατήκαν, ιδιαίτερα ε...σαγή θα δοθεί στις τρέχου...

Δηλητηριάστηκαν από μανιτάρ...

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 17

ΠΕΝΤΕ άτομα, από τα ο...ποία τα δύο είναι παιδιά, νοσηλεύονται σε δύο νο...σοκομεία της Θεσσαλονίκης, μετά από δηλητηρίαση από μα...νιτάρια.

Πρόκειται για τους Δημοσθένη Κατσιρέα, Γιώργο Αυγενικό, που νοσηλεύονται στο νοσοκο...μείο ΑΧΕΠΑ, και ακόμη έναν α...γνωστο, που νοσηλεύεται στο...

Ενώ μια ...λη οικογένεια δη...λητηριάστηκε από μανιτάρια...

Οι Κατσιρέας και Αυγενικός ...ετέφεραν στο νοσηλευτικό ΑΧΕΠΑ την Κυριακή, σε κα...τασταση τους χειρότερη. Ο...ι ...λλοι τρεις ασθενείς, ...ου ...ταν και αυτοί μαζί τους, ...ταν σε καλύτερη κατάσταση...

Σήμερα το μεσημέρι οι γιατροί ανακοίνωσαν ότι ο Κατσιρέας και ο Αυγενικός ...ρίσκονται εκτός κινδύνου.

Αναβάθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Συνταγματικό διάρκεια με θέμα «Αναπτυξιακή ...λιτική και ...ολιτική των διαφόρων το...μέων πραγματοποιήθηκε Παρα...σκευή και Σάββατο στην Κόρινθο.

Συμμετείχαν ...ρεσβευτές από 100 ...ερα εκπροσώπους Ελλή...νων ...ντιπροσώπων Συνδέσμων Αυτο...διοίκησης, συμβούλων ανάπτυξης και στελεχών του υπ. Εσωτερικών.

Οι ...ρεσβευτές των συνδέσμων, μετά τη λήξη του διημέρου, κατέβη...καν σε ψήφισμα, με το οποίο κα...λούν όλα τα κόμματα να θεσμο...θετήσουν τον ...ρο της ...ιμεσότητας στην εκλογή των ειδικών αντιπροέδρων προϋπολογισμός.

Ακόμα, ...ροσδιορίζουν τα σημεία όλες τις προτεραιότητες της ...ροσθήκης, ενίσχυση του θεσμού της Α' και ...ιοικητικών και ενισχύ...ρου με ...ρωτοβουλίες στη χώρα και ο δεύτερος και ο τρίτος ...ου ...ι ...ιοικητικών.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

(ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ – ΕΛΛΗΝΙΚΗ)

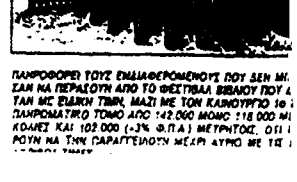

ΠΛΗΡΟΦΟΡΕΙ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΠ... ΣΑΝ ΝΑ ΠΕΡΑΣΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΟΥ ... ΤΑΝ ΜΕ ΕΛΛΗΝ ΤΙΤΑΝ, ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ το ... ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΤΟΜΟ ΑΠΟ 142.000 ΜΟΝΟ 118 000 Μ... ΚΟΛΛΕΣ ΚΑΙ 102.000 (+3% Φ.Π.Α.) ΜΕΤΡΗΤΟΣ. ΟΣΟ... ΡΟΥΝ ΝΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΓΕΙΛΟΥΝ ΜΕΧΡΙ ΑΥΡΙΟ ΜΕ ΤΙ...

ΔΥΟ ΝΕΚΡΟΙ, ΔΥΟ ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΟΙ, ΞΙ ΣΑΚΟΥΛΕΣ ΜΕ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ Μ[illegible]Η ΚΑΙ 17 ΤΡΑΥΜΑΤΙΕΣ, Ο ΑΠΟΛΟΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ΠΕΡΑΜΑ

Το «θηρίο» ξέρασε θάνατο

Από τα αέρια
έγινε η έκρηξη

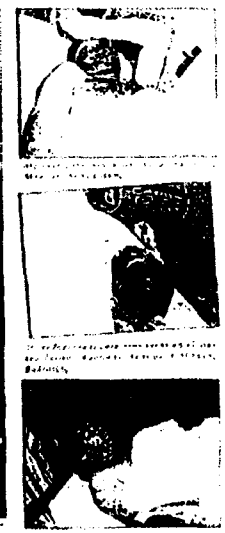

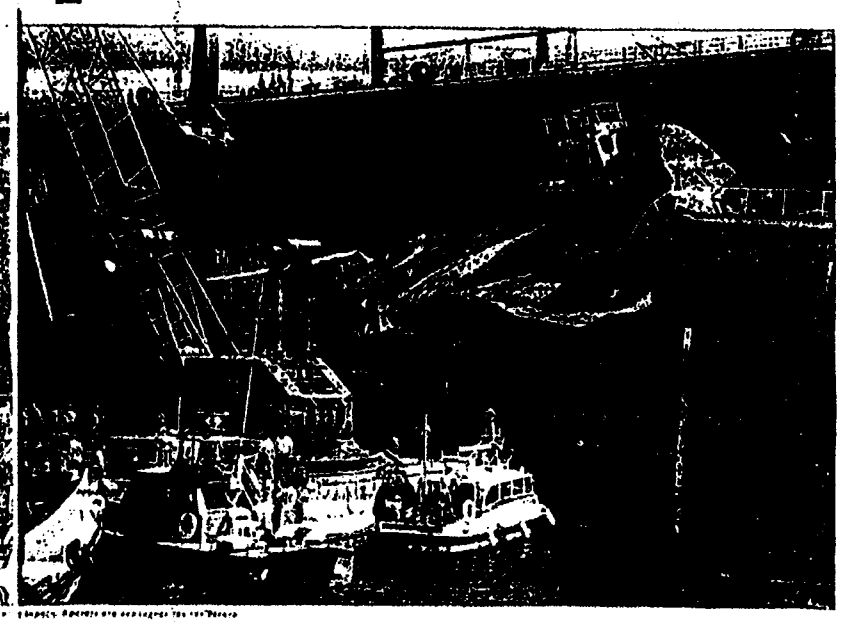

[illegible]λοίαρχος καί αναζητείται
[illegible]πέγραψε το ‘ωγκας – φρι»

Ποιοι είναι οι τραυματίες

ΤΥΠΟΣ ΒΗΜΑ

ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΠΟΥ ΕΖΗΣΑΝ ΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ

Επεφταν... σάρκες από τον ουρανό

Λιποκαημοί έξω από το ρηχτό που ανοιξε η έκρηξη στο τανκερ

ΠΑΩΤΗ η πάρκη σκορπίζει το βάπτισμα στο Πέραμα. Το δεξαμενόπλοιο πιάνεται στον αέρα και γέμισε την ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη με αίμα και σφίκη! Μέσα σε λίγα, δευτερόλεπτα το τάνκερ «Ανατολή Γκρέιτερ» και οι εργάτες, που δούλευαν σε' αμπάρια του. Έγινε μια όμορφη μάζα.

Ανθρώπινες σάρκες και σφαγμένα [illegible] πέφτανε [illegible] μέρη από το σημείο της έκρ[illegible]. Ηταν λίγα χιλιόμετρα το τάνκερ βαπτίζεται με αίμα. Ούρλιαγμα και κραυγές πόνου διαδέχθηκαν τη σφοδρή έκρηξη που ακουστήκε μέχρι το λιμάνι του Πειραιά.

«Δουλεύαμε την ώρα της έκρηξης. Θα 'ταν 10 π.μ. περίπου, στο φορτηγό «Τζον Λιν». Ακούσαμε όλοι τρομακτικό δυνατό και αμέσως κόλλησαν όλοι στα φτερά. Είδα την κόλαση με τα μάτια μου! Ανθρώπινα κορμιά, τυλιγμένα στον αέρα. Με τα χέρια μου μάζεψα ό,τι απόμεινε από δύο συναδέλφους μου. Τα πτώματά τους φυλάγονται [illegible] στο μπροστινό τμήμα του τανκερ «Ιτέρνο».

Κομμάτια

«Λέω να υπάρχει μόνο ένας που δεν [illegible] και χαμό, πόνο, κομμάτια. Μόλις πάμε τουλάχιστον 15 κομμάτια». Ο κ. Κερκί πρέπει να είναι πάνω από 10... Μιλάει ο Κώστας Σαρβέτας τραυματιοφορέας και μέλος της επιτροπής ελέγχου και ιατρικής και ασφάλειας των εργαζομένων στη ζώνη και εμπειρίες:

«Το πλοίο ήρθε χθες [illegible] το απόγευμα. Δεν ξέρουμε αν είχε κάνει κάποιο [illegible] πριν από τη Δημοκρατία [illegible] μας δίνεται χρόνος [illegible]. Από την πλευρά μου [illegible] δεν έχουν [illegible] ήταν σωστός [illegible] του πλοίου. Και πάντα φροντίζουμε [illegible] με τον Λιμενάρχη Πειραιά [illegible] Δ/νση του Λιμενάρχη [illegible] από αυτή και δεν μας δίνει τη άδεια με τα μικρόμετρα που [illegible] μας την δώσουν [illegible] πλοίου...

Ο ανθ/ρχος

«Είχαμε κάνει [illegible] πριν μπούμε στα πλοία [illegible] Παραμυθιού, [illegible] Μάρκος Γεωργακόπουλος [illegible] της πληροφορίες [illegible] μπαίνουμε [illegible] και σκεφτόμαστε [illegible] «Λίγες (φορτίδες) κάνουν [illegible] τέτοιες [illegible] Σε μια τη δουλειά [illegible] δίνει κάνουμε μετρήσεις [illegible] καθαρισμούς με νερό και ανεμιστήρες. Το καράβι χρειαζόταν επισκευές στη μηχανή και στην κάλυψη. Την ώρα που [illegible] η έκρηξη βρισκόμαστε μαζί με το [illegible] κατώτερο κατάστρωμα [illegible] κάψε. Ο θάνατος ήταν [illegible] Τρέξαμε όλοι να βοηθήσουμε. Όπως ήταν εγκλωβισμένοι. Το καράβι ήταν κουφάρι στη μέση. Είδα δυο σταγμούς στο ύψος της σωσίβιας, όλους στα [illegible] Ήταν φρικτό δεν ξέρω [illegible] τα τραυματισμένα με... Τα φτιάχνει από τα Ηλικία [illegible] Περιπολικό Σταθμό [illegible] Περιπολικό Σταθμό [illegible] Ειρηνικό [illegible] Ειρηνικό [illegible] Ειρηνικ

ΜΑΚΕΛΕΙΟ

2 νεκροί, 2 αγνοούμενοι και 19 τραυματίες από τρομερή έκρηξη σε πλοίο στη Ζώνη Περάματος

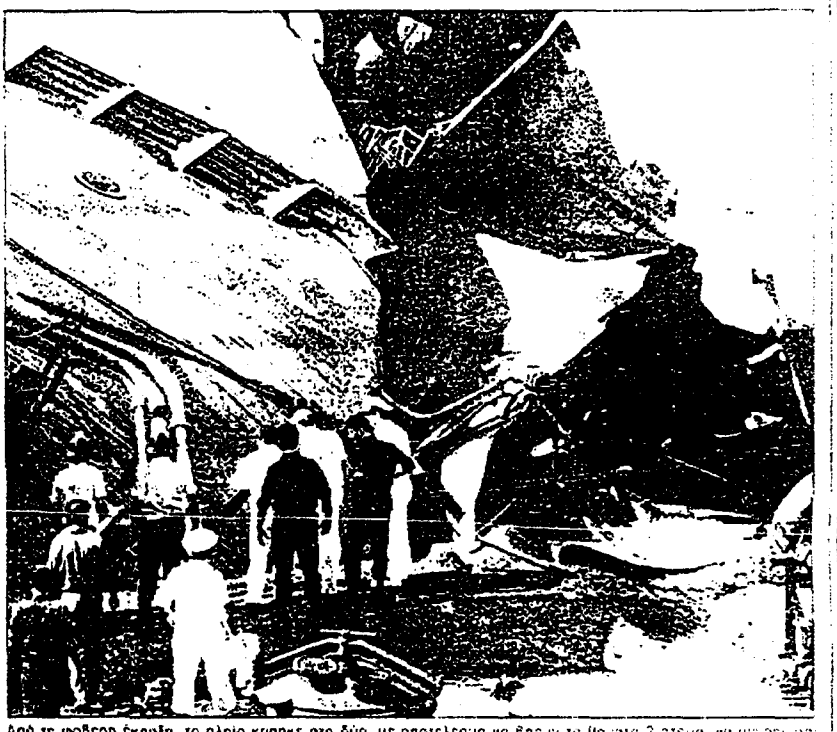

Από τη φοβερή έκρηξη, το πλοίο κινδυνεύει στο δύο, με αποτέλεσμα να βρουν το θανατο 2 άτομα, να αγνοούνται άλλα 2 και να οδηγηθούν στο νοσοκομείο άλλα 9.

Κρύβουν νεκρούς

Ρεπορτάζ:
ΠΑΝ. ΣΙΑΝΗΣ -
ΑΦΡ. ΥΨΗΛΑΝΤΗ
ΜΑΡ. ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
- ΒΟΥΛΑ ΤΕΛΩΝΗ

Φριχτό θέαμα

Εγκλωβισμένοι

«ΛΑΘΡΕΡΓΑΤΕΣ»

Σε απόσταση οι συγγενείς

ΟΝΟΜΑΤΑ ΝΕΚΡΩΝ

Θεόδωρος Βορίδης
Αριστείδης Δασκαλάκης

ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ

Τάκης Τσάκης
Χαρίκος Νικολόπουλος

ΣΥΜΦΩΝΑ με το Κεντρικό Λιμενικό Τμήμα στο Νοσοκομείο Γενικό Κρατικό Αθηνών και Νίκαιας μεταφέρθηκαν οι εξής εργαζόμενοι: Ευάγγελος Παλιτρονάκης 38 χρόνων, Χρήστος Παλυτρονόπουλος 28 χρόνων, Νικόλαος Βορίσης 22 χρόνων, Ανδρέας Βορίσης 24 χρόνων, Σπύρος Αρβανίτακης 28 χρόνων, Νικόλαος Μπουτρος 27 χρόνων, Ευστράτιος Κωνσταντινίδης 45 χρόνων, Ιορδάνης Παπαδόπουλος 25 χρόνων, Μανόλης Κοσμαδάκης 27 χρόνων, Μιχάλης Βαλτζήνος 25 χρόνων, Παναγιώτης Χατζδάκης 43 χρόνων, Γεώργιος Καρεβάς 37 χρόνων, Γιώργος Καμαρούτσος 55 χρόνων, Χρήστος Σπενούδης 34 χρόνων, Ευάγγελος Αγόρου, Κωνσταντίνος Γεραβάς, Κ. Καλαϊζάκης, Παναγιώτης Σακελαράκης, Γιώργος Πρέκας 29 χρόνων.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΣΕΛ. 10, 11, 12, 13, 14

ΚΟΠΗΚΕ ΣΑΝ ΠΑΙΧΝΙΔΑΚΙ!..

Για μια ακόμη φορά οι εργές της πλήρωσαν με τη ζωή τους

ΡΑΡΤΗΜΑ VIII, Τεκμήριο 7
ΩΤΗ", 7/9/88

ΟΡΓΗ ΓΙΑ Τ
Σοβαρές καταγγε
Απάντηση Καλούδη στην πρόκληση Γιαννόπουλου
ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ
ΔΙΑΛΛΑΓ
Αγάντη
Ο ΕΓΚΛΗΜΑ
λίες για κυβερνητικές ευθύνες
της ημέρας
Αίτια, έρευνες και ευθύνες
ΓΥΡΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΑΤΑ
στη μεταβίβαση - τορπίλη

ΑΡΤΗΜΑ VIII, Τεκμήριο 8
ΩΤΗ", 7/9/88

ΣΚΛΗΡΟΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΣΤΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΑΓΜΑ

• ΧΕΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΔΙΑ ΣΚΟΡΠΙΣΜΕΝΑ

• ΤΡΟΜΑΚΤΙΚΗ Η ΕΚΡΗΞΗ ΣΤΟ ΤΑΝΚΕΡ

Ε

'ΑΡΤΗΜΑ VIII, Τεκμήριο 9
ΣΗΜΒΡΙΝΗ", 7/9/88

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ, ΑΡΤΗΜΑ VIII, Τεκμήριο 10
ΣΗΜΕΡΙΝΗ", 7/9/88

Αφαντοι οι υπεύθυνοι

Ανάστατοι οι αρμόδιοι

Η βαριά σκέψη στο πρόσωπο της οδηγού του λεωφορείου που συγκρούστηκε με το τρένο στο Μαρούσι. Δίπλα η Βασιλική Θεοχάρη, μητέρα του μικρού Γιάννη, που σκοτώθηκε στο δυστύχημα.

Χάος μετά την τραγωδία

ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΑΝ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΝΑΣΟΣ ΠΟΥΛΑΚΙΔΑΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΛΑΚΟΣ
ΕΚΕΛΗ ΒΟΥΘΟΥΛΗ
ΝΙΚΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ
Τ. ΑΝΑΝΙΟΝΑΚΗΣ

Σε τρία νοσοκομεία τα 17 θύματα του τραγικού εφιάλτη

ΟΙ ΠΙΟ ΠΟΛΛΟΙ ΕΚΤΟΣ-ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Άνοιξε η γη και τους κατάπιε

Παντού ανευθυνότητα

ΞΕΣΗΚΩΘΗΚΑΝ ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Την άμεση αντίδραση όλων των κομμάτων και των συνδικαλιστικών οργανώσεων προκάλεσε το χθεσινό δυστύχημα στην ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη Περάματος.

Σύμφωνα με ανακοίνωση της Ν.Δ. και από το χθεσινό τραγικό περιστατικό δημιουργείται ότι «σήμερα το κράτος δεν λειτουργεί και σε όλους τους τομείς κυριαρχεί η ανοργανωσιά, η αδιαφορία και η ανευθυνότητα».

Ανάλογα ο ενδιαφέρον...

Η Ν.Δ.

«Η νέα ημέρα θα συνεχίσει το πρόσωπο των αναρχίας και για το σημερινό τραγικό δυστύχημα. Επιβεβαιώνεται, όμως, από τις μέχρι τώρα πληροφορίες ότι το εργατικό ατύχημα στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη Περάματος δεν οφείλεται σε τύχη ή σε άλλους τέτοιους κυρίαρχους παράγοντες, αλλά σε ανευθυνότητα.

Στις ανανεώσεις των συμβάσεων τα διαζύγια θεμιτά συμβατικά και ενισχύουν τους τραυματίες και τις οικογένειες των νεκρών».

Η ΟΝΝΕΔ

Από την ΟΝΝΕΔ εκδόθηκε ηλεκτρονικώς ανακοίνωση:

«Η ΟΝΝΕΔ συμπάσχει βαθύτατα στο πένθος των οικογενειών των νέων εργαζόμενων της ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης του Περάματος, θύματα τραγικού της ανευθυνότητας πολιτικής της κυβέρνησης.

Καταγγέλλουμε την εγκληματική αδιαφορία των αρμόδιων που εκ... των παρόντων εργασιακών τους στο πλήρη.

Ζητούμε τα παθόντα άμεσα μέτρα ασφαλείας στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη που απαιτούσε γιγάντιες εργοδοτικές ζώνες, νέους και μαθητευόμενους στη συντριπτική τους πλειοψηφία, για να στιγματίσει εργατικούς, ο εσθ μέρους φόρος αίματος των εργαζομένων».

Η ΔΑΚΕ

Την ευθύνη της κυβέρνησης καταγγέλλει η ΔΑΚΕ (Ν.Δ.) και ζητεί να διερευνηθεί ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ μέτρα για να μη ξαναπάρει ο θάνατος τους πληρώνουν οι εργαζόμενοι.

Όπως σημειώνεται σε ανακοίνωση, «η ΔΑΚΕ συμπάσχει στο πένθος των οικογενειών των νεκρών και των θυμάτων του τραγικού δυστυχήματος στη Ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη του Περάματος. Καταγγέλλει την αδιαφορία των νέων ευθυνών κυβερνητικών οργάνων να αντιμετωπίσουν την κατάσταση. Παντί τρόπο μετά την εγκατάσταση στο ξεχωριστό δημ... ενώ δεν είχαν απολέσει... οι εγκλωβισμένοι αλλά άκομη δεν έχουν πεθάνει εργαζόμενοι πάνω στο πλοίο ή μέσα στη δεξαμενή. Καταγγέλλει την εγκληματική αδιαφορία των αρμόδιων που επέτρεψαν εργασία χλοιού όταν δεν είχε ακόμη το κατάλληλο ελάχιστο μέτρα ασφαλείας από σερκό ηχαλ - φρεζ...».

Ο δήμαρχος του Πειραιά

Ο Δήμαρχος Πειραιά Ανδρέας Αδαμόπουλος τα εκανε χθες την ακόλουθη δήλωση:

«Έχασε ο Πειραιάς και η ελληνική ναυτιλία πενθούν. Το τραγικό δυστύχημα στα ναυπηγεία του Περάματος δίνουν για μία ακόμη φορά την αγωνία, τον πόνο και τον θρήνο σ' όλη τη χώρα.

Τα αίτια μέσα αφορίας, η συνεχιζόμενη μέχρι τώρα έλλειψη στοιχείων και η έλλειψη αποφασιστικής μεθόδευσης της προσπάθειας διάσωσης των εγκλωβισμένων εκείνων με τους τους εργαζόμενους, αποδεικνύει την αποτελεσματικότητα που με γεται προτιμώς στις ώρες που έχουμε.

Πρέπει επιτέλους κάποια στιγμή να μάθουμε από τα παθήματα μας. Και να αρχίσουμε να αξιοποιούμαστε σαν κράτος και σαν κοινωνία.

Εκφράζουμε τη λύπη μας για το τραγικό γεγονός που στοίχισε τη ζωή εργαζομένων στα Ναυπηγεία και συμπάσχουμε στο πένθος των συγγενικών τους.

Το ΕΚΑ

«Να σταματήσει αμέσως η λήψη μέτρα για να μπει τέλος στην εγκληματική αδιαφορία των αρμόδιων και να στιβαστούν τα αίτια. Στερνιόμαστε να συνεχίσουμε με τη σιωπή της την απαράδεκτη κατάσταση που επικρατεί στους χώρους δουλειάς», λέγει το ΕΚΑ. «Θρηνούμε τους νεκρούς και βάρος τραυματίες στα νέα τραγικά γεγονότα ζωής...

Όπως υπογραμμίζει το ΕΚΑ, πρέπει να ταυτισθούν οι υπεύθυνοι και να διαξεδιαλεύουν οι κάτω εργασίας. Να διατηρούν τα ενδεικτικά σας δύναμη από τις κυβέρνηση και να οργανωθεί ο λεγχος και η προστασία των εργαζόμενων δυνάμει με τις ιδιαιτερότητες του ανθρωπογενούς κινδύνου.

«Η διάσωση του ΕΚΑ», κατέληγε η ανακοίνωση, «αυτομπαραστέ στις οικογένειες των νεκρών και τραυματιών και θα συνεχίσει με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα για τον εξανθρωπισμό των χώρων εργασίας».

Καταγγέλλουν την κυβέρνηση

Τα... κόμματα της... μιλούν και θέτουν σε... συλλαβόδην με χαρακτηρισμούς ανακοινώσεις καταγγέλλουν την κυβέρνηση για έλλειψη μέτρων στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη του Περάματος, για την αδιαφορία των αρμοδίων.

Σχετικά με το χθεσινό σύστημα ανακοίνωση τονίζει ότι η ελλιπής ελέγχου... συνδυασμό με τη...

Είναι απαράδεκτο ένα τέτοιο ανακοίνωση να μην τηρούνται οι κανόνες ασφαλείας όπως αυτοί ισχύουν σε κάθε χώρα.

Τέλος το ΚΚΕ καταγγέλλει ότι ζητούν να επιληφθεί το ταχύτερο της αποθεσης η διερεύνηση για να απεδοθούν ευθύνες σ' όσους προκάλεσαν το τραγικό γεγονός.

Η ΓΣΕΕ

Σαν την «πιο οδυνηρή καταγραφή στον τομέα των εργατικών ατυχημάτων» χαρακτηρίζει η ΓΣΕΕ το χθεσινό γεγονός στα πλαίσια του Ελληνικού Ναυπηγείου, όπου απασχολούνται 1.500 εργαζόμενοι.

«Η εργατική τάξη της χώρας, σημειώνει η ΓΣΕΕ, με συντριβή θρηνεί το θύματα της νέας σειράς εργατικών και εκφράζει τη συμπαράστασή σε όσα αγαλλέγγενα στις οικογένειες τους. Προβαλλει ταυτόχρονο την απαίτηση να ολοκληρωθούν γρήγορα οι έρευνες για τα αίτια του συμβάντος και να αποδοθούν οι ευθύνες σε εκείνους που από εναλλακτική αμέλεια ή άλλο σκοπιμο δημιουργήσαν αντικειμενικό της προϋποθέσεις για το τραγικό περιστατικό».

Το ΚΟΔΗΣΟ

Το κοινοβουλευτικό... τονίζει ότι... «Η κυβέρνηση... τις αναφορικές... τραγικών... και να επιβάλουν... Δεν... τους...

Το ΚΚΕ

Ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΚΚΕ προσήλθε χθες, στην ακόλουθη ανακοίνωση:

«Εκφράζει το θέρμα μου συμπάθειας στις οικογένειες των θυμάτων και των τραυματιών του τραγικού δυστυχήματος. Αυτό που συνέβη δεν είναι τυχαίο ή γεγονός, όπως θα λέγε κανένας ένα σύμπτωμα. Βασικότερα με ευθύνη... Δεν... Δεν... Δεν

Τρόμος πάνω απο την πόλη

Το σφυρίγμα που ακουστηκε στις 7.20 χθες το πρωι στην τριτη μοναδα αργου πετρελαίου των εγκαταστασεων της εταιρειας πετρελαιοειδων «Πετρόλα» στην Ελευσινα σημανε τον θανατο Σε ελαχιστα δευτερολεπτα μια τρομακτικη εκρηξη ακολουθησε, που ακουστηκε σε ακτινα δυο χιλιομετρων και πλεον.

Ο Δερμιζάκης, μηχανικός της ΠΕΤΡΟΛΑ. Ήταν υπεύθυνος της μελέτης επικινδυνότητας που ενέκρινε το ΥΠΕΧΩΔΕ και ο οποίος τόνιζε: «Δεν προκειται για κινδυνοι για ατυχηματα»

Ρεπορτάζ
ΝΙΚΟΣ ΓΙΑΛΛΑΚΗΣ
Η ΠΑΠΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ
Σ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΒΙΚΥ ΦΑΛΤΣΑ

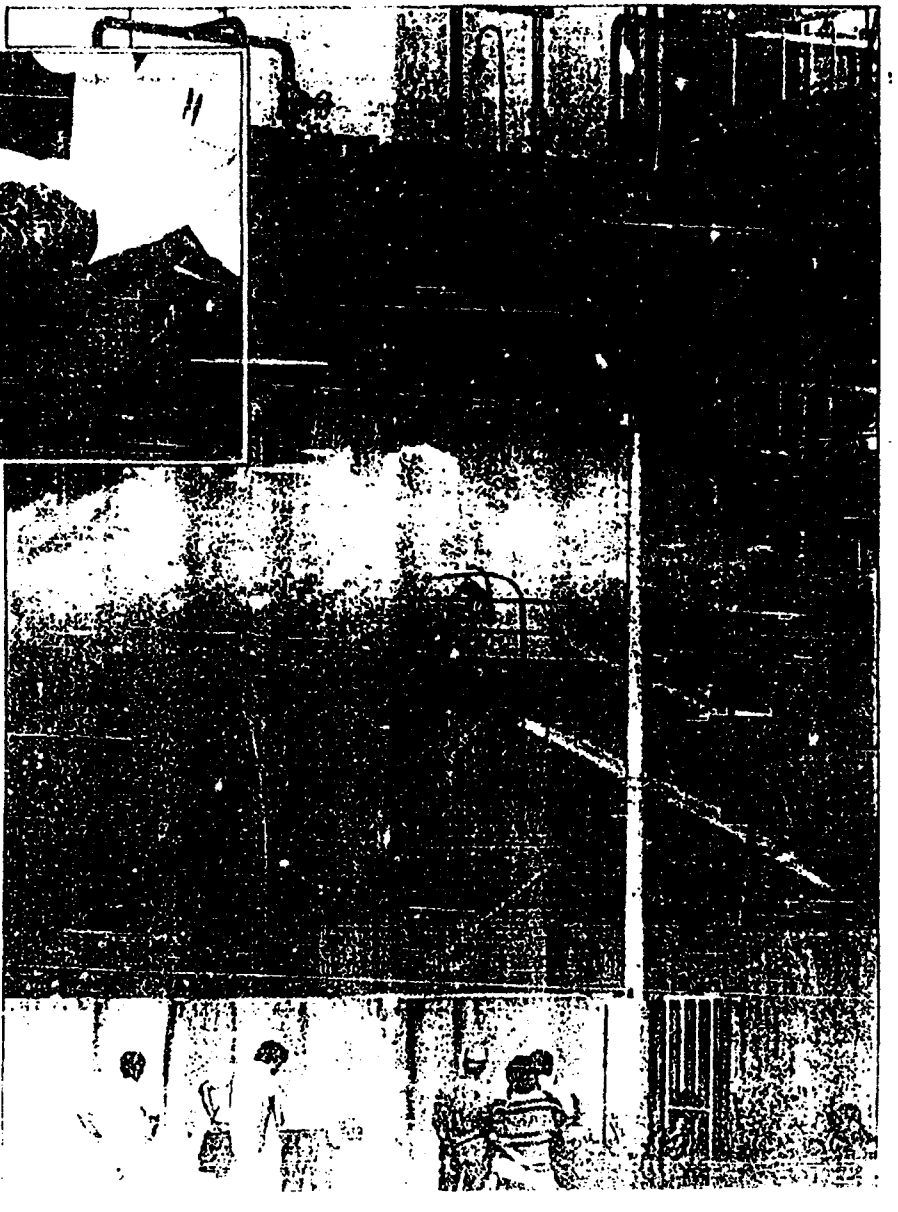

Το δεύτερο δυστύχημα σε 10 χρόνια σε διυλιστήρια

Το χθεσινο δυστυχημα στην Ελευσινα ηταν το δεύτερο που συνέβη την τελευταια δεκαετια σε διυλιστηρια. Το προηγούμενο ειχε σημειωθει το Φεβρουαριο του 1988 στις μονάδες της «Τζετ Οιλ» στο Καλοχωρι Θεσσαλονίκης. Και τότε υπηρχαν αρκετοί τραυματιες. Το αξιοσημειωτο στη φωτια της Θεσσαλονίκης ήταν η ανεπαρκεια των ελληνικων πυροσβεστικων δυνομεων για την αποτελεσ_ τιση αντιμετωπιση περιπτωσεων του ειδους

Μαλιστα τοτε «κληθηκαν και πρόσφεραν τη βοηθεια τους Γιουγκοσλαβοι πυροσβεστες

Παντως χθες η Πυροσβεστικη κινηθηκε και ταχυτατα και αποτελεσματικα. Παλι μη αποδειχθηκε και η συμβολη στο πλαισιο στενης συνεργασιας, των πυροσβεστικων δυνάμεων των αλλων διυλιστηριων. Σε ολα τα διυλιστηρια βάσει της ελληνικης αλλα και της κοινοτικης νομοθεσιας ειναι πλήρως οργανωμενα τα συστηματα πυροσβεστης και υποχρεωτικη η εκπαιδευση του προσωπικου.

Σ θεσ[illegible] εφαρμοστικα και η οδηγια του Σοβετο, βασει της οποιας τα κινητα μεσα χρησιμοποιουνται, ωστερα απο τετοια ατυχηματα να διερευνα τις επιπτωσεις στο περιβαλλον εξω δηλαδη απο το χωρο των εγκαταστασεων. Στην περιοχη εκτελει ελεγχους απο το ΥΠΕΧΩΔΕ ομαδα χημικων μηχανικων για τις σχετικες εργασιες.

Να μην επιτραπεί η επέκταση βιομηχανικών εγκαταστάσεων

Έγκλημα στην «Πετρόλα»

Η αδιαφορία των χειρούργων για λάθη της εταιρείας αποσιώπησαν δεύτερη έκρηξη

ΣΑΝΙΜΑΤΙΚΗ αδιαφορία του Κράτους και ο αντεπαναστατικός μηχανισμός της ΙΙΙ ΤΡΟΛΑ προσπάθησαν να τυπώσουν στον αέρα το έγκλημα στο Θριάσιο Πεδίο. Η μέλετη επικινδυνότητας των αστάθμων της ΠΕΤΡΟΛΑ που εγκυκλοφόρησε στο ΥΠΕΧΩΔΕ τι ούτε καν αξιολογήθηκε γιατί ... «δεν υπάρχει αριθμός νεκρών». Η κρατική αδιαφορία συνεπικουρούμενη χτες από τον ανησυχητικό μηχανισμό παραπληροφόρησης της ΙΙΙ ΤΡΟΛΑ προσπάθησε ένα συνέχισαν τις δηλητηριώδεις δόσεις χορογραφίας στο επίπεδο με καθολικά εγκληματικά

δίπλα στον τόπο του χτες. Εδώ πάνω βρίσκεται ένα από τα μεγαλύτερα βιομηχανικά αποθέματα της Ελλάδας με δυνατότητες να είχε πια το 1.500.000 μετρικών τόνων κάτω από τον αστικό ιστό σε απόσταση αναπνοής από τη μονάδα διύλισης μαζούτ ξέσπασε η πυρκαγιά ήταν ιδανικές σύμφωνα με μελέτη της ΠΕΤΡΟΛΑ, να αφανισουν ζωές σε ακτίνα χιλιομέτρων

πυρκαγιά που ξέσπασε στις 7.15 χτες το πρωί και αντιμετωπίστηκε πέρα από λίγες ώρες αφεύλιαν. σύμφωνα με πληροφορίες των 2Ν». οι δυο ευρήξεις από διαφορες υπηρεσίες «Αυτά τα λάθη μονάδα που λειτούργησε μόλις πριν τις δράσεις το δρόμο δηλώνει στα 17 αρμόδιες υπηρεσιακές παράγοντες βρισκόμενοι πρόβλημα ύψους».

«ΝΕΑ» φέρνουν σήμερα στη δημοσιότητα τις περιπτώσεις 26 διαφορετικών οι οποίες έχουν εκτός υποβάλει μελέτη επιπτώσεις, αλλά οι αρμόδιες υπηρεσίες αναζήτησαν πώς τον όλο υπάλληλο».

ΤΗΝ αποφάσισαν ... επαναλαμβανόμενων εγκαταστάσεων από την Αττική Οδόν με χθεσινή τους ερώτηση ... Βουλή οι βουλευτές ΠΑΣΟΚ: Ηλ. Παπαηλίας, Θ. Πάγκαλος, Αντ. Ντεντιάδης, Π. ...ιδης

Τρόμπα τεσσερις εργαζόμενοι στην «Πετρόλα» διασωθήκαν στα νοσοκομεία, τραυματισμένοι από τις φοβερές εκρήξεις, που συγκλόνισαν το Θριάσιο Πεδίο. Δεκατρείς από τους τραυματίες δίνουν τη μάχη για τη ζωή

Χαροπαλεύουν 13 με καθολικά εγκαύματα

Μια τέτοια σύγχυση ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους οι συγγενείς των τραυματιών έτρεξαν στα νοσοκομεία για τους ανθρώπους τους

ΑΤΤΙΚΕΣ φαναίρες στους δικαίους. Στο προσωπο γαρατζήνη η νία μαζί με τα δακρυα Προσωπα και οι ελλίγων και πάθε ευρή ένας γιατρος εμφανίζεται στα ιρομο, κεταβγονται σαν ελαττώμα τον κυκλώνουν περιμένοντας κάποιο...

Πάνω στους θαλάμους, οι δυοί ς μάχονται τον θάνατο με ... δύσκολα και συθιά! ποτ ντ ζηματιστεί από τον κατιτί αίρα

ΣΠΟΡΤΑΣ, Α. ΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

τους περίεργους μαζί με τις φιλόχες το πρωί, στην «Πετρόλα» ε ανάνω τους αρμόδιοι. Δεκάδες άνθρωποι χαροπαλεύουν στις κάθες εντατικής θεραπείας τριών νοσοκομείων και οι γιατροί έχουν σφίξει τα χέρια. Και ο πατέρας, μαζί με τον άντρο Γιώργο αρκάκη, βρίσκουν στο πόδι του μεσο επάλληλες επιχειρήσεις ... την παραμονή συνήθεια. Μέσα πάνω δεκαεπτάμισυ πατ... ποιων 600° C. Θερμοκρασία που ...ά γιατί να λιώσουν τα σίδερα...

Από τους 34 εργαζόμενους στο ...λαντήριο της «Πετρόλα» που ...ρισκόμουν, οι 21 νοσηλεύ... Εννέα στο ΚΑΤ, επτά στο Γεν... Κρατικό Αθηνών, δύο στον Ευαγγελισμό και από ένας στο Ιπποκράτειο, το Γενικό Κρατικό Πειραιά (Τζάνειο) και το 401 Στρατιωτικό Νοσοκομείο. Επτάς πεθάνου, εξήντα ...ν την πρώτη ιατρική γνωμάτευση. ...ιστικά μόνο οι επτά· επτά οι 13 ... πλήρως αρμόδιοι οι διάγνωσεις ... ατικά τους έχουν νεκρικά πετάξει ... τον μικρής έκτασης εγκαύ...

Στην εντατική

Δέκατος εργαζόμενος στην «Πετρόλα» δίνουν μάχη με τον θάνατο, σε μονάδες εντατικής θεραπείας, πολλές έχουν υποστεί βαθιά εγκαύματα, σε ποσοστό 80 - 100% των σώματός τους. Ο επιπλέον εσωτερικό εγκαύματα από τις φλόγες που εισέπνευσαν, ενώ άλλα από νοσηλεύονται σε εξαιρετικά κρίσιμη κατάσταση με καθολικά εγκαύματα.

Οι τραυματίες που χαροπαλεύουν είναι οι: Πέτρος Μαλάσης, Δημήτρης Φωκαΐνος, Γιάγκος Βρεττάκης, Ευαγγελία Παπάνου, Αχιλλέας Σταμάτης, Γεώργιος Σαμαράς, Μιχάλης Σαλτάλας, Δημήτρης Κόντος, Γιάννης Παπαστεργίου, Αντώνης Αναστασίου, Παναγιώτης Χαραλαμπίδης, Ιωάννης Σαφρανίδης, Ιωάννης Μαρκάτης.

Οι οκτώ πρώτοι νοσηλεύονται στο ΚΑΤ, οι επόμενοι τέσσερις στο Γενικό Κρατικό Αθηνών και ο τελευταίος σε σοβαρή κατάσταση στο Ιπποκράτειο.

Από τους τραυματίες που δρίσκονται στην πρώτη κατάσταση, οι περισσότεροι δεν αναγνωρίζονται εδώ και δύο μέρες από τους δικούς τους. Και η αγωνία μεγαλώνει με κάθε ώρα που περνάει. Κάθε λεπτό που περνάει χωρίς νέα για τον δικό τους άνθρωπο, είναι ένα λεπτό ελπίδας στη διπλανή τους πόρτα, που συγκεντρώνονται στους διαδρόμους των νοσοκομείων, ζουν το δικό τους δράμα.

Οι φλόγες τους γύλιξαν και τα ρούχα τους καίγονταν επί αρκετά λεπτά πάνω στο σώμα τους, χωρίς κανείς να μπορεί να προσφέρει καμία βοήθεια. Κάθε λίγο και λιγάκι για τη σωτηρία τους άρχισε όλων πλέον η κατάσταση στο δευλιστήριο άρχισε να ελέγχεται.

Λίγο πριν από τις 9 μ.μ. τα περισσότερα τραυματίες - συνολικά 27 άτομα - διασωθήκαν στο Γενικό Κρατικό Νικαίας. Ανάμεσά τους και ο Γ. Κουμπάκος, όπου δυστυχώς δεν ήταν νεκρός, αλλά επί δύο μονάχες δεν μπορούσε να τον... αναγνωρίσει. Μόνο από τα δόντια του. Τα τραύματα του ήταν τόσο μεγάλα, το πρόσωπό του παραμορφωμένο από εγκαύματα, φλύκες και συναλλαγές των αρτηριδίων.

Στο Νοσοκομείο της Νίκαιας ισοβιώνει και ο γιατρός Χαρίλαος Παπαχρήστου, που δρίσκεται τελείως μόνος. Με ελαφρά εγκαύματα και ένα τραύμα στο δεξί «Πάνω στο Νυμφίο την ώρα της έκρηξης, με τραυματισμένα πόδια στο δεξί τους. Ο γιατρός γίνεται έξαλλος φλόγες. Έτρεχα να ξεφύγω και δεν κατάλαβα τι είχε συμβεί...».

Στο ΚΑΤ διακομίσθηκαν οι σοβαρότερες περιπτώσεις. Τρεις εργάτες μεταφέρθηκαν αμέσως σε μονάδες εντατικής θεραπείας και από τους εννέα που νοσηλεύονται συνολικά στο νοσοκομείο, μόνο ο ένας είναι εκτός κινδύνου. Πρόκειται για τον ηλεκτρολόγο Αρίστο Ζαφειράκη, που σώθηκε δεν έχει καταφέρει ότι σώθηκε. «Οι φλόγες έρχονταν σαν τόξα...», λέει. «Έτρεχα σαν τρελός. Η φωτιά δεν ήταν ξαφνική. Ο τόπος πρέπει να είχε γεμίσει αέρια νωρίτερα. Αν μπόνων κάποια άλλη στιγμή ή άν δεν οι νεκροί θα ήταν πολύ πολλοί...».

Στους διαδρόμους οι συγγενείς στέκονται δουλεμένοι και αμίλητοι. Η σύζυγος του Μιχ. Σαλτάλα, που έχει καθολικά εγκαύματα, ήταν έτοιμη να καταρρεύσει. Κάθε τόσο πήγαινε στο θάλαμο του άντρα της και προσευχόταν δίπλα του «Ο,τι κι αν και, δ,τι κι αν κάνει δεν έχει νόημα...», λέει. «Περιμένω το θαύμα...».

Όπως ανέφερε ο διευθυντής του Τμήματος Πλαστικής Χειρουργικής του ΚΑΤ, καθηγητής Αντ. Λιγνάδης, «οι περισσότερο τραυματίες καιγονταν σε στάδιο του εγκαυματικού σοκ» και επειδή δεν αισθάνονται τους πόνους. Οι επόμενες 48 ώρες είναι οι πλέον σημαντικές για την τύχη τους...».

ΕΓΚΑΥΜΑΤΟΛΟΓΟΙ από το Δημοκρατικό σήμερα, με πρωτοβουλία της «Πετρόλα», προσφέρονται να συμπαρασταθούν στην σφαίρα των Ελλήνων γιατρών, που δίνουν τη μάχη για τη σωτηρία των δυστυχών τραυματιών, οι οποίοι χαροπαλεύουν.

Ο 26ΧΡΟΝΟΣ ΝΕΚΡΟΣ

Φοβόταν κι έψαχνε γι' άλλη δουλειά

«ΦΟΒΟΤΑΝ από καιρό τη δουλειά που έκανε. Μάλιστα, πριν από κάποιους μήνες άρχισε να ψάχνει για κάποια άλλη απασχόληση».

Μια φοιτήτρια φυσικής, αρραβωνιασμένη με τον 26χρονο νεκρό Γιάννη Κουντούρη. Μιλούσε, περιγράφει τους φόβους που ένιωθε δέκα ακριβώς μήνες πριν. «Δεν ... μετέχουν εδώ και δύο μήνες. Σπανιότατα μαζί σε σχολή ηλεκτρονικών. Ήταν πολύ σε κάποιες σε άλσος».

Σπούδασε στη Γερμανία, ... στη Νέα Υόρκη, το πόδι ... Η μητέρα του: «Δεν δεν ... στο μοναχοπαίδι της ... αυτόν τη μόνη ενασχόλησή ... δρόμος, την ίδια στιγμή, ... Νοσοκομείο Πειραιώς για να ... νεκρό κορμί του γιου του. ... μόλις έφτασε στην Αθήνα από την Μεγαλόπολη όπου παντρεύτηκε.

Την ίδια στιγμή έξω από το αστείο ... νιος Κατσούτσου έχουν μαζευτεί φίλοι του συμφοιτητές και προπαντούν οι συνάδελφοι ... έχει σφίξει.

Όπως είπαν στα «ΝΕΑ» νωρίτερα, ο Γιάννης ... σε σήμερα γενικό συλλαλητήριο ... την αρμοδιοποιπαιά του στο εξωτερικό ... στην Μεγαλόπολη.

ΓΥΡΙΣΤΕ ΣΕΛΙΔΑ

ΑΡΤΗΜΑ VIII, Τεκμήριο 15
ΝΕΑ", 2/9/92

«Δεν λειτούργησε ο μηχανισμός πυρασφάλειας»

Επόψιμες καταγγελίες για ανεπαρκή μέτρα και χάσιμο πολύτιμου χρόνου στην «Πετρόλα»

ΑΝΕΠΑΡΚΗ ήταν το μέτρο πυρόσβεσης στην ΠΕΤΡΟΛΑ, ενώ από το σημείο της έκρηξης μέχρι την εκτύφωση μεσολάβησε ικανός χρόνος ώστε να επεκταθεί η πυρκαγιά.

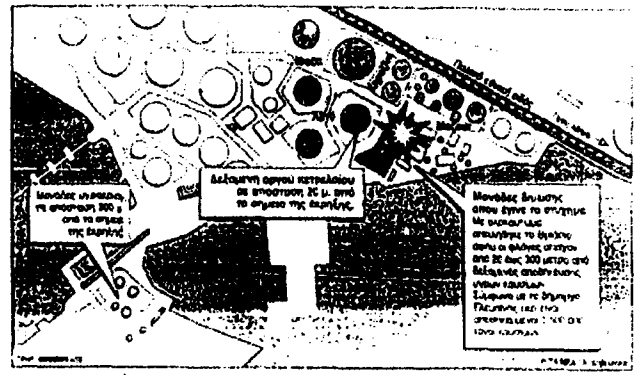

Ρεπορτάζ ΘΑΝ ΑΡΓΥΡΑΚΗ

ΠΕΤΡΟΛΑ, ανάμεσα λοιπά από τον λόφο, σε βίλα σε απόσταση τά έναμισι των ΕΛΔΑ.

«Λειτούργησε πως την έκρηξη και αρχίσαμε πυκνώσαμε τους πύρ στην στις εγκαταστάσεις των λιμένων. Όταν φτάσαμε, διαπιστώσαμε ότι και η η συμπαγή έκρηξη σε σώματα ... «Η αντλία δεν δούλευε» ο συντηρητής του εξηγεί ακόμα στην αφηγούμενη λεπτομέρεια. Όπως και λειτουργία, αν τα εγκαταστάσεις δεν ήταν σε ετοιμότητα, αν δεν υπήρχαν οι εκπαιδευμένοι χειριστές, αν δεν υπήρχε συντήρηση, αν δεν υπήρχε ...

Ο κ. Παπαϊωάννου εκπαίδευσε εβδομάδες πριν σε ένα πρόγραμμα δεκαπέντε ατόμων από τα οποία τα δέκα ήταν από τη βάρδια που ήταν εκείνη τη στιγμή στη δουλειά. Ένα από αυτά ήταν ο Κώστας Ζαχαράκης, ο οποίος τραυματίστηκε στο χέρι από τη φωτιά.

Στις δεξαμενές και η λειτουργία, συνάδελφοι άκουσα ο προϊστάμενος του Σωματείου Εργατών στην ΠΕΤΡΟΛΑ, η την τάξη Νικολακόπουλος. Υπεύθυνη για τις μόνιμες εγκαταστάσεις λειτουργίας υπαιτιότητα, και η εταιρεία έχει δίκιο, αλλά σε αυτό δεν αναφέρεται το πόσο ο ... ανεπαρκής ο Σύστημα του ... Νικολακόπουλος.

Ελλιπής

Το πυρόβλητο της πυρασφάλειας ήταν ένα από τα πολλά ελλιπή σημεία που διαπίστωσε η επιτροπή της ΕΒΕΠΕΤΡΟΛΑ. Ξεκινώντας από τις πυροσβεστικές φωλιές και τις μονάδες πυρόσβεσης, η επιτροπή διαπίστωσε ότι ...

Πανικός και φρίκη μέσα στις φλόγες

ΕΚΕΙΝΕΣ τις ώρες και τα λεπτά που ακολούθησαν την έκρηξη στο εργοστάσιο της ΠΕΤΡΟΛΑ, ο πανικός και η φρίκη κυριάρχησαν παντού. Οι εργαζόμενοι έτρεχαν να σωθούν, αλλά δεν ήξεραν πού να πάνε. Οι περισσότεροι δεν ήξεραν καν τι είχε συμβεί. Μόνο ένιωθαν τη γη να τρέμει κάτω από τα πόδια τους και άκουγαν τις φλόγες να βρυχώνται γύρω τους.

Ο Γιάννης Μ., ένας από τους τραυματίες που νοσηλεύονται στο Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο Λαμίας, περιγράφει τη στιγμή της έκρηξης: «Ήμουν στο γραφείο μου όταν άκουσα ένα τρομερό μπουμ. Σηκώθηκα και είδα τον τοίχο να πέφτει. Έξω από το παράθυρο μου είδα φωτιά παντού. Δεν ήξερα τι να κάνω. Έτρεξα προς την πόρτα, αλλά τα κατάλαβα όλα μαύρα. Ξύπνησα στο νοσοκομείο».

Η Μαρία Κ., η οποία εργάζεται στο εργοστάσιο εδώ και δέκα χρόνια, περιγράφει τον πανικό που επικράτησε μετά την έκρηξη: «Οι φωνές, τα κλάματα, οι άνθρωποι να τρέχουν χωρίς κατεύθυνση, η μυρωδιά του καμένου πλαστικού και του πετρελαίου. Ήταν σαν να βρισκόμουν σε πόλεμο. Δεν μπορώ να περιγράψω τι ένιωσα εκείνη τη στιγμή».

Πολλοί εργαζόμενοι έχασαν τα πάντα στη φωτιά. Ο Νίκος Π., ο οποίος εργαζόταν στο εργοστάσιο για δεκαπέντε χρόνια, έμεινε χωρίς σπίτι και χωρίς δουλειά. «Το σπίτι μου ήταν δίπλα στο εργοστάσιο. Όταν άρχισε η φωτιά, δεν πρόλαβα να πάρω τίποτα μαζί μου. Τώρα δεν έχω τίποτα. Ούτε ρούχα, ούτε χαρτιά, ούτε φωτογραφίες. Όλα χάθηκαν».

Η Ελένη Σ., η οποία εργαζόταν στο εργοστάσιο για τρία χρόνια, περιγράφει τη δύσκολη κατάσταση που επικρατεί στο νοσοκομείο: «Οι γιατροί και οι νοσοκόμες κάνουν ό,τι μπορούν, αλλά δεν υπάρχουν αρκετά κρεβάτια για όλους. Πολλοί τραυματίες περιμένουν στους διαδρόμους. Οι συγγενείς τους τρέχουν από τον έναν στον άλλο, ψάχνοντας πληροφορίες».

Η κατάσταση στο νοσοκομείο είναι δύσκολη. Οι γιατροί και οι νοσοκόμες κάνουν ό,τι μπορούν, αλλά δεν υπάρχουν αρκετά κρεβάτια για όλους. Πολλοί τραυματίες περιμένουν στους διαδρόμους. Οι συγγενείς τους τρέχουν από τον έναν στον άλλο, ψάχνοντας πληροφορίες.

Ρεπορτάζ ΜΑΡΙΑ ΚΡΕΜΙΤΟΥ

Πρόθεση

Η έκρηξη στις εγκαταστάσεις της ΠΕΤΡΟΛΑ προκάλεσε μεγάλη ανησυχία στους κατοίκους της περιοχής. Πολλοί από αυτούς φοβούνται ότι η ρύπανση από τη φωτιά θα επηρεάσει τη θάλασσα και τα παράκτια οικοσυστήματα. Η Ελληνική Αντικαρκινική Εταιρεία (ΕΛΑΚΕ) και η Πανελλήνια Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων (ΠΟΠΟ) έχουν ήδη ζητήσει από τις αρμόδιες αρχές να διενεργήσουν άμεσα δειγματοληψίες στη θάλασσα και στα παράκτια ύδατα.

Ευτυχώς...

Ευτυχώς, δεν υπήρξαν θύματα από την έκρηξη. Όλοι οι εργαζόμενοι που βρίσκονταν στις εγκαταστάσεις τη στιγμή της έκρηξης κατάφεραν να διαφύγουν έγκαιρα. Ωστόσο, πολλοί από αυτούς τραυματίστηκαν από τα θραύσματα που εκτοξεύτηκαν από την έκρηξη.

Η κατάσταση στο νοσοκομείο είναι δύσκολη. Οι γιατροί και οι νοσοκόμες κάνουν ό,τι μπορούν, αλλά δεν υπάρχουν αρκετά κρεβάτια για όλους. Πολλοί τραυματίες περιμένουν στους διαδρόμους. Οι συγγενείς τους τρέχουν από τον έναν στον άλλο, ψάχνοντας πληροφορίες.

ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

Στο συρτάρι οι εκθέσεις επικινδυνότητας 27 βιομηχανιών

ΟΥΤΕ μια νέα όλα... Εκτός από την ΠΕΤΡΟΛΑ και για άλλες 26 δυσοίωνες στην Ελλάδα δεν έχει ολοκληρωθεί η μελέτη επικινδυνότητας ώστε, επί δεν καθορίζει αδιαλείπτως έλεγχος από το ΥΠΕΧΩΔΕ για να τις αξιολογήσει. «Όπως και χτύπησε έγκαιρα, έλεγχ μαγαζιά ανά «ΝΕΑ» υπογ

Ρεπορτάζ ΑΔΟΣ ΚΑΛΟΥΔΗ-Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

κατάσταση των ΥΠΕΧΩΔΕ για να εναλλαγή στις αξιολογήσεις σε αντιπαραβολή. Επανειλημμένα η υπηρεσία ήρε βίαια το πρόβλημα αυτό αλλά '

«Δεν φταίνε οι βιομηχανίες»

Η προσπάθειά του δύσκολο έλεγχο. Στην αρχαιότερη και μεγαλύτερη δίνεις ευαισθησίες στις η ευαισθησία αυτών των αρμόδιων από το ΥΠΕΧΩΔΕ είναι φρουλεστικά

«Δεν φταίνε οι βιομηχανίες». Εκείς σφάλε. Οι διαφορετικές εκδόσεις των εταιρειών να κάνουν το δικό τους. Παράδειγμα τις μελέτες επικινδυνότητας. Εμείς έχουμε να τις αξιολογήσουμε από τις 3 ετών ακόμα ολοκληρώσει η τροποποίησης σχέδιο από το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Απολήθηκαν με διάλειψη

Όλες οι μελέτες είναι ο ένα συρτάρι και δη από αυτό αλλά αρμόδιους το ΠΕΡΙΒ και το ΥΠΕΧΩΔΕ συμπλήρωσε με διάλειψη αλλα μεταφέρουν δηλαδή επιστήμονα σε άλλες περιοχές της Ελλάδας.

Χτες συνεδ στην ΠΕΤΡΟΛΑ

Από άλλα στοιχ της τροποποιητικής, στο δοκιμαστικό στάδιο, ανάμεσα στα οποία και ο κανονισμός Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης. Οι νομαρχίες είχαν συναλλάξει να συνεργαστούν και να συνέλθουν στο ΥΠΕΧΩΔΕ αγνόησε δυνατότητες ανάγκης σε περιπτώσεις μεγάλων βιομηχανικών ατυχημάτων ανάμεσα από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Μέχρι τέλους μόνο ένα τέτοιο μελέτη δεν έχει γίνει στο ΥΠΕΧΩΔΕ.

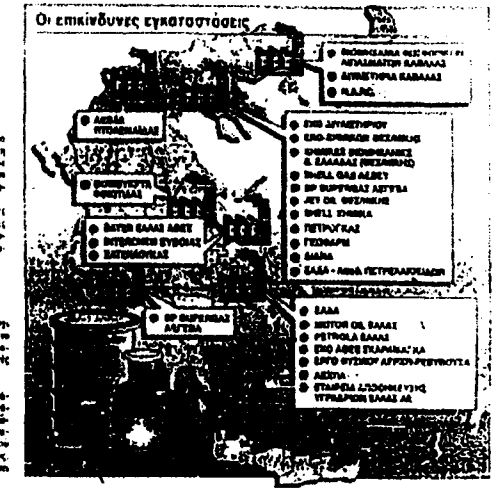

ΓΚΡΙΝΤΙΣ

Δυστυχώς, επαληθευτήκαμε

ΑΠΟ την Γερμανία φτάνουν νέα για τις «Γκρίντις». Η εταιρεία συνέδε στον «παράδ» του διαλυτηρίου, στις αρχές Δεκέμβρη. Κατά πρώτο τριμήνο, αρχίσει τον Ιανουάριο του 1993 δόλιους εκατομμυρίων ανθρώπους. Οι εγκαταστάσεις στις οποίες αρχίσουν τα εργασίες τους, θα ανήκουν στην κρατική εταιρεία Ανάπτυξης Ανατολικών Γερμανικών Επιχειρήσεων (ΤΡΕΑΑ). Η εταιρεία αυτή θα ελέγχει τις μεγάλες βιομηχανίες της πρώην Ανατολικής Γερμανίας, ανάμεσα στις οποίες και η «Γκρίντις».

Η «Γκρίντις» ιδρύθηκε το 1958 και ήταν μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες πετροχημικών της πρώην Ανατολικής Γερμανίας. Η εταιρεία είχε 8.000 εργαζόμενους και παρήγαγε κυρίως πλαστικά και λιπάσματα. Η κατάρρευση του Τείχους του Βερολίνου και η ένωση των δύο Γερμανιών το 1990 είχαν καταστροφικές συνέπειες για την εταιρεία. Οι πωλήσεις της μειώθηκαν κατά 70% μέσα σε δύο χρόνια, ενώ οι ζημιές της ανήλθαν σε 1,5 δισεκατομμύρια μάρκα.

Η ΤΡΕΑΑ προσπάθησε να βρει αγοραστές για την «Γκρίντις», αλλά δεν τα κατάφερε. Τελικά, αποφάσισε να κλείσει την εταιρεία. Η απόφαση αυτή προκάλεσε μεγάλη αναστάτωση στην περιοχή, όπου η «Γκρίντις» αποτελούσε τον κύριο εργοδότη. Χιλιάδες άνθρωποι βρέθηκαν ξαφνικά χωρίς δουλειά και χωρίς προοπτική.

Παλλόμενα μάζα άδειασαν τα συρταράκια, αφού τα συντήρησε παραφυλάκιο της αλήτικων των λιποθυμιών, δίνοντας κατευχήλιους συναισθήματα

Δύο εκρήξεις και όχι μία

ΔΥΟ σύμφωνα με πληροφορίες των «ΝΕΩΝ» ήταν οι εκρήξεις στην μονάδα αναμόρφωσης υδρογόνου εδαφάρων της ΠΕΤΡΟΛΑ και όχι μία όπως ανακοινώθηκε επίσημα.

Ο αρχηγός των πυροβέλων ξηλιτρικά σήμανσε με υπογραμμίσεις συμβάντος σε σκάλα δυόμισι από τη δυτικότερη και τον άλλο σε μια δεύτερη ανεξάρτητη από την πρώτη.

Συναφείς πηγές, όμως, λένε στο «ΝΕΑ» κάτι πληροφορίες ακόμη πιο ανησυχητικές. Ότι δηλαδή η δεύτερη έκρηξη έγινε δύο δευτερόλεπτα μετά την πρώτη και ότι η δεύτερη ήταν πολύ πιο ισχυρή από την πρώτη.

Και ο σκληρός υπαγορευτικός ανακρίνει αποκαλύπτει: «Η διαφορά ανάμεσα στα δύο γεγονότα ήταν τόσο μικρή, ώστε ένα μόνο άτομο να μπορεί να ακούσει τον ήχο και των δύο εκρήξεων».

Ο κ. Δ. Λαμπαδάριος, γενικός γραμματέας της Ομοσπονδίας Μεταλλουργικών Εργατών, δήλωσε ότι η ΠΕΤΡΟΛΑ δεν έχει ακόμη ανταποκριθεί στο αίτημα της ΓΣΕΕ για τη σύσταση κοινής επιτροπής για τη διερεύνηση των αιτιών της έκρηξης.

Ο κ. Λαμπαδάριος δήλωσε ότι η ΓΣΕΕ θα ζητήσει τη συγκρότηση ανεξάρτητης επιτροπής, αν η ΠΕΤΡΟΛΑ δεν ανταποκριθεί στο αίτημα της ΓΣΕΕ για τη σύσταση κοινής επιτροπής.

ΑΙΧΜΕΣ

Υπεράνω νόμου;

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΚΑΛΑΜΑΝΗ

ΣΤΗΝ κάτω από αίσιους συντηρητικούς τις διακοπές, το κύριο πορφυρό τέτοιων βάλων θάνατος στο εφησυχασμένο ανεκδοτικό κλίμα ενός τόπου, από μια έκρηξη αντιστοιχεί με την αποκάλυψη μιας ανεπάρκειας των μέτρων ασφαλείας που μας υποσχέθηκε τα τις ανάγκες του.

Βεβαίως, δυσκολεύτηκε στο λιπάσματα μας ή ακόμη και μη την εκρηκτικής μιας ή μιας ανεπάρκειας μέτρων ασφαλείας, αλλά ακόμη και η ανεπάρκεια αυτή δεν μπορεί να δικαιολογήσει τον αιφνιδιασμό που προκάλεσε η έκρηξη.

Ποιος υπεύθυνος έδινε άδεια λειτουργίας για τις εγκαταστάσεις της ΠΕΤΡΟΛΑ, αν η μελέτης των επικινδυνότητας έμενε ανολοκλήρωτη; Ποιος υπεύθυνος αποφάσισε να μην ενεργοποιηθεί το σύστημα πυρόσβεσης; Οι φορείς των μισθωτών ας μην τα ρίξουμε στα ταμεία ανεπάρκειας, ας μην τα ρίξουμε στα ταμεία ανεπάρκειας, αλλά ας ρίξουμε τα βλέμματα μας στους υπεύθυνους. Ας μην τα ρίξουμε στα ταμεία ανεπάρκειας, αλλά ας ρίξουμε τα βλέμματα μας στους υπεύθυνους.

Πάνω από τα ερείπια της ΠΕΤΡΟΛΑ, ένα ακόμη ερώτημα αιωρείται: Ποιος είναι ο ρόλος των ελεγκτικών μηχανισμών του κράτους; Ποιος είναι ο ρόλος των ελεγκτικών μηχανισμών του κράτους; Ποιος είναι ο ρόλος των ελεγκτικών μηχανισμών του κράτους;

Τρόμος πάνω α

ΠΕΤΡΟ-κολάσεις

«ΠΕΤΡΟΛΑΡ»
• ΤΡΕΙΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Νεκρός λίγο πριν το γαμο του

πό το θρίαμβο

ΑΛΑΒΑΝΟΙ ΨΕΚΟΥΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΤΡΟΛΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ

Γκρίνιας: Εκρηξη αυθαιρεσιών

Οι 25 τραυματίες

ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΣΙΝΑ

ΕΝΑΣ ΝΕΚΡΟΣ, ΜΕΓΑΛΕΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΦΟΒΕΡΗ ΕΚΡΗΞΗ ΣΤΑ ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΤΡΟΛΑ

Εφιάλτης σε πύρινη κόλαση

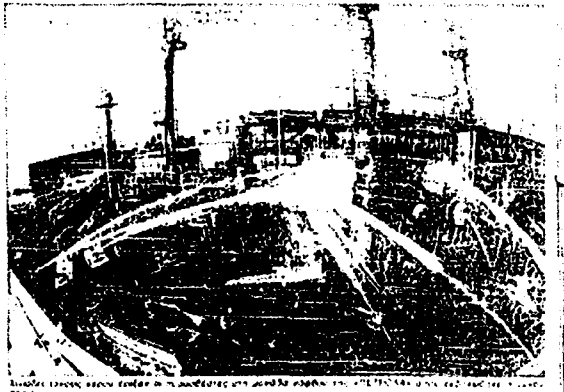

Προανάκριση για τα αίτια

UNIVERSITY OF CENTRAL ENGLAND IN BIRMINGHAM
UNIVERSITY OF KEELE

ΓΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

Ο κος NICK LEADER θα είναι στην Ελλάδα για μια εβδομάδα και θα παρουσιάσει αυτά και τα άλλα Ιδρύματα στο Δημόσιο Λύκειο Εκπαιδευτικού Δικαίου του Κέντρου ΚΑΤΩΤΕΡΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ Ο.Κ.Ε

Εξειδικεύεται: Εγγραφή - Διαμονή - Διατροφή
Μεγάλο πρόσθος - Ανακολή - Συνεδρίαση

32.34.983, 32.34.880, 32.34.156, 32.33.890

STUDY TOURS

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ

BUSINESS SCHOOL

HOTEL AND TRAVEL MANAGEMENT
Διοίκηση Ξενοδοχείων και Τουριστικών Επιχειρήσεων

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΡΤΗΜΑ VIII, Τεκμήριο 18
ΗΜΕΡΙΝΗ", 2/9/92

Ιρωμος και κατινιές αβασίλευαν χθες το πρωί στο θριάσιο Πεδίο. Χρειστηκαν οι σιντανι χέντς και τα κιγκάνθρωπος πρασκεβατσιών των πυροσβεστικών δυνάμεων καθως και η μιγκή τάνκα περιπ του ειδικού αφρού για να σβήσει η φωτια και να εξαλειφθεί ο κίνδυνος για χιλιάδες κατοίκους της περιοχής.

Ενας νεκρός και 34 τραυματίες είναι ο τραγικός απολογισμός της χθεσινής έκρηξης στις εγκαταστάσεις της «Πετρόλα». Δεκτερίες από τους τραυματίες έδωσαν δυο χθες το βράδυ τη μάχη με το θανατο σε διάφορα νοσοκομεία της Αθήνας.

Κινδύνευσε η Ελευσίνα

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΣΤΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ «ΠΕΤΡΟΛΑ»

Σοβαρός και τρόμος ξεσπιτώθηκε το πρωί για τους κατοίκους στο διυλιστήριο της «Πετρόλα», αλλά και για τους κατοίκους της Ελευσίνας και των γύρω περιοχών. Αυτό που τρόμαξε τώρα προσέχτηκαν να συμβεί είχε γίνει δυστυχώς πραγματικότητα. Η έκρηξη στο διυλιστήριο και στη συνέχεια η πυρκαγιά. Ενας νεκρός και 34 τραυματίες ήταν το δυσάρεστο επιτέλεσμα. Ο κίνδυνος όμως δεν τελείωσε εκεί. Αλλεπάλληλες εκρήξεις ακολούθησαν στις δεξαμενές αποθήκευσης καυσίμων και στις γραμμές διύλισης. Η πυρκαγιά μαινόταν για ώρες και δεν ελεγχόταν στις δεξαμενές, οι οποίες είχαν εκκενωθεί εγκαίρως τόσο από υγρά καυσίμων όσο και από αέρια.

Η πλατεία Ελευσίνας γέμισε από κόσμο που τρομοκρατημένος έτρεχε προς τα πανεπιστήμια. Θεωρείται η διάρρευση εκατομμυρίων κυβικών μέτρων αερίου υδρογόνου μαζί με μεγάλες ποσότητες πετρελαίου, απόσταξης η οποία – όπως αναφέρθηκε – είχε γεμίσει μέχρι το χείλος μετά την επέμβαση αρκετών τεχνικών του διυλιστηρίου μόλις πριν λίγες ώρες.

Ανοιχτός όμως χάρτης όμως στις πληθυσμιακές πυκνοκατοικημένες περιοχές της Ελευσίνας, φωτιά ξεσπιτώθηκε σε μισό μόλις δεύτερο και μέσα σε λίγα λεπτά η πυρκαγιά είχε πάρει τεράστιες διαστάσεις. Η φωτιά μαινόταν για ώρες και δεν ελεγχόταν στις δεξαμενές, οι οποίες είχαν εκκενωθεί εγκαίρως τόσο από υγρά καυσίμων όσο και από αέρια.

Ακολούθησαν σκηνές «δαντικής» κόλασης, αφού όλες οι εγκαταστάσεις τυλίχθηκαν στις φλόγες, αναπτύχθηκαν θερμοκρασίες που έλιωναν και τα πιο ανθεκτικά μέταλλα, ενώ το μεγάλο εσωτερικό κύμα «πέταξε» στην κυριολεξία όσους βρίσκονταν εκείνη τη στιγμή χωρίς να σκεπάζουν τα βουνά και κάτοικους των δεκάδων τραυματιών. Οσοι διατηρούσαν τις αισθήσεις τους και μπορούσαν να περπατήσουν αντίκρυσαν ένα θέαμα που δε θα το ξεχάσουν ποτέ. Συνάδελφοι τους και φίλοι τους κείτονταν ανά πάσα στιγμή στο έδαφος, ενώ οι γύρω εξαχνιά, και στις αντίστοιχες υπηρεσίες των διυλιστηρίων Ασπροπύργου και Αγ. Θεοδώρων, ενώ ενημερώθηκε και η Πυροσβεστική Υπηρεσία. Το σύνολο των διαθέσιμων ασθενοφόρων του ΕΚΑΒ άρχισε να κατευθύνεται προς την «Πετρόλα», ενώ πάρθηκαν έκτακτα μέτρα στα νοσοκομεία του Πειραιά και της Αθήνας για την υποδοχή των τραυματιών.

Αστυνομικές δυνάμεις διέκοψαν την κυκλοφορία των οχημάτων στις δυο εθνικές οδούς Αθηνών - Κορίνθου. Εικοσι στρατιώτες διάφορων τμημάτων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας με δύναμη 160 ανδρών κάθισαν επί τα άπω λίγα μέτρα από τον τόπο της καταστροφής.

Επειτα από λίγη ώρα οι πυροσβέστες βρήκαν και το σορευθρωμένο πτώμα του Γιώργη Κουκουτσού, 26 ετών, χτυπημένο από τη μανία των φλογών. Βαδίζοντας μέσα στις φλόγες, βαδίζοντας μέσα στις φλόγες, ανάμεσα στα πτώματα των συναδέλφων του, ο Γιώργος Κουκουτσός δεν θα είναι ο μοναδικός νεκρός.

Δυσκολεύεται να περιγράψει κανείς τις σκηνές που εκτυλίχθηκαν χθες στους διαδρόμους και στους θαλάμους του Γενικού Κρατικού Νικαίας, του ΚΑΤ, του Γενικού Κρατικού Αθηνών, διότι δεν μπορεί να συγκεντρωθεί ο πανικός και ο σπαραγμός των συγγενών που μαζεύονταν με δάκρυα στα μάτια, ψάχνοντας νοσοκομείο και δημοσιογράφους για την τύχη των αγαπημένων τους. Οι υποσυνάθροιστες προσπάθειες που καταβάλλε το ανθρώπινο δυναμικό των νοσοκομείων για να προσφέρει την όση το φροντιδα και τη μεγαλύτερη περίθαλψη στους τραυματίες μοιάζουν μερικές φορές μάταιες.

Ακόμα και τώρα, ενώ οι φλόγες έχουν τυλίξει τα πάντα, δεν μπορεί κανείς να τρέχει στο χώρο της καταστροφής. Ενα μεγάλο μέρος του εργοστασίου έχει μετατραπεί σε ένα τεράστιο κομμάτι σιδήρου, ενώ ακόμα και τώρα ακούγονται εκρήξεις από τις δεξαμενές που δεν έχουν ακόμα αδειάσει.

Ο διευθυντής του Κλινικού Ανάρρωσης Νικαίας κ. Γιώργος Νικολάου, ο οποίος ήταν ένας από τους πρώτους γιατρούς που έφτασαν στο χώρο της καταστροφής, δήλωσε: «Ηταν φρικτό. Ολοι οι τραυματίες είχαν εγκαύματα σε ποσοστό μεγαλύτερο από 70% και 36% του σώματός τους να είναι καμένο. Ο θάνατος ήταν η μόνη λύση για τους περισσότερους από αυτούς. Ηταν φρικτό. Ηταν φρικτό».

Ο διευθυντής του Κλινικού Ανάρρωσης Νικαίας κ. Γιώργος Νικολάου, ο οποίος ήταν ένας από τους πρώτους γιατρούς που έφτασαν στο χώρο της καταστροφής, δήλωσε: «Ηταν φρικτό. Ολοι οι τραυματίες είχαν εγκαύματα σε ποσοστό μεγαλύτερο από 70% και 36% του σώματός τους να είναι καμένο. Ο θάνατος ήταν η μόνη λύση για τους περισσότερους από αυτούς. Ηταν φρικτό. Ηταν φρικτό».

Οι τραυματίες

Στο ΚΑΤ παρέλαβαν οι Σκευλάκης Μιχάλης, Τσιάρας Δημήτρης, Σταμάτης Αγγελος, Βασιλάκης Γεώργιος, Δημόπουλος Δημήτρης, Λιβάτσης Βασίλης, Τσιλιγκιρίδης Αγγελος, Σαρρής Χρήστος.

Στο Γενικό Κρατικό Αθηνών νοσηλεύονται οι Παπαγεωργίου Γιάννης, Κατσάνος Δημήτρης, Αναστασόπουλος Γιάννης, Τσιγγάνος Νικόλαος, Κωνσταντόπουλος Παναγιώτης, Σαρρής Νικόλαος, Κωνσταντόπουλος Δημήτρης, Μπαλής Μιχάλης, Σακαρούτης, Δεσποτόπουλος Μιχάλης.

Στο 401 Στρατιωτικό Νοσοκομείο ο νοσηλεύεται ο Δημήτρης Γεωργίου.

Στο Νοσοκομείο Κορίνθου νοσηλεύεται ο Μιχάλης Τσιγγάνος.

Στο Νοσοκομείο Ελευσίνας νοσηλεύεται ο Μιχάλης Τσιγγάνος.

Μάχη με τον θάνατο δίνουν 13 εργάτες στα νοσοκομεία

ΕΧΟΥΝ ΚΑΘΟΛΙΚΑ ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ

Η δεύτερη ημέρα της χθεσινής τραγωδίας της «Πετρόλα» διαδραματίσθηκε σε έξι νοσοκομεία της Αθήνας και του Πειραιά, όπου μεταφέρθηκαν οι 33 άτυχοι εργάτες οι οποίοι τραυματίσθηκαν από την τρομερή έκρηξη. Οριζόμενοι από αυτούς σε άθλια κατάσταση, φέροντας καθολικά εγκαύματα, από αυτά που ακολουθούν τους επιζήσαντες να σπκώσουν το τέλειο φιλό «Κάνατε

Ρεπορτάζ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΣΙΡΟΣ

ό,τι ήταν ανθρωπινως δυνατόν», έλεγαν οι γιατροί αφήνοντας να εννοηθεί ότι ο 26χρονος σπουδαστής Γιώργος Κουκουτσός δεν θα είναι ο μοναδικός νεκρός.

Δυσκολεύεται να περιγράψει κανείς τις σκηνές που εκτυλίχθηκαν χθες στους διαδρόμους και στους θαλάμους του Γενικού Κρατικού Νικαίας, του ΚΑΤ, του Γενικού Κρατικού Αθηνών, διότι δεν μπορεί να συγκεντρωθεί ο πανικός και ο σπαραγμός των συγγενών που μαζεύονταν με δάκρυα στα μάτια, ψάχνοντας νοσοκομείο και δημοσιογράφους για την τύχη των αγαπημένων τους. Οι υποσυνάθροιστες προσπάθειες που καταβάλλε το ανθρώπινο δυναμικό των νοσοκομείων για να προσφέρει την όση το φροντιδα και τη μεγαλύτερη περίθαλψη στους τραυματίες μοιάζουν μερικές φορές μάταιες.

Ακόμα και τώρα, ενώ οι φλόγες έχουν τυλίξει τα πάντα, δεν μπορεί κανείς να τρέχει στο χώρο της καταστροφής. Ενα μεγάλο μέρος του εργοστασίου έχει μετατραπεί σε ένα τεράστιο κομμάτι σιδήρου, ενώ ακόμα και τώρα ακούγονται εκρήξεις από τις δεξαμενές που δεν έχουν ακόμα αδειάσει.

Ο διευθυντής του Κλινικού Ανάρρωσης Νικαίας κ. Γιώργος Νικολάου, ο οποίος ήταν ένας από τους πρώτους γιατρούς που έφτασαν στο χώρο της καταστροφής, δήλωσε: «Ηταν φρικτό. Ολοι οι τραυματίες είχαν εγκαύματα σε ποσοστό μεγαλύτερο από 70% και 36% του σώματός τους να είναι καμένο. Ο θάνατος ήταν η μόνη λύση για τους περισσότερους από αυτούς. Ηταν φρικτό. Ηταν φρικτό».

Αντιπολίτευση και κυβέρνηση για το αιύχημα

ΕΡΩΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΟΚ

ΑΡΘΡΟ ΑΡΘΡΗΜΑ VIII, Τεκμήριο 19
ΡΙΑΝΗ", 2/9/92

Η ΑΔΙΑΛΛΑΞΙΑ ΤΟΥ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ ΡΙΧΝΕΙ ΝΕΟ ΛΑΔΙ ΣΤΗ ΦΩΤΙΑ

Ο πρωθυπουργός της συμφοράς απέρριψε την πρόταση των δημάρχων για την ΕΑΣ · Δραματικά προβλήματα στη χώρα από τις απεργίες στη ΔΕΗ και τις Τράπεζες · ΣΕΛ. 5

ΜΟΝΟ 80 ΔΡΑΧΜΕΣ ΚΑΙ ΟΧΙ 150 ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΕΣ

Αυριανη
Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΤΙΜΙΣΤΕΡΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ
Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΥ ΓΚΡΕΜΙΣΕ ΤΟΝ ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΣΜΟ

Ιδιοκτησία Εκδόσεις Γ. Α. ΚΟΥΡΗΣ Α.Ε.
ΧΡΟΝΟΣ 1ος • Αριθμός ΦΥΛΛΟΥ 4269 DM 1 90 ΤΕΤΑΡΤΗ 2 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1992
ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΗΜΗΤΡΟΣ 37 ΤΑΥΡΟΣ - Τ.Κ. 177-78
ΤΗΛ. 34.24.090 - 34.24.023 - 34.24.137 - 34.24.094

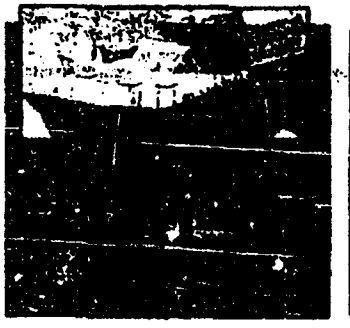

ΑΥΤΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΔΙΟΡΘΩΤΟΙ

Αντί να επιτεθούν στον Μητσοτάκη και την αντιλαϊκή πολιτική του, που έχει βυθίσει τη χώρα στη δυστυχία, ο Χαρίλαος Φλωράκης και το ΠΓ του ΚΚΕ τα βάζουν και πάλι με τον Ανδρέα και το ΠΑΣΟΚ ΣΕΛ. 12

Θυσία στα κέρδη των πετρελαιάδων η πρωτεύουσα

ΠΑΝΩ ΣΕ ΑΤΟΜΙΚΗ ΒΟΜΒΑ Η ΑΤΤΙΚΗ

Η ΔΕΞΙΑ ΒΑΠΤΙΣΕ ΤΗΝ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΣΥΝΗΘΙΣΜΕΝΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

Σύσσωμη η κυβέρνηση «γλείφει» τον Λάτση

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Υπέκυψαν άλλοι δύο ελαχίστες ελπίδες για επτά τραυματίες

Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ

Συνήγορος του Λάτση ο Παλαιοκρασσάς

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΟΝΟΥΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΥΘΥΝΕΣ — 3 ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ ΤΟ ΒΡΑΔΥ

Ήταν ελλιπής ο έλεγχος

Δεν ακολούθησαν τις οδηγίες της ΕΟΚ

Του Δ. ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Έχασε τη μάχη και τέταρτος

Αντίο σύντροφε

Ενας εργατοτεχνίτης, στέλεχος του ΚΚΕ, πατέρας ενός εφτάχρονου κοριτσιού έχασε χτες τη ζωή του στο Πέραμα. Είναι το 17ο θύμα στη Ζώνη τα δύο τελευταία χρόνια

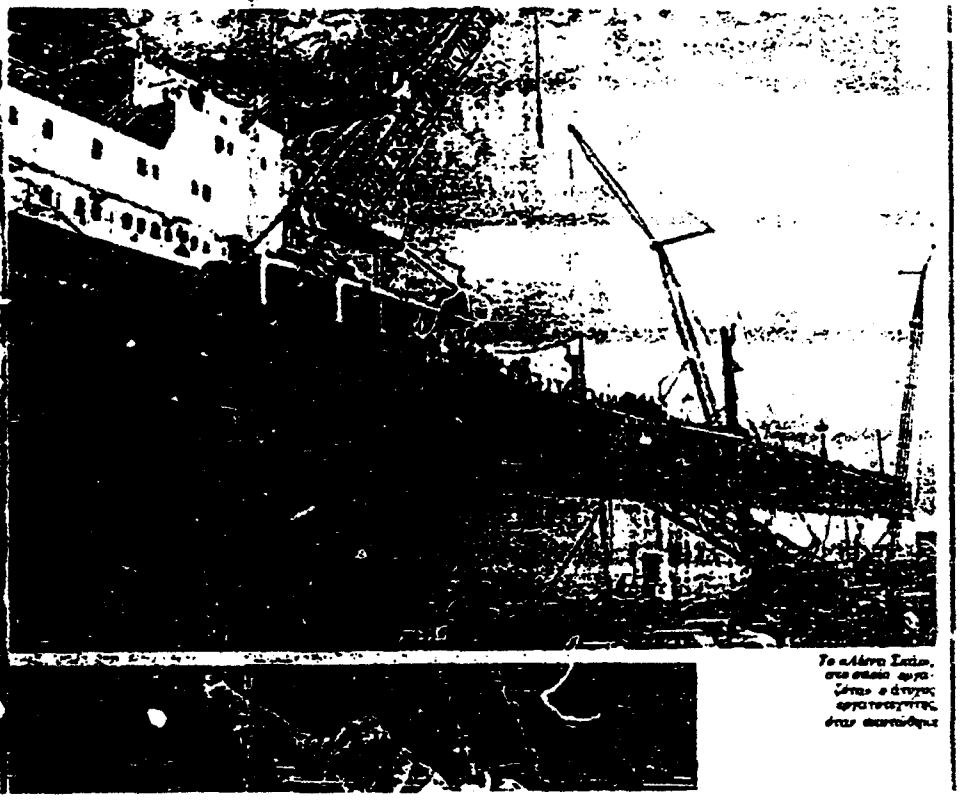

Το «Λένα Σταϊκ», στο σπάσιμο αγκυλώνει ο άντρας εργατοτεχνίτης, όταν σκοτώθηκε

Απάντηση με απεργία

Εικοστετράωρη απεργία χτες Παρασκευή ο όλης της Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης και ταυτόχρονα γενική συνέλευση του Συνδέσμου Μετάλλου στις 9 το πρωί στο Εργατικό Κέντρο Πειραιά για να παρθούν αποφάσεις για περαιτέρω κινητοποιήσεις. Απεργία από σήμερα όλων των συνεργείων που δουλεύουν στο «Λένα Σταϊ». Αυτή είναι η άμεση αντίδραση των μεταλλεργατών του Περάτη στο σπάσιμο κοσμοχρονό πλέον και νέο «ραντεβού» στη Ζώνη του θανάτου

«Δε θα μείνουμε με σταυρωμένα τα χέρια», δήλωσε αργά χτες το βράδυ ο προέδρος του Συνδέσμου Μετάλλου Πειραιά Ιορδάνης Παυλίδης, αμέσως μετά τη απόφαση της διοίκησης του συνδέσμου για την απεργία. Οπως καταγγέλλει ο συνδικαλιστής, οι ευθύνες προσωπικά και του υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας είναι τεράστιες για την κατάσταση που διαμορφώνεται στη Ζώνη. «Από τις 8 Μάη έχουμε στείλει υπόμνημα και ζητήσαμε επειγόντως συσκέψεις όλων των συναρμόδιων παραγόντων για τα ζητήματα της υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, γιατί η κατάσταση που διαμορφώνεται στη Ζώνη είναι απαράδεκτη.

Επιμένουμε τον υπουργό στη σταθερά υποβαθμιζόμενη, τείνουν να αδρανοποιηθούν όλες οι ρυθμίσεις του Ν. 70/90 οι έλεγχοι των επιτροπών, η τήρηση του βιβλίου παρουσιών. Κι ενώ διαπιστώνουμε συνεχή επιτεύγματα από τις αυξούμενες αρχές αυτών μόνο αυτές αλλά και με Ζώνη. Οσπου ήρθε η σημερινή τραγωδία να βγάλουν και πάλι στο πεντάλι τη Ζώνη»

● Η πολιτική συγκέντρωση που αποφασίστηκε να γίνει σήμερα το πρωί

Η φλόγα των «έσπρωξε» στο θάνατο

Του Θ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΓΩΣΕ πάλι χθες το εφιάλτης του Περάτη, όταν ένας νέος άνθρωπος έφτυνε την τελευταία του πνοή στο βάθη ενός στενόχωρου αμπαριού.

Ο 35χρονος ελασματουργός πρώτου Βιβλίας των μερών τώρα έλαβε τις λεπτομέρειες του κυπριακού πλοίου «Λένη Σταϊ» υποχρεώθηκε στο μονοπάτι που το προκάλεσε το εξοπλισμό φουντωμένες συσκευής που χειρίζεται. Επεσε και για κάθε του τύχη το αμπάρι ήταν γεμάτο νερό» απαραίτητο για την ευστάθεια του πλοίου. Πνίγηκε σε λίγα λεπτά χωρίς κανείς να μπορέσει να τον βοηθήσει.

Πλησιάζε η νύχτα της Βάρδιας και τίποτε δεν έδειχνε ότι πάνω στο μεγάλο, 83 714 κ.ο.χ. πλοίο, όπου από τις 25 Μαρτίου 1992 γίνονταν ελασματουργικές και σκαλινουργικές εργασίες, κάτι κακό θα συνέβαινε.

Είχε ανοίξει τη σιδερόφραγμα του εδάφους πιστολιού που δουλεύε με τρόπο στον ο δυστυχής τεχνίτης προσπάθησε να το ανοίξει. Ο ανεπτήρας δεν τσιμπούσε αμέσως και το προπάνιο είχε πλημμυρίσει το αμπάρι.

Στην τέταρτη προσπάθεια, μες το μάστιο φλόγα κάλυψε τα πάντα και ο Βιδάλης εκστατικώδως τραβήχτηκε προς τα πίσω, χάνοντας την ισορροπία του και πέφτοντας από ύψος περίπου 20 μέτρων.

Εντρομος ο αυφιός του κάλεσε σε βοήθεια ενώ δύο άλλοι εργατοτεχνίτες οι Πάν. Περβολάρης και Παν. Αλεξόπουλος μετέφεραν στο Τζάνειο με ελαφρά εγκαύματα.

Πυροσβέστες και βατραχανθρώποι του Λιμενικού κατέβηκαν με ειδικές συσκευές στον πυθμένα του αμπαριού, απ όπου ύστερα από 3 ώρες ανέσυραν νεκρό τον Βιδάλη.

Για το δυστύχημα συνελήφθησαν ο πλοίαρχος του «Λένη Σταϊ» Νίκος Κατσουνής και ο υπεύθυνος του συνεργείου Γρηγόρης Δάγκαρης, οι οποίοι σήμερα θα οδηγηθούν στον εισαγγελέα.

● **Αξίζει να σημειωθεί ότι χθες στο ΥΕΝ σημειώθηκε πρωτοφανές φιάσκο, όταν δημοσιογράφος στη 1 το μεσημέρι, ενημέρωσε για το τραγικό περιστατικό το Γραφείο Τύπου, το οποίο δεν γνώριζε τίποτε. Οι αρμόδιοι, μετά από συνεχή τηλεφωνήματα, ενημερώθηκαν και ανέφεραν στους δημοσιογράφους ότι ουδέν εχει συμβεί στο Πέραμα. Πληροφορήθησαν το τραγικό γεγονός από τα δελτία των ραδιοφωνικών σταθμών μια ώρα αργότερα.**

ΝΕΟΣ ΕΡΓΑΤΗΣ ΣΤΗ ΝΑΥΠΗΓΟΠΟΙΗΣΙΜΗ ΖΩΝΗ

Θρήνος στο Πέραμα

Η «Θεά Τύχη» τους χαμογέλασε

ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΣΤΟ ΠΕΡΑΜΑ • ΝΕΚΡΟΣ ΕΡΓΑΤΗΣ ΑΠΟ ΕΚΡΗΞΗ ΣΤΟ «ΛΕΙΝΤΙ ΣΚΑΙ»

Οξυγόνο.. θανάτου

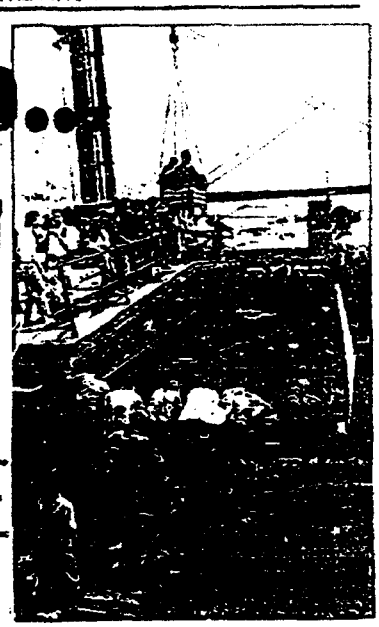

Πατροί παίρνουν μιζα από φαρμακο-βιομηχανίες

Οι νέες τιμές της Βενζίνης

Φλεγόμενος έπεσε από ύψος 5 μέτρων σε φρεάτιο του πλοίου

ΑΡΤΗΜΑ VIII, Τεκμήρια 26-27
ΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ", "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ" 14/5/92

νεκροί από ηλεκτροπληξία

Θεσσαλονίκη (Γραφείο «Μ.»)

Τραγωδία με θύματα δύο φί λους ηλεκτροτεχνίτες παίχτηκε το Σαββάτο στην Ηγουμενίτσα Κυλ κής.

Ο πως έγινε γνωστό από την Αστυνομική Διεύθυνση, ο Γεώργιος Μπόσκος 56 ετών, κάτοι κος Πενταλόφου, και ο Ευθύμιος Κ. Ράπτος, επίσης 56 ετών, εργά ζονταν στο δεύτερο όροφο οικο δομής όταν για να διευκολυνθούν πιο πάνω βρήκαν να μετακινήσουν μια κεραία. Την ώρα που ορισμα

ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ 1/6/1992

Το ρεύμα σκότωσε δύο εργάτες

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. Γραφείο Βόρ. Ελλάδας

ΤΡΑΓΙΚΟ θά το βρήκαν το μεσημέρι του Σαββάτου δύο 56χρονοι εργάτες, όταν κεραυνοβολήθηκαν από ηλεκτρικό ρεύμα υψηλής τάσης, ενώ εργάζονταν σε νεοανεγειρόμενη οικοδομή στη Γουμένισσα του Κιλκίς.

Πρόκειται για τους: Γεώργιο Μπόσκο, πατέρα τεσσάρων παιδιών και Ευθύμιο Ράπτη, πατέρα τριών παιδιών, κάτοικος Πενταλόφου Κιλκίς, που εργάζονταν για την τοποθέτηση κεραμοσκεπής σε διώροφο κτίσμα στη Γουμένισσα.

ΤΑ ΝΕΑ 1/6/1992

ΤΟΝ ΣΚΟΤΩΣΕ Ο ΓΕΡΑΝΟΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ. Ένας 26χρονος λιμενεργάτης βρήκε χθες το πρωί τραγικό θάνατο στο λιμάνι του Ηρακλείου, όταν υπενθύμιση από χειριστερόμενο γερανό. Πρόκειται για τον 26χρονο Δημήτρη Νικηφοράκη, ο οποίος εργαζόταν στο Μπουκάλι «Κώστας Βαρ. Σταμάτης» με τον λιμενεργάτη Ηρακλείου, ο 26χρονος λιμενεργάτης κατάφερε ένα σπαστικό κοντά στα προσωπικά κινήματα του χεριού κάτης και του

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 11/12/1992

Χαντάκι τάφος για 35χρονο εργάτη

Εργάτης καταπλακώθηκε από όγκους χωμάτων και βρήκε φρικτό θάνατο, ενώ στο ίδιο απύχημα τραυματίστηκε βαριά εργολάβος στη διάρκεια έργων αποχέτευσης χθες στη Νέα Μάδυτο Λαγκαδά.

Το θύμα, ο 35χρονος Στέργιος Λ. Λαμπρονίκος από την Αρεθούσα Λαγκαδά

ΝΙΚΗ 23/5/1992

Καταπλακώθηκε από τα χώματα

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ, 29.

ΤΡΑΓΙΚΟ θάνατο βρήκε ο εργάτης Αντώνης Τζούρος, 44 χρόνων, όταν κατα πλακώθηκε από σωρό χωμάτων. Ο άτυχος εργάτης εργαζόταν μαζί με άλλους συνοδέλφους του για την διάνοιξη αποχετευτικού αγωγού στο εργοστάσιο της «Πειραϊκής - Πατραϊκής».

ΣΤΟ ΙΔΙΟ ατύχημα τραυματίσθηκε ελαφρά και ο Ευάγγελος Αγγελής, 54 χρόνων.

Σκοτώθηκε εργάτης

Τα χώματα καταπλάκωσαν χτες δύο εργάτες, που δούλευαν στα αποχετευτικά έργα του Δήμου Καρπενησίου, με αποτέλεσμα το θάνατο του ενός και τον τραυματισμό του άλλου. Νεκρός είναι ο 44χρονος Αντώνης Σ. Τζούμας και τραυματίας ο 54χρονος Ευάγγελος Ζ. Αγγελής, ο οποίος νοσηλεύεται στο νοσοκομείο της περιοχής.

ματα δημοσιογραφικής κάλυψης εργατικών "ατυχημάτων" με
ή δύο νεκρούς
ΡΑΡΤΗΜΑ VIII, Τεκμήρια 28-33

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ: ΣΚΟΤΩΝΕΤΑΙ ΕΝΑΣ ΚΑΘΕ 4 ΜΕΡΕΣ

Μεροκάματα θανάτου

ΝΑΣ εργάτης σκοτώνεται κάθε τέσσερις μέρες στην περιοχή της δυτικής του Λεκανοπεδίου. Αυτό τουλάχιστον δείχνουν τα στατιστικά στοιχεία που κατέγραψε στην τριετία 1984-1986 η Επιθεώρηση Εργασίας. Τα στοιχεία αυτά δεν περιλαμβάνουν τους εργαζόμενους στα μεγάλα δημόσια έργα, όπως το Μετρό, τα οποία ανήκουν στην αρμοδιότητα του Σώματος Τεχνικού Ελέγχου. Ούτε και τους εργαζόμενους στα λατομεία, οι οποίοι ανήκουν στην αρμοδιότητα του Σώματος Μεταλλείων. Ούτε τους εργαζόμενους στα πλοία, οι οποίοι ανήκουν στην αρμοδιότητα του Σώματος Ναυτικής Επιθεώρησης. Ούτε τους εργαζόμενους στα αεροδρόμια, οι οποίοι ανήκουν στην αρμοδιότητα της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας. Ούτε τους εργαζόμενους στα ορυχεία, οι οποίοι ανήκουν στην αρμοδιότητα του Σώματος Μεταλλείων. Ούτε τους εργαζόμενους στα πλοία, οι οποίοι ανήκουν στην αρμοδιότητα του Σώματος Ναυτικής Επιθεώρησης. Ούτε τους εργαζόμενους στα αεροδρόμια, οι οποίοι ανήκουν στην αρμοδιότητα της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας. Ούτε τους εργαζόμενους στα ορυχεία, οι οποίοι ανήκουν στην αρμοδιότητα του Σώματος Μεταλλείων.

Ρεπορτάζ: ΗΛΙΑΣ ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ

1. ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ 1987

ΜΗΝΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	
	Εργασίας	Αυτοκίνητο δρόμου
Ιανουάριος	3	
Φεβρουάριος	5	
Μάρτιος	1	1
Απρίλιος	5	
Μάιος	8	1
Ιούνιος	11	4
Ιούλιος	8	1
Αύγουστος	6	2
Σεπτέμβριος	8	
ΣΥΝΟΛΟ	55	11

2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	
	Εργασίας	Αυτοκίνητο δρόμου
1. Πτώση από ύψος	14	
2. Συνθλίψεις από πρόσκρουση	9	
3. Ηλεκτροπληξία	8	
4. Πτώση αντικειμένου	5	
5. Ποδοπάτημα	5	
6. Πτώση από σκαλωσιές	4	
7. Πτώση αναβατηρίου ανελκυστήρα	2	
8. Εκρήξεις εκρηκτικών	2	
9. Εκρήξεις δοχείων πίεσης	1	
10. Εκρήξεις εκρηκτικών	1	
11. Εκρηκτικά ρίψεις	1	
12. Πτώση αντικειμένων	1	
13. Πτώση μηχανήματος εργασίας	1	
14. Ασφυξία	1	
ΣΥΝΟΛΟ	55	

3. ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ 1987

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝ. ΔΡΑΣΤΗΡ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	
	Εργασίας	Αυτοκινήτου δρόμου
1. Οικοδομές	41	9
2. Τεχνικά έργα	14	2
3. Βιομηχανία-Βιοτεχνία	15	
4. Μεταφορές	1	
5. Λοιπές δραστηριότητες	8	
ΣΥΝΟΛΟ	55	11

Εργάτης αναισθητοποιημένος στον τοίχο

4. ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ 1984-86 (ΚΑΤΑ ΑΙΤΙΑ)

ΑΙΤΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ	1984 Αριθ.	%	1985 Αριθ.	%	1986 Αριθ.	%
Μηχανές	7.209	18,7	6.368	16,4	6.467	17,0
Ηλεκτροπληξία	205	0,5	158	0,4	41	0,1
Αναφλέξη	305	0,5	168	0,4	65	0,2
Ολίσθηση/πτώση	–	–	–	–	–	–
Εργαλεία	2.738	6,7	3.471	8,9	2.453	6,4
Σιδηροδρομικά	88	0,2	76	0,2	28	0,1
Αεροπορικά	18	–	25	0,1	43	0,1
Τροχαία	1.250	3,0	1.036	2,7	854	2,2
Μεταφ. με χέρια	40	0,1	64	0,2	98	0,2
Πτώση	11.104	28,7	10.782	27,8	10.945	28,7
Πτώση αντικ.	6.789	17,6	7.156	18,3	12.909	33,8
Ζεστό νερό	329	0,8	291	0,6	146	0,4
Επιδ. ζεστ. αντ.	2.764	7,2	1.665	4,3	1.331	3,5
Πνιγμός	7	–	3	–	6	–
Χημικά αίτια	825	2,1	377	0,1	1.188	3,1
Λοιπά αίτια	323	0,8	220	1,0	314	0,8
Έτερα	3.801	9,8	588	0,1	20	0,1
ΣΥΝΟΛΟ	38.858	100,0	38.838	100,0	38.813	100,0

ΠΗΓΗ: ΙΚΑ

Στις οικοδομές

Ενδεικτικό [illegible] αποτελεί το περιστατικό [illegible] στις οικοδομές [illegible] στα δημόσια έργα (7.667 ατυχήματα). Στις ιδιωτικές οικοδομές, την ίδια χρονιά, σημειώθηκαν 2.467 ατυχήματα και στα δημόσια έργα (2.800) ατυχήματα. [illegible] ατυχήματα [illegible] ατυχήματα [illegible] ατυχήματα

ΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ" 8/5/94, "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" 2/6/94

100 ΦΟΡΕΣ

Ποια επαγγέλματα κινδυνεύουν από ηπατίτιδα Β

Γιατρός αναστατώνει

ΠΡΟΣΤΙΘΗ ΑΚΥΡΩΣΗΣ ΣΤΟ Σ. ΕΓΚΡΑΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΡΚΟ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΧΑΡΙΤΟΣ ΤΕΛΟΣ ΓΙΑ ΡΥΠΑΝΤΕΣ

ΑΠΟ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΣ Ο ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Η Ευρώπη κήρυξε τον πόλεμο κατά της ηπατίτιδας

ΠΟΙΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Εξω από την ετοιμόποτα βουλευτές-πολιτικές της Πολιτικής Άνοιξης

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

Μαζί στο Κιλελέρ και στους αγώνες

Αστυνομικός απολογείται γιατί μίλησε για τη διαφθορά

Τα ντεσιμπέλ απειλούν 30 εκατομμύρια εργαζόμενους

Επινίκιο

Τα.. κουφά επαγγέλματα

Και η τσέπη μιας θύμα της απεργίας ο

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ναυτηγεία και αεροδρόμια μας... κουφαίνουν

Μεθεσιακοί σπόλιοσις

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΤΗΝ «ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ»

ΕΛΛΗΝΕΣ

«ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΛΕΜΟΥ. ΚΗΡΥΞΕ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ»

Η ΜΙΑ ΑΝΤΙΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΔΕΧΕΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΛΗ

...ΑΜΑ ΑΝΟΧΥΡΩΤΗ ΠΟΛΗ Η ΑΘΗΝΑ

ΟΡΥΒΟΣ: Ο ΚΥΡΙΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

...ση στην περιοχή».

Ο κ. Βύρων Πολυδώρας επισημαίνει ότι ο κ. Τουργκούτ Οζάλ «ενώ πρόβαλε τις σε κάποιες ερμηνείες απαράδεκτες για τα γενονότα που προκάλεσαν την κρίση στο Κυπριακό και συνεπομένως για την εισβολή ταυτόχρονα δείχνει να αποδέχεται την εφαρμογή της απόφασης 649 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, η οποία καταδικάζει την εισβολή και προδιαγράφει την αρχή του ομοσπόνδου και ενιαίου κράτους».

Τέλος, ο εκπρόσωπος είπε ότι η Ελλάς είνα, διατεθειμένη να υποστηρίξει «διεθνή διάσκεψη και οποιαδήποτε άλλη μορφή στο πλαίσιο των αποφάσεων του ΟΗΕ και της αξιοποίησεως των καλών υπηρεσιών του Γενικού Γραμματέως, κ. Χαβιέ Περέζ ντε Κουεγιάρ, με την οποία θα αάρει ...τη άρθρο 51 του χάρτη των Ηνωμένων Εθνών προκειμένου να εξηγήσει τους λόγους που οδηγούν στον εξοπλισμό των νησιών του Αιγαίου. «Για να εφαρμοσεθεί το άρθρο 51 απαιτείται έναπλη επίθεση - πράγμα που δεν συμβαίνει, στην περίπτωση του Αιγαίου», υποστήριξε ο Τούρκος εκπρόσωπος, και προσέθεσε ότι η εφαρμογή του άρθρου 51 απαιτεί επίσης «προηγούμενη ανακοίνωση στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών».

Ο κ. Σουγκάρ υποστήριξε ακόμα ότι κακώς η ελληνική πλευρά συνδέει τον εξοπλισμό των νησιών του Αιγαίου με την 4η τουρκική Στρατιά στη Σμύρνη, γιατί «ο εξοπλισμός των νησιών άρχισε την δεκαετία του '60 ενώ η τέταρτη στρατιά συγκροτήθηκε το 1975».

Η Τουρκία δεν «βλέπει» ΕΟΚ όσο κατεχει τη Βόρεια Κύπρο

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΑΡΘΡΟ ΤΩΝ «N.Y. TIMES»

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Παρ' όλα τα οφέλη που προέκυψαν για την Τουρκία από τον πόλεμο στον Περσικό Κόλπο, η πόρτα της ΕΟΚ θα μείνει κλειστή, όσο συνεχίζεται η κατοχή της Κύπρου και οι παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, επισημαίνει χθεσινό άρθρο των «N.Y. Times».

«Το να είναι με την πλευρά των νικητών, δεν λύνει τα πολλά προβλήματα της Τουρκίας, η οποία δεν βρίσκεται πιο κοντά στο στόχο της για είσοδό της στην ΕΟΚ και η δύση δεν πρόκειται να σταματήσει να διαμαρτύρεται για τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη συνεχιζόμενη κατοχή της Βόρειας Κύπρου», παρατηρεί το άρθρο. Επίσης, τονίζεται ότι παρ' όλο που η Άγκυρα αυτοπροβάλλεται σαν σταθεροποιητικός παράγοντας στη Μέση Ανατολή, δεν είναι ακόμα ξεκάθαρο πώς μπορεί να επιτευχθεί αυτό στην πράξη. «Η τουρκική συμμετοχή στα νέα μακροπρόθεσμα συστήματα ασφαλείας στην περιοχή είναι απίθανη», γράφουν οι «N.Y. Times», σημειώνοντας ότι, σύμφωνα με αξιωματούχους, «το ΝΑΤΟ μάλλον δεν θα εγκρίνει τη συμμετοχή ενός από τα μέλη του σε μία τέτοια διευθέτηση, ενώ τα αραβικά κράτη επιδιώκουν η σταθερότητα της περιοχής να είναι αποκλειστικά αραβικό θέμα».

Η νεοϋορκέζικη εφημερίδα, τονίζει, εν τούτοις, ότι με αφορμή τον πόλεμο, η Τουρκία αναγέλασε την στρατιωτική της εξοπλισμό, κέρδισε πρόσθετη οικονομική βοήθεια από τις ΗΠΑ και τώρα ελπίζει να κερδίσει ορκετά συμβόλαια για την ανοικοδόμηση του Κουβέιτ. «Και όλα αυτά, επιτεύχθηκαν ενώ η χώρα δεν έριξε ούτε μία "πιστολιά" και χωρίς ούτε ένα "γραπτούνιμα"», παρατηρούν οι «N.Y. Times».

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΠΥΡΙΔΑΚΟΥ

Σύμφωνα με πληροφορίες η επιτροπή ...στικοποίησε χθες τις προτάσεις της, οι οποίες συνίστανται στην ιεράρχηση των προσόντων των εταιρών που μετέχουν στις διαδικασίες σχετικά με την ποιότητα, το κόστος και το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του συστήματος.

Το πόρισμα θα υποβληθεί στη συνέχεια στην κυβερνητική επιτροπή προς έγκριση και εξέσεως – όπως δήλωσε ο υπουργός – θα αρχίσουν οι διαδικασίες ώστε εντός ενός μηνός, το αργότερο, η κυβέρνηση να είναι σε θέση να υπογράψει τη σχετική συμβαση.

Το κόστος του εκσυγχρονισμού του συστήματος δεν θα υπερβεί τα εννέα δισ. δρχ. και υπολογίζεται να αποσβεσθεί σε οκτώ χρόνια δεδομένου ότι θα αυξηθούν κατά πολύ τα τέλη υπερπτήσεων, που σήμερα είναι τα χαμηλότερα της Ευρώπης.

Η 10ετής και πλέον καθυστέρηση της προμήθειας του εξοπλισμού του συστήματος ελέγχου ενάεριας κυκλοφορίας έχει προκαλέσει ερράστια ζημία από διαφυγόντα κέρδη, ενώ παράλληλα αν ο συντελεστής ασφαλείας των πτήσεων διατηρήθηκε ως σήμερα υψηλός, οφείλεται, αποκλειστικά, στον πατριωτισμό, την επαγγελματική συνείδηση και την εμπειρία των ελεγκτών της ΥΠΑ.

Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των συστημάτων αφορά στον έλεγχο περιοχής (FIR Αθηνών), που δεν είναι απαραίτητο να μεταφερθούν –περίπτωση λειτουργίας του αεροδρομίου των Σπάτων– αφού ελέγχουν οπουδήποτε και αν είναι εγκατεστημένα. Η διευκρίνιση παρέχεται λόγω της μεγάλης επενδύσεως.

ΚΑΤΗ ΔΟΥΓΕΡΑΚΗ

Συνάντηση Τρίτση με τον πρωθυπουργό

ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΤΑ

Ο δήμαρχος Αθηναίων Αντώνης Τρίτσης θα έχει σήμερα το μεσημέρι νέα συνάντηση με τον πρωθυπουργό κ. Κωνσταντίνο Μητσοτάκη, παρουσία δημάρχων της Αττικής, στην οποία και θα συζητηθούν τα τρέχοντα προβλήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Το θέμα της χορήγησης αδειών μικροπωλητών στο κέντρο της Αθήνας, εν όψει των εορτών του Πάσχα, συζητήθηκε κατά τη χθεσινή συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου της Αθήνας. Όπως ανέφερε κατά την εισήγηση του θέματος, ο αντιδήμαρχος κ. Αναπλιώτης, οι δρόμοι στους οποίους θα παραχωρηθούν χώροι στους μικροπωλητές θα είναι: Αθηνάς από Λυκούργου μέχρι Πλατεία Μοναστηρακίου, Ευπαλίδος, Σοφοκλέους από την οδό Αιόλου μέχρι την Αθηνάς, Πέτρου Ράλλη, Πατησίων, Στουρνάρα, Αγ. Κωνσταντίνου, καθώς και οι πλατείες Ιερού Λόχου, Κλαυθμώνος και Κανίγγος.

Κατά τη χθεσινή συζήτηση του θέματος ο παρευρισκόμενος υπουργός Προεδρίας και σύμβουλος κ. Μιλτιάδης Εβερτ επεσήμανε την ανάγκη επίλυσης του προβλήματος, που παρουσιάζεται κατά την περίοδο των εορτών με τη συσσώρευση εκατοντάδων μικροπωλητών στο κέντρο της Αθήνας και τόνισε ότι η επιτροπή δεν θα πρέπει να χορηγήσει περισσότερες από 500 άδειες.

Κατά τη χθεσινή συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου και έπειτα από πρόταση του κ. Εβερτ εγκρίθηκε επίσης ψήφισμα με το οποίο καταδικάζονται τα βομβιστικές ενέργειες των τελευταίων ημερών, καθώς και η τρομοκρατική επίθεση με βόμβα τον Αμερικανό αξιωματικό Ρον Στιουαρτ.

Αντίθετοι οι Πατρινοί στην απόφαση ΟΔΔΥ

ΝΑ ΑΠΟΣΥΡΟΝΤΑΙ Ι.Χ. ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΛΙΑ

Η απόφαση του ΟΔΔΥ να χρησιμοποιήσει έκταση 11 στρεμμάτων στην συγκοκαταπεμένη περιοχη της παραλίας Πατρών για να τοποθετήσει τα σκήματα που αποσύρονται από την κυκλοφορία φορέις αντιμετώπισης τους κατοίκους, οι οποίοι δημιούργησαν επιτροπή και ζητούν την άμεση απομάκρυνση των αυτοκινήτων.

Οι κάτοικοι της παραλίας υποστηρίζουν ότι τα αυτοκίνητα που τοποθετούνται εκεί γίνονται εστία μολύνσης. Χθες έκαναν «μπλόκο» στη δρόμου με αίτημα να μη γίνει η περιοχή «νεκροταφείο αυτοκινήτων».

Ο νομάρχης Αχαΐας κ. Τάγαρης, ζήτησε να χρησιμοποιηθεί μεγάλη οικοπεδική έκταση κοντά στην κοινότητα Δρέπανο και όχι αυτή στην παραλία.

Μάστιγα οι βιομηχανικοί θόρυβοι

ΥΨΗΛΟ ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΒΑΡΗΚΟΪΑΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Τριάντα εκατομμύρια εργαζόμενοι στις χώρες της ΕΟΚ είναι επαγγελματικά εκτεθειμένοι στο θόρυβο και κινδυνεύουν να χάσουν την ακοή τους, ενώ το ίδιο πρόβλημα αντιμετωπίζουν 15 εκατομμύρια Αμερικανοί.

Μόνο η Πολεμική Αεροπορία των ΗΠΑ, πληρώνει ήδη από το 1972 το ποσό των 3.500.000 δολαρίων το μήνα σε αποζημιώσεις για βλάβες της ακοής που προκλήθηκαν στη διάρκεια της στρατευσης.

Αντίστοιχα στη Γερμανία υπολογίστηκε ότι πάνω από το 50% των συντάξεων, που χορηγούνται λόγω επαγγελματικής ασθένειας, οφείλονται σε σοβαρά προβλήματα της ακοής.

Οι «βιομηχανικοί» θόρυβοι αποτέλεσαν το θέμα μιας ημερίδας που οργανώθηκε πρόσφατα στην Αθήνα. Αυτό έγινε με χορηγία του Κυκλοφοριακού Τύπου από ειδικούς επιστήμονες, μέλη των Εταιρών Ιατρικής της Εργασίας με αφορμή διήμερο σεμινάριο που οργανώνουν στις 15 και 16 Μαρτίου με θέμα «Βιομηχανικός θόρυβος, επιπτώσεις και αντιμετώπιση».

Σχετικά με την έκταση του προβλήματος στη χώρα μας δεν υπάρχουν πλήρη στοιχεία, αλλά τα αποτελέσματα επιμέρους μελετών στον ΟΣΕ, τα ναυπηγεία και την Πολεμική Αεροπορία. Ενδεικτικά είναι τα αποτελέσματα της μελέτης του ναοσκομείου ΑΧΕΠΑ από την οποία προκύπτει, ότι το 56.67% των εργαζομένων στον ΟΣΕ Θεσσαλονίκης παρουσιάζει διαταραχές της ακοής.

«Σύμφωνα με εκτιμήσεις που βασίζονται σε σουηδικές επιστημονικές ανακοινώσεις, αναφέρθηκε ότι στο ποσοστό της επαγγελματικής βαρυκοΐας σε ορισμένους επαγγελματικούς κλάδους στην Ελλάδα, φθάνει το 90%, ενώ σπανιά στο 35% των εργατών βιομηχανίας, μεταφορών και κατασκευών».

Η έκθεση στο θόρυβο κατά την εργασία (συνεχώς επί οχτάωρο) έχει συνέπειες και σε άλλα συστήματα, το κυκλοφοριακό, το πεπτικό, το νευρικό και στην λειτουργία των ενδοκρινών αδένων. Τα επίπεδα του θορύβου, επισημαίνουν οι ειδικοί, είναι ανεκτέρεπτα υψηλά σε σημαντικούς κλάδους όπως στη μεταλλουργία, τη κλωστοϋφαντουργία, την ναυπηγοεπισκευή, τη χαρτοποιία και σε οικοδομικές εργασίες.

Η ΕΟΚ, εκτιμώντας τη σοβαρότητα και την έκταση του προβλήματος, θέσπισε εν...

δική οδηγία για την έκθεση στο θόρυβο με την οποία ορίζεται, ότι ο θόρυβος δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 90 ντεσιμπέλ. Τα 85 db θεωρούνται ως προειδοποιητικά όρια και οι εργαζόμενοι πρέπει να υποβάλλονται σε περιοδικό ιατρικό έλεγχο. Η οδηγία αυτή τέθηκε σε εφαρμογή ήδη σε όλες τις χώρες, εκτός της Ελλάδας και της Πορτογαλίας για τις οποίες η υποχρέωση εφαρμογής ερχίζει από 1/1/1991. Αν και πέρασε η προθεσμία αυτή η Ελλάδα δεν έχει ενσωτεθέσει ακόμη την οδηγία.

Την ίδια στιγμή η ένταση των θορύβων στα ναυπηγεία ξεπερνάει τα 90db και στα φανάρια της Πατησίων κυμαίνεται από 85-92 db... Οι συνθήκες εργασίας των εργαζομένων κάθε άλλο παρά ικανοποιητικές κρίνονται από τους ειδικούς, που επισημαίνουν ότι εδώ χρόνια μετά την ψήφιση του νόμου για την υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας, η ειδικότητα της ιατρικής της εργασίας παραμένει ουσιαστικά ανύπαρκτη. Είναι ενδεικτικό ανοφέρουν ότι από τους 280 γιατρούς που καλύπτουν θέσεις γιατρών εργασίας σε επιχειρήσεις, μόνο οι 18 είναι κάτοχοι της ειδικότητας.

ΓΑΛΗΝΗ ΦΟΥΡΑ

Οι εργαζόμενοι στις κλωστοϋφαντουργίες, εκτεθειμένοι επί οκτάωρο στο θόρυβο των μηχανών, αντιμετωπίζουν κίνδυνο σοβαρής μείωσης διαταραχής της ακοής τους.

Σταμάτησαν κυτήριο - καρκίνο
ΕΡΓΑΤΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ
ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ
ΑΘΗΝΑ 12-13 ΔΕΚΕΜΒΡΗ 1987
Εργάτης διάφτηκε ζωντανός
Ριάχτε Επιτροπές
Υγιεινής - Ασφάλειας
ΤΕΧΝΙΚΟΙ «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ»
Η εντατικοποίηση ήταν η αιτία του ατυχήματος
φριχτός θάνατος εργάτη
Τρία ακόμη εργατικά ατυχήματα
ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ ΕΡΓΑΤΗΣ ΣΚΟΤΩΘΗΚΕ ΤΗΝ ΩΡΑ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ
Η έλλειψη μέτρων «σκότωσε» τούς εργάτες

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX

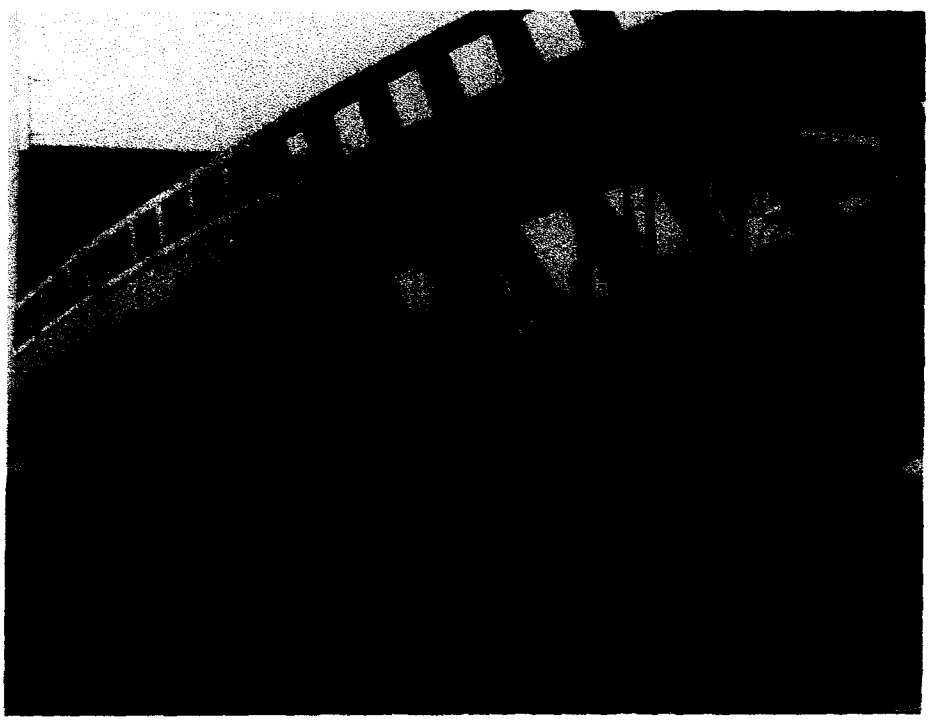

Καρνάγιο, Πευκάκια Βόλου

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Κ/Α		ΚΑΤ/ΑΤΑ	ΑΠΑΣΧ/ΟΙ
383	Κατασκευή αυτοκινήτων,	467	4256
3831	Κατασκευή & συρναμολόγηση αυτοκ/των	18	2497
3832	Κατασκευή αμαξωμάτων επιβ. αυτοκ/των	84	465
3833	Κατασκευή αμαξωμάτων φορτ. αυτοκ/των	111	524
3834	Κατασκευή ρυμουλκομένων τροχοφ.οχημάτων	57	366
3835	Κατασκευή ανταλλακτικών αυτοκινήτων	197	404
384	Επισκευή αυτοκινήτων	18472	41299
385	Κατασκευή μοτοσ/των & ποδηλάτων	32	179
3851	Κατασκ. & συναρ/ση μοτοσ/των & ποδηλ/των	19	120
3852	Κατασκευή ανταλ/κων μοτοσ/των & ποδηλ/των	13	59
386	Επισκευή μοτοσ/των & ποδηλ/των	1761	2320
	ΣΥΝΟΛΟ	20732	48054

ΠΗΓΗ ΕΣΥΕ: Βιομηχανική απογραφή 1988,

ΑΡΤΗΜΑ ΙΧ, Τεκμήριο 1

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ: Εξέλιξη του αριθμού των καταστημάτων και των απασχολουμένων κατά μέγεθος της επιχείρησης

ΕΤΟΣ	Κ / Α	ΣΥΝΟΛ. ΚΛΑΔ.	0 - 4 απασχ.	5 - 9 απασχ.	10 - 19 απασχ.	20 - 49 απασχ.	50 - 99 απασχ.	100-ανω απασχ.
1973	κατ/τα	9708	8647	679	187	111	41	43
	απασχ.	52807	16314	4285	2473	3335	2900	23500
1978	κατ/τα	13365	12192	731	238	127	27	50
	απασχ.	63004	21591	4909	3167	3940	1970	27427
1984	κατ/τα	19811	18408	891	302	137	25	48
	απασχ.	75917	31503	5604	4000	4248	1698	28864
1988	κατ/τα	21657	20235	982	263	117	31	29
	απασχ.	69648	35403	6067	3504	3431	2184	19059

ΠΗΓΗ ΕΣΥΕ: Βιομηχανικές απογραφές 1973, 1978, 1984, 1988,

ΑΡΤΗΜΑ ΙΧ, Τεκμήριο 2

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ωτικός Κατάλογος Ερωτήσεων 19-May-9

ωδε Ερώτηση

05 ΤΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΗΘΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΙΣ ΟΦΕΙΛΕΙΣ ΣΤΟ(ή ΣΤΗΝ)

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	6	16	16	37	3,23%	5,14%	6,61%	5,23%	13,51%	43,24%	43,24%
	ΣΩΜΑΤΕΙΟ	56	96	50	202	30,13%	[illegible]	[illegible]	[illegible]	27,72%	47,52%	24,75%
	Γ.Σ.Ε.Ε.	16	22	14	52	[illegible]	7,07%	5,79%	7,34%	30,77%	42,31%	26,92%
	ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΑΣ	9	20	2	31	5,81%	6,43%	0,83%	4,38%	29,03%	64,52%	6,45%
	ΕΡΓ.ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΠΕΡ.	14	12	2	28	9,03%	3,86%	0,83%	3,95%	50,00%	42,86%	7,14%
	ΕΡΓΟΔΟΣΙΑ	8	24	48	80	5,16%	[illegible]	[illegible]	[illegible]	10,00%	30,00%	60,00%
	ΣΕ ΣΕΝΑ ΤΟΝ ΙΔΙΟ	47	121	110	278	[illegible]	38,91%	45,45%	39,27%	16,91%	43,53%	39,57%
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :	155	311	242	708					21,89%	43,93%	34,18%

Δ13 ΑΝΑΦΕΡΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ, ΠΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΣΟΥ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
1	ΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ	48	97	124	269	[illegible]	34,04%	[illegible]	[illegible]	17,84%	36,06%	46,10%
2	Γ.Σ.Ε.Ε.	48	95	134	277	31,7[illegible]	[illegible]	36,22%	34,37%	17,33%	34,30%	48,38%
3	ΕΛΚΕΠΑ	14	23	30	67	[illegible]	8,07%	8,11%	8,31%	20,90%	34,33%	44,78%
4	Ε-ΟΜΟΣΠΟΝΔ.	37	66	82	185	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	20,00%	35,68%	44,32%
5	ΑΛΛΟΙ	4	4	0	8	2,65%	1,40%	0,00%	0,99%	50,00%	50,00%	0,00%
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :	151	285	370	806					18,73%	35,36%	45,91%

H19 ΠΟΙΟΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΦΟΡΕΙΣ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΥΝΗΘΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
1	ΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ	42	93	76	211	[illegible]	[illegible]	14,29%	[illegible]	19,91%	44,08%	36,02%
2	ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ	11	46	36	93	5,53%	10,15%	6,77%	7,85%	11,83%	49,46%	38,71%
3	ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΕΣ	36	91	82	209	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	17,22%	43,54%	39,23%
4	Γ.Σ.Ε.Ε.	52	97	98	247	26,13%	21,41%	18,42%	20,86%	21,05%	39,27%	39,68%
5	ΥΠ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ	19	34	52	105	9,55%	7,51%	9,77%	8,87%	18,10%	32,38%	49,52%
6	Ι.Κ.Α.	18	30	82	130	9,05%	6,62%	[illegible]	10,98%	13,85%	23,08%	63,08%
7	Σ.Ε.Β.	2	12	22	36	1,01%	2,65%	4,14%	3,04%	5,56%	33,33%	61,11%
8	Τ.Ε.Ε.	8	28	40	76	4,02%	6,18%	7,52%	6,42%	10,53%	36,84%	52,63%
9	Ε.Ε.Χ.	6	12	28	46	3,02%	2,65%	5,26%	3,89%	13,04%	26,09%	60,87%
10	ΑΛΛΟΣ	5	10	16	31	2,51%	2,21%	3,01%	2,62%	16,13%	32,26%	51,61%
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :	199	453	532	1.184					16,81%	38,26%	44,93%

ΡΑΡΤΗΜΑ IX, Τεκμήριο 3

κωδΕ Ερώτηση

'05 ΤΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΙΣ ΟΦΕΙΛΕΙΣ ΣΤΟ(ή ΣΤΗΝ)

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	5	16	16	37	3,23%	5,14%	6,61%	5,23%	13,51%	43,24%	43,24%
	ΣΩΜΑΤΕΙΟ	56	96	50	202	36,13%	30,87%	20,66%	28,53%	27,72%	47,52%	24,75%
	Γ.Σ.Ε.Ε.	16	22	14	52	10,32%	7,07%	5,79%	7,34%	30,77%	42,31%	26,92%
	ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΑΣ	9	20	2	31	5,81%	6,43%	0,83%	4,38%	29,03%	64,52%	6,45%
	ΕΡΓ.ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΠΕΡ.	14	12	2	28	9,03%	3,86%	0,83%	3,95%	50,00%	42,86%	7,14%
	ΕΡΓΟΔΟΣΙΑ	8	24	48	80	5,16%	7,72%	19,83%	11,30%	10,00%	30,00%	60,00%
	ΣΕ ΣΕΝΑ ΤΟΝ ΙΔΙΟ	47	121	110	278	30,32%	38,91%	45,45%	39,27%	16,91%	43,53%	39,57%
	ενικά Σύνολα ανα κατηγορία :	155	311	242	708					21,89%	43,93%	34,18%

λ13 ΑΝΑΦΕΡΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ, ΠΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΣΟΥ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
	ΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ	48	97	124	269	31,79%	34,04%	33,51%	33,37%	17,84%	36,06%	46,10%
	Γ.Σ.Ε.Ε.	48	95	134	277	31,79%	33,33%	36,22%	34,37%	17,33%	34,30%	48,38%
	ΕΛΚΕΠΑ	14	23	30	67	9,27%	8,07%	8,11%	8,31%	20,90%	34,33%	44,78%
	Ε-ΟΜΟΣΠΟΝΔ.	37	66	82	185	24,50%	23,16%	22,16%	22,95%	20,00%	35,68%	44,32%
	ΑΛΛΟΙ	4	4	0	8	2,65%	1,40%	0,00%	0,99%	50,00%	50,00%	0,00%
	ενικά Σύνολα ανα κατηγορία :	151	285	370	806					18,73%	35,36%	45,91%

ι19 ΠΟΙΟΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΦΟΡΕΙΣ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
	ΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ	42	93	76	211	21,11%	20,53%	14,29%	17,82%	19,91%	44,08%	36,02%
	ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ	11	46	36	93	5,53%	10,15%	6,77%	7,85%	11,83%	49,46%	38,71%
	ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΕΣ	36	91	82	209	18,09%	20,09%	15,41%	17,65%	17,22%	43,54%	39,23%
	Γ.Σ.Ε.Ε.	52	97	98	247	26,13%	21,41%	18,42%	20,86%	21,05%	39,27%	39,68%
	ΥΠ. ΒΙΟΜ/ΝΙΑΣ	19	34	52	105	9,55%	7,51%	9,77%	8,87%	18,10%	32,38%	49,52%
	Ι.Κ.Α.	18	30	82	130	9,05%	6,62%	15,41%	10,98%	13,85%	23,08%	63,08%
	Σ.Ε.Β.	2	12	22	36	1,01%	2,65%	4,14%	3,04%	5,56%	33,33%	61,11%
	Τ.Ε.Ε.	8	28	40	76	4,02%	6,18%	7,52%	6,42%	10,53%	36,84%	52,63%
	Ε.Ε.Χ.	6	12	28	46	3,02%	2,65%	5,26%	3,89%	13,04%	26,09%	60,87%
0	ΑΛΛΟΣ	5	10	16	31	2,51%	2,21%	3,01%	2,62%	16,13%	32,26%	51,61%
	ενικά Σύνολα ανα κατηγορία :	199	453	532	1.184					16,81%	38,26%	44,93%

λΑ1 ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ:

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
	ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΟΙ	0	0	68	68	0,00%	0,00%	34,69%	14,11%	0,00%	0,00%	100,00%
	ΜΕΡ.ΤΑΞΕΙΣ ΔΗΜ.	0	2	44	46	0,00%	0,94%	22,45%	9,54%	0,00%	4,35%	95,65%
	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	7	46	44	97	9,59%	21,60%	22,45%	20,12%	7,22%	47,42%	45,36%
	ΚΑΤΩΤΕΡΑ	18	18	18	54	24,66%	8,45%	9,18%	11,20%	33,33%	33,33%	33,33%
	ΓΥΜΝΑΣΙΟ	28	39	22	89	38,36%	18,31%	11,22%	18,46%	31,46%	43,82%	24,72%
	Τ.Ε.Σ.	9	64	0	73	12,33%	30,05%	0,00%	15,15%	12,33%	87,67%	0,00%
	ΛΥΚΕΙΟ	4	26	0	30	5,48%	12,21%	0,00%	6,22%	13,33%	86,67%	0,00%
	Τ.Ε.Λ.	3	6	0	9	4,11%	2,82%	0,00%	1,87%	33,33%	66,67%	0,00%
	ΦΟΙΤΗΤΗΣ Α.Ε.Ι.	0	2	0	2	0,00%	0,94%	0,00%	0,41%	0,00%	100,00%	0,00%
0	ΦΟΙΤΗΤΗΣ Τ.Ε.Ι.	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	#Num!	#Num!	#Num
1	ΑΕΙ-ΤΕΙ	4	10	0	14	5,48%	4,69%	0,00%	2,90%	28,57%	71,43%	0,00%
2	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	#Num!	#Num!	#Num
	ενικά Σύνολα ανα κατηγορία :	73	213	196	482					15,15%	44,19%	40,66%

λΑ2 ΗΛΙΚΙΑ

Κω5Ε Ερώτηση

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
1	15 - 20	2	0	50	52	2,74%	0,00%	31,65%	13,07%	3,85%	0,00%	96,15%
2	20 - 35	13	52	56	121	17,81%	31,14%	35,44%	30,40%	10,74%	42,98%	46,28%
3	35 - 45	41	73	42	156	56,16%	43,71%	26,58%	39,20%	26,28%	46,79%	26,92%
4	45 - 55	13	30	10	53	17,81%	17,96%	6,33%	13,32%	24,53%	56,60%	18,87%
5	60 +	4	12	0	16	5,48%	7,19%	0,00%	4,02%	25,00%	75,00%	0,00%
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		73	167	158	398					18,34%	41,96%	39,70%

AA3 ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΚΥΡΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΟΥ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
1	ΕΛΑΣΜΑΤΟΥΡΓΟΣ	5	6	8	19	6,49%	3,47%	8,16%	5,46%	26,32%	31,58%	42,11%
2	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ	5	18	2	25	6,49%	10,40%	2,04%	7,18%	20,00%	72,00%	8,00%
3	ΟΞΥΓΟΝΟΚΟΛΗΤΗΣ	4	6	26	36	5,19%	3,47%	26,53%	10,34%	11,11%	16,67%	72,22%
4	ΜΑΝΟΥΒΡΑΔΟΡΟΣ	4	2	62	68	5,19%	1,16%	63,27%	19,54%	5,88%	2,94%	91,18%
5	ΓΕΡΑΝΟΔΗΓΟΣ	5	6	0	11	6,49%	3,47%	0,00%	3,16%	45,45%	54,55%	0,00%
6	ΛΕΒΗΤΟΠΟΙΟΣ	2	4	0	6	2,60%	2,31%	0,00%	1,72%	33,33%	66,67%	0,00%
7	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ	1	4	0	5	1,30%	2,31%	0,00%	1,44%	20,00%	80,00%	0,00%
8	ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΟΣ	4	4	0	8	5,19%	2,31%	0,00%	2,30%	50,00%	50,00%	0,00%
9	ΑΜΟΒΟΛΙΣΤΗΣ	7	0	0	7	9,09%	0,00%	0,00%	2,01%	100,00%	0,00%	0,00%
10	ΒΑΦΕΑΣ	4	21	0	25	5,19%	12,14%	0,00%	7,18%	16,00%	84,00%	0,00%
11	ΞΥΛΟΥΡΓΟΣ	6	10	0	16	7,79%	5,78%	0,00%	4,60%	37,50%	62,50%	0,00%
12	ΕΦΑΡΜΟΣΤΗΣ	2	8	0	10	2,60%	4,62%	0,00%	2,87%	20,00%	80,00%	0,00%
13	ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΣ	2	4	0	6	2,60%	2,31%	0,00%	1,72%	33,33%	66,67%	0,00%
14	ΥΠΑΛ. ΓΡΑΦΕΙΟΥ	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	#Num!	#Num!	#Num!
15	ΥΠΑΛ. ΤΕΧΝΙΚΟΣ	1	18	0	19	1,30%	10,40%	0,00%	5,46%	5,26%	94,74%	0,00%
16	ΕΡΓΟΔΗΓΟΣ	2	10	0	12	2,60%	5,78%	0,00%	3,45%	16,67%	83,33%	0,00%
17	ΤΟΡΝΑΔΟΡΟΣ	6	12	0	18	7,79%	6,94%	0,00%	5,17%	33,33%	66,67%	0,00%
18	ΗΛΕΚΤΡ/ΤΗΣ	2	8	0	10	2,60%	4,62%	0,00%	2,87%	20,00%	80,00%	0,00%
19	ΝΑΥΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	#Num!	#Num!	#Num!
20	ΑΛΛΗ	15	32	0	47	19,48%	18,50%	0,00%	13,51%	31,91%	68,09%	0,00%
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		77	173	98	348					22,13%	49,71%	28,16%

Γ01 ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΤΟ ΝΟΜΟ 1568 ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
1	ΚΑΛΑ	9	16	4	29	12,16%	9,58%	2,53%	7,27%	31,03%	55,17%	13,79%
2	ΜΕΤΡΙΑ	28	62	50	140	37,84%	37,13%	31,65%	35,09%	20,00%	44,29%	35,71%
3	ΚΑΘΟΛΟΥ	37	89	104	230	50,00%	53,29%	65,82%	57,64%	16,09%	38,70%	45,22%
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		74	167	158	399					18,55%	41,85%	39,60%

Γ02 ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 16 ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
1	ΚΑΛΑ	10	12	2	24	13,70%	7,02%	1,27%	5,97%	41,67%	50,00%	8,33%
2	ΜΕΤΡΙΑ	16	30	16	62	21,92%	17,54%	10,13%	15,42%	25,81%	48,39%	25,81%
3	ΚΑΘΟΛΟΥ	47	129	140	316	64,38%	75,44%	88,61%	78,61%	14,87%	40,82%	44,30%
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		73	171	158	402					18,16%	42,54%	39,30%

Α02 ΕΧΕΙ ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
1	ΝΑΙ	31	53	26	110	44,93%	32,12%	29,55%	34,16%	28,18%	48,18%	23,64%
2	ΟΧΙ	20	94	46	160	28,99%	56,97%	52,27%	49,69%	12,50%	58,75%	28,75%
3	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	18	18	16	52	26,09%	10,91%	18,18%	16,15%	34,62%	34,62%	30,77%
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		69	165	88	322					21,43%	51,24%	27,33%

ΚωδΕ	Ερώτηση												
Α03	**Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΣΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ ΕΙΝΑΙ :**												
	Υποερώτηση	**Σύνολα ανα κατηγορία**				**Κατακόρυφα Ποσοστά % :**				**Οριζόντια Ποσοστά % :**			
1	ΘΕΤΙΚΗ	29	22	44	95	40,28%	13,17%	50,00%	29,05%	30,53%	23,16%	46,32%	
2	ΑΡΝΗΤΙΚΗ	13	50	10	73	18,06%	29,94%	11,36%	22,32%	17,81%	68,49%	13,70%	
3	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	30	95	34	159	41,67%	56,89%	38,64%	48,62%	18,87%	59,75%	21,38%	
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	167	88	327					22,02%	51,07%	26,91%	
Δ16	**ΣΟΥ ΑΡΚΕΙ Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΣΟΥ ΓΙΑ ΞΕΚΟΥΡΑΣΗ ΩΣΤΕ ΝΑ ΑΠΟΔΙΔΕΙΣ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΟΥ?**												
	Υποερώτηση	**Σύνολα ανα κατηγορία**				**Κατακόρυφα Ποσοστά % :**				**Οριζόντια Ποσοστά % :**			
1	ΝΑΙ	37	101	98	236	51,39%	60,48%	65,33%	60,67%	15,68%	42,80%	41,53%	
2	ΟΧΙ	35	66	52	153	48,61%	39,52%	34,67%	39,33%	22,88%	43,14%	33,99%	
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	167	150	389					18,51%	42,93%	38,56%	
Δ19	**ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΟΤΙ ΣΟΥ ΑΡΚΕΙ Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙΣ ?**												
	Υποερώτηση	**Σύνολα ανα κατηγορία**				**Κατακόρυφα Ποσοστά % :**				**Οριζόντια Ποσοστά % :**			
1	ΝΑΙ	36	93	66	195	50,00%	55,69%	68,75%	58,21%	18,46%	47,69%	33,85%	
2	ΟΧΙ	36	74	30	140	50,00%	44,31%	31,25%	41,79%	25,71%	52,86%	21,43%	
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	167	96	335					21,49%	49,85%	28,66%	
Δ20	**ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΟΤΙ Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΣΟΥ ΘΑ ΕΧΕΙ ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΟΥ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ, ΣΥΖΥΓΟ, ΚΛΠ. ?**												
	Υποερώτηση	**Σύνολα ανα κατηγορία**				**Κατακόρυφα Ποσοστά % :**				**Οριζόντια Ποσοστά % :**			
1	ΝΑΙ	68	147	78	293	94,44%	91,30%	82,98%	89,60%	23,21%	50,17%	26,62%	
2	ΟΧΙ	4	14	16	34	5,56%	8,70%	17,02%	10,40%	11,76%	41,18%	47,06%	
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	161	94	327					22,02%	49,24%	28,75%	
Ε01	**ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΣΟΥ?**												
	Υποερώτηση	**Σύνολα ανα κατηγορία**				**Κατακόρυφα Ποσοστά % :**				**Οριζόντια Ποσοστά % :**			
1	ΓΝΩΡΙΖΩ	69	165	150	384	95,83%	98,80%	96,15%	97,22%	17,97%	42,97%	39,06%	
2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	3	2	6	11	4,17%	1,20%	3,85%	2,78%	27,27%	18,18%	54,55%	
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	167	156	395					18,23%	42,28%	39,49%	
Ε02	**ΕΧΕΙΣ ΠΑΡΕΙ ΤΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΥΓΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ?**												
	Υποερώτηση	**Σύνολα ανα κατηγορία**				**Κατακόρυφα Ποσοστά % :**				**Οριζόντια Ποσοστά % :**			
1	ΝΑΙ (ΑΝ ΝΑΙ => Ε5)	61	135	126	322	87,14%	79,88%	84,00%	82,78%	18,94%	41,93%	39,13%	
2	ΟΧΙ (ΑΝ ΟΧΙ => Ε3)	9	34	24	67	12,86%	20,12%	16,00%	17,22%	13,43%	50,75%	35,82%	
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		70	169	150	389					17,99%	43,44%	38,56%	
Η01Α	**ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΠΟΣΑ Μ3 ΑΕΡΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΛΟΓΟΥΝ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ ?**												
	Υποερώτηση	**Σύνολα ανα κατηγορία**				**Κατακόρυφα Ποσοστά % :**				**Οριζόντια Ποσοστά % :**			
Α1	ΓΝΩΡΙΖΩ	6	16	12	34	8,11%	9,82%	7,69%	8,65%	17,65%	47,06%	35,29%	
Α2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	68	147	144	359	91,89%	90,18%	92,31%	91,35%	18,94%	40,95%	40,11%	
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		74	163	156	393					18,83%	41,48%	39,69%	
Η01Β	**ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ?**												
	Υποερώτηση	**Σύνολα ανα κατηγορία**				**Κατακόρυφα Ποσοστά % :**				**Οριζόντια Ποσοστά % :**			
Β1	ΚΑΛΑ	1	8	32	41	1,61%	5,84%	21,05%	11,68%	2,44%	19,51%	78,05%	
Β2	ΜΕΤΡΙΑ	10	20	80	110	16,13%	14,60%	52,63%	31,34%	9,09%	18,18%	72,73%	
Β3	ΚΑΘΟΛΟΥ	14	26	18	58	22,58%	18,98%	11,84%	16,52%	24,14%	44,83%	31,03%	
Β4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	37	83	22	142	59,68%	60,58%	14,47%	40,46%	26,06%	58,45%	15,49%	
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		62	137	152	351					17,66%	39,03%	43,30%	
Η02Α	**ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΠΟΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Η ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΕΡΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΝΑ ΕΠΑΡΚΕΙ Ο ΑΕΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ?**												
	Υποερώτηση	**Σύνολα ανα κατηγορία**				**Κατακόρυφα Ποσοστά % :**				**Οριζόντια Ποσοστά % :**			

ΚωδΕ	Ερώτηση											
A1	ΓΝΩΡΙΖΩ	8	12	6	26	10,81%	7,36%	3,85%	6,62%	30,77%	46,15%	23,08%
A2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	66	151	150	367	89,19%	92,64%	96,15%	93,38%	17,98%	41,14%	40,87%
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		74	163	156	393					18,83%	41,48%	39,69%

H02B ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
B1	ΚΑΛΑ	3	12	32	47	4,76%	9,16%	21,92%	13,82%	6,38%	25,53%	68,09%
B2	ΜΕΤΡΙΑ	15	26	80	121	23,81%	19,85%	54,79%	35,59%	12,40%	21,49%	66,12%
B3	ΚΑΘΟΛΟΥ	19	22	14	55	30,16%	16,79%	9,59%	16,18%	34,55%	40,00%	25,45%
B4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	26	71	20	117	41,27%	54,20%	13,70%	34,41%	22,22%	60,68%	17,09%
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		63	131	146	340					18,53%	38,53%	42,94%

H03A ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΤΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΡΓΑΖΕΣΑΙ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
A1	ΓΝΩΡΙΖΩ	32	98	96	226	43,24%	60,87%	61,54%	57,80%	14,16%	43,36%	42,48%
A2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	42	63	60	165	56,76%	39,13%	38,46%	42,20%	25,45%	38,18%	36,36%
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		74	161	156	391					18,93%	41,18%	39,90%

H03B ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
B1	ΚΑΛΑ	7	20	32	59	9,86%	13,99%	21,05%	16,12%	11,86%	33,90%	54,24%
B2	ΜΕΤΡΙΑ	15	42	78	135	21,13%	29,37%	51,32%	36,89%	11,11%	31,11%	57,78%
B3	ΚΑΘΟΛΟΥ	32	40	38	110	45,07%	27,97%	25,00%	30,05%	29,09%	36,36%	34,55%
B4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	17	41	4	62	23,94%	28,67%	2,63%	16,94%	27,42%	66,13%	6,45%
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		71	143	152	366					19,40%	39,07%	41,53%

H04A ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΤΟ ΒΑΘΜΟ ΥΓΡΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΡΓΑΖΕΣΑΙ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
A1	ΓΝΩΡΙΖΩ	16	34	26	76	21,92%	18,38%	16,67%	18,36%	21,05%	44,74%	34,21%
A2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	57	151	130	338	78,08%	81,62%	83,33%	81,64%	16,86%	44,67%	38,46%
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		73	185	156	414					17,63%	44,69%	37,68%

H04B ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
B1	ΚΑΛΑ	1	10	24	35	1,52%	7,75%	16,44%	10,26%	2,86%	28,57%	68,57%
B2	ΜΕΤΡΙΑ	5	14	28	47	7,58%	10,85%	19,18%	13,78%	10,64%	29,79%	59,57%
B3	ΚΑΘΟΛΟΥ	30	24	32	86	45,45%	18,60%	21,92%	25,22%	34,88%	27,91%	37,21%
B4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	30	81	62	173	45,45%	62,79%	42,47%	50,73%	17,34%	46,82%	35,84%
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		66	129	146	341					19,35%	37,83%	42,82%

H05A ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΣΕ ΠΟΣΑ ΝΤΕΣΙΜΠΕΛ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΡΓΑΖΕΣΑΙ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
A1	ΓΝΩΡΙΖΩ	23	38	26	87	31,08%	23,31%	16,67%	22,14%	26,44%	43,68%	29,89%
A2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	51	125	130	306	68,92%	76,69%	83,33%	77,86%	16,67%	40,85%	42,48%
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		74	163	156	393					18,83%	41,48%	39,69%

H05B ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
B1	ΚΑΛΑ	1	18	26	45	1,52%	13,33%	17,33%	12,82%	2,22%	40,00%	57,78%
B2	ΜΕΤΡΙΑ	13	18	48	79	19,70%	13,33%	32,00%	22,51%	16,46%	22,78%	60,76%
B3	ΚΑΘΟΛΟΥ	27	22	58	107	40,91%	16,30%	38,67%	30,48%	25,23%	20,56%	54,21%
B4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	25	77	18	120	37,88%	57,04%	12,00%	34,19%	20,83%	64,17%	15,00%
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		66	135	150	351					18,80%	38,46%	42,74%

	KωδΕ	Ερώτηση											
16	H06A	ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΣΕ ΠΟΣΑ ΝΤΕΣΙΜΠΕΛ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΟΣΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΕΙ ΕΚΤΕΘΕΙΜΕΝΟΣ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ?											
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά %		
	A1	ΓΝΩΡΙΖΩ	13	22	10	45	17,57%	13,50%	6,41%	11,45%	28,89%	48,89%	22,22
	A2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	61	141	146	348	82,43%	86,50%	93,59%	88,55%	17,53%	40,52%	41,95
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		74	163	156	393					18,83%	41,48%	39,69
17	H06B	ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ?											
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
	B1	ΚΑΛΑ	1	12	28	41	1,54%	9,45%	18,92%	12,06%	2,44%	29,27%	68,29
	B2	ΜΕΤΡΙΑ	8	20	40	68	12,31%	15,75%	27,03%	20,00%	11,76%	29,41%	58,82
	B3	ΚΑΘΟΛΟΥ	23	10	44	77	35,38%	7,87%	29,73%	22,65%	29,87%	12,99%	57,14
	B4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	33	85	36	154	50,77%	66,93%	24,32%	45,29%	21,43%	55,19%	23,38
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		65	127	148	340					19,12%	37,35%	43,53
18	H07A	ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΤΗΝ ΕΝΤΑΣΗ ΤΟΥ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΡΓΑΖΕΣΑΙ ?											
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
	A1	ΓΝΩΡΙΖΩ	32	44	54	130	43,24%	27,33%	34,62%	33,25%	24,62%	33,85%	41,54
	A2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	42	117	102	261	56,76%	72,67%	65,38%	66,75%	16,09%	44,83%	39,08
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		74	161	156	391					18,93%	41,18%	39,90
19	H07B	ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ?											
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
	B1	ΚΑΛΑ	10	18	86	114	15,63%	13,14%	57,33%	32,48%	8,77%	15,79%	75,44
	B2	ΜΕΤΡΙΑ	20	46	48	114	31,25%	33,58%	32,00%	32,48%	17,54%	40,35%	42,11
	B3	ΚΑΘΟΛΟΥ	14	14	10	38	21,88%	10,22%	6,67%	10,83%	36,84%	36,84%	26,32
	B4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	20	59	6	85	31,25%	43,07%	4,00%	24,22%	23,53%	69,41%	7,06
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		64	137	150	351					18,23%	39,03%	42,74
20	H08	ΚΑΝΕΙΣ ΧΡΗΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΚΡΑΔΑΣΜΟΥΣ ?											
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
	1	ΝΑΙ	37	90	78	205	50,00%	53,89%	50,65%	51,90%	18,05%	43,90%	38,05
	2	ΟΧΙ	37	77	76	190	50,00%	46,11%	49,35%	48,10%	19,47%	40,53%	40,00
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		74	167	154	395					18,73%	42,28%	38,99
21	H09	ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΡΑΔΑΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΟΥ ?											
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
	1	ΓΝΩΡΙΖΩ	47	94	72	213	63,51%	57,67%	46,15%	54,20%	22,07%	44,13%	33,80
	2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	27	69	84	180	36,49%	42,33%	53,85%	45,80%	15,00%	38,33%	46,67
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		74	163	156	393					18,83%	41,48%	39,69
22	H17	ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΕΙΣ ?											
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
	1	ΠΑΝΤΑ => H18	22	56	46	124	29,73%	33,94%	30,67%	31,88%	17,74%	45,16%	37,10
	2	ΜΕΡ. ΦΟΡΕΣ => H18	34	73	76	183	45,95%	44,24%	50,67%	47,04%	18,58%	39,89%	41,53
	3	ΚΑΘΟΛΟΥ	18	36	28	82	24,32%	21,82%	18,67%	21,08%	21,95%	43,90%	34,15
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		74	165	150	389					19,02%	42,42%	38,56
23	Ψ01	ΠΑΤΙ ΣΕ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΟΥΝ ΑΥΤΑ ΤΑ ΔΥΟ ΣΗΜΑΤΑ ?											
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
	A1	ΣΩΣΤΑ	55	114	124	293	37,16%	34,34%	39,24%	36,81%	18,77%	38,91%	42,32
	A2	ΛΑΘΟΣ	19	53	34	106	12,84%	15,96%	10,76%	13,32%	17,92%	50,00%	32,08
	B1	ΣΩΣΤΑ	34	76	40	150	22,97%	22,89%	12,66%	18,84%	22,67%	50,67%	26,67
	B2	ΛΑΘΟΣ	40	89	118	247	27,03%	26,81%	37,34%	31,03%	16,19%	36,03%	47,77

Κωδ	Ερώτηση												
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		148	332	316	796					18,59%	41,71%	39,70%	
Q01	ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΤΑ ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ 190/85 & 70/1991 ΠΟΥ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΥΝ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΝΑΥΠΗΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ?												
	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
1	ΜΕΤΡΙΑ	15			15	20,27%			20,27%	100,00%			
2	ΚΑΛΑ	11			11	14,86%			14,86%	100,00%			
3	ΚΑΘΟΛΟΥ	48			48	64,86%			64,86%	100,00%			
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		74	0	0	74					100,00%	0,00%	0,00%	
Q02	ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΑΝ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΒΛΑΒΕΡΩΝ ΟΥΣΙΩΝ (ΣΚΟΝΗ,ΙΝΕΣ,ΚΑΠΝΟΣ, ΚΛΠ.) ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΣΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ?												
	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
1	ΓΝΩΡΙΖΩ (ΑΝ ΝΑΙ=>Α3)	40			40	54,05%			54,05%	100,00%			
2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	34			34	45,95%			45,95%	100,00%			
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		74	0	0	74					100,00%	0,00%	0,00%	
Q03	ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΑΝ ΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΑΥΤΟΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ?												
	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
1	ΓΝΩΡΙΖΩ	20			20	46,51%			46,51%	100,00%			
2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	23			23	53,49%			53,49%	100,00%			
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		43	0	0	43					100,00%	0,00%	0,00%	
Q01A	ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΑΝ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΓΙΝΕΙ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΛΕΙΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ?												
	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
A1	ΓΝΩΡΙΖΩ (ΑΝ ΝΑΙ=>Α25	60			60	83,33%			83,33%	100,00%			
A2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	12			12	16,67%			16,67%	100,00%			
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	0	0	72					100,00%	0,00%	0,00%	
Q01B	ΠΟΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ?												
	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
B1	ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤ.	59			59	47,97%			47,97%	100,00%			
B2	ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟ ΣΥΣΤ.	47			47	38,21%			38,21%	100,00%			
B3	ΑΛΛΕΣ	17			17	13,82%			13,82%	100,00%			
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		123	0	0	123					100,00%	0,00%	0,00%	
Q01Γ	ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ?												
	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
Γ1	ΚΑΛΑ	22			22	32,35%			32,35%	100,00%			
Γ2	ΜΕΤΡΙΑ	25			25	36,76%			36,76%	100,00%			
Γ3	ΚΑΘΟΛΟΥ	15			15	22,06%			22,06%	100,00%			
Γ4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	6			6	8,82%			8,82%	100,00%			
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		68	0	0	68					100,00%	0,00%	0,00%	
Q02A	ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΑΝ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΠΟ ΧΗΜΙΚΟ ?												
	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
A1	ΓΝΩΡΙΖΩ	50			50	69,44%			69,44%	100,00%			
A2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	22			22	30,56%			30,56%	100,00%			
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	0	0	72					100,00%	0,00%	0,00%	
Q02B	ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ?												
	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
B1	ΚΑΛΑ	29			29	43,94%			43,94%	100,00%			
B2	ΜΕΤΡΙΑ	7			7	10,61%			10,61%	100,00%			
B3	ΚΑΘΟΛΟΥ	9			9	13,64%			13,64%	100,00%			

Κωδ	Ερώτηση											
B4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	21			21	31,82%			31,82%	100,00%		
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		66	0	0	66					100,00%	0,00%	0,00%

Ι03Α ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΑΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΣ ΕΞΑΕΡΙΣΜΟΣ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
A1	ΓΝΩΡΙΖΩ	70			70	97,22%			97,22%	100,00%		
A2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	2			2	2,78%			2,78%	100,00%		
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	0	0	72					100,00%	0,00%	0,00%

Ι03Β ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
B1	ΚΑΛΑ	24			24	33,33%			33,33%	100,00%		
B2	ΜΕΤΡΙΑ	36			36	50,00%			50,00%	100,00%		
B3	ΚΑΘΟΛΟΥ	9			9	12,50%			12,50%	100,00%		
B4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	3			3	4,17%			4,17%	100,00%		
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	0	0	72					100,00%	0,00%	0,00%

Ι04Α ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΑΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΔΥΟ (2) ΔΙΟΔΟΙ ΔΙΑΦΥΓΗΣ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
A1	ΓΝΩΡΙΖΩ	59			59	81,94%			81,94%	100,00%		
A2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	13			13	18,06%			18,06%	100,00%		
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	0	0	72					100,00%	0,00%	0,00%

Ι04Β ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
B1	ΚΑΛΑ	21			21	29,17%			29,17%	100,00%		
B2	ΜΕΤΡΙΑ	24			24	33,33%			33,33%	100,00%		
B3	ΚΑΘΟΛΟΥ	18			18	25,00%			25,00%	100,00%		
B4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	9			9	12,50%			12,50%	100,00%		
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	0	0	72					100,00%	0,00%	0,00%

Ι06Α ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΗ ΣΥΣΚΕΥΗ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
A1	ΓΝΩΡΙΖΩ	62			62	89,86%			89,86%	100,00%		
A2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	7			7	10,14%			10,14%	100,00%		
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		69	0	0	69					100,00%	0,00%	0,00%

Ι06Β ΓΥΜΝΗ ΦΛΟΓΑ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
B1	ΓΝΩΡΙΖΩ	50			50	83,33%			83,33%	100,00%		
B2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	10			10	16,67%			16,67%	100,00%		
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		60	0	0	60					100,00%	0,00%	0,00%

Ι06Γ ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ ΜΕ ΚΑΡΦΙΑ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
Γ1	ΓΝΩΡΙΖΩ	43			43	71,67%			71,67%	100,00%		
Γ2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	17			17	28,33%			28,33%	100,00%		
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		60	0	0	60					100,00%	0,00%	0,00%

Ι06Δ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΜΗ ΓΕΙΩΜΕΝΑ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
Δ1	ΓΝΩΡΙΖΩ	47			47	78,33%			78,33%	100,00%		
Δ2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	13			13	21,67%			21,67%	100,00%		
Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		60	0	0	60					100,00%	0,00%	0,00%

	KωδΕ	Ερώτηση												
	I06E	ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ ?												
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
	E1	ΓΝΩΡΙΖΩ	59			59	90,77%			90,77%	100,00%			
	E2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	6			6	9,23%			9,23%	100,00%			
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		65	0	0	65					100,00%	0,00%	0,00%	
	I06Z	ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ? (ΜΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΓΝΩΜΗ ΓΙΑ ΟΛΑ)												
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
	Z1	ΚΑΛΑ	17			17	25,37%			25,37%	100,00%			
	Z2	ΜΕΤΡΙΑ	32			32	47,76%			47,76%	100,00%			
	Z3	ΚΑΘΟΛΟΥ	15			15	22,39%			22,39%	100,00%			
	Z4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	3			3	4,48%			4,48%	100,00%			
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		67	0	0	67					100,00%	0,00%	0,00%	
3	I07	ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΟΤΙ ΣΕ ΔΙΠΥΘΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΖΥΓΟΣΤΑΘΜΙΣΗΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΝΕΤΑΙ Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟ :												
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
	1	1 ΑΤΟΜΟ	0			0	0,00%			0,00%	#Num!			
	2	2 ΑΤΟΜΑ	36			36	41,38%			41,38%	100,00%			
	3	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ	36			36	41,38%			41,38%	100,00%			
	4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	15			15	17,24%			17,24%	100,00%			
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		87	0	0	87					100,00%	0,00%	0,00%	
4	I08A	ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΑΝ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΣΕ ΔΙΠΥΘΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΖΥΓΟΣΤΑΘΜΙΣΗΣ ΝΑ ΕΠΟΠΤΕΥΕΤΑΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟ ΑΤΟΜΟ ΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ?												
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
	A1	ΓΝΩΡΙΖΩ	47			47	65,28%			65,28%	100,00%			
	A2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	25			25	34,72%			34,72%	100,00%			
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	0	0	72					100,00%	0,00%	0,00%	
5	I08B	ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ?												
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
	B1	ΚΑΛΑ	25			25	39,68%			39,68%	100,00%			
	B2	ΜΕΤΡΙΑ	11			11	17,46%			17,46%	100,00%			
	B3	ΚΑΘΟΛΟΥ	11			11	17,46%			17,46%	100,00%			
	B4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	16			16	25,40%			25,40%	100,00%			
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		63	0	0	63					100,00%	0,00%	0,00%	
7	I09AA	ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΑΙ ΚΟΝΤΑ ΣΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΚΑΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΩΝ ?												
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
	A1	ΓΝΩΡΙΖΩ	69			69	95,83%			95,83%	100,00%			
	A2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	3			3	4,17%			4,17%	100,00%			
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	0	0	72					100,00%	0,00%	0,00%	
8	I09AB	ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ?												
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
	B1	ΚΑΛΑ	42			42	58,33%			58,33%	100,00%			
	B2	ΜΕΤΡΙΑ	19			19	26,39%			26,39%	100,00%			
	B3	ΚΑΘΟΛΟΥ	4			4	5,56%			5,56%	100,00%			
	B4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	7			7	9,72%			9,72%	100,00%			
	Γενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	0	0	72					100,00%	0,00%	0,00%	
9	I09BA	ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΝΑΣ, ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ, ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΠΟΥ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΙ ΚΑΛΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΩΝ ?												
		Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :			
	A1	ΓΝΩΡΙΖΩ	66			66	91,67%			91,67%	100,00%			

Κωδ	Ερώτηση											
2	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	6			6	8,33%			8,33%	100,00%		
ενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		72	0	0	72					100,00%	0,00%	0,00%

09BB ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
31	ΚΑΛΑ	47			47	67,14%			67,14%	100,00%		
32	ΜΕΤΡΙΑ	10			10	14,29%			14,29%	100,00%		
33	ΚΑΘΟΛΟΥ	7			7	10,00%			10,00%	100,00%		
34	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	6			6	8,57%			8,57%	100,00%		
ενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		70	0	0	70					100,00%	0,00%	0,00%

K02 ΣΟΥ ΕΧΕΙ ΠΕΙ ΠΑ ΑΥΤΑ ΤΑ ΥΛΙΚΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
1	ΝΑΙ	24			24	52,17%			52,17%	100,00%		
2	ΟΧΙ	22			22	47,83%			47,83%	100,00%		
ενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		46	0	0	46					100,00%	0,00%	0,00%

M01AA ΧΗΜΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
1	ΝΑΙ	69			69	94,52%			94,52%	100,00%		
2	ΟΧΙ	4			4	5,48%			5,48%	100,00%		
ενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		73	0	0	73					100,00%	0,00%	0,00%

M01AB ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ (ΚΥΝΔ. ΑΤΥΧ.) ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
1	ΝΑΙ	50			50	74,63%			74,63%	100,00%		
2	ΟΧΙ	17			17	25,37%			25,37%	100,00%		
ενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		67	0	0	67					100,00%	0,00%	0,00%

M01 ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΣΕ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΤΙΟΥ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΑΦΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
1	ΝΑΙ	40			40	56,34%			56,34%	100,00%		
2	ΟΧΙ	12			12	16,90%			16,90%	100,00%		
3	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	19			19	26,76%			26,76%	100,00%		
ενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		71	0	0	71					100,00%	0,00%	0,00%

M01Γ ΓΙΑ ΤΑ ΙΚΡΙΩΜΑΤΑ : Γ) ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΠΟΣΑ ΜΕΤΡΑ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΙΚΡΙΩΜΑΤΩΝ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
1	1 ΜΕΤΡΟ	6			6	7,69%			7,69%	100,00%		
2	2 ΜΕΤΡΑ	16			16	20,51%			20,51%	100,00%		
3	3 ΜΕΤΡΑ	24			24	30,77%			30,77%	100,00%		
4	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	32			32	41,03%			41,03%	100,00%		
ενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		78	0	0	78					100,00%	0,00%	0,00%

O02 ΕΚΤΙΜΑΣ ΟΤΙ ΕΠΗΡΕΑΖΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ (ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΗΣΤΕΣ) ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΑΜΙΑΝΤΟΥ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
1	ΝΑΙ	63			63	86,30%			86,30%	100,00%		
2	ΟΧΙ	0			0	0,00%			0,00%	#Num!		
3	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	10			10	13,70%			13,70%	100,00%		
ενικά Σύνολα ανα κατηγορία :		73	0	0	73					100,00%	0,00%	0,00%

P01A ΤΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΕΙΡΙΖΕΣΑΙ ΕΧΟΥΝ ΠΕΡΑΣΕΙ ΑΠΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ?

	Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία	Κατακόρυφα Ποσοστά % :	Οριζόντια Ποσοστά % :

ΑΡΤΗΜΑ IX, Τεκμήριο 4

5E Ερώτηση											
ΝΑΙ	16			16	80,00%			80,00%	100,00%		
ΟΧΙ	4			4	20,00%			20,00%	100,00%		
ικά Σύνολα ανα κατηγορία :	20	0	0	20					100,00%	0,00%	0,00%

1B ΕΚΤΙΜΑΣ ΟΤΙ ΤΑ ΣΥΡΜΑΤΟΣΧΟΙΝΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΛΕΓΧΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΦΟΡΕΣ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ?

Υποερώτηση	Σύνολα ανα κατηγορία				Κατακόρυφα Ποσοστά % :				Οριζόντια Ποσοστά % :		
ΝΑΙ	16			16	94,12%			94,12%	100,00%		
ΟΧΙ	1			1	5,88%			5,88%	100,00%		
ικά Σύνολα ανα κατηγορία :	17	0	0	17					100,00%	0,00%	0,00%

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΠΟΥ ΕΡΓΑΣΘΗΚΑΙ..... Ξενοδοχείο .....

ΚΩΔΙΚΟΣ ..... [ ][ ] .....

Γραμματικές γνώσεις:

Αναλφάβητοι	[ ]	1	Λύκειο	[ ]	7
Κατώτερες τάξεις δημοτικού	[ ]	2	Τ.Ε.Κ	[ ]	8
Δημοτικό	[✓]	3	Φοιτ.ΑΕΙ	[ ]	9
Γυμνάσιο	[ ]	4	Φοιτ.ΤΕΙ	[ ]	10
Τ.Ε.Σ	[ ]	5	ΑΕΙ-ΤΕΙ	[ ]	11
			Μεταλυκειακό	[ ]	12

Κατά τα τέλος των σπουδών σκοπεύατε κάποια ειδικότητα ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [ ] 2.

Αν ΝΑΙ

Ποιά ειδικότητα 1. Φιλοξενούμενος

2. .....

3. .....

Κέρδη (Μέχρι τρεις απαντήσεις)

Βιομηχανικής σχέσης	[✓] 1. (χωρίς σειρά)
Δημόσιας εκπαίδευσης	[ ] 2.
Ιδιωτικής εκπαίδευσης	[ ] 3.

ΗΛΙΚΙΑ:

15-20	[ ] 1.	45-55	[ ] 4.
20-35	[ ] 2.	55-65	[ ] 5.
35-45	[✓] 3.	65+	[ ] 6.

ΦΥΛΟ : ΑΡΡΕΝ [✓] 1.

ΘΗΛΥ [ ] 2.

ΡΤΗΜΑ IX, Τεκμήριο 5

[A]

Α1.Ποιά είναι η δραστηριότητα του εργοστασίου (Μέχρι τρείς απαντήσεις)

1.Αυτοκινητοβιομηχανία		**2.Ναυπηγεία**	
Παραγωγή τμημάτων αυτοκινήτου	[ ] 11.	Παραγωγή και επισκευή σκαφών αναψυχής	[ ] 21.
Επισκευή ή Συντήρηση "	[ ] 12.	Παραγωγή και επισκευή πλοίων	[✓] 22.
Συνεργείο μοτοσυκλετών	[ ] 13.	Παραγωγή πλοίων από ξύλο	[ ] 23.
		Παραγωγή τροχαίου υλικού σιδηροδρόμων	[ ] 24.
3.Αεροπλάνα		**4.Παραγωγή και επισκευή τροχαίου υλικού σιδηροδρόμων**	[ ] 41.
Παραγωγή τμημάτων αεροπλάνου	[ ] 31.		
Επισκευή αεροπλάνων	[ ] 32.		

Α2.Εχει το εργοστάσιο εξαγωγική δραστηριότητα ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [ ] 2.

Δεν γνωρίζω [✓] 3.

Α3.Η κατάσταση του εργοστασίου στον τελευταίο ισολογισμό είναι :

ΘΕΤΙΚΗ [ ] 1.

ΑΡΝΗΤΙΚΗ [ ] 2.

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ [✓] 3.

Α4.Γνωρίζεις την ύπαρξη κοσοστού στον προυπολογισμό του,για επενδύσεις,που αφορούν τις συνθήκες εργασίας

ΝΑΙ [ ] 1.

ΔΕΝ ΝΑΙ [✓] 2.

Οικογενειακή κατάσταση :

Έγγαμος	√	1.
Άγαμος		2.
Διαζευγμένος		3.
Χήρος		4.

ΠΟΣΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΡΓΑΣΘΗΣΑΙ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ :

-Λιγότερο από χρόνο		1.
- 1-2 χρόνια		2.
- 2-5 "		3.
- 5-10 "		4.
- 10+ "	√	5.

ΠΟΣΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΡΓΑΖΟΣΟΥΝ ΣΕ ΑΛΛΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ

-Καθόλου		1.
-Λιγότερο από χρόνο		2.
- 1-2 χρόνια		3.
- 2-5 "		4.
- 5-10 "	√	5.
- 10+ "		6.

Ποιά είναι η κύρια απασχόλησή σου :

Ελασματουργός....		1.	Αμοβολιστής		9.
Ηλεκτρολόγος....		2.	Βαφέας.....		10.
Οξυγονοκολλητής ή Φλογοχειριστής.		3.	Ξυλουργός....		11.
Μανσυβραδόρος...		4.	Πρακτικός μηχ. (εφαρμοστής)		12.
Γερανοδηγός		5.	Ανειδίκευτος		13.
Λεβητοποιός		6.	Υπάλ.γραφείου		14.
Ηλεκτρονικός		7.	Υπάλ.τεχνικός		15.
Σωληνουργός		8.	Εργοδηγός		16
Τορναδόρος.		17.			
Ηλεκτρ/τής.		18.			
Ναυτικό τμήμα.....		19.			
άλλη.....	X	20.			

οδοιπλοποιός

Α5. Ποιά έργα έχουν γίνει την τελευταία τετραετία ή γίνονται και αφορούν τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας

*Σε κτιριακές εγκαταστάσεις..... [ ] 1.

*Σε μηχανολογικό εξοπλισμό..... [ ] 2.

*Σε ατομικά μέσα προστασίας..... [ ] 3.

*Άλλο τι..... [ ] 4.

*Κανένα [✓] 5.

*Δεν γνωρίζω [ ] 6.

Β

Β1. Υπάρχει επιτροπή ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας (Ε.Α.Υ.Ε) στο εργοστάσιο και δουλεύεις

ΝΑΙ [✓] 1.

ΟΧΙ [ ] 2.

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ [ ] 3.

Αν ΝΑΙ

Β2. Συμμετείχες στην εκλογή της

ΝΑΙ [✓] 1. ΟΧΙ [ ] 2.

Β3. Θεωρείς ότι η ύπαρξη της (Ε.Α.Υ.Ε) και του Σωματείου είναι θετική για την εξασφάλιση καλύτερων συνθηκών εργασίας

ΝΑΙ [✓] 1.

ΟΧΙ [ ] 2.

Β4. Πιστεύεις ότι υπάρχει και αποτελεσματικός τρόπος αντιμετάπισης των προβλημάτων που σχετίζονται με τις συνθήκες εργασίας

ΝΑΙ [✓] 1.

ΟΧΙ [ ] 2.

Αν ΝΑΙ

Β5. Ποιοί από τους παρακάτω παράγοντες θα βοηθούσαν σ'αυτή την κατεύθυνση (Κατά σειρά προτεραιότητας και μέχρι τρείς απαντήσεις)

-άλλη σύνθεση της (Ε.Α.Υ.Ε) [ ] 1

-άλλη αντίληψη της κυβέρνησης [ ] 2

- " εργοδοσίας [ ] 3

- " του σωματείου [ ] 4

- " των εργαζομένων [✓] 5

Γ

Γ1.Γνωρίζεις το Νόμο 1568 που αναφέρεται στις συνθήκες ασφάλειας και υγιεινής των εργαζομένων

ΚΑΛΑ [ ] 1.
ΜΕΤΡΙΑ [ ] 2.
ΚΑΘΟΛΟΥ [✓] 3.

Γ2.Γνωρίζεις το άρθρο 16 αυτού του νόμου, που αναφέρεται στις Νομαρχιακές επιτροπές ασφάλειας και υγιεινής

ΚΑΛΑ [ ] 1.
ΜΕΤΡΙΑ [ ] 2.
ΚΑΘΟΛΟΥ [✓] 3.

Γ3.Γνωρίζεις άλλους νόμους που διέπουν τις συνθήκες ασφάλειας και υγιεινής των εργαζομένων

ΝΑΙ [ ] 1. ——→ Γ4
ΟΧΙ [✓] 2. ——→ Γ5

Γ4.Ποιούς νόμους γνωρίζεις

1.....
2.....
3.....

Γ5.Τις γνώσεις που έχεις για τις συνθήκες εργασίας τις οφείλεις (μέχρι τρεις απαντήσεις)

-Στο Υπ.Εργασίας [ ] 1.
-Στο σωματείο [✓] 2.
-Στη Γ.Σ.Ε.Ε [ ] 3.
-Στην Ομοσπονδία σας [ ] 4.
-Στο Εργατ.κέντρο της περιοχής σου [ ] 5.
Στην εργοδοσία [ ] 6.
Σε σένα τον(την) ίδιο(α) [✓] 7.

Γ6.Τι γνωρίζεις για τις αρμοδιότητες της (Ε.Α.Υ.Ε) του εργοστασίου σου (Μέχρι δύο απαντήσεις)

Είναι όργανο για την πρόληψη ατυχημάτων και την υγιεινή [✓] 1.
Είναι συμβουλευτικό όργανο [ ] 2.
Είναι αποφασιστικό όργανο [✓] 3.

Γ7.Ποιοί τρόποι ενημέρωσης κατά τη γνώμη σου θα σε βοηθούσαν καλύτερα,σχετικά με τις συνθήκες εργασίας. (κατά προτεραιότητα και μέχρι τρείς απαντήσεις)

Σεμινάρια [✓] 1
Προσοσόρες [ ] 2
Εκπαίδευση [ ] 3
Τηλεόραση [ ] 4
Ραδιόφωνο [ ] 5
Εφημερίδες [ ] 6
Συγκεντρώσεις [ ] 7

Α

Α1. Έχεις κοινωνικές σχέσεις με άλλους εργαζόμενους της επιχείρησης που δουλεύεις έξω από το χώρο δουλειάς

ΝΑΙ ☑ 1. Αν ΝΑΙ

ΟΧΙ ☐ 2.

Α2. Με κόσους

ένα ☐ 1.

δύο ☐ 2.

περισσότερους ☑ 3.

Α3. Κουβεντιάζεις με άλλους εργαζόμενους

ΠΑΝΤΑ ☑ 1. ΣΠΑΝΙΑ ☐ 3.

ΣΥΧΝΑ ☐ 2. ΠΟΤΕ ☐ 4.

Α4. Μπορείς να εκφραστείς ελεύθερα στο ΣΩΜΑΤΕΙΟ σου

ΓΕΝΙΚΑ ΝΑΙ ☑ 1.

ΟΧΙ ☐ 2.

Για τις συνθήκες εργασίας ΝΑΙ ☑ 1.

ΟΧΙ ☐ 2.

Α5. Στην επιτροπή υγιεινής και ασφάλειας μπορείς να εκφραστείς ελεύθερα

ΓΕΝΙΚΑ ΝΑΙ ☑ 1.

ΟΧΙ ☐ 2.

Για τις συνθήκες εργασίας ΝΑΙ ☑ 1.

☐ 2.

Α6. Στην επιθεώρηση εργασίας μπορείς να εκφραστείς ελεύθερα

Γενικά.....ΝΑΙ ☐ 1.

ΟΧΙ ☑ 2. (Δεν έχω πάει – εντάξει)

Για τις συνθήκες εργασίας ΝΑΙ ☐ 1.

ΟΧΙ ☑ 2.

Εντάξει ξη: Το δωρεάν βάι ΟΧΙ

Α7. Στον προϊστάμενό σου μπορείς να εκφραστείς ελεύθερα

Γενικά.....ΝΑΙ ☑ 1.

ΟΧΙ ☐ 2.

Για τις συνθήκες εργασίας ΝΑΙ ☑ 1.

ΟΧΙ ☐ 2.

Α8.Στη Διεύθυνση μπορείς να εφαρμοστείς ελεύθερα

Γενικά.....	ΝΑΙ	1.
	ΟΧΙ	2. ✓
Για τις συνθήκες εργασίας	ΝΑΙ	1.
	ΟΧΙ	2. ✓

Α9.Εαν νέος εργαζόμενος(η)είχες κάποια ενημέρωση για τις συνθήκες εργασίας και την πρόληψη ατυχημάτων,όταν προσλήφθηκες σ'αυτό το χώρο εργασίας

ΝΑΙ	✓	1.
ΟΧΙ		2.

Αν ΝΑΙ

Αν ΟΧΙ πήγαινε στη Α14

Α10. Ανάφερε το είδος της ενημέρωσης

* Προσωπική συνέντευξη		1.
* Σεμινάριο		2.
* Αλλο	✓	3.

Α11.Υπήρξε αρκετή αυτή η ενημέρωση

ΝΑΙ	✓	1.
ΟΧΙ		2.

Α12. Ενημέρωση από :

Τι θα πρότεινες για την εκπαίδευση των νέων εργαζομένων σε ότι αφορά συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας. (Μέχρι τρεις απαντήσεις)

Εργοδότη		1.	* Τεχνικό ασφαλείας		4.
Σωματείο	✓	2.	* Υποχρεωτικό σεμινάριο	✓	5.
Γιατρό εργασίας		3.	* Αλλο ..... (ναγραφεί)		6.

Α13.Ανάφερε τους φορείς Δημόσιου και ιδιωτικού τομέα,που κατά τη γνώμη σου θα έπρεπε να συμμετέχουν στην ενημέρωση των εργαζομένων (Μέχρι τρεις απαντήσεις)

Υπ.Εργασίας		1.
Γ.Σ.Ε.Ε	✓	2.
ΕΛΚΕΠΑ		3.
ΕΚ-ΟΜΟΣΠΟΝΔ.		4.
ΑΛΛΟΙ.....		5.

Α14.Γνωρίζεις την έναρξη του θεσμού του ανθυγιεινού επιδόματος

ΓΝ... [✓] 1. Αν ΓΝ

ΔΕΝ ΓΝ.. [ ] 2.

Αν ΔΕΝ ΓΝ ——→ Α16

Συμφωνείς ΝΑΙ [✓] 1.

ΟΧΙ [ ] 2.

Α15.Προτιμάς την καταβολή επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας ή .. (Μέχρι τρεις απαντήσεις)

Ανάλογη μείωση του χρόνου εργασίας	[ ] 1.
Επέκταση ετήσιας άδειας	[ ] 2.
Αυξημένη ιατρική παρακολούθηση	[ ] 3.
Καλλιτέρευση συνθηκών εργασίας	[✓] 4.
Επίδομα ανθυγιεινότητας	[ ] 5.

Α16.Σου αρκεί ο ελεύθερος χρόνος σου για ξεκούραση ώστε να αποδίδεις καλύτερα στην εργασία σου

ΝΑΙ [✓] 1.

ΟΧΙ [ ] 2.

Α17.Που διασκεδάζεις (Μέχρι τρεις απαντήσεις)

Μπουζούκια	[ ] 1.	Κινηματογράφο	[ ] 5.
Ταβέρνες	[ ] 2.	Μπαρ	[ ] 6.
Καφετέριες	[ ] 3.	Πουθενά	[✓] 7.
Θέατρο	[ ] 4.		

Α18.Σε ποιές πολιτιστικές δραστηριότητες συμμετέχεις (Μέχρι τρεις απαντήσεις)

Θέατρο	[ ] 1.	Πολιτιστικοί σύλλογοι	[ ] 4.
Κινηματογράφος	[ ] 2.	Αθλητικοί σύλλογοι	[ ] 5.
καμμία	[✓] 3.	άλλο..... (να γραφεί)	[ ] 6.

Α19. Πιστεύεις ότι σου αρκεί ο ελεύθερος χρόνος που έχεις ΝΑΙ [✓] 1. ΟΧΙ [ ] 2.

Α20. Πιστεύεις ότι η αύξηση του ελεύθερου χρόνου σου θα έχει θετικές επιπτώσεις στις σχέσεις σου με(παιδιά,σύζυγο κ.λ.π) ΝΑΙ [✓] 1. ΟΧΙ [ ] 2.

Α21.Δουλεύεις με βάρδια

ΝΑΙ [ ] 1.
Αν ΝΑΙ

ΟΧΙ [√] 2.

Ανάφερε αν από την εργασία σου σε βάρδια σου δημιουργούνται προβλήματα
(Μέχρι τρεις απαντήσεις)

Ψυχολογικά [ ] 1. Κοινωνικά [ ] 3.
Πολιτιστικά [ ] 2. Βιολογικά [ ] 4.
Άλλα..... [ ] 5. Κανένα [ ] 6.
(να γραφούν)

Α22.Πόσο χρόνο χρειάζεσαι για να προσέλθεις στην εργασία σου και να επιστρέψεις στο σπίτι σου (..Αθροιστικά..)

-λιγότερο από 1 ώρα [√] 1.
-1 με 2 ώρες [ ] 2.
-2 με 3 ώρες [ ] 3.
-περισσότερες από 3 ώρες [ ] 4.

Β

Β1. Γνωρίζεις την ύπαρξη κινδύνων εργατικού ατυχήματος στο εργοστάσιό σου

ΓΝ [√] 1.
ΔΕΝ ΓΝ [ ] 2.

Β2. Έχεις πάρει τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή του εργατικού ατυχήματος

ΝΑΙ [√] 1. → Β5
Αν ΟΧΙ
ΟΧΙ [ ] 2.

Β3. Έχεις ζητήσει να προβλέψουν άλλοι τι'αυτό

ΝΑΙ [ ] 1.
Αν ΝΑΙ
ΟΧΙ [ ] 2.

Β4. Από ποιούς το έχεις ζητήσει ..... Σωματείο [ ] 1. Εργοδοσία [ ] 3.
..... Ε.Α.Υ.Ε [ ] 2. Επιθεώρηση εργασίας [ ] 4.

Β5. Γνωρίζεις αν έχουν συμβεί εργατικά ατυχήματα στο εργαστήριο τα 4 τελευταία χρόνια (Ομαδικά και Ατομικά)
ΓΝ [✓] 1.
ΔΕΝ ΓΝ [ ] 2.
Αν ΓΝ

Β6. Πόσα συνέβησαν τον τελευταίο χρόνο: ένα [ ] 1, δύο [ ] 2, τρία [ ] 3, περισσότερα [✓] 4, ΔΓ [ ] 5, κανένα [ ] 6 → Β8

Β7. Πόσα από αυτά ήταν: Θανατηφόρα [ ] 1, Σοβαρά [ ] 2, Ελαφρά [3] 3
* Στα τετράγωνα θα μπουν αριθμοί
(Μέχρι τρεις απαντήσεις)

Β8. Σε περίπτωση σοβαρού εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας προτιμάς
--Συνταξιοδότηση του καθόντος [✓] 1.
--Επανένταξη στη παραγωγή [ ] 2.

Ζ

Ζ1. Θεωρείς ότι το εργασιακό σου περιβάλλον παίζει κάποιο ρόλο
1 Στη πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων: ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [ ] 2.
2 Στη ψυχολογική κατάσταση των εργαζομένων: ΝΑΙ [✓] 1. ΟΧΙ [ ] 2.
3 Στη βελτίωση της παραγωγικότητας: ΝΑΙ [ ] 1 ΟΧΙ [ ] 2.
Αν ΝΑΙ

Ζ2. Προτείνεις αλλαγές ..... Υδραυλικές ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [ ] 2.
(Μέχρι πέντε απαντήσεις)... Ηλεκρ/κές ΝΑΙ [✓] 1. ΟΧΙ [ ] 2.
.....Οικοδομικές ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [ ] 2.
...Στο χρώμα των τοίχων ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [ ] 2.
... Στη κάλυψη με χράσινο ΝΑΙ [✓] 1. ΟΧΙ [ ] 2.

Η

Η1. Γνωρίζεις πόσα κυβικά μέτρα αέρα χρέιαζει να αναλογούν σε κάθε απασχολούμενο	ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ		ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ			
			ΚΑΛΑ	ΚΕΤΡΙΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΓ
	ΓΝ [ ] 1. ΔΓ [✓] 2		[ ] 1.	[ ] 2.	[ ] 3.	[✓] 4

ΚΑΛΑ ΚΕΥΡΙΑ ΚΑΘΟΛΟΥ ΔΓ

Η2. Γνωρίζεις ποιά πρέπει να είναι η ταχύτητα του αέρα μέσα στο χώρο δουλειάς για να είναι επαρκής ο εαερισμός του — ΓΝ [ ] 1.ΔΓ [√] 2 | [ ] 1. [√] 2. [ ] 3. [ ] 4

Η3. Γνωρίζεις τη θερμοκρασία στην οποία πρέπει να εργάζεσαι — ΓΝ [ ] 1.ΔΓ [√] 2 | [ ] 1. [√] 2. [ ] 3. [ ] 4

Η4. Γνωρίζεις το βαθμό υγρασίας στην οποία πρέπει να εργάζεσαι — ΓΝ [ ] 1.ΔΓ [√] 2 | [ ] 1. [ ] 2. [ ] 3. [√] 4

Η5. Γνωρίζεις σε πόσα ντεσιμπέλ πρέπει να εργάζεσαι — ΓΝ [ ] 1.ΔΓ [√] 2 | [ ] 1. [ ] 2. [ ] 3. [√] 4

Η6. Γνωρίζεις σε πόσα ντεσιμπέλ και σε πόσο χρονικό διάστημα μπορεί να παραμείνει εκτεθειμένος ο ανθρώπινος οργανισμός — ΓΝ [ ] 1.ΔΓ [√] 2 | [ ] 1. [ ] 2. [ ] 3. [√] 4

Η7 .Γνωρίζεις την έννοια του φυτισμού στην οποία πρέπει να εργάζεσαι — ΓΝ [√] 1.ΔΓ [ ] 2 | [ ] 1. [√] 2. [ ] 3. [ ] 4

Η8. Κάνεις χρήση εργαλείων που δημιουργούν κραδασμούς — ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [√] 2.

Η9 .Γνωρίζεις τις επιπτώσεις των κραδασμών στην υγεία σου — ΓΝ [√] 1. ΔΓ [ ] 2.

Η10.Γίνεται χρήση ραδιενέργειας στο χώρο της δουλειάς σου — ΝΑΙ [√] 1. ΟΧΙ [ ] 2.Α.Γ [ ] 3.

Αν ΝΑΙ

Η11.Υπάρχουν προληπτικά μέτρα — ΝΑΙ [√] 1. ΟΧΙ [ ] 2.Α.Γ [ ] 3.

Αν ΝΑΙ → Η13

Η12.Ποιά μέτρα υπάρχουν (Μέχρι τρεις απαντήσεις)
Μετρητής [ ] 1.
Απομάκρυνση των εργαζομένων [√] 2.
Σήμανση [ ] 3.

Π13.Εκλέονται ρυπογόνοι παράγοντες από τη λειτουργία του εργοστασίου
(μέχρι δύο απαντήσεις)

*Στον περιβάλλοντα χώρο ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [ ] 2

*Στον άμεσο χώρο δουλειάς ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [ ] 2

Δεν γνωρίζω

Π14.Οι ρυπογόνες ουσίες σε ποιά μορφή υπάρχουν
(μέχρι 4 απαντήσεις)

.....Σκόνη [√] 1.

.....Ίνες [ ] 2.

.....Υγρή [ ] 3.

.....Αέρια [√] 4.

Π15.Πετρόφυσις κότε έγινεν

Λιγότερο από χρόνο [ ] 1.

Μέχρι ένα χρόνο [ ] 2.

Περισσότερο από χρόνο [ ] 3.

Δεν γνωρίζω [√] 4.

Π16.Γνωρίζεις τη σύσταση αυτών των ρυπογόνων ουσιών

ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [√] 2.

Π17.Χρησιμοποιείς κατάλληλα μέσα για να προστατευτείς

ΠΑΝΤΑ	ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ	ΚΑΘΟΛΟΥ
[ ]	[√]	[ ]
1	2	3

Π18.Ποιά είναι αυτά :
(Μέχρι τρεις απαντήσεις)

* Ατομικά μέσα προστασίας ..... [√] 1.
Μάσκα, ωτασπίδες, άρβυλα, γάντια κ.λ.π)

* Μηχανικά μέσα προστασίας ..... [ ] 2.
(εξαερισμός, κιγκλιδώματα κ.λ.π)

* Ιατρικά μέσα προστασίας ..... [ ] 3.
(καθαρισμός δακτύλων από λάδια κ.λ.π)

Η19.Κατοί από τους κατωτέρω φορείς ασχολούνται με τα προβλήματα συνθηκών εργασίας

(Μέχρι δέκα απαντήσεις)

*Υπ.Εργασίας	✓ 1.	*ΙΚΑ	6.
* Δημόσιατος	2.	*ΣΕΒ	7.
*Ομοσπονδίες	3.	*ΓΣΕΕ	8.
*Γ.Σ.Ε.Β.Ε	✓ 4.	*ΣΕΕΙ	9.
*Υπ.Βιομ/ίας	5.	*ΑΑΑΟΣ	10.

Φ

Η1.Είστε σε πρωτοσκαλιστήν κατά τα δύο ΣΗΜΑΤΑ

ΣΩΣΤΑ 1. ΛΑΘΟΣ ✓ 2.

ΣΩΣΤΑ 1. ΛΑΘΟΣ ✓ 2.

Ω

Ω1.Εγείς δουλέψει σε: Άλλο ναυπηγείο 1.

Αλλη συναινη/νία 2.

Στον ΗΦΑΙΣΤΟ 3.

ΣΤΗ ΒΙΑΜΑΞ 4.

ΣΤΗΝ Β.Α.Β 5.

ΟΧΙ ✓ 6.

Ω2.Γνωρίζεις κάποιον συνάδελφό σου που να έχει δουλέψει στον ΗΦΑΙΣΤΟ ή ΣΤΗ ΒΙΑΜΑΞ

ΗΦΑΙΣΤΟ 1.

ΒΙΑΜΑΞ 2.

ΟΧΙ ✓ 3.

ΕΙΔΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΑΥΠΗΓΟΕΠΙΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Θ

Θ1. Γνωρίζεις τα προεδρικά διατάγματα 190/85 και 70/1991 που προσδιορίζουν τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων σε ναυπηγικές εργασίες

ΜΕΤΡΙΑ [ ] 1 ΚΑΛΑ [ ] 2 ΚΑΘΟΛΟΥ [✓] 3

Θ2. Γνωρίζεις αν γίνονται έλεγχοι για την ύπαρξη βλαβερών ουσιών(σκόνη, ίνες,καπνός κ.λ.π) στο εργασιακό σου περιβάλλον

ΓΝ [✓] 1. ΔΕΝ ΓΝ [ ] 2.

Αν ΓΝ

Θ3. Γνωρίζεις αν οι έλεγχοι αυτοί καταγράφονται σε κάποια

ΓΝ [ ] 1. ΔΕΝ ΓΝ [✓] 2.

Ι

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΚΛΕΙΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ

	ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ		ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΚΑΛΑ	ΜΕΤ.	ΚΑΘ.	ΑΓ
Ι1. Γνωρίζεις αν θα πρέπει να έχουν γίνει ιατρικές εξετάσεις σε όσους εργάζονται σε κλειστούς χώρους	ΓΝ [✓] 1.	ΔΓ [ ] 2.	[ ] 1	[✓] 2	[ ] 3	[ ] 4
	Αν ΓΝ					
Ποιές εξετάσεις (Μέχρι τρεις απαντήσεις) στο αναπνευστικό σύστημα	[✓] 1.		[ ] 1	[✓] 2	[ ] 3	[ ] 4
στο καρδιαγγειακό "	[ ] 2.		1	2	3	4
άλλες	[ ] 3.					
Ι2. Γνωρίζεις αν θα πρέπει να υπάρχει χειροκοπτικό από χυμικό	ΓΝ [✓] 1.	ΔΓ [ ] 2.	[ ] 1	[ ] 2	[ ] 3	[✓] 4
			1	2	3	4
Ι3. Γνωρίζεις αν πρέπει να υπάρχει κατάλληλος εξαερισμός	ΓΝ [✓] 1.	ΔΓ [ ] 2.	[ ] 1	[ ] 2	[ ] 3	[✓] 4
			1	2	3	4
Ι4. Γνωρίζεις αν πρέπει να υπάρχουν δύο(2) δίοδοι διαφυγής	ΓΝ [✓] 1.	ΔΓ [ ] 2.	[ ] 1	[ ] 2	[ ] 3	[✓] 4
			1	2	3	4
Ι5. Γνωρίζεις τα ατομικά μέσα προστασίας που απαιτούνται(όπως ασφάλειας,γυαλιά,γάντια υποδήματα ασφάλειας,αναπνευστικές συσκευές κ.λ.π)	ΓΝ [✓] 1.	ΔΓ [ ] 2.	[ ] 1	[✓] 2	[ ] 3	[ ] 4
			1	2	3	4

Γνωρίζεις αν,

Ι6.σε χώρους με εύφλεκτους ατμούς και αέρια χρέπει να χρησιμοποιούνται και να επιτρέπεται

					ΚΑΛΑ	ΜΕΤ.ΚΑΘ.	ΔΓ
*αναπνευστική συσκευή	ΓΝ ✓	1.	ΔΓ	2		✓	
*γυμνή φλόγα	ΓΝ	1.	ΔΓ ✓	2	1	2	3	4
*υποδήματα με καρφιά	ΓΝ	1.	ΔΓ ✓	2			
*εργαλεία που δεν είναι γειωμένα	ΓΝ	1.	ΔΓ ✓	2	Μια γενική γνώμη για όλα		
*το κάπνισμα	ΓΝ ✓	1.	ΔΓ	2			

Γνωρίζεις ότι,

Ι7.σε διϋθμενα και δεξαμενές ζυγοστάθμισης πρέπει να γίνεται η εργασία από:

(Μέχρι δύο απαντήσεις)

*1 άτομο		1.
*2 άτομα	✓	2.
*περισσότερα	✓	3.
*Δεν γνωρίζω		4.

Γνωρίζεις αν θα πρέπει

Ι8.σε διϋθμενα και δεξαμενές ζυγοστάθμισης να εκκινείται κατάλληλα η εργασία από άτομο εκτός του χώρου εργασίας

ΓΝ ✓ 1. ΔΓ 2.

ΚΑΛΑ	ΜΕΤ.ΚΑΘ.	ΔΓ
		✓
1	2	3	4

Γνωρίζεις αν,

Ι9.για τις εργασίες εν θερμά θα πρέπει:

(α)Διατηρείται κοντά στις θέσεις εργασίας ικανός αριθμός πυροσβεστήρων

ΓΝ ✓ 1. ΔΓ 2.

1	2	3	4
			✓

(β)Υπάρχει ένας,τουλάχιστο,εργαζόμενος που να γνωρίζει τη χρήση των πυροσβεστήρων

ΓΝ ✓ 1. ΔΓ 2.

1	2	3	4
			✓

Κ

Κ1.Χρησιμοποιείς επικίνδυνα υλικά κατά την εργασία σου

ΝΑΙ 1. ΟΧΙ ✓ 2. Δ.Γ 3.

*ΝΑΙ

Κ2.Σου έχει γίνει γι'αυτά τα υλικά ενημέρωση

ΝΑΙ 1. ΟΧΙ 2.

Κ3.Θεωρείς ότι τα μέτρα που έχουν παρθεί για την αντιμετώπιση των επικτάσεων στην υγεία σου,από τα επικίνδυνα υλικά, είναι επαρκή

ΝΑΙ 1. ΟΧΙ 2. Δ.Γ 3.

Α

Α1.Με τον τρόπο που γίνεται ο χρωματισμός (θερμασμός,ρολλά,κινέλα κ.λ.π)θεωρείς ότι επιρεάζεται ο εργαζόμενος από :

*Χημικούς καράγοντες ΝΑΙ ✓ 1. ΟΧΙ 2.

*Μηχανικούς (κινδύνους ατυχήματος) ΝΑΙ ✓ 1. ΟΧΙ 2.

Κ

Κ1.Εχτά τις εργασίες καθαρισμού σε δεξαμενές καυσίμων και δεξαμενές καυσίμου κινητήρα αφαιρούνται όλα τα υπολείμματα

ΝΑΙ [√] 1. ΟΧΙ [ ] 2.Α.Γ [ ] 3.

Μ

Μ1.Για τα ιξώδη :

(α) Παρέχουν ασφάλεια τα ιξώδη που χρησιμοποιείς

ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [ ] 2.Α.Γ [ ] 3.

(β) έναν πόσες χρόνη ιξώδων αίρνεις τα παράλληλα μέτρα

(γ) Πάνω από πόσα μέτρα επιτρέπεται η χρόνη ιξώδων

(Μέχρι τρεις απαντήσεις)

ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [ ] 2.

*1 μέτρο [ ] 1.

*2 μέτρα [ ] 2.

*3 μέτρα [ ] 3.

* Α.Γ [√] 4.

(δ) Καταστρέφονται τα ιξώδη από

εξειδικευμένα άτομα

ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [ ] 2.Α.Γ [ ] 3.

Ξ

Ξ1.Εχεις εργασθεί στην αμοβολή

ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [√] 2.

Ξ2.Υπάρχουν δυνατότητες βελτίωσης

(α)των συνθηκών εργασίας στην αμμοβολή γενικά

ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [√] 2.

(β)των μηχανημάτων που χρησιμοποιείς

ΝΑΙ [ ] 1. ΟΧΙ [√] 2.

Αν ΝΑΙ είτε στο ένα είτε στα δύο

Από ποιούς μπορεί να γίνει αυτή η βελτίωση

*εργαζόμενους ΝΑΙ [ ] 1.ΟΧΙ [ ] 2.

*Διοίκηση ΝΑΙ [ ] 1.ΟΧΙ [ ] 2.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ Μ. ΠΕΤΡΟΥΤΣΟΥ • Α. ΑΝΔΡΙΤΣΑΚΗ

Εργάτες: Οι κομμένοι της TV

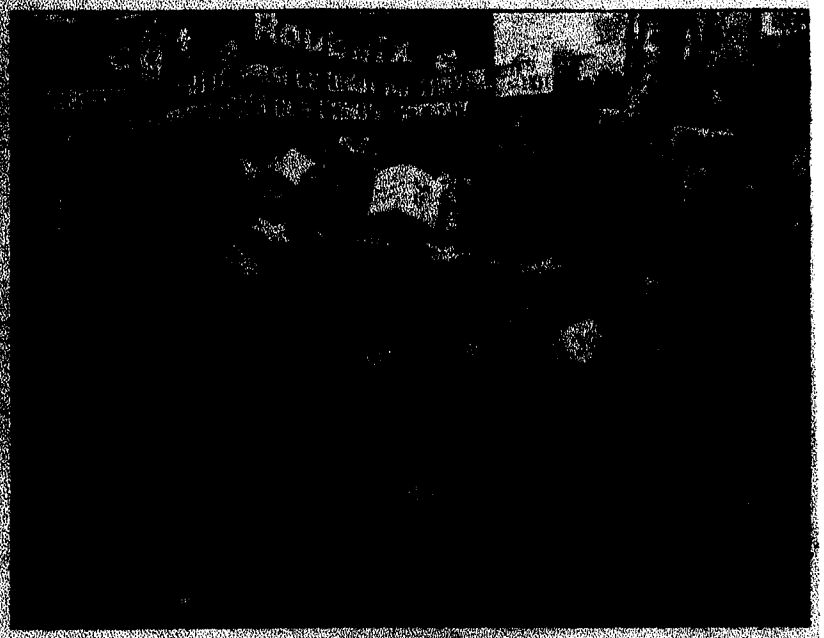

Ενα άρθρο δύο Γάλλων δημοσιογράφων έρχεται να φωτίσει τη «σκοτεινή» σχέση της τηλεόρασης με το εργατικό κίνημα

Λαμπρή, είναι χρυχή. Σχολή να δούμε στη σε λεωφόρο άλλες «σχολικές» εποχές, όπως αυτές αν διαβάζουμε και θεματικών κινηματογράφων (άλεκτρα δράμας): Πόσες «εργατικές» ειδήσεις παίρνει, τι ρεπορτάζ παρακολουθούμε για την ανεργία, τα άλλα εργατικά προβλήματα; Εξαιρούνται φυσικά τα μεμονωμένα περιπτωτικά και τα «πορεμένα» εξοβλιμένων απεργιακών, που μετά δίδονται εν είδει έρευνας με ανθρωποκεντρικό όρος καραμπάμπα, ποινή οδηγητικής καταδίωξης και δρόμος θεάματος. Όμως πληροφορίας δεν μας τηρούν αυτές οι λίγες φίλες και επαναλαμβανόμενες εικόνες των τελευταίων χρόνων.

Διαβάζοντας ένα κείμενο δύο Γάλλων δημοσιογράφων στο περιοδικό «Αριστερά» -γαλλική ελληνική έκδοση σε συνεργασία με το «Le Monde Diplomatique»- η απορία εντείνεται. Ενδιαφέρονται το ίδιο γράφουν οι **Gilles Balbastre** και **Joelle Stichel**. Ο πρώτος υπήρξε και αντιπρόεδρος της France 2 στο (δημόσιο) γαλλικό Βορρά. Ο τίτλος του κειμένου χαρακτηριστικός: «Το εργατικό κίνημα αποβάλλεται από την τηλεόραση».

Τι μεγάθη βεβαια είναι διαφορετικά. Το ανησυχητικό όμως δι νόλογο. Στη Γαλλία, ανάμεσα σε δύο εκλογές, ο αριθμός των εργατών ανέρχεται σε εφτά εκ. περίπου, δηλαδή το 27% του ενεργού πληθυσμού! Ομως, «εδώ και μερικά χρόνια η τηλεόραση δείχνει μια "εργαζομένη Γαλλία", από την οποία η βιομηχανική παραγωγή έχει εξαφανιστεί. Στη μακρά οθόνη υπάρχουν μόνο ο δημόσιος τομέας και οι υπηρεσίες. Φαίνεται πως οι εργάτες που εργάζονται στις αλυσίδες παραγωγής των αυτοκινητοβιομηχανιών και οι εργαζόμενοι στις βιομηχανίες παραγωγής και μεταποίησης τροφίμων έχουν εξαφανιστεί.

«Παράδειγμα: Το 1993, η πλειοψηφούσα τον γαλλικό Βορρά σια τομπρσία Παν-ντε-Κολέ είχαν εξαφανίσει χιλιάδες θέσεις εργασίας. Η France 2 δεν αναφέρθηκε στο γεγονός ούτε μια φορά.

«Η ακτινογραφία της τηλεοπτικής πληροφόρησης αποκαλυπτικά: "Κάθε μήνα ανακοινώνεται ο αριθμός των φόρτων, πλήρως με τρόπο που απογυμνώνεται από την κοινωνική του σημασία και από τις ανθρώπινες δράσεις που εξετάζει το φαινόμενο. Στην καλύτερη περίπτωση δίνεται πρόσχαρα, για την περίπτωση ενός μονάχικου ανέργου, γεγονότα διαστικά, αποκομμένο από μια αρνητικά προγραμματισμένη και εργαστηριακά να εκλιπαρεί για μιχουλά.

«Ο απρόσωπος εντυπωσιασμός λειτουργεί για τις ανάδυτες και τις πιθανές των δεκτών του χαρακτηρίσεις και διδάσκεται τα πάντα για τους "νόμους της αγοράς". Η εκτεταμένη παρουσία του χωρίς την ανθρώπινη ιδιότητα της τα πάντα εμβαίνουν σ' έναν εξαπλασμένο Παράδεισο, ο οποίος διέπεται από μεταφυσικούς ατεβόν νόμους. Έτσι, το κοινωνικό μεγάλο αφήνεται δικαιολογία φυσικής καταστροφής και εν τέλει αφήνει λόγο.

«Πέρα περιθώρια: Το 1994 ένα διεπιστημονικό εργαστήριο Αλμπιτιάν διαδέχεται (ανάγνωση: διδάσκει στον μεταπτυχιακό) ξανά εργατική σύγκρουση. Για περισσότερες από 15 μέρες η πλειονότητα των 600 εργαζομένων απεργεί απομένει ο ξένη των προσοχών. Οι ειδησεις ειδήσεις σταθμοί δεν ασχολούνται. Η France 2 και η TF 1 δεν λένε κουβέντα. Λίγοι χιλιόμετρα, όμως η πρώτη ειδησεις κοινωνικής αντιπαράθεσης της το ρεπορτάζ τους δεν μεταδοθηκε ποτέ». Προσωρινόν στον αιώνα γραφή, μιλώνας για «γραφικά», φολκλορική αντιμετώπιση. Αναφέρονται στην καθημερινή εκπομπή του TF1: Βιβασίς ημέρας και μετά εκτενή ρεπορτάζ για την παραδοσιακή Γαλλία που (όμως) δεν δικαιώνει. «Πανχαπάθεια, πολιτισμική περιφρόνηση και εθνοκεντρικό βλέμμα είναι οι τρόποι προσέγγισης που επιφυλάσσονται σε αυτή την ιδέα "αυθεντική" Γαλλία», λένε.

«Αλλά η εικόνα των ΜΜΕ για τα λαϊκά στρώματα είναι και στιγματοποιητική», συμπληρώνουν. «Το Νοεμβρίο του '93, στην περιφέρεια του γαλλικού Βορρά 100 άτομα δηλητηριάστηκαν με μονοξείδιο του άνθρακα. Ενας από τους αρχιφυντικίες της France 2 μας ζητάει να βρούμε μια οικογένεια που να ζει κάτω από δύσκολες συνθήκες μέσα σε ανθυγιεινές εργατικές κατοικίες και να κάνουμε το ρεπορτάζ της. Δεν διστάζει να μας ανοιχτοεί "να τη φουσκώσουμε λίγο ως προς τις συνθήκες εξαθλίωσης"».

Ταυτόχρονα, «ξεκλωβισμένη σ' έναν φαύλο κύκλο ταχύτητας και ανταγωνισμού, η δουλειά των δημοσιογράφων γίνεται ολοένα και πιο πρόχειρη, τα ρεπορτάζ ολοένα και πιο ουσιαστικά: από τα 2,5 λεπτά που ήταν η μέση διάρκεια του ρεπορτάζ πριν από έξι χρόνια, σήμερα έχουμε πέσει στα 1,5 λεπτό. Η απώλεια αυτή ενός λεπτού επιτείνει τον κατακερματισμό της πληροφορίας, δίνει βάρος στην εντυπωσιακή εικόνα και γελοιοποιεί το λόγο των συνεντευξιαζομένων, μειοκοβοντάς τον.

«Και όταν, παρ' όλα αυτά, ο δημοσιογράφος προσπαθεί να αποδώσει την πολυπλοκότητα της πραγματικότητας διακινδυνεύει ν' ακούσει την παρατήρηση: "Σ' ένα τηλεοπτικό θέμα πρέπει να υπάρχει μία ιδέα, όχι δύο". Αν επιμένει, διατρέχει τον κίνδυνο να μη δημοσιευθεί το ρεπορτάζ του και η επιμονή του μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τα σταδιοδρομία του».

Με άλλα λόγια, η αποκλειστική προκαλεί σπον αποπροσανατολισμό, η είδηση γίνεται story, ο αποπροσανατολισμός έχει πάρει τη θέση της πληροφόρησης. Το χειρότερο: υπάρχει μόνο μια μπάλα. Ενα πρότυπο διαχείρισης (και) της πληροφόρησης.

ΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ, Τεκμήριο 1
:ΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ", 10/5/99

ΚΩΣΤΑΣ ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Ταξίαρχος, διευθυντής της Διεύθυνσης Πληροφορικής του ΓΕΣ

20 μέρες άδεια στους φαντάρους χάκερ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
Στον ΓΙΑΝΝΗ ΜΠΟΓΙΟΠΟΥΛΟ

Η λέξη «ποντίκι» στον Ελληνικό Χαρτο για πολλά χρόνια υπήρξε ένας προσβλητικός χαρακτηρισμός του νεοσύλλεκτου φαντάρου. Σήμερα, όμως, είναι ένα πολλαπλό σήμα για τον καθένα από τους δύο χώρους στον οποίο υπάγεται: Ερευνα Πληροφορικής και της Διεύθυνσης Πληροφορικής του Γενικού Επιτελείου Χαρτών (ΔΕΠΛΗ ΓΕΣ). Ο διευθυντής της ΔΕΠΛΗ, ταξίαρχος Κώστας Γεροκωστόπουλος, μίλησε αποκλειστικά στο Infotech για τη δύναμη των υπολογιστών και των δικτύων στην άμυνα, για το μέλλον του πολέμου και για φαντάρους χάκερ που ο σκοπός είναι στον κυβερνοχώρο και επιβραβεύονται με άδειες.

Ταξίαρχε, ας μιλήσουμε πρώτα για τη θεωρία του πολέμου πληροφοριών και του κυβερνοπόλεμου.

Αυτά αποτελούν τμήματα μιας γενικότερης στρατηγικής θεώρησης. Μιλάμε για πληροφορίες. Μέσα στις επιχειρήσεις αυτές είναι οι καταστροφές υπάρξεως και αμυνας, οι καταστροφές χάκερ και άλλα ανάλογα. Επιχειρήσεις πληροφοριών υπήρχαν ανέκαθεν. Είχε γράψει γι' αυτές ο αρχαίος Κινέζος θεωρητικός Σουν Τζου αναφερόμενος μιλούσε την «τριχιά του πολέμου». Αποκτώντας σωστή την τριχιά και αποκτώντας ακριβή γνώση για τον αντίπαλο και τον εαυτό σας οδηγείται στη νίκη. Αυτή πληροφορία είναι μια διαρκής για το λεγόμενο Πεντάγωνο. Πολλοί λαοί η βασική πληροφορία που χρειάζονται είναι η ανάλυση κρίσεων, αυτοματοποιημένα συστήματα για πάρα πολλές χρόνια και φυσικά στη σύγχρονη εποχή για χρησιμοποιούμε μεσα υποστήριξης στη λήψη αποφάσεων, εργαλεία χειρισμού

ΡΑΔΙΟ - ΕΝΩΣΗ

... έδρα του σταθμού ...

ΡΑΔΙΟ ΕΝΩΣΗ 97.3 FM STEREO
ΝΗΡΕΩΣ 58 32003 ΠΑΡΑΛΙΑ ΔΙΣΤΟΜΟΥ - ΒΟΙΩΤΙΑ
Τηλ. (0267) 41311 FAX (0267) 41310

... ιδιοκτησία ...

Ο σταθμός ανήκει στους 1600 εργαζόμενους μέλη του σωματείου ΕΝΩΣΗ στην εταιρεία ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

... εμβέλεια ραδιοφωνικού σταθμού ...

Μας ακούνε σ' όλη τη Βοιωτία, Φωκίδα, τμήματα νομών Αχαίας, Φθιωτιδος, Εύβοίας και γενικά σ' όλα τα παράλια του Κορινθιακού κόλπου.

... τεχνικές προδιαγραφές ...

Η ισχύς του σταθμού είναι 2.5 KW και εκπέμπουμε στερεοφωνικά στη συχνότητα των 973 μεγακύκλων.
Η κεραία του σταθμού είναι τοποθετημένη σε υψόμετρο 1800μ. παρέχοντάς του τη δυνατότητα να έχει το πλεονέκτημα μεγαλύτερης εμβέλειας και καλής απόδοσης.

... στούντιο ...

Το ΡΑΔΙΟ ΕΝΩΣΗ εκτός του άριστου πομπού, διαθέτει τον πλέον σύγχρονο εξοπλισμό με τα τελειότερα μηχανήματα στα στούντιο εκπομπής, προεργασίας και παραγωγης διαφημιστικών μηνυμάτων.

... το πρόγραμμα ...

Κατά τη διάρκεια λειτουργίας ο σταθμός μας απέκτησε μιά μεγάλη ακροαματικότητα που στηρίχθηκε στο άριστο προσωπικό που διαθέτει, στους 1600 ακροατές εργαζόμενους μέλη του σωματείου ΕΝΩΣΗ, στην αντικειμενική ενημέρωση, στα εξαιρετικά του μουσικά προγράμματα και ρεπορτάζ.

ΡΑΔΙΟ ΕΝΩΣΗ 97.3 FM STEREO • ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
• ΝΗΡΕΩΣ 58 32 003 ΠΑΡΑΛΙΑ ΔΙΣΤΟΜΟΥ, ΒΟΙΩΤΙΑ ΤΗΛ. (0267) 41 311 FAX (0267) 41 310 •

Κατανομή κοινού ανά φύλο	
Γυναίκες	42%
Άνδρες	58%
Σύνολο	100%

Κατανομή κοινού ανά ηλικία	
18-24	31%
25-34	42%
35-44	16%
45-54	7%
55-70	4%
Σύνολο	100%

Κατανομή κοινού ανά μορφωτικό επίπεδο	
Κατώτερη	20%
Μέση	57%
Ανώτερη	23%
Σύνολο	100%

Κατανομή κοινού ανά οικογενειακή κατάσταση	
Άγαμος	48%
Έγγαμος	52%
Σύνολο	100%

Κατανομή κοινού ανά απασχόληση	
Εργαζόμενοι	75%
Άνεργοι	5%
Μαθητές / Φοιτητές	12%
Οικιακά	8%
Σύνολο	100%

Κατανομή κοινού ανά χώρο ακρόασης	
Εργασιακός	0,24
Σπίτι	0,58
Αυτοκίνητο	0,18
Σύνολο	100%

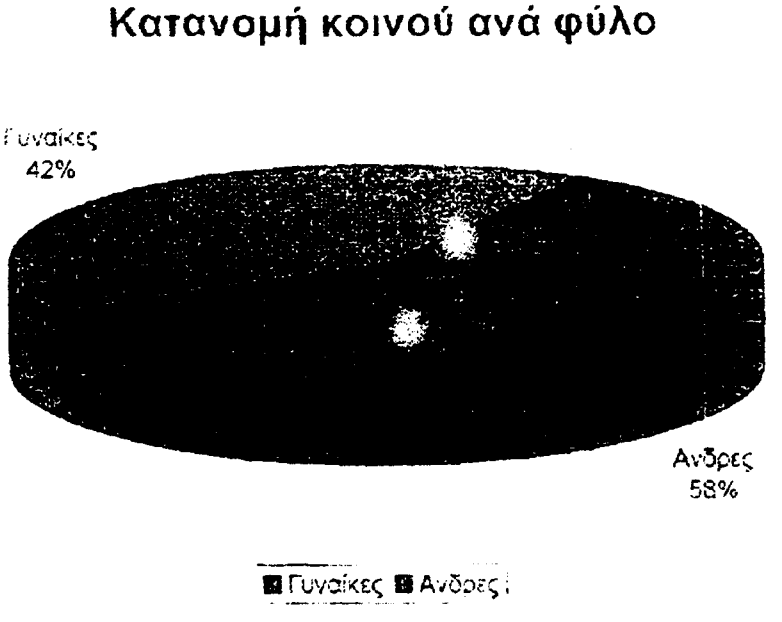

Από 2.000 τηλεφωνήματα, 30/10/97 - 30/11/97

Αίγιο	5%
Αμφισσα	4%
Αντίκυρα	10%
Αράχωβα	6%
Θήβα	1%
Ασπρα Σπίτια	23%
Γαλαξίδι	1%
Δελφοί	2%
Δερβένι	1%
Διακοπτό	2%
Δίστομο	10%
Καλάβρυτα	3%
Κόρινθος	2%
Κυριάκι	4%
Λιβαδειά	20%
Ξυλόκαστρο	1%
Ορχομενός	4%
Σύνολο	**100%**

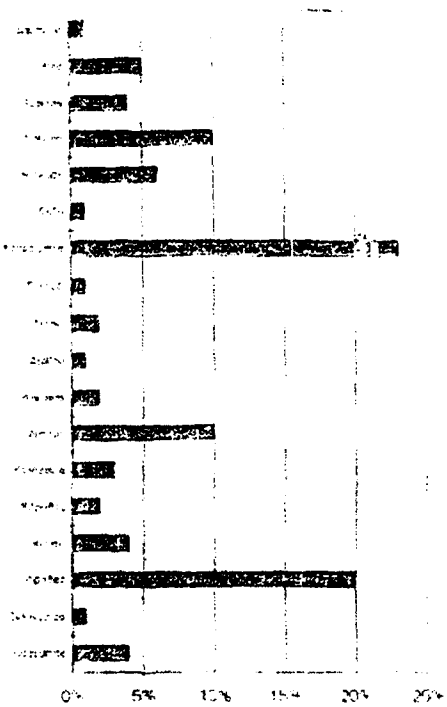

Κατανομή ανά περιοχή

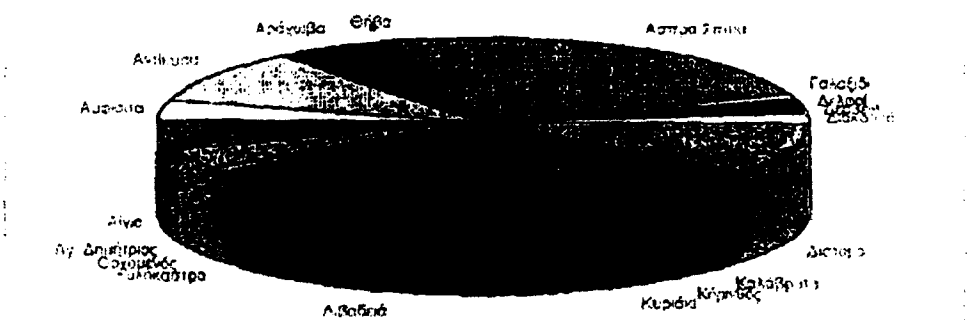

Από 2.000 τηλεφωνικά μηνύματα, 30/10/97 - 30/11/97

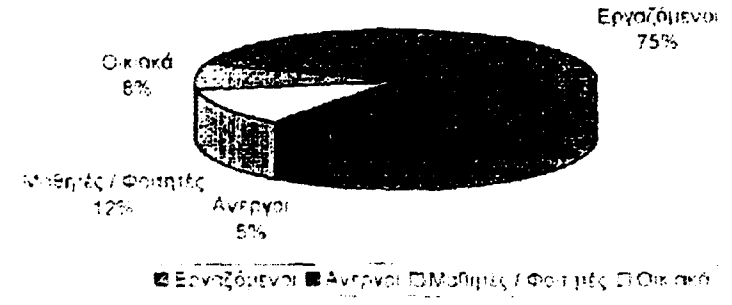

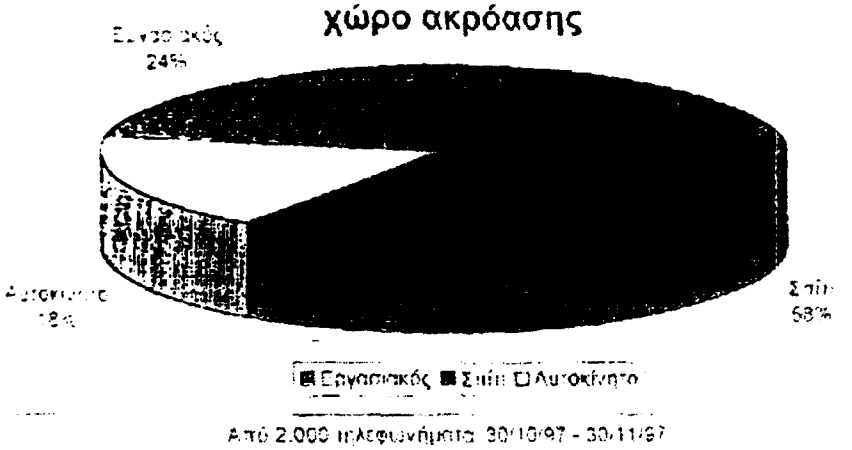

Από 2.000 τηλεφωνήματα 30/10/97 - 30/11/97

Κατανομή κοινού αν
μορφωτικό επίπεδο

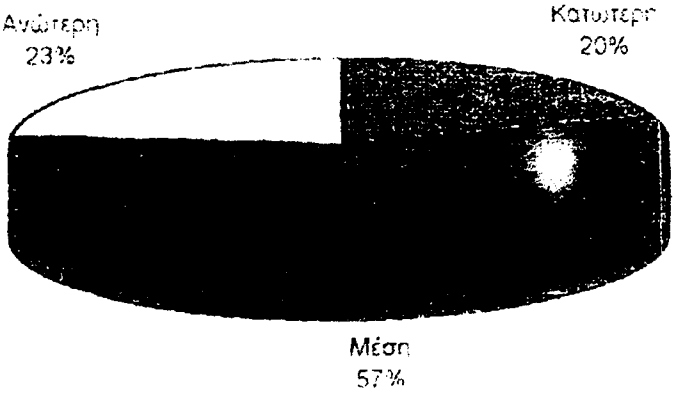

■ Κατώτερη ■ Μέση □ Ανώτερη

Από 2.000 τηλεφωνήματα, 30/10/97 - 30/11/97

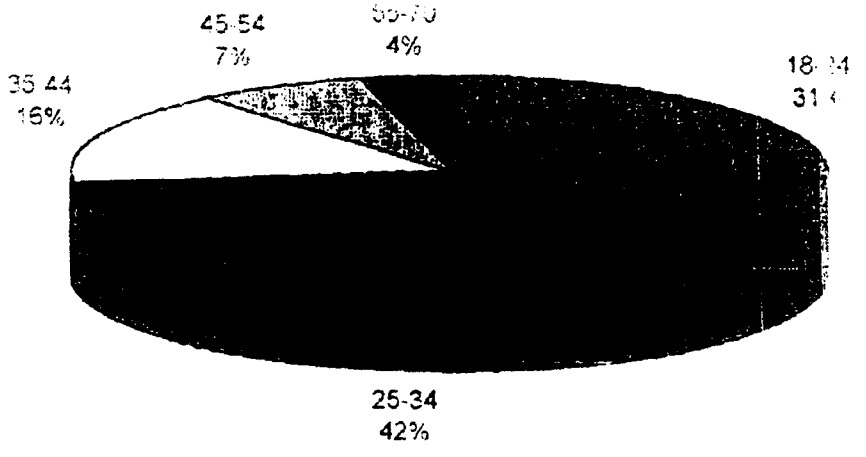

■ 18-24 ■ 25-34 □ 35-44 ▨ 45-54 ■ 55-70

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΙΝΟΥ ΑΝΑ ΗΛΙΚΙΑ

Από 2.000 τηλεφωνήματα, 30/10/97 - 30/11/97

ΑΡΤΗΜΑ Χ, Τεκμήριο 3

ΛΥΧΝΟΣ

Τηλεοπτικός Σταθμός Ι.Μητροπόλεως Πατρών

Ο Τηλεοπτικός Σταθμός της Ι.Μητροπόλεως Πατρών ΛΥΧΝΟΣ, συμπληρώνει τους έξι χρόνια συνεχούς λειτουργίας - πνευματικής διακονίας. Η εμβέλειά του είναι τοπική - περιλαμβάνει την Πάτρα και την ευρύτερη περιοχή - το πρόγραμμά του όμως δεν έχει μόνο τοπικό χαρακτήρα, αλλά πανορθόδοξο. Ο ΛΥΧΝΟΣ έχει αφιερώσει πολύωρα προγράμματα στις Ορθόδοξες Εκκλησίες ανά τον κόσμο, ευαισθητοποιώντας τους τηλεθεατές στο μέγα ζητούμενο που είναι η Ενότητα της Ορθοδοξίας. Έτσι, έχουν γίνει αφιερώματα στα πρεσβυγενή Πατριαρχεία Κωνσταντινουπόλεως, Αλεξανδρείας, Ιεροσολύμων, στις εκκλησίες της Κύπρου, της Σερβίας, της Ρουμανίας, της Βουλγαρίας, της Ρωσίας, της Αλβανίας, και έχουν προβληθεί δραστηριότητες μητροπόλεων της Ευρώπης και της Αμερικής. Επίσης, ο ΛΥΧΝΟΣ καλύπτει θεολογικά συνέδρια, πολιτιστικές εκδηλώσεις ή ομιλίες που πραγματοποιούνται εντός Πατρών, και κατόπιν προβάλλονται από τον σταθμό προς ενημέρωση και ωφέλεια των Χριστιανών. Ιδιαίτερες είναι οι εκπομπές που αναφέρονται στην ιστορία και στον πολιτισμό της Πάτρας και της Αχαΐας γενικότερα, ενώ δεν λείπουν εκπομπές φιλοσοφικού, λογοτεχνικού, ιατρικού, παιδαγωγικού, ιατρογραφικού και ενημερωτικού περιεχομένου. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο χώρο του βιβλίου, καθώς μέσα από ειδικές εκπομπές παρουσιάζονται παλιές και νέες αξιόλογες εκδόσεις, που αφορούν σε θέματα θεολογικά, φιλολογικά, λογοτεχνικά, μουσικά, γλωσσικά κ.ά. Τις περισσότερες φορές καλούνται οι ίδιοι οι συγγραφείς να παρουσιάσουν τα πονήματά τους. Αυτή μεγάλη σημασία αποδίδεται

ίς μουσικές έμπομπές, προωερμένου νά προβληδοῦν ἡ βυζαντινή, ἡ
ληνική παραδοσιακή, ἡ ελασσική καί ἡ ἐκκλησιαστική μουσική
λων δρθοδόξων λαῶν, στήν ὑψηλότερη ἔμφανσή τους. Γίνεται, δηλαδή,
ηλεκτική παρουσίαση – καί ὄχι ἀμερίτη – συναυλιῶν, ἀφολουδιῶν
αί ἄλλων μουσικῶν γεγονότων. Τέλος, καίρια θέση στό πρόγραμμα
ού ΛΥΧΝΟΥ κατέχουν οἱ ἁγιολογικές ἐμπομπές, οἱ ἐμπομπές γιά
ἡ λειτουργική παράδοση τῆς Ἐκκλησίας καί γιά τήν τέχνη τῆς
γιογραφίας. Πολλά εἶναι τά ἀφιερώματα τοῦ σταθμοῦ καί στόν
δόδοξο Μοναχισμό. Ἐντός ἀπό τά ντοκιμαντέρ γιά τά μεγάλα μονα
τικά κέντρα τῆς Ἑλλάδας, καί τῆς Ὀρθοδοξίας γενικότερα, προ-
άλλονται σημαντικές ὁμιλίες ἡγουμένων μονῶν ἢ καί μοναχῶν,
αί πραγματοποιοῦνται συνεντεύξεις ὅταν αὐτό εἶναι δυνατόν.
Ο ΛΥΧΝΟΣ προσπαθεῖ διαφορετικά καί χωρίς φραστικά πυροτε-
νήματα, νά προβάλλει τόν πλοῦτο τῆς Ὀρθοδόξου παραδόσεως,
λλά καί κάθε γεγονός πού συνιστᾶ πολιτισμό καί περνᾶ
παρατήρητο ἀπό τά ὑπόλοιπα μέσα ἐνημέρωσης.

Τέλος, ὁ ΛΥΧΝΟΣ διοργανώνει ἀνοιχτές ἐκδηλώσεις πνευματικοῦ
αί πολιτισμοῦ περιεχομένου, ὅπως συναυλίες, ὁμιλίες, ἐπετειακές
αί λειτουργικές ἐκδηλώσεις, ἐπιδιώκοντας – ὅσο εἶναι δυνατόν –
ήν πρωτοτυπία καί ὄχι τήν κανότυπη ἐπανάληψη. Γι' αὐτό καί
ἐκδηλώσεις αὐτές ἔχουν ἰδιαίτερη ἀπήχηση στό πατερικό κοινό.
λα αὐτά ὑπό τήν αἰγίδα καί τήν καθοδήγηση τοῦ σεβασμιω-
άτου Μητροπολίτου Πατρῶν κ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐξασφα-
λίσει δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἕνα ἀπόμη μέσο ἀσυήσεως τῆς
οιμαντικῆς του δραστηριότητας.

ις σημειωθεί ότι ο ΛΥΧΝΟΣ δεν είναι τηλεοπτικός σταθμός
δοσοθετικού χαρακτήρα. Αντιθέτως, λόγω των περιορισμένων οικο-
ικών μέσων που διαθέτει - μερίδες από εισφορές των Νεων της
ητροπόλεως - τελεί εν μερική λειτουργία. Εκπέμπει όμως όλο
24ωρο καθώς, όταν δεν μεταδίδεται πρόγραμμα, υπάρχουν στο
α κάρτες με ποικίλα μηνύματα και ειδήσεις που προβάλλονται
ενδιαφέρουσα μουσική επένδυση. Ο σταθμός δεν μεταδίδει
νενός είδους εμπορική διαφήμιση και γι' αυτό λειτουργεί απρο-
οπτα και ανεξάρτητα από παντοειδείς πιέσεις και επιρροές,
οιμοπώντας μόνον στην πνευματική καλλιέργεια και μόρφωση
έλεια των πιστών

ΛΥΧΝΟΣ

ηλεοπτικός σταθμός τοπικής Μητροπόλεως Πατρών

πό την αιγίδα του Σεβ. Μητροπολίτου κ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ,
ή συμπράξει πολυμελούς επιτελείου συνεργατών.
ιευθύνεται υπό επιτροπής, ής προΐσταται ο Πρωτοσύγκελλος
ής Ι. Μητροπόλεως Αρχιμ. κ. ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ.

ιευθυντής προγράμματος: Παναγιώτης Α. Ανδριόπουλος
Θεολόγος - Μουσικός

ιεύθυνση: Ι. Μητρόπολις Πατρών, Εὐρήλου 1 τκ. 26110
Τηλέφ. (061) 331729, 320602. Fax 339391.

ΠΗΓΕΣ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΗΓΕΣ

Εκτός από τις πηγές που αναφέρθηκαν στην εισαγωγή και στη βιβλιογραφία, τα στοιχεία αυτής της εργασίας αντλήθηκαν και από :

- Τα αρχεία και τις εκδ. Δευτεροβαθμίων , Τριτοβαθμίων εργατικών οργανώσεων καθώς και συνδικαλιστικών παρατάξεων .

Ενδεικτικά αναφέρονται :

α) Τα τεύχη του Ενημερωτικού Δελτίου του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ .

β) Το Συμπόσιο για την Υγιεινή και Ασφάλεια στους τόπους δουλειάς , Αθήνα 12-13 Δεκεμβρίου 1987 . Εργατικό Κέντρο της Αθήνας , Αθήνα 1988.

γ) Το εργοστασιακό κίνημα . Αφιέρωμα στα 5 χρόνια της ΟΒΕΣ 1979-1984. Έκδοση της Ομοσπονδίας Βιομηχανικών Εργατοϋπαλληλικών Σωματείων , Αθήνα 1984 .

δ) Το νέο Θεσμικό πλαίσιο του συνδικαλισμού . Νόμος 1264 ή «αντί 330» , ΑΕΜ (Αντιδικτατορικό Εργατικό Μέτωπο), Αθήνα 1982.

ε) Σημαντικές στιγμές στην Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος, ΑΕΜ, Αθήνα, χ.χ.

- Τα αρχεία της ΕΣΗΕΑ (Ένωση Συντακτικών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών).
- Τα αρχεία του ΙΟΒΕ (Ινστιτούτο Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών) .
- Την έκθεση του Organisation Internationale du tranail. Programme intermationale pour l ' amelioration des conditions et du milieu de travail (PIACT). Rapport au Gouvernement de la Grece sur les travaux de la mission multidisciplinaire du PIACT . (10 Avril-13 Mai 1978) .
- Τις εκδ. του ΚΕΠΕ (Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών).

α) Ερευνητικής Ομάδας Εργαστηρίου Στοιχείων Μηχανών Τμήματος Μηχανολόγων Πανεπιστημίου Πατρών. Ασφάλεια των εργαζομένων στη Βιομηχανία , Αθήνα 1987 .

β) ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ Κ . Εισοδήματα και φτώχεια στην Ελλάδα . Προσδιοριστικοί παράγοντες , Αθήνα 1986 .

γ)ΚΑΣΙΜΑΤΗ Κ. Τάσεις κινητικότητας εργασίας στην Ελληνική βιομηχανία , Αθήνα 1980 .

δ) ΛΙΒΑ Π . Ανάλυση της απασχόλησης κατά κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας , Αθήνα 1983 .

ε) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Π . Οικονομίες μεγέθους στην Ελληνική βιομηχανία Αθήνα , 1980.

- Την έκδοση του Υπουργείου Εργασίας, Συμβούλια Εργαζομένων και άλλες εργατικές διατάξεις, Αθήνα χ.χ.
- Τα τεύχη του Δελτίου του ΣΕΒ (Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών)
- Τις εκδ. του INSTITUT SYNDICAL EYROPEEN
- Τις εκδ. της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- Τα τεύχη του περιοδικού Συνδικαλιστική Επιθεώρηση.
- Την επιλεκτική , με βάση γνωστά εργατικά γεγονότα , επισκόπηση του τύπου από τη γέννηση του εργατικού κινήματος μέχρι και την πτώση της Δικτατορίας .
- Τις Προκηρύξεις και κυρίως από τις εφημερίδες και εφημεριδούλες που μετά την πτώση της Δικτατορίας εκδόθηκαν από Ομοσπονδίες εργαζομένων , εργατικά κέντρα , εργοστασιακά και κλαδικά σωματεία , συνδικαλιστικές παρατάξεις , πολιτικές νεολαίες κ.λ.π.
- Από εφημερίδες πόλεων που έχουν αξιόλογο εργατικό δυναμικό (π.χ. Βόλος , Ηράκλειο , Πάτρα).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ι. ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ADORNO TH. Σύνοψη της Πολιτιστικής Βιομηχανίας , μετάφραση - πρόλογος Λ . Αναγνώστου , εκδ. Αλεξάνδρεια , Αθήνα 1989 .

..... Θεωρία της ημιμόρφωσης - μετάφραση - εισαγωγή Λ.Αναγνώστου , εκδ. Αλεξάνδρεια , Αθήνα 1990.

ΑΛΕΞΑΤΟΣ Γ. Η Εργατική Τάξη στην Ελλάδα , εκδ. Ρωγμή , Αθήνα 1997

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ Γ. Η Θεσσαλονίκη των εφημερίδων , πρόλογος Ι. Χασιώτη , εκδ. Έκφραση - UNIVERSITY STUDIO PRESS Α.Ε, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1994 .

ΑΞΕΛΟΣ Κ . Ο Ηράκλειτος και η φιλοσοφία , μετάφραση Δ. Δημητριάδης , εκδ. Εξάντας , Αθήνα 1974 / 1986 .

BASKETTE F.
SISSORS J .
BROOKS B . Η τέχνη της Δημοσιογραφίας , μετάφραση -σχολιασμός Α. Χριστοδουλίδης, εκδ.Γνώση, Αθήνα 1990.

ΒΕΛΤΣΟΣ Γ . Ο θεσμικός λόγος και η εξουσία , εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα 1977 .

ΒΕΛΟΥΔΗΣ Γ . Το ελληνικό τυπογραφείο των Γλυκηδών στη Βενετία (1670 - 1854) Χ. Μπούρας , Αθήνα 1987 .

ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΕΥ . Η ραδιοτηλεοπτική έκρηξη , εκδ. Παρατηρητής , Θεσσαλονίκη 1989 .

..... Μέσα Ενημέρωσης , Δημοκρατία και Εξωτερική Πολιτική , εκδ. Νέα Σύνορα - Λιβάνη , Αθήνα 1996 .

ΒΕΡΓΟΠΟΥΛΟΣ Κ . Το αγροτικό ζήτημα στην Ελλάδα , η κοινωνική ενσωμάτωση της γεωργίας . Πρόλογος SAMIR AMIN , εκδ. Εξάντας , Αθήνα 1975 .

..... SAMIR AMIN. Δύσμορφος καπιταλισμός - καπιταλισμός και αγροτικό ζήτημα , εκδ. Παπαζήση , Αθήνα 1975 .

BIGSBY C . Νταντά και σουρεαλισμός . Η γλώσσα της κριτικής , μετάφραση Ελ . Μοσχονά , εκδ. Ερμή , Αθήνα 1974 .

ΓΚΡΑΜΣΙ Α . Αμερικανισμός και Φορντισμός , τετράδιο 22 , μετάφραση Ρούντι Ρινάλντι , εκδ. Α/συνέχεια , Αθήνα 1988.

..... Η οργάνωση της κουλτούρας , μετάφραση - σχόλια Θ . Παπαδόπουλος , εκδ. Στοχαστής , Αθήνα 1973 .

..... Οι διανοούμενοι , μετάφραση - σχόλια Θ. Παπαδόπουλος, εκδ. Στοχαστής , Αθήνα 1972 .

..... Τα εργοστασιακά συμβούλια και το κράτος της εργατικής τάξης , μετάφραση - σχόλια - εισαγωγή , εκδ. Στοχαστής , Αθήνα 1985 .

..... Για τον Μακιαβέλι , για την πολιτική και το σύγχρονο κράτος , μετάφραση Φ.Κ., εκδ. Ηριδανός , Αθήνα αχρ.

ΓΕΜΠΤΟΣ Π . Μεθοδολογία των κοινωνικών επιστημών , εκδ. Παπαζήση , Αθήνα 1984 .

ΓΚΙΝΣΕΛ Ζ. Πόλεμοι στον Κυβερνοχώρο, Μυστικές υπηρεσίες και Internet,εκδ. Στάχυ, Αθήνα 1997

ΓΚΛΥΚΣΜΑΝ Μ . Ο Γκράμσι και το κράτος . Για μια υλιστική θεωρία της φιλοσοφίας , μετάφραση Π . Καστορινού , εκδ. Θεμέλιο , Αθήνα 1984 .

ΓΚΥΓΙΩΜΟ Ζ . Κυβερνητική και Διαλεκτικός Υλισμός , μετάφραση Κ.Φιλίνη , εκδ. Θεμέλιο , Αθήνα 1976 .

ΓΟΥΟΚΕΡ Τ . Η τέχνη στην εποχή των Μαζικών Μέσων Επικοινωνίας, εκδ. Κουμούνα , Αθήνα 1987 .

CHOMSKY Ν . Ο Έλεγχος των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας , τα θεαματικά επιτεύγματα της προπαγάνδας, μετάφραση Παν. Καλαμάρας . εκδ. Κουλτούρα, Αθήνα 1994.

..... Παλιές και νέες τάξεις πραγμάτων, πρόλογος Νίκος Κοτζιάς , Μετάφραση Μαρία Αγγελίδου ,εκδ. Νέα Σύνορα, Αθήνα 1996 .

..... Κατασκευάζοντας Συναίνεση , ο Νόαμ Τσόμσκι και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας , επιμέλεια Mark Achbar , μετάφραση Νίκος Βούλγαρης , εκδ. Παρατηρητής , Θεσσαλονίκη 1996.

..... Μορφή και νόημα στις φυσικές γλώσσες , μετάφραση Μαρ. Μακρίδη , εκδ. Έρασμος, Αθήνα 1987.

..... Έτος 501 . Η κατάκτηση συνεχίζεται , μετάφραση Νικ. Ράπτης εκδ. Τόπος , Αθήνα 1994 .

ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ Α . Ο τύπος και η νεοελληνική αναγέννηση , Αθήνα 1964.

ΔΑΓΤΟΓΛΟΥ Π . Δ . Τύπος και Σύνταγμα , Ελληνικές Πανεπιστημιακές Εκδ.,Αθήνα 1992.

ΔΑΦΝΟΜΗΛΗ Α . Τύπος και δημόσιες σχέσεις , εκδοτική Βορ. Ελλάδος , Θεσσαλονίκη 1985 .

DENOYER P . Ο τύπος σε όλο τον κόσμο , εκδ. Φάρρος , Αθήνα 1956 .

DEBRAY R . Η επιστήμη της επικοινωνίας , μετάφραση Κλεοπάτρα Ουγουρλόγλου, εκδ. Νέα Σύνορα Α.Α. Λιβάνη , Αθήνα 1997 .

ΔΟΥΚΑΚΗΣ ΝΤ. Εργασιακές σχέσεις , Οικονομία και θεσμοί , εκδ. Οδυσσέας , Αθήνα 1988 .

ECO UMBERTO . Η Σημειολογία στην καθημερινή ζωή , Απόδοση - Ανθολόγηση Τσοπάνογλου , εκδ. Μάλλιαρης - Παιδεία , Αθήνα - Θεσσαλονίκη 1988 .

ΕΝΤΣΕΣΜΠΕΡΓΚΕΡ Χ . Για μία θεωρία των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας , μετάφραση Γ . Βαμβαλής , εκδ. Επίκουρος , Αθήνα 1981 .

ΕΛΕΦΑΝΤΗΣ Α . Η επαγγελία της αδύνατης επανάστασης - ΚΚΕ και αστισμός στο μεσοπόλεμο , εκδ. Ολκός , Αθήνα 1976 .

ΖΑΟΥΣΗΣ Α - ΣΤΡΑΤΟΣ Κ . Οι εφημερίδες 1974 - 1992 . Η αθέατη όψη μιας κρίσιμης πορείας , εκδ. Γνώση , Αθήνα 1993 .

ΖΙΟΥΤΟΣ Γ . Ο τύπος στη λαϊκή δημοκρατία , τα νέα βιβλία , Αθήνα 1945 .

ΖΟΥΛΑΣ Ο . Ο τύπος του έτους 2000 , εκδ. Μπαλλίδης, Αθήνα 1970 .

ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ Θ . Ο τύπος της Δυτικής Ρούμελης (1821 - 1940) , Αθήνα 1959 .

ΘΕΟΣ Κ . Εργατικά συνδικάτα , Αθήνα 1947 .

ΙΝΓΚΡΑΟ Π . Η κρίση και ο τρίτος δρόμος , μετάφραση Α. Χρυσοστομίδη εκδ. Πολύτυπο , Αθήνα 1983 .

KAMINSKY ST . - WALKER M . Γράφοντας για την Τηλεόραση , μετάφραση Χριστιάννα Σακελλαροπούλου , εκδ. Νέα Σύνορα - Λιβάνη , Αθήνα 1993 .

ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑΣ Δ . Οι οικονομικές λειτουργίες του κράτους , εκδ. Παπαζήσης , Αθήνα 1980 .

ΚΟΛΙΟΥ Ν. Οι ρίζες του εργατικού κινήματος και ο "εργάτης" του Βόλου, εκδ Οσυσσέας, Αθήνα 1983

ΚΟΜΙΝΗΣ Λ . Τα μυστικά της Δημοσιογραφίας , Τόμοι 2 , εκδ. Καστανιώτη , Αθήνα 1990 .

ΚΟΜΝΙΝΟΥ Μ.
ΛΥΡΙΝΤΖΗ ΧΡ. (επιμ.) Μπένετ Τ. , Στιούαρτ Χ. , Γκάρμαν Ν., Ερευνητική ομάδα Γλασκόβης , Σαμπά Φρ ., κ . α . Κοινωνία εξουσία και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας , εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1989 .

ΚΟΡΔΑΤΟΣ Γ . Ιστορία του Ελληνικού εργατικού κινήματος , εκδ. Μπουκουμάνης , γ΄ έκδοση , Αθήνα 1972 .

..... Δημοτικισμός και Λογιωτατισμός , Αθήνα 1927 .

ΚΟΥΚΟΥΛΕΣ Γ . Ελληνικά συνδικάτα : Οικονομική αυτοδυναμία και εξάρτηση , 1938 - 1984 , εκδ. Οδυσσέας , Αθήνα 1984 .

ΚΟΥΚΟΥΛΕ Γ .
ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΟΣ Β . Συνδικαλιστικό κίνημα 1981-1986 η μεγάλη ευκαιρία που χάθηκε, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα 1986.

ΚΟΥΤΣΑΣ Σ . « Ο επικοινωνιακός άνθρωπος» . Τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας και ο λόγος του Θεού , Τυπογρ. Αποστολικής Διακονίας , Αθήνα 1980 .

ΚΟΥΝΤΕΡΑ Μ . Η τέχνη του μυθιστορήματος , μετάφραση Φ.Δρακονταειδής , εκδ. Εστία , Αθήνα 1988 .

GALBRAITH J.K. Οικονομική ευφορία , μια συνοπτική ιστορία , μετάφραση Ανδρ. Σοκοδήμος , εκδ. Νέα Σύνορα - Λιβάνη , Αθήνα 1993.

LAING P .
COOPER D . Λόγος και Βία , πρόλογος Iean - Paul Sartre μετάφραση Λ. Κασίμη - Φ.Τερζάκης , Praxis Αθήνα 1983 .

LAGLAND E . Πολιτική και ιδεολογία στη Μαρξιστική Θεωρία , μετάφραση και επιμέλεια Γρ . Ανανιάδη , Σύγχρονα Θέματα , Θεσσαλονίκη 1983 .

ΛΑΜΠΡΙΝΟΣ Χ . Ο Τύπος στον αγώνα , Εταιρία Μακεδονικών Σπουδών , Θεσσαλονίκη 1982 .

ΛΑΟ ΤΣΕ . Το βιβλίο του Λόγου και της Φύσης , απόδοση και σχόλια Γ. Αλεξάκης , εκδ. Εκκρεμές , Αθήνα 1983 .

ΛΑΦΑΡΓΚ Π . Το δικαίωμα στην τεμπελιά , μετάφραση Β . Καραπλής, Ελεύθερος Τύπος , Αθήνα 1981 .

ΛΕΜΠΕΣΗΣ Ε. Κοινωνιολογία του Τύπου, εκδ. Αρσενίδη, Αθήνα 1992

ΛΕΝΙΝ Β.Ι. Κράτος και Επανάσταση , Αθήνα 1975 .

ΛΕΟΝΤΑΡΙΤΗΣ Γ. Το ελληνικό σοσιαλιστικό κίνημα κατά τον πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο , μετάφραση Σ . Αντίοχος , εκδ. Εξάντας , Αθήνα 1978 .

ΛΕΤΣΑ Μ . Εργατικοί αγώνες στην περίοδο της Δικτατορίας , εκδ. Τολίδης , Αθήνα 1985 .

ΛΕΦΕΒΡ Α . Μαρξισμός και Πόλη , μετάφραση Γ . Αποστολόκος , εκδ. Οδυσσέας , Αθήνα 1983 .

ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΥ Κ.
ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ Τ. (επιμ.) , COOLEY , PARK , LASSWELL , KATZ κ. α. Το μήνυμα του μέσου . Η έκρηξη της μαζικής επικοινωνίας, μετάφραση Λ. Αναγνώστου - Λυκιαρδοπούλου Α. , εκδ. Αλεξάνδρεια . Αθήνα 1991.

ΛΙΑΣΚΟΣ Γ. Η Ιστορία του Συνδικαλιστικού Κινήματος των Δημοσίων υπαλλήλων, Αθήνα 1992

ΛΟΥΞΕΜΠΟΥΡΓΚ Ρ . Μαζική απεργία , κόμμα , συνδικάτα , μετάφραση Γ . Κυριακάκου , εκδ. Κορονζής , Αθήνα 1979 .

ΜΑΚΙΑΒΕΛΛΙ Ν . Ο Ηγεμόνας , μετάφραση Ν . Καζαντζάκη , εκδ. Γαλαξίας , Αθήνα 1969 .

ΜΑΚΛΟΥΑΝ Μ . MEDIA Οι προεκτάσεις του ανθρώπου , μετάφραση - πρόλογος Σπ. Μάνδρος , εκδ. Κάλβος , Αθήνα χ.χ.

ΜΑΚ ΚΟΥΕΪΛ ΝΤ . Εισαγωγή στη θεωρία της μαζικής επικοινωνίας , μετάφραση Στέλιος Παπαθανασόπουλος , εκδ. Καστανιώτη , Αθήνα 1997 .

ΜΑΝΕΣΗΣ Α . « Κρίση νομιμότητας και κρίση μονιμοποίησης του σύγχρονου καπιταλιστικού κράτους» στο συλλογικό τόμο : Σημερινή κρίση του καπιταλισμού , εκδ. Θεμέλιο , Αθήνα 1982.

ΜΑΝΘΟΥΛΗΣ Ρ . Το κράτος της τηλεόρασης , εκδ. Θεμέλιο , Αθήνα 1983 .

ΜΑΡΞ Κ . Μισθωτή εργασία και Κεφάλαιο , Εισαγωγή Φρ . Ενγκελς , εισαγωγή - σημειώσεις V . VITELLO , μετάφραση VITELLO από τον A.SOLLAPO , εκδ. Θεμέλιο , Αθήνα 1984 .

..... Αποτελέσματα της άμεσης διαδικασίας παραγωγής (νι ανέκδοτο κεφάλαιο) μετάφραση Ειρήνη Μιγάδη , εκδ. Α / συνέχεια , Αθήνα χ.χ

ΜΑΡΤΙΝΕΤ Α . Θέματα λειτουργικής σύνταξης , μετάφραση Ελ . Βέλτσου κ . α. εκδ. Νεφέλη , Αθήνα 1985 .

ΜΕΥΝΑUD J . Πολιτικές δυνάμεις στην Ελλάδα , τόμοι 2 , εκδ. Βύρων , Αθήνα 1974 .

ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ Α . Εργασία και Συνδικάτα στη Μεταβιομηχανική κοινωνία . Ο εφιάλτης της Δυαδικής Κοινωνίας . εκδ. Νέα Σύνορα - Λιβάνη , Αθήνα 1993 .

ΜΗΤΣΟΣ Α . κ . α. Η προσχώρηση στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες , Σύγχρονα θέματα , Θεσσαλονίκη 1981 .

ΜΠΑΛΙΜΠΑΡΕ - ΒΑΛΛΕΡΣΤΑΙΝ Ι . Φυλή - Έθνος - Τάξη . Οι διφορούμενες ταυτότητες , μετάφραση Α . Ελεφάντης - Ε . Καλαφάτη , εκδ. Πολίτης , Αθήνα 1991 .

ΜΠΑΡΤ Ρ . Ο βαθμός μηδέν της γραφής , Νέα Κριτικά Δοκίμια , μετάφραση Κ. Παπαϊακώβου , εκδ. Ράππα - Κέδρος , Αθήνα 1983 .

..... Η επικράτεια των σημείων , μετάφραση Κ. Παπαϊακώβου , εκδ. Ράππα - Κέδρος , Αθήνα 1980 .

..... Κριτική και αλήθεια , μετάφραση Θ . Μπανούση , εκδ. Καστανιώτη , Αθήνα 1972 .

..... « Ο φωτεινός θάλαμος», Σημειώσεις για τη φωτογραφία , μετάφραση Γιάννης Κρητικός , εκδ. Ράππα , Αθήνα 1984 .

ΜΠΑΣΑΝΤΗΣ Δ ΣΤΡΑΤΟΣ Κ . Ο κόσμος των ειδήσεων . Από την εφημερίδα στην τηλεόραση , εκδ. Γνώση , Αθήνα 1991 .

ΜΠΕΝΒΕΝΙΣΤ ΜΠΑΡΤ ΝΤΕΡΙΝΤΑ κ.α. Κείμενα σημειολογίας , μετάφραση - πρόλογος Κ. Παπαγιώργης , εκδ. Νεφέλη , Αθήνα 1981

ΜΠΕΝΑΡΟΓΙΑ Α . Ελπίδες και Πλάνες , εκδ. Στοχαστής , Αθήνα χ.χ.

..... Η Πρώτη Σταδιοδρομία του Ελληνικού Προλεταριάτου εκδ. Ολκός, Αθήνα 1975

ΜΟΣΚΟΦ Κ . Εισαγωγικά στην Ιστορία του κινήματος της εργατικής τάξης , εκδ. Καστανιώτη , Αθήνα 1988 .

ΜΟΣΧΟΝΑΣ Α . Παραδοσιακά μικροαστικά στρώματα . Η περίπτωση της Ελλάδας . Πρόλογος Στ . Μπαμπανάσης , Ίδρυμα Μεσογειακών Μελετών , Αθήνα 1986 .

ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗ - ΔΕΛΙΒΑΝΗ Μ. (& συνεργάτες) Η προβληματική Ελληνική Βιομηχανία και κάποιες λύσεις της , εκδ. Παρατηρητής , Θεσσαλονίκη 1983 .

ΝΟΥΤΣΟΣ Π . Η σοσιαλιστική σκέψη στην Ελλάδα από το 1875 ως το 1974 τόμοι 2 , εκδ. Γνώση , Αθήνα 1990 & 1991 .

ΝΤΙΜΙΤΡΟΦ ΓΚ . Ο φασισμός , μετάφραση Δ . Χ. , εκδ. Αρίων, Αθήνα 1973 .

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ. Οικονομικός , αρχαίο κείμενο - εισαγωγή - μετάφραση - σημειώσεις Εμμ. Γ.Παντελάκη , εκδ. Πάπυρος , Αθήνα αχρ .

ΟΜΗΡΟΥ . Ιλιάδα 1 , I - XII , Οξφόρδη .

Ο ΠΑΠΑΛΑΝΓΚΙ. Οι λόγοι του φύλαρχου Τουϊαβίι από το νησί Τιαβέα του Νότιου Ειρηνικού . Εισαγωγή Ε . Σοερμάν , μετάφραση Κ . Λιάπτση - Δ. Δασκαλόπουλου , εκδ. Ύψιλον / βιβλία , Αθήνα 1988 .

ΠΑΣΑΛΑΡΗΣ ΧΡ . Μια ζωή τίτλοι , εκδ. Κάκτος , Αθήνα 1984 .

POPPERK - (ONDRY) . Τηλεόραση κίνδυνος για τη δημοκρατία , μετάφραση Άγγελος Ξιλιππάτος , εκδ. Νέα Σύνορα - Α.Α. Λιβάνη , Αθήνα 1955 .

ΠΟΥΛΑΝΤΖΑΣ Ν . Πολιτική εξουσία και κοινωνικές τάξεις , μετάφραση Κ . Φιλίνης , τόμοι 2 , εκδ. Θεμέλιο , Αθήνα 1982 .

..... Για το Γκράμσι , μεταξύ Σαρτρ και Αλτουσέρ - Παρεμβάσεις , μετάφραση Τ . Καφετζή , εκδ. Πολύτυπο , Αθήνα 1982 .

..... Η κρίση των Δικτατοριών (Πορτογαλία - Ελλάδα - Ισπανία) , μετάφραση Χ . Αγραντώνη - Απ . Αποστολόπουλου , εκδ. Παπαζήση , Αθήνα 1975 .

PONGE FR . Η φωνή των πραγμάτων , μετάφραση Χρ. Λιοντάκης , εκδ. Πλέθρον , Αθήνα 1978 .

PROKOP D . Η δύναμη των μέσων και η επίδρασή τους στις μάζες , πρόλογος Νίλος Κοτζιάς , μετάφραση Ανθούλα Βηδενμαϊερ , εκδ. Νέα Σύνορα Α. Α. Λιβάνη , Αθήνα 1997 .

ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜ . Σημεία Στίξεως , εκδ. Στοχαστής , Αθήνα 1987 .

ΡΗΓΟΣ Α . Η Β΄ Ελληνική Δημοκρατία 1924 - 1935 . Κοινωνικές διαστάσεις της πολιτικής σκηνής , πρόλογος Ν . Σβορώνος , εκδ. Θεμέλιο , Αθήνα 1990 .

..... Προσεγγίσεις νεοελληνικής πολιτικής, εκδ. Παπαζήση , Αθήνα 1990 .

RIFKIN J . Το τέλος της εργασίας και το μέλλον της πρόλογος Νίκος Κοτζιάς , μετάφραση Γιούρι Κοβαλένκο, εκδ. Νέα Σύνορα - Α.Α.Λιβάνη , Αθήνα 1995 .

ΡΟΔΑΚΗΣ Π . Τάξεις και στρώματα στη νεοελληνική κοινωνία εκδ. Μυκήναι , Αθήνα 1975 .

ΣΒΟΡΩΝΟΥ Ν . Σκιαγραφία της κοινωνικής και πολιτική εξέλιξης στην Ελλάδα , εκδ. Θούριος , Αθήνα 1976 .

SEQUELA J . Μην πείτε στη μητέρα μου ότι είμαι στη διαφήμιση ....με νομίζει πιανίστα σε ένα μπορντέλο , μετάφραση Δημ . Γκιόκα - Κορφιά , εκδ. Νέα Σύνορα - Λιβάνη , Αθήνα 1991 .

ΣΕΡΑΦΕΤΙΝΙΔΟΥ Μ . Κοινωνιολογία των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας . Ο ρόλος των μέσων στην αναπαραγωγή του σύγχρονου καπιταλισμού , εκδ. Gutenberg , Αθήνα 1987 .

ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ Γ . Συνδικαλιστική επιμόρφωση βοήθημα για την επιμόρφωση των εργαζομένων . Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης , Αθήνα 1985 .

ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ . Ο τύπος στο μικρόφωνο - Το μικρόφωνο στον τύπο , Αθήνα 9,87 FM stereo , Αθήνα 1988 .

ΤΖΕΡΒΙΣ ΤΖ . Εργάτης και νεύρωση , ο μύθος της αντιψυχιατρικής εισαγωγή - μετάφραση Μ . Τσοσκούνογλου , εκδ. Στοχαστής , Αθήνα 1970 .

ΤΡΑΥΛΟΣ Δ .
ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΟ Γ . Εργατικό Δίκαιο και Πολιτική εκδ. Σάκκουλας , Αθήνα 1986 .

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ Κ . Ο τύπος των Πατρών τον 10ο αιώνα τυπογ.Μυρτίδη , Αθήνα 1973 .

ΤΣΕΡΟΝΙ ΟΥ. Θεωρία του πολιτικού κόμματος , πρόλογος - επιμέλεια Αν . Λιάκος , μετάφραση Τ . Δαρβάσης , εκδ. Παρατηρητής , Θεσσαλονίκη 1986 .

ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ Κ . Είδωλα πολιτισμού . Ελευθερία , ισότητα και αδελφότητα στη σύγχρονη Πολιτεία , εκδ. Θεμέλιο Αθήνα 1991 .

..... Κοινωνική ανάπτυξη και κράτος , Η συγκρότηση του δημοσίου χώρου στην Ελλάδα , εκδ. Θεμέλιο , Αθήνα 1981 .

ΦΑΡΡΙΝΓΚΤΟΝ Β . Η επιστήμη στην αρχαία Ελλάδα , μετάφραση Ν. Ραϊση , εκδ. Κάλβος , Αθήνα 1969 .

ΦΕΡΑΓΙΟΛΙ Λ . Αυταρχική Δημοκρατία και κριτική της πολιτικής μετάφραση Δ . Δεληολάνης , εκδ. Στοχαστής, Αθήνα 1985 .

ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ Γ. Ξενοκρατία και Βασιλεία εν Ελλάδι 1821-1897 εκδ. Επικαιρότητα, Αθήνα 1973

ΦΙΛΙΠΟΠΟΥΛΟΣ Α . Ο Δημοσιογράφος , εκδ. Κάκτος , Αθήνα 1982 .

FRIEDMANN G . Πού τραβά η ανθρώπινη εργασία ; μετάφραση Μ.Λώμη , εκδ. Κάλβος , Αθήνα 1984 .

ΦΟΥΚΩ Μ . Η τάξη του λόγου , μετάφραση Χρ. Χρηστίδης - Μ.Μαϊδάτσης , εκδ. Ηριδανός , Αθήνα χ.χ.

..... Η μικροφυσική της Εξουσίας , μετάφραση Λίλα Τρουλινού, εκδ. Ύψιλον , Αθήνα 1991 .

HABERMAS J . Αγώνες αναγνώρισης στο δημοκρατικό κράτος δικαίου πρόλογος Μιχαλ . Σταπόπουλος , εκδ. Νέα Σύνορα - Λιβάνη Αθήνα 1994 .

ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΟΡ . Συνδικαλισμός και κοινωνική αντίδραση (1947-1987) πρόλογος Γ . Κουκουλέ , εκδ. Οδυσσέας , Αθήνα χ.χ.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΙΔΗΣ Σ . Ελεύθερα και απροκάλυπτα , εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1987 .

ΨΑΡΑΚΗΣ Τ . Εφημερίδες και δημοσιογράφοι , η μικρή ιστορία των εφημερίδων της Αθήνας , της Θεσσαλονίκης και της Λευκωσίας , εκδ. Νέα Σύνορα - Λιβάνη Αθήνα 1993 .

ΨΥΡΟΥΚΗ Ν . Ο φασισμός στην Ελλάδα και η δικτατορία της 4ης Αυγούστου, εκδ. Επικαιρότητα , Αθήνα 1977 .

ΨΥΧΟΓΙΟΣ Δ . Το αβέβαιο μέλλον του Αθηναϊκού Τύπου , εκδ. Δίαυλος , Αθήνα 1992 .-

Ι . ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ADLER
BIANCIOTTI
BLANCHOT
FABIUS
KUNDERA

Sur le nationalisme, Ed. La Regle du Jeu, 3, Javie 1991 (τετραμηνιαία), Paris

BARTHES R . Le plaisir du texte , Ed . du Seuil , Paris 1973 .

..... «Lecon» , Ed . du Seuil , Paris 1978 .

..... «Mythologies», Ed. du Seuil , Paris 1970 .

CACERES B . Allons au-devant de la vie , La naissance du temps des loisirs en 1936 , Preface de Pierre Mauroy , Ed . Petite Collection Maspero , Paris 1981 .

CHOMSKY N. L' Amerique et les nouveaux mandarins , Ed. Combat Seuil , Paris 1969 .

DIMITROV G . Fascisme et classe ouvriere , dans «oeuvres choisies», Ed. Sociales , Paris 1972 .

DUCLOS D. La sante et le travail , Ed . La Decouverte , Paris 1984.

LIPIETZ A. Mirages et miracles , Problemes de l ' industrialisation dans le tiers-monde, Ed . La Decouverte , Paris 1985 .

LUCIEN G . Critique de la communication , Ed .du Seuil ,Paris 1988 .

MONTMOLLIN M. L'ergonomie ,Ed. La Decouverte , Paris 1986.

REVUE EUROPE SOCIALE SUPPLEMENT. Nouvelles technologies et changement social Luxembourg 1985 .

SHANNON CL. La theorie mathematique de la communication,Ed. «Les classiques de sciences humaines»,Paris 1975 .

SMYRNIS K. Travail et travailleurs dans les entreprises de type artisanal et construction du sujet social, DEA en Anthropologie et Sociologie du Politique Universite Paris VIII,Vincennes a Saint-Denis.

TAHAR G . La reduction de la duree du tranail , Ed.De la Decouverte , Paris 1984 .

VISSER Y-F. Le tranail a temps partiel, Tema-Editions, Paris1975.

DOSSIER . «Immigration»,Tema-Editions, Paris 1974 .

WATZLAWICK et all. «Une logique de la communication»Points Seuil, Paris 1972 .

LE MONDE diplomatique , τεύχος 8 , Απρίλιος 1996 . « Μέσα Ενημέρωσης μηχανισμοί χειραγώγησης» πρότυπος τίτλος «MEDIAS ET CONTROLE DES ESPRITS»Για την Ελλάδα Δρομέας Ε.Π.Ε .

Από το τριμηνιαίο περιοδικό Le Mouvement Social, les Editions Ouvrieres 12 , avenue Soeur-Rosalie Paris cedex 13 ,τα ακόλουθα:

En France:Journal a Plusieurs Voix, 111 , Avril – Juin, 1980

Chr. Jounaud et Val. Massignon, "Le Monde Ouvrier vu par le cinema",
113, Ocrobre-Decembre 1980

D.Cooper-Richet, "Chronique:Actualite de la Litterature Proletarienne"
116, Juillet-Septembre 1981

Jean-Francois Michel, "La Scission de la Federation Syndicale Mondiale (1947 - 1949)"
117, Octobre-Decembre 1981.

Mad. Reberioux, "Cinema et Histoire, Histoire et Cinema"
121, Octobre-Decembre 1982

L ' USURE AU TRAVAIL (αφιέρωμα).
124, Juillet-Septembre 1983

Noelle Gerome, "Les formules du bonheur : «Parents» 1969-1976, l ' information des familles par la grande presse "
129, Octobre-Decembre 1984

Chr. Jouhand, "Cinema et Histoire: Europe, 1945 – 1965"
130, Janvier-Mars 1985

Mad. Reberiaux, "La carte postale de greve : propos sur une collection etune exposition"
131, Avril -Juin 1985

Les NATIONALISATIONS D ' APRES - GUERRE EN EUROPE OCCIDENTALE . (αφιέρωμα) .
134, Janvier-Mars 1986

Chr. Jouhaud, "Les images du futur dans le cinema du passe"
135, Avrie-Juin 1986

Jean-Louis Robert,"Une radiographie du Mouvement social (1960-1986)"
142, Janvier-Mars 1988

Mad. Reberiaux, "Le cinquantenaire du From Populaire"
143, Avril-Juin 1988

PATERNALISMES D ' HIER ET D ' AUJOURD ' UI! (αφιέρωμα).
144, Juillet-Septembre 1988

Marc Martin, "Presse et etudes de presse dans le Mouvement Social. Structures de societe et consciences rebelles:les resistances a la publicite dans la France de l ' entre - deux – querres"
146, Janvier-Mars 1989

LA DESUNION DES PROLETAIRES 1889 - 1919 (αφιέρωμα).
147, Avril-Juin 1989

LES CONGES PAYES (αφιέρωμα) .
150, Janvier-Mars 1990

Am. Signorelli, "La culture de masse n ' est pas une uniformisation generale"

Kat. Peiss, "Culture de masse et division sociales: le cas de l'industrie americaine des cosmetiques"

Mar. Debouzy, "De la production a la reception de la culture de masse»

Noelle Gerome, "L 'ethnologie , la « culture de masse» et les ouvriers: fragmets d ' une Perspective"
152, juillet-septembre 1990

Jean-Pierre Jeancolas, "Cinema des annees trente : la crise et l ' image de la crise"
154, Janvier-Mars 1991

SYNDICATS D ' EYROPE (αφιέρωμα).
162, Janvier-Mars 1993